

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-69-25

Druk nr 1344

Warszawa, 6 czerwca 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam
Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych
został upoważniony Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady:

- 1) uzyskiwania prawa wykonywania zawodu psychologa;
- 2) wykonywania zawodu psychologa;
- 3) organizacji i działania samorządu zawodowego psychologów;
- 4) odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów.

Art. 2. Ilekcrc w ustawie jest mowa o:

- 1) dokumentacji psychologicznej – należy przez to rozumieć zbiór wszystkich materiałów zebranych w związku z udzielaniem przez psychologa świadczeń psychologicznych;
- 2) metodach psychologicznych – należy przez to rozumieć:
 - a) testy psychologiczne – wystandaryzowane, obiektywne oraz o sprawdzonej trafności i rzetelności techniki pomiaru właściwości psychologicznych,
 - b) inne metody i techniki psychologiczne – techniki, które obejmują w szczególności: rozmowę, wywiad, metodę biograficzną, obserwację, analizę próbek zachowania, techniki projekcyjne, genogram, eksperyment kliniczny, eksperyment naturalny (społeczny) oraz eksperyment laboratoryjny– służące udzielaniu świadczeń, o których mowa w art. 23 ust. 2;

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, ustawę z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, ustawę z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, ustawę z dnia 27 czerwca 1997 r. o służbie medycyny pracy, ustawę z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej, ustawę z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji, ustawę z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych, ustawę z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami, ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 r. o opiniodawczych zespołach sądowych specjalistów, ustawę z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, ustawę z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, ustawę z dnia 30 sierpnia 2019 r. o Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15.

- 3) odbiorcy świadczeń psychologicznych – należy przez to rozumieć osobę objętą świadczeniami psychologicznymi;
- 4) opiekunie faktycznym – należy przez to rozumieć opiekuna faktycznego w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2024 r. poz. 581);
- 5) państwie członkowskim Unii Europejskiej – należy przez to rozumieć inne niż Rzeczpospolita Polska państwo członkowskie Unii Europejskiej, państwo członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz Konfederację Szwajcarską;
- 6) rzeczniku dyscyplinarnym – należy przez to rozumieć Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego i regionalnego rzecznika dyscyplinarnego;
- 7) sądzie dyscyplinarnym – należy przez to rozumieć Krajowy Sąd Dyscyplinarny i regionalny sąd dyscyplinarny;
- 8) świadczeniu usługi transgranicznej – należy przez to rozumieć udzielanie tymczasowo lub okazjonalnie świadczenia psychologicznego w Rzeczypospolitej Polskiej przez psychologa z państwa członkowskiego Unii Europejskiej, uprawnionego do wykonywania zawodu psychologa w państwie członkowskim Unii Europejskiej.

Art. 3. 1. Zawód psychologa jest zawodem zaufania publicznego.

2. Tytuł zawodowy „psycholog” podlega ochronie prawnej.

3. Tytułem zawodowym psychologa może posługiwać się osoba, która posiada prawo wykonywania zawodu psychologa.

Art. 4. Minister właściwy do spraw pracy sprawuje nadzór nad samorządem zawodowym psychologów, zwanym dalej „samorządem psychologów”, w zakresie i formach określonych w ustawie.

Rozdział 2

Prawo wykonywania zawodu psychologa

Art. 5. 1. Psycholog uzyskuje prawo wykonywania zawodu z dniem wpisu do Rejestru Psychologów, zwanego dalej „Rejestrem”.

2. Rejestr prowadzi regionalna rada psychologów, zwana dalej „regionalną radą”, w systemie teleinformatycznym udostępnianym przez Krajową Radę Psychologów, zwaną dalej „Krajową Radą”.

3. Wpisu do Rejestru dokonuje regionalna rada właściwa ze względu na miejsce zamieszkania psychologa. W przypadku osób będących obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, które nie posiadają miejsca zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej, wpisu do Rejestru dokonuje regionalna rada właściwa dla m.st. Warszawy.

4. Po wpisie do Rejestru psycholog przynależy do tej regionalnej izby psychologów, zwanej dalej „regionalną izbą”, której rada dokonała wpisu do Rejestru.

5. Regionalna rada wpisuje do Rejestru osobę, która spełnia następujące wymagania:

- 1) ukończyła w Rzeczypospolitej Polskiej:
 - a) studia pierwszego stopnia na kierunku psychologia i studia drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz uzyskała tytuł zawodowy magistra na tym kierunku albo
 - b) jednolite studia magisterskie na kierunku psychologia oraz uzyskała tytuł zawodowy magistra na tym kierunku lub
- 2) posiada dyplom wydany w państwie innym niż państwo członkowskie Unii Europejskiej, uznany za równoważny z dyplomem ukończenia studiów na kierunku psychologia uzyskiwanym w Rzeczypospolitej Polskiej, potwierdzający formalne kwalifikacje psychologa, lub
- 3) posiada kwalifikacje do wykonywania zawodu psychologa nabyte w państwie członkowskim Unii Europejskiej, uznane w Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 334 oraz z 2025 r. poz. 619);
- 4) korzysta w pełni z praw publicznych oraz ma pełną zdolność do czynności prawnych;
- 5) swoim dotychczasowym zachowaniem daje rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu psychologa, w szczególności nie była prawomocnie skazana za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego;
- 6) wykazuje znajomość języka polskiego w stopniu niezbędnym do wykonywania zawodu psychologa.

6. Za wystarczające w zakresie spełnienia wymagania, o którym mowa w ust. 5 pkt 6, uznaje się:

- 1) złożenie oświadczenia o znajomości języka polskiego w stopniu niezbędnym do wykonywania zawodu psychologa – w przypadku osób będących obywatelami Rzeczypospolitej Polskiej i osób będących obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej;

- 2) przedstawienie dokumentu potwierdzającego legitymowanie się znajomością języka polskiego co najmniej na poziomie B2 w skali globalnej biegłości językowej według „Common European Framework of Reference for Languages: learning, teaching, assessment (CEFR) – Europejski system opisu kształcenia językowego: uczenie się, nauczanie, ocenianie (ESOKJ)” – w przypadku cudzoziemców niebędących obywatelami państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

7. Obowiązek, o którym mowa w ust. 6 pkt 2, uważa się za spełniony, jeżeli osoba ubiegająca się o przyznanie prawa wykonywania zawodu psychologa ukończyła studia w języku polskim lub uzyskała świadectwo dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego w języku polskim.

8. Rejestr jest rejestrem publicznym w rozumieniu art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1557 i 1717).

9. Rejestr zawiera:

- 1) numer i datę wpisu do Rejestru;
- 2) dane osobowe psychologa:
 - a) imię (imiona) i nazwisko,
 - b) nazwisko rodowe,
 - c) numer PESEL, a w przypadku braku numeru PESEL – nazwę i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę państwa, które go wydało,
 - d) obywatelstwo,
 - e) adres miejsca zamieszkania,
 - f) adres do korespondencji,
 - g) numer telefonu oraz adres poczty elektronicznej, jeżeli posiada,
 - h) dane dotyczące wykształcenia:
 - nazwę i adres siedziby uczelni,
 - numer i datę wydania dyplomu,
 - tytuł zawodowy;
- 3) informację o dopełnieniu obowiązku ustawicznego rozwoju zawodowego, o którym mowa w art. 29 ust. 1;
- 4) datę podjęcia uchwały o skreśleniu psychologa z Rejestru wraz z podaniem przyczyny;
- 5) zakres czynności, które sąd dyscyplinarny wskazał w prawomocnym orzeczeniu, zgodnie z art. 94 ust. 7;

- 6) informację o zawieszeniu w wykonywaniu zawodu psychologa;
- 7) informację o czasowym zaprzestaniu wykonywania zawodu, o którym mowa w art. 30 ust. 1.

Art. 6. 1. Rejestr jest jawny w zakresie następujących danych:

- 1) imię (imiona) i nazwisko psychologa;
- 2) numer i data wpisu do Rejestru;
- 3) adnotacja: „wykonujący zawód” albo „niewykonyjący zawodu”.

2. Adnotację „niewykonyjący zawodu”, o której mowa w ust. 1 pkt 3, zamieszcza się w przypadkach wskazanych w art. 30 ust. 1 lub art. 94 ust. 1 pkt 5.

3. Wniosek o wpis do Rejestru jest składany do właściwej regionalnej rady w formie pisemnej.

4. W przypadku złożenia wniosku o wpis do Rejestru w postaci elektronicznej określone w ustawie wymagania dotyczące złożenia dokumentów, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 oraz oświadczeń, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 2 i 3, uważa się za spełnione, jeżeli zostały złożone w formie dokumentu elektronicznego podpisanego kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub opatrzonego pieczęcią elektroniczną przez uprawniony podmiot.

5. Wpis do Rejestru jest dokonywany w terminie 14 dni od dnia, w którym uchwała w sprawie wpisu do Rejestru, o której mowa w art. 12 ust. 1, stała się ostateczna.

Art. 7. 1. Krajowa Rada udostępnia na stronie internetowej Krajowej Izby Psychologów, zwanej dalej „Krajową Izbą”, Rejestr obejmujący dane, o których mowa w art. 6 ust. 1.

2. Psycholog ma obowiązek zgłoszenia zmiany danych objętych wnioskiem o wpis do Rejestru w terminie 30 dni od dnia zaistnienia zmiany. Zgłoszenie jest dokonywane w formie pisemnej lub dokumentowej, o której mowa w art. 77² ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 i 1237). W przypadku zmiany imienia (imion) i nazwiska, do zgłoszenia dołącza się kopie dokumentów potwierdzających zmianę.

Art. 8. 1. Wniosek o wpis do Rejestru zawiera następujące dane dotyczące osoby ubiegającej się o przyznanie prawa wykonywania zawodu psychologa:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) nazwisko rodowe;
- 3) numer PESEL, a w przypadku braku numeru PESEL – nazwę i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę państwa, które go wydało;
- 4) obywatelstwo;

- 5) adres miejsca zamieszkania;
- 6) adres do korespondencji;
- 7) numer telefonu oraz adres poczty elektronicznej, jeżeli posiada.

2. W przypadku, o którym mowa w art. 18 ust. 2, wniosek o wpis do Rejestru zawiera także imię (imiona) i nazwisko oraz numer wpisu do Rejestru opiekuna, z którym osoba ubiegająca się o przyznanie prawa wykonywania zawodu psychologa chce współpracować wraz z dołączoną pisemną zgodą opiekuna.

Art. 9. 1. Do wniosku o wpis do Rejestru dołącza się:

- 1) dokumenty potwierdzające wykształcenie lub kwalifikacje:
 - a) w przypadku osoby, o której mowa w art. 5 ust. 5 pkt 1, oryginały lub notarialnie poświadczone za zgodność z oryginałem kopie dokumentów potwierdzających spełnienie wymagań, o których mowa w tym przepisie,
 - b) w przypadku osoby, o której mowa w art. 5 ust. 5 pkt 2, urzędowo tłumaczone na język polski oryginały lub notarialnie poświadczone za zgodność z oryginałem kopie dokumentów potwierdzających spełnienie wymagań, o których mowa w tym przepisie,
 - c) w przypadku osoby, o której mowa w art. 5 ust. 5 pkt 3, oryginał lub kopię decyzji w sprawie uznania kwalifikacji zawodowych do wykonywania zawodu regulowanego albo do podejmowania lub wykonywania działalności regulowanej;
- 2) pisemne oświadczenie następującej treści: „Świadomy/Świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia oświadczam, że korzystam w pełni z praw publicznych oraz posiadam pełną zdolność do czynności prawnych.”; oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń;
- 3) pisemne oświadczenie następującej treści: „Świadomy/Świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia oświadczam, że nie byłem skazany/nie byłam skazana prawomocnym wyrokiem sądu za popełnienie przestępstwa umyślnego ściganego z oskarżenia publicznego oraz nie toczy się przeciwko mnie jakiekolwiek postępowanie karne o przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego.”; oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń;
- 4) dowód uiszczenia opłaty, o której mowa w art. 13 ust. 1.

2. Cudzoziemiec niebędący obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej oprócz dokumentów, o których mowa w ust. 1, do wniosku o wpis do Rejestru dołącza dodatkowo:

- 1) notarialnie poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię dokumentu, na którego podstawie uzyskał prawo pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub innego dowodu potwierdzającego posiadanie przez cudzoziemca prawa pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) oryginał lub notarialnie poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię dokumentu, o którym mowa w art. 5 ust. 6 pkt 2 lub ust. 7.

3. Osoby będące obywatelami Rzeczypospolitej Polskiej i osoby będące obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej oprócz dokumentów, o których mowa w ust. 1, dołączają dodatkowo oświadczenie o znajomości języka polskiego w stopniu niezbędnym do wykonywania zawodu psychologa.

4. Dokumenty w języku obcym przedkłada się z urzędowym tłumaczeniem na język polski dokonywanym przez:

- 1) tłumacza przysięgłego wpisanego na listę prowadzoną przez Ministra Sprawiedliwości;
- 2) tłumacza przysięgłego uprawnionego do dokonywania takich tłumaczeń w państwach członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG);
- 3) konsula.

5. Do dokumentów, o których mowa w ust. 4 pkt 3, stosuje się art. 31 ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 594).

Art. 10. Jeżeli wniosek o wpis do Rejestru nie spełnia wymagań, o których mowa w art. 8 lub art. 9, regionalna rada wzywa osobę ubiegającą się o przyznanie prawa wykonywania zawodu psychologa do uzupełnienia lub poprawienia wniosku, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania, z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpoznania.

Art. 11. Do prowadzenia przez regionalną radę postępowań w sprawie uznania kwalifikacji zawodowych do wykonywania zawodu psychologa nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz świadczenia przez psychologów usług transgranicznych, stosuje się przepisy ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Art. 12. 1. Uchwała regionalnej rady w sprawie wpisu do Rejestru lub odmowy wpisu do Rejestru jest podejmowana w terminie 30 dni od dnia doręczenia kompletnego wniosku o wpis do Rejestru.

2. Regionalna rada odmawia dokonania wpisu do Rejestru w przypadku:

- 1) stwierdzenia niespełnienia wymagań, o których mowa w art. 5 ust. 5;
- 2) prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej, o której mowa w art. 94 ust. 1 pkt 6.

3. Od uchwały, o której mowa w ust. 2, osobie ubiegającej się o przyznanie prawa wykonywania zawodu psychologa służy odwołanie do Krajowej Rady, w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

4. Krajowa Rada, w drodze uchwały, rozpatruje odwołanie, o którym mowa w ust. 3, w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

5. W przypadku niepodjęcia uchwały przez regionalną radę w terminie, o którym mowa w ust. 1, lub niepodjęcia uchwały przez Krajową Radę w terminie, o którym mowa w ust. 4, osobie ubiegającej się o przyznanie prawa wykonywania zawodu psychologa służy skarga na bezczynność do sądu administracyjnego.

6. Od ostatecznej uchwały w sprawie wpisu do Rejestru i odmowy wpisu do Rejestru przysługuje osobie ubiegającej się o przyznanie prawa wykonywania zawodu psychologa skarga do sądu administracyjnego. Skargę do sądu administracyjnego może wnieść także minister właściwy do spraw pracy.

7. W sprawach ostatecznej uchwały w sprawie wpisu do Rejestru i odmowy wpisu do Rejestru minister właściwy do spraw pracy może wziąć udział w toczącym się postępowaniu sądowoadministracyjnym na prawach przysługujących prokuratorowi. Przepis art. 8 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 935 i 1685) stosuje się odpowiednio.

Art. 13. 1. Od wniosku o wpis do Rejestru regionalna rada pobiera opłatę w wysokości nie wyższej niż 10 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku za ubiegły rok, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w roku poprzedzającym rok, w którym wniosek został złożony, w drodze obwieszczenia, do dnia 15 stycznia każdego roku, zwanego dalej „przeciętnym wynagrodzeniem”.

2. Wniosek o:

- 1) zmianę danych objętych wnioskiem o wpis do Rejestru,
- 2) skreślenie z Rejestru

– nie podlega opłacie.

3. Regionalna rada wydaje zaświadczenie o wpisie do Rejestru. Za wydanie zaświadczenia regionalna rada pobiera opłatę w wysokości nie wyższej niż 1 % przeciętnego wynagrodzenia.

4. Zaświadczenie zawiera:

- 1) imię (imiona) i nazwisko psychologa;
- 2) numer i datę wpisu do Rejestru;
- 3) adnotację „wykonujący zawód” albo „niewykonujący zawodu” według stanu na dzień wydania zaświadczenia;
- 4) zakres czynności, które sąd dyscyplinarny wskazał w prawomocnym orzeczeniu, zgodnie z art. 94 ust. 7.

5. Na wniosek psychologa regionalna rada wydaje:

- 1) zaświadczenie potwierdzające, że psycholog uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej prawo wykonywania zawodu lub że otrzymał dyplom, świadectwo lub inny dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji zawodowych w celu uznania tych kwalifikacji w państwie członkowskim Unii Europejskiej;
- 2) zaświadczenie potwierdzające, że psycholog posiada prawo wykonywania zawodu, które nie zostało zawieszone, oraz że nie został ukarany przez sąd dyscyplinarny;
- 3) zaświadczenie potwierdzające, że przeciwko psychologowi nie toczy się postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów;
- 4) inne zaświadczenia wymagane przez właściwe organy innych niż Rzeczpospolita Polska państw członkowskich Unii Europejskiej, zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej.

6. Do opłaty za wydanie zaświadczeń, o których mowa w ust. 5 pkt 1 i 4, stosuje się przepis art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

7. Do opłaty za wydanie zaświadczenia, o którym mowa w ust. 5 pkt 2 i 3, przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

8. Opłaty, o których mowa w ust. 1, 3, 6 i 7, stanowią dochód samorządu psychologów.

Art. 14. 1. Regionalna rada wydaje uchwałę w sprawie skreślenia psychologa z Rejestru w przypadku:

- 1) śmierci psychologa;

- 2) wydania negatywnej opinii końcowej, o której mowa w art. 20 ust. 3, jeżeli nie został złożony wniosek w trybie art. 20 ust. 11, albo prawomocnej negatywnej opinii uzupełniającej, o której mowa w art. 20 ust. 15;
- 3) złożenia przez psychologa wniosku o skreślenie z Rejestru;
- 4) prawomocnego orzeczenia wobec psychologa środka karnego pozbawienia praw publicznych;
- 5) prawomocnie orzeczonej wobec psychologa utraty albo ograniczenia zdolności do czynności prawnych;
- 6) prawomocnego skazania psychologa za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego;
- 7) prawomocnego orzeczenia wobec psychologa kary dyscyplinarnej, o której mowa w art. 94 ust. 1 pkt 6;
- 8) prawomocnego orzeczenia wobec psychologa środka karnego w postaci zakazu wykonywania zawodu psychologa;
- 9) utraty przez cudzoziemca niebędącego obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej prawa pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 10) trwałej niezdolności do wykonywania zawodu psychologa, o której mowa w ust. 4.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, przepisy art. 12 ust. 3–7 stosuje się odpowiednio.

3. Niezwłocznie po uprawomocnieniu się orzeczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 4–6 i 8, sąd wydający orzeczenie zawiadamia o jego wydaniu właściwą regionalną radę oraz każdy podmiot, w którym psycholog jest zatrudniony.

4. Regionalna rada na podstawie orzeczenia lekarskiego i po przeprowadzeniu szczegółowego postępowania wyjaśniającego może podjąć uchwałę o trwałej niezdolności psychologa do wykonywania zawodu.

5. Na uchwałę regionalnej rady, o której mowa w ust. 4, psychologowi służy odwołanie do Krajowej Rady. Przepisy art. 12 ust. 3–7 stosuje się odpowiednio.

Art. 15. Do uchwał regionalnej rady i Krajowej Rady w sprawie wpisu do Rejestru, odmowy wpisu do Rejestru, skreślenia psychologa z Rejestru oraz o trwałej niezdolności psychologa do wykonywania zawodu stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572) dotyczące decyzji administracyjnej.

Art. 16. 1. Psycholog wpisany do Rejestru może przynależeć tylko do jednej regionalnej izby.

2. Psycholog może zmienić przynależność do regionalnej izby, jeżeli nie toczy się przeciwko niemu postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów.

3. Psycholog, o zmianie przynależności do regionalnej izby, zawiadamia w formie pisemnej regionalną radę izby, do której dotychczas przynależał, oraz regionalną radę nowo obranej izby.

4. Psycholog przedstawia regionalnej radzie nowo obranej izby zaświadczenie, o którym mowa w art. 13 ust. 5 pkt 3, wydane nie później niż 30 dni przed dniem złożenia zawiadomienia, o którym mowa w ust. 3.

5. Regionalna rada nowo obranej izby dokonuje zmiany w Rejestrze w terminie 30 dni od dnia złożenia zawiadomienia, o którym mowa w ust. 3.

6. Regionalna rada nowo obranej izby zawiadamia regionalną radę izby, do której psycholog dotychczas przynależał, o dokonanej zmianie w Rejestrze w terminie 14 dni od dnia dokonania tej zmiany.

7. Regionalna rada po otrzymaniu zawiadomienia o zmianie w Rejestrze, o której mowa w ust. 6, przekazuje akta osobowe i dyscyplinarne psychologa nowo obranej regionalnej radzie.

Rozdział 3

Zasady wykonywania zawodu psychologa

Art. 17. 1. Po uzyskaniu wpisu do Rejestru psycholog współpracuje z opiekunem w sprawach dotyczących rozwoju zawodowego.

2. Celem współpracy z opiekunem jest udzielanie wsparcia psychologowi rozpoczynającemu wykonywanie zawodu psychologa przez wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz zapoznavanie z praktycznymi aspektami etycznych standardów wykonywania tego zawodu.

3. Opiekunem jest psycholog, który wykonuje zawód psychologa przez co najmniej 3 lata i złożył właściwej regionalnej radzie pisemne oświadczenie o następującej treści: „Świadomy/Świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia oświadczam, że wykonuję zawód psychologa przez co najmniej 3 lata.”. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

4. Opiekunowi przysługuje wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości nie wyższej niż 10 % przeciętnego wynagrodzenia. Wynagrodzenie wypłaca się w wysokości ustalonej przez regionalną radę tej izby, do której przynależy psycholog współpracujący z opiekunem.

5. Do zadań opiekuna należy:

- 1) doradztwo w zakresie ukierunkowania rozwoju zawodowego;
- 2) kształtowanie pożądanych zachowań i wartości spójnych z istotą zawodu psychologa, obowiązującymi przepisami oraz zasadami etyki zawodowej;
- 3) udzielanie wsparcia, w szczególności w zakresie metodyki pracy psychologa;
- 4) monitorowanie postępów w nabywaniu umiejętności zawodowych;
- 5) zapoznanie z praktycznymi aspektami zastosowania wiedzy z zakresu psychologii;
- 6) omówienie zasad udzielania świadczeń psychologicznych, w tym przestrzegania tajemnicy zawodowej, prowadzenia dokumentacji psychologicznej oraz zgody na wykonywanie świadczeń psychologicznych.

6. Współpraca z opiekunem obejmuje 150 godzin, w tym co najmniej 75 godzin spotkań w trybie stacjonarnym.

7. Opiekun ustala z psychologiem indywidualny plan rozwoju zawodowego obejmujący:

- 1) okres trwania, częstotliwość, tryb i formę planowanych spotkań;
- 2) sposób weryfikacji nabytej wiedzy i umiejętności praktycznych.

8. Psycholog, którego dotyczy obowiązek współpracy z opiekunem, do czasu wydania pozytywnej opinii końcowej, o której mowa w art. 20 ust. 3, nie jest uprawniony do udzielania świadczeń psychologicznych na potrzeby postępowania przygotowawczego w ramach postępowania karnego, postępowań sądowych, postępowań administracyjnych oraz postępowań rekrutacyjnych do publicznych: organów, instytucji, jednostek budżetowych oraz służb, o których mowa w art. 28 ust. 18.

Art. 18. 1. Regionalna rada wskazuje psychologowi opiekuna w terminie 30 dni od dnia wpisu do Rejestru.

2. Psycholog we wniosku o wpis do Rejestru może zaproponować opiekuna po uzyskaniu jego pisemnej zgody. Jeżeli uzasadniają to szczególne okoliczności, regionalna rada może wskazać innego opiekuna.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, wskazany opiekun ma obowiązek podjęcia współpracy z psychologiem. W uzasadnionych przypadkach regionalna rada na pisemny wniosek opiekuna może go zwolnić z obowiązku współpracy z psychologiem.

Art. 19. 1. Na uzasadniony wniosek o zmianę opiekuna, złożony w formie pisemnej przez psychologa lub opiekuna, regionalna rada wskazuje innego opiekuna, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wniosku.

2. W przypadku zmiany opiekuna, przy ustalaniu liczby godzin współpracy uwzględnia się liczbę godzin współpracy zrealizowaną z poprzednim opiekunem.

Art. 20. 1. Okres współpracy z opiekunem nie może być krótszy niż 9 miesięcy i nie może przekroczyć 24 miesięcy, licząc od dnia doręczenia psychologowi pisemnej informacji o wskazaniu opiekuna przez regionalną radę. W uzasadnionych przypadkach regionalna rada może na wniosek psychologa przedłużyć na czas określony okres współpracy z opiekunem.

2. Psycholog w terminie 30 dni od dnia doręczenia pisemnej informacji o wskazaniu opiekuna przez regionalną radę jest obowiązany zgłosić się do opiekuna w celu podjęcia współpracy.

3. W terminie 30 dni od dnia zakończenia współpracy z psychologiem opiekun wydaje pisemną opinię końcową na temat rozwoju zawodowego i możliwości kontynuacji wykonywania zawodu przez tego psychologa. Opinia końcowa może być pozytywna albo negatywna.

4. Opinia końcowa jest sporządzana na podstawie co najmniej 5 opinii okresowych wydawanych po każdych zrealizowanych 30 godzinach współpracy z opiekunem. W przypadku zmiany opiekuna nowy opiekun bierze pod uwagę opinie okresowe wydane przez poprzedniego opiekuna.

5. W przypadku niepodjęcia przez psychologa współpracy z opiekunem albo zaprzestania współpracy, opiekun wydaje negatywną opinię końcową, której uzasadnienie zawiera wskazanie faktu niepodjęcia współpracy z opiekunem albo jej zaprzestania.

6. Opiekun przekazuje wydane opinie okresowe do wiadomości psychologa, z którym współpracuje.

7. Opinia okresowa zawiera:

- 1) imię (imiona) i nazwisko opiekuna wydającego opinię wraz z numerem wpisu do Rejestru;
- 2) imię (imiona) i nazwisko psychologa współpracującego z opiekunem wraz z numerem wpisu do Rejestru;
- 3) datę wydania opinii;
- 4) wskazanie liczby godzin współpracy z opiekunem zrealizowanych według stanu na dzień wydania opinii;

5) uzasadnienie zawierające ocenę rzetelności wykonywania zawodu psychologa współpracującego z opiekunem oraz znajomości i zastosowania w praktyce ustawy i Kodeksu Etyki Zawodowej;

6) podpis opiekuna.

8. Opinia końcowa zawiera:

1) imię (imiona) i nazwisko opiekuna wydającego opinię wraz z numerem wpisu do Rejestru;

2) imię (imiona) i nazwisko psychologa współpracującego z opiekunem wraz z numerem wpisu do Rejestru;

3) datę wydania opinii;

4) wskazanie liczby godzin zrealizowanej współpracy z opiekunem;

5) uzasadnienie, które składa się z:

a) oceny rzetelności wykonywania zawodu psychologa współpracującego z opiekunem,

b) oceny znajomości i zastosowania w praktyce ustawy i Kodeksu Etyki Zawodowej przez psychologa współpracującego z opiekunem;

6) podpis opiekuna;

7) pouczenie o prawie do złożenia wniosku o wydanie opinii uzupełniającej, o którym mowa w ust. 11.

9. Do opinii końcowej załącza się opinie okresowe wydane w całym okresie współpracy z opiekunem.

10. Opiekun przekazuje opinię końcową regionalnej radzie właściwej dla psychologa współpracującego z opiekunem oraz psychologowi współpracującemu z opiekunem.

11. W przypadku negatywnej opinii końcowej, na wniosek psychologa złożony w terminie 14 dni od dnia doręczenia opinii, regionalna rada powołuje komisję w składzie 3 psychologów, zwaną dalej „komisją”, w celu wydania opinii uzupełniającej.

12. Członkiem komisji może być psycholog, który wykonuje zawód psychologa przez co najmniej 5 lat i złożył właściwej regionalnej radzie pisemne oświadczenie o następującej treści: „Świadomy/świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia oświadczam, że wykonuję zawód psychologa przez co najmniej 5 lat.”. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Przepisy art. 24 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.

13. Wniosek, o którym mowa w ust. 11, zawiera uzasadnienie wskazujące okoliczności, które stanowią podstawę jego złożenia. Do wniosku psycholog może dołączyć dowody potwierdzające te okoliczności.

14. Komisja wydaje opinię uzupełniającą w drodze uchwały po:

- 1) zapoznaniu się z dokumentacją sporządzoną przez opiekuna w trakcie trwania współpracy z psychologiem;
- 2) zapoznaniu się z dowodami, o których mowa w ust. 13;
- 3) przeprowadzeniu z opiekunem rozmowy na temat przebiegu współpracy z psychologiem;
- 4) przeprowadzeniu z psychologiem rozmowy oceniającej wiedzę, umiejętności i kompetencje niezbędne do wykonywania zawodu psychologa.

15. Opinia uzupełniająca może być pozytywna albo negatywna.

16. Opinia uzupełniająca jest przyjmowana przez komisję większością głosów.

17. Opinia uzupełniająca zawiera:

- 1) imię (imiona) i nazwisko każdego z członków komisji wraz z numerem wpisu do Rejestru;
- 2) imię (imiona) i nazwisko psychologa współpracującego z opiekunem wraz z numerem wpisu do Rejestru;
- 3) datę wydania opinii uzupełniającej;
- 4) oznaczenie opinii końcowej wskazanej we wniosku, o którym mowa w ust. 11;
- 5) stanowisko komisji wraz z uzasadnieniem;
- 6) podpis każdego z członków komisji.

18. Opinia uzupełniająca jest wydawana w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 11. Przepisy art. 12 ust. 5–7 i art. 15 stosuje się odpowiednio.

Art. 21. W celu określenia jednolitych zasad organizacji współpracy psychologa z opiekunem Krajowa Rada ustala:

- 1) rekomendacje dla opiekunów dotyczące:
 - a) sposobu współpracy psychologa z opiekunem, które zawierają co najmniej wytyczne dotyczące sposobu weryfikacji rzetelności pracy psychologa, znajomości oraz praktycznego zastosowania obowiązujących przepisów ustawy i Kodeksu Etyki Zawodowej,
 - b) sporządzania i treści uzasadnienia opinii okresowej, końcowej i uzupełniającej;
- 2) zakres tematyczny współpracy psychologa z opiekunem;
- 3) wzory dokumentów poświadczających współpracę psychologa z opiekunem.

Art. 22. 1. Od dnia wpisu do Rejestru psycholog wykonuje zawód samodzielnie.

2. Psycholog wykonuje zawód zgodnie z aktualnym stanem wiedzy psychologicznej, z należytą starannością oraz zgodnie z zasadami etyki zawodowej określonymi w Kodeksie Etyki Zawodowej, a także z poszanowaniem prywatności i godności osobistej odbiorcy świadczeń psychologicznych oraz osób trzecich. Psycholog jest obowiązany do ochrony danych osobowych uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu.

Art. 23. 1. Wykonywanie zawodu psychologa polega na udzielaniu świadczeń psychologicznych.

2. Świadczeniami psychologicznymi są następujące działania:

- 1) diagnoza psychologiczna polegająca na rozpoznawaniu za pomocą metod psychologicznych, opartych na dowodach naukowych, właściwości funkcjonowania psychologicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych oraz ich psychologicznych przyczyn i skutków;
- 2) opiniowanie psychologiczne polegające na opisie aktualnego funkcjonowania psychologicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych, sporządzonym pisemnie na podstawie przeprowadzonego badania psychologicznego;
- 3) orzekanie psychologiczne na podstawie przepisów odrębnych polegające na formułowaniu pisemnej diagnozy psychologicznej o aktualnym funkcjonowaniu odbiorcy świadczeń psychologicznych;
- 4) udzielanie pomocy psychologicznej, polegającej na stosowaniu form oddziaływania psychologicznego ukierunkowanych na rozwój, podnoszenie jakości życia, profilaktykę, zachowanie i przywracanie zdrowia psychicznego, zapobieganie, zmniejszanie i usuwanie nieprawidłowości dotyczących zdrowia psychicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych oraz wsparcie w sytuacji doświadczenia kryzysu, traumy lub stresu;
- 5) prowadzenie psychoterapii przez psychologa w przypadku nabycia przez niego uprawnień psychoterapeuty na podstawie odrębnych przepisów.

3. Zastrzeżenie udzielania świadczeń psychologicznych, o których mowa w ust. 2 pkt 4, przez psychologa nie ogranicza prawa do podejmowania poszczególnych działań mieszczących się w zakresie udzielania pomocy psychologicznej przez osoby, które nie posiadają prawa wykonywania zawodu psychologa, jeżeli są one realizowane w związku z wykonywaniem zadań określonych w odrębnych przepisach.

4. Świadczenie psychologiczne, o którym mowa w ust. 2 pkt 5, nie ogranicza prawa do prowadzenia psychoterapii osobom, które nabyły na podstawie odrębnych przepisów uprawnienia psychoterapeuty i nie posiadają prawa wykonywania zawodu psychologa.

5. Psycholog posiadający tytuł specjalisty w dziedzinie mającej zastosowanie w ochronie zdrowia uzyskany na podstawie ustawy z dnia 24 lutego 2017 r. o uzyskiwaniu tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia (Dz. U. z 2025 r. poz. 342) uzyskuje kompetencje i kwalifikacje niezbędne do udzielania świadczeń zdrowotnych w zakresie wiedzy i umiejętności określonych w programie specjalizacji i jest osobą wykonującą zawód medyczny w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 450, 620 i 637).

Art. 24. Za wykonywanie zawodu psychologa uważa się również:

- 1) prowadzenie przez psychologa badań naukowych i prac rozwojowych w zakresie psychologii;
- 2) prowadzenie przez psychologa działalności dydaktycznej w zakresie psychologii;
- 3) prowadzenie przez psychologa działalności w zakresie ustawicznego rozwoju zawodowego psychologów;
- 4) kierowanie przez psychologa pracą zawodową osób wykonujących zawód psychologa;
- 5) sprawowanie funkcji z wyboru w organach samorządu psychologów lub wykonywanie pracy na rzecz tego samorządu w zakresie realizacji jego zadań.

Art. 25. 1. Podjęcie i wykonywanie świadczeń psychologicznych następuje za zgodą odbiorcy świadczeń psychologicznych, po uprzednim poinformowaniu odbiorcy świadczeń psychologicznych o jego prawach określonych w ustawie oraz celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych.

2. Jeżeli przepisy odrębne nie stanowią inaczej, w przypadku gdy odbiorcą świadczeń psychologicznych jest małoletni lub osoba ubezwłasnowolniona, zgodę wyraża jego przedstawiciel ustawowy, a w sytuacji braku przedstawiciela ustawowego – opiekun faktyczny, po otrzymaniu informacji o prawach odbiorcy świadczeń psychologicznych określonych w ustawie oraz celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych.

3. Jeżeli odbiorca świadczeń psychologicznych ukończył 16 lat, dla podjęcia i wykonywania świadczeń psychologicznych wymagana jest także jego zgoda, po uprzednim udzieleniu informacji o jego prawach określonych w ustawie oraz celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych.

4. Jeżeli osoba ubezwłasnowolniona jest w stanie z rozeznaniem wypowiedzieć opinię w sprawie skorzystania ze świadczeń psychologicznych, wymagana jest także zgoda tej osoby.

5. W przypadku sprzecznych oświadczeń odbiorcy świadczeń psychologicznych, o którym mowa w ust. 3 i 4, i jego przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego, zgodę na podjęcie i wykonywanie świadczeń psychologicznych wyraża sąd opiekuńczy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania odbiorcy świadczeń psychologicznych.

6. Jeżeli odbiorca świadczeń psychologicznych nie ukończył 16 lat i jest w stanie z rozeznaniem wypowiedzieć opinię w sprawie skorzystania ze świadczeń psychologicznych, psycholog powinien wysłuchać jego zdania.

7. Podjęcie i wykonywanie świadczeń psychologicznych wobec odbiorcy świadczeń psychologicznych, który nie ukończył 16 lat, oraz wobec osoby ubezwłasnowolnionej następuje po uprzednim udzieleniu przystępnej informacji o ich prawach określonych w ustawie oraz celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych.

8. Zgoda, o której mowa w ust. 1–4, nie jest wymagana, w przypadku gdy obowiązek poddania się świadczeniom psychologicznym wynika z odrębnych przepisów.

9. Zgoda, o której mowa w ust. 2, nie jest wymagana, gdy małoletni lub osoba ubezwłasnowolniona zwróci się z uzasadnioną potrzebą objęcia go pomocą psychologiczną w sytuacji doświadczania kryzysu, traumy lub stresu.

10. Po udzieleniu świadczeń psychologicznych psycholog informuje odbiorcę świadczeń psychologicznych, jego przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego o swoich wnioskach, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

Art. 26. 1. Psycholog, wykonując zawód, nie jest związany poleceniem co do treści diagnozy psychologicznej, opinii psychologicznej, orzeczenia psychologicznego lub doboru metod psychologicznych.

2. Psycholog ma prawo odmówić udzielenia świadczeń psychologicznych w przypadku, gdy jest to wskazane w Kodeksie Etyki Zawodowej.

3. Psycholog ma obowiązek udzielać świadczeń psychologicznych w każdym przypadku, gdy zwłoka w ich udzieleniu mogłaby spowodować niebezpieczeństwo utraty życia, ciężkiego uszkodzenia ciała lub ciężkiego rozstroju zdrowia. Przepisu art. 25 ust. 2 nie stosuje się.

4. Przepis ust. 3 stosuje się również w przypadku, gdy odbiorca świadczeń psychologicznych, o którym mowa w art. 25 ust. 2, nie ma przedstawiciela ustawowego ani opiekuna faktycznego albo porozumienie się z tymi osobami jest niemożliwe.

5. W przypadku odmowy udzielenia świadczeń psychologicznych psycholog ma obowiązek bez zbędnej zwłoki uprzedzić o tym odbiorcę świadczeń psychologicznych, jego przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego. Jeżeli przepisy odrębne nie stanowią inaczej psycholog, który odmówił udzielenia świadczeń, wskazuje innego psychologa lub podmiot, w którym odbiorca świadczeń psychologicznych może uzyskać właściwe świadczenia psychologiczne.

6. Odmowę udzielenia świadczeń psychologicznych psycholog odnotowuje i uzasadnia w dokumentacji psychologicznej.

7. W przypadku powzięcia przez psychologa wątpliwości w zakresie diagnozy psychologicznej lub wątpliwości terapeutycznych może on skonsultować problem z innym psychologiem, osobą wykonującą zawód medyczny w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej lub osobą posiadającą tytuł specjalisty w dziedzinie ochrony zdrowia, określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 24 lutego 2017 r. o uzyskiwaniu tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia. Informację o konsultacji psycholog odnotowuje i uzasadnia w prowadzonej dokumentacji psychologicznej.

Art. 27. 1. Psycholog jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystko, o czym dowiedział się w związku z udzielaniem świadczeń psychologicznych.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy:

- 1) wynika to z odrębnych przepisów;
- 2) zachowanie tajemnicy może stanowić niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia odbiorcy świadczeń psychologicznych lub innych osób;
- 3) zachodzi potrzeba, wyłącznie w celu udzielenia dalszych świadczeń, przekazania osobie, o której mowa w art. 26 ust. 7, niezbędnych informacji o odbiorcy świadczeń psychologicznych związanych z udzielanym świadczeniem psychologicznym, po uprzednim uzyskaniu na to zgody odbiorcy świadczeń psychologicznych albo jego przedstawiciela ustawowego;
- 4) świadczenie psychologiczne zostało wykonane na zlecenie podmiotu uprawnionego na podstawie odrębnych przepisów, wyłącznie w odniesieniu do tego podmiotu;
- 5) odbiorca świadczeń psychologicznych lub jego przedstawiciel ustawowy wyrazi pisemną zgodę na ujawnienie tajemnicy, po uprzednim poinformowaniu o skutkach jej ujawnienia, chyba że dobro odbiorcy świadczeń psychologicznych jest zagrożone, a zgodę na ujawnienie tajemnicy wyraził wyłącznie przedstawiciel ustawowy;

6) psycholog składa zeznania i wyjaśnienia w trakcie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów – w zakresie okoliczności objętych postępowaniem.

3. W przypadku gdy świadczenie psychologiczne jest udzielane jednocześnie więcej niż jednemu odbiorcy świadczeń psychologicznych, pisemna zgoda na ujawnienie tajemnicy jest wymagana od wszystkich odbiorców tego świadczenia psychologicznego.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 2 i 3, ujawnienie tajemnicy może nastąpić wyłącznie w niezbędnym zakresie. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 5, zakres ujawnienia tajemnicy może zostać ograniczony przez odbiorcę świadczeń psychologicznych lub jego przedstawiciela ustawowego.

5. Psycholog jest związany tajemnicą również po śmierci odbiorcy świadczeń psychologicznych, chyba że zgodę na ujawnienie tajemnicy wyrazi w formie pisemnej osoba bliska w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta. Osoba bliska wyrażająca zgodę na ujawnienie tajemnicy może określić niezbędny zakres jej ujawnienia.

6. Zwolnienia z tajemnicy, o którym mowa w ust. 5, nie stosuje się, jeżeli ujawnieniu tajemnicy sprzeciwiła się inna osoba bliska lub za życia sprzeciwił się temu odbiorca świadczeń psychologicznych. Sprzeciw dołącza się do dokumentacji psychologicznej odbiorcy świadczeń psychologicznych.

7. W przypadku sporu między osobami bliskimi o ujawnienie tajemnicy lub o zakres jej ujawnienia, zgodę na ujawnienie tajemnicy wyraża sąd, o którym mowa w art. 628 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 i 1841 oraz z 2025 r. poz. 620), w postępowaniu nieprocesowym na wniosek osoby bliskiej lub psychologa. Psycholog może wystąpić z wnioskiem do sądu także w przypadku uzasadnionych wątpliwości, czy osoba występująca o ujawnienie tajemnicy lub sprzeciwiająca się jej ujawnieniu jest osobą bliską. Sąd, wyrażając zgodę na ujawnienie tajemnicy, może określić zakres jej ujawnienia.

Art. 28. 1. Psycholog ma obowiązek prowadzenia dokumentacji psychologicznej odbiorcy świadczeń psychologicznych. Dokumentacja psychologiczna jest objęta tajemnicą.

2. Dokumentacja psychologiczna zawiera co najmniej:

1) oznaczenie odbiorcy świadczeń psychologicznych pozwalające na ustalenie jego tożsamości:

a) imię (imiona) i nazwisko,

- b) datę urodzenia,
 - c) adres miejsca zamieszkania,
 - d) numer PESEL, a w przypadku braku numeru PESEL – nazwę i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę państwa, które go wydało,
 - e) w przypadku gdy odbiorcą świadczeń psychologicznych jest małoletni – imiona i nazwiska przedstawicieli ustawowych oraz adres (adresy) ich miejsca (miejs) zamieszkania, a w przypadku gdy odbiorcą świadczeń psychologicznych jest osoba ubezwłasnowolniona – imię (imiona) i nazwisko przedstawiciela ustawowego oraz adres jego miejsca zamieszkania;
- 2) oznaczenie psychologa udzielającego świadczeń psychologicznych obejmujące jego imię (imiona) i nazwisko oraz numer wpisu do Rejestru;
 - 3) nazwę i adres siedziby podmiotu, w którym udzielono świadczeń psychologicznych;
 - 4) opis udzielonych świadczeń psychologicznych;
 - 5) datę sporządzenia;
 - 6) podpis psychologa udzielającego świadczeń psychologicznych.

3. Jeżeli przepisy odrębne nie stanowią inaczej, dokumentację psychologiczną dotyczącą świadczeń psychologicznych udzielanych w podmiocie wykonującym działalność leczniczą dołącza się do dokumentacji medycznej, a do jej przechowywania i przejmowania stosuje się odpowiednio art. 29 i art. 30a ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta.

4. Jeżeli przepisy odrębne nie stanowią inaczej, odbiorca świadczeń psychologicznych ma prawo do dostępu do dokumentacji psychologicznej dotyczącej udzielonych mu świadczeń psychologicznych, z wyłączeniem arkuszy testów psychologicznych oraz notatek roboczych psychologa o znaczeniu krótkotrwałym.

5. Do udostępniania dokumentacji psychologicznej stosuje się odpowiednio przepisy art. 27 i art. 28 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta.

6. W przypadku gdy odbiorcą świadczeń psychologicznych jest małoletni lub osoba ubezwłasnowolniona, dokumentację psychologiczną udostępnia się jego przedstawicielowi ustawowemu.

7. Psycholog może odmówić dostępu do dokumentacji przedstawicielowi ustawowemu w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy dobro odbiorcy świadczeń psychologicznych jest zagrożone. W przypadku odmowy przedstawiciel ustawowy może wystąpić o zgodę na udostępnienie dokumentacji do sądu opiekuńczego właściwego ze względu na miejsce

zamieszkania odbiorcy świadczeń psychologicznych. Sąd, wyrażając zgodę na dostęp do dokumentacji, określa zakres tego dostępu.

8. Dokumentację psychologiczną udostępnia się również:

- 1) sądom oraz prokuraturom w zakresie, w jakim dokumentacja psychologiczna jest niezbędna dla potrzeb prowadzonego postępowania;
- 2) sądom dyscyplinarnym i rzecznikom dyscyplinarnym w związku z prowadzonym postępowaniem w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów;
- 3) uprawnionym na mocy odrębnych przepisów organom i instytucjom, jeżeli świadczenie psychologiczne zostało udzielone na ich wniosek.

9. Psycholog jest obowiązany przechowywać dokumentację, o której mowa w ust. 1, w postaci papierowej lub elektronicznej, przez 5 lat od końca roku kalendarzowego, w którym udzielanie świadczeń psychologicznych zostało zakończone, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej. Jeżeli świadczenia psychologiczne są udzielane w ramach działalności podmiotu, w którym psycholog wykonuje zawód, obowiązek przechowywania dokumentacji ciąży na tym podmiocie.

10. W przypadku gdy odbiorcą świadczeń psychologicznych jest małoletni, dokumentację psychologiczną przechowuje się przez 5 lat od końca roku kalendarzowego, w którym małoletni osiągnął pełnoletność, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

11. Dokumentację psychologiczną przechowuje się w warunkach organizacyjnych i technicznych zapewniających jej ochronę przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub utratą oraz uniemożliwiających dostęp osób nieupoważnionych.

12. Po upływie okresu, o którym mowa w ust. 9 i 10, dokumentację psychologiczną niszczy się w sposób uniemożliwiający odtworzenie jej treści. Z procesu niszczenia dokumentacji psychologicznej sporządza się protokół.

13. Jeżeli przepisy odrębne nie stanowią inaczej, dokumentacja psychologiczna przeznaczona do zniszczenia może być wydana odbiorcy świadczeń psychologicznych, jego przedstawicielowi ustawowemu lub osobie upoważnionej pisemnie przez odbiorcę świadczeń psychologicznych, z wyłączeniem arkuszy testów psychologicznych oraz notatek roboczych psychologa o znaczeniu krótkotrwałym. Z czynności tej sporządza się protokół.

14. W przypadku zaprzestania udzielania świadczeń psychologicznych, psycholog przekazuje dokumentację psychologiczną podmiotom, o których mowa w ust. 16, 18 lub 19, w sposób zapewniający zabezpieczenie przed jej zniszczeniem, uszkodzeniem lub utratą oraz dostępem osób nieupoważnionych.

15. Psycholog, który zaprzestał udzielania świadczeń psychologicznych, informuje właściwą regionalną radę o miejscu przechowywania dokumentacji psychologicznej, spełniającym wymagania, o których mowa w ust. 19. Dodatkowo psycholog jest obowiązany do aktualizacji danych, o których mowa w art. 5 ust. 9 pkt 2 lit. f, co najmniej przez czas zastrzeżony dla przechowywania dokumentacji psychologicznej.

16. Dokumentację psychologiczną prowadzoną przez psychologa, o którym mowa w ust. 15, może za zgodą odbiorcy świadczeń psychologicznych przejąć inny psycholog, który udziela świadczeń psychologicznych danemu odbiorcy.

17. W przypadku śmierci psychologa, który udzielał świadczeń psychologicznych, za przechowywanie i udostępnianie dokumentacji psychologicznej odpowiada właściwa regionalna izba.

18. W odniesieniu do psychologów będących: żołnierzami w czynnej służbie wojskowej, funkcjonariuszami Policji, Służby Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Marszałkowskiej, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej lub Służby Więziennej, w przypadku braku psychologa przejmującego udzielanie świadczeń psychologicznych lub braku psychologa w danej jednostce organizacyjnej, dokumentacja psychologiczna jest przekazywana psychologowi z innej jednostki organizacyjnej w obrębie struktury danej służby.

19. W celu zagwarantowania przechowywania dokumentacji psychologicznej w sposób zapewniający zabezpieczenie jej przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub utratą oraz dostępem osób nieupoważnionych psycholog może powierzyć innemu podmiotowi przetwarzanie danych osobowych zawartych w dokumentacji psychologicznej, w związku z realizacją przez ten podmiot umowy o powierzeniu przetwarzania danych osobowych.

20. Dane osobowe podlegają zabezpieczeniom zapobiegającym nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu, polegającym co najmniej na:

- 1) dopuszczeniu przez administratora do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób pisemnie przez niego upoważnionych;
- 2) pisemnym zobowiązaniu się osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania w tajemnicy informacji związanych z odbiorcą świadczeń psychologicznych;

- 3) stosowaniu środków technicznych i organizacyjnych zapobiegających nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu oraz ich regularnemu testowaniu i doskonaleniu.

Art. 29. 1. Psycholog ma prawo i obowiązek ustawicznego rozwoju zawodowego przez aktualizację wiedzy i rozwijanie umiejętności zawodowych.

2. Obowiązek ustawicznego rozwoju zawodowego jest realizowany w 5-letnich okresach rozliczeniowych, zwanych dalej „okresami edukacyjnymi”. Okres edukacyjny rozpoczyna się z dniem 1 stycznia roku następującego po roku, w którym:

- 1) psycholog uzyskał pozytywną opinię końcową, o której mowa w art. 20 ust. 3, albo pozytywną opinię uzupełniającą, o której mowa w art. 20 ust. 15;
- 2) psycholog, o którym mowa w art. 30 ust. 1, podjął wykonywanie zawodu.

3. Ustawiczny rozwój zawodowy obejmuje kształcenie podyplomowe lub doskonalenie zawodowe.

4. Krajowa Rada określa zakres kształcenia podyplomowego oraz formę i zakres doskonalenia zawodowego, które stanowią realizację obowiązku ustawicznego rozwoju zawodowego.

5. Doskonalenie zawodowe jest organizowane lub koordynowane przez samorząd psychologów.

6. Przebieg ustawicznego rozwoju zawodowego psychologa dokumentuje się w karcie rozwoju zawodowego, którą prowadzi regionalna rada. Regionalna rada jest administratorem danych zawartych w karcie rozwoju zawodowego.

7. Karta rozwoju zawodowego zawiera:

- 1) imię (imiona) i nazwisko psychologa;
- 2) numer wpisu do Rejestru psychologa;
- 3) datę rozpoczęcia okresu edukacyjnego;
- 4) informację o formie, terminach i miejscach realizacji obowiązku ustawicznego rozwoju zawodowego;
- 5) informację o zrealizowaniu obowiązku ustawicznego rozwoju zawodowego.

8. Psycholog, w terminie 30 dni od dnia zakończenia danego okresu edukacyjnego, przekazuje regionalnej radzie dokumenty potwierdzające realizację obowiązku ustawicznego rozwoju zawodowego w celu wypełnienia przez regionalną radę karty rozwoju zawodowego.

9. Krajowa Rada ustala:

- 1) liczbę punktów edukacyjnych za poszczególne formy ustawicznego rozwoju zawodowego oraz dokumenty potwierdzające ich realizację, a także liczbę punktów niezbędnych do dopełnienia obowiązku ustawicznego rozwoju zawodowego;
- 2) wzór karty rozwoju zawodowego.

Art. 30. 1. Psycholog, który zamierza zaprzestać wykonywania zawodu przez czas określony, zgłasza to niezwłocznie właściwej regionalnej radzie w formie pisemnej.

2. W okresie zaprzestania wykonywania zawodu psycholog, o którym mowa w ust. 1:

- 1) podlega obowiązkowi opłacania składek członkowskich;
- 2) podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej na zasadach określonych w ustawie;
- 3) jest zwolniony z obowiązku ustawicznego rozwoju zawodowego.

Rozdział 4

Samorząd psychologów

Oddział 1

Przepisy ogólne

Art. 31. 1. Psychologowie są zorganizowani na zasadach samorządu zawodowego.

2. Samorząd psychologów jest niezależny w wykonywaniu swoich zadań i podlega tylko przepisom ustaw.

3. Przynależność psychologa do samorządu jest obowiązkowa.

Art. 32. 1. Jednostkami organizacyjnymi samorządu psychologów są:

- 1) Krajowa Izba Psychologów;
- 2) regionalne izby psychologów.

2. Liczbę i obszar działania poszczególnych regionalnych izb ustala Krajowy Zjazd Psychologów, zwany dalej „Krajowym Zjazdem”.

3. Liczba regionalnych izb nie może być mniejsza niż cztery.

4. Obszar regionalnych izb uwzględnia podział administracyjny Rzeczypospolitej Polskiej na województwa.

5. Krajowa Izba i regionalne izby posiadają osobowość prawną.

Art. 33. Siedzibą Krajowej Izby jest Warszawa.

Art. 34. Do zadań samorządu psychologów należy w szczególności:

- 1) sprawowanie pieczy nad należyтым wykonywaniem zawodu psychologa;

- 2) ustanawianie zasad etyki zawodowej dotyczących wykonywania zawodu psychologa oraz dbanie o ich przestrzeganie;
- 3) prowadzenie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów;
- 4) reprezentowanie psychologów i ochrona ich interesów zawodowych;
- 5) organizacja lub koordynacja doskonalenia zawodowego psychologów;
- 6) współdziałanie z organami administracji publicznej oraz organizacjami w kraju i za granicą w sprawach dotyczących wykonywania zawodu psychologa;
- 7) opiniowanie aktów prawnych dotyczących zawodu psychologa;
- 8) zarządzanie majątkiem Krajowej Izby i regionalnych izb.

Art. 35. 1. Wybory do organów samorządu psychologów są równe, powszechne i odbywają się w głosowaniu tajnym przy nieograniczonej liczbie kandydatów.

2. Czynne i bierne prawo wyborcze przysługuje wszystkim członkom izb psychologów, z wyłączeniem:

- 1) prawomocnie skazanych na kary dyscyplinarne, o których mowa w art. 94 ust. 1 pkt 2–5, przez okresy wskazane w art. 94 ust. 5 i 6 lub
- 2) członków, wobec których sąd orzekł prawomocnie środek karny pozbawienia praw publicznych lub środek karny polegający na zakazie wykonywania zawodu psychologa albo sąd lub prokurator wydał postanowienie o zastosowaniu środka zapobiegawczego w postaci zawieszenia wykonywania zawodu psychologa.

3. Delegatami:

- 1) na Krajowy Zjazd są psychologowie z każdej regionalnej izby, w liczbie proporcjonalnej do ich liczebności w regionalnych izbach;
- 2) na regionalny zjazd psychologów, zwany dalej „regionalnym zjazdem”, są psychologowie z danej regionalnej izby, w liczbie proporcjonalnej do ich liczebności w tej izbie.

4. Wyboru delegatów:

- 1) dokonuje się spośród członków regionalnej izby, którzy zgłosili chęć kandydowania;
- 2) dokonują członkowie regionalnej izby.

5. Delegaci mogą być wybierani w trybie korespondencyjnym, w tym z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2024 r. poz. 1513). Warunki wyborów w trybie korespondencyjnym odpowiadają zasadom wskazanym w art. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony

osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.²⁾).

6. Obowiązkiem delegata jest udział w zjeździe, na który został wybrany.

Art. 36. 1. Organy samorządu psychologów podejmują decyzje w drodze uchwał zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy członków. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego.

2. Organ samorządu psychologów może obradować na posiedzeniach prowadzonych z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną, co może obejmować w szczególności:

- 1) transmisję posiedzenia w czasie rzeczywistym między uczestnikami posiedzenia;
- 2) wielostronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której uczestnicy posiedzenia mogą wypowiadać się w jego toku;
- 3) identyfikację osoby, która korzysta ze środków komunikacji elektronicznej;
- 4) oddanie głosu z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej.

3. Przetwarzanie danych osobowych dokonywane przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej odbywa się z zachowaniem zasad wskazanych w art. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

4. Posiedzenia organów samorządu psychologów są protokołowane. Protokół zawiera w szczególności:

- 1) imiona i nazwiska członków organu samorządu psychologów oraz innych upoważnionych osób uczestniczących w posiedzeniu;
- 2) przebieg posiedzenia, w tym treść podjętej uchwały i wynik głosowania.

Art. 37. 1. Krajowa Rada i regionalne rady przekazują ministrowi właściwemu do spraw pracy odpisy uchwał w terminie 14 dni od dnia ich podjęcia. Krajowa Rada przekazuje również

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 04.03.2021, str. 35.

ministrowi właściwemu do spraw pracy odpisy uchwał Krajowego Zjazdu w terminie 30 dni od dnia ich podjęcia przez Krajowy Zjazd.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do uchwał regionalnej rady w sprawie wpisu do Rejestru, odmowy wpisu do Rejestru oraz skreślenia psychologa z Rejestru.

3. Minister właściwy do spraw pracy może zaskarżyć do Sądu Najwyższego uchwałę organu samorządu psychologów pod zarzutem niezgodności z prawem, w terminie 60 dni od dnia jej doręczenia. Zaskarżoną uchwałę Sąd Najwyższy utrzymuje w mocy albo ją uchyla i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania właściwemu organowi samorządu psychologów, ustalając wytyczne co do sposobu jej załatwienia.

4. Minister właściwy do spraw pracy może zwrócić się do Krajowego Zjazdu, regionalnego zjazdu, Krajowej Rady lub regionalnej rady z wnioskiem o podjęcie uchwały w sprawie należącej do właściwości samorządu psychologów.

5. Wniosek, o którym mowa w ust. 4, rozpatruje najbliższy Krajowy Zjazd albo regionalny zjazd, a Krajowa Rada albo regionalna rada – w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

6. Przepisów ust. 3 i 4 nie stosuje się do uchwał w sprawie wpisu do Rejestru, odmowy wpisu do Rejestru oraz skreślenia psychologa z Rejestru.

7. W przypadku powzięcia przez ministra właściwego do spraw pracy wątpliwości co do zgodności z prawem uchwały w sprawie wpisu do Rejestru, odmowy wpisu do Rejestru lub skreślenia psychologa z Rejestru, minister może zwrócić się do regionalnej rady o przekazanie podjętej przez radę uchwały. Regionalna rada przekazuje uchwałę w terminie 14 dni od dnia doręczenia wystąpienia ministra. Minister właściwy do spraw pracy w terminie miesiąca od dnia otrzymania uchwały może zwrócić się z wnioskiem do Krajowej Rady o wszczęcie postępowania w przedmiocie stwierdzenia nieważności tej uchwały. Krajowa Rada wszczyna postępowanie w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku.

8. Regionalna rada może wszcząć postępowanie w przedmiocie stwierdzenia nieważności uchwały, o której mowa w ust. 7, w przypadku wątpliwości co do zgodności z prawem tej uchwały.

Art. 38. 1. Kadencja organów samorządu psychologów trwa 4 lata.

2. Organy samorządu psychologów działają do czasu ukonstytuowania się nowo wybranych organów.

3. Tej samej funkcji w tym samym organie samorządu psychologów nie można sprawować dłużej niż przez dwie następujące po sobie kadencje. Pełnienie funkcji dłużej niż przez 24 miesiące w danej kadencji przyjmuje się za pełnienie tej funkcji przez pełną kadencję.

4. Wyboru zastępców rzecznika dyscyplinarnego dokonuje się na okres kadencji rzecznika dyscyplinarnego. Zastępcy rzecznika dyscyplinarnego pełnią funkcję do czasu wyboru nowych zastępców rzecznika dyscyplinarnego.

5. Członkowie organów mogą być odwołani przez organ, który ich wybrał.

6. Mandat członka organu samorządu psychologów wygasa z rozpoczęciem posiedzenia nowo wybranego organu kolejnej kadencji, a przed tym terminem w przypadku:

- 1) zrzeczenia się mandatu;
- 2) prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej, o której mowa w art. 94 ust. 1 pkt 2–6;
- 3) odwołania przez organ;
- 4) utraty prawa wykonywania zawodu.

7. Zmiana przez psychologa przynależności do regionalnej izby powoduje wygaśnięcie mandatu wyłącznie w organie regionalnej izby, do której psycholog dotychczas przynależał.

8. W przypadku wygaśnięcia mandatu na miejsce członka organu samorządu psychologów wstępuje kandydat, który w wyborach do tego organu uzyskał kolejną największą liczbę głosów, a nie utracił biernego prawa wyborczego. Przy równej liczbie głosów decyduje kolejność umieszczenia na liście kandydatów.

9. Mandat rzecznika dyscyplinarnego i mandat Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego ulega zawieszeniu, jeżeli przeciwko niemu toczy się postępowanie karne lub postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów.

Art. 39. 1. Samorząd psychologów może prowadzić działalność gospodarczą.

2. Działalność samorządu psychologów jest finansowana:

- 1) ze składek członkowskich;
- 2) z opłat, o których mowa w art. 13 ust. 1, 3, 6 i 7;
- 3) z kar pieniężnych, o których mowa w art. 94 ust. 1 pkt 3;
- 4) z działalności gospodarczej, o której mowa w ust. 1.

3. Działalność samorządu psychologów może być finansowana z innych źródeł niż wskazane w ust. 2, w szczególności z zapisów, darowizn i dotacji.

4. Na pisemny wniosek psychologa regionalna rada może go zwolnić od obowiązku opłacania składek członkowskich w całości lub w części. Do wniosku psycholog dołącza:

- 1) oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny lub ich ponoszenie narazi go na taki uszczerbek;
- 2) dokumenty uprawdopodobniające wskazany we wniosku stan faktyczny.

5. Psycholog informuje regionalną radę o każdej zmianie okoliczności, na podstawie których został zwolniony od obowiązku opłacania składek w całości lub w części.

Art. 40. Nieopłacone w terminie składki członkowskie podlegają egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2025 r. poz. 132 i 620).

Art. 41. 1. Utrzymanie i rozwój systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 5 ust. 2, zapewnia Krajowa Rada w celu realizacji zadań określonych w ustawie.

2. Administratorami danych osobowych, o których mowa w art. 5 ust. 9, art. 6 ust. 1, art. 8 i art. 9, są regionalna rada i Krajowa Rada w zakresie zadań nadanych im przepisami ustawy.

3. Okres przechowywania danych osobowych, o których mowa w art. 8 i art. 9, w odniesieniu do osób, co do których została wydana prawomocna uchwała w sprawie odmowy wpisu do Rejestru, wynosi 3 lata od końca roku kalendarzowego, w którym zakończyło się postępowanie w sprawie wpisu do Rejestru.

4. Okres przechowywania danych osobowych, o których mowa w art. 8 i art. 9, w odniesieniu do osób, o których mowa w art. 14 ust. 1, wynosi 5 lat od końca roku kalendarzowego, w którym uchwała w sprawie skreślenia psychologa z Rejestru stała się prawomocna.

5. Krajowa Rada zapewnia cyberbezpieczeństwo systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 5 ust. 2, przez:

- 1) prowadzenie systematycznego szacowania ryzyka wystąpienia incydentu oraz zarządzanie tym ryzykiem;
- 2) wdrożenie odpowiednich i proporcjonalnych do oszacowanego ryzyka środków technicznych i organizacyjnych.

Oddział 2

Krajowa Izba Psychologów

Art. 42. Organami Krajowej Izby Psychologów są:

- 1) Krajowy Zjazd Psychologów;
- 2) Krajowa Rada Psychologów;
- 3) Krajowa Komisja Rewizyjna;
- 4) Krajowy Sąd Dyscyplinarny;
- 5) Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny.

Art. 43. 1. Najwyższą władzą Krajowej Izby jest Krajowy Zjazd.

2. W Krajowym Zjeździe biorą udział delegaci, o których mowa w art. 35 ust. 3 pkt 1.

Art. 44. 1. Krajowy Zjazd zwołuje Krajowa Rada nie rzadziej niż raz na 4 lata, zamieszczając ogłoszenie na stronie internetowej Krajowej Izby co najmniej na 21 dni przed terminem zjazdu.

2. Ogłoszenie o Krajowym Zjeździe zawiera co najmniej:

- 1) datę, godzinę i miejsce Krajowego Zjazdu oraz porządek obrad;
- 2) sposób i czas trwania rejestracji uczestnictwa w Krajowym Zjeździe.

3. Informacja o ogłoszeniu, o którym mowa w ust. 2, jest wysyłana delegatom na wskazane przez nich adresy poczty elektronicznej. W szczególnie uzasadnionych przypadkach informacja może być przesłana listem poleconym za pośrednictwem operatora wyznaczonego w rozumieniu art. 3 pkt 13 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 366), na adres do korespondencji wskazany przez delegata zgodnie z art. 5 ust. 9 pkt 2 lit. f.

4. Prawo uczestnictwa w Krajowym Zjeździe mają delegaci będący członkami samorządu psychologów w dniu rejestracji uczestnictwa w Krajowym Zjeździe.

Art. 45. Do Krajowego Zjazdu należy:

- 1) kierowanie działalnością Krajowej Izby;
- 2) wybór i odwoływanie:
 - a) Prezesa Krajowej Rady i 4 członków Krajowej Rady,
 - b) Krajowej Komisji Rewizyjnej, Krajowego Sądu Dyscyplinarnego i członków tych organów, w tym Prezesa Krajowego Sądu Dyscyplinarnego,
 - c) Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego i jego zastępców;
- 3) podejmowanie uchwał w sprawach objętych zakresem działania Krajowej Izby;
- 4) uchwalanie Regulaminu Krajowej Izby;
- 5) uchwalanie Kodeksu Etyki Zawodowej;
- 6) określanie standardów pracy w zawodzie psychologa;
- 7) uchwalanie budżetu Krajowej Izby;
- 8) ustalanie podstawowych zasad gospodarki finansowej samorządu psychologów, w tym wysokości:
 - a) składki członkowskiej oraz terminów jej płatności oraz zasad jej podziału,
 - b) opłat, o których mowa w art. 13 ust. 1, 3, 7;

- 9) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdania Krajowej Rady z wykonania budżetu;
- 10) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań oraz udzielanie absolutorium Krajowej Radzie, Krajowej Komisji Rewizyjnej, Krajowemu Sądowi Dyscyplinarnemu i Krajowemu Rzecznikowi Dyscyplinarnemu;
- 11) ustalenie liczby i obszaru działania poszczególnych regionalnych izb;
- 12) ustalenie z każdej regionalnej izby liczby delegatów na Krajowy Zjazd, zgodnie z art. 35 ust. 3 pkt 1;
- 13) ustalanie z każdej regionalnej izby liczby delegatów na regionalny zjazd, zgodnie z art. 35 ust. 3 pkt 2;
- 14) ustalanie liczby członków Krajowej Rady, o których mowa w art. 48 ust. 1 pkt 1;
- 15) określanie trybu zgłaszania zaprzestania wykonywania zawodu, o którym mowa w art. 30 ust. 1.

Art. 46. 1. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd zwołuje Krajowa Rada z własnej inicjatywy lub na wniosek:

- 1) Krajowej Komisji Rewizyjnej,
- 2) co najmniej jednej regionalnej rady,
- 3) ministra właściwego do spraw pracy

– wskazujący proponowany porządek obrad lub konieczność podjęcia określonej uchwały wraz z jej projektem.

2. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd zwołuje się w terminie 30 dni od dnia doręczenia wniosku, o którym mowa w ust. 1.

3. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd obraduje nad sprawami, dla których został zwołany.

4. Delegatami na Nadzwyczajny Krajowy Zjazd są delegaci wybrani na ostatni Krajowy Zjazd.

Art. 47. 1. Działalnością Krajowej Izby w okresie między Krajowymi Zjazdami kieruje Krajowa Rada.

2. Do Krajowej Rady należy:

- 1) określanie minimalnych warunków organizacyjno-technicznych oraz struktury dokumentów elektronicznych, umożliwiających przekazywanie danych, drogą elektroniczną oraz minimalną funkcjonalność systemu, w którym jest prowadzony Rejestr;

- 2) udostępnianie regionalnym radom systemu teleinformatycznego, w którym jest prowadzony Rejestr;
- 3) określanie jednolitych zasad organizacji współpracy psychologa z opiekunem, o których mowa w art. 21;
- 4) określanie zakresu kształcenia podyplomowego oraz form i zakresu doskonalenia zawodowego;
- 5) określanie metod psychologicznych rekomendowanych do stosowania przez psychologów, przy uwzględnieniu w szczególności aktualnego stanu wiedzy z zakresu metod pomiaru w psychologii i ich wartości psychometrycznej;
- 6) reprezentowanie samorządu psychologów wobec organów administracji publicznej oraz organizacji społecznych;
- 7) opiniowanie aktów prawnych dotyczących zawodu psychologa;
- 8) zwoływanie Krajowego Zjazdu;
- 9) składanie Krajowemu Zjazdowi sprawozdań z działalności;
- 10) udzielanie wsparcia Krajowemu Zjazdowi w opracowaniu:
 - a) Kodeksu Etyki Zawodowej,
 - b) trybu zgłaszania zaprzestania wykonywania zawodu, o którym mowa w art. 30 ust. 1;
- 11) ustosunkowywanie się do wniosków i ustaleń Krajowej Komisji Rewizyjnej;
- 12) rozpoznawanie odwołań od uchwał regionalnej rady;
- 13) prowadzenie działalności informacyjnej;
- 14) określanie wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów;
- 15) wykonywanie uchwał Krajowego Zjazdu;
- 16) wykonywanie innych zadań określonych w ustawie oraz w przepisach odrębnych.

Art. 48. 1. Krajowa Rada składa się z:

- 1) członków wybranych bezpośrednio przez każdy regionalny zjazd;
 - 2) Prezesa Krajowej Rady oraz czterech członków wybranych przez Krajowy Zjazd.
2. Liczbę członków wybranych bezpośrednio przez regionalne zjazdy ustala Krajowy Zjazd.
3. Zarząd Krajowej Rady tworzą: Prezes Krajowej Rady i wybrani przez Krajową Radę spośród jej członków dwaj wiceprezesi, skarbnik i sekretarz.

4. Zarząd Krajowej Rady stanowi organ wykonawczy Krajowej Rady. Za swoją działalność Zarząd Krajowej Rady ponosi odpowiedzialność przed Krajową Radą.

5. Prezes Krajowej Rady reprezentuje ten organ i kieruje bieżącą pracą Zarządu Krajowej Rady.

6. Krajowy Zjazd może odwołać każdego członka Krajowej Rady.

7. Krajowa Rada zbiera się nie rzadziej niż raz na kwartał.

Art. 49. Krajowa Rada przesyła ministrowi właściwemu do spraw pracy, w terminie do dnia 31 maja każdego roku, informację z działalności samorządu psychologów za rok poprzedni.

Art. 50. Regulamin Krajowej Izby określa w szczególności:

- 1) liczbę członków organów samorządu psychologów, z wyłączeniem art. 48 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 oraz art. 59 ust. 1 i 2;
- 2) tryb wyboru i odwoływania członków organów samorządu psychologów;
- 3) zasady podejmowania uchwał przez organy samorządu psychologów, w tym podejmowania uchwał z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej;
- 4) tryb wyboru delegatów, o których mowa w art. 35 ust. 3;
- 5) sposób reprezentowania organów samorządu psychologów;
- 6) zasady uchwalania zmian Regulaminu Krajowej Izby.

Art. 51. Krajowa Komisja Rewizyjna:

- 1) kontroluje działalność finansową i gospodarczą Krajowej Izby;
- 2) składa sprawozdania z działalności kontrolnej Krajowej Radzie i Krajowemu Zjazdowi;
- 3) występuje na Krajowym Zjeździe z wnioskiem w sprawie udzielenia absolutorium Krajowej Radzie.

Art. 52. 1. Krajowy Sąd Dyscyplinarny rozpatruje sprawy z zakresu odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów.

2. Krajowy Sąd Dyscyplinarny składa Krajowemu Zjazdowi sprawozdanie ze swojej działalności.

Art. 53. 1. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny:

- 1) prowadzi postępowania wyjaśniające w sprawach z zakresu odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów;
- 2) sprawuje nadzór nad działalnością regionalnych rzeczników dyscyplinarnych;
- 3) sprawuje funkcję oskarżyciela przed sądem dyscyplinarnym;

- 4) rozpatruje zażalenia w przypadkach przewidzianych w ustawie;
- 5) rozstrzyga spory o właściwość między regionalnymi rzecznikami dyscyplinarnymi.

2. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny może wykonywać czynności przy pomocy swoich zastępców.

3. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny składa Krajowemu Zjazdowi sprawozdanie ze swojej działalności.

Oddział 3

Regionalne izby psychologów

Art. 54. Organami regionalnej izby psychologów są:

- 1) regionalny zjazd psychologów;
- 2) regionalna rada psychologów;
- 3) regionalna komisja rewizyjna;
- 4) regionalny sąd dyscyplinarny;
- 5) regionalny rzecznik dyscyplinarny.

Art. 55. 1. Najwyższą władzą regionalnej izby jest regionalny zjazd.

2. W regionalnym zjeździe biorą udział delegaci, o których mowa w art. 35 ust. 3 pkt 2.

3. Regionalny zjazd zwołuje regionalna rada. Przepis art. 44 stosuje się odpowiednio.

4. Ogłoszenie o zwołaniu regionalnego zjazdu zamieszcza się na stronie internetowej regionalnej izby.

Art. 56. Do regionalnego zjazdu należy:

- 1) kierowanie działalnością regionalnej izby;
- 2) wybór i odwoływanie:
 - a) członków Krajowej Rady, o których mowa w art. 48 ust. 1 pkt 1,
 - b) Prezesa regionalnej rady oraz członków regionalnej rady,
 - c) regionalnej komisji rewizyjnej, regionalnego sądu dyscyplinarnego i członków tych organów, w tym Prezesa regionalnego sądu dyscyplinarnego,
 - d) regionalnego rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępców;
- 3) podejmowanie uchwał w sprawach objętych zakresem działania regionalnej izby;
- 4) uchwalanie regulaminu regionalnej izby;
- 5) uchwalanie budżetu oraz ustalanie zasad gospodarki finansowej regionalnej izby;
- 6) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdania regionalnej rady z wykonania budżetu;

- 7) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań oraz udzielanie absolutorium regionalnej radzie, regionalnej komisji rewizyjnej, regionalnemu sądowi dyscyplinarnemu i regionalnemu rzecznikowi dyscyplinarnemu.

Art. 57. 1. Nadzwyczajny regionalny zjazd zwołuje regionalna rada z własnej inicjatywy lub na wniosek:

- 1) regionalnej komisji rewizyjnej,
- 2) co najmniej 10 % członków regionalnej izby,
- 3) ministra właściwego do spraw pracy

– wskazujący proponowany porządek obrad lub konieczność podjęcia określonej uchwały wraz z jej projektem.

2. Nadzwyczajny regionalny zjazd zwołuje się niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 30 dni od dnia doręczenia wniosku, o którym mowa w ust. 1.

3. Nadzwyczajny regionalny zjazd obraduje nad sprawami, dla których został zwołany.

4. Delegatami na nadzwyczajny regionalny zjazd są delegaci wybrani na ostatni regionalny zjazd.

Art. 58. 1. Działalnością regionalnej izby w okresie między regionalnymi zjazdami kieruje regionalna rada.

2. Do regionalnej rady należy:

- 1) prowadzenie Rejestru;
- 2) organizacja współpracy z opiekunem oraz określenie szczegółowych zasad dotyczących wysokości, przyznawania i wypłaty wynagrodzenia opiekuna, z uwzględnieniem przypadku, o którym mowa w art. 19 ust. 2;
- 3) organizacja lub koordynacja doskonalenia zawodowego psychologów;
- 4) zwoływanie regionalnego zjazdu;
- 5) składanie regionalnemu zjazdowi sprawozdań z działalności;
- 6) ustosunkowywanie się do wniosków i ustaleń regionalnej komisji rewizyjnej;
- 7) wydawanie zaświadczeń o wpisie do Rejestru;
- 8) prowadzenie postępowań w sprawie uznania kwalifikacji zawodowych do wykonywania zawodu psychologa nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, świadczenia przez psychologów usług transgranicznych oraz wydawania zaświadczeń, o których mowa w art. 13 ust. 5;
- 9) zbieranie składek członkowskich i prowadzenie ich ewidencji;

- 10) wykonywanie uchwał regionalnego zjazdu;
- 11) wykonywanie innych zadań określonych w ustawie oraz w przepisach odrębnych.

Art. 59. 1. Regionalna rada liczy 15 członków.

2. Zarząd regionalnej rady tworzą Prezes regionalnej rady i wybrani przez regionalną radę spośród jej członków dwaj wiceprezesi, skarbnik i sekretarz.

3. Zarząd regionalnej rady stanowi organ wykonawczy regionalnej rady. Za swoją działalność zarząd regionalnej rady ponosi odpowiedzialność przed regionalną radą.

4. Prezes regionalnej rady reprezentuje ten organ i kieruje bieżącą pracą zarządu regionalnej rady.

5. Prezes regionalnej rady udziela psychologowi ostrzeżenia na zasadach określonych w art. 98 ust. 1 i 2.

6. Regionalny zjazd może odwołać każdego członka regionalnej rady.

7. Regionalna rada zbiera się nie rzadziej niż raz na miesiąc.

Art. 60. Regionalna komisja rewizyjna:

- 1) kontroluje działalność finansową i gospodarczą regionalnej izby;
- 2) składa sprawozdania z działalności kontrolnej regionalnej radzie i regionalnemu zjazdowi;
- 3) występuje na regionalnym zjeździe z wnioskiem w sprawie udzielenia absolutorium regionalnej radzie.

Art. 61. 1. Regionalny sąd dyscyplinarny rozpatruje sprawy z zakresu odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów.

2. Regionalny sąd dyscyplinarny składa regionalnemu zjazdowi sprawozdanie ze swojej działalności.

Art. 62. 1. Regionalny rzecznik dyscyplinarny pełni rolę oskarżyciela przed regionalnym sądem dyscyplinarnym.

2. Regionalny rzecznik dyscyplinarny może wykonywać czynności przy pomocy swoich zastępców.

3. Regionalny rzecznik dyscyplinarny składa regionalnemu zjazdowi sprawozdanie ze swojej działalności.

Art. 63. Regionalny rzecznik dyscyplinarny:

- 1) wykonuje czynności sprawdzające i prowadzi postępowania wyjaśniające w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów, przynależnych do regionalnej izby, której jest rzecznikiem;
- 2) wnosi sprawy do regionalnego sądu dyscyplinarnego.

Rozdział 5

Odpowiedzialność dyscyplinarna psychologów

Art. 64. 1. Psycholog podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie zasad etyki zawodowej oraz przepisów związanych z wykonywaniem zawodu psychologa, zwane dalej „przewinieniem dyscyplinarnym”.

2. Odpowiedzialności dyscyplinarnej podlega również psycholog za uporczywe uchylanie się od płacenia składek członkowskich.

Art. 65. 1. Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów toczy się niezależnie od postępowania karnego w sprawie o przestępstwo, postępowania w sprawie o wykroczenie lub postępowania dyscyplinarnego dotyczącego tego samego czynu.

2. Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów może być zawieszone do czasu ukończenia postępowania karnego w sprawie o przestępstwo, postępowania w sprawie o wykroczenie lub postępowania dyscyplinarnego, o których mowa w ust. 1, jeżeli ich wynik może mieć wpływ na rozstrzygnięcie w postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów.

3. W przypadku gdy przeciwko psychologowi toczy się postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej, do czasu zakończenia takiego postępowania można odmówić skreślenia psychologa z Rejestru, mimo wniosku psychologa, o którym mowa w art. 14 ust. 1 pkt 3.

Art. 66. 1. Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów obejmuje:

- 1) czynności sprawdzające;
- 2) postępowanie wyjaśniające;
- 3) postępowanie przed sądem dyscyplinarnym;
- 4) postępowanie wykonawcze.

2. Celem czynności sprawdzających jest wstępne zbadanie okoliczności koniecznych do ustalenia, czy istnieją podstawy do wszczęcia postępowania wyjaśniającego. W trakcie czynności sprawdzających nie przeprowadza się dowodu z opinii biegłego ani czynności

wymagających spisania protokołu, z wyjątkiem możliwości przesłuchania w charakterze świadka osoby składającej skargę na psychologa.

3. Celem postępowania wyjaśniającego jest ustalenie, czy został popełniony czyn mogący stanowić przewinienie dyscyplinarne, wyjaśnienie okoliczności sprawy, a w przypadku stwierdzenia znamion przewinienia dyscyplinarnego – ustalenie obwinionego oraz zebranie, zabezpieczenie i w niezbędnym zakresie utrwalenie dowodów dla sądu dyscyplinarnego.

Art. 67. 1. Stronami postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów są pokrzywdzony oraz psycholog, którego dotyczy postępowanie, lub obwiniony.

2. W postępowaniu przed sądem dyscyplinarnym stroną jest również rzecznik dyscyplinarny.

3. W postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów zastępca rzecznika dyscyplinarnego wykonuje prawa i obowiązki rzecznika dyscyplinarnego.

Art. 68. 1. Pokrzywdzonym jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone przez przewinienie dyscyplinarne.

2. Pokrzywdzony może ustanowić nie więcej niż dwóch pełnomocników spośród psychologów, adwokatów lub radców prawnych.

3. W przypadku śmierci pokrzywdzonego jego prawa w postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów, w tym prawo do dostępu do dokumentacji psychologicznej, może wykonywać:

- 1) małżonek;
- 2) wstępny;
- 3) zstępny;
- 4) rodzeństwo;
- 5) powinowaty w tej samej linii lub tym samym stopniu;
- 6) osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek;
- 7) osoba pozostająca we wspólnym pożyciu.

4. W przypadku gdy organ prowadzący postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów dysponuje informacjami o osobach, o których mowa w ust. 3, poucza o przysługujących uprawnieniach co najmniej jedną z nich.

5. Organ prowadzący postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów może ograniczyć pokrzywdzonemu dostęp do akt sprawy w zakresie określonym w przepisach odrębnych.

Art. 69. 1. Za obwinionego uważa się psychologa, wobec którego w toku postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny wydał postanowienie o przedstawieniu zarzutów lub przeciwko któremu skierował do sądu dyscyplinarnego wniosek o ukaranie.

2. Obwiniony może ustanowić nie więcej niż dwóch obrońców spośród psychologów, adwokatów lub radców prawnych.

3. W czasie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów na uzasadniony wniosek obwinionego sąd dyscyplinarny może ustanowić mu obrońcę z urzędu spośród psychologów, adwokatów lub radców prawnych.

4. W przypadku gdy zachodzi uzasadniona wątpliwość co do poczytalności obwinionego i nie ustanowił on obrońcy z wyboru, sąd dyscyplinarny ustanawia mu obrońcę z urzędu spośród psychologów, adwokatów lub radców prawnych. W postępowaniu wyjaśniającym regionalny sąd dyscyplinarny ustanawia obrońcę na wniosek rzecznika dyscyplinarnego.

5. Jeżeli organ prowadzący postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów uzna za niezbędne ustanowienie obrońcy ze względu na okoliczności utrudniające obronę, właściwy sąd dyscyplinarny ustanawia obwinionemu obrońcę z urzędu spośród psychologów, adwokatów lub radców prawnych.

Art. 70. W toku postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów obwiniony ma prawo do:

- 1) składania wyjaśnień;
- 2) odmowy składania wyjaśnień;
- 3) zgłaszania wniosków dowodowych;
- 4) przeglądania akt postępowania oraz sporządzania z nich notatek, fotokopii oraz odpisów;
- 5) korzystania z pomocy obrońcy;
- 6) końcowego zaznajomienia z materiałami postępowania.

Art. 71. 1. Organ prowadzący postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów przeprowadza dowody na wniosek stron albo z urzędu.

2. Jeżeli stwierdzenie okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy wymaga wiadomości specjalnych, zasięga się opinii biegłego lub specjalisty.

3. W celu wydania opinii o stanie zdrowia psychicznego obwinionego powołuje się dwóch biegłych lekarzy psychiatrów.

Art. 72. 1. W przypadku gdy w postępowaniu w sprawie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów świadek, biegły lub specjalista bez usprawiedliwienia nie stawił się na wezwanie rzecznika dyscyplinarnego lub na rozprawę przed sądem dyscyplinarnym albo bezpodstawnie odmawia zeznań, rzecznik dyscyplinarny lub sąd dyscyplinarny może zwrócić się do sądu rejonowego, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby wezwanej o:

- 1) nałożenie kary za nieusprawiedliwione niestawiennictwo albo za odmowę zeznań;
- 2) przymusowe sprowadzenie świadka, biegłego lub specjalisty.

2. Świadek, biegły lub specjalista nie podlega karze, o której mowa w ust. 1 pkt 1, jeżeli nie był uprzedzony o skutkach niestawiennictwa albo odmowy złożenia zeznań.

3. W przypadku gdy świadek, biegły lub specjalista nie może stawić się z powodu przeszkody zbyt trudnej do usunięcia, sąd dyscyplinarny zleca jego przesłuchanie członkowi wyznaczonemu ze swojego składu. Strony mają prawo brać udział w tej czynności.

Art. 73. 1. Nie można pociągnąć do odpowiedzialności dyscyplinarnej obwinionego, dopóki popełnienie przewinienia dyscyplinarnego nie zostanie udowodnione i stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu dyscyplinarnego.

2. Wszelkie wątpliwości, których w postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów nie da się usunąć, należy tłumaczyć na korzyść obwinionego.

3. Organy prowadzące postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów kształtują swoje przekonanie na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów ocenianych swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego.

Art. 74. Prawomocne rozstrzygnięcie sądu kształtujące prawo lub stosunek prawny jest wiążące dla organów prowadzących postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów.

Art. 75. Postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów nie wszczyna się, a wszczęte umarza się, jeżeli:

- 1) czynu nie popełniono albo brak jest danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie jego popełnienia;
- 2) czyn nie stanowi przewinienia dyscyplinarnego albo odrębne ustawy stanowią, że sprawca nie popełnia przewinienia dyscyplinarnego;

- 3) obwiniony zmarł;
- 4) nastąpiło ustanie karalności;
- 5) postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone albo wcześniej wszczęte toczy się;
- 6) szkodliwość społeczna czynu jest znikoma.

Art. 76. 1. Nie można wszcząć postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów, jeżeli od chwili popełnienia czynu upłynęły 3 lata.

2. Bieg przedawnienia do wszczęcia postępowania przerywa każda czynność rzecznika dyscyplinarnego.

3. Karalność przewinienia dyscyplinarnego ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło 5 lat.

4. Jeżeli czyn stanowi jednocześnie przestępstwo albo wykroczenie, ustanie karalności przewinienia dyscyplinarnego następuje nie wcześniej niż ustanie karalności przestępstwa albo karalności wykroczenia.

Art. 77. 1. W sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej członków organów izb psychologów, o których mowa w art. 42 pkt 2–4 i w art. 54 pkt 2–5, oraz zastępców regionalnego rzecznika dyscyplinarnego postępowanie prowadzi regionalny rzecznik dyscyplinarny wyznaczony przez Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego.

2. W sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego i jego zastępców postępowanie prowadzi regionalny rzecznik dyscyplinarny wyznaczony przez Krajowy Sąd Dyscyplinarny.

Art. 78. 1. Rzecznik dyscyplinarny wszczyna postępowanie wyjaśniające na wniosek albo z urzędu.

2. Rzecznik dyscyplinarny niezwłocznie po otrzymaniu informacji wskazującej na możliwość popełnienia przewinienia dyscyplinarnego jest obowiązany wydać postanowienie o wszczęciu albo o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego. Postanowienie doręcza się stronom.

3. Jeżeli zachodzi potrzeba, rzecznik dyscyplinarny może zażądać uzupełnienia w określonym terminie danych zawartych w informacji, o której mowa w ust. 2, lub dokonać sprawdzenia faktów w tym zakresie. W tym przypadku postanowienie o wszczęciu albo o

odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego należy wydać najpóźniej w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania informacji, o której mowa w ust. 2.

Art. 79. 1. Pokrzywdzonemu przysługuje zażalenie na postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego, a stronom – na postanowienie o jego umorzeniu. Uprawnionym do złożenia zażalenia przysługuje prawo wglądu do akt sprawy.

2. Zażalenie wnosi się do właściwego regionalnego sądu dyscyplinarnego, a w przypadku gdy postanowienie, o którym mowa w ust. 1, wydał Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny zażalenie wnosi się do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego, w terminie 14 dni od dnia otrzymania odpisu postanowienia. Zażalenie wnosi się za pośrednictwem rzecznika dyscyplinarnego, który wydał zaskarżone postanowienie.

Art. 80. 1. Sąd dyscyplinarny może utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie, o którym mowa w art. 79 ust. 1, albo je uchylić i przekazać postępowanie do dalszego prowadzenia przez rzecznika dyscyplinarnego.

2. Uchylając postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego albo odmowie jego wszczęcia, organ uchylający postanowienie wskazuje powody uchylenia, a w miarę potrzeby także okoliczności, które należy wyjaśnić, lub czynności, które należy przeprowadzić. Wskazania te są wiążące dla rzecznika dyscyplinarnego.

Art. 81. W toku postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny dąży do szczegółowego wyjaśnienia sprawy. W tym celu może przesłuchiwać pokrzywdzonego i inne osoby w charakterze świadków, powoływać i przesłuchiwać biegłych lub specjalistów, jak również przeprowadzać inne dowody. W przypadkach niecierpiących zwłoki, w szczególności gdy mogłoby to spowodować zatarcie śladów lub dowodów przewinienia dyscyplinarnego, rzecznik dyscyplinarny może przesłuchać psychologa w charakterze obwinionego przed wydaniem postanowienia o przedstawieniu zarzutów, jeżeli zachodzą warunki do sporządzenia takiego postanowienia.

Art. 82. 1. W przypadku gdy zebrany w postępowaniu wyjaśniającym materiał dowodowy wskazuje na fakt popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, rzecznik dyscyplinarny wydaje postanowienie o przedstawieniu psychologowi zarzutów.

2. Zarzuty doręcza się psychologowi w formie pisemnej, informując go o przysługujących mu prawach, w tym o prawie do złożenia wyjaśnień.

Art. 83. 1. W przypadku gdy postępowanie wyjaśniające nie dostarczyło podstaw do sporządzenia wniosku o ukaranie, rzecznik dyscyplinarny wydaje postanowienie o umorzeniu

postępowania bez konieczności uprzedniego zaznajomienia obwinionego z materiałami postępowania wyjaśniającego i wydania postanowienia o zamknięciu postępowania.

2. Rzecznik dyscyplinarny wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego również w przypadku, gdy okoliczności wyłączające postępowanie wystąpią w toku postępowania wyjaśniającego.

3. W postanowieniu o umorzeniu postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów jest zawarte wskazanie przyczyn umorzenia.

4. Jeżeli umorzenie następuje po wydaniu postanowienia o przedstawieniu zarzutów, postanowienie o umorzeniu powinno zawierać także imię (imiona) i nazwisko obwinionego oraz określenie zarzucanego mu czynu.

Art. 84. 1. W przypadku gdy istnieją podstawy do sporządzenia wniosku o ukaranie, rzecznik dyscyplinarny zawiadamia obwinionego i jego obrońców o terminie końcowego zaznajomienia z materiałami postępowania wyjaśniającego wraz z pouczeniem o możliwości uprzedniego przejrzenia akt.

2. W terminie 14 dni od dnia zaznajomienia obwinionego z materiałami postępowania wyjaśniającego może on składać wnioski o uzupełnienie postępowania.

3. Termin zaznajomienia obwinionego z materiałami postępowania wyznacza się w taki sposób, aby od dnia doręczenia zawiadomienia o nim obwinionemu i jego obrońcom upłynęło co najmniej 14 dni.

4. Nieusprawiedliwione niestawiennictwo obwinionego lub jego obrońcy nie wstrzymuje dalszego postępowania.

5. Jeżeli nie zachodzi potrzeba uzupełnienia postępowania wyjaśniającego, rzecznik dyscyplinarny wydaje postanowienie o jego zamknięciu.

6. Rzecznik dyscyplinarny w terminie 14 dni od dnia wydania postanowienia o zamknięciu postępowania wyjaśniającego składa do sądu dyscyplinarnego wniosek o ukaranie, jeżeli wynik tego postępowania potwierdzi zasadność zarzutów.

Art. 85. 1. Wniosek o ukaranie zawiera:

- 1) imię (imiona) i nazwisko obwinionego oraz numer wpisu do Rejestru;
- 2) dokładne określenie zarzucanego przewinienia dyscyplinarnego ze wskazaniem czasu, miejsca, sposobu i okoliczności jego popełnienia oraz skutków z niego wynikających;
- 3) imiona i nazwiska oraz adresy świadków, którzy mają być wezwani na rozprawę, jak również inne dowody;

4) uzasadnienie wniosku.

2. O skierowaniu wniosku do sądu dyscyplinarnego rzecznik dyscyplinarny zawiadamia pokrzywdzonego, obwinionego i właściwą regionalną radę.

Art. 86. 1. Postępowanie wyjaśniające prowadzone przez regionalnego rzecznika dyscyplinarnego powinno być zakończone w terminie 6 miesięcy od dnia uzyskania informacji wskazującej na możliwość popełnienia przewinienia dyscyplinarnego.

2. W uzasadnionym przypadku Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny może przedłużyć okres postępowania wyjaśniającego na dalszy czas określony, nie dłuższy niż 6 miesięcy.

3. W przypadku niezakończenia postępowania wyjaśniającego w terminie roku od dnia wszczęcia postępowania wyjaśniającego akta sprawy przekazuje się Krajowemu Sądowi Dyscyplinarnemu, który może przedłużyć postępowanie wyjaśniające na dalszy czas określony.

4. O przedłużeniu okresu postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny powiadamia strony.

5. Stronom przysługuje prawo złożenia do Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego zażalenia na przewlekłość postępowania prowadzonego przez regionalnego rzecznika dyscyplinarnego.

6. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny, po otrzymaniu zażalenia na przewlekłość postępowania, może:

- 1) wydać postanowienie o przejęciu postępowania wyjaśniającego;
- 2) zażalenie oddalić;
- 3) przekazać postępowanie do dalszego prowadzenia przez tego samego rzecznika dyscyplinarnego, ustalając wytyczne co do sposobu jego załatwienia, wraz z wyznaczeniem terminu załatwienia sprawy;
- 4) przekazać postępowanie do dalszego prowadzenia przez wskazanego regionalnego rzecznika dyscyplinarnego.

Art. 87. 1. W przypadku gdy zebrane dowody wskazują z dużym prawdopodobieństwem, że psycholog, którego dotyczy postępowanie, lub obwiniony popełnił przewinienie dyscyplinarne, którego rodzaj wskazuje, że wykonywanie zawodu psychologa zagraża bezpieczeństwu odbiorców świadczeń psychologicznych lub grozi popełnieniem kolejnego przewinienia dyscyplinarnego, sąd dyscyplinarny, na wniosek rzecznika dyscyplinarnego, wydaje postanowienie o tymczasowym zawieszeniu prawa wykonywania zawodu psychologa

albo o ograniczeniu zakresu czynności w wykonywaniu zawodu psychologa na okres do dnia uprawomocnienia się orzeczenia w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej, nie dłużej jednak niż do roku.

2. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, podlega natychmiastowemu wykonaniu.

3. Obwiniony i jego obrońca mają prawo być obecni na posiedzeniu sądu dyscyplinarnego, którego przedmiotem jest wydanie postanowienia, o którym mowa w ust. 1.

4. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, niezwłocznie przekazuje się Prezesowi właściwej regionalnej rady, ministrowi właściwemu do spraw pracy oraz podmiotowi, w którym dana osoba wykonuje zawód psychologa.

5. Jeżeli do upływu okresu tymczasowego zawieszenia albo ograniczenia, o których mowa w ust. 1, w sprawie zawieszonego psychologa nie zapadnie prawomocne orzeczenie sądu dyscyplinarnego, sąd ten z urzędu bada zasadność dalszego tymczasowego zawieszenia albo ograniczenia.

6. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 1, obwinionemu przysługuje zażalenie w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia. Zażalenie wnosi się do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego za pośrednictwem regionalnego sądu dyscyplinarnego, który wydał postanowienie. Zażalenie nie wstrzymuje natychmiastowej wykonalności postanowienia.

7. W przedmiocie zażalenia na postanowienie, o którym mowa w ust. 1, Krajowy Sąd Dyscyplinarny orzeka w składzie trzyosobowym.

8. Obwiniony może w każdym czasie składać wniosek o uchylenie postanowienia o tymczasowym zawieszeniu prawa wykonywania zawodu psychologa albo o ograniczeniu zakresu czynności w wykonywaniu zawodu psychologa. Na postanowienie w przedmiocie wniosku zażalenie przysługuje tylko wtedy, gdy wniosek został złożony po upływie co najmniej 3 miesięcy od dnia wydania postanowienia w przedmiocie tymczasowego zawieszenia albo ograniczenia.

Art. 88. 1. Sprawy w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów w pierwszej instancji rozpoznaje regionalny sąd dyscyplinarny właściwej regionalnej izby, do której obwiniony przynależy.

2. Sprawy przeciwko członkom organów, o których mowa w art. 42 pkt 2–5 i w art. 54 pkt 2–5, oraz przeciwko zastępcom regionalnego rzecznika dyscyplinarnego i zastępcom Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego rozpoznaje regionalny sąd dyscyplinarny wskazany przez Krajowy Sąd Dyscyplinarny.

3. Krajowy Sąd Dyscyplinarny:

- 1) rozpoznaje odwołania od orzeczeń regionalnych sądów dyscyplinarnych;
- 2) rozpoznaje zażalenia na postanowienie o tymczasowym zawieszeniu prawa wykonywania zawodu psychologa albo o ograniczeniu zakresu czynności w wykonywaniu zawodu psychologa;
- 3) orzeka o wznowieniu postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów.

Art. 89. 1. W przypadku gdy przewinienie dyscyplinarne objęte jedną sprawą popełniło dwóch lub więcej obwinionych wpisanych do Rejestru w różnych regionalnych izbach, właściwy jest regionalny sąd dyscyplinarny, w którego okręgu popełniono przewinienie, a jeżeli miejsca tego ustalić nie można – sąd dyscyplinarny regionalnej izby, w której wszczęto najpierw postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów.

2. Spory o właściwość miejscową, jeżeli ustalenie właściwości zgodnie z ust. 1 jest niemożliwe, rozstrzyga Krajowy Sąd Dyscyplinarny.

3. W przypadku gdy właściwy sąd dyscyplinarny nie może z powodu przeszkody rozpoznać sprawy lub podjąć innej czynności albo gdy wymagają tego względy celowości, Krajowy Sąd Dyscyplinarny wyznacza inny regionalny sąd dyscyplinarny do rozpoznania sprawy.

Art. 90. 1. Postępowanie przed sądem dyscyplinarnym odbywa się na rozprawie jawnej.

2. Sąd dyscyplinarny wyłącza jawność rozprawy, jeżeli jawność mogłaby:

- 1) naruszyć tajemnicę, o której mowa w art. 27 ust. 1;
- 2) wywołać zakłócenie spokoju i porządku publicznego;
- 3) obrażać dobre obyczaje;
- 4) ujawnić okoliczności, które ze względu na ważny interes państwa powinny być zachowane w tajemnicy;
- 5) naruszyć ważny interes prywatny.

Art. 91. 1. Regionalny sąd dyscyplinarny orzeka w składzie trzyosobowym.

2. Krajowy Sąd Dyscyplinarny orzeka w składzie pięcioosobowym.

3. Sędziów powołanych do orzekania w sprawie, w tym przewodniczącego składu orzekającego, wyznacza Prezes sądu dyscyplinarnego, mając na uwadze zapewnienie rozpoznania sprawy bez zbędnej zwłoki oraz równomierne obciążenie sprawami składów sądu.

Art. 92. Członkowie regionalnych sądów dyscyplinarnych i Krajowego Sądu Dyscyplinarnego są niezawisli w zakresie orzekania w sprawach dyscyplinarnych, podlegają

tylko przepisom prawa i orzekają na podstawie swojego przekonania opartego na swobodnej ocenie całokształtu dowodów zebranych w toku postępowania, uwzględniając okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i niekorzyść obwinionego.

Art. 93. 1. W przypadku stwierdzenia po rozpoczęciu przewodu sądowego okoliczności wskazujących, że postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów nie powinno być wszczęte albo wszczęte postępowanie powinno zostać umorzone, sąd dyscyplinarny umarza postępowanie. W przypadku ujawnienia okoliczności, o których mowa w art. 75 pkt 1 albo 2, sąd dyscyplinarny wydaje orzeczenie uniewinniające obwinionego, a jeżeli obwiniony w chwili popełnienia czynu był niepoczytalny – umarza postępowanie.

2. Sąd dyscyplinarny może umorzyć postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów, jeżeli przewinienie dyscyplinarne jest mniejszej wagi albo orzeczenie wobec obwinionego kary byłoby oczywiście niecelowe ze względu na rodzaj i wysokość kary prawomocnie orzeczonej za ten sam czyn w innym postępowaniu przewidzianym przez ustawy, a interes pokrzywdzonego temu się nie sprzeciwia.

Art. 94. 1. Sąd dyscyplinarny może orzekać następujące kary:

- 1) upomnienie;
- 2) naganę;
- 3) karę pieniężną;
- 4) ograniczenie zakresu czynności w wykonywaniu zawodu psychologa na okres od 6 miesięcy do 2 lat;
- 5) zawieszenie prawa wykonywania zawodu na okres od roku do 5 lat;
- 6) pozbawienie prawa wykonywania zawodu.

2. Obok kary, o której mowa w ust. 1 pkt 1–4, można orzec dodatkowo zakaz wykonywania opieki, o której mowa w art. 17 ust. 1, na okres od roku do 5 lat.

3. Obok kary, o której mowa w ust. 1 pkt 5, orzeka się dodatkowo zakaz wykonywania opieki, o której mowa w art. 17 ust. 1, co najmniej na okres zawieszenia prawa wykonywania zawodu.

4. Obok kary dyscyplinarnej można orzec dodatkowo obowiązek przeproszenia pokrzywdzonego. Orzekając ten obowiązek, sąd dyscyplinarny określa sposób jego wykonania, odpowiedni ze względu na okoliczności sprawy, przy czym obowiązek ten nie może wiązać się z dodatkowymi obciążeniami finansowymi względem ukaranego.

5. Kara, o której mowa w ust. 1 pkt 2–4, pociąga za sobą utratę biernego i czynnego prawa wyborczego do organu samorządu psychologów na okres 3 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

6. Kara, o której mowa w ust. 1 pkt 5, pociąga za sobą utratę biernego i czynnego prawa wyborczego do organu samorządu psychologów na okres 6 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

7. W przypadku orzeczenia kary, o której mowa w ust. 1 pkt 4, sąd dyscyplinarny wskazuje szczegółowo zakres czynności, co do których psycholog jest ograniczony w wykonywaniu zawodu psychologa.

8. Sąd dyscyplinarny może orzec podanie treści orzeczenia do publicznej wiadomości w określony sposób, jeżeli uzna to za celowe ze względu na okoliczności sprawy, o ile nie narusza to interesu pokrzywdzonego.

Art. 95. 1. Zawieszenie prawa wykonywania zawodu orzeka się w miesiącach i latach.

2. Bieg kary rozpoczyna się z dniem uprawomocnienia się orzeczenia.

3. Na poczet kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu zalicza się okres tymczasowego zawieszenia prawa wykonywania zawodu.

Art. 96. 1. Karę pieniężną orzeka się w wysokości od jednej trzeciej do czterokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.

2. Wpływy z kar pieniężnych regionalna rada przekazuje na cele samorządu psychologów.

3. Karę pieniężną orzeka się samoistnie albo obok kar, o których mowa w art. 94 ust. 1 pkt 4–6.

4. Egzekwowanie kar pieniężnych odbywa się na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 97. 1. W przypadku jednoczesnego ukarania za kilka przewinień dyscyplinarnych sąd dyscyplinarny wymierza kary za poszczególne przewinienia, a następnie karę łączną.

2. Przy orzekaniu kary łącznej stosuje się następujące zasady:

- 1) w przypadku orzeczenia kary upomnienia i nagany wymierza się łączną karę nagany;
- 2) orzeczone kary upomnienia i nagany nie podlegają łączeniu z karą pieniężną;
- 3) przy karach pieniężnych łączna kara pieniężna nie może przekraczać sumy tych kar i nie może być niższa od najwyższej z orzeczonych kar pieniężnych;
- 4) orzeczona kara zawieszenia prawa wykonywania zawodu oraz kara ograniczenia zakresu czynności w wykonywaniu zawodu nie podlegają łączeniu z karami upomnienia i nagany;

- 5) przy orzeczonych za kilka przewinień dyscyplinarnych karach rodzajowo różnych i karze pozbawienia prawa wykonywania zawodu, wymierza się karę łączną pozbawienia prawa wykonywania zawodu psychologa, a w przypadku orzeczonych równocześnie kar pieniężnych, karę tę orzeka się na zasadach, o których mowa w pkt 3.

3. W przypadku gdy obwiniony popełnił dwa lub więcej przewinień dyscyplinarnych, zanim zapadło pierwsze, choćby nieprawomocne, orzeczenie co do któregośkolwiek z nich, wydaje się orzeczenie łączne, o ile orzeczone kary podlegają łączeniu według zasad, o których mowa w ust. 2.

Art. 98. 1. Prezes właściwej regionalnej rady, na wniosek rzecznika dyscyplinarnego, udziela psychologowi ostrzeżenia. Rzecznik dyscyplinarny, jeżeli uzna to za zasadne, może wystąpić z takim wnioskiem po uprawnieniu się postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów albo o umorzeniu tego postępowania, wydanych na podstawie art. 75 pkt 6.

2. Udzielając ostrzeżenia, Prezes regionalnej rady może jednocześnie zobowiązać psychologa do przeproszenia pokrzywdzonego lub pouczyć go w kwestii pożądanego zachowania, zgodnego z prawem oraz zasadami etyki zawodowej. Zobowiązanie do przeproszenia nie może wiązać się z obciążeniem finansowym psychologa.

3. Psychologowi służy prawo odwołania od ostrzeżenia do właściwego sądu dyscyplinarnego w terminie 7 dni od udzielenia ostrzeżenia.

4. Od postanowienia sądu dyscyplinarnego w sprawie odwołania, o którym mowa w ust. 3, nie przysługuje środek zaskarżenia.

Art. 99. 1. Ogłoszenie orzeczenia sądu dyscyplinarnego jest jawne.

2. Po ogłoszeniu orzeczenia przewodniczący składu orzekającego przytacza ustnie jego główne motywy.

Art. 100. 1. Orzeczenie sądu dyscyplinarnego zawiera:

- 1) oznaczenie sądu dyscyplinarnego, imiona i nazwiska sędziów, rzecznika dyscyplinarnego i protokolanta;
- 2) podstawę prawną;
- 3) datę oraz miejsce rozpoznania sprawy i wydania orzeczenia;
- 4) imię (imiona) i nazwisko oraz numer z Rejestru obwinionego;
- 5) przytoczenie opisu i kwalifikacji prawnej czynu, którego popełnienie rzecznik dyscyplinarny zarzucił obwinionemu;

- 6) rozstrzygnięcie sądu dyscyplinarnego;
- 7) uzasadnienie;
- 8) dokładne określenie przypisanego obwinionemu czynu oraz jego kwalifikację prawną;
- 9) rozstrzygnięcie co do kary, a w razie potrzeby – co do zaliczenia na jej poczet tymczasowego zawieszenia w prawie wykonywania zawodu.

2. Uzasadnienie zawiera:

- 1) wskazanie, jakie fakty sąd dyscyplinarny uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich dowodach oparł się w związku z tym i powody, dla których nie uznał dowodów przeciwnych;
- 2) przytoczenie okoliczności, które sąd dyscyplinarny miał na względzie przy wymierzaniu kary.

Art. 101. 1. W orzeczeniu sądu dyscyplinarnego powinno być zawarte także postanowienie o kosztach postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów. W przypadku ukarania obwinionego koszty postępowania ponosi obwiniony, chyba że sąd dyscyplinarny postanowi inaczej. W przypadku uniewinnienia obwinionego lub umorzenia postępowania koszty postępowania ponosi Krajowa Izba.

2. Nieopłacone w terminie koszty postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów podlegają egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

3. Orzeczenie sądu dyscyplinarnego wraz z pouczeniem o terminie i sposobie wniesienia odwołania sąd dyscyplinarny doręcza stronom w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia orzeczenia.

4. Obwinionemu przysługuje zażalenie na postanowienie o kosztach postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia. Zażalenie wnosi się do sądu dyscyplinarnego, który wydał zaskarżone orzeczenie.

Art. 102. 1. Koszty postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów mają charakter zryczałtowany.

2. Wysokość zryczałtowanych kosztów postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów określa, w drodze uchwały, Krajowa Rada, mając na względzie przeciętne koszty postępowania.

Art. 103. 1. Od orzeczenia regionalnego sądu dyscyplinarnego stronom przysługuje odwołanie do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

2. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem regionalnego sądu dyscyplinarnego, który wydał zaskarżone orzeczenie.

3. Cofnięcie odwołania przez składającą je stronę przed rozpoczęciem rozprawy odwoławczej wiąże Krajowy Sąd Dyscyplinarny, który pozostawia odwołanie bez rozpoznania, o ile nie zachodzą przesłanki z art. 439 § 1 pkt 1 i 2 oraz 5–10 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 46 i 304).

Art. 104. 1. Odwołanie co do winy uważa się za zwrócone przeciwko całości orzeczenia.

2. Odwołanie co do kary uważa się za zwrócone przeciwko całości rozstrzygnięcia o karze.

Art. 105. 1. Krajowy Sąd Dyscyplinarny utrzymuje w mocy, uchyla albo zmienia orzeczenie regionalnego sądu dyscyplinarnego orzekającego w pierwszej instancji.

2. Krajowy Sąd Dyscyplinarny nie może uznać winnym obwinionego lub wymierzyć kary obwinionemu, który został uniewinniony przez regionalny sąd dyscyplinarny lub co do którego postępowanie umorzono.

Art. 106. 1. Orzeczenia Krajowego Sądu Dyscyplinarnego kończące postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów są prawomocne z chwilą ogłoszenia.

2. Orzeczenie Krajowego Sądu Dyscyplinarnego doręcza się stronom w terminie 2 miesięcy od dnia ogłoszenia tego orzeczenia.

Art. 107. 1. Od prawomocnego orzeczenia Krajowego Sądu Dyscyplinarnego kończącego postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów stronom, ministrowi właściwemu do spraw pracy i Prezesowi Krajowej Rady przysługuje kasacja do Sądu Najwyższego w terminie 2 miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia.

2. Kasację w stosunku do tego samego obwinionego i od tego samego orzeczenia każdy uprawniony może wnieść tylko raz.

Art. 108. Kasacja może być wniesiona z powodu uchybień wymienionych w art. 439 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego lub innego rażącego naruszenia prawa. Kasacja może być wniesiona również z powodu niewspółmierności kary.

Art. 109. Strony, minister właściwy do spraw pracy i Prezes Krajowej Rady wnoszą kasację do Sądu Najwyższego za pośrednictwem Krajowego Sądu Dyscyplinarnego.

Art. 110. 1. W kasacji należy podać, na czym polega zarzucane uchybienie.

2. Kasacja wnoszona przez stronę powinna być sporządzona i podpisana przez obrońcę będącego adwokatem albo radcą prawnym albo pełnomocnika będącego adwokatem albo radcą prawnym.

Art. 111. 1. Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów zakończone prawomocnym orzeczeniem sądu dyscyplinarnego wznawia się, jeżeli:

- 1) w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa i istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia;
- 2) po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody nieznane przedtem sądowi dyscyplinarnemu wskazujące na to, że:
 - a) obwiniony nie popełnił czynu albo jego czyn nie stanowił przewinienia dyscyplinarnego lub nie podlegał karze,
 - b) sąd dyscyplinarny umorzył postępowanie, błędnie przyjmując, że obwiniony popełnił zarzucany mu czyn.

2. Czyn, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, musi być ustalony prawomocnym wyrokiem skazującym, chyba że orzeczenie takie nie może zapaść z przyczyn wymienionych w art. 17 § 1 pkt 4–11 lub w art. 22 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego.

Art. 112. Postępowanie przed sądem dyscyplinarnym zakończone prawomocnym orzeczeniem można wznowić w przypadku uchylenia lub istotnej zmiany treści prawomocnego wyroku lub orzeczenia, z powodu którego to postępowanie zostało umorzone.

Art. 113. 1. Wznowienie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów może nastąpić na wniosek strony lub z urzędu.

2. Postępowanie wznawia się z urzędu tylko w przypadku ujawnienia się jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego.

3. Wznowienie postępowania nie może nastąpić z przyczyn, o których mowa w ust. 2, jeżeli były one przedmiotem rozpoznania w trybie kasacji.

4. Niedopuszczalne jest wznowienie postępowania z urzędu na niekorzyść obwinionego po upływie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

Art. 114. 1. W sprawie wznowienia postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów zakończonego prawomocnym orzeczeniem regionalnego sądu dyscyplinarnego lub Krajowego Sądu Dyscyplinarnego sąd dyscyplinarny, który wydał orzeczenie kończące prawomocnie postępowanie, orzeka w innym składzie.

2. W kwestii wznowienia postępowania sąd dyscyplinarny orzeka na posiedzeniu bez udziału stron, chyba że przewodniczący składu orzekającego lub sąd postanowi inaczej.

Art. 115. Wniosek o wznowienie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów sporządza i podpisuje adwokat lub radca prawny. Do wniosku dołącza się odpowiednią liczbę jego odpisów dla stron postępowania.

Art. 116. 1. Na postanowienie oddalające wniosek o wznowienie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów lub pozostawiające go bez rozpoznania przysługuje zażalenie do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia, z tym że zażalenie na postanowienie Krajowego Sądu Dyscyplinarnego rozpoznaje ten sąd w innym składzie.

2. Orzekając o wznowieniu postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów, regionalny sąd dyscyplinarny uchyla zaskarżone orzeczenie i ponownie rozpatruje sprawę w innym składzie, a Krajowy Sąd Dyscyplinarny uchyla zaskarżone orzeczenie i przekazuje sprawę regionalnemu sądowi dyscyplinarnemu do ponownego rozpoznania. Od orzeczenia o wznowieniu postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów środek odwoławczy nie przysługuje.

3. Uchylając zaskarżone orzeczenie, regionalny sąd dyscyplinarny może uniewinnić obwinionego, jeżeli nowe fakty lub dowody wskazują na to, że orzeczenie to jest oczywiście niesłuszne, albo umorzyć postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów.

Art. 117. 1. Psychologowi, który w wyniku wznowienia postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów lub kasacji został uniewinniony, przysługuje odszkodowanie za poniesioną szkodę oraz zadośćuczynienie za doznaną krzywdę na skutek wykonania względem niego w całości lub w części kary, która została zmieniona albo uchylona w wyniku wznowienia postępowania lub kasacji.

2. Roszczenia przysługują w stosunku do Krajowej Izby.

3. W sprawach roszczeń orzeka sąd powszechny.

4. Roszczenia ulegają przedawnieniu z upływem roku od dnia uprawomocnienia się orzeczenia wydanego w wyniku wznowienia postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów lub kasacji.

Art. 118. 1. Prawomocne orzeczenie sądu dyscyplinarnego przewodniczący składu orzekającego doręcza w terminie 7 dni od dnia jego uprawomocnienia:

- 1) Prezesowi właściwej regionalnej rady do wykonania;
- 2) stronom i ministrowi właściwemu do spraw pracy.

2. Niezwłocznie po uprawomocnieniu się orzeczenia, w którym sąd dyscyplinarny orzekł karę, o której mowa w art. 94 ust. 1 pkt 4 – 6, przewodniczący składu orzekającego zawiadamia o jego wydaniu każdy podmiot, w którym psycholog jest zatrudniony.

Art. 119. 1. Psycholog zawieszony w prawie wykonywania zawodu nie może wykonywać tego zawodu w żadnej formie.

2. Prawomocne orzeczenie kary, o której mowa w art. 94 ust. 1 pkt 5 albo 6, stanowi podstawę do rozwiązania bez wypowiedzenia umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej, stosunku służbowego albo porozumienia o wolontariacie, na podstawie których psycholog wykonuje zawód.

Art. 120. Na wniosek obwinionego prawomocne orzeczenie uniewinniające go w sprawach z zakresu odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologa podlega opublikowaniu w sposób określony przez sąd dyscyplinarny.

Art. 121. Orzeczenie kary pozbawienia prawa wykonywania zawodu psychologa powoduje skreślenie z Rejestru bez prawa ubiegania się o ponowny wpis do Rejestru przez okres 10 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o karze pozbawienia prawa wykonywania zawodu psychologa.

Art. 122. 1. Krajowa Rada prowadzi Rejestr Ukaranych Psychologów, w którym dokonuje się wpisu o ukaraniu.

2. Wpis o ukaraniu zawiera:

- 1) numer wpisu;
- 2) datę wpisu;
- 3) imię (imiona) i nazwisko ukaranego psychologa;
- 4) numer z Rejestru ukaranego psychologa;
- 5) oznaczenie sądu dyscyplinarnego wydającego orzeczenie i jego datę;
- 6) rodzaj orzeczonej kary;

- 7) datę wykonania kary;
- 8) adnotację o postanowieniu wydanym w trybie art. 87;
- 9) datę zatarcia kary.

3. Dane, o których mowa w ust. 2, są udostępniane na wniosek sądu, organów ścigania, organu administracji rządowej – w zakresie niezbędnym do realizacji zadań ustawowych.

Art. 123. 1. Zatarcie kary następuje z urzędu, w przypadku ukarania karą określoną w:

- 1) art. 94 ust. 1 pkt 1–3, po upływie 3 lat,
- 2) art. 94 ust. 1 pkt 4, po upływie 5 lat,
- 3) art. 94 ust. 1 pkt 5, po upływie 10 lat

– od dnia ich wykonania, jeżeli w tym okresie osoba ukarana nie została ponownie ukarana dyscyplinarnie albo skazana przez sąd za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego.

2. Jeżeli psycholog przed upływem okresu wymaganego do zatarcia kary zostanie ponownie ukarany, dopuszczalne jest tylko jednoczesne zatarcie wszystkich kar.

3. Z chwilą zatarcia kary dyscyplinarnej następuje wykreślenie wzmianki o ukaraniu dyscyplinarnym z Rejestru Ukaranych Psychologów, a Prezes regionalnej rady zarządza usunięcie z akt osobowych dokumentów dotyczących ukarania.

Art. 124. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów stosuje się odpowiednio przepisy:

- 1) ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego;
- 2) rozdziałów I–III ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2025 r. poz. 383).

Art. 125. Okres przechowywania danych osobowych, które zostały zgromadzone w toku prowadzonych przez organy samorządu psychologów postępowań w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów, wynosi 10 lat od końca roku kalendarzowego, w którym zakończyło się postępowanie, nie wcześniej jednak niż z dniem zatarcia kary.

Rozdział 6

Przepisy karne

Art. 126. 1. Kto posługuje się tytułem zawodowym psychologa, nie posiadając prawa wykonywania zawodu psychologa, podlega karze grzywny.

2. Jeżeli sprawca czynu, o którym mowa w ust. 1, działa w celu osiągnięcia korzyści majątkowej podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny.

Art. 127. 1. Kto udziela świadczeń psychologicznych, o których mowa w art. 23 ust. 2 pkt 1–4, nie posiadając prawa wykonywania zawodu psychologa, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

2. Jeżeli sprawca czynu, o którym mowa w ust. 1, działa w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub wprowadza w błąd co do posiadania takiego uprawnienia, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 128. Kto powierza wykonanie świadczeń psychologicznych, o których mowa w art. 23 ust. 2 pkt 1–4 osobie, która nie posiada prawa wykonywania zawodu psychologa, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny.

Art. 129. Postępowanie w sprawach o czyny określone w art. 126 i art. 128 toczy się według przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2024 r. poz. 977 i 1544 oraz z 2025 r. poz. 620 i 621).

Rozdział 7

Przepisy zmieniające, przejściowe, dostosowujące i końcowe

Art. 130. W ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 986 i 1871 oraz z 2025 r. poz. 620) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 9fa po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. W przypadku nauczyciela psychologa realizującego przygotowanie do zawodu nauczyciela zajęcia, o których mowa w ust. 1 i 5 nie mogą być zajęciami realizowanymi indywidualnie z uczniami, jeżeli w ramach tych zajęć może być naruszona tajemnica, o której mowa w art. 27 ustawy z dnia ... o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. ...).”;

2) w art. 10 po ust. 8b dodaje się ust. 8c i 8d w brzmieniu:

„8c. Na stanowisku nauczyciela psychologa nie można zatrudnić nauczyciela, jeżeli:

1) nie posiada prawa wykonywania zawodu psychologa, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia ... o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów;

- 2) przeciwko nauczycielowi toczy się postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów, o którym mowa w ustawie z dnia ... o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów;
- 3) tymczasowo zawieszono prawo wykonywania zawodu psychologa przez tego nauczyciela albo ograniczono zakres czynności w wykonywaniu zawodu, na podstawie art. 87 ustawy z dnia ... o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów;
- 4) został prawomocnie ukarany karą ograniczenia zakresu czynności w wykonywaniu zawodu psychologa, o której mowa w art. 94 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia ... o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów, w okresie, w którym obowiązuje to ograniczenie, jeżeli zakres czynności, który uległ ograniczeniu, należałby do zadań nauczyciela psychologa;
- 5) został prawomocnie ukarany karą zawieszenia prawa wykonywania zawodu, o której mowa w art. 94 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia ... o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów, w okresie, w którym obowiązuje zawieszenie prawa wykonywania zawodu.

8d. W celu potwierdzenia spełniania warunków, o których mowa w ust. 8c, nauczyciel psycholog, przed nawiązaniem stosunku pracy, jest obowiązany przedstawić dyrektorowi szkoły zaświadczenie z Rejestru, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia ... o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów, z wyjątkiem przypadku gdy z nauczycielem jest nawiązywany kolejny stosunek pracy w tej samej szkole w ciągu 3 miesięcy od dnia rozwiązania albo wygaśnięcia na podstawie art. 20 ust. 5c poprzedniego stosunku pracy.”;

- 3) w art. 26 w ust. 1 pkt 5 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 6–8 w brzmieniu:
„6) stwierdzenia, że nawiązanie stosunku pracy z nauczycielem psychologiem nastąpiło z naruszeniem warunków, o których mowa w art. 10 ust. 8c;
- 7) skreślenia nauczyciela psychologa z Rejestru, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia ... o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów, w przypadkach, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 2–6, 8 i 9 tej ustawy;
- 8) prawomocnego orzeczenia wobec nauczyciela psychologa kary wymienionej w art. 94 ust. 1 pkt 5 albo 6 ustawy z dnia ... o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów.”;
- 4) po art. 28 dodaje się art. 28a w brzmieniu:

„Art. 28a. Stosunek pracy z nauczycielem psychologiem ulega rozwiązaniu, bez wypowiedzenia, w razie prawomocnego orzeczenia kary ograniczenia zakresu czynności w wykonywaniu zawodu psychologa, o której mowa w art. 94 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia ... o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów, jeżeli zakres czynności, który uległ ograniczeniu, należy do zadań nauczyciela psychologa.”;

- 5) po art. 39 dodaje się art. 39a w brzmieniu:

„Art. 39a. Do wynagrodzenia nauczyciela psychologa oraz nauczyciela psychologa pełniącego funkcję dyrektora szkoły w okresie tymczasowego zawieszenia prawa wykonywania zawodu psychologa albo ograniczenia zakresu czynności w wykonywaniu zawodu psychologa, na podstawie art. 87 ust. 1 ustawy z dnia ... o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów, jeżeli w wyniku tego ograniczenia nauczyciel psycholog albo nauczyciel psycholog pełniący funkcję dyrektora szkoły nie świadczy pracy, stosuje się odpowiednio art. 85u.”;

- 6) w art. 42d w ust. 1 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Ilekoć w przepisie niniejszego artykułu jest mowa o nauczycielu psychologa, należy przez to rozmieć także osobę, o której mowa w art. 15 ust. 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.”.

Art. 131. W ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2025 r. poz. 636) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 25 po ust. 21a dodaje się ust. 21b w brzmieniu:

„21b. Do badań psychologicznych, o których mowa w ust. 2 pkt 4, ust. 5 pkt 2, ust. 12 pkt 1 lit. b, ust. 12a pkt 2, ust. 12c pkt 1 lit. c, nie stosuje się przepisów art. 25 ust. 10 oraz art. 28 ust. 4 i 13 ustawy z dnia o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. ...).”;

- 2) w art. 35a po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Do badań psychologicznych, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisów art. 25 ust. 10 oraz art. 28 ust. 4 i 13 ustawy z dnia o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów.”.

Art. 132. W ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 915, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1089, 1222, 1248, 1473, 1562, 1688, 1717 i 1871 oraz z 2025 r. poz. 179 i 621.

- 1) w art. 31 po ust. 20 dodaje się ust. 20a i 20b w brzmieniu:

„20a. Do badań psychologicznych, o których mowa w ust. 2 pkt 4, ust. 7 pkt 2, ust. 11 pkt 2 i ust. 12 pkt 2, nie stosuje się przepisów art. 25 ust. 10, art. 26 ust. 5 zdanie drugie oraz art. 28 ust. 3, 4 i 13 ustawy z dnia ... o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. ...).

20b. Dokumentację psychologiczną z badań psychologicznych kandydatów, wobec których odstąpiono od prowadzenia postępowania kwalifikacyjnego, przechowuje się przez okres 6 miesięcy od dnia wystąpienia przesłanek odstąpienia od prowadzenia postępowania kwalifikacyjnego.”;

- 2) w art. 39b po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Do badań psychologicznych, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisów art. 26 ust. 5 zdanie drugie oraz art. 28 ust. 3, 4 i 13 ustawy z dnia ... o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów.”.

Art. 133. W ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 917) w art. 5 ust. 3 pkt 1 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) posiada tytuł zawodowy lekarza lub tytuł zawodowy magistra albo spełnia warunki określone w art. 145 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia ... o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. ...),”.

Art. 134. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 46 i 304) w art. 180 w § 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Osoby obowiązane do zachowania tajemnicy notarialnej, adwokackiej, radcy prawnego, doradcy podatkowego, lekarskiej, dziennikarskiej lub statystycznej, tajemnicy Prokuraturii Generalnej oraz tajemnicy psychologa, mogą być przesłuchiwane co do faktów objętych tą tajemnicą tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości, a okoliczność nie może być ustalona na podstawie innego dowodu.”.

Art. 135. W ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o służbie medycyny pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 437) w art. 18 w ust. 3 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) rzecznika dyscyplinarnego o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, o którym mowa w art. 63 ustawy z dnia ... o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. ...).”.

Art. 136. W ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1370 i 1907) w art. 21 ust. 1 pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) zawodu psychologa.”.

Art. 137. W ustawie z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2024 r. poz. 485) w art. 15c w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) prawo wykonywania zawodu psychologa, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia ... o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. ...),”.

Art. 138. W ustawie z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 18 i 96) art. 88 otrzymuje brzmienie:

„Art. 88. Partnerami w spółce mogą być osoby uprawnione do wykonywania następujących zawodów: adwokata, aptekarza, architekta, fizjoterapeuty, inżyniera budownictwa, biegłego rewidenta, brokera ubezpieczeniowego, diagnosty laboratoryjnego, doradcy podatkowego, maklera papierów wartościowych, doradcy inwestycyjnego, księgowego, lekarza, lekarza dentysty, lekarza weterynarii, notariusza, pielęgniarki, położnej, psychologa, radcy prawnego, rzecznika patentowego, rzeczoznawcy majątkowego i tłumacza przysięgłego.”.

Art. 139. W ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1210 i 1544) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 87:

a) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) posiada prawo wykonywania zawodu psychologa w rozumieniu ustawy z dnia ... o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. ...);”.

b) w ust. 3 w pkt 4 lit. d otrzymuje brzmienie:

„d) wobec której prawomocnie orzeczono karę dyscyplinarną, o której mowa w art. 94 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia ... o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów.”;

2) w art. 88 w ust. 6 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) prawomocnego orzeczenia wobec niego kary dyscyplinarnej, o której mowa w art. 94 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia ... o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów.”.

Art. 140. W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 26 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) w przypadku psychologa – prawo wykonywania zawodu psychologa, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia ... o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. ...);”;

2) w art. 98 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) w przypadku psychologa – prawo wykonywania zawodu psychologa, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia ... o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów;”.

Art. 141. W ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o opiniodawczych zespołach sądowych specjalistów (Dz. U. z 2018 r. poz. 708) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) która posiada prawo wykonywania zawodu psychologa, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia ... o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. ...) lub ukończyła studia wyższe z zakresu pedagogiki w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskała tytuł magistra lub ukończyła zagraniczne studia z zakresu pedagogiki uznane w Rzeczypospolitej Polskiej, albo jest lekarzem posiadającym specjalizację z zakresu pediatrii, medycyny rodzinnej, chorób wewnętrznych, psychiatrii lub psychiatrii dzieci i młodzieży;”;

2) w art. 8 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Jako specjalista w zakresie psychologii może być zatrudniona osoba, która posiada prawo wykonywania zawodu psychologa, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia ... o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. ...) oraz która posiada co najmniej 3–letni staż pracy w poradnictwie rodzinnym lub z młodzieżą społecznie niedostosowaną albo 3–letnią praktykę kliniczną.”.

Art. 142. W ustawie z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1802) w art. 22j w ust. 6 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) psychologa, o której mowa w art. 27 ust. 1 ustawy z dnia ... o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. ...).”.

Art. 143. W ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, 854, 1562, 1635 i 1933 oraz z 2025 r. poz. 619, 620 i 622) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 13:

a) w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) zatrudnia nauczycieli posiadających kwalifikacje określone w odrębnych przepisach, z zastrzeżeniem art. 15 ust. 1 i 10.”,

b) w ust. 6 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) zatrudnia nauczycieli posiadających kwalifikacje określone dla nauczycieli przedszkoli publicznych; przepisy art. 15 ust. 1, 4 i 10 stosuje się odpowiednio.”;

2) w art. 14:

a) w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) zatrudnia nauczycieli posiadających kwalifikacje określone w odrębnych przepisach, z zastrzeżeniem art. 15 ust. 2 i 10.”,

b) w ust. 3 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) zatrudnia nauczycieli obowiązkowych zajęć edukacyjnych, o których mowa w pkt 2, posiadających kwalifikacje określone dla nauczycieli szkół publicznych; przepisy art. 15 ust. 2, 4, 6 i 10 stosuje się odpowiednio;”,

c) w ust. 4 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) zatrudnia nauczycieli zajęć edukacyjnych, o których mowa w pkt 2, posiadających kwalifikacje określone dla nauczycieli szkół publicznych; przepisy art. 15 ust. 2, 4, 6 i 10 stosuje się odpowiednio;”;

3) w art. 15:

a) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Przepisy ust. 2–4 i 10 stosuje się odpowiednio do placówek artystycznych, placówek, o których mowa w art. 2 pkt 8, dla uczniów szkół artystycznych i placówek doskonalenia nauczycieli szkół artystycznych, z tym że zgodę na zatrudnienie osoby niebędącej nauczycielem wyraża minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.”,

b) dodaje się ust. 10 w brzmieniu:

„10. W uzasadnionych przypadkach w przedszkolu, szkole lub placówce publicznej może być, za zgodą kuratora oświaty, a w przypadku szkoły artystycznej – ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, zatrudniona osoba niebędąca nauczycielem, posiadająca prawo wykonywania zawodu, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia ... o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U.), posiadająca przygotowanie uznane przez dyrektora szkoły lub placówki za odpowiednie do udzielania świadczeń psychologicznych dzieciom i młodzieży. Przepisy ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.”;

4) w art. 32 ust. 8 i 9 otrzymują brzmienie:

„8. Nauczyciela oraz osobę, o której mowa w art. 15 ust. 1 i 10, prowadzących zajęcia w innej formie wychowania przedszkolnego prowadzonej przez gminę, zatrudnia dyrektor przedszkola lub szkoły podstawowej prowadzonych przez tę gminę.

9. Zajęcia w innych formach wychowania przedszkolnego prowadzą nauczyciele posiadający kwalifikacje wymagane od nauczycieli przedszkoli. Przepisy art. 15 ust. 1, 3, 4 i 10 stosuje się odpowiednio.”.

Art. 144. W ustawie z dnia 30 sierpnia 2019 r. o Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 (Dz. U. z 2024 r. poz. 94) w art. 3c w ust. 1 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) psychologa, o której mowa w art. 27 ust. 1 ustawy z dnia ... o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. ...).”.

Art. 145. 1. Osoba, która najpóźniej w dniu wejścia w życie ustawy:

- 1) ukończyła w Rzeczypospolitej Polskiej studia drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz uzyskała tytuł zawodowy magistra niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia lub
- 2) ukończyła w Rzeczypospolitej Polskiej jednolite studia magisterskie na kierunku psychologia oraz uzyskała tytuł zawodowy magistra, lub
- 3) posiada dyplom wydany w państwie innym niż państwo członkowskie Unii Europejskiej, uznany za równoważny z dyplomem ukończenia studiów na kierunku psychologia uzyskiwanym w Rzeczypospolitej Polskiej, potwierdzający formalne kwalifikacje psychologa, lub

- 4) nabyła w państwie członkowskim Unii Europejskiej kwalifikacje uprawniające do wykonywania zawodu psychologa w państwie ich uzyskania, lub
- 5) posiada dyplom magistra filozofii chrześcijańskiej ze specjalizacją filozoficzno-psychologiczną uzyskany na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim do dnia 1 października 1981 r. lub dyplom magistra filozofii chrześcijańskiej w zakresie psychologii uzyskany w Akademii Teologii Katolickiej do dnia 31 grudnia 1992 r.

– może wykonywać zawód psychologa w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie ustawy bez uzyskania wpisu do Rejestru Psychologów.

2. Osoba, o której mowa w ust. 1, jest wpisywana do Rejestru Psychologów, na wniosek złożony nie później niż w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie ustawy. Przepisy art. 8 i art. 9 stosuje się odpowiednio.

3. Osoba, o której mowa w ust. 1, która złożyła wniosek zgodnie z ust. 2, może wykonywać zawód psychologa do dnia doręczenia uchwały regionalnej rady w sprawie wpisu do Rejestru Psychologów albo odmowy wpisu do Rejestru Psychologów.

4. Osoba wpisana do Rejestru Psychologów w trybie, o którym mowa w ust. 2, może wykonywać zawód psychologa bez konieczności realizacji współpracy z opiekunem, o której mowa w art. 17 ust. 1, jeżeli wykonywała czynności określone w art. 23 ust. 2 lub w art. 24 pkt 1, 2 i 4 przez co najmniej 2 lata w okresie ostatnich 10 lat przed dniem wejścia w życie ustawy i w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały w sprawie wpisu do Rejestru Psychologów złożyła właściwej regionalnej radzie pisemne oświadczenie o następującej treści: „Świadomy/Świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia oświadczam, że wykonywałem/wykonywałam czynności określone w art. 23 ust. 2 lub w art. 24 pkt 1, 2 i 4 ustawy o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów przez co najmniej 2 lata w okresie ostatnich 10 lat przed dniem wejścia w życie tej ustawy.”. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

5. W celu weryfikacji informacji zawartych w oświadczeniu, o którym mowa w ust. 4, właściwa regionalna rada może wezwać, a na wniosek ministra właściwego do spraw pracy – wzywa osobę wpisaną do Rejestru Psychologów zgodnie z ust. 4, do przekazania dokumentów potwierdzających te informacje, wyznaczając termin nie krótszy niż 30 dni od dnia doręczenia wezwania.

6. W przypadku niedostarczenia dokumentów w terminie, o którym mowa w ust. 5, lub gdy dostarczone dokumenty nie potwierdzają wykonywania czynności, o których mowa w art.

23 ust. 2 lub art. 24 pkt 1, 2 i 4, regionalna rada wskazuje opiekuna osobie, o której mowa w ust. 5. Przepisy art. 18 ust. 1 i 3 stosuje się.

7. Osoba wpisana do Rejestru Psychologów w trybie, o którym mowa w ust. 2, może być opiekunem, o którym mowa w art. 17 ust. 3, jeżeli wykonywała czynności określone w art. 23 ust. 2 przez co najmniej 3 lata w okresie ostatnich 10 lat przed dniem wejścia w życie ustawy i złożyła właściwej regionalnej radzie pisemne oświadczenie o następującej treści: „Świadomy/Świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia oświadczam, że wykonywałem/wykonywałam czynności określone w art. 23 ust. 2 ustawy o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów przez co najmniej 3 lata w okresie ostatnich 10 lat przed dniem wejścia w życie tej ustawy.”. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

8. W przypadku osoby wpisanej do Rejestru Psychologów w trybie, o którym mowa w ust. 2, pierwszy okres edukacyjny, o którym mowa w art. 29 ust. 2, rozpoczyna się z dniem 1 stycznia roku następującego po roku, w którym dokonano wpisu do Rejestru Psychologów.

Art. 146. 1. Osoba, która do dnia wejścia w życie ustawy rozpoczęła w Rzeczypospolitej Polskiej studia drugiego stopnia na kierunku psychologia, niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia, po uzyskaniu tytułu zawodowego magistra na kierunku psychologia może wykonywać zawód psychologa w rozumieniu tej ustawy po uzyskaniu wpisu do Rejestru Psychologów. Przepisy art. 8 i art. 9 stosuje się odpowiednio.

2. Osoba, o której mowa w ust. 1, ma obowiązek realizacji współpracy z opiekunem, o której mowa w art. 17 ust. 1.

Art. 147. 1. Stosunek służbowy oraz wynikające z niego prawa i obowiązki psychologów będących żołnierzami w czynnej służbie wojskowej, funkcjonariuszami Policji, Służby Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Marszałkowskiej, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej lub Służby Więziennej i pełniących służbę na stanowiskach służbowych, na których jest wykonywany zawód psychologa w zakresie nieuregulowanym niniejszą ustawą określają przepisy odrębnych ustaw.

2. Prawa i obowiązki psychologów zatrudnionych na stanowisku nauczyciela psychologa w przedszkolach, szkołach i placówkach wymienionych w art. 1 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26

stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela w zakresie nieuregulowanym niniejszą ustawą określają przepisy ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.

Art. 148. Niezłożenie wniosku o wpis do Rejestru Psychologów w terminie, o którym mowa w art. 145 ust. 2, albo wydanie ostatecznej uchwały w sprawie odmowy wpisu do Rejestru Psychologów przed upływem 2 lat od dnia wejścia w życie ustawy skutkuje:

- 1) wygaśnięciem stosunku pracy – w przypadku osób zatrudnionych w ramach stosunku pracy na stanowisku psychologa,
- 2) brakiem możliwości pełnienia służby na stanowiskach służbowych, na których wykonywany jest zawód psychologa – w przypadku osób, o których mowa w art. 147 ust. 1.

Art. 149. 1. Minister właściwy do spraw pracy powoła, w drodze zarządzenia, Komitet Organizacyjny Izby Psychologów, zwany dalej „Komitetem”.

2. Ogólnopolskie stowarzyszenia zrzeszające psychologów i związki zawodowe psychologów, działające przez co najmniej 3 lata poprzedzające dzień wejścia w życie tego przepisu, mogą zgłaszać po jednym kandydacie na członka Komitetu spośród swoich członków którzy:

- 1) spełniają wymagania określone w art. 5 ust. 5 pkt 1 albo art. 145 ust. 1;
- 2) korzystają w pełni z praw publicznych oraz mają pełną zdolność do czynności prawnych;
- 3) nie byli prawomocnie skazani za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego.

3. Do zgłoszenia, o którym mowa w ust. 2 dołącza się następujące dokumenty:

- 1) aktualny odpis z Krajowego Rejestru Sądowego albo wydruk informacji, o którym mowa w art. 4 ust. 4aa ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 979 i 1863);
- 2) pełnomocnictwo, jeżeli zgłoszenie zostało podpisane przez osobę upoważnioną na podstawie pełnomocnictwa;
- 3) pisemne oświadczenie organizacji, o której mowa w ust. 2, o liczbie członków opłacających w tej organizacji składki członkowskie;
- 4) pisemną zgodę kandydata;
- 5) oryginał lub notarialnie poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię dyplomu kandydata potwierdzającego spełnienie wymagań, o których mowa w art. 5 ust. 5 pkt 1 albo 145 ust. 1;

- 6) pisemne oświadczenie kandydata o następującej treści: „Świadomy/Świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia oświadczam, że nie byłem skazany/nie byłem skazana prawomocnym wyrokiem sądu za popełnienie przestępstwa umyślnego ściganego z oskarżenia publicznego oraz nie toczy się przeciwko mnie jakiejkolwiek postępowanie karne o przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego.”; oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń;
- 7) pisemne oświadczenie kandydata o następującej treści: „Świadomy/Świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia oświadczam, że korzystam w pełni z praw publicznych oraz posiadam pełną zdolność do czynności prawnych.”; oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

4. W skład Komitetu wchodzi:

- 1) nie więcej niż 10 członków powołanych przez ministra właściwego do spraw pracy spośród reprezentantów organizacji, o których mowa w ust. 2;
- 2) przedstawiciel ministra właściwego do spraw pracy w randze sekretarza lub podsekretarza stanu, który jest przewodniczącym Komitetu.

5. Minister właściwy do spraw pracy dokonuje wyboru członków Komitetu, biorąc pod uwagę liczebność członków organizacji, o których mowa w ust. 2, oraz okres ich działalności.

6. Komitet opracowuje i uchwała, w terminie 30 dni od dnia powołania, swój regulamin określający organizację, sposób działania i tryb pracy.

7. Komitet opracowuje i uchwała regulamin:

- 1) wyboru delegatów na pierwszy Krajowy Zjazd;
- 2) pierwszego Krajowego Zjazdu;
- 3) wyboru delegatów na pierwsze regionalne zjazdy;
- 4) pierwszych regionalnych zjazdów.

8. Uchwały Komitetu są podejmowane zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy liczby członków Komitetu. W przypadku równej liczby głosów, jest decydujący głos przewodniczącego Komitetu.

9. Działalność Komitetu jest finansowana z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw pracy.

10. Członkowie Komitetu nie otrzymują za pełnioną funkcję wynagrodzenia oraz nie przysługuje im zwrot kosztów poniesionych w związku z pracami w ramach Komitetu.

11. Obsługę techniczno-organizacyjną Komitetu zapewnia urząd obsługujący ministra właściwego do spraw pracy.

12. Komitet ulega rozwiązaniu z dniem ukonstytuowania się ostatniego z pierwszych regionalnych zjazdów.

Art. 150. 1. Minister właściwy do spraw pracy:

- 1) prowadzi spis psychologów na potrzeby przeprowadzenia pierwszych wyborów organów samorządu psychologów;
- 2) dokonuje wpisu do spisu psychologów, o którym mowa w pkt 1;
- 3) organizuje i zwołuje w drodze zarządzenia:
 - a) pierwszy Krajowy Zjazd – w terminie roku od dnia powołania Komitetu,
 - b) pierwsze regionalne zjazdy – w terminie 6 miesięcy od dnia zwołania pierwszego Krajowego Zjazdu.

2. Zgłoszenie do spisu psychologów, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, zawiera następujące dane osoby ubiegającej się o wpis:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) nazwisko rodowe;
- 3) numer PESEL, a w przypadku braku numeru PESEL – nazwę i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę państwa, które go wydało;
- 4) obywatelstwo;
- 5) adres miejsca zamieszkania;
- 6) adres do korespondencji;
- 7) numer telefonu oraz adres poczty elektronicznej, jeżeli posiada.

3. Do zgłoszenia do spisu psychologów osoba ubiegająca się o wpis dołącza:

- 1) kopie dokumentów potwierdzających spełnienie wymagań, o których mowa w art. 5 ust. 5 pkt 1 albo art. 145 ust. 1 oraz w przypadku zmiany danych takich jak imię (imiona) i nazwisko – dokumenty potwierdzające tę zmianę;
- 2) oświadczenie następującej treści: „Świadomy/Świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, oświadczam, że:
 - a) korzystam w pełni z praw publicznych oraz posiadam pełną zdolność do czynności prawnych,
 - b) nie jestem skazana/skazany prawomocnym wyrokiem sądu za popełnienie przestępstwa umyślnego ściganego z oskarżenia publicznego.”,

które zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń;

- 3) oświadczenie o znajomości języka polskiego w stopniu niezbędnym do wykonywania zawodu psychologa;
- 4) dowód uiszczenia opłaty, o której mowa w ust. 8.

4. Minister właściwy do spraw pracy, zwołując pierwszy Krajowy Zjazd, o którym mowa w ust. 1 pkt 3a, wyznacza jego termin oraz termin zakończenia przyjmowania zgłoszeń do spisu psychologów.

5. Informacje, o których mowa w ust. 4, są udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw pracy.

6. W zjazdach, o których mowa w ust. 1 pkt 3, uczestniczą psychologowie wpisani do spisu psychologów najpóźniej na 4 miesiące przed pierwszym Krajowym Zjazdem.

7. Administratorem danych osobowych, o których mowa w ust. 2, jest minister właściwy do spraw pracy. Okres przechowywania tych danych wynosi 5 lat od końca roku kalendarzowego, w którym zakończono spis psychologów realizowany na potrzeby przeprowadzenia pierwszych wyborów organów samorządu psychologów.

8. Opłata za wpis do spisu psychologów wynosi 50 zł i stanowi dochód budżetu państwa.

9. Zadania, o których mowa w ust. 1, są realizowane w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez ministra właściwego do spraw pracy.

10. Uwierzytelnianie użytkowników w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w ust. 9, umożliwiającym zgłoszenie do spisu psychologów w postaci elektronicznej wymaga użycia profilu zaufanego, profilu osobistego, innego środka identyfikacji elektronicznej wydanego w systemie identyfikacji elektronicznej przyłączonym do węzła krajowego identyfikacji elektronicznej, o którym mowa w art. 21a ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1725), adekwatnie do poziomu bezpieczeństwa środka identyfikacji elektronicznej wymaganego dla usług świadczonych w tym systemie, danych weryfikowanych za pomocą kwalifikowanego certyfikatu podpisu elektronicznego, jeżeli te dane pozwalają na identyfikację i uwierzytelnienie wymagane w celu realizacji usługi online, albo innych technologii, jeżeli zostaną udostępnione w tym systemie.

11. Jeżeli zgłoszenie do spisu psychologów nie spełnia wymagań, o których mowa w ust. 2 i 3, osoba ubiegająca się o wpis do spisu psychologów jest wzywana za pośrednictwem systemu teleinformatycznego do uzupełnienia lub poprawienia zgłoszenia w terminie 7 dni od

dnia doręczenia wezwania, z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpoznania.

12. Wpis do spisu psychologów obejmuje:

- 1) imię (imiona) i nazwisko psychologa;
- 2) numer wpisu do spisu psychologów.

Art. 151. Pierwszą informację z działalności samorządu psychologów, o której mowa w art. 49, Krajowa Rada przedstawi ministrowi właściwemu do spraw pracy w terminie 6 miesięcy od dnia ukonstytuowania się Krajowej Rady.

Art. 152. Pierwszy Krajowy Zjazd:

- 1) dokonuje wyboru:
 - a) Prezesa Krajowej Rady i 4 członków Krajowej Rady,
 - b) Krajowej Komisji Rewizyjnej, Krajowego Sądu Dyscyplinarnego i członków tych organów, w tym Prezesa Krajowego Sądu Dyscyplinarnego,
 - c) Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego;
- 2) ustala liczbę i obszary działania poszczególnych regionalnych izb, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 2;
- 3) ustala liczbę delegatów z każdej regionalnej izby na Krajowy Zjazd i pierwsze regionalne zjazdy;
- 4) wskazuje po jednym pełnomocniku do powołania każdej z regionalnych izb, który współpracuje z Komitetem w celu organizacji pierwszych regionalnych zjazdów.

Art. 153. 1. Pierwsze regionalne zjazdy wybierają:

- 1) członków Krajowej Rady, o których mowa w art. 48 ust. 1 pkt 1;
- 2) Prezesa regionalnej rady oraz członków regionalnej rady;
- 3) członków regionalnej komisji rewizyjnej i członków regionalnego sądu dyscyplinarnego, w tym Prezesa regionalnego sądu dyscyplinarnego;
- 4) regionalnego rzecznika dyscyplinarnego.

2. Kadencja członków Krajowej Rady wybranych przez pierwsze regionalne zjazdy kończy się z dniem upływu kadencji członków Krajowej Rady wybranych przez pierwszy Krajowy Zjazd.

Art. 154. Koszty organizacji pierwszego Krajowego Zjazdu oraz pierwszych regionalnych zjazdów są finansowane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw pracy.

Art. 155. Minister właściwy do spraw pracy pozyskuje dane, o których mowa w art. 150 ust. 2 pkt 1 i 3 z rejestru PESEL, w celu weryfikacji osób, o których mowa w art. 150 ust. 2, którym nadano numer PESEL.

Art. 156. 1. Koszt rozpoczęcia wykonywania przez samorząd psychologów obowiązków ustawowych przez Krajową Izbę i regionalne izby będzie dofinansowany z budżetu państwa w formie dotacji celowej, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, 1572, 1717, 1756 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 39).

2. Na wniosek Krajowej Izby minister właściwy do spraw pracy udziela jednorazowo dotacji celowej, o której mowa w ust. 1, na podstawie umowy zawartej z Krajową Izbą.

3. Kwota dotacji celowej nie może być wyższa niż 2 000 000 zł.

Art. 157. 1. W latach 2025–2034 maksymalny limit wydatków z budżetu państwa w części pozostającej w dyspozycji ministra właściwego do spraw pracy będących konsekwencją wejścia w życie ustawy wynosi 7,1 mln zł, przy czym w kolejnych latach wyniesie maksymalnie w:

- 1) 2025 r. – 0,65 mln zł;
- 2) 2026 r. – 1,29 mln zł;
- 3) 2027 r. – 2,36 mln zł;
- 4) 2028 r. – 0,37 mln zł;
- 5) 2029 r. – 0,38 mln zł;
- 6) 2030 r. – 0,39 mln zł;
- 7) 2031 r. – 0,40 mln zł;
- 8) 2032 r. – 0,41 mln zł;
- 9) 2033 r. – 0,42 mln zł;
- 10) 2034 r. – 0,43 mln zł.

2. W przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy limitu wydatków określonego w ust. 1, stosuje się mechanizm korygujący polegający na zmniejszeniu kosztów wykonywania zadań publicznych przez ograniczenie kosztów administracyjnych.

3. Organem właściwym do monitorowania wykorzystania limitu wydatków, o których mowa w ust. 1, oraz wdrożenia mechanizmu korygującego, o którym mowa w ust. 2, jest minister właściwy do spraw pracy.

Art. 158. Traci moc ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. z 2019 r. poz. 1026).

Art. 159. Ustawa wchodzi w życie po upływie 2 lat i 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 149–156, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia;
- 2) art. 17 ust. 3, który wchodzi w życie po upływie 5 lat i 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

I. Projektowane przepisy ustawy o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów

Projekt ustawy o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów ma na celu uregulowanie zawodu psychologa zgodnie z obecnymi standardami legislacyjnymi i w zgodzie z przepisami Unii Europejskiej. Wejście w życie projektowanej ustawy będzie wiązało się z uchyceniem ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. z 2019 r. poz. 1026).

Obecnie obowiązująca ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów, zwana dalej „ustawą z dnia 8 czerwca 2001 r.”, nie funkcjonuje w praktyce, z uwagi na liczne wady prawne i legislacyjne uniemożliwiające jej stosowanie.

Wadliwość ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. przejawia się między innymi w niezgodności z prawem Unii Europejskiej. Mimo obowiązku nałożonego przez dyrektywę 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych (Dz. Urz. UE L 255 z 30.09.2005, str. 22, z późn. zm.) zmienioną przez dyrektywę nr 2013/55/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 listopada 2013 r. (Dz. Urz. UE L 354 z 28.12.2013, str. 132), zwaną dalej „dyrektywą w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych”, przepisy ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. nie przewidują procedury uznawania kwalifikacji zawodowych uzyskanych w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Tymczasem, w świetle dyrektywy w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych, w przypadku znacznych rozbieżności w programach kształcenia i szkolenia zawodowego, bądź w czasie trwania kształcenia obywatela innego państwa członkowskiego zamierzającego wykonywać zawód psychologa w Polsce, właściwy organ powinien uzależnić decyzję o uznaniu kwalifikacji od odbycia stażu adaptacyjnego albo przystąpienia do testu umiejętności. Niestety aktualny stan prawny nie gwarantuje obywatelom innych państw członkowskich skutecznego domagania się uznania prawa wykonywania zawodu psychologa na terenie Polski. Obecnie ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. zakłada wyłącznie możliwość uznania dyplomu magistra psychologii na podstawie umowy międzynarodowej lub po przeprowadzeniu jego nostryfikacji.

Ponadto ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. jest sprzeczna z dyrektywą w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych w zakresie wykonywania zawodu. Zgodnie z brzmieniem art. 18 ust.

2 ww. ustawy, prywatna praktyka psychologiczna może być wykonywana jako indywidualna działalność gospodarcza albo w formie spółki partnerskiej, po uzyskaniu zezwolenia właściwego marszałka województwa. Ograniczenie przez ustawę z dnia 8 czerwca 2001 r. form prowadzenia prywatnej praktyki psychologicznej jedynie do indywidualnej działalności gospodarczej oraz spółki partnerskiej może budzić wątpliwości. Stosownie do przepisów tej dyrektywy, wymóg przyjęcia przez usługodawcę określonej formy prawnej musi być uzasadniony nadrzędnym interesem publicznym, musi być odpowiedni dla zapewnienia osiągnięcia wyznaczonego celu i nie może wykraczać poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia tego celu. Biorąc powyższe pod uwagę, ograniczenie form prowadzenia prywatnej praktyki psychologicznej, może być uznane za nieproporcjonalne w stosunku do zamierzonego celu.

W sprzeczności z dyrektywą w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych – ze względu na ich nieostry i uznaniowy charakter – pozostają także przyjęte w ustawie z dnia 8 czerwca 2001 r. kryteria wydawania zezwoleń. Zgodnie bowiem z art. 18 ust. 3 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. marszałek województwa wydaje zezwolenia na prowadzenie prywatnej praktyki psychologicznej po uwzględnieniu warunków określonych przez Komisję Ekspertów, zapewniających właściwy poziom świadczenia usług psychologicznych w ramach prywatnych praktyk psychologicznych. Z kolei w myśl art. 17 ust. 4 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r., minister właściwy do spraw edukacji wydaje zezwolenia na prowadzenie kształcenia podyplomowego, uwzględniając standardy określone przez Krajową Radę Psychologów w porozumieniu z Komisją Ekspertów (art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r.).

Niezależnie od powyższego ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. zawiera przepisy wadliwe zarówno pod względem merytorycznym, jak i legislacyjnym. Błędnie skonstruowana została definicja usług psychologicznych. Definicja legalna powinna określać zamknięty katalog czynności, które składają się na usługi psychologiczne. Tymczasem art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. zawiera otwarty katalog usług psychologicznych (na co wskazuje użycie sformułowania: „w szczególności”). W konsekwencji nie można jednoznacznie ocenić, jakie działania mieszczą się w zakresie usług psychologicznych. Jest to niezgodne nie tylko z interesem klientów, ale także z zasadami techniki legislacyjnej. Ustawa powinna wyczerpująco regulować daną dziedzinę spraw, nie pozostawiając poza zakresem swego unormowania istotnych fragmentów tej dziedziny. Przepisy ustawy redaguje się tak, aby dokładnie i w sposób zrozumiały dla adresatów zawartych w nich norm wyrażały intencje prawodawcy (§ 2 i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie zasad techniki prawodawczej – Dz. U. z 2016 r. poz. 283).

Ze wspomnianym wyżej otwartym katalogiem usług psychologicznych wiąże się niewykonalność przepisu karnego (art. 61 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r.). W myśl powołanego przepisu osoba, która świadczy usługi psychologiczne, nie mając prawa wykonywania zawodu psychologa, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny. Brak zdefiniowania usług psychologicznych nie pozwala na określenie zakresu czynności wykonywanych przez psychologa i w konsekwencji nie pozwala na zastosowanie w praktyce przepisu art. 61 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. Warunkiem pociągnięcia do odpowiedzialności karnej jest bowiem jednoznaczne określenie przez ustawodawcę czynu zabronionego. Dodatkowo poważne wątpliwości budzi konstrukcja art. 6 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. odnoszącego się do nadzoru nad wykonywaniem ustawy, sprawowanego przez ministra właściwego do spraw pracy. Przepis ten nie określa formy nadzoru, uprawnień nadzorczych oraz środków prawnych służących ich realizacji. Narusza tym samym art. 7 Konstytucji RP, który obliguje organy państwa do działania na podstawie i w granicach prawa. Podobnie (w sposób ogólnikowy i nieprecyzyjny) skonstruowano delegację upoważniającą do wydania rozporządzenia w sprawie podyplomowego stażu zawodowego psychologa (art. 8 ust. 9 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r.), podczas gdy w art. 92 Konstytucji RP został nałożony na ustawodawcę obowiązek szczegółowego formułowania zakresu delegacji ustawowej. Upoważnienie powinno określać organ właściwy do wydania rozporządzenia i zakres spraw przekazanych do uregulowania oraz wytyczne dotyczące treści aktu.

Ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. zawiera ponadto inne błędy, takie jak w art. 8 ust. 6, w którym wprowadzono instytucję ograniczonego prawa do wykonywania zawodu psychologa, nie wskazując jednak na czym ona polega.

Wskazane wyżej nieprawidłowości stworzyły stan niepewności prawa dla samych psychologów, dla korzystających z ich usług klientów, a także dla organów administracji publicznej, które nie mogą wykonywać swoich ustawowych obowiązków. Obecnie, mimo obowiązywania ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r., nie jest możliwe uzyskanie prawa wykonywania zawodu psychologa, które stosownie do art. 7 tej ustawy, powstaje z chwilą dokonania wpisu na listę psychologów Regionalnej Izby Psychologów, z uwagi na niepowołanie organów samorządu zawodowego psychologów.

Nowelizacja obowiązującej ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. nie jest możliwa z uwagi na konieczność dokonania w niej licznych zmian. Zgodnie bowiem z § 84 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie zasad techniki

prawodawczej, jeżeli zmiany wprowadzane w ustawie miałyby być liczne albo miałyby naruszać konstrukcję lub spójność ustawy, opracowuje się projekt nowej ustawy.

Projektowana ustawa jest zatem odpowiedzią na oczekiwania i potrzeby środowiska psychologów związane z utworzeniem samorządu zawodowego psychologów reprezentującego osoby wykonujące zawód psychologa i sprawującego pieczę nad należytym wykonywaniem zawodu psychologa. Zasada ochrony zdrowia psychicznego na szczeblu państwowym, ale także na arenie międzynarodowej, została uznana za podstawę prawidłowego rozwoju społeczeństwa. Szczególna rola zawodu psychologa w społeczeństwie przemawia za koniecznością utrzymania regulacji tego zawodu. Szerokie grono odbiorców usług psychologicznych i wzrost zainteresowania sferą zdrowia psychicznego, tak na poziomie indywidualnym, jak i instytucjonalnym, motywuje do ustawowego uregulowania zawodu psychologa.

Dostępne dane statystyczne wskazują, że wzrasta potrzeba zapewnienia wsparcia psychologicznego wśród Polaków. Z raportu Centrum Badań Opinii Społecznej wynika, że odsetek Polaków odczuwających niepokój o stan swojego zdrowia psychicznego w listopadzie 2021 r. wynosił 39 %¹. Z kolei z raportu przedstawionego przez Światową Organizację Zdrowia wynikało, że w 2017 r. z depresją w Polsce zmagало się 5,1 % populacji, co plasuje Polskę w ścisłej czołówce europejskich państw, których obywatele cierpią na to schorzenie. Izolacja związana z pandemią koronawirusa dodatkowo zwiększyła zapotrzebowanie na pomoc psychologiczną. Z raportu Narodowego Funduszu Zdrowia wynika, że „świadczania z rozpoznaniem głównym lub współistniejącym depresji miało udzielone w 2021 r. 682 tys. pacjentów i świadczenia najczęściej udzielano osobom w wieku 55–64 lata”². Zgodnie z najnowszymi badaniami UCE RESEARCH i platformy zdrowia psychicznego ePsychodzy.pl z 2023 r., „72,8 % Polaków w wieku 18–80 lat odczuwa już przynajmniej jeden z dziesięciu objawów najczęściej kojarzonych z depresją. I ten stan trwa od co najmniej dwóch tygodni. Dla porównania, w pierwszych dniach lutego 2022 r. odsetek tak deklarujących osób wynosił zdecydowanie mniej, bo 61,4 %.”³.

¹ Komunikat z Badań CBOS pn. „Zdrowie psychiczne Polaków”, Centrum Badań Opinii Społecznej, Nr 154/2021, str. 4.

² Raport Narodowego Funduszu Zdrowia z 2023 r.; źródło: <https://ezdrowie.gov.pl/portal/home/badania-i-dane/zdrowe-dane/raporty/nfz-o-zdrowiu-depresja> – dostęp z dnia 10 listopada 2023 r.

³ Źródło: <https://epsychodzy.pl/2023/02/22/raporty-i-analizy-zdrowie-psychiczne-polakow-depresja-jest-wsrod-nas/> – dostęp z dnia 10 listopada 2023 r.

Powyższe dane potwierdzają informacje zawarte w raportach Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Wynika z nich, że zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania były w latach 2020–2022 jedną z najczęstszych przyczyn absencji chorobowych, w kontekście liczby dni absencji, a mianowicie w 2020 r. – 10,8 % ogółu liczby dni absencji (27,7 mln dni), podobnie w 2021 r. – 10,5 % (25,2 mln dni) i w 2022 r. – 10,0 % (23,8 mln dni)⁴. Z kolei wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy, której przyczyną były zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania, wyniosły w 2020 r. 7 253 292,5 złotych (17,1 % ogółem poniesionych wydatków na grupy chorobowe będące przyczyną niezdolności do pracy świadczeniobiorców), w 2021 r. – 7 424 735,6 złotych (16,7 % ogółem poniesionych wydatków na grupy chorobowe będące przyczyną niezdolności do pracy świadczeniobiorców), a w 2022 r. – 7 525 074,8 złotych (16,3 % ogółem poniesionych wydatków na grupy chorobowe będące przyczyną niezdolności do pracy świadczeniobiorców)⁵.

Biuro Regionalne WHO dla Europy opublikowało 10 października 2023 r. raport „Focus on adolescent mental health and wellbeing in Europe and Central Asia”⁶. Wynika z niego, że polskie dzieci znajdują się w czołówce dzieci z państw Europy i Środkowej Azji pod względem najniższego zadowolenia z życia i poczucia samotności. Z kolei z badań opublikowanych w 2023 r. przez biuro Rzecznika Praw Dziecka wynika, że co siódme dziecko w Polsce odczuwa niezadowolenie ze swojego życia w stopniu zagrażającym jego zdrowiu psychicznemu⁷. Połowa młodych ludzi nie akceptuje samych siebie, 42 % nastolatków (dzieci od 6 klasy szkoły podstawowej) uważa, że „jest tak źle, że nic nie chce mi się robić”, a 44 % młodzieży (od 2 klasy szkoły ponadpodstawowej) czuje, że ma wszystkiego dosyć.

Psycholog jest zawodem zaufania publicznego. Zgodnie z art. 17 ust. 1 Konstytucji RP, w drodze ustawy można tworzyć samorządy zawodowe reprezentujące osoby wykonujące zawody zaufania publicznego, których zadaniem jest sprawowanie pieczy nad należyтым

⁴ Raporty Zakładu Ubezpieczeń Społeczny pt. „Absencja chorobowa” z 2020, 2021 i 2022, Departament Statystyki i Prognoz Aktuarnych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych; źródło: <https://www.zus.pl/baza-wiedzy/statystyka/opracowania-tematyczne/absencja-chorobowa> – dostęp z dnia 10 listopada 2023 r.

⁵ Raporty Zakładu Ubezpieczeń Społeczny pt. „Wydatki na świadczenia z ubezpieczeń społecznych związane z niezdolnością do pracy” z 2020 r., 2021 r. i 2022 r., Departament Statystyki i Prognoz Aktuarnych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych; źródło: <https://www.zus.pl/baza-wiedzy/statystyka/opracowania-tematyczne/wydatki-na-swiadczenia-z-ubezpieczen-spoecznych-zwiazane-z-niezdolnoscia-do-pracy> – dostęp z dnia 10 listopada 2023 r.

⁶ Raport zamieszczony na stronie WHO: <https://iris.who.int/handle/10665/373201>. – dostęp z dnia 20 maja 2025 r.

⁷ <https://brpd.gov.pl/2021/11/05/mlodzi-potrzuja-pilnej-pomocy-psychologicznej-alarmujace-wyniki-badania-rzecznika-praw-dziecka/>; skrócona wersja raportu: <https://brpd.gov.pl/2021/11/05/mlodzi-potrzuja-pilnej-pomocy-psychologicznej-alarmujace-wyniki-badania-rzecznika-praw-dziecka/> – dostęp z dnia 20 maja 2025 r.

wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony. Jest to wyjątek od generalnej zasady wolności wykonywania zawodu wyrażonej w art. 65 ust. 1 Konstytucji RP i jako taki musi być regulowany w ustawie. Przynależność do wspólnoty samorządowej osób wykonujących zawód zaufania publicznego następuje z mocy prawa. Nie można zatem nie należeć do odpowiedniej wspólnoty, jeżeli wykonuje się daną profesję, a jej wykonywanie poza wspólnotą jest prawnie niedopuszczalne. Trybunał Konstytucyjny w orzeczeniach z dnia 7 maja 2002 r. (w sprawie SK 20/00) oraz z dnia 2 lipca 2007 r. (w sprawie K 41/05) orzekł m.in., że „zawód zaufania publicznego” to zawód polegający na obsłudze osobistych potrzeb ludzkich, wiążący się z przyjmowaniem informacji dotyczących życia osobistego i zorganizowany w sposób uzasadniający przekonanie społeczne o właściwym dla interesów jednostki wykorzystywaniu tych informacji przez świadczących usługi. Wykonywanie zawodu zaufania publicznego określane jest dodatkowo normami etyki zawodowej, szczególną treścią ślubowania, tradycją korporacji zawodowej czy szczególnym charakterem wykształcenia wyższego i uzyskanej specjalizacji. Przymiot „zawodu zaufania publicznego” nie polega wyłącznie na istnieniu stosownej pieczy nad wykonywaniem go, ale również na realnym zaufaniu społecznym. Na zaufanie składa się szereg czynników, wśród których na pierwszy plan wysuwają się: przekonanie o zachowaniu przez wykonującego ten zawód dobrej woli, właściwej motywacji, należytej staranności zawodowej oraz wiara w przestrzeganie wartości istotnych dla profilu danego zawodu.

Projektowana ustawa systematyzuje materię dotyczącą zawodu psychologa oraz zapewnia bezpieczeństwo osobom korzystającym ze świadczeń psychologicznych. Ukierunkowana jest na optymalizację rozwiązań prawnych oraz dostosowanie do obowiązujących regulacji w Unii Europejskiej, w tym dyrektywy w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych. W art. 23 projektowanej ustawy wskazano, że wykonywanie zawodu psychologa polega na udzielaniu świadczeń psychologicznych, które zostały jednoznacznie zdefiniowane i zgrupowane w ramach katalogu o zamkniętym charakterze. Przepisy projektowanej ustawy mają przeciwdziałać niekorzystnym zjawiskom na rynku pracy, takim jak wykonywanie zawodu psychologa przez osoby bez uprawnień zawodowych i wystarczających kompetencji, otwieranie przez takie osoby gabinetów psychologicznych czy udzielanie pomocy psychologicznej. Taka sytuacja jest szkodliwa zarówno dla osób korzystających z pomocy psychologów, jak i dla prestiżu zawodu.

Projektowana ustawa o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów wprowadza kompleksową regulację tego zawodu. Obejmuje przepisy odnoszące się do samego

zawodu (specyfiki działalności zawodowej) oraz do prawa wykonywania zawodu (wymagań stawianych osobom, które podejmują działalność zawodową), jak również przepisy związane z organizacją samorządu zawodowego i uprawnieniami organów samorządu.

Samorząd zawodowy psychologów będzie miał podwójne zadanie, tj. będzie reprezentował osoby wykonujące zawód zaufania publicznego, jakim jest zawód psychologa oraz będzie sprawował pieczę nad należyтым wykonywaniem tego zawodu. Samorząd będzie nadzorował wykonywanie zawodu, jak również dokonywał czynności (z reguły władczych), związanych z dopuszczeniem do wykonywania zawodu. Samorząd będzie również ustalał zasady etyki zawodowej, w celu zapewnienia standardów należytego wykonywania zawodu. Samorząd będzie ponadto dysponował karami dyscyplinarnymi odnoszącymi się wprost do prawa wykonywania zawodu (zawieszenie prawa wykonywania zawodu, pozbawienie prawa wykonywania zawodu). W celu zapobieżenia przedkładaniu przez samorząd psychologów interesu zawodowego nad interes publiczny, zostanie wprowadzony nadzór nad działalnością samorządu, pełniony przez ministra właściwego do spraw pracy.

Uzasadnienie szczegółowe

Rozdział 1. projektowanej ustawy swoim zakresem przedmiotowym reguluje następujące zasady: uzyskiwania prawa wykonywania zawodu psychologa, wykonywania zawodu psychologa, organizacji i działania samorządu psychologów oraz odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów (art. 1 projektowanej ustawy). W części definicyjnej projektu (art. 2 projektowanej ustawy) określono m.in. pojęcia odnoszące się do stosowanych metod psychologicznych, które projektodawca podzielił na testy psychologiczne oraz inne metody i techniki psychologiczne. Testami psychologicznymi są wystandaryzowane, obiektywne, o sprawdzonej trafności i rzetelności techniki pomiaru właściwości psychologicznych. Innymi metodami i technikami psychologicznymi są techniki, które obejmują w szczególności: rozmowę, wywiad, metodę biograficzną, obserwację, analizę próbek zachowania, techniki projekcyjne, genogram, eksperyment kliniczny, eksperyment naturalny (społeczny) oraz eksperyment laboratoryjny. Przywołane metody psychologiczne mają służyć udzielaniu świadczeń psychologicznych. Podkreślenia wymaga, że powyższe definicje zostały wypracowane przez środowisko psychologów – stowarzyszenia i związki psychologów na początkowych etapach prac nad nową regulacją zawodu psychologa. Wykonywanie świadczeń psychologicznych przy posłużeniu się metodami zdefiniowanymi w powyższy sposób jest zastrzeżone tylko dla psychologów.

Osobę objętą świadczeniami psychologicznymi projektodawca zdefiniował jako odbiorcę świadczeń psychologicznych (art. 2 pkt 3 projektowanej ustawy).

Zawód psychologa został uznany w art. 3 ust. 1 projektowanej ustawy za zawód zaufania publicznego. Powyższa kwalifikacja wynika ze szczególnego charakteru zawodu psychologa, który z uwagi na swoją istotną społecznie rolę, służy realizacji interesu publicznego. Zawodom zaufania publicznego przypisywana jest m.in. misyjność oraz praktyka zachowywania w tajemnicy wszystkich informacji, jakie zostały uzyskane w związku z ich wykonywaniem. Trybunał Konstytucyjny w orzeczeniu z dnia 2 lipca 2007 r. (w sprawie K 41/05) orzekł m.in., że przymiot zawodu „zaufania publicznego”, jaki charakteryzuje zawody poddane unormowaniom art. 17 ust. 1 Konstytucji RP, polega nie tylko na objęciu zakresem ich wykonywania pieczy nad prowadzeniem spraw lub ochroną wartości (dóbr) o zasadniczym i (najczęściej) osobistym znaczeniu dla osób korzystających z usług w sferze zawodów zaufania publicznego. Nie wyczerpuje się też w podejmowaniu ważnych – w wymiarze publicznym – czynności zawodowych, wymagających profesjonalnego przygotowania, doświadczenia, dyskrecji oraz taktu i kultury osobistej. Zawody „zaufania publicznego” są wykonywane – zgodnie z ich konstytucyjnym określeniem – w sposób założony i społecznie aprobowany, o ile ich wykonywaniu towarzyszy realne „zaufanie publiczne”. Powyższe z całą stanowczością charakteryzuje zawód psychologa.

Zaufanie publiczne jest na tyle istotnym elementem wykonywania zawodu psychologa, że w projektowanej ustawie przewidziano środki nadzorcze o charakterze prewencyjnym, ukierunkowane na zabezpieczenie interesów obywateli oraz wzmocnienie gwarancji ochrony samorządów zawodowych.

Ponadto w art. 3 ust. 2 projektowanej ustawy wskazano, że tytuł zawodowy „psycholog” podlega ochronie prawnej, a w ust. 3 doprecyzowano, że tytułem zawodowym psychologa może posługiwać się osoba, która posiada prawo wykonywania zawodu psychologa.

Art. 4 projektowanej ustawy wskazuje, że nadzór nad samorządem zawodowym psychologów, zwanym dalej „samorządem psychologów”, sprawuje minister właściwy do spraw pracy, w zakresie i formach określonych w ustawie. W ramach nadzoru minister właściwy do spraw pracy może w szczególności:

- 1) wnieść skargę do sądu administracyjnego: od ostatecznej uchwały w sprawie wpisu do Rejestru Psychologów, zwanego dalej „Rejestrem” i od ostatecznej uchwały w sprawie odmowy wpisu do Rejestru (art. 12 ust. 6 projektowanej ustawy), a także od

uchwały w sprawie skreślenia psychologa z Rejestru (art. 14 ust. 2 projektowanej ustawy) oraz uchwały o trwałej niezdolności psychologa do wykonywania zawodu (art. 14 ust. 5 projektowanej ustawy); wziąć udział w toczącym się postępowaniu sądowoadministracyjnym na prawach przysługujących prokuratorowi w sprawach ostatecznej uchwały w sprawie wpisu do Rejestru i odmowy wpisu do Rejestru (art. 12 ust. 7 projektowanej ustawy), a także w sprawach dotyczących uchwały w sprawie skreślenia psychologa z Rejestru (art. 14 ust. 2 projektowanej ustawy) oraz uchwały o trwałej niezdolności psychologa do wykonywania zawodu (art. 14 ust. 5 projektowanej ustawy);

2) zaskarżyć do Sądu Najwyższego uchwały organów samorządu pod zarzutem niezgodności z prawem; w celu realizacji tego uprawnienia Krajowa Rada Psychologów, zwana dalej „Krajową Radą”, przekazuje ministrowi właściwemu do spraw pracy uchwały Krajowej Rady i Krajowego Zjazdu Psychologów, zwanego dalej „Krajowym Zjazdem”, a regionalna rada psychologów, zwana dalej „regionalną radą” – odpowiednio uchwały regionalnej rady i regionalnego zjazdu psychologów, zwanego dalej „regionalnym zjazdem”, z wyjątkiem uchwał regionalnej rady w sprawie wpisu do Rejestru, odmowy wpisu do Rejestru oraz skreślenia psychologa z Rejestru (art. 37 ust. 1, 2 i 3 projektowanej ustawy);

3) zwrócić się do regionalnej rady o przekazanie podjętej przez radę uchwały, w razie powzięcia wątpliwości co do zgodności z prawem uchwał w sprawie wpisu do Rejestru, odmowy wpisu do Rejestru oraz skreślenia psychologa z Rejestru; regionalna rada przekazuje wówczas uchwałę w terminie 14 dni od dnia doręczenia wystąpienia ministra; minister w terminie miesiąca od dnia otrzymania uchwały może zwrócić się z wnioskiem do Krajowej Rady o wszczęcie postępowania w przedmiocie stwierdzenia nieważności tej uchwały (art. 37 ust. 7 projektowanej ustawy);

4) zwrócić się do Krajowego Zjazdu, regionalnego zjazdu psychologów, Krajowej Rady lub regionalnej rady z wnioskiem o podjęcie uchwały w sprawie należącej do właściwości samorządu psychologów (art. 37 ust. 4 projektowanej ustawy);

5) wnioskować o zwołanie Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Psychologów (art. 46 ust. 1 pkt 3 projektowanej ustawy);

6) złożyć kasację od prawomocnego orzeczenia Krajowego Sądu Dyscyplinarnego (art. 107 ust. 1 projektowanej ustawy).

W celu zagwarantowania wykonywania nadzoru przez ministra właściwego do spraw pracy, zobowiązano Krajową Radę do przesyłania ministrowi właściwemu do spraw pracy, w terminie do dnia 31 maja każdego roku, informacji z działalności samorządu psychologów za rok poprzedni (art. 49 projektowanej ustawy). Pierwszą informację z działalności samorządu Krajowa Rada przedstawi w terminie 6 miesięcy od dnia ukonstytuowania się Krajowej Rady (art. 151 projektowanej ustawy).

Rozdział 2. projektowanej ustawy odnosi się do kwestii związanych z prawem wykonywania zawodu psychologa.

Ustawodawca w projektowanym art. 5 wskazał, że psycholog uzyskuje prawo wykonywania zawodu z dniem wpisu do Rejestru.

Rejestr prowadzi regionalna rada w systemie teleinformatycznym udostępnianym przez Krajową Radę. Zgodnie z art. 7 ust. 1 projektowanej ustawy Krajowa Rada udostępnia na stronie internetowej Krajowej Izby Psychologów, zwanej dalej „Krajową Izbą” dane z Rejestru takie jak: imię (imiona) i nazwisko, numer i data wpisu do Rejestru oraz adnotację „wykonujący zawód” albo „niewykonyjący zawodu” (art. 6 ust. 1 projektowanej ustawy). Adnotację „niewykonyjący zawodu” zamieszcza się w przypadku zaprzestania wykonywania zawodu psychologa przez czas określony lub orzeczenia kary dyscyplinarnej w postaci zawieszenia prawa wykonywania zawodu psychologa.

Rejestr jest rejestrem publicznym w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1557 i 1717).

Wpisu do Rejestru dokonuje regionalna rada właściwa ze względu na miejsce zamieszkania psychologa. W przypadku braku miejsca zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej osób będących obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, wpisu do Rejestru dokonuje regionalna rada właściwa dla m.st. Warszawy (art. 5 ust. 3 projektowanej ustawy). Po wpisie do Rejestru psycholog przynależy do tej regionalnej izby, której rada dokonała wpisu do Rejestru, chyba że zmienił przynależność do regionalnej izby. Wpisów i zmian, w tym skreśleń, w Rejestrze, dokonuje właściwa regionalna rada.

W art. 5 ust. 5 projektowanej ustawy określono warunki, które psycholog musi spełnić, aby uzyskać wpis do Rejestru. Osoba ubiegająca się o wpis musi spełniać łącznie następujące wymagania:

- 1) ukończyć w Rzeczypospolitej Polskiej:

- a) studia pierwszego stopnia na kierunku psychologia i studia drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz uzyskać tytuł zawodowy magistra albo
- b) jednolite studia magisterskie na kierunku psychologia oraz uzyskać tytuł zawodowy magistra lub

2) posiadać dyplom wydany w państwie innym niż państwo członkowskie Unii Europejskiej, uznany za równoważny z dyplomem ukończenia studiów na kierunku psychologia uzyskiwanym w Rzeczypospolitej Polskiej, potwierdzający formalne kwalifikacje psychologa, lub

3) posiadać kwalifikacje do wykonywania zawodu psychologa nabyte w państwie członkowskim Unii Europejskiej, uznane w Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 334 oraz z 2025 r. poz. 619);

4) korzystać w pełni z praw publicznych oraz mieć pełną zdolność do czynności prawnych;

5) swoim dotychczasowym zachowaniem dawać rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu psychologa, w szczególności nie być prawomocnie skazana za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego;

6) wykazywać znajomość języka polskiego w stopniu niezbędnym do wykonywania zawodu psychologa. Powyższe wymaganie uznaje się za spełnione, jeżeli wnioskodawca będący obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej lub państwa członkowskiego Unii Europejskiej złoży oświadczenie o znajomości języka polskiego w stopniu niezbędnym do wykonywania zawodu psychologa, a wnioskodawca będący cudzoziemcem, który nie jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, przedstawi dokument potwierdzający legitymowanie się znajomością języka polskiego co najmniej na poziomie B2 w skali globalnej biegłości językowej według „Common European Framework of Reference for Languages: learning, teaching, assessment (CEFR) – Europejski system opisu kształcenia językowego: uczenie się, nauczanie, ocenianie (ESOKJ)”. Ten ostatni warunek uważa się za spełniony, jeżeli cudzoziemiec ukończył studia w języku polskim lub uzyskał świadectwo dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego w języku polskim.

Zgodnie z art. 6 ust. 5 projektowanej ustawy, wpis do Rejestru jest dokonywany w terminie 14 dni od dnia, w którym uchwała w sprawie wpisu do Rejestru stała się ostateczna.

Psycholog ma obowiązek zgłoszenia zmiany danych objętych wnioskiem o wpis do Rejestru w terminie 30 dni od dnia zaistnienia zmiany. Do zgłoszenia załącza się dokumenty będące podstawą zmiany. W przypadku zmiany imienia (imion) i nazwiska, do zgłoszenia dołącza się kopie dokumentów potwierdzających zmianę. Zgłoszenie zmiany danych objętych wnioskiem dokonuje się w formie pisemnej lub dokumentowej, o której mowa w art. 77² ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 i 1237) – art. 7 ust. 2 projektowanej ustawy.

W art. 8 projektowanej ustawy określono, jakie dane osoby ubiegającej się o przyznanie prawa wykonywania zawodu psychologa powinien zawierać wniosek o wpis do Rejestru, a w art. 9 projektowanej ustawy – dokumenty, które należy przedłożyć wraz z wnioskiem.

W art. 10 projektowana ustawa wprowadza procedurę uzupełnienia lub poprawienia wniosku, przy zastrzeżeniu, iż skutkiem zignorowania wezwania regionalnej rady do uzupełnienia lub poprawienia wniosku w terminie jest pozostawienie tego wniosku bez rozpoznania.

Zgodnie z art. 11 projektowanej ustawy do prowadzenia przez regionalną radę postępowań w sprawie uznania kwalifikacji zawodowych do wykonywania zawodu psychologa nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz świadczenia przez psychologów usług transgranicznych, mają zastosowanie przepisy ustawy o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Regionalna rada podejmuje uchwałę w sprawie wpisu do Rejestru i odmowy wpisu do Rejestru w terminie 30 dni od dnia doręczenia kompletnego wniosku o wpis do Rejestru (art. 12 ust. 1 projektowanej ustawy). Od uchwały regionalnej rady w sprawie odmowy wpisu do Rejestru osobie ubiegającej się o przyznanie prawa wykonywania zawodu psychologa przysługuje odwołanie do Krajowej Rady w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały (art. 12 ust. 3 projektowanej ustawy). Krajowa Rada rozpatruje odwołanie w terminie 30 dni od jego doręczenia i wydaje uchwałę (art. 12 ust. 4 projektowanej ustawy).

Od ostatecznej uchwały w sprawie wpisu do Rejestru i odmowy wpisu do Rejestru, skargę do sądu administracyjnego może wnieść osoba ubiegająca się o przyznanie prawa wykonywania zawodu psychologa lub minister właściwy do spraw pracy (art. 12 ust. 6 projektowanej ustawy).

W przypadku niepodjęcia uchwały w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku o wpis do Rejestru, osoba ubiegająca się o przyznanie prawa wykonywania zawodu psychologa ma prawo złożyć skargę na bezczynność do sądu administracyjnego w terminie 30 dni od dnia, w którym upłynął termin dla podjęcia uchwały. Dotyczy to również niepodjęcia uchwały przez Krajową Radę w terminie 30 dni od dnia doręczenia odwołania (art. 12 ust. 5 projektowanej ustawy).

Do uchwał regionalnej rady i Krajowej Rady stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572), dotyczące decyzji administracyjnej (art. 15 projektowanej ustawy).

W art. 13 ust. 1 projektowanej ustawy jest uregulowana kwestia opłaty od wniosku o wpis do Rejestru. Jej wysokość nie może być wyższa niż 10 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku za ubiegły rok, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w roku poprzedzającym rok, w którym wniosek został złożony, w drodze obwieszczenia, do dnia 15 stycznia każdego roku, zwanego dalej „przeciętnym wynagrodzeniem”. W granicach wskazanych przez projektowaną ustawę wysokość opłaty określa Krajowy Zjazd (art. 45 pkt 8b projektowanej ustawy).

Wniosek o zmianę danych objętych wnioskiem o wpis do Rejestru oraz o skreślenie z Rejestru nie podlega opłacie (art. 13 ust. 2 projektowanej ustawy).

Regionalna rada wydaje zaświadczenie o wpisie do Rejestru. Za wydanie zaświadczenia regionalna rada pobiera opłatę w wysokości nie wyższej niż 1 % przeciętnego wynagrodzenia (art. 13 ust. 3 projektowanej ustawy). Wysokość opłaty określa Krajowy Zjazd (art. 45 pkt 8b projektowanej ustawy). Zaświadczenie zawiera następujące dane: imię (imiona) i nazwisko psychologa, numer i datę wpisu do Rejestru, adnotację „wykonujący zawód” albo „niewykonujący zawodu” według stanu na dzień wydania zaświadczenia, wskazanie czynności, co do których psycholog jest ograniczony w wykonywaniu zawodu i okresu obowiązywania tego ograniczenia, w przypadku gdy orzeczono karę dyscyplinarną w postaci ograniczenia zakresu czynności w wykonywaniu zawodu psychologa (art. 13 ust. 4 projektowanej ustawy). Na wniosek psychologa regionalna rada wydaje:

- 1) zaświadczenie potwierdzające, że psycholog uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej prawo wykonywania zawodu lub że otrzymał dyplom, świadectwo lub inny dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji zawodowych w celu uznania tych kwalifikacji w państwie członkowskim; do opłat za wydanie tego zaświadczenia mają

zastosowanie przepisy ustawy o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej;

2) zaświadczenie potwierdzające, że psycholog posiada prawo wykonywania zawodu, które nie zostało zawieszone, oraz że nie został ukarany przez sąd dyscyplinarny; za wydanie tego zaświadczenia regionalna rada pobiera opłatę w wysokości nie wyższej niż 1 % przeciętnego wynagrodzenia;

3) zaświadczenie potwierdzające, że przeciwko psychologowi nie toczy się postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów; za wydanie tego zaświadczenia regionalna rada pobiera opłatę w wysokości nie wyższej niż 1 % przeciętnego wynagrodzenia;

4) inne zaświadczenia wymagane przez właściwe organy innych niż Rzeczpospolita Polska państw członkowskich Unii Europejskiej zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej. Do opłat za wydanie tego zaświadczenia mają zastosowanie przepisy ustawy o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Uchwała w sprawie skreślenia psychologa z Rejestru, zgodnie z art. 14 ust. 1 projektowanej ustawy, jest wydawana w enumeratywnie wymienionych przypadkach, tj. w razie: śmierci psychologa; wydania negatywnej opinii końcowej, jeżeli nie został złożony wniosek o wydanie opinii uzupełniającej albo wydania prawomocnej negatywnej opinii uzupełniającej; złożenia przez psychologa wniosku o skreślenie z Rejestru, prawomocnego orzeczenia wobec psychologa środka karnego pozbawienia praw publicznych; prawomocnie orzeczonej wobec psychologa utraty albo ograniczenia zdolności do czynności prawnych; prawomocnego skazania psychologa za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego; prawomocnego orzeczenia wobec psychologa kary dyscyplinarnej skutkującej pozbawieniem prawa wykonywania zawodu psychologa; prawomocnego orzeczenia wobec psychologa środka karnego w postaci zakazu wykonywania zawodu psychologa; utraty przez cudzoziemca niebędącego obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej prawa pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; trwałej niezdolności do wykonywania zawodu psychologa.

Wyjaśnić należy, że materialny skutek w postaci utraty prawa wykonywania zawodu następuje *de facto* w chwili zaistnienia okoliczności przewidzianych w art. 14 ust. 1 projektowanej ustawy, zaś uchwała regionalnej rady w sprawie skreślenia psychologa z Rejestru jest formalną konsekwencją utraty prawa wykonywania zawodu przez psychologa.

Oznacza to, że utrata prawa wykonywania zawodu nie jest uzależniona od działania organu samorządu. Uchwała regionalnej rady o skreśleniu psychologa z Rejestru ma bowiem charakter wyłącznie deklaratoryjny. Dlatego to chwila utraty prawa wykonywania zawodu została wskazana jako ta, od której uzależnia się możliwość sprawowania mandatu członka organu samorządu psychologów (zgodnie z projektowanym art. 38 ust. 6 pkt 4 mandat wygasa w przypadku utraty prawa wykonywania zawodu).

Niezwłocznie po uprawomocnieniu się wobec psychologa orzeczeń w przedmiocie:

- 1) środka karnego pozbawienia praw publicznych,
- 2) utraty albo ograniczenia zdolności do czynności prawnych,
- 3) skazania za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego,
- 4) środka karnego w postaci zakazu wykonywania zawodu,

sąd wydający orzeczenie zawiadamia o jego wydaniu właściwą regionalną radę oraz każdy podmiot, w którym psycholog jest zatrudniony (art. 14 ust. 3 projektowanej ustawy).

Psycholog wpisany do Rejestru może przynależeć tylko do jednej regionalnej izby. Przepis art. 15 projektowanej ustawy umożliwia psychologom zmianę przynależności do regionalnej izby, o ile nie toczy się przeciwko niemu postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów.

Rozdział 3. projektowanej ustawy reguluje zasady wykonywania zawodu psychologa.

W celu zapoznania z praktycznymi aspektami etycznych standardów wykonywania zawodu psychologa oraz udzielania wsparcia psychologowi rozpoczynającemu wykonywanie zawodu przez wzmocnienie kompetencji zawodowych, psycholog po uzyskaniu wpisu do Rejestru, współpracuje z opiekunem w sprawach dotyczących rozwoju zawodowego (art. 17 ust. 1 i 2 projektowanej ustawy). Współpraca z opiekunem ma charakter konsultacyjny, a nie nadzorczy. Opiekunem jest psycholog, który wykonuje zawód przez co najmniej 3 lata i złoży oświadczenie o treści wskazanej w art. 17 ust. 3 projektowanej ustawy.

Opiekunowi przysługuje wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości nie wyższej niż 10 % przeciętnego wynagrodzenia. Wynagrodzenie wypłaca się w wysokości ustalonej przez regionalną radę tej izby, do której przynależy psycholog współpracujący z opiekunem (art. 17 ust. 4 projektowanej ustawy). Wynagrodzenie jest finansowane ze środków będących w dyspozycji samorządu psychologów.

W projekcie ustawy wprowadzono także zamknięty katalog zadań opiekuna, oddających istotę jego roli w stosunku do psychologa rozpoczynającego wykonywanie zawodu (art. 17 ust. 5). Do zadań tych będzie należeć m.in.: kształtowanie pożądaných zachowań i wartości spójnych z istotą zawodu psychologa, obowiązującymi przepisami oraz zasadami etyki zawodowej.

Współpraca z opiekunem będzie realizowana na podstawie indywidualnego planu rozwoju zawodowego (art. 17 ust. 7).

Do kompetencji Krajowej Rady będzie należeć określenie jednolitych zasad organizacji współpracy psychologa z opiekunem, które zostały szczegółowo wskazane w art. 21 projektowanej ustawy.

Zgodnie z projektowaną ustawą psycholog, którego dotyczy obowiązek współpracy z opiekunem, do czasu wydania pozytywnej opinii końcowej nie jest uprawniony do udzielania świadczeń psychologicznych na potrzeby postępowania przygotowawczego w ramach postępowania karnego, postępowań sądowych, postępowań administracyjnych oraz postępowań rekrutacyjnych do publicznych: organów, instytucji, jednostek budżetowych oraz służb mundurowych (art. 17 ust. 8 projektowanej ustawy).

Zgodnie z art. 20 ust. 1 projektowanej ustawy, okres współpracy z opiekunem nie może być krótszy niż 9 miesięcy i nie może przekroczyć 24 miesięcy. Okres ten jest liczony od dnia doręczenia psychologowi pisemnej informacji o wskazaniu opiekuna przez regionalną radę. W tym czasie mogą występować przerwy wynikające przykładowo z choroby, z urlopu wypoczynkowego czy rodzicielskiego. Przyjęte rozwiązania zapewnią dla psychologa i opiekuna możliwość elastycznego planowania wskazanej w art. 17 ust. 6 obligatoryjnej liczby godzin współpracy, przy zastrzeżeniu, że co najmniej 75 godzin spotkań musi się odbyć w trybie stacjonarnym. W terminie 30 dni od dnia zakończenia współpracy z opiekunem, opiekun wydaje pisemną opinię końcową na temat rozwoju zawodowego i możliwości kontynuacji wykonywania zawodu przez tego psychologa. Opinia ta może być pozytywna albo negatywna (art. 20 ust. 3 projektowanej ustawy). Opinia końcowa jest sporządzana w oparciu o co najmniej 5 opinii okresowych. W przypadku zmiany opiekuna nowy opiekun bierze pod uwagę opinie okresowe wydane przez poprzedniego opiekuna (art. 20 ust. 4 projektowanej ustawy). W przypadku niepodjęcia przez psychologa współpracy z opiekunem albo zaprzestania współpracy, opiekun wydaje negatywną opinię końcową (art. 20 ust. 5 projektowanej ustawy). Opiekun przekazuje opinie okresowe do wiadomości psychologa, a opinię końcową do psychologa i do właściwej regionalnej rady (art. 20 ust. 6 i 10 projektowanej ustawy).

Projekt określa tryb weryfikacji opinii końcowej na szczeblu samorządowym – w przypadku negatywnej opinii końcowej, na wniosek psychologa, regionalna rada powołuje komisję w celu wydania opinii uzupełniającej (art. 20 ust. 11 projektowanej ustawy). Postępowanie zainicjowane powyższym wnioskiem ma na celu weryfikację negatywnej opinii końcowej wydanej przez opiekuna współpracującego z danym psychologiem, dlatego też wniosek powinien zawierać uzasadnienie wskazujące okoliczności, na podstawie których psycholog kwestionuje treść opinii. Psycholog może przedstawić dowody na poparcie swoich twierdzeń (art. 20 ust. 13 projektowanej ustawy). Komisja wydaje opinię uzupełniającą w drodze uchwały (art. 20 ust. 14 projektowanej ustawy) po uprzednim zapoznaniu się z dokumentacją sporządzoną przez opiekuna w trakcie trwania współpracy z psychologiem, z dowodami dołączonymi do wniosku, a także po przeprowadzeniu z opiekunem rozmowy na temat przebiegu współpracy z psychologiem oraz po przeprowadzeniu z psychologiem rozmowy oceniającej wiedzę, umiejętności i kompetencje niezbędne do wykonywania zawodu psychologa. Podkreślenia wymaga, że w projekcie przewidziano także rozwiązania odnoszące się do członków komisji wydającej opinię uzupełniającą, w tym przede wszystkim uczyniono odesłanie do art. 24 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego, co jest równoznaczne z zapewnieniem gwarancji proceduralnych w postaci wyłączenia członków komisji w sytuacji konfliktu interesów. Dodać należy, że oprócz kontroli opinii końcowej na poziomie samorządowym, psychologom zapewniono także prawo do wszczęcia kontroli sądowoadministracyjnej w tym zakresie (art. 20 ust. 18 projektowanej ustawy). W myśl art. 22 projektowanej ustawy, psycholog od dnia wpisu do Rejestru wykonuje zawód samodzielnie, zgodnie z aktualnym stanem wiedzy psychologicznej, z należytą starannością oraz zgodnie z zasadami etyki zawodowej, jak również z poszanowaniem prywatności i godności osobistej odbiorców świadczeń psychologicznych oraz osób trzecich. Psycholog jest obowiązany do ochrony danych osobowych uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu.

Samodzielne wykonywanie zawodu dotyczy wszystkich psychologów, także tych współpracujących z opiekunem. Zasady etyki zawodowej *expressis verbis* będzie określać Kodeks Etyki Zawodowej, który zostanie uchwalony przez Krajowy Zjazd. Przestrzeganie zasad etyki zawodowej jest podstawowym źródłem budowania zaufania do zawodu psychologa i wyznacznikiem należytej staranności w wykonywaniu zawodu.

Wykonywanie zawodu psychologa polega na udzielaniu świadczeń psychologicznych (art. 23 ust. 1 projektowanej ustawy). Świadczeniami psychologicznymi są:

1) diagnoza psychologiczna polegająca na rozpoznawaniu za pomocą metod psychologicznych, opartych na dowodach naukowych, właściwości funkcjonowania psychologicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych oraz ich psychologicznych przyczyn i skutków;

2) opiniowanie psychologiczne polegające na opisie aktualnego funkcjonowania psychologicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych, sporządzonym pisemnie na podstawie przeprowadzonego badania psychologicznego;

3) orzekanie psychologiczne na podstawie przepisów odrębnych polegające na formułowaniu pisemnej diagnozy psychologicznej o aktualnym funkcjonowaniu odbiorcy świadczeń psychologicznych;

4) udzielanie pomocy psychologicznej, polegającej na stosowaniu form oddziaływania psychologicznego ukierunkowanych na rozwój, podnoszenie jakości życia, profilaktykę, zachowanie i przywracanie zdrowia psychicznego, zapobieganie, zmniejszanie i usuwanie nieprawidłowości dotyczących zdrowia psychicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych oraz wsparcie w sytuacji doświadczenia kryzysu, traumy lub stresu;

5) prowadzenie psychoterapii przez psychologa w przypadku nabycia przez niego uprawnień psychoterapeuty na podstawie odrębnych przepisów (art. 23 ust. 2 projektowanej ustawy). Jednocześnie projektowana ustawa precyzuje, że wskazanie psychoterapii jako świadczenia psychologicznego nie ogranicza prawa do prowadzenia psychoterapii osobom, które nabyły na podstawie odrębnych przepisów uprawnienia psychoterapeuty i nie posiadają prawa do wykonywania zawodu psychologa.

Projektodawca wprowadził w art. 23 ust. 3 regulację mającą na celu zniwelowanie potencjalnych kolizji między kompetencjami przynależnymi psychologom a pokrewnymi zadaniami przedstawicieli innych zawodów, takich jak np.: pracownik socjalny, asystent rodziny, instruktor terapii uzależnień etc. Intencją wprowadzonej zmiany było wyłączenie tych osób spod potencjalnej odpowiedzialności karnej za udzielanie świadczeń psychologicznych bez prawa wykonywania zawodu psychologa, o której mowa w art. 127 projektowanej ustawy.

Zgodnie z art. 24 projektowanej ustawy za wykonywanie zawodu psychologa uznaje się również prowadzenie przez psychologa: badań naukowych i prac rozwojowych w zakresie psychologii, prowadzenie działalności dydaktycznej w zakresie psychologii, działalności w zakresie ustawicznego rozwoju zawodowego psychologów, a także kierowanie przez

psychologa pracą zawodową osób wykonujących zawód psychologa oraz sprawowanie funkcji z wyboru w organach samorządu psychologów lub wykonywanie pracy na rzecz tego samorządu w zakresie realizacji jego zadań.

Art. 25 projektowanej ustawy warunkuje podjęcie i wykonywanie świadczeń psychologicznych od uzyskania zgody odbiorcy świadczeń psychologicznych, po uprzednim poinformowaniu odbiorcy o jego prawach określonych w projektowanej ustawie oraz celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych.

W przypadku gdy odbiorcą świadczeń psychologicznych jest małoletni lub osoba ubezwłasnowolniona i przepisy odrębne nie stanowią inaczej, zgodę wyraża jego przedstawiciel ustawowy, a w sytuacji braku przedstawiciela ustawowego opiekun faktyczny, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2024 r. poz. 581), po otrzymaniu informacji o prawach odbiorcy świadczeń psychologicznych określonych w ustawie oraz celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych. Projektodawca nie różnicuje osób ubezwłasnowolnionych częściowo i osób ubezwłasnowolnionych całkowicie w zakresie ich praw związanych z udzielanymi świadczeniami psychologicznymi.

Z uwagi na dobro małoletnich w przepisach projektowanej ustawy wprowadzono rozwiązania chroniące takich odbiorców świadczeń psychologicznych. Przewidziano, że jeżeli odbiorca świadczeń psychologicznych ukończył 16 lat, dla podjęcia i wykonywania świadczeń psychologicznych wymagana jest także jego zgoda. Uprzednio należy udzielić mu informacji o jego prawach określonych w ustawie oraz celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych.

Podobnie, ze względu na ochronę osób ubezwłasnowolnionych przyjęto, że jeżeli osoba ubezwłasnowolniona jest w stanie z rozeznaniem wypowiedzieć opinię w sprawie skorzystania ze świadczeń psychologicznych, konieczne jest uzyskanie także jej zgody (art. 25 ust. 4 projektowanej ustawy). Projektowana ustawa zabezpiecza również prawo osoby ubezwłasnowolnionej do otrzymania informacji o jej prawach określonych w ustawie oraz celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych.

W przypadku sprzecznych oświadczeń wyżej wymienionych odbiorców świadczeń psychologicznych i ich przedstawicieli ustawowych lub opiekunów faktycznych, zgodę na podjęcie i wykonywanie świadczeń psychologicznych wyraża sąd opiekuńczy właściwy ze

względem na miejsce zamieszkania odbiorcy świadczeń psychologicznych (art. 25 ust. 5 projektowanej ustawy).

Natomiast, jeżeli odbiorca świadczeń psychologicznych nie ukończył 16 lat i jest w stanie z rozeznanie wypowiedzieć opinię w sprawie skorzystania ze świadczeń psychologicznych, psycholog powinien wysłuchać jego zdania. Psycholog informuje takiego odbiorcę w sposób przystępny o jego prawach określonych w ustawie oraz celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych. Analogiczne rozwiązanie projektodawca wprowadził wobec osób ubezwłasnowolnionych (art. 25 ust. 6 i 7 projektowanej ustawy).

Zgoda nie jest wymagana w przypadku, gdy obowiązek poddania się świadczeniom psychologicznym wynika z odrębnych przepisów. Po udzieleniu świadczeń psychologicznych psycholog informuje odbiorcę świadczeń psychologicznych, jego przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego o swoich wnioskach, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej (art. 25 ust. 8 i 10 projektowanej ustawy).

Zgoda przedstawiciela ustawowego małoletniego lub osoby ubezwłasnowolnionej nie jest również wymagana, gdy osoba ta zwróci się z uzasadnioną potrzebą objęcia jej pomocą psychologiczną w sytuacji doświadczania kryzysu, traumy lub stresu (art. 25 ust. 9 projektowanej ustawy). Rozwiązanie to chroni prawo małoletniego lub osoby ubezwłasnowolnionej do uzyskania szybkiego dostępu do pomocy psychologicznej w sytuacjach nagłych, kiedy stan psychiczny takiej osoby, podyktowany doświadczaniem kryzysu, traumy lub stresu, wymaga pilnego skorzystania z pomocy psychologicznej. W takich okolicznościach konieczność uzyskania zgody przedstawiciela ustawowego mogłaby istotnie utrudnić lub uniemożliwić udzielenie tej pomocy, zwłaszcza gdy źródłem kryzysu, traumy lub stresu jest właśnie działanie lub zaniechanie przedstawiciela ustawowego małoletniego lub osoby ubezwłasnowolnionej. Zasady doświadczania życiowego nakazują zaś przyjmować wysokie prawdopodobieństwo występowania takich sytuacji w praktyce. Poszanowanie autonomii osoby potrzebującej pomocy wzmacnia jej podmiotowość i chroni jej najbardziej żywotne interesy.

Powyższe stanowisko koresponduje także z utrwalonym w piśmiennictwie i orzecznictwie poglądem, zgodnie z którym to właśnie z uwagi na podmiotowość małoletniego władza rodzicielska może podlegać ograniczeniom. Władza rodzicielska, choć obejmuje szerokie uprawnienia rodziców w zakresie decydowania o sprawach dotyczących dziecka, nie ma charakteru absolutnego. Przede wszystkim ma służyć realizacji zasady dobra dziecka, a nie stanowić instrument dający rodzicom kontrolę nad każdą sferą jego życia. W literaturze

podkreśla się, że „dobro dziecka” jest pojęciem kluczowym, jest w zasadzie jądrem wszelkich przepisów o prawach dziecka, co jest równoznaczne z tym, że powinno stanowić swoistą podstawę wykładni przepisów prawa międzynarodowego, jak i krajowego. Wskutek powyższego powinno być postrzegane jako wyjściowa dyrektywa w procesie tworzenia i stosowania prawa oraz zasadnicze kryterium oceny przy rozstrzyganiu o sprawach dziecka oraz potencjalnych kolizjach interesów dziecka i innych osób, w szczególności rodziców (zob. W. Stojanowska, Władza rodzicielska pozamałżeńskiego i rozwiedzionego ojca. Studium socjologiczno-prawne, Warszawa 2000, s. 32). Powyższą argumentację należy odnieść również do charakteru stosunku prawnego zachodzącego między osobą ubezwłasnowolnioną a jej przedstawicielem ustawowym.

Rozwiązanie przewidziane w art. 25 ust. 9 projektu ustawy, które umożliwia małoletniemu lub osobie ubezwłasnowolnionej skorzystanie ze świadczeń psychologicznych bez konieczności uzyskania zgody przedstawiciela ustawowego, stanowi uzasadniony wyjątek, którego celem jest ochrona dobra osoby pozostającej w sytuacji doświadczania kryzysu, traumy lub stresu. Regulacja ta stanowi pewną ingerencję w obszar „uprawnień władczych” przedstawiciela ustawowego, jednakże jest ona motywowana realizacją zasady dobra dziecka lub osoby ubezwłasnowolnionej, która jest aksjologicznie nadrzędna w stosunku do wszelkich regulacji odnoszących się do sytuacji prawnej takich osób.

W projektowanej ustawie wskazano, że przy wykonywaniu zawodu psycholog nie jest związany poleceniem co do treści diagnozy psychologicznej, opinii psychologicznej, orzeczenia psychologicznego lub doboru metod psychologicznych (art. 26 ust. 1 projektowanej ustawy). Należy wyjaśnić, że wybór metody psychologicznej oznacza także wybór czasu, miejsca i formy udzielanego świadczenia psychologicznego. Powyższe ma na celu zapewnienie niezależności w wykonywaniu zawodu psychologa. Prawo odmowy udzielenia świadczenia przysługuje psychologowi w przypadkach, które będzie określać Kodeks Etyki Zawodowej. Jednakże psycholog ma obowiązek udzielać świadczeń psychologicznych w każdym przypadku, gdy zwłoka w jej udzieleniu mogłaby spowodować niebezpieczeństwo utraty życia, ciężkiego uszkodzenia ciała lub ciężkiego rozstroju zdrowia. Nie jest konieczna wówczas zgoda przedstawiciela ustawowego albo opiekuna faktycznego małoletniego czy ubezwłasnowolnionego na udzielenie niezbędnych świadczeń psychologicznych. Ponadto w art. 26 ust. 4 projektodawca odstępuje od wymogu uzyskania zgody, gdy odbiorca świadczeń psychologicznych nie ma przedstawiciela ustawowego ani opiekuna faktycznego albo porozumienie się z tymi osobami jest niemożliwe.

W przypadku odmowy udzielenia świadczeń psychologicznych psycholog ma obowiązek bez zbędnej zwłoki uprzedzić o tym odbiorcę świadczeń psychologicznych, jego przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego oraz jeżeli przepisy odrębne nie stanowią inaczej, wskazać innego psychologa lub podmiot, w którym odbiorca świadczeń psychologicznych może uzyskać właściwe świadczenia psychologiczne (art. 26 ust. 5 projektowanej ustawy).

Informację o odmowie udzielenia świadczeń psychologicznych psycholog jest obowiązany odnotować w prowadzonej dokumentacji psychologicznej i uzasadnić. W przypadku powzięcia przez psychologa wątpliwości diagnostycznych lub terapeutycznych psycholog powinien skonsultować problem z innym psychologiem, osobą wykonującą zawód medyczny w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej lub osobą wykonującą zawód mający zastosowanie w ochronie zdrowia. Informację o konsultacji odnotowuje się w prowadzonej dokumentacji i uzasadnia.

Projektowana ustawa w art. 27 chroni poufność informacji wymienianych między odbiorcą świadczeń psychologicznych a psychologiem, uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu psychologa. Psycholog jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystko, o czym dowiedział się w związku z udzielaniem świadczeń psychologicznych. W ten sposób chronione są także informacje dotyczące osób, do których odbiorca świadczeń psychologicznych odnosi się w związku z korzystaniem ze świadczeń psychologicznych.

Z wyżej powołanego przepisu jednoznacznie wynika, iż kwestia zachowania tajemnicy zawodowej posiada bezwzględnie obowiązującą moc prawną. Jedynie w enumeratywnie wskazanych przypadkach doznaje ona pewnych ograniczeń, to jest, gdy:

- 1) wynika to z odrębnych przepisów;
- 2) zachowanie tajemnicy może stanowić niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia odbiorcy świadczeń psychologicznych lub innych osób;
- 3) zachodzi potrzeba, wyłącznie w celu udzielenia dalszych świadczeń, przekazania innemu psychologowi, osobie wykonującej zawód medyczny w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej lub osobie posiadającej tytuł specjalisty w dziedzinie ochrony zdrowia, określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 24 lutego 2017 r. o uzyskiwaniu tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia (Dz. U. z 2025 r. poz. 342), niezbędnych informacji o odbiorcy świadczeń

psychologicznych związanych z udzielanym świadczeniem psychologicznym, po uprzednim uzyskaniu na to zgody od odbiorcy świadczeń psychologicznych albo jego przedstawiciela ustawowego;

4) świadczenie psychologiczne zostało wykonane na zlecenie podmiotu, uprawnionego na podstawie odrębnych przepisów, wyłącznie w odniesieniu do tego podmiotu;

5) odbiorca świadczeń psychologicznych lub jego przedstawiciel ustawowy wyrażą pisemną zgodę na ujawnienie tajemnicy, po uprzednim poinformowaniu o skutkach jej ujawnienia. Nie dotyczy to sytuacji, gdy dobro odbiorcy świadczeń psychologicznych jest zagrożone, a zgodę na ujawnienie tajemnicy wyraził wyłącznie przedstawiciel ustawowy;

6) psycholog składa zeznania i wyjaśnienia w trakcie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów w zakresie okoliczności objętych postępowaniem.

W sytuacji, gdy świadczenie psychologiczne jest udzielane jednocześnie więcej niż jednemu odbiorcy świadczeń psychologicznych, pisemna zgoda na ujawnienie tajemnicy jest wymagana od wszystkich odbiorców tego świadczenia psychologicznego.

Zgodnie z art. 27 ust. 5 projektowanej ustawy psycholog jest związany tajemnicą również po śmierci odbiorcy świadczeń psychologicznych, chyba że zgodę na ujawnienie tajemnicy wyrazi w formie pisemnej osoba bliska w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta. Osoba bliska może wyznaczyć również zakres ujawnienia tajemnicy. Odbiorca świadczeń psychologicznych może sprzeciwić się za życia ujawnieniu tajemnicy. Sprzeciw wobec ujawnienia tajemnicy może zgłosić również inna osoba bliska. W przypadku sporu między osobami bliskimi o ujawnienie tajemnicy lub o zakres jej ujawnienia, zgodę na ujawnienie tajemnicy wyraża sąd w postępowaniu nieprocesowym na wniosek osoby bliskiej lub psychologa. Psycholog może wystąpić z wnioskiem do sądu także w przypadku uzasadnionych wątpliwości, czy osoba występująca o ujawnienie tajemnicy lub sprzeciwiająca się jej ujawnieniu jest osobą bliską. Sąd, wyrażając zgodę na ujawnienie tajemnicy, może określić zakres jej ujawnienia.

Kwestie związane z dokumentacją psychologiczną reguluje art. 28 projektowanej ustawy. Psycholog ma obowiązek prowadzenia dokumentacji psychologicznej odbiorcy świadczeń psychologicznych.

Dokumentacja psychologiczna zawiera co najmniej:

- 1) oznaczenie odbiorcy świadczeń psychologicznych, pozwalające na ustalenie jego tożsamości:
 - a) imię (imiona) i nazwisko,
 - b) datę urodzenia,
 - c) adres zamieszkania,
 - d) numer PESEL, jeżeli został nadany, a w przypadku osób, które nie mają nadanego numeru PESEL – rodzaj i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę państwa, które go wydało,
 - e) w przypadku gdy odbiorcą świadczeń psychologicznych jest małoletni – imiona i nazwiska przedstawicieli ustawowych oraz adres (adresy) ich zamieszkania, a w przypadku gdy odbiorcą świadczeń psychologicznych jest osoba ubezwłasnowolniona – imię (imiona) i nazwisko przedstawiciela ustawowego oraz adres jego zamieszkania;
- 2) oznaczenie psychologa udzielającego świadczeń psychologicznych;
- 3) nazwę i adres siedziby podmiotu, w którym udzielono świadczeń psychologicznych;
- 4) opis udzielonych mu świadczeń psychologicznych;
- 5) datę sporządzenia;
- 6) podpis psychologa udzielającego świadczeń psychologicznych.

Dokumentacja psychologiczna jest objęta tajemnicą. Dokumentację przechowuje się w postaci papierowej lub elektronicznej w warunkach organizacyjnych i technicznych zapewniających jej ochronę przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub utratą oraz uniemożliwiających dostęp osób nieupoważnionych. Zostały określone również zasady prowadzenia, przechowywania, przekazywania i niszczenia dokumentacji psychologicznej.

Przepis art. 28 ust. 9 projektowanej ustawy wprowadza ogólny 5-letni okres przechowywania dokumentacji psychologicznej, liczony od końca roku kalendarzowego, w którym udzielanie świadczeń psychologicznych zostało zakończone. Przepis ten stanowi *lex generalis* w stosunku do przepisów szczególnych (określających inne okresy przechowywania dokumentacji psychologicznej). Zróżnicowanie tych okresów jest uwarunkowane rodzajem podmiotu, w którym odbiorca świadczeń psychologicznych uzyskuje świadczenia, lub celem ich udzielania oraz rodzajem świadczeń psychologicznych.

W sytuacji, gdy psycholog działa w ramach podmiotu wykonującego działalność leczniczą, prowadzoną przez niego dokumentację dołącza się do dokumentacji medycznej, do której

stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta. Wówczas dokumentację psychologiczną (tak jak dokumentację medyczną) przechowuje się przez okres 20 lat. Powyższe stanowi przykład zróżnicowania okresu przechowywania dokumentacji psychologicznej ze względu na rodzaj podmiotu i znajduje także uzasadnienie w potrzebie ochrony praw pacjenta. W tym przypadku do dokumentacji psychologicznej stosuje się wprost zasady dotyczące dokumentacji medycznej, włączając w to również wskazany okres jej przechowywania.

Należy zauważyć, że istnieją również przewidziane odrębnymi przepisami wyjątki, które zastrzegają przechowywanie dokumentacji psychologicznej przez znacznie krótszy okres. Tytułem przykładu, dokumentacja psychologiczna dotycząca badań psychologicznych kandydatów do służby w Straży Granicznej, wobec których odstąpiono od prowadzenia postępowania kwalifikacyjnego, będzie przechowywana przez okres 6 miesięcy.

Odrębne zasady dotyczą przypadku, gdy odbiorcą świadczeń psychologicznych jest małoletni. Dokumentację psychologiczną przechowuje się wówczas przez okres 5 lat, od końca roku kalendarzowego, w którym małoletni osiągnął pełnoletność, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej (art. 28 ust. 10 projektowanej ustawy).

Podkreślić również należy, że działalność psychologów, wykonywana poza podmiotami wykonującymi działalność leczniczą, może mieć zróżnicowaną materię i nie dotyczyć *stricto* obszaru ochrony zdrowia. Tytułem przykładu, zgodnie z art. 23 ust. 2 pkt 4 projektowanej ustawy, psycholog może między innymi stosować wobec odbiorców świadczeń psychologicznych formy oddziaływania ukierunkowane na rozwój, podnoszenie jakości życia czy profilaktykę. Systemowo nie byłoby więc zasadne, żeby psycholog, którego działalność koncentruje się na przykład na tzw. coachingu, czy też psycholog biznesu, psycholog sportu, psycholog reklamy był obowiązany do przechowywania dokumentacji z prowadzonych działań przez okres 20 lat, analogicznie do psychologa zatrudnionego w ochronie zdrowia.

Uregulowanie okresów przechowywania dokumentacji psychologicznej jest konieczne i niezbędne dla realizacji celów przetwarzania danych zawartych w tej dokumentacji, aby w pełni zachowane zostały zasady rzetelności, przejrzystości, celowości i ograniczenia przechowywania z art. 5 ust. 1 lit. a, b oraz e RODO.

Jednocześnie projektowana ustawa gwarantuje odbiorcy świadczeń psychologicznych prawo do dostępu do dokumentacji psychologicznej dotyczącej udzielonych mu świadczeń psychologicznych, z wyłączeniem arkuszy testów psychologicznych oraz notatek roboczych

psychologa o znaczeniu krótkotrwałym. W przypadku gdy odbiorcą świadczeń psychologicznych jest małoletni lub osoba ubezwłasnowolniona, dokumentację psychologiczną udostępnia się jego przedstawicielowi ustawowemu. Psycholog może odmówić dostępu do dokumentacji przedstawicielowi ustawowemu w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy dobro odbiorcy świadczeń psychologicznych jest zagrożone. W przypadku odmowy przedstawiciel ustawowy może wystąpić o zgodę na udostępnienie dokumentacji do sądu opiekuńczego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania odbiorcy świadczeń psychologicznych.

Dokumentację psychologiczną udostępnia się również: sądom oraz prokuraturom w zakresie, w jakim jest niezbędna dla potrzeb prowadzonego postępowania, sądom dyscyplinarnym i rzecznikom dyscyplinarnym w związku z prowadzonym postępowaniem w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów oraz uprawnionym na mocy odrębnych przepisów organom i instytucjom, jeżeli świadczenie psychologiczne zostało wykonane na ich wniosek.

Zgodnie z art. 29 projektowanej ustawy, prawem i obowiązkiem psychologa od dnia wpisu do Rejestru jest ustawiczny rozwój zawodowy, którego przebieg dokumentuje się w karcie rozwoju zawodowego prowadzonej przez regionalną radę (art. 29 ust. 6 projektowanej ustawy). W projektowanej ustawie wskazano, jakie dane i informacje powinna zawierać karta rozwoju zawodowego. Obowiązek ten jest realizowany w 5-letnich okresach edukacyjnych. Pierwszy okres edukacyjny rozpoczyna się z dniem 1 stycznia roku następującego po roku, w którym psycholog uzyskał pozytywną opinię końcową albo pozytywną opinię uzupełniającą, a w przypadku psychologa, który zaprzestał wykonywania zawodu, okres ten rozpoczyna się z dniem 1 stycznia roku następującego po roku, w którym psycholog podjął wykonywanie zawodu. Ustawiczny rozwój zawodowy obejmuje kształcenie podyplomowe lub doskonalenie zawodowe.

Art. 30 projektowanej ustawy nakłada na psychologa, który zamierza zaprzestać wykonywania zawodu przez czas określony, obowiązek niezwłocznego zgłoszenia tego faktu właściwej regionalnej radzie w formie pisemnej. Instytucję zaprzestania wykonywania zawodu psychologa należy odróżnić od instytucji zawieszenia prawa wykonywania zawodu psychologa – ta ostatnia jest karą dyscyplinarną.

Rozdział 4. projektowanej ustawy określa strukturę organizacyjną samorządu psychologów, precyzuje uprawnienia i zadania jego poszczególnych organów oraz zasady ich funkcjonowania.

Z art. 31 projektowanej ustawy wprost wynika, że psychologowie są zorganizowani na zasadach samorządu zawodowego. Jest on niezależny w wykonywaniu swoich zadań i podlega tylko przepisom ustaw. Zawód psychologa jako zawód zaufania publicznego charakteryzuje się obowiązkową przynależnością do samorządu zawodowego.

Samorząd jest dwuinstancyjny (art. 32 projektowanej ustawy). Jego jednostkami organizacyjnymi są Krajowa Izba Psychologów oraz regionalne izby psychologów. Liczbę i obszar działania poszczególnych regionalnych izb ustala Krajowy Zjazd, z tym zastrzeżeniem, że liczba regionalnych izb nie może być mniejsza niż cztery. Obszar regionalnych izb musi uwzględniać podział administracyjny Rzeczypospolitej Polskiej na województwa. Krajowa Izba i regionalne izby posiadają osobowość prawną.

Art. 33 projektowanej ustawy wskazuje, że siedzibą Krajowej Izby jest Warszawa.

Zgodnie z art. 34 projektowanej ustawy, do zadań samorządu należy w szczególności: sprawowanie pieczy nad należytym wykonywaniem zawodu psychologa, ustanawianie zasad etyki zawodowej dotyczących wykonywania zawodu psychologa oraz dbanie o ich przestrzeganie, prowadzenie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów, reprezentowanie psychologów i ochrona ich interesów zawodowych, organizacja lub koordynacja doskonalenia zawodowego psychologów, współdziałanie z organami administracji publicznej oraz organizacjami w kraju i za granicą w sprawach dotyczących wykonywania zawodu psychologa, opiniowanie aktów prawnych dotyczących zawodu psychologa, a także zarządzanie majątkiem Krajowej Izby i regionalnych izb .

W art. 35 projektowanej ustawy wskazano, że wybory do organów samorządu psychologów są równe, powszechne i odbywają się w głosowaniu tajnym przy nieograniczonej liczbie kandydatów. Czynne i bierne prawo wyborcze przysługuje wszystkim członkom izb psychologów, z wyłączeniem prawomocnie skazanych na karę zawieszenia prawa wykonywania zawodu, przez okres 6 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia lub członków, wobec których sąd orzekł prawomocnie środek karny pozbawienia praw publicznych lub środek karny polegający na zakazie wykonywania zawodu psychologa albo sąd lub prokurator wydał postanowienie o zastosowaniu środka zapobiegawczego w postaci zawieszenia wykonywania zawodu psychologa. Dodać również należy, że bierne i czynne prawo wyborcze zostanie utracone również w przypadku orzeczenia wobec psychologa kary dyscyplinarnej: nagany, kary pieniężnej, ograniczenia zakresu czynności w wykonywaniu zawodu (art. 95 ust. 5) – w tym wypadku utrata prawa nastąpi na okres 3 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

Wskazane zostały zasady wyboru delegatów na Krajowy Zjazd i regionalny zjazd. I tak delegatami na Krajowy Zjazd są psychologowie z każdej regionalnej izby, w liczbie proporcjonalnej do ich liczebności w regionalnych izbach. Natomiast delegatami na regionalny zjazd są psychologowie z danej regionalnej izby, w liczbie proporcjonalnej do ich liczebności w tej izbie. Wyboru delegatów dokonuje się spośród członków regionalnej izby, którzy zgłosili chęć kandydowania i dokonują go członkowie regionalnej izby. Wspomniani delegaci mogą być wybierani w trybie korespondencyjnym, w tym z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej. Warunki wyborów w trybie korespondencyjnym odpowiadają zasadom wskazanym w art. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1: Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 04.03.2021, str. 35). Obowiązkiem delegata jest udział w zjeździe, na który został wybrany (art. 35 ust. 6 projektowanej ustawy).

W myśl art. 36 projektowanej ustawy organ samorządu psychologów podejmuje uchwałę zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy członków. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego. Organy mogą obradować na posiedzeniach prowadzonych z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2024 r. poz. 1513). Posiedzenia są protokołowane (art. 36 ust. 4 projektowanej ustawy).

Zgodnie z art. 38 projektowanej ustawy, kadencja organów samorządu trwa 4 lata, jednakże przewidziano, że działają one do czasu ukonstytuowania się nowo wybranych organów. Tej samej funkcji w tym samym organie samorządu psychologów nie można sprawować dłużej niż przez dwie następujące po sobie kadencje. Pełnienie funkcji dłużej niż przez 24 miesiące w danej kadencji przyjmuje się za pełnienie tej funkcji przez pełną kadencję. Członkowie organów mogą być odwołani przez organ, który ich wybrał. Przewidziana została również instytucja wygaśnięcia mandatu członka organu samorządu na skutek: zrzeczenia się mandatu, odwołania przez organ, prawomocnego orzeczenia kar dyscyplinarnych w postaci: nagany, kary pieniężnej, ograniczenia zakresu czynności w wykonywaniu zawodu psychologa na okres od 6 miesięcy do 2 lat, zawieszenia prawa wykonywania zawodu, pozbawienia prawa wykonywania zawodu, utraty prawa wykonywania zawodu. Dodatkowo mandat rzecznika dyscyplinarnego i mandat Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego ulega zawieszeniu, jeżeli

przeciwko niemu toczy się postępowanie karne lub postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów.

Wygaśnięcie mandatu powoduje zmiana przez psychologa przynależności do regionalnej izby wyłącznie w organie regionalnej izby, do której psycholog dotychczas przynależał (art. 38 ust. 7 projektowanej ustawy).

W razie wygaśnięcia mandatu na miejsce członka organu samorządu psychologów wstępuje kandydat, który w wyborach do tego organu uzyskał kolejną największą liczbę głosów, a nie utracił biernego prawa wyborczego. Przy równej liczbie głosów decyduje kolejność umieszczenia na liście kandydatów (art. 38 ust. 8 projektowanej ustawy).

Konsekwencją utworzenia samorządu psychologów jest uzyskanie prawa do wykonywania tego zawodu tylko i wyłącznie przez osoby w nim zrzeszone. Z tym monopolem samorządu psychologów wiążą się pewne obciążenia finansowe, które obligatoryjnie muszą ponosić członkowie samorządu. Samorząd zawodowy powinien samofinansować swoją działalność. Środki na ten cel zgodnie z art. 39 ust. 2 projektowanej ustawy pochodzą ze: składek członkowskich, opłat pobieranych od wniosków o wpis do Rejestru, opłat za wydanie zaświadczeń wskazanych w projektowanej ustawie, kar pieniężnych będących karami dyscyplinarnymi, a także prowadzenia działalności gospodarczej. Działalność samorządu psychologów może być również finansowana z innych źródeł, a w szczególności z zapisów, darowizn i dotacji (art. 39 ust. 3 projektowanej ustawy).

Należy wyjaśnić, że dotacje, o których mowa w art. 39 ust. 3 projektowanej ustawy nie obejmują dotacji celowej określonej w art. 156 projektowanej ustawy. Przewidziana w przepisie art. 39 ust. 3 projektowanej ustawy możliwość udzielania dotacji nie jest rozwiązaniem obligatoryjnym.

Możliwość dotowania samorządów zawodowych przewidują również przepisy dotyczące innych zawodów regulowanych (np. art. 63 ustawy o radcach prawnych lub art. 135 ustawy o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych). Wszelka działalność związana z warunkami wykonywania zawodu psychologa jest przeprowadzana w ramach struktur własnych przez jej organy. Składki członkowskie stanowią środki finansowe przeznaczone na cele związane z działalnością samorządu, która ma służyć interesom psychologów i zaspokajaniu ich potrzeb. Psycholog płaci składki członkowskie, ale w zamian za to ma prawo korzystać z ochrony i pomocy organów samorządu przy wykonywaniu zawodu oraz z różnych form doskonalenia zawodowego organizowanych przez organy samorządu.

Regionalna rada może zwolnić psychologa z obowiązku opłacania składek członkowskich w całości lub w części. Celem powyższego jest uwzględnienie nadzwyczajnych okoliczności życiowych członków samorządu, które mogłyby stanowić barierę w wywiązywaniu się z obowiązku opłacania składek bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Ze względu na doniosłość składek dla funkcjonowania samorządu psychologów, przepisy projektowanej ustawy przewidują możliwość ściągnięcia należnych i nieuiszczonych przez psychologa składek członkowskich w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2025 r. poz. 132 i 620) – art. 40 projektowanej ustawy.

Za utrzymanie i rozwój systemu teleinformatycznego, w którym jest prowadzony Rejestr odpowiada Krajowa Rada. Administratorem danych osobowych znajdujących się w Rejestrze, we wnioskach o wpis do Rejestru oraz w dokumentach obligatoryjnie dołączanych do tych wniosków jest regionalna rada i Krajowa Rada (art. 41 ust. 1 i 2 projektowanej ustawy).

W Rozdziale 4 został wprowadzony Oddział 2 regulujący kwestie związane z funkcjonowaniem Krajowej Izby Psychologów. W myśl art. 42 projektowanej ustawy organami Krajowej Izby są: Krajowy Zjazd Psychologów, Krajowa Rada Psychologów, Krajowy Sąd Dyscyplinarny oraz Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny. Art. 43 projektowanej ustawy statuuje, iż najwyższą władzą Krajowej Izby jest Krajowy Zjazd, w którym biorą udział delegaci wybrani przez regionalne zjazdy. Krajowy Zjazd jest zwoływany przez Krajową Radę. Ogłoszenie o Krajowym Zjeździe zamieszcza się na stronie internetowej Krajowej Izby co najmniej na 21 dni przed terminem zjazdu (art. 44 projektowanej ustawy). Powinno ono zawierać co najmniej: datę, godzinę i miejsce Krajowego Zjazdu, porządek obrad, sposób i czas trwania rejestracji uczestnictwa w Krajowym Zjeździe. Informacja o ogłoszeniu o Krajowym Zjeździe jest wysyłana na adres poczty elektronicznej delegatów. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, informacja ta może być przesyłana listem poleconym na adres do korespondencji wskazany przez delegata. Zaznacza się jednocześnie, iż prawo uczestniczenia w Krajowym Zjeździe mają delegaci będący członkami samorządu w dniu rejestracji uczestnictwa w Krajowym Zjeździe.

Art. 45 projektowanej ustawy określa zadania Krajowego Zjazdu, które obejmują: kierowanie działalnością Krajowej Izby, wybór i odwoływanie: Prezesa Krajowej Rady i 4 członków Krajowej Rady, Krajowej Komisji Rewizyjnej, Krajowego Sądu Dyscyplinarnego (i członków tych organów, w tym Prezesa Krajowego Sądu Dyscyplinarnego) oraz Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego i jego zastępców, podejmowanie uchwał w sprawach objętych

zakresem działania Krajowej Izby, uchwalenie Regulaminu Krajowej Izby, uchwalanie Kodeksu Etyki Zawodowej, określanie standardów pracy w zawodzie psychologa, uchwalanie budżetu Krajowej Izby, ustalanie podstawowych zasad gospodarki finansowej samorządu psychologów, w tym wysokości składki członkowskiej, terminów jej płatności oraz zasad jej podziału, opłat pobieranych od wniosku o wpis do Rejestru, opłat pobieranych za wydanie zaświadczenia o wpisie do Rejestru, zaświadczenia o orzeczonych karach oraz zaświadczenia potwierdzającego, że psycholog posiada prawo wykonywania zawodu, którego nie został pozbawiony ani które nie zostało zawieszone, oraz że nie został ukarany przez sąd dyscyplinarny, rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdania Krajowej Rady z wykonania budżetu, rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań oraz udzielanie absolutorium Krajowej Radzie, Krajowej Komisji Rewizyjnej, Krajowemu Sądowi Dyscyplinarnemu i Krajowemu Rzecznikowi Dyscyplinarnemu, ustalanie liczby i obszaru działania poszczególnych regionalnych izb, ustalanie z każdej regionalnej izby liczby delegatów na regionalny zjazd, ustalenie z każdej regionalnej izby liczby delegatów na Krajowy Zjazd, ustalanie liczby członków Krajowej Rady, o których mowa w art. 48 ust. 1 pkt 1 projektowanej ustawy, określanie sposobu zaprzestania wykonywania zawodu.

W art. 46 projektowanej ustawy przewiduje się możliwość zwołania przez Krajową Radę Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu, z jej własnej inicjatywy lub na wniosek: Krajowej Komisji Rewizyjnej, co najmniej jednej regionalnej rady lub ministra właściwego do spraw pracy. Wniosek wskazuje proponowany porządek obrad lub konieczność podjęcia określonej uchwały wraz z jej projektem. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd zwołuje się w ciągu 30 dni od dnia doręczenia wniosku. Delegatami na ten Zjazd są delegaci wybrani na ostatni Krajowy Zjazd.

Zgodnie z brzmieniem art. 47 projektowanej ustawy działalnością Krajowej Izby w okresie między Krajowymi Zjazdami kieruje Krajowa Rada. Do jej zadań należy: określanie minimalnych warunków organizacyjno-technicznych oraz struktury dokumentów elektronicznych, umożliwiających przekazywanie danych, drogą elektroniczną oraz minimalną funkcjonalność systemu, w którym jest prowadzony Rejestr, udostępnianie regionalnym radom systemu teleinformatycznego, w którym jest prowadzony Rejestr, określanie jednolitych zasad współpracy z opiekunem, określanie zakresu kształcenia podyplomowego oraz form i zakresu doskonalenia zawodowego, określanie metod psychologicznych rekomendowanych do stosowania przez psychologów przy uwzględnieniu w szczególności aktualnego stanu wiedzy z zakresu metod pomiaru w psychologii i ich wartości psychometrycznej, reprezentowanie

samorządu psychologów wobec organów administracji publicznej oraz organizacji społecznych, opiniowanie aktów prawnych dotyczących zawodu psychologa, zwoływanie Krajowego Zjazdu, składanie Krajowemu Zjazdowi sprawozdań z działalności, udzielanie wsparcia Krajowemu Zjazdowi w opracowaniu: Kodeksu Etyki Zawodowej oraz sposobu zaprzestania wykonywania zawodu, ustosunkowywanie się do wniosków i ustaleń Krajowej Komisji Rewizyjnej, prowadzenie działalności informacyjnej, określanie wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów, wykonywanie uchwał Krajowego Zjazdu, a także wykonywanie innych zadań określonych w ustawie oraz w przepisach odrębnych. Do zadań Krajowej Rady należy także rozpoznawanie odwołań od uchwał regionalnej rady. Należy podkreślić, że w projekcie przewidziano możliwość złożenia odwołania do Krajowej Rady od następujących uchwał: w sprawie wpisu do Rejestru, w sprawie odmowy wpisu do Rejestru, w sprawie skreślenia psychologa z Rejestru oraz o trwałej niezdolności psychologa do wykonywania zawodu. Są to uchwały dotyczące najważniejszych indywidualnych kwestii związanych z wykonywaniem zawodu psychologa. Nie oznacza to jednak, że w odniesieniu do pozostałych uchwał regionalnej rady projektowana ustawa wyklucza możliwość jakiegokolwiek ich weryfikacji. W tym kontekście należy wskazać, że minister właściwy do spraw pracy w ramach uprawnień nadzorczych może m.in. zaskarżyć do Sądu Najwyższego uchwałę organu samorządu psychologów pod zarzutem niezgodności z prawem. Zaskarżoną uchwałę Sąd Najwyższy utrzymuje w mocy albo ją uchyla i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania właściwemu organowi samorządu psychologów, ustalając wytyczne co do sposobu jej załatwienia (art. 37 ust. 3 projektowanej ustawy). Przy czym uprawnienie to nie przysługuje ministrowi w odniesieniu do uchwał: w sprawie wpisu do Rejestru, odmowy wpisu do Rejestru oraz skreślenia psychologa z Rejestru (art. 37 ust. 6 projektowanej ustawy). Jednakże w przypadku powzięcia przez ministra wątpliwości co do zgodności z prawem wyżej wymienionych uchwał, minister może zwrócić się do regionalnej rady o przekazanie podjętej przez nią uchwały. W konsekwencji, po jej otrzymaniu, minister może zwrócić się z wnioskiem do Krajowej Rady o wszczęcie postępowania w przedmiocie stwierdzenia nieważności tej uchwały (art. 37 ust. 7 projektowanej ustawy). Dodatkowo regionalna rada w ramach czynności „autokontrolnych” może wszcząć postępowanie w przedmiocie stwierdzenia nieważności tej uchwały, w przypadku wątpliwości co do jej zgodności z prawem.

Według art. 48 projektowanej ustawy Krajowa Rada składa się z członków wybranych bezpośrednio przez każdy regionalny zjazd, Prezesa Krajowej Rady oraz 4 członków

wybranych przez Krajowy Zjazd. Zarząd Krajowej Rady tworzą Prezes Krajowej Rady i wybrani przez Krajową Radę spośród jej członków dwaj wiceprezesi, skarbnik i sekretarz. Zarząd Krajowej Rady stanowi jej organ wykonawczy. Za swoją działalność Zarząd Krajowej Rady ponosi odpowiedzialność przed Krajową Radą. Prezes Krajowej Rady reprezentuje ten organ i kieruje bieżącą pracą Zarządu Krajowej Rady. Krajowy Zjazd może odwołać każdego członka Krajowej Rady. Krajowa Rada zbiera się nie rzadziej niż raz na kwartał.

Zgodnie z art. 49 projektowanej ustawy Krajowa Rada przesyła ministrowi właściwemu do spraw pracy, w terminie do 31 maja, informację z działalności samorządu za rok poprzedni. Art. 50 projektowanej ustawy w sposób niewyczerpujący wskazuje treść, jaką powinien zawierać Regulamin Krajowej Izby. Dokument ten winien określać: liczbę członków organów samorządu psychologów (z wyjątkami wskazanymi w projektowanej ustawie), tryb wyboru i odwoływania członków organów samorządu psychologów, zasady podejmowania uchwał przez organy samorządu psychologów, w tym podejmowania uchwał z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, tryb wyboru delegatów na Krajowy Zjazd i regionalny zjazd, zasady rozpatrywania i zatwierdzania sprawozdań organów samorządu psychologów, sposób reprezentowania organów samorządu psychologów, zasady uchwalania zmian Regulaminu Krajowej Izby .

Zadania Krajowej Komisji Rewizyjnej wprowadza art. 51 projektowanej ustawy. Należą do nich: kontrola działalności finansowej i gospodarczej Krajowej Izby, składanie sprawozdań z działalności kontrolnej Krajowej Radzie i Krajowemu Zjazdowi, występowanie na Krajowym Zjeździe z wnioskiem w sprawie udzielenia absolutorium Krajowej Radzie.

Art. 52 projektowanej ustawy stanowi, iż do zadań Krajowego Sądu Dyscyplinarnego należy rozpatrywanie spraw z zakresu odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów. Ze swojej działalności Krajowy Sąd Dyscyplinarny składa sprawozdanie Krajowemu Zjazdowi.

Art. 53 projektowanej ustawy określa zadania Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego. Do zadań tych należy:

- 1) prowadzenie postępowania wyjaśniającego w sprawach z zakresu odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów;
- 2) sprawowanie nadzoru nad działalnością regionalnych rzeczników dyscyplinarnych;
- 3) sprawowanie funkcji oskarżyciela przed sądem dyscyplinarnym;

- 4) rozpatrywanie zażaleń w przypadkach przewidzianych w ustawie;
- 5) rozstrzyganie sporów o właściwość między regionalnymi rzecznikami dyscyplinarnymi.

Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny może wykonywać czynności przy pomocy swoich zastępców (art. 53 ust. 2 projektowanej ustawy). Ze swojej działalności Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny składa sprawozdanie Krajowemu Zjazdowi (art. 53 ust. 3 projektowanej ustawy).

Oddział 3 Rozdziału 4 jest poświęcony regionalnym izbom psychologów. Otwierający go art. 54 projektowanej ustawy postanawia, iż organami regionalnej izby są: regionalny zjazd psychologów, regionalna rada psychologów, regionalna komisja rewizyjna, regionalny sąd dyscyplinarny, regionalny rzecznik dyscyplinarny. Najwyższą władzą regionalnej izby jest regionalny zjazd, w którym biorą udział delegaci, a który jest zwoływany przez regionalną radę (art. 55 projektowanej ustawy). Ogłoszenie o zwołaniu regionalnego zjazdu zawierające niezbędne informacje (datę, godzinę i miejsce regionalnego zjazdu, porządek obrad, sposób i czas trwania rejestracji uczestnictwa w regionalnym zjeździe) zamieszcza się na stronie internetowej regionalnej izby. Zadania regionalnego zjazdu w sposób enumeratywny wylicza art. 56 projektowanej ustawy. Należy do nich: kierowanie działalnością regionalnej izby, wybór i odwoływanie członka Krajowej Rady, Prezesa regionalnej rady oraz członków regionalnej rady, regionalnej komisji rewizyjnej, regionalnego sądu dyscyplinarnego (i członków tych organów, w tym Prezesa regionalnego sądu dyscyplinarnego) oraz regionalnego rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępców, podejmowanie uchwał w sprawach objętych zakresem działania regionalnej izby, uchwalanie regulaminu regionalnej izby, uchwalanie budżetu oraz ustalanie zasad gospodarki finansowej regionalnej izby, rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdania regionalnej rady z wykonania budżetu, rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań oraz udzielanie absolutorium regionalnej radzie, regionalnej komisji rewizyjnej, regionalnemu sądowi dyscyplinarnemu i regionalnemu rzecznikowi dyscyplinarnemu.

Regionalna rada z własnej inicjatywy lub na wniosek (regionalnej komisji rewizyjnej, co najmniej 10 % członków regionalnej izby, ministra właściwego do spraw pracy) zwołuje nadzwyczajny regionalny zjazd. Nadzwyczajny regionalny zjazd zwołuje się w najbliższym możliwym terminie, nie później jednak niż w ciągu 30 dni od dnia doręczenia wniosku. Wniosek powinien wskazywać proponowany porządek obrad lub konieczność podjęcia określonej uchwały wraz z jej projektem. Delegatami na nadzwyczajny regionalny zjazd są delegaci wybrani na ostatni regionalny zjazd (art. 57 projektowanej ustawy).

Art. 58 projektowanej ustawy prezentuje w sposób wyczerpujący zadania regionalnej rady, do których należy: prowadzenie Rejestru, organizacja współpracy z opiekunem oraz określenie szczegółowych zasad dotyczących wysokości, przyznawania i wypłaty wynagrodzenia opiekuna, z uwzględnieniem przypadku, o którym mowa w art. 19 ust. 2, organizacja lub koordynacja doskonalenia zawodowego psychologów, zwoływanie regionalnego zjazdu, składanie regionalnemu zjazdowi sprawozdań z działalności, ustosunkowywanie się do wniosków i ustaleń regionalnej komisji rewizyjnej, wydawanie zaświadczeń o wpisie do Rejestru, prowadzenie postępowań w sprawie uznania kwalifikacji zawodowych do wykonywania zawodu psychologa nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, świadczenia przez psychologów usług transgranicznych oraz wydawania zaświadczeń, o których mowa w art. 13 ust. 5, zbieranie składek członkowskich i prowadzenie ich ewidencji, wykonywanie uchwał regionalnego zjazdu, a także wykonywanie innych zadań określonych w ustawie oraz w przepisach odrębnych. Przepis ten zaznacza jednocześnie, że działalnością regionalnej izby w okresie między regionalnymi zjazdami kieruje regionalna rada.

Liczbę członków regionalnej rady wskazuje art. 59 projektowanej ustawy. Stanowi on jednocześnie, że zarząd regionalnej rady tworzą Prezes regionalnej rady i wybrani przez regionalną radę spośród jej członków dwaj wiceprezesi, skarbnik i sekretarz. Podkreśla się zarazem, że zarząd regionalnej rady jest organem wykonawczym regionalnej rady, który za swoją działalność ponosi przed nią odpowiedzialność. Natomiast Prezes regionalnej rady reprezentuje ten organ i kieruje bieżącą pracą zarządu regionalnej rady. Regionalny zjazd może odwołać każdego członka regionalnej rady.

Zadania regionalnej komisji rewizyjnej wymieniono w art. 60 projektowanej ustawy. Należą do nich: kontrola działalności finansowej i gospodarczej regionalnej izby, składanie sprawozdań z działalności kontrolnej regionalnej radzie i regionalnemu zjazdowi oraz występowanie na regionalnym zjeździe z wnioskiem w sprawie udzielenia absolutorium regionalnej radzie.

Regionalny sąd dyscyplinarny rozpatruje sprawy z zakresu odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów (art. 61 projektowanej ustawy). Ze swojej działalności regionalny sąd dyscyplinarny składa sprawozdanie regionalnemu zjazdowi.

Art. 62 projektowanej ustawy wskazuje, że regionalny rzecznik dyscyplinarny pełni rolę oskarżyciela przed regionalnym sądem dyscyplinarnym. Czynności może wykonywać przy pomocy swoich zastępców. Art. 63 projektowanej ustawy określa następujące zadania regionalnego rzecznika dyscyplinarnego: wykonywanie czynności sprawdzających i

prowadzenie postępowania wyjaśniającego w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów, przynależnych do regionalnej izby, której jest rzecznikiem oraz wnoszenie spraw do regionalnego sądu dyscyplinarnego. Regionalny rzecznik składa sprawozdanie ze swojej działalności regionalnemu zjazdowi.

Rozdział 5. projektowanej ustawy odnosi się do kwestii związanych z odpowiedzialnością dyscyplinarną psychologów. Postępowanie dyscyplinarne stanowi narzędzie dbałości nad należytym wykonywaniem zawodu i tym samym realizuje normę art. 17 ust. 1 Konstytucji RP, zgodnie z którą w drodze ustawy można tworzyć samorządy zawodowe, reprezentujące osoby wykonujące zawody zaufania publicznego i sprawujące pieczę nad należytym wykonywaniem tych zawodów, w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony.

Zasady odpowiedzialności zawodowej psychologów przewidziane w projekcie ustawy stanowią odzwierciedlenie dotychczasowych doświadczeń w zakresie odpowiedzialności zawodowej innych zawodów regulowanych (w szczególności lekarzy, ratowników medycznych, adwokatów, radców prawnych, fizjoterapeutów, diagnostów laboratoryjnych, farmaceutów). Celem projektodawcy jest stworzenie nowoczesnych przepisów dotyczących postępowania dyscyplinarnego, które uwzględniają najnowsze ustawodawstwo w tym zakresie, jak i rozwiązania prawne dotyczące zawodów, które od dekad pozostają już uregulowane na poziomie ustawy (lekarze, adwokaci). Przepisy mają możliwie najpełniej regulować postępowanie dyscyplinarne, tak aby ograniczyć do minimum ewentualne trudności w stosowaniu prawa przez nowo tworzony samorząd. W projektowanych przepisach dyscyplinarnych przewidziano wiele rozwiązań znanych wśród zawodów medycznych, jak i wprowadzono rozwiązania, które w pełniejszy sposób pozwolą nadzorować należyte wykonywanie zawodu psychologa przez samorząd. W ten sposób projektodawca między innymi sięga po instytucje znaną ustawie Prawo o advokaturze i ustawie o radcach prawnych, tj. „ostrzeżenia” – w sytuacjach, gdy czyn psychologa nie pozwala na wszczęcie bądź kontynuowanie postępowania dyscyplinarnego ze względu na znikomą społeczną szkodliwość czynu. Wprowadzono również fakultatywną możliwość nałożenia na obwinionego obowiązku przeproszenia pokrzywdzonego, co może mieć ważny wymiar moralny i kompensacyjny (zadośćuczynienia krzywdzie), obok lub zamiast klasycznej kary dyscyplinarnej.

Przechodząc do szczegółowego omówienia projektowanego postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów, zgodnie z art. 64 projektowanej ustawy psycholog podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie zasad etyki zawodowej oraz przepisów związanych z wykonywaniem zawodu psychologa. Tego rodzaju

odpowiedzialność, niezależna od innych rodzajów odpowiedzialności, takich jak odpowiedzialność cywilna, karna czy porządkowa (dotycząca psychologów pozostających w stosunku pracy), przewidziana została przez projektodawcę ze względu na realizowane przez psychologów zadania, ważne z punktu widzenia społecznego. Istotą tej odpowiedzialności jest sankcjonowanie zachowań, które są sprzeczne z godnością zawodu psychologa oraz uchybień wobec obowiązków wynikających z wykonywania tego zawodu. Przewinieniem dyscyplinarnym jest również uporczywe uchylanie się od płacenia składek członkowskich na samorząd psychologów.

Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów toczy się niezależnie od postępowania karnego, wykroczeniowego, czy dyscyplinarnego dotyczącego tego samego czynu – psycholog może bowiem podlegać np. dwóm reżimom odpowiedzialności dyscyplinarnej, będąc zatrudniony chociażby jako nauczyciel czy pełniąc służbę jako żołnierz lub funkcjonariusz służb mundurowych. Wprowadza się możliwość zawieszenia postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów do czasu ukończenia postępowania karnego, wykroczeniowego czy innego postępowania dyscyplinarnego – jeżeli ich wynik będzie mógł mieć wpływ na rozstrzygnięcie w tym postępowaniu (art. 65 projektowanej ustawy).

Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów obejmuje następujące etapy (art. 66 projektowanej ustawy):

- 1) postępowanie sprawdzające: na tym etapie regionalny rzecznik dyscyplinarny wstępnie bada czy istnieją podstawy do wszczęcia postępowania wyjaśniającego z tym zastrzeżeniem, że nie wszystkie środki dowodowe są możliwe do przeprowadzenia na tym etapie;

- 2) postępowanie wyjaśniające: jest to odpowiednik postępowania przygotowawczego, znanego z postępowania karnego. Na tym etapie rzecznik dyscyplinarny zbiera dowody i weryfikuje stan faktyczny sprawy. Jeżeli zebrane dowody z dużym prawdopodobieństwem świadczą o popełnieniu przewinienia dyscyplinarnego, rzecznik dyscyplinarny skieruje do sądu dyscyplinarnego wniosek o ukaranie, co stanowi realizację zasady skargowości;

- 3) postępowanie przed sądem dyscyplinarnym: stanowi główną część postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów, w której

może zapisać orzeczenie o uniewinnieniu, ukaraniu lub umorzeniu postępowania wobec psychologa. Postępowanie jest dwuinstancyjne;

4) postępowanie wykonawcze: polega na realizacji orzeczenia sądu dyscyplinarnego. Na tym etapie dokonuje się egzekucji orzeczonej kary pieniężnej, skreślenia psychologa z Rejestru, czy też wpisu do Rejestru Ukaranych Psychologów.

Stronami postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów są pokrzywdzony, psycholog, którego dotyczy postępowanie lub obwiniony. Przed sądem dyscyplinarnym ww. katalog jest poszerzony o rzecznika dyscyplinarnego lub jego zastępcę (art. 67 projektowanej ustawy).

Pokrzywdzonym jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone przez delikt dyscyplinarny psychologa. Pokrzywdzony może ustanowić w postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów nie więcej niż dwóch pełnomocników spośród psychologów, adwokatów lub radców prawnych. W przypadku śmierci pokrzywdzonego jego prawa w postępowaniu dyscyplinarnym, w tym prawo dostępu do dokumentacji psychologicznej, może wykonywać: małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub tym samym stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu (np. konkubent), niezależnie od tego, czy dana para jest jedno czy wielopłciowa. Organ prowadzący postępowanie, jeżeli dysponuje informacjami o ww. osobach, jest zobowiązany do pouczenia o przysługujących uprawnieniach co najmniej jedną z nich. Możliwe jest ograniczenie pokrzywdzonemu dostępu do akt sprawy w zakresie określonym w przepisach odrębnych – wskazać tu należy w szczególności na art. 156 § 4 i 5 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 46 i 304) – stosowany odpowiednio, który jako przesłanki ograniczenia dostępu do akt wskazuje na etapie sądowym niebezpieczeństwo ujawnienia informacji niejawnych o klauzulach „tajne” lub „ściśle tajne”, a na etapie prokuratorskim potrzebę zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania lub ochrony ważnego interesu państwa (art. 68 projektowanej ustawy).

Za obwinionego natomiast rozumie się psychologa, wobec którego w toku postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny wydał postanowienie o przedstawieniu zarzutów lub przeciwko któremu skierował do sądu dyscyplinarnego wnioski o ukaranie. Obwinionemu przysługuje prawo do ustanowienia nie więcej niż dwóch obrońców spośród psychologów, adwokatów lub radców prawnych. Istnieje również możliwość ustanowienia obrońcy z urzędu

– na wniosek albo z urzędu w przypadku wątpliwości co do poczytalności obwinionego lub innej okoliczności utrudniającej obronę. Obrońcę z urzędu ustanawia sąd dyscyplinarny (art. 69 projektowanej ustawy).

W art. 70 projektowanej ustawy zawarto katalog praw, jakie przysługują obwinionemu, tj. prawo do:

- 1) składania wyjaśnień;
- 2) odmowy składania wyjaśnień;
- 3) zgłaszania wniosków dowodowych;
- 4) przeglądania akt postępowania oraz sporządzania z nich notatek, fotokopii oraz odpisów;
- 5) korzystania z pomocy obrońcy;
- 6) końcowego zaznajomienia z materiałami postępowania (po ukończeniu postępowania wyjaśniającego, a przed skierowaniem do sądu dyscyplinarnego wniosku o ukaranie).

Organ prowadzący postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów przeprowadza dowody na wniosek stron albo z urzędu. Jeżeli stwierdzenie okoliczności mających istotne znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy wymaga wiadomości specjalnych należy zasięgnąć opinii biegłego lub specjalisty. W celu wydania opinii o stanie zdrowia psychicznego obwinionego powołuje się dwóch biegłych lekarzy psychiatrów. Przypomnieć należy, że, składanie przez psychologa zeznań i wyjaśnień w zakresie okoliczności objętych postępowaniem w trakcie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej nie stanowi naruszenia tajemnicy, o której mowa w art. 27 ust. 2 pkt 6 projektowanej ustawy. Jest to rozwiązanie znane już w przypadku innych zawodów regulowanych. Aby zabezpieczyć ochronę tajemnicy sąd dyscyplinarny jest jednak zobowiązany do prowadzenia rozprawy „za zamkniętymi drzwiami”, tj. niejawniej.

W przypadkach gdy w postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów świadek, biegły lub specjalista bezpodstawnie odmawia zeznań lub bez usprawiedliwienia nie stawiał się na wezwanie rzecznika dyscyplinarnego albo na rozprawę przed sądem dyscyplinarnym – rzecznik dyscyplinarny albo sąd dyscyplinarny może zwrócić się do sądu rejonowego, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby wezwanej o:

1) nałożenie kary za nieusprawiedliwione niestawienie albo za odmowę zeznań;

2) przymusowe sprowadzenie świadka, biegłego lub specjalisty.

Świadek, biegły lub specjalista nie podlega karze, jeżeli nie był uprzedzony o skutkach niestawienia albo odmowy złożenia zeznań. Opisywane rozwiązanie ma na celu zapobiegnięcie tamowania postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów. W przypadku gdy świadek, biegły lub specjalista nie może stawić się z powodu przeszkody zbyt trudnej do usunięcia (np. poważna choroba, występowanie poważnej niepełnosprawności), sąd dyscyplinarny zleca jego przesłuchanie członkowi wyznaczonemu ze swojego składu, a strony będą miały prawo do wzięcia udziału w czynności (art. 72 ust. 1–3 projektowanej ustawy).

W art. 73 projektowanej ustawy wyartykułowano konstytucyjną zasadę domniemania niewinności, zgodnie z którą nie można pociągnąć do odpowiedzialności dyscyplinarnej obwinionego, dopóki dopuszczenie się przez niego przewinienia dyscyplinarnego nie zostanie udowodnione i stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu dyscyplinarnego. W toku postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej wszelkie wątpliwości, których nie da się usunąć, należy tłumaczyć na korzyść obwinionego (zasada *in dubio pro reo* znana z art. 5 § 2 Kodeksu postępowania karnego). Oznacza to, że jeżeli wyczerpanie postępowania dowodowego doprowadzi do sytuacji, że możliwe będą dwie alternatywne wersje stanu faktycznego, organ postępowania dyscyplinarnego będzie musiał przyjąć tę korzystniejszą dla obwinionego. Zaznaczyć jednak należy, że wyciąganie ze zgromadzonego materiału dowodowego odmiennych wniosków przez obwinionego lub jego obrońcę, od tych przyjętych przez organ postępowania dyscyplinarnego, nie uprawnia do powołania się na zasadę *in dubio pro reo*. Wówczas ewentualny zarzut powinien dotyczyć błędnej oceny dowodów lub braków w materiale dowodowym, gdyż organy prowadzące postępowanie są zobowiązane do kształtowania swojego przekonania na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów, ocenianych swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego (art. 73 ust. 3 projektowanej ustawy).

Art. 74 projektowanej ustawy zakłada, że prawomocne rozstrzygnięcie sądu kształtujące prawo lub stosunek prawny jest wiążące dla organów prowadzących postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów.

W art. 75 projektowanej ustawy przewidziano tzw. ujemne przesłanki procesowe. Zgodnie z nim postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów nie wszczyna się, a wszczęte umarza, jeżeli:

- 1) czynu nie popełniono albo brakuje danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie jego popełnienia;
- 2) czyn nie stanowi przewinienia dyscyplinarnego albo odrębne ustawy stanowią, że sprawca nie popełnia przewinienia dyscyplinarnego;
- 3) obwiniony zmarł;
- 4) nastąpiło ustanie karalności;
- 5) postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologa co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone albo wcześniej wszczęte toczy się;
- 6) szkodliwość społeczna czynu jest znikoma.

Nie można wszcząć postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologa, jeżeli od chwili popełnienia deliktu dyscyplinarnego upłynęły 3 lata, co ma na celu racjonalizację postępowań dyscyplinarnych i nie zajmowanie się np. sprawami sprzed lat. Bieg przedawnienia do wszczęcia postępowania zostaje przerwany przez każdą czynność rzecznika dyscyplinarnego. Sama natomiast karalność przewinienia zawodowego ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło 5 lat. Jeżeli jednak dany czyn stanowi jednocześnie przestępstwo, albo wykroczenie, ustanie karalności przewinienia dyscyplinarnego następuje nie wcześniej niż ustanie karalności przestępstwa albo karalności wykroczenia (art. 76 ust. 1–4 projektowanej ustawy). Celem takiego rozwiązania jest wprowadzenie pełniejszej ochrony pokrzywdzonego w przypadku czynów większej wagi, jak również dbanie o należyte wykonywanie zawodu psychologa.

W art. 77 ust. 1 projektowanej ustawy przewidziano, że w sprawie odpowiedzialności dyscyplinarnej członków organów izb regionalnych, w tym zastępców regionalnego rzecznika dyscyplinarnego oraz członków organów Krajowej Izby (tj. Krajowej Rady, Krajowej Komisji Rewizyjnej i Krajowego Sądu Dyscyplinarnego) postępowanie prowadzi regionalny rzecznik dyscyplinarny wyznaczony przez Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego. Z kolei, w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej samego Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego i jego

zastępców postępowanie prowadzi regionalny rzecznik dyscyplinarny wyznaczony przez Krajowy Sąd Dyscyplinarny (art. 77 ust. 2 projektowanej ustawy).

Rzecznik dyscyplinarny wszczyna postępowanie wyjaśniające na wniosek albo z urzędu. Po otrzymaniu informacji wskazującej na możliwość popełnienia przewinienia dyscyplinarnego rzecznik dyscyplinarny jest obowiązany niezwłocznie do wydania postanowienia o wszczęciu albo o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego. Rzecznik dyscyplinarny jest uprawniony do żądania uzupełnienia informacji o przewinieniu lub do sprawdzenia faktów w tym zakresie. W takim wypadku ww. postanowienie należy wydać najpóźniej w terminie 3 miesięcy od daty otrzymania informacji o delikcie (art. 78 ust. 1–3 projektowanej ustawy).

Zgodnie z art. 79 ust. 1 projektowanej ustawy pokrzywdzonemu przysługuje prawo do wniesienia zażalenia na odmowę wszczęcia postępowania wyjaśniającego, a stronom – na postanowienie o jego umorzeniu. Uprawnionym do złożenia zażalenia przysługuje prawo wglądu do akt sprawy. Zażalenie wnosi się do właściwego regionalnego sądu dyscyplinarnego, za pośrednictwem rzecznika dyscyplinarnego, który wydał zaskarżone orzeczenie w terminie 14 dni od dnia doręczenia jego odpisu (art. 79 ust. 2 projektowanej ustawy).

Sąd dyscyplinarny może utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie, o którym mowa w art. 79, albo je uchylić i przekazać sprawę do dalszego prowadzenia przez rzecznika dyscyplinarnego. Uchylając postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego, albo odmowie jego wszczęcia, organ uchylający postanowienie wskazuje powody swojego rozstrzygnięcia, a w miarę potrzeby także okoliczności, które należy wyjaśnić, lub czynności, które należy przeprowadzić. Wskazania te są wiążące dla rzecznika dyscyplinarnego (art. 80 ust. 1 i 2 projektowanej ustawy).

W toku postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny dąży do szczegółowego wyjaśniania sprawy. W tym celu może: przesłuchiwać pokrzywdzonego i inne osoby w charakterze świadków, powoływać i przesłuchiwać biegłych lub specjalistów oraz przeprowadzać inne dowody np. z dokumentów czy nagrań. W przypadkach niecierpiących zwłoki, w szczególności gdy mogłoby to spowodować zatarcie śladów lub dowodów przewinienia dyscyplinarnego, rzecznik dyscyplinarny może przesłuchać psychologa w charakterze obwinionego przed wydaniem postanowienia o przedstawieniu zarzutów, jeżeli zachodzą warunki do sporządzenia takiego postanowienia (art. 81 projektowanej ustawy).

Jeżeli materiał dowodowy zebrany w toku postępowania wyjaśniającego wskazuje na fakt popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, rzecznik dyscyplinarny wydaje postanowienie o przedstawieniu psychologowi zarzutów. Zarzuty doręcza psychologowi w formie pisemnej wraz z informacją o przysługujących mu prawach, w tym prawie do złożenia wyjaśnień (art. 82 ust. 1 i 2 projektowanej ustawy).

Jeżeli jednak postępowanie wyjaśniające nie dostarczyło podstaw do sporządzenia wniosku o ukaranie rzecznik dyscyplinarny wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania bez konieczności uprzedniego zaznajomienia obwinionego z materiałami postępowania i wydania postanowienia o zamknięciu postępowania. Rzecznik dyscyplinarny wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego również w przypadku, gdy okoliczności wyłączające postępowanie wystąpią w toku postępowania wyjaśniającego. W postanowieniu o umorzeniu postępowania wskazana jest przyczyna umorzenia. Jeżeli umorzenie postępowania nastąpi po wydaniu postanowienia o przedstawieniu zarzutów, postanowienie w tym przedmiocie powinno zawierać imię (imiona) i nazwisko obwinionego oraz określenie zarzuconego mu czynu (art. 83 ust. 1–4 projektowanej ustawy).

Jeżeli istnieją podstawy do sporządzenia wniosku o ukaranie rzecznik dyscyplinarny zawiadamia obwinionego oraz jego obrońców o terminie końcowego zaznajomienia z materiałami postępowania wyjaśniającego wraz z pouczeniem o możliwości uprzedniego przejrzenia akt. W terminie 14 dni od dnia zaznajomienia obwinionego z materiałami postępowania, jest on uprawniony do składania wniosków o uzupełnienie postępowania. Nieusprawiedliwione niestawiennictwo obwinionego lub jego obrońcy nie wstrzymuje dalszego postępowania. Gdy nie zachodzi potrzeba uzupełnienia postępowania wyjaśniającego, rzecznik dyscyplinarny wydaje postanowienie o jego zamknięciu, a następnie w terminie 14 dni składa do sądu dyscyplinarnego wniosek o ukaranie (art. 84 projektowanej ustawy).

Art. 85 ust. 1 projektowanej ustawy wymienia niezbędne elementy wniosku o ukaranie. Są to:

- 1) imię (imiona) i nazwisko obwinionego oraz numer wpisu do Rejestru;
- 2) dokładne określenie zarzucanego przewinienia dyscyplinarnego ze wskazaniem czasu, miejsca, sposobu i okoliczności jego popełnienia oraz skutków z niego wynikających;
- 3) imiona i nazwiska oraz adresy świadków, którzy mają być wezwani na rozprawę, jak również inne dowody;

4) uzasadnienie wniosku.

O skierowaniu wniosku do sądu dyscyplinarnego rzecznik dyscyplinarny zawiadamia pokrzywdzonego, obwinionego oraz właściwą regionalną radę.

W art. 86 projektowanej ustawy określono termin na zakończenie postępowania wyjaśniającego, który co do zasady wynosi 6 miesięcy od dnia powzięcia informacji o delikcie, z możliwością jego przedłużenia. O przedłużeniu okresu postępowania decyduje Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny w uzasadnionych przypadkach. Przedłużenie następuje na dalszy czas określony, nie dłuższy niż 6 miesięcy. W przypadku natomiast niezakończenia postępowania wyjaśniającego w terminie roku od dnia wszczęcia postępowania wyjaśniającego akta sprawy przekazuje się Krajowemu Sądowi Dyscyplinarnemu, który może przedłużyć postępowanie wyjaśniające na dalszy czas określony. O przedłużeniu okresu postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny powiadamia strony. Na uwagę zasługuje uprawnienie stron do złożenia do Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego zażalenia na przewlekłość postępowania prowadzonego przez regionalnego rzecznika dyscyplinarnego. W przypadku takiego zażalenia Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny może:

- 1) wydać postanowienie o przejęciu postępowania wyjaśniającego;
- 2) zażalenie oddalić;
- 3) przekazać postępowanie do dalszego prowadzenia przez tego samego regionalnego rzecznika dyscyplinarnego, ustalając wytyczne co do sposobu jego załatwienia, wraz z wyznaczeniem terminu załatwienia sprawy;
- 4) przekazać postępowanie do dalszego prowadzenia przez wskazanego regionalnego rzecznika dyscyplinarnego.

Zgodnie z art. 87 projektowanej ustawy, w przypadku gdy zebrane dowody wskazują z dużym prawdopodobieństwem, że psycholog, którego dotyczy postępowanie, lub obwiniony dopuścił się ciężkiego przewinienia dyscyplinarnego, a rodzaj tego przewinienia wskazuje, że wykonywanie przez psychologa zawodu zagraża bezpieczeństwu obiorców świadczeń psychologicznych lub grozi popełnieniem kolejnego przewinienia dyscyplinarnego – sąd dyscyplinarny na wniosek rzecznika dyscyplinarnego wydaje postanowienie o tymczasowym zawieszeniu prawa wykonywania zawodu albo o ograniczeniu zakresu czynności w wykonywaniu zawodu psychologa – na okres do dnia uprawomocnienia się orzeczenia w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej, nie dłużej jednak niż do roku. Postanowienie to podlega natychmiastowemu wykonaniu. Obwiniony i jego obrońca mają prawo do obecności

na posiedzeniu sądu dyscyplinarnego, który rozpatruje ww. sprawę. Postanowienie o zawieszeniu prawa wykonywania zawodu psychologa albo o ograniczeniu jego czynności, jest niezwłocznie przekazywane Prezesowi właściwej regionalnej rady, ministrowi właściwemu do spraw pracy oraz podmiotowi, w którym dana osoba wykonuje zawód psychologa. Jeżeli do upływu okresu tymczasowego zawieszenia albo ograniczenia w sprawie zawieszonego psychologa nie zapadnie prawomocne orzeczenie sądu dyscyplinarnego, sąd ten jest zobowiązany z urzędu badać zasadność dalszego stosowania tego środka. Na postanowienie o zawieszeniu prawa wykonywania zawodu psychologa albo o ograniczeniu zakresu czynności przysługuje zażalenie w terminie 14 dni od doręczenia postanowienia w tym przedmiocie. Zażalenie wnosi się do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego za pośrednictwem regionalnego sądu dyscyplinarnego, który wydał zaskarżone postanowienie. Co istotne zażalenie nie wstrzymuje natychmiastowej wykonalności postanowienia. Obwiniony w każdym czasie może złożyć wniosek o uchylenie postanowienia o tymczasowym zawieszeniu prawa wykonywania zawodu albo ograniczeniu zakresu czynności w wykonywaniu zawodu psychologa. Na postanowienie w przedmiocie tego wniosku zażalenie przysługuje jednak tylko po upływie co najmniej 3 miesięcy od dnia wydania postanowienia w przedmiocie tymczasowego zawieszenia albo ograniczenia.

Sprawy w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów w pierwszej instancji rozpatrywane są przez sąd dyscyplinarny właściwej regionalnej izby, do której obwiniony przynależy. Odstępstwem od tej zasady są sprawy przeciwko członkom organów Krajowej Izby i regionalnych izb oraz przeciwko zastępcom regionalnego rzecznika dyscyplinarnego i zastępcom Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego, które rozpoznaje regionalny sąd dyscyplinarny wskazany przez Krajowy Sąd Dyscyplinarny. Z kolei, do właściwości Krajowego Sądu Dyscyplinarnego należy:

- 1) rozpoznanie odwołania od orzeczeń regionalnych sądów dyscyplinarnych;
- 2) rozpoznanie zażalenia na postanowienie o tymczasowym zawieszeniu prawa wykonywania zawodu psychologa albo o ograniczeniu zakresu czynności w wykonywaniu zawodu psychologa;
- 3) orzekanie o wznowieniu postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologa (art. 88 projektowanej ustawy).

Jeżeli przewinienie zawodowe objęte jedną sprawą popełniło dwóch lub więcej obwinionych wpisanych do Rejestru w różnych regionalnych izbach, właściwy jest regionalny

sąd dyscyplinarny, w okręgu którego popełniono przewinienie, a jeżeli miejsca tego ustalić nie można – sąd dyscyplinarny regionalnej izby, w której wszczęto najpierw postępowanie dyscyplinarne. Spory o właściwość rozstrzyga Krajowy Sąd Dyscyplinarny. Jeżeli właściwy sąd dyscyplinarny nie może z powodu przeszkody rozpoznać sprawy lub podjąć innej czynności albo gdy wymagają tego względy celowości – Krajowy Sąd Dyscyplinarny wyznacza inny sąd dyscyplinarny do rozpoznania sprawy (art. 89 projektowanej ustawy).

Art. 90 projektowanej ustawy określa zasadę jawności rozprawy przed sądem psychologów. Jawność podlega wyłączeniu przez sąd dyscyplinarny, jeżeli mogłaby:

- 1) naruszyć tajemnicę, o której mowa w art. 27 ust. 1;
- 2) wywołać zakłócenie spokoju i porządku publicznego;
- 3) obrażać dobre obyczaje (zwrot niedookreślony pozwalający na wyłączenie jawności rozprawy w przypadku roztrząsania kwestii np. społecznie gorszących);
- 4) ujawnić okoliczności, które ze względu na ważny interes państwa powinny być zachowane w tajemnicy (zwrot niedookreślony „ważny interes państwa” powinien być wobec tego każdorazowo oceniony przez właściwy sąd dyscyplinarny. Przykładowo mogą to być kwestie związane z obronnością i bezpieczeństwem państwa);
- 5) naruszyć ważny interes prywatny (zwrot niedookreślony „ważny interes prywatny” powinien być wobec tego każdorazowo oceniony przez właściwy sąd dyscyplinarny. Przykładowo przesłanka „ważnego interesu prywatnego” mogłaby się aktualizować, gdyby jawność rozprawy była obciążona ryzykiem ujawnienia szczegółów życia prywatnego pokrzywdzonego, które nie powinny być powszechnie znane).

Regionalny sąd dyscyplinarny orzeka w składzie trzyosobowym, a Krajowy Sąd Dyscyplinarny w składzie pięcioosobowym (art. 91 ust. 1 i 2 projektowanej ustawy).

Dodatkowo w art. 91 ust. 3 projektowanej ustawy wskazano, że sędziów powołanych do orzekania w sprawie, w tym przewodniczącego składu orzekającego, wyznacza Prezes sądu dyscyplinarnego, mając na uwadze zapewnienie rozpoznania sprawy bez zbędnej zwłoki oraz równomierne obciążenie sprawami składów sądu.

Stosownie do art. 92 projektowanej ustawy członkowie regionalnych sądów dyscyplinarnych i Krajowego Sądu Dyscyplinarnego są niezawiśli w zakresie orzekania w sprawach dyscyplinarnych, podlegają tylko przepisom prawa i orzekają na podstawie swojego przekonania opartego na swobodnej ocenie całokształtu dowodów zebranych w toku

postępowania, uwzględniając okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i niekorzyść obwinionego.

W razie stwierdzenia po rozpoczęciu przewodu sądowego okoliczności wskazujących, że postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej psychologów nie powinno być wszczęte albo wszczęte postępowanie powinno zostać umorzone – sąd dyscyplinarny jest zobowiązany do umorzenia postępowania. W przypadku jednak, gdy zostanie ujawniona okoliczność, że: czynu nie popełniono albo brakuje danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie jego popełnienia, lub czyn nie stanowi przewinienia dyscyplinarnego, albo ustawy stanowią, że sprawca nie popełnia przewinienia dyscyplinarnego – sąd dyscyplinarny uniewinnia obwinionego, a gdy obwiniony w chwili popełnienia czynu był niepoczytalny – umarza postępowanie. Sąd dyscyplinarny jest uprawniony do umorzenia postępowania, jeżeli przewinienie dyscyplinarne jest mniejszej wagi albo orzeczenie wobec obwinionego kary byłoby oczywiście niecelowe ze względu na rodzaj i wysokość kary prawomocnie orzeczonej za ten sam czyn w innym postępowaniu przewidzianym przez ustawy, a interes pokrzywdzonego się temu nie sprzeciwia (art. 93 projektowanej ustawy).

W art. 94 projektowanej ustawy określono katalog kar dyscyplinarnych, to jest:

- 1) upomnienie;
- 2) naganę;
- 3) karę pieniężną;
- 4) ograniczenie zakresu czynności w wykonywaniu zawodu psychologa na okres od 6 miesięcy do 2 lat;
- 5) zawieszenie prawa wykonywania zawodu na okres od roku do 5 lat;
- 6) pozbawienie prawa wykonywania zawodu.

Obok kary upomnienia, nagany, kary pieniężnej i kary ograniczenie zakresu czynności w wykonywaniu zawodu psychologa sąd dyscyplinarny może dodatkowo orzec zakaz wykonywania opieki na okres od roku do 5 lat. W przypadku zawieszenia prawa wykonywania zawodu, orzeczenie ww. zakazu jest obligatoryjne, co najmniej na czas zawieszenia prawa wykonywania zawodu. Proponuje się również, żeby obok kary dyscyplinarnej można było nałożyć na obwinionego fakultatywnie obowiązek przeproszenia pokrzywdzonego – przy czym sąd dyscyplinarny określa sposób wykonania tego obowiązku, odpowiedni ze względu na

okoliczności sprawy, przy czym obowiązek ten nie może wiązać się z dodatkowymi obciążeniami finansowymi względem ukaranego.

Kara nagany, kara pieniężna oraz kara ograniczenia zakresu czynności w wykonywaniu zawodu psychologa będzie pociągała za sobą utratę biernego (prawo do kandydowania) i czynnego (prawo do głosowania) prawa wyborczego do organów samorządu psychologów na czas 3 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia. Kara zawieszenia prawa wykonywania zawodu pociąga za sobą utratę, biernego i czynnego prawa wyborczego na czas 6 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia. W razie orzeczenia kary, o której mowa w art. 94 ust. 1 pkt 4 projektowanej ustawy, sąd dyscyplinarny wskazuje szczegółowo zakres czynności, co do których psycholog jest ograniczony w wykonywaniu zawodu.

Sąd dyscyplinarny może orzec podanie treści orzeczenia do publicznej wiadomości, w określony sposób, jeżeli uzna to za celowe ze względu na okoliczności sprawy i o ile nie naruszy to interesu pokrzywdzonego.

Zawieszenie prawa wykonywania zawodu orzeka się w miesiącach i latach. Bieg kary rozpoczyna się z dniem uprawomocnienia się orzeczenia. Sąd dyscyplinarny na poczet kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu zalicza okres tymczasowego zawieszenia prawa wykonywania zawodu (art. 95 projektowanej ustawy).

Karę pieniężną orzeka się w wysokości od jednej trzeciej do czterokrotnego przeciętnego wynagrodzenia. Wpływy z kar pieniężnych przekazywane są na cele samorządu psychologów. Karę pieniężną można orzec samoistnie lub obok kary ograniczenia zakresu czynności, zawieszenia prawa wykonywania zawodu bądź pozbawienia prawa wykonywania zawodu. Egzekwowanie kar pieniężnych odbywa się na podstawie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (art. 96 projektowanej ustawy).

W art. 97 projektowanej ustawy określono zasady stosowania łącznej kary dyscyplinarnej. W razie jednoczesnego ukarania za kilka przewinień dyscyplinarnych sąd dyscyplinarny wymierza kary za poszczególne przewinienia, aby następnie objąć je węzłem kary łącznej. Przy orzekaniu kary łącznej stosuje się następujące zasady:

- 1) w razie orzeczenia kary upomnienia i nagany, wymierza się karę nagany;
- 2) kary upomnienia i nagany nie podlegają łączeniu z karą pieniężną;
- 3) przy karach pieniężnych łączna kara pieniężna nie może przekroczyć sumy tych kar i nie może być niższa od najwyższej z orzeczonych kar pieniężnych;

4) orzeczona kara zawieszenia prawa wykonywania zawodu oraz kara ograniczenia zakresu czynności w wykonywaniu zawodu nie podlegają łączeniu z karami upomnienia i nagany;

5) przy orzeczonych za kilka przewinień karach rodzajowo różnych i karze pozbawienia prawa wykonywania zawodu, wymierza się karę łączną pozbawienia prawa do wykonywania zawodu psychologa, a w przypadku orzeczonych równocześnie kar pieniężnych, karę tę orzeka się na zasadach przewidzianych w pkt 3.

W przypadku gdy obwiniony popełni dwa lub więcej przewinień dyscyplinarnych zanim zapadnie pierwsze – chociażby nieprawomocnie – orzeczenie co do któregośkolwiek z nich, wydaje się orzeczenie łączne, o ile kary podlegają łączeniu na powyższych zasadach.

Art. 98 projektowanej ustawy wprowadza instytucję ostrzeżenia psychologa. Prezes właściwej regionalnej rady, na wniosek rzecznika dyscyplinarnego, udziela psychologowi ostrzeżenia. Rzecznik dyscyplinarny, jeżeli uzna za zasadne, może wystąpić z takim wnioskiem po uprawomocnieniu się postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów albo o umorzeniu tego postępowania. Udzielając ostrzeżenia, Prezes regionalnej rady może jednocześnie zobowiązać psychologa do przeproszenia pokrzywdzonego lub pouczyć go w kwestii pożądanego zachowania, zgodnego z prawem oraz zasadami etyki zawodowej. Zobowiązanie do przeproszenia nie może wiązać się z obciążeniem finansowym psychologa. Psychologowi służy prawo odwołania od ostrzeżenia do właściwego sądu dyscyplinarnego w terminie 7 dni od udzielenia ostrzeżenia. Od postanowienia sądu dyscyplinarnego w sprawie ww. odwołania nie przysługuje już środek zaskarżenia.

Zgodnie z art. 99 ust. 1 i 2 projektowanej ustawy ogłoszenie orzeczenia sądu dyscyplinarnego jest jawne. Po ogłoszeniu orzeczenia przewodniczący składu orzekającego przytacza ustnie jego główne motywy.

W art. 100 ust. 1 projektowanej ustawy określono niezbędne elementy, które powinno zawierać orzeczenie sądu dyscyplinarnego, w tym m.in. przytoczenie opisu i kwalifikacji prawnej czynu, którego popełnienie rzecznik dyscyplinarny zarzucił obwinionemu, rozstrzygnięcie sądu, uzasadnienie oraz rozstrzygnięcie co do kary. Samo uzasadnienie powinno zawierać:

1) wskazanie, jakie fakty sąd dyscyplinarny uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich dowodach oparł się w związku z tym i powody, dla których nie uznał dowodów przeciwnych;

2) przytoczenie okoliczności, które sąd dyscyplinarny miał na względzie przy wymierzaniu kary (art. 100 ust. 2 projektowanej ustawy).

W orzeczeniu sądu dyscyplinarnego powinno być zawarte także postanowienie o kosztach postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów. W razie ukarania obwinionego koszty postępowania ponosi obwiniony, chyba że sąd dyscyplinarny postanowi inaczej. W przypadku uniewinnienia obwinionego lub umorzenia postępowania koszty postępowania ponosi Krajowa Izba. Orzeczenie sądu dyscyplinarnego wraz z pouczeniem o terminie i sposobie wniesienia odwołania sąd dyscyplinarny doręcza stronom w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia orzeczenia. Obwinionemu przysługuje zażalenie na postanowienie o kosztach postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia. Zażalenie wnosi się do sądu dyscyplinarnego, który wydał zaskarżone orzeczenie (art. 101 projektowanej ustawy).

Koszty postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów mają charakter zryczałtowany. Wysokość zryczałtowanych kosztów postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów określa, w drodze uchwały, Krajowa Rada, mając na względzie przeciętne koszty postępowania (art. 102 ust. 1 i 2 projektowanej ustawy).

Od orzeczenia regionalnego sądu dyscyplinarnego stronom przysługuje odwołanie do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem regionalnego sądu dyscyplinarnego, który wydał zaskarżone orzeczenie. Cofnięcie odwołania przez składającą je stronę przed rozpoczęciem rozprawy odwoławczej wiąże Krajowy Sąd Dyscyplinarny, który pozostawia odwołanie bez rozpoznania, chyba że istnieją bezwzględne podstawy uchylenia orzeczenia określone w Kodeksie postępowania karnego (art. 103 projektowanej ustawy).

Po rozpatrzeniu sprawy Krajowy Sąd Dyscyplinarny:

1) utrzymuje w mocy,

2) uchyla albo zmienia orzeczenie regionalnego sądu dyscyplinarnego orzekającego w pierwszej instancji.

Krajowy Sąd Dyscyplinarny nie może uznać winnym obwinionego lub wymierzyć kary obwinionemu, który został uniewinniony przez regionalny sąd dyscyplinarny lub co do którego postępowanie umorzono – jest to realizacja znanej już z postępowania karnego reguły *ne peius* (art. 105 ust. 2 projektowanej ustawy). Orzeczenia Krajowego Sądu Dyscyplinarnego kończące postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów są prawomocne z chwilą ogłoszenia. Orzeczenie Krajowego Sądu Dyscyplinarnego doręcza się stronom w terminie 2 miesięcy od dnia ogłoszenia tego orzeczenia (art. 106 projektowanej ustawy).

Projektowana ustawa dopuszcza możliwość wniesienia kasacji do Sądu Najwyższego od prawomocnego orzeczenia Krajowego Sądu Dyscyplinarnego kończącego postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów. Uprawnienie to przysługuje stronom, ministrowi właściwemu do spraw pracy i Prezesowi Krajowej Rady w terminie 2 miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia. Kasację w stosunku do tego samego obwinionego i od tego samego orzeczenia każdy uprawniony może wnieść tylko raz (art. 107 projektowanej ustawy). Kasacja może być wniesiona z powodu uchybień wymienionych w art. 439 § 1 Kodeksu postępowania karnego lub innego rażącego naruszenia prawa. Kasacja może być wniesiona również z powodu niewspółmierności kary (art. 108 projektowanej ustawy). Kasacja wnoszona przez stronę powinna być sporządzona i podpisana przez obrońcę będącego adwokatem albo radcą prawnym albo pełnomocnika będącego adwokatem albo radcą prawnym (art. 110 ust. 2 projektowanej ustawy).

Art. 111 ust. 1 projektowanej ustawy określa przesłanki wznowienia postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów zakończone prawomocnym orzeczeniem sądu dyscyplinarnego. Postępowanie takie wznowia się, jeżeli:

- 1) w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa i istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia (przestępstwo musi być ustalone prawomocnym wyrokiem skazującym);
- 2) po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody nieznane przedtem sądowi dyscyplinarnemu wskazujące na to, że:
 - a) obwiniony nie popełnił czynu albo jego czyn nie stanowił przewinienia dyscyplinarnego lub nie podlegał karze,
 - b) sąd dyscyplinarny umorzył postępowanie, błędnie przyjmując, że obwiniony popełnił zarzucany mu czyn.

Postępowanie przed sądem dyscyplinarnym zakończone prawomocnym orzeczeniem można wznowić w wypadku uchylenia lub istotnej zmiany treści prawomocnego wyroku lub orzeczenia, z powodu którego to postępowanie zostało umorzone (art. 112 projektowanej ustawy). Wyrok, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, może być np. prawomocnym wyrokiem w postępowaniu karnym czy cywilnym.

Wznowienie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów może nastąpić na wniosek strony lub z urzędu. Postępowanie wznowia się z urzędu tylko w razie ujawnienia się jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 Kodeks postępowania karnego, o ile nie były one już przedmiotem rozpoznania w trybie kasacji. Co istotne, jest niedopuszczalne wznowienie postępowania z urzędu na niekorzyść obwinionego po upływie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia (art. 113 projektowanej ustawy).

W sprawie wznowienia postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów zakończonego prawomocnym orzeczeniem regionalnego sądu dyscyplinarnego lub Krajowego Sądu Dyscyplinarnego orzeka w innym składzie sąd dyscyplinarny, który wydał orzeczenie kończące prawomocnie postępowanie (art. 114 ust. 1 projektowanej ustawy). Projektowana ustawa wymaga, aby wniosek o wznowienie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów sporządził adwokat lub radca prawny.

Na postanowienie oddalające wniosek o wznowienie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów lub pozostawiające go bez rozpoznania przysługuje zażalenie do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia, z tym że zażalenie na postanowienie Krajowego Sądu Dyscyplinarnego rozpoznaje ten sąd w innym składzie. Orzekając o wznowieniu postępowania, regionalny sąd dyscyplinarny uchyla zaskarżone orzeczenie i ponownie rozpatruje sprawę w innym składzie, a Krajowy Sąd Dyscyplinarny uchyla zaskarżone orzeczenie i przekazuje sprawę regionalnemu sądowi dyscyplinarnemu do ponownego rozpoznania. Od orzeczenia o wznowieniu postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów środek odwoławczy nie przysługuje. Uchylając zaskarżone orzeczenie, regionalny sąd dyscyplinarny może uniewinnić obwinionego, jeżeli nowe fakty lub dowody wskazują na to, że orzeczenie to jest oczywiście niesłuszne, albo umorzyć postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów (art. 116 projektowanej ustawy).

Psychologowi, który w wyniku wznowienia postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów lub kasacji został uniewinniony, przysługuje odszkodowanie za poniesioną szkodę oraz zadośćuczynienie za doznaną krzywdę na skutek

wykonania względem niego w całości lub w części kary, która została zmieniona albo uchylona w wyniku wznowienia postępowania lub kasacji. Roszczenia przysługują w stosunku do Krajowej Izby, a orzeka w tych sprawach sąd powszechny. Roszczenia ulegają przedawnieniu z upływem roku od dnia uprawomocnienia się orzeczenia wydanego w wyniku wznowienia postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów lub kasacji (art. 117 projektowanej ustawy).

Zgodnie z art. 118 projektowanej ustawy prawomocne orzeczenie sądu dyscyplinarnego przewodniczący składu orzekającego doręcza w terminie 7 dni od jego uprawomocnienia: Prezesowi właściwej regionalnej rady (do wykonania w szczególności w zakresie aktualizacji wpisu do Rejestru oraz wyegzekwowania orzeczonych kar i obowiązków), stronom i ministrowi właściwemu do spraw pracy. Jednocześnie niezwłocznie po uprawomocnieniu się orzeczenia, w którym wymierzona została kara ograniczenia zakresu czynności w wykonywaniu zawodu psychologa, zawieszenia prawa wykonywania zawodu oraz pozbawienia prawa wykonywania zawodu przewodniczący składu orzekającego zawiadamia o jego wydaniu każdy podmiot, w którym psycholog jest zatrudniony.

Psycholog zawieszony w prawie wykonywania zawodu nie może wykonywać tego zawodu w żadnej formie. Co istotne, prawomocne orzeczenie kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu albo kary pozbawienia prawa wykonywania zawodu stanowi podstawę do rozwiązania bez wypowiedzenia umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej, stosunku służbowego albo porozumienia o wolontariacie, na podstawie których psycholog wykonuje zawód (art. 119 projektowanej ustawy).

Zgodnie z art. 120 projektu na wniosek obwinionego prawomocne orzeczenie uniewinniające go w sprawach z zakresu odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologa podlega opublikowaniu w sposób określony przez sąd dyscyplinarny.

Stosownie do art. 121 projektowanej ustawy, orzeczenie kary pozbawienia prawa do wykonywania zawodu psychologa powoduje skreślenie z Rejestru bez prawa ubiegania się o ponowny wpis do Rejestru przez okres 10 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o karze pozbawienia prawa do wykonywania zawodu psychologa.

Art. 122 projektowanej ustawy wprowadza obowiązek prowadzenia przez Krajową Radę Rejestru Ukaranych Psychologów, w którym dokonuje się wpisu o ukaraniu. Dane objęte wpisem są udostępniane na wniosek sądu, organów ścigania, organu administracji rządowej – w zakresie niezbędnym do realizacji zadań ustawowych.

Zatarcie kary następuje z urzędu, w przypadku ukarania karą:

- 1) upomnienia, nagany i kary pieniężnej – po upływie 3 lat;
- 2) ograniczenia zakresu czynności w wykonywaniu zawodu psychologa – po upływie 5 lat;
- 3) zawieszenia prawa wykonywania zawodu – po upływie 10 lat;

od dnia ich wykonania, jeżeli w tym okresie osoba ukarana nie została ponownie ukarana dyscyplinarnie albo skazana przez sąd za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego. Jeżeli psycholog przed upływem okresu wymaganego do zatarcia kary zostanie ponownie ukarany, jest dopuszczalne tylko jednoczesne zatarcie wszystkich kar. Z chwilą zatarcia kary dyscyplinarnej następuje wykreślenie wzmianki o ukaraniu dyscyplinarnym z Rejestru Ukaranych Psychologów, a Prezes regionalnej rady zarządza usunięcie z akt osobowych dokumentów dotyczących ukarania (art. 123 projektowanej ustawy).

Do postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego oraz przepisy rozdziałów I–III ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2025 r. poz. 383) – art. 124 projektowanej ustawy. W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że ze stosowanych odpowiednio przepisów art. 185a i art. 185b Kodeksu postępowania karnego wynika obowiązek przesłuchania małoletniego w tzw. przyjaznym trybie.

Art. 125 projektowanej ustawy stanowi o 10-letnim okresie przechowywania danych osobowych zgromadzonych w toku prowadzonych postępowań w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów. Wskazany okres jest liczony od końca roku kalendarzowego, w którym zakończyło się postępowanie. nie wcześniej jednak niż z dniem zatarcia kary.

Rozdział 6. projektowanej ustawy zawiera przepisy karne. Art. 126 ust. 1 projektowanej ustawy penalizuje zachowanie polegające na nieuprawnionym posługiwaniu się tytułem zawodowym psychologa – czyn ten stanowi wykroczenie. Projektodawca przewidział w takim przypadku karę grzywny. Rozwiązanie takie stanowi zabezpieczenie szczególnej pozycji tego zawodu jako zawodu zaufania publicznego. Art. 126 ust. 2 projektowanej ustawy wprowadza typ kwalifikowany wykroczenia, w którym sprawca czynu zabronionego działa w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. W ocenie projektodawcy, zachowania takie cechują się

wyższą społeczną szkodliwością i zasługują na wyższy wymiar kary, czego odzwierciedleniem jest rozszerzenie katalogu kar o karę ograniczenia wolności. Wykroczenie w typie podstawowym od wykroczenia w typie kwalifikowanym różni się tym, że w pierwszym przypadku sprawca może posługiwać się bezprawnie tytułem zawodowym w celu uzyskania społecznej renomy, czy posłuchu dla głoszonych przez siebie poglądów. W przypadku typu kwalifikowanego, sprawca działa w konkretnym celu, tj. osiągnięcia korzyści majątkowej – co wpływa na wyższą karygodność wykroczenia.

Wyjaśnić należy, że art. 126 ust. 1 projektowanej ustawy stanowi *lex specialis* w stosunku do art. 61 § 1 Kodeksu wykroczeń, który wprowadza odpowiedzialność karną za „przywłaszczenie sobie tytułu”. W przypadku zbiegu tych wykroczeń pierwszeństwo będzie miał zatem art. 126 ust. 1 projektowanej ustawy przewidujący surowszy wymiar kary.

Projektowany przepis art. 127 penalizuje wykonywanie zawodu psychologa bez posiadania stosownych uprawnień. Czyn ten stanowi przestępstwo. Przepis ten przewiduje typ kwalifikowany w przypadku działania w celu uzyskania korzyści majątkowej lub wprowadzenia w błąd co do posiadania takiego uprawnienia. Odpowiedzialność w typie podstawowym powinna nieść za sobą zagrożenie grzywną albo karą ograniczenia wolności, podczas gdy przy typie kwalifikowanym proponuje się poszerzenie katalogu kar o karę pozbawienia wolności do jednego roku z uwagi na wyższą karygodność czynu (działanie w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub wprowadzanie w błąd co do posiadanych uprawnień). Należy podkreślić, że udzielanie świadczeń psychologicznych bez posiadania uprawnień zawodowych, a co za tym idzie bez odpowiednich kwalifikacji, jest społecznie niebezpieczne i może powodować poważne konsekwencje dla zdrowia, a nawet życia osób, które szukają u takiej osoby pomocy psychologicznej. Z tego względu zdaniem projektodawcy jest uzasadnione wprowadzenie w tym zakresie odpowiedzialności karnej, a nie wykroczeniowej, jak w przypadku pozostałych przepisów niniejszego rozdziału. Ma to znaczenie z punktu widzenia funkcji prewencyjnej (odstraszania) i ochronnej prawa karnego. W ocenie projektodawcy, zaproponowane zagrożenie karne jest wystarczające dla realizacji celów ustawy.

Art. 128 projektowanej ustawy wprowadza również karę dla podmiotów, które powierzają udzielanie świadczeń psychologicznych, o których mowa w art. 23 ust. 2 pkt 1–4, osobie nieposiadającej prawa wykonywania zawodu psychologa. Pozwoli to zdyscyplinować podmioty, które zatrudniają psychologów, niezależnie od podstawy zatrudnienia, do weryfikacji ich uprawnień. Czyn ten stanowi wykroczenie.

Zgodnie z projektowanymi przepisami postępowania w sprawach o czyny określone w art. 126 i art. 128 toczy się według przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2024 r. poz. 977, z późn. zm.). Czyn określony w art. 127 projektowanej ustawy stanowi przestępstwo, w związku z czym sprawy dotyczące tego czynu będą się toczyć na podstawie Kodeksu postępowania karnego.

Rozdział 7. projektowanej ustawy wskazuje przepisy zmieniające, przejściowe, dostosowujące i końcowe.

Konieczne zmiany, w związku z zatrudnianiem psychologów w przedszkolach, szkołach lub placówkach publicznych, wprowadzono w ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 986, z późn. zm.), jak też w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, z późn. zm.) – odpowiednio art. 130 i art. 143 projektowanej ustawy.

W ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2025 r. poz. 636) należało wprowadzić zmiany wyłączające stosowanie dyspozycji art. 25 ust. 10 oraz art. 28 ust. 4 i 13 projektowanej ustawy w przypadku badań psychologicznych kandydatów do służby w Policji (art. 131 projektowanej ustawy).

Podobnie w ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 915, z późn. zm.) należało wprowadzić zmiany wyłączające stosowanie dyspozycji art. 26 ust. 5 zdanie drugie oraz art. 28 ust. 3, 4 i 13 projektowanej ustawy w przypadku badań psychologicznych kandydatów do służby w Straży Granicznej, a także funkcjonariuszy Straży Granicznej poddanych badaniom psychologicznym na podstawie art. 39b ust. 1 i 3 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej. Dotychczas bowiem kwestie te nie były regulowane w ustawie o Straży Granicznej, a wynikały z aktów podustawowych (art. 132 projektowanej ustawy).

W ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 917), ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o opiniodawczych zespołach sądowych specjalistów (Dz. U. z 2018 r. poz. 708), ustawie z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1802) oraz ustawie z dnia 30 sierpnia 2019 r. o Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 (Dz. U. z 2024 r. poz. 94) znowelizowano przepisy, aby wynikało z nich, że psychologiem jest osoba posiadająca prawo

wykonywania zawodu psychologa w rozumieniu projektowanej ustawy (odpowiednio art. 133, art. 141, art. 142 i art. 144 projektowanej ustawy).

W art. 180 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego koniecznym stało się uzupełnienie katalogu osób obowiązanych do zachowania tajemnicy zawodowej o psychologa (art. 134 projektowanej ustawy).

W ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o służbie medycyny pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 437) w art. 18 w ust. 3 pkt 3 jest konieczne zastąpienie następującego fragmentu: „Regionalnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, o którym mowa w art. 20 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. z 2019 r. poz. 1026)” odesłaniem do nowej ustawy (art. 135 projektowanej ustawy).

W związku ze sprawowaniem nadzoru przez ministra właściwego do spraw pracy nad samorządem psychologów w zakresie i formach określonych projektowaną ustawą, niezbędne jest uzupełnienie działu praca w klasyfikacji działów administracji rządowej przez dodanie, że dział praca obejmuje także sprawy zawodu psychologa. W konsekwencji, w art. 136 projektowanej ustawy przewiduje się w ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1370 i 1907) w art. 21 ust. 1 pkt 5 zastąpienie kropki średnikiem i dodanie pkt 6 w brzmieniu: „6) zawodu psychologa.”.

W związku z nową regulacją dotyczącą przyznawania prawa do wykonywania zawodu psychologa, jest konieczna zmiana ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2024 r. poz. 485). W art. 15c ust. 1 pkt 1 określającym psychologa uprawnionego do przeprowadzania badania psychologicznego, wskazano, że pod pojęciem psychologa w ustawie rozumie się osobę posiadającą prawo wykonywania zawodu psychologa (art. 137 projektowanej ustawy).

W ustawie z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 18 i 96) w art. 88 dodano słowo „psychologa”, aby mógł on być partnerem w spółce partnerskiej, a tym samym wykonywać zawód w ramach takiej spółki (art. 138 projektowanej ustawy).

W ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1210 i 1544) jest konieczna nowelizacja polegająca na zastąpieniu jednego z warunków wpisu na listę psychologów uprawnionych do wykonywania badań z zakresu psychologii transportu. Stosownie do art. 87 ust. 2 pkt 1 ustawy o kierujących pojazdami, uprawnionym psychologiem

jest osoba, która posiada tytuł zawodowy magistra uzyskany na kierunku psychologia. Proponuje się zatem, aby warunek posiadania tytułu zawodowego magistra na kierunku psychologia zastąpić posiadaniem prawa do wykonywania zawodu psychologa w rozumieniu projektowanej ustawy (art. 139 projektowanej ustawy).

Analogicznie w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49) w art. 26 w ust. 1 pkt 3 jest niezbędne zastąpienie prawa wykonywania zawodu psychologa w rozumieniu ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów odesłaniem do nowej ustawy (art. 140 projektowanej ustawy).

Zgodnie z art. 145 ust. 1 projektowanej ustawy, osoba, która najpóźniej w dniu wejścia w życie ustawy:

- 1) ukończyła w Rzeczypospolitej Polskiej studia drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz uzyskała tytuł zawodowy magistra niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia lub
- 2) ukończyła w Rzeczypospolitej Polskiej jednolite studia magisterskie na kierunku psychologia oraz uzyskała tytuł zawodowy magistra, lub
- 3) posiada dyplom wydany w państwie innym niż państwo członkowskie Unii Europejskiej, uznany za równoważny z dyplomem ukończenia studiów na kierunku psychologia uzyskiwanym w Rzeczypospolitej Polskiej, potwierdzający formalne kwalifikacje psychologa, lub
- 4) nabyła w państwie członkowskim Unii Europejskiej kwalifikacje uprawniające do wykonywania zawodu psychologa w państwie ich uzyskania, lub
- 5) posiada dyplom magistra filozofii chrześcijańskiej ze specjalizacją filozoficzno-psychologiczną uzyskany na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim do dnia 1 października 1981 r. lub dyplom magistra filozofii chrześcijańskiej w zakresie psychologii uzyskany w Akademii Teologii Katolickiej do dnia 31 grudnia 1992 r.

– może wykonywać zawód psychologa w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie ustawy bez uzyskania wpisu do Rejestru. Osoba ta wpisywana jest do Rejestru, na wniosek złożony nie później niż w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie ustawy, Przepisy art. 8 i art. 9 projektowanej ustawy stosuje się odpowiednio.

Osoba, o której mowa wyżej, która złożyła wniosek o wpis do Rejestru, może:

1) wykonywać zawód psychologa do dnia doręczenia uchwały regionalnej rady w sprawie wpisu do Rejestru albo odmowy wpisu do Rejestru;

2) po wpisaniu do Rejestru wykonywać zawód psychologa bez konieczności realizacji współpracy z opiekunem, jeżeli wykonywała czynności określone w art. 23 ust. 2 lub w art. 24 pkt 1, 2 i 4 projektowanej ustawy przez co najmniej 2 lata w okresie ostatnich 10 lat przed dniem wejścia w życie ustawy i w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały w sprawie wpisu do Rejestru złożyła właściwej regionalnej radzie pisemne oświadczenie o następującej treści: „Świadomy/Świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia oświadczam, że wykonywałem/wykonywałam czynności określone w art. 23 ust. 2 lub w art. 24 pkt 1, 2 i 4 ustawy o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów przez co najmniej 2 lata w okresie ostatnich 10 lat przed dniem wejścia w życie tej ustawy.”. W celu ochrony osób korzystających z usług psychologów wprowadzono prawo właściwej regionalnej rady oraz ministra właściwego do spraw pracy do weryfikacji zawartych w oświadczeniu informacji. Rada może wezwać, a na wniosek ministra właściwego do spraw pracy – wzywa do przekazania dokumentów potwierdzających te informacje, wyznaczając termin nie krótszy niż 30 dni od dnia doręczenia wezwania. W przypadku niedostarczenia dokumentów w wyznaczonym terminie lub gdy dostarczone dokumenty nie potwierdzają wykonywania czynności, o których mowa w art. 23 ust. 2 lub art. 24 pkt 1, 2 i 4, regionalna rada wskazuje opiekuna. W tej sytuacji psycholog nie może sam zaproponować opiekuna. Należy przy tym podkreślić, że dokumenty powinny nie tylko potwierdzić wykonywanie wskazanych czynności, ale także wykonywanie ich w terminie określonym w projektowanym przepisie.

3) po wpisaniu do Rejestru może być opiekunem, jeżeli wykonywała czynności określone w art. 23 ust. 2 przez co najmniej 3 lata w okresie ostatnich 10 lat przed dniem wejścia w życie ustawy i złożyła właściwej regionalnej radzie pisemne oświadczenie o następującej treści: „Świadomy/Świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia oświadczam, że wykonywałem/wykonywałam czynności określone w art. 23 ust. 2 ustawy o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów przez co najmniej 3 lata w okresie ostatnich 10 lat przed dniem wejścia w życie tej ustawy.”. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Oświadczenie to nie podlega weryfikacji ani przez regionalną radę ani przez ministra właściwego do spraw pracy;

4) ma obowiązek ustawicznego dokształcania, przy czym pierwszy okres edukacyjny rozpoczyna się z dniem 1 stycznia roku następującego po roku, w którym dokonano wpisu do Rejestru.

Osoba, która do dnia wejścia w życie projektowanej ustawy rozpoczęła w Rzeczypospolitej Polskiej studia drugiego stopnia na kierunku psychologia, niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia, po uzyskaniu tytułu zawodowego magistra na kierunku psychologia może wykonywać zawód psychologa w rozumieniu projektowanej ustawy po uzyskaniu wpisu do Rejestru (art. 146 ust. 1 projektowanej ustawy). Osoba ta jest wpisywana do Rejestru na wniosek zawierający dane wymagane przez projektowaną ustawę. Wskazany przepis realizuje zasadę ochrony praw nabytych. Podkreślić należy, że obecnie obowiązująca ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. nie różnicuje osób, które ukończyły jednolite studia magisterskie na kierunku psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra od osób, które ukończyły studia drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia. Osoba ta ma obowiązek realizacji współpracy z opiekunem, o której mowa w art. 17 projektowanej ustawy.

Stosunek służbowy oraz wynikające z niego prawa i obowiązki psychologów będących żołnierzami w czynnej służbie wojskowej, funkcjonariuszami Policji, Służby Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Marszałkowskiej, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej lub Służby Więziennej i pełniących służbę na stanowiskach służbowych, na których jest wykonywany zawód psychologa w zakresie nieuregulowanym projektowaną ustawą określają przepisy odrębnych ustaw (art. 147 ust. 1 projektowanej ustawy). Prawa i obowiązki psychologów zatrudnionych na stanowisku psychologa w przedszkolach, szkołach i placówkach wymienionych w art. 1 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela w zakresie nieuregulowanym niniejszą ustawą określają przepisy ustawy Karta Nauczyciela (art. 147 ust. 2 projektowanej ustawy).

Przepis art. 148 projektowanej ustawie reguluje skutki niezłożenia wniosku o wpis do Rejestru przed upływem 2 lat od wejścia w życie ustawy. W przypadku osób zatrudnionych w ramach stosunku pracy na stanowisku psychologa stosunek pracy wygasa. Z kolei stosunek służbowy funkcjonariusza może być przekształcony przez np. jego przeniesienie na inne stanowisko służbowe, bez konieczności rozwiązania z nim stosunku służbowego, dlatego projektodawca przewidział, że w przypadku osób, o których mowa w art. 147 ust. 1

funkcjonariusz ten nie będzie miał możliwości pełnienia służby na stanowiskach służbowych, na których wykonywany jest zawód psychologa.

Konieczne jest ustalenie przepisów, na podstawie których zostaną zorganizowane i zwołane pierwsze Regionalne Zjazdy oraz pierwszy Krajowy Zjazd. Projektowany przepis art. 149 przewiduje, że minister właściwy do spraw pracy powoła w tym celu, w drodze zarządzenia, Komitet Organizacyjny Izb Psychologów, zwany dalej „Komitetem”. W skład Komitetu, zgodnie z art. 149 ust. 4 projektowanej ustawy, wchodzi nie więcej niż 10 członków powołanych przez ministra właściwego do spraw pracy spośród przedstawicieli zgłaszanych przez ogólnopolskie stowarzyszenia zrzeszające psychologów i związki zawodowe psychologów, działające co najmniej przez 3 lata poprzedzające dzień wejścia w życie ustawy. Kandydaci na członków Komitetu muszą spełniać wymagania wskazane w art. 149 ust. 2 projektowanej ustawy. Dodatkowo, w skład Komitetu wchodzi również jedna osoba powołana przez ministra właściwego do spraw pracy – przedstawiciel urzędu obsługującego tego ministra w randze sekretarza lub podsekretarza stanu, który jest przewodniczącym Komitetu.

Komitet opracowuje i uchwała swój regulamin określający organizację, sposób działania i tryb pracy (art. 149 ust. 7 projektowanej ustawy).

Zadaniem Komitetu jest opracowanie i uchwalenie regulaminów: wyboru delegatów na pierwszy Krajowy Zjazd, pierwszego Krajowego Zjazdu, wyboru delegatów na pierwsze regionalne zjazdy, pierwszych regionalnych zjazdów. Komitet rozwiązuje się z dniem ukonstytuowania się ostatniego z pierwszych regionalnych zjazdów (art. 149 ust. 12 projektowanej ustawy). Działalność Komitetu jest finansowana z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw pracy. Komitet podejmuje decyzje w formie uchwał. Uchwały Komitetu są podejmowane zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy liczby członków Komitetu. W przypadku równej liczby głosów decydujący jest głos przewodniczącego Komitetu. Nie oznacza to, że ma on ich więcej niż pozostali członkowie tego gremium. Rozwiązanie to oznacza jedynie, że głos przewodniczącego jest rozstrzygający.

Zgodnie z projektowaną ustawą członkowie Komitetu z tytułu pełnionej funkcji nie otrzymują wynagrodzenia ani zwrotu kosztów poniesionych za wykonywane czynności. Obsługę techniczno-organizacyjną Komitetu zapewnia urząd obsługujący ministra właściwego do spraw pracy (art. 145 ust. 11 projektowanej ustawy).

Zadania ministra właściwego do spraw pracy w ramach tworzenia samorządu psychologów określa art. 150 projektowanej ustawy. Zadania te obejmują: prowadzenie spisu psychologów na potrzeby przeprowadzenia pierwszych wyborów organów samorządu psychologów, dokonywanie wpisów do spisu psychologów, zorganizowanie i zwołanie, zgodnie z przepisami ustawy: pierwszego Krajowego Zjazdu w terminie roku od dnia powołania Komitetu, pierwszych regionalnych zjazdów w terminie 6 miesięcy od dnia zwołania pierwszego Krajowego Zjazdu. Powyższe zadania są realizowane w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez ministra właściwego do spraw pracy. Projektowana ustawa w art. 150 ust. 2 wskazuje na obligatoryjne dane objęte zgłoszeniem do spisu psychologów, a w art. 150 ust. 3 wymienia dokumenty, które należy załączyć do zgłoszenia wpisu do spisu psychologów. Jeżeli zgłoszenie do spisu psychologów nie spełnia wymagań wskazanych w projektowanej ustawie, osoba ubiegająca się o wpis do spisu psychologów jest wzywana za pośrednictwem systemu teleinformatycznego do uzupełnienia lub poprawienia zgłoszenia w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania, z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpoznania (art. 150 ust. 11 projektowanej ustawy). Wpis do spisu psychologów obejmuje:

1) imię (imiona) i nazwisko psychologa;

2) numer wpisu do spisu psychologów (art. 150 ust. 12 projektowanej ustawy).

Administratorem danych osobowych, przekazywanych celem wpisu do spisu psychologów jest minister właściwy do spraw pracy (art. 150 ust. 7 projektowanej ustawy).

Uwierzytelnianie użytkowników w systemie teleinformatycznym, umożliwiającym zgłoszenie wpisu do spisu psychologów w postaci elektronicznej, wymaga użycia profilu zaufanego, profilu osobistego, innego środka identyfikacji elektronicznej wydanego w systemie identyfikacji elektronicznej przyłączonym do węzła krajowego identyfikacji elektronicznej, o którym mowa w art. 21a ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1725), adekwatnie do poziomu bezpieczeństwa środka identyfikacji elektronicznej wymaganego dla usług świadczonych w tym systemie, danych weryfikowanych za pomocą kwalifikowanego certyfikatu podpisu elektronicznego, jeżeli te dane pozwalają na identyfikację i uwierzytelnienie wymagane w celu realizacji usługi online, albo innych technologii, jeżeli zostaną udostępnione w tym systemie (art. 150 ust. 10 projektowanej ustawy).

Za wpis do spisu psychologów pobierana jest opłata w wysokości 50 zł, która do czasu powołania samorządu psychologów stanowi dochód budżetu państwa. Psychologowie wpisani

do spisu są uprawnieni do uczestniczenia w pierwszym Krajowym Zjeździe, a następnie w pierwszym regionalnym zjeździe. Warunkiem czasowym jest jednak, aby wpis do spisu uzyskali najpóźniej na 4 miesiące przed pierwszym Krajowym Zjazdem (art. 150 ust. 6 projektowanej ustawy).

W pierwszym roku funkcjonowania samorządu psychologów informacja z działalności tego samorządu zostanie przesłana ministrowi właściwemu do spraw pracy w terminie 6 miesięcy od ukonstytuowania się Krajowej Rady (art. 151 ust. 2 projektowanej ustawy).

Zadania pierwszego Krajowego Zjazdu określa art. 152 projektowanej ustawy. Do zadań tych należy: wybór Prezesa Krajowej Rady i 4 członków Krajowej Rady, Krajowej Komisji Rewizyjnej, Krajowego Sądu Dyscyplinarnego i członków tych organów, w tym Prezesa Krajowego Sądu Dyscyplinarnego, oraz powołanie Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego. Pierwszy Krajowy Zjazd ustala także liczbę i obszar działania poszczególnych regionalnych izb, ustala liczbę delegatów z każdej regionalnej izby na Krajowy Zjazd i pierwsze regionalne zjazdy oraz wskazuje po jednym pełnomocniku do powołania każdej z regionalnych izb. Zadaniem pełnomocnika jest współpraca z Komitetem w celu organizacji pierwszych regionalnych zjazdów.

Zadania pierwszych regionalnych zjazdów określa art. 153 projektowanej ustawy. Do zadań tych należy wybór: członków Krajowej Rady, o których mowa w art. 48 ust. 1 pkt 1, Prezesa regionalnej rady oraz członków regionalnej rady, członków regionalnej komisji rewizyjnej, członków regionalnego sądu dyscyplinarnego, w tym Prezesa tego sądu oraz regionalnego rzecznika dyscyplinarnego.

Na podstawie art. 154 projektowanej ustawy, koszty organizacji pierwszego Krajowego Zjazdu oraz pierwszych regionalnych zjazdów są finansowane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw pracy. Z kolei projektowana ustawa przewiduje w art. 156, że koszt rozpoczęcia wykonywania przez samorząd psychologów obowiązków ustawowych przez Krajową Izbę i regionalne izby, będzie dofinansowany z budżetu państwa w formie dotacji celowej, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.). Dotacji celowej udziela jednorazowo – na wniosek Krajowej Izby – minister właściwy do spraw pracy, na podstawie umowy zawartej z Krajową Izbą. Kwota dotacji celowej nie może być wyższa niż 2 000 000 zł (art. 156 ust. 3 projektowanej ustawy). Działalność samorządu nie może być na stałe finansowana z budżetu państwa. Dotacja celowa z budżetu państwa ma mieć charakter jednorazowy i stanowić dofinansowanie kosztów rozpoczęcia wykonywania przez samorząd

psychologów obowiązków ustawowych przez Krajową Izbę i regionalne izby. Na koszty rozpoczęcia wykonywania przez samorząd psychologów obowiązków ustawowych będą składały się między innymi: koszt stworzenia systemu teleinformatycznego, w którym będzie prowadzony Rejestr Psychologów, koszty obsługi administracyjnej, wynajem biur, zakup sprzętu biurowego, wynagrodzenie dla pracowników itp. Samorząd zawodowy psychologów powinien samofinansować swoją działalność i ponosić koszty ze składek członkowskich.

Art. 155 projektowanej ustawy umożliwia ministrowi właściwemu do spraw pracy pozyskanie danych dostępnych w rejestrze PESEL w celu weryfikacji jedynie niektórych danych wymaganych od kandydata, a mianowicie ustalenie zgodności numeru PESEL z imieniem i nazwiskiem.

W art. 157 projektowanej ustawy określony został na lata 2025–2034 maksymalny limit wydatków z budżetu państwa w części pozostającej w dyspozycji ministra właściwego do spraw pracy będących konsekwencją wejścia w życie ustawy.

Zgodnie z art. 158 projektowanej ustawy traci moc ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów.

W art. 159 przewidziano, że projektowana ustawa co do zasady wchodzi w życie po upływie 2 lat i 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 149–156, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia oraz art. 17 ust. 3, który wchodzi w życie po upływie 5 lat i 3 miesięcy od dnia ogłoszenia. Do tego czasu opiekunem mogą być osoby, które zostały wpisane do Rejestru w trybie art. 145 ust. 2 i złożyły oświadczenie, o którym mowa w art. 145 ust. 7. Określona *vacatio legis* ma na celu zapewnienie podmiotom zobowiązanym do stosowania ustawy odpowiedniego czasu na zapoznanie się z nowymi przepisami oraz przygotowanie do ich stosowania. W celu ochrony odbiorców świadczeń psychologicznych niezbędnym było przyjęcie, że przepisy dotyczące tajemnicy psychologa oraz dokumentacji psychologicznej weszły w życie od dnia ogłoszenia.

Problematyka uregulowana w projekcie ustawy nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.

Projektowana regulacja została poddana ocenie zgodności z zasadą proporcjonalności, której zasady wyznacza Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/958 z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie analizy proporcjonalności przed przyjęciem nowych regulacji dotyczących zawodów (dalej jako „dyrektywa 2018/958”) (Dz. Urz. UE L 173 Z 09.07.2018, str. 25). Celem tej analizy było zapobieżenie nieuzasadnionym ograniczeniom dostępu do

zawodu psychologa lub wykonywania tego zawodu, a także zapewnienie przejrzystości i właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego. Zakres oceny proporcjonalności odnosił się do charakteru, treści i skutków projektowanych przepisów. Powyższa ocena prowadzi do wniosku, że przepisy projektowanej ustawy są proporcjonalne w stosunku do zamierzonego celu, a tym samym zgodne z zasadą proporcjonalności.

Zgodnie art. 50f ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, należy wskazać, że projektowane przepisy są obiektywnie uzasadnione ze względu na interes publiczny i zdrowie publiczne, a w szczególności mają na celu zapewnienie wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzkiego (art. 7 ust. 5 dyrektywy 2018/958), przez dostęp do wysokiej jakości usług psychologicznych.

Należy podkreślić, że zawód psychologa od 1 stycznia 2006 r., tj. od wejścia w życie ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r., jest zawodem regulowanym. Ustawa zawiera jednak liczne wady legislacyjno-prawne, dlatego jej nowelizacja nie była możliwa. Z tego powodu został opracowany nowy projekt ustawy. Jego przepisy mają zagwarantować odpowiedni poziom świadczenia usług psychologicznych, przez ustalenie zasad i warunków wykonywania zawodu psychologa (w tym zasad odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów) oraz zasad organizacji i działania samorządu zawodowego psychologów. Zapewnienie odpowiedniego poziomu usług psychologicznych, odpowiadających postępowi nauki i technologii oraz aktualnym wyzwaniom społecznym, może być zrealizowane jedynie w drodze stworzenia ram prawnych dla funkcjonowania samorządu zawodowego. Wprowadzenie administracyjnych wymogów dla wykonywania zawodu psychologa, przez np. wydawanie certyfikatów lub pozwoleń w drodze decyzji administracyjnej, nie zagwarantowałoby bieżącej kontroli i dostosowania świadczonych usług do stanu aktualnej wiedzy, standardów prawnych, wymogów etycznych związanych z wykonywaniem tego zawodu.

Projektowane przepisy przewidują, że do zadań samorządu psychologów w szczególności należą: sprawowanie pieczy nad należytym wykonywaniem zawodu psychologa, ustanawianie zasad etyki zawodowej dotyczących wykonywania zawodu psychologa oraz dbanie o ich przestrzeganie, prowadzenie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów, reprezentowanie psychologów i ochrona ich interesów zawodowych, prowadzenie doskonalenia zawodowego psychologów, współdziałanie z organami administracji publicznej oraz organizacjami w kraju i za granicą w sprawach dotyczących wykonywania zawodu psychologa, opiniowanie aktów prawnych dotyczących zawodu

psychologa, zarządzanie majątkiem własnym. Zagwarantowaniu posiadania przez psychologów szczególnych kwalifikacji zawodowych oraz doświadczenia zawodowego służy przewidziana przepisami współpraca psychologa z opiekunem. Natomiast w zakresie postępowań w sprawie uznania kwalifikacji zawodowych do wykonywania zawodu psychologa nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz świadczenia przez psychologów usług transgranicznych, projektowane przepisy są zgodne z przepisami ustawy o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Legalność uchwał i innych regulacji przyjmowanych przez samorząd psychologów jest kontrolowana przez ministra właściwego do spraw pracy, który może je zaskarżyć i skierować sprawę do rozpatrzenia przez Sąd Najwyższy.

Projektodawca przekaze koordynatorowi systemu uznawania kwalifikacji zawodowych w zawodach regulowanych i działalnościach regulowanych w Rzeczypospolitej Polskiej, informację o opracowanym projekcie oraz o przeprowadzeniu ocen zgodności projektowanych przepisów lub wymogów z zasadami proporcjonalności, uzasadnionego i niedyskryminującego charakteru.

Projekt został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny oraz na stronie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, poddany konsultacjom publicznym oraz społecznym z organizacjami reprezentującymi środowisko psychologów oraz ze środowiskiem naukowym psychologów, a także był przedmiotem opiniowania partnerów społecznych i Rady Dialogu Społecznego.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawiania organom i instytucjom Unii Europejskiej w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia. W szczególności, zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady 98/415/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz. Urz. WE L 189 z 03.07.1998, str. 42 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 1, t. 1, str. 446), projekt ustawy nie wymaga zasięgnięcia opinii Europejskiego Banku Centralnego, ponieważ nie wpływa na stabilność instytucji finansowych i rynków.

Projekt ustawy nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2025, poz. 468).

Projektowana ustawa nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej. Projektowana ustawa nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Zawarte w projekcie ustawy regulacje nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), w związku z tym projekt nie będzie podlegał notyfikacji technicznej. Projektowana ustawa nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Projektodawca, dokonując analizy ryzyka dotyczącego bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych w kontekście operacji przetwarzania planowanych w ramach:

- prowadzenia przez ministra właściwego do spraw pracy spisu psychologów na potrzeby przeprowadzenia pierwszych wyborów organów samorządu psychologów,
- prowadzenia przez regionalną radę psychologów, w systemie teleinformatycznym udostępnianym przez Krajową Radę Psychologów, Rejestru Psychologów służącego ewidencji osób uprawnionych do wykonywania zawodu psychologa,
- prowadzenia dokumentacji psychologicznej odbiorcy świadczeń psychologicznych,

przeanalizował ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych. Badanie wykazało, że z uwagi na fakt przetwarzania różnych kategorii danych osobowych – zarówno danych zwykłych, jak i danych szczególnych kategorii wymienionych w art. 9 ust. 1 lub w określonych przypadkach danych z art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) – dalej: RODO, występuje typowy w takich sytuacjach poziom ryzyka naruszenia praw lub wolności osób fizycznych.

Z uwagi na powyższe przeprowadzono ocenę skutków dla ochrony danych osobowych, o której mowa w art. 35 ust. 1 RODO. Przeprowadzona ocena wykazała, że zakres gromadzonych i przetwarzanych danych osobowych jest niezbędny i proporcjonalny do celów przewidzianych w projektowanych rozwiązaniach.

Dane osobowe gromadzone i przetwarzane na potrzeby spisu psychologów będą obejmować tzw. dane zwykłe, w tym m.in. imię (imiona) i nazwisko, nazwisko rodowe, numer PESEL, obywatelstwo i inne. Operacje przetwarzania powyższych danych są niezbędne i proporcjonalne do celu w postaci ewidencji osób uprawnionych do udziału w pierwszych wyborach do organów samorządu psychologów.

Dane osobowe gromadzone i przetwarzane na potrzeby prowadzenia Rejestru Psychologów obejmują tzw. dane zwykłe, jak np.: imię (imiona) i nazwisko, nazwisko rodowe, numer PESEL, obywatelstwo, a także dane szczególne obejmujące dane o wyrokach skazujących. Operacje przetwarzania powyższych danych są niezbędne i proporcjonalne do celu w postaci ewidencji osób uprawnionych do wykonywania zawodu psychologa. Odnosi się to zarówno do danych zwykłych, jak i danych szczególnych, bowiem z uwagi na specyfikę zawodu psychologa, skazanie za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego powoduje utratę prawa wykonywania zawodu.

Ostatnia kategoria dotyczy danych osobowych gromadzonych i przetwarzanych w związku z obowiązkiem prowadzenia dokumentacji psychologicznej, która stanowi zbiór wszystkich materiałów zebranych w związku z udzielaniem przez psychologa świadczeń psychologicznych. Dane gromadzone w dokumentacji psychologicznej będą obejmować tzw. dane zwykłe, w tym zwłaszcza identyfikujące odbiorcę świadczeń psychologicznych dane takie jak np.: imię (imiona) i nazwisko, data urodzenia, adres miejsca zamieszkania, numer PESEL, jak i różnorodne dane szczególne związane z udzielaniem świadczeń psychologicznych, w tym zwłaszcza dane dotyczące zdrowia. Operacje przetwarzania wszystkich powyższych danych są niezbędne i proporcjonalne do celu w postaci udzielania świadczeń psychologicznych, uregulowanych szczegółowo w art. 23 ust. 2 projektowanej ustawy.

Na podstawie przeprowadzonej oceny stwierdza się, że planowane przetwarzanie danych osobowych w ramach prowadzenia dokumentacji psychologicznej oraz ewidencjonowania psychologów jest zgodne z zasadami ochrony danych osobowych, w szczególności z zasadą minimalizacji, ograniczenia celu i integralności danych. Zidentyfikowane ryzyka dla praw i wolności osób, których dane dotyczą, zostały ocenione jako umiarkowane i możliwie do skutecznego ograniczenia przez zastosowanie projektowanych środków technicznych i organizacyjnych. Ponadto projekt podlegał opiniowaniu ze strony Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, który wskutek dokonanych przez projektodawcę korekt, finalnie nie zgłaszał zastrzeżeń co do zgodności projektu z przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych.

Nie dokonano zgłoszeń lobbingowych.

Z wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania sporządzono raport z konsultacji, o którym mowa w § 51 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806 oraz z 2025 r. poz. 408).

Jednocześnie należy wskazać, że brakuje możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do wydania projektowanej ustawy środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Rozwiązania zaproponowane w projekcie nie stwarzają zagrożeń korupcyjnych.

Nazwa projektu Projekt ustawy o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Agnieszka Dziemianowicz-Bąk – Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Karol Perkowski, Zastępca Dyrektora Departamentu Prawnego, adres e-mail: karol.perkowski@mrips.gov.pl, tel. +48 532 402 594 Katarzyna Ziobro-Prostko, Starszy specjalista ds. koordynowania Wydziałem Prawno-Legislacyjnym w Departamencie Dialogu i Partnerstwa Społecznego, adres e-mail: katarzyna.ziobro-prostko@mrips.gov.pl, tel. +48 538 117 100	Data sporządzenia 20.05.2025 r. Źródło: inne Numer w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów UD58

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Szerokie spektrum zagadnień, jakimi zajmuje się psycholog, w szczególności zakres jego oddziaływania na zdrowie i życie odbiorców świadczeń psychologicznych wskazuje, że zawód ten powinny wykonywać osoby o odpowiednich kwalifikacjach i postawie etycznej. Z tego względu zawód psychologa, jako zawód zaufania publicznego, został prawnie uregulowany w ustawie z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. z 2019 r. poz. 1026), zwanej dalej „ustawą z dnia 8 czerwca 2001 r.”.

Jednakże ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. nie funkcjonuje w praktyce ze względu na liczne wady prawne i legislacyjne. Jest niezgodna z prawem europejskim, ponieważ jej przepisy nie przewidują możliwości odbycia stażu adaptacyjnego lub przeprowadzenia testu umiejętności w ramach procedury uznawania kwalifikacji zawodowych uzyskanych w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Ponadto ogranicza formy prowadzenia prywatnej praktyki psychologicznej jedynie do indywidualnej działalności gospodarczej oraz spółki partnerskiej.

Ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. wskazuje otwarty katalog usług psychologicznych (wyraz: „w szczególności”) przy jednoczesnym braku definicji tych usług (art. 4 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r.). Nie można zatem ocenić, jakie działanie jest usługą psychologiczną. W konsekwencji nie można zastosować przepisu karnego (art. 61 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r.), ponieważ nikt nie może podlegać odpowiedzialności karnej, gdy nie jest precyzyjnie wskazany czyn podlegający penalizacji.

Dodatkowo poważne wątpliwości budzi konstrukcja art. 6 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. odnoszącego się do nadzoru sprawowanego przez ministra właściwego do spraw pracy nad wykonywaniem ustawy. Przepis ten nie określa formy nadzoru, uprawnień nadzorczych, środków prawnych służących ich realizacji, naruszając tym samym art. 7 Konstytucji RP, który obliguje organy państwa do działania na podstawie i w granicach prawa. Podobnie, w sposób ogólnikowy i nieprecyzyjny, skonstruowano delegację upoważniającą do wydania rozporządzenia w sprawie poddyplomowego stażu zawodowego psychologa (art. 8 ust. 9 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r.), co narusza art. 92 Konstytucji RP.

Ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. nie wskazuje również na czym polega ograniczone prawo wykonywania zawodu psychologa, nie rozstrzyga, kto jest uprawniony do opracowania programu specjalizacji. Nie zostały też wyraźnie określone kompetencje poszczególnych organów samorządu zawodowego psychologów.

Wskazane wyżej nieprawidłowości stworzyły stan niepewności prawa zarówno dla samych psychologów, dla odbiorców świadczeń psychologicznych, a także dla organów administracji publicznej, które nie mogą wykonywać swoich ustawowych obowiązków. Obecnie, mimo obowiązywania ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r., nie jest możliwe uzyskanie prawa wykonywania zawodu psychologa, które stosownie do art. 7 tej ustawy, powstaje z chwilą dokonania wpisu na listę psychologów regionalnej izby psychologów, z uwagi na niepowołanie organów samorządu zawodowego psychologów.

Wskazane wyżej nieprawidłowości spowodowały, że nie zostały wydane żadne akty wykonawcze do ustawy o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów.

Rynek usług działa obecnie na zasadach wolności prowadzenia działalności gospodarczej. Psychologowie wykonują usługi na podstawie umów o pracę oraz umów cywilnoprawnych zawieranych z jednostkami zarówno sektora finansów

publicznych, jak i prywatnego. Usługi psychologiczne wykonują też w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, często będąc wspólnikami spółek partnerskich.

Żaden z psychologów nie jest wpisany na Listę Psychologów, ponieważ nie został powołany samorząd, którego jednym z ustawowych zadań było jej prowadzenie. Usługi psychologiczne świadczą osoby legitymujące się dyplomem magistra na kierunku psychologia, co skutkuje tym, że w sytuacji dużego popytu na te usługi, własną działalność prowadzą osoby od razu po studiach.

Niefunkcjonowanie samorządu zawodowego i procedur odpowiedzialności zawodowej psychologów skutkuje tym, że skargi na psychologów są wysyłane do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. W tej sytuacji resort pracy informuje o tym, że ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. jest obowiązującym aktem prawa, który nie działa w praktyce. Brak funkcjonującego systemu odpowiedzialności zawodowej psychologów powoduje, że nie ma podmiotu, do którego mogą być składane skargi na psychologów ani organów odpowiedzialnych za sprawowanie pieczy nad należytym wykonywaniem tego zawodu.

Odbiorcy świadczeń psychologicznych powierzają swoje zdrowie psychiczne osobom, których kwalifikacje nie podlegają ocenie właściwego kompetentnego organu. Strony postępowań sądowych kwestionują opinie przedstawiane przez biegłych psychologów, wskazując, że nie mają oni prawa wykonywania zawodu. Przedstawione problemy były przedmiotem wystąpień kierowanych do ministra właściwego do spraw pracy przez: Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Pacjenta, sędziów sądów powszechnych za pośrednictwem Ministerstwa Sprawiedliwości oraz licznych skarg obywatelskich.

Z uwagi na konieczność dokonania wielu zmian w ustawie z dnia 8 czerwca 2001 r., jej nowelizacja nie jest możliwa. Zgodnie bowiem z § 84 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283), jeżeli zmiany wprowadzane w ustawie miałyby być liczne albo miałyby naruszać konstrukcję lub spójność ustawy, opracowuje się projekt nowej ustawy.

Zawód psychologa jest zawodem zaufania publicznego. Zgodnie z art. 17 ust. 1 Konstytucji RP, w drodze ustawy można tworzyć samorządy zawodowe reprezentujące osoby wykonujące zawody zaufania publicznego, których zadaniem jest sprawowanie pieczy nad należytym wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony. Jest to wyjątek od generalnej zasady wolności wykonywania zawodu wyrażonej w art. 65 ust. 1 Konstytucji RP i jako taki musi być regulowany w ustawie. Niezbędne jest zatem legislacyjne uregulowanie zasad wykonywania tego zawodu.

Potrzeba zagwarantowania należytej jakości świadczonych przez psychologów usług przemawia za decyzją o ograniczeniu swobody w wykonywaniu zawodu psychologa i wprowadzeniu projektowanej regulacji.

Wypracowanie jednolitych zasad dotyczących tego zawodu zapewni odpowiedni standard udzielania świadczeń psychologicznych oraz możliwość weryfikacji kompetencji wykonujących go osób.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Prawna regulacja dostępu do zawodu psychologa umożliwi jego wykonywanie osobom z odpowiednimi kwalifikacjami oraz postawą etyczną. Zakres przedmiotowy projektowanej ustawy określa zasady: uzyskiwania prawa wykonywania zawodu psychologa, wykonywania zawodu psychologa, organizacji i działania samorządu zawodowego psychologów, zwanego dalej „samorządem psychologów” oraz zasady odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów.

Projekt ustawy wskazuje, że zawód psychologa jest zawodem zaufania publicznego, a tytuł zawodowy „psycholog” podlega ochronie prawnej.

Psycholog uzyskuje prawo wykonywania zawodu z dniem wpisu do Rejestru Psychologów, zwanego dalej „Rejestrem”. Rejestr prowadzi regionalna rada psychologów, zwana dalej „regionalną radą”.

Regionalna rada wpisuje do Rejestru osobę, która spełnia następujące wymagania:

- 1) ukończyła w Rzeczypospolitej Polskiej:
 - a) studia pierwszego stopnia na kierunku psychologia i studia drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz uzyskała tytuł zawodowy magistra na tym kierunku albo
 - b) jednolite studia magisterskie na kierunku psychologia oraz uzyskała tytuł zawodowy magistra na tym kierunku lub
- 2) posiada dyplom wydany w państwie innym niż państwo członkowskie Unii Europejskiej, uznany za równoważny z dyplomem ukończenia studiów na kierunku psychologia uzyskiwanym w Rzeczypospolitej Polskiej, potwierdzający formalne kwalifikacje psychologa, lub
- 3) posiada kwalifikacje do wykonywania zawodu psychologa nabyte w państwie członkowskim Unii Europejskiej, uznane w Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania

kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 334 oraz z 2025 r. poz. 619);

- 4) korzysta w pełni z praw publicznych oraz ma pełną zdolność do czynności prawnych;
- 5) swoim dotychczasowym zachowaniem daje rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu psychologa, w szczególności nie była prawomocnie skazana za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego;
- 6) wykazuje znajomość języka polskiego w stopniu niezbędnym do wykonywania zawodu psychologa.

Projekt ustawy określa zakres danych objętych wpisem oraz dokumenty, które dołącza się do wniosku.

Od wniosku o wpis do Rejestru regionalna rada pobiera opłatę w wysokości nie wyższej niż 10 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku za ubiegły rok, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w roku poprzedzającym rok, w którym wniosek został złożony, w drodze obwieszczenia, do dnia 15 stycznia każdego roku.

Od dnia wpisu do Rejestru psycholog wykonuje zawód samodzielnie. Psycholog wykonuje zawód zgodnie z aktualnym stanem wiedzy psychologicznej, z należytą starannością oraz zgodnie z zasadami etyki zawodowej określonymi w Kodeksie Etyki Zawodowej, a także z poszanowaniem prywatności i godności osobistej odbiorcy świadczeń psychologicznych oraz osób trzecich. Psycholog jest obowiązany do ochrony danych osobowych uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu.

Regionalna rada podejmuje uchwałę w sprawie wpisu do Rejestru bądź w sprawie odmowy wpisu do Rejestru. Do uchwał regionalnej rady i Krajowej Rady w sprawie wpisu do Rejestru i odmowy wpisu do Rejestru stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572) dotyczące decyzji administracyjnej. Od ostatecznej uchwały w sprawie wpisu do Rejestru i odmowy wpisu do Rejestru skargę do sądu administracyjnego może wnieść także minister właściwy do spraw pracy. W sprawach ostatecznej uchwały w sprawie wpisu do Rejestru i odmowy wpisu do Rejestru minister właściwy do spraw pracy może wziąć udział w toczącym się postępowaniu sądowoadministracyjnym na prawach przysługujących prokuratorowi.

Po uzyskaniu wpisu do Rejestru psycholog współpracuje z opiekunem w sprawach dotyczących rozwoju zawodowego. Celem współpracy z opiekunem jest udzielanie wsparcia psychologowi rozpoczynającemu wykonywanie zawodu psychologa przez wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz zapoznanie z praktycznymi aspektami etycznych standardów wykonywania tego zawodu. Opiekunowi przysługuje wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości nie wyższej niż 10 % przeciętnego wynagrodzenia. Wynagrodzenie opiekuna będzie pokrywane ze środków będących w dyspozycji samorządu psychologów. Wynagrodzenie wypłaca się w wysokości ustalonej przez regionalną radę tej izby, do której przynależy psycholog współpracujący z opiekunem. Okres współpracy z opiekunem nie może być krótszy niż 9 miesięcy i nie może przekroczyć 24 miesięcy, licząc od dnia doręczenia psychologowi pisemnej informacji o wskazaniu opiekuna przez regionalną radę. Po zakończeniu współpracy z psychologiem, opiekun wydaje pisemną opinię końcową na temat rozwoju zawodowego i możliwości kontynuacji wykonywania zawodu przez tego psychologa.

Wykonywanie zawodu psychologa polega na udzielaniu świadczeń psychologicznych. Określono zamknięty katalog świadczeń psychologicznych oraz zdefiniowano ich poszczególne rodzaje. Świadczeniami psychologicznymi są:

- 1) diagnoza psychologiczna polegająca na rozpoznawaniu za pomocą metod psychologicznych, opartych na dowodach naukowych, właściwości funkcjonowania psychologicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych oraz ich psychologicznych przyczyn i skutków;
- 2) opiniowanie psychologiczne polegające na opisie aktualnego funkcjonowania psychologicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych, sporządzonym pisemnie na podstawie przeprowadzonego badania psychologicznego;
- 3) orzekanie psychologiczne na podstawie przepisów odrębnych polegające na formułowaniu pisemnej diagnozy psychologicznej o aktualnym funkcjonowaniu odbiorcy świadczeń psychologicznych;
- 4) udzielanie pomocy psychologicznej, polegającej na stosowaniu form oddziaływania psychologicznego ukierunkowanych na rozwój, podnoszenie jakości życia, profilaktykę, zachowanie i przywracanie zdrowia psychicznego, zapobieganie, zmniejszanie i usuwanie nieprawidłowości dotyczących zdrowia psychicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych oraz wsparcie w sytuacji doświadczenia kryzysu, traumy lub stresu;
- 5) prowadzenie psychoterapii przez psychologa w przypadku nabycia przez niego uprawnień psychoterapeuty na podstawie odrębnych przepisów. Jednocześnie projektodawca precyzuje, że prowadzenie psychoterapii przez psychologa nie ogranicza prawa do prowadzenia psychoterapii osobom, które nabyły na podstawie odrębnych przepisów uprawnienia psychoterapeuty i nie posiadają prawa wykonywania zawodu psychologa.

Za wykonywanie zawodu psychologa uważa się także: prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych w zakresie psychologii, prowadzenie działalności dydaktycznej w zakresie psychologii, prowadzenie działalności w zakresie

ustawicznego rozwoju zawodowego psychologów, kierowanie przez psychologa pracą zawodową osób wykonujących zawód psychologa, sprawowanie funkcji z wyboru w organach samorządu psychologów lub wykonywanie pracy na rzecz tego samorządu w zakresie realizacji jego zadań.

Projekt ustawy nie ingeruje w formy zatrudnienia psychologów, niezależnie od miejsca zatrudnienia.

Psycholog jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystko, o czym dowiedział się w związku z udzielaniem świadczeń psychologicznych. Przewidziane są jednak enumeratywnie wymienione wyjątki od tej zasady. Wymogu zachowania tajemnicy nie stosuje się w przypadku, gdy:

- 1) wynika to z odrębnych przepisów;
- 2) zachowanie tajemnicy może stanowić niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia odbiorcy świadczeń psychologicznych lub innych osób;
- 3) zachodzi potrzeba, wyłącznie w celu udzielenia dalszych świadczeń, przekazania z innemu psychologowi, osobie wykonującej zawód medyczny w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 450, z późn. zm.) lub osobie wykonującej zawód mający zastosowanie w ochronie zdrowia, niezbędnych informacji o odbiorcy świadczeń psychologicznych związanych z udzielanym świadczeniem psychologicznym, po uprzednim uzyskaniu na to zgody odbiorcy świadczeń psychologicznych albo jego przedstawiciela ustawowego;
- 4) świadczenie psychologiczne zostało wykonane na zlecenie podmiotu uprawnionego na podstawie odrębnych przepisów, wyłącznie w odniesieniu do tego podmiotu;
- 5) odbiorca świadczeń psychologicznych lub jego przedstawiciel ustawowy wyrazi pisemną zgodę na ujawnienie tajemnicy, po uprzednim poinformowaniu o skutkach jej ujawnienia, chyba że dobro odbiorcy świadczeń psychologicznych jest zagrożone, a zgodę na ujawnienie tajemnicy wyraził wyłącznie przedstawiciel ustawowy;
- 6) psycholog składa zeznania i wyjaśnienia w trakcie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów w zakresie okoliczności objętych postępowaniem.

Psycholog ma obowiązek prowadzenia dokumentacji psychologicznej odbiorcy świadczeń psychologicznych. Dokumentacja psychologiczna jest objęta tajemnicą. Projekt ustawy określa podstawowe elementy, które powinna zawierać dokumentacja psychologiczna oraz zapewnia odbiorcom świadczeń psychologicznych prawo dostępu do tej dokumentacji, z wyłączeniem arkuszy testów psychologicznych oraz notatek roboczych psychologa o znaczeniu krótkotrwałym. Dokumentację psychologiczną przechowuje się w postaci papierowej lub elektronicznej w warunkach organizacyjnych i technicznych zapewniających jej ochronę przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub utratą oraz uniemożliwiających dostęp osób nieupoważnionych. Określone zostały również zasady prowadzenia, przechowywania, przekazywania i niszczenia dokumentacji psychologicznej.

Psycholog ma prawo i obowiązek ustawicznego rozwoju zawodowego. Przebieg ustawicznego rozwoju zawodowego psychologa dokumentuje się w karcie ustawicznego rozwoju zawodowego, którą prowadzi regionalna rada.

Psychologowie są zorganizowani na zasadach samorządu zawodowego, który jest niezależny w wykonywaniu swoich zadań i podlega tylko przepisom ustaw.

Alternatywną opcją, która była rozpatrywana, było powierzenie funkcji samorządu zawodowego jednej z organizacji psychologów. Byłoby to jednak zaprzeczeniem zasady samorządności, której wyrazem jest powołanie samorządu, decydującego o sprawach danej grupy zawodowej niezależne od nadrzędnej władzy. Z uwagi na obligatoryjną przynależność do samorządu dla osób chcących wykonywać dany zawód, żadna z organizacji psychologów nie powinna być uprzywilejowana w procesie powoływania organów samorządu psychologów. Rozwiązanie takie wykluczałoby bowiem pozostałą część środowiska zawodowego w wyznaczaniu form i standardów pracy psychologów i dlatego zostało odrzucone.

Przynależność do samorządu psychologów jest obowiązkowa. Samorząd jest dwustopniowy. Jednostkami organizacyjnymi samorządu psychologów jest Krajowa Izba Psychologów oraz regionalne izby psychologów. Liczba i obszar działania poszczególnych regionalnych izb jest ustalana przez Krajowy Zjazd Psychologów, z tym zastrzeżeniem, że nie może być mniejsza niż cztery. Obszar regionalnych izb psychologów musi uwzględniać podział administracyjny Rzeczypospolitej Polskiej na województwa. Siedzibą Krajowej Izby Psychologów jest Warszawa.

Do zadań samorządu psychologów należy w szczególności sprawowanie pieczy nad należyтым wykonywaniem zawodu psychologa, ustanawianie zasad etyki zawodowej dotyczących wykonywania zawodu psychologa oraz dbanie o ich przestrzeganie, prowadzenie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów, reprezentowanie psychologów i ochrona ich interesów zawodowych, organizacja lub koordynacja doskonalenia zawodowego psychologów, współdziałanie z organami administracji publicznej oraz organizacjami w kraju i za granicą

w sprawach dotyczących wykonywania zawodu psychologa, opiniowanie aktów prawnych dotyczących zawodu psychologa, a także zarządzanie majątkiem Krajowej Izby i regionalnych izb.

Wskazane zostały organy samorządu oraz zakres ich zadań. Na szczeblu centralnym organami Krajowej Izby Psychologów są: Krajowy Zjazd Psychologów, Krajowa Rada Psychologów, Krajowa Komisja Rewizyjna, Krajowy Sąd Dyscyplinarny oraz Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny. Na szczeblu regionalnym organami regionalnej izby psychologów są: regionalny zjazd psychologów, regionalna rada psychologów, regionalna komisja rewizyjna, regionalny sąd dyscyplinarny oraz regionalny rzecznik dyscyplinarny. Kadencja organów samorządu psychologów trwa cztery lata.

Wprowadzenie dla organów samorządu możliwości obradowania na posiedzeniach prowadzonych z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej ułatwi organizację spotkań.

Samorząd psychologów reprezentuje osoby wykonujące zawód zaufania publicznego oraz sprawuje pieczę nad wykonywaniem tego zawodu. Samorząd ponadto dokonuje czynności związanych z dopuszczeniem do wykonywania zawodu oraz ustala zasady etyki zawodowej, w celu zapewnienia standardów należytego wykonywania zawodu. Dysponuje również karami dyscyplinarnymi, między innymi odnoszącymi się wprost do prawa wykonywania zawodu (zawieszenie prawa wykonywania zawodu, pozbawienie prawa wykonywania zawodu).

Ponadto określone zostały przesłanki odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów, co umożliwi zgłaszanie nieprawidłowości lub wnoszenie skarg do podmiotu ustawowo uprawnionego do prowadzenia postępowań dyscyplinarnych wobec psychologów. Odpowiedzialność dyscyplinarna psychologów nie wyłącza odpowiedzialności przewidzianej w odrębnych przepisach. Karami dyscyplinarnymi są: upomnienie, nagana, kara pieniężna, ograniczenie zakresu czynności w wykonywaniu zawodu psychologa na okres od 6 miesięcy do 2 lat, zawieszenie prawa wykonywania zawodu na okres od roku do 5 lat oraz pozbawienie prawa wykonywania zawodu. Obok tych kar można orzec dodatkowo zakaz wykonywania opieki na czas od roku do 5 lat.

Przewidziana została szczegółowa procedura postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów.

W celu zapobieżenia niebezpieczeństwu preferowania przez samorząd psychologów interesu partykularnego kosztem interesu publicznego, mającego stanowić granicę i cel przypisania zadań publicznych tworzonemu ustawowo samorządowi, w projekcie ustawy wprowadzono nadzór nad działalnością samorządu psychologów pełniony przez ministra właściwego do spraw pracy. W ramach nadzoru minister właściwy do spraw pracy może w szczególności:

- 1) wnieść skargę do sądu administracyjnego: od ostatecznej uchwały w sprawie wpisu do Rejestru, odmowy wpisu do Rejestru, skreślenia psychologa z Rejestru oraz uchwały o trwałej niezdolności psychologa do wykonywania zawodu;
- 2) wziąć udział w toczącym się postępowaniu sądowoadministracyjnym na prawach przysługujących prokuratorowi w sprawach od ostatecznej uchwały w sprawie wpisu do Rejestru, odmowy wpisu do Rejestru, skreślenia psychologa z Rejestru oraz uchwały o trwałej niezdolności psychologa do wykonywania zawodu;
- 3) zaskarżyć do Sądu Najwyższego uchwały organów samorządu psychologów pod zarzutem niezgodności z prawem; w celu realizacji tego uprawnienia Krajowa Rada przesyła ministrowi właściwemu do spraw pracy uchwały Krajowej Rady i Krajowego Zjazdu, a regionalna rada – odpowiednio uchwały regionalnej rady i regionalnego zjazdu, z wyjątkiem uchwał regionalnej rady w sprawie wpisu do Rejestru, odmowy wpisu do Rejestru oraz skreślenia psychologa z Rejestru;
- 4) zwrócić się do regionalnej rady o przekazanie podjętej przez radę uchwały, w razie podjęcia wątpliwości co do zgodności z prawem uchwały w sprawie wpisu do Rejestru, odmowy wpisu do Rejestru oraz skreślenia psychologa z Rejestru. Regionalna rada przekazuje wówczas uchwałę w terminie 14 dni od doręczenia wystąpienia ministra. Minister w terminie miesiąca od dnia otrzymania uchwały może zwrócić się z wnioskiem do Krajowej Rady o wszczęcie postępowania w przedmiocie stwierdzenia nieważności tej uchwały;
- 5) zwrócić się do Krajowego Zjazdu, regionalnego zjazdu, Krajowej Rady lub regionalnej rady z wnioskiem o podjęcie uchwały w sprawie należącej do właściwości samorządu psychologów;
- 6) wnioskować o zwołanie Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Psychologów;
- 7) złożyć kasację od prawomocnego orzeczenia Krajowego Sądu Dyscyplinarnego.

Ponadto w celu zagwarantowania wykonywania nadzoru przez ministra właściwego do spraw pracy, zobowiązano Krajową Radę do przysyłania ministrowi właściwemu do spraw pracy, w terminie do dnia 31 maja, informacji z działalności samorządu psychologów za rok poprzedni.

Przewidziana jest odpowiedzialność karna za:

- 1) posługiwanie się tytułem zawodowym psychologa przez osobę nieposiadającą prawa wykonywania zawodu psychologa;
- 2) udzielanie świadczeń psychologicznych przez osobę nieposiadającą prawa wykonywania zawodu psychologa;
- 3) powierzanie wykonywania świadczeń psychologicznych osobie, która nie posiada prawa wykonywania zawodu psychologa.

Przepisy projektowanej ustawy nie naruszają wynikających z odrębnych przepisów uprawnień i obowiązków psychologów, zasad dotyczących wydawania orzeczeń psychologicznych oraz terminu ich ważności, a także trybu odwoławczego w zakresie orzecznictwa psychologicznego. Przepisy ustawy nie naruszają także uprawnień psychologów do posługiwania się tytułem specjalisty uzyskanym stosownie do przepisów ustawy z dnia 24 lutego 2017 r. o uzyskiwaniu tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia (Dz. U. z 2025 r. poz. 342).

Nie ma możliwości osiągnięcia celu środkami pozalegisłacyjnymi.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

I – Państwa, w których zawód psychologa jest regulowany całościowo:

1. **Chorwacja** – zawód psychologa jest profesją regulowaną¹, oprócz studiów konieczne jest odbycie rocznego stażu zakończanego egzaminem zawodowym. Prawo do wykonywania zawodu psychologa jest potwierdzane przez Chorwacką Izbę Psychologiczną (Izba wydaje specjalne zezwolenie na wykonywanie zawodu psychologa).
2. **Finlandia** – zawód psychologa jest profesją regulowaną², jego wykonywanie jest zastrzeżone dla licencjonowanych specjalistów. Instytucja zwana Krajowym Organem Nadzorczym ds. Opieki Społecznej i Zdrowia, działająca w ramach Ministerstwa Spraw Społecznych i Zdrowia, przyznaje prawo do wykonywania zawodu psychologa.
3. **Cypr** – zawód psychologa jest zawodem regulowanym³. Istnieją dwa rodzaje psychologów:
 - 1) licencjonowani/zarejestrowani specjaliści, którzy są uprawnieni do przeprowadzania ocen psychologicznych za pomocą wywiadów klinicznych, testów psychologicznych przy wykorzystaniu testów psychometrycznych oraz diagnozowania problemów psychologicznych według Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób (ICD-10, DSM-5). Zarejestrowani psychologowie opracowują plany leczenia dla swoich pacjentów, przeprowadzają psychologiczne interwencje/leczenie. Dodatkowo mogą uczyć psychologii i prowadzić badania psychologiczne (naukowe);
 - 2) legitymujący się wykształceniem psychologicznym na poziomie licencjatu, pracujący w odpowiednich placówkach pod nadzorem, a ich rolą jest kierowanie pacjenta do psychologa zarejestrowanego (specjalisty). Są również uprawnieni do nauczania psychologii, prowadzenia przemówień i wykładów dot. zagadnień psychologicznych.
4. **Łotwa** – by wykonywać zawód psychologa konieczne jest uzyskanie specjalnego certyfikatu⁴. Proces certyfikacji prowadzony jest przez instytucję zwaną Służbą Jakości Edukacji.
5. **Portugalia** – prawo portugalskie rozróżnia prywatną i publiczną praktykę psychologiczną⁵. Obie wymagają rejestracji psychologa przez Portugalskie Stowarzyszenie Psychologów. Ponadto wszyscy absolwenci psychologii wpisani na Listę Psychologów obowiązani są do ukończenia zawodowego stażu.

II – Państwa, w których zawód psychologa jest regulowany częściowo:

1. **Austria** – regulowany jest zawód psychologa służby zdrowia i psychologa klinicznego, nie jest regulowany zawód psychologa ogólnego⁶. Ustawa austriacka dzieli psychologów na 3 kategorie:
 - 1) zawód psychologa opieki zdrowotnej („healthcare psychologist”),
 - 2) psychologa klinicznego („clinical psychologist”),
 - 3) psychologa ogólnego.

¹ <https://www.europsy.eu/national-requirements-croatia>

² <https://www.suomi.fi/services/licensing-of-a-psychologist-trained-outside-eu-eea-national-supervisory-authority-for-welfare-and-health/ce36c516-0aaf-477b-b3a5-be5ba8a139f3>

³ <https://www.businessincyprus.gov.cy/business-sectors/psychologist/>

⁴ <https://www.ikvd.gov.lv/en/services/registration-psychologists>

⁵ <https://www.europsy.eu/national-requirements-portugal>

⁶ <https://www.europsy.eu/national-requirements-austria>

Licencjonowanie i rejestracja zarządzane centralnie i kontrolowane przez Federalne Ministerstwo Spraw Społecznych, Zdrowia, Opieki i Ochrony Konsumentów obejmują jedynie psychologów opieki zdrowotnej i psychologów klinicznych.

Zawód psychologa ogólnego nie jest regulowany.

2. **Irlandia** – zawód psychologa co do zasady nie jest zawodem ustawowo regulowanym. Jednakże szczególne zawodowe kwalifikacje są wymagane do pracy w służbie zdrowia finansowanej ze środków publicznych – dotyczy to psychologa klinicznego, psychologa zajmującego się doradztwem („counselling psychologist”) oraz psychologa edukacyjnego. Proces uznawania kwalifikacji istnieje jedynie w odniesieniu do trzech wymienionych grup psychologów, ponieważ tylko te grupy mogą być zatrudnione w publicznej służbie zdrowia. Irlandzkie Towarzystwo Psychologiczne jest instytucją uprawnioną do uznawania kwalifikacji, o których mowa wyżej.
3. **Dania** – prawo duńskie rozróżnia zwykłego psychologa i tzw. autoryzowanego psychologa⁷. Do wykonywania obowiązków psychologa zwykłego wystarcza ukończenie studiów magisterskich z zakresu psychologii. By uzyskać tytuł psychologa autoryzowanego konieczne jest uzyskanie autoryzacji Rady ds. Nadzoru nad Praktyką Psychologiczną, która sprawuje też stały nadzór nad wymienionymi psychologami, którzy zobowiązani są również do przestrzegania wytycznych wydawanych przez Radę.

III – Państwa, w których zawód psychologa nie jest regulowany:

1. **Niemcy** – profesja psychologa nie jest zawodem regulowanym, do świadczenia usług psychologicznych wystarczające jest ukończenie studiów psychologicznych⁸. Zgodnie z prawem niemieckim jedynie profesja psychoterapeuty, która jest uznawana za zawód medyczny, jest zawodem regulowanym.
2. **Węgry** – psycholog nie jest zawodem regulowanym, nie istnieje samorząd psychologów⁹.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Osoby wykonujące zawód psychologa	Liczba zatrudnionych w elementarnej grupie zawodów Psychologów i pokrewni (kod 2634 wg klasyfikacji zawodów i specjalności) w październiku 2022 r. wyniosła 9,7 tys. osób	Struktura wynagrodzeń według zawodów, dane z października 2022 r. ¹⁰	Psychologowie wykonujący zawód będą podlegać obowiązkowej przynależności do samorządu psychologów oraz będą objęci obowiązkiem ustawicznego rozwoju zawodowego. Stworzony zostanie także system odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów.
Osoby posiadające wykształcenie psychologiczne	Liczba osób deklarujących posiadanie zawodu wyuczonego psychologa, jednocześnie mających co najmniej wykształcenie wyższe magisterskie wyniosła 129 tys. osób (średnia wartość w 1 kwartale 2024 r.)	Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności GUS w 1 kwartale 2024 r.	W projekcie ustawy zostaną określone warunki uzyskania prawa wykonywania zawodu psychologa.

⁷ <https://ast.dk/naevn/psykolognaevnet/authorisation-as-a-psychologist>; <https://ast.dk/naevn/psykolognaevnet/links-til-love-og-regler-for-autoriserede-psykologers-virke/anerkendelse-af-udenlandske-erhvervsmaessige-kvalifikationer-som-psykolog>; <https://ast.dk/naevn/psykolognaevnet/authorisation-som-psykolog>; <https://psykologeridanmark.dk/psykologens-uddannelse/>

⁸ <https://www.europsy.eu/national-requirements-germany> i <https://www.anerkennung-in-deutschland.de/html/de/2724.php>

⁹ <https://www.europsy.eu/national-requirements-hungary>

¹⁰ Dane są reprezentatywne tylko i wyłącznie dla jednostek zatrudniających 10 i więcej pracowników, i dotyczą osób zatrudnionych na umowę o pracę. Dane nie są reprezentatywne dla całej populacji zatrudnionych w tej grupie zawodowej <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy/struktura-wynagrodzen-wedlug-zawodow-za-pazdziernik-2022-roku,4,11.html>

Osoby studiujące na kierunku psychologia	W roku akademickim 2022/2023, na kierunku psychologia, studiowały 56 359 osoby W roku 2022 kierunek psychologia ukończyło 7036 osób	Dane GUS według stanu na październik 2022 ¹¹ Dane dot. absolwentów pobrano z publikacji: https://stat.gov.pl/obszarytematyczne/edukacja/edukacja/szkolnictwo-wyzszestudenci-i-absolwenci,20,3.html	W projekcie ustawy zostaną określone warunki uzyskania prawa wykonywania zawodu psychologa.
Obywatele	Ogół społeczeństwa korzystający z usług psychologów	Brak.	Obowiązek ustawicznego rozwoju zawodowego psychologów oraz sprawowanie pieczy nad wykonywaniem zawodu psychologa przez samorząd psychologów będzie gwarantował bezpieczeństwo osobom korzystającym z usług psychologicznych.
Minister właściwy do spraw pracy oraz urząd obsługujący	Wyznaczona jednostka ministerstwa i nadzorujący ją członek Kierownictwa resortu	Brak.	Projekt ustawy przewiduje nadzór ministra właściwego do spraw pracy nad działalnością samorządu.
Sądownictwo powszechne	319 sądów rejonowych	Lista sądów powszechnych	W związku z rozszerzeniem penalizacji jest możliwy wzrost liczby spraw karnych trafiających do sądów (art. 126-128).

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji – w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806 oraz z 2025 r. poz. 408).

Projekt ustawy został w czerwcu 2024 r. przesłany do zaopiniowania w terminie 30 dni do Rady Dialogu Społecznego na podstawie art. 5 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.). Projekt został także przesłany do następujących partnerów społecznych:

1) na podstawie art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 440):

- a) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych,
- b) Forum Związków Zawodowych,
- c) NSZZ „Solidarność”;

2) na podstawie art. 16 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2025 r. poz. 423):

- a) Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej,
- b) Konfederacji „Lewiatan”,
- c) Związkowi Rzemiosła Polskiego,
- d) Związkowi Pracodawców Business Centre Club,
- e) Związkowi Przedsiębiorców i Pracodawców,

¹¹ <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy/struktura-wynagrodzen-wedlug-zawodow-w-pazdzierniku-2020-roku,4,10.html>

- f) Federacji Przedsiębiorców Polskich,
g) Polskiemu Towarzystwu Gospodarcemu.

W grudniu 2024 r. w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny” opublikowano tabele z uwagami wraz ze stanowiskiem Ministerstwa do poszczególnych uwag.

Projekt ustawy został poddany konsultacjom publicznym zgodnie z uchwałą nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów. Jednocześnie z przekazaniem do uzgodnień międzyresortowych, projekt został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt ustawy był przedmiotem konsultacji społecznych z organizacjami reprezentującymi środowisko psychologów oraz ze środowiskiem naukowym psychologów.

Omówienie wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania zawiera się w dołączonym raporcie z konsultacji. W konsultacjach publicznych stanowisko przedstawiło ponad 60 podmiotów, w opiniowaniu 7 podmiotów.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2024 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0,05	2,67	0,14	0,14	0,16	0,17	0,18	0,18	0,19	0,20	0,20	4,28
budżet państwa	0,00	2,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	2,55
JST	0,01	0,02	0,02	0,02	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,04	0,04	0,30
FUS	0,03	0,11	0,09	0,09	0,10	0,10	0,10	0,10	0,11	0,11	0,11	1,05
NFZ	0,01	0,03	0,02	0,02	0,02	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,28
FP+FS	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,10
Wydatki ogółem	0,65	1,29	2,36	0,37	0,38	0,39	0,40	0,41	0,42	0,43	0,44	7,54
budżet państwa	0,65	1,29	2,36	0,37	0,38	0,39	0,40	0,41	0,42	0,43	0,44	7,54
Saldo ogółem	-0,60	1,38	-2,22	-0,23	-0,22	-0,22	-0,22	-0,23	-0,23	-0,23	-0,24	-3,26
budżet państwa	-0,65	1,21	-2,36	-0,37	-0,38	-0,39	-0,39	-0,40	-0,41	-0,42	-0,43	-4,99
JST	0,01	0,02	0,02	0,02	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,04	0,04	0,30
FUS	0,03	0,11	0,09	0,09	0,10	0,10	0,10	0,10	0,11	0,11	0,11	1,05
NFZ	0,01	0,03	0,02	0,02	0,02	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,28
FP+FS	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,10

Źródła finansowania	Wydatki związane z wdrożeniem ustawy zostaną sfinansowane przez zwiększenie części budżetowej ministra właściwego do spraw pracy.
	W przypadku części budżetowej 15 – Sądy powszechne ewentualne skutki finansowe wynikające z wejścia w życie projektowanej ustawy (ewentualny wzrost liczby spraw karnych trafiających do sądów z art. 126–128) zostaną pokryte w ramach dotychczasowych środków i nie będą stanowić podstawy do planowania ani ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa w roku wejścia w życie ustawy oraz w latach kolejnych.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	W tabeli wskazano skutki finansowe wprowadzenia regulacji. Po stronie dochodowej znajdują się wpływy do budżetu państwa z tytułu opłaty za wpis do spisu psychologów do czasu powołania samorządu psychologów. Określona została w wysokości 50 zł od wpisu. Przy założeniu, że do spisu psychologów wpisze się 50 tys. osób, szacowany wpływ może wynieść 2 500 tys. zł. Jednocześnie projektowane rozwiązania będą skutkowały obciążeniem dla sektora finansów publicznych. Według szacunkowych wyliczeń w pierwszym roku (2025) od dnia ogłoszenia projektowanych przepisów, należy ponieść koszt w wysokości 652,9 tys. zł na zapewnienie prawidłowego powołania organów samorządu psychologów i rozpoczęcie wykonywania przez niego obowiązków ustawowych. Na powyższą kwotę składają się: koszty zatrudnienia przez 3 miesiące (IV kwartał 2025) 3 pracowników w resorcie obsługującym ministra właściwego do spraw pracy odpowiadających za prowadzenie spraw związanych z obowiązkami wynikającymi z planowanej regulacji prawnej (obsługa

techniczno-organizacyjna Komitetu Organizacyjnego Izb Psychologów, zwanego „Komitetem”, obsługa wpłat za wpis do spisu psychologów) w łącznej kwocie około 152,9 tys. zł w tym:

- a) koszt wynagrodzeń 3 pracowników – około 117,4 tys. zł (3 miesiące),
- b) koszt wyposażenia 3 stanowisk pracowniczych w sprzęt kwaterunkowy – około 14 tys. zł,
- c) koszt zakupu 3 komputerów przenośnych, monitora oraz oprogramowania – około 21,5 tys. zł;

2) koszty systemu teleinformatycznego, który ma zapewnić obsługę spisu psychologów dla potrzeb przeprowadzenia wyborów do organów samorządu psychologów w zależności od jego funkcjonalności, został oszacowany przez Departament Informatyki Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na około 500 tys. zł. Koszt zaprojektowania, wykonania i wdrożenia w systemie teleinformatycznym Praca.gov.pl trzech formularzy elektronicznych, tj.:

- Wniosku o dokonanie wpisu do spisu psychologów (wraz z opcją wnoszenia korekty),
- Głosowanie na delegata na Zjazd Krajowy,
- Głosowanie na delegata na Zjazd Regionalny,

oszacowany został na ok. 200 000 zł. Natomiast koszt rozbudowy systemu teleinformatycznego STOR o funkcjonalności umożliwiające pracownikom resortu obsługę ww. wniosków, w tym: dokonanie weryfikacji wniosków o wpis do spisu psychologów pod względem merytorycznym, zwrotne przysyłanie do psychologa informacji o zatwierdzeniu/ odrzuceniu wniosku, tworzenie list kandydatów na delegatów na Zjazd Krajowy oraz na poszczególne regionalne zjazdy, podsumowanie wyników głosowania na kandydatów na delegatów na Zjazd Krajowy i regionalne zjazdy, został oszacowany na ok. 300 000 zł.

Łączny koszt wdrożenia systemu teleinformatycznego wynosi zatem ok. 500 000 zł.

Nowe obowiązki nałożone na mocy projektu ustawy na Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej będą skutkować potrzebą zwiększenia zatrudnienia o trzy etaty w pierwszym roku od dnia ogłoszenia projektowanych przepisów. Obowiązki te w pierwszym roku będą obejmować obsługę techniczno-organizacyjną Komitetu, obsługę wpłat za wpis do spisu psychologów, prowadzenie tego spisu oraz zorganizowanie i zwołanie pierwszego Krajowego Zjazdu i pierwszych regionalnych zjazdów. W kolejnych latach będzie konieczne utrzymanie zatrudnienia dwóch dodatkowych pracowników w komórce organizacyjnej w resorcie pracy odpowiedzialnej za nadzór ministra pracy nad samorządem psychologów, co będzie stałym kosztem związanym z wejściem w życie tej regulacji i wynikających z niej nowych zadań. W pierwszym roku będzie niezbędny natomiast trzeci etat do spraw obsługi wpłat do spisu psychologów (resort pracy przewiduje, że do spisu psychologów wpisze się co najmniej 50 tys. osób).

Psychologowie są liczną grupą zawodową, co będzie skutkowało dla resortu dużym nakładem pracy związanym z utworzeniem samorządu psychologów (w tym spisu wyborców), a następnie sprawowaniem nad nim nadzoru.

Stałym kosztem regulacji finansowanym z budżetu państwa będzie wynagrodzenie w wysokości około 322,9 tys. zł rocznie poczynając od 2026 r. (w 2025 r. planuje się zatrudnienie pracowników od października – koszt dwóch etatów na ten okres 2025 r. szacuje się na 78,3 tys. zł), powiększone w kolejnych latach o stopę inflacji oraz dodatkowe wynagrodzenie roczne tzw. trzynastkę (od 2027 r.), przysługujące 2 pracownikom komórki organizacyjnej w resorcie pracy odpowiedzialnej za nadzór ministra pracy nad samorządem psychologów, zajmujących się m.in.:

- prowadzeniem spraw związanych ze sprawowaniem przez ministra właściwego do spraw pracy nadzorem nad działalnością samorządu;
- badaniem zgodności z prawem uchwał organów samorządu;
- prowadzeniem spraw związanych z występowaniem przez ministra właściwego do spraw pracy do organów samorządu o podejmowanie uchwał w sprawach należących do właściwości tych organów;

- prowadzeniem spraw związanych z realizacją uprawnień i obowiązków ministra właściwego do spraw pracy w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej.

W drugim roku od dnia ogłoszenia regulacji (2026 r.) koszty budżetu państwa wyniosą 1 293,9 tys. zł. Będą one obejmowały:

- koszt zorganizowania i zwołania pierwszego Krajowego Zjazdu oraz pierwszych regionalnych zjazdów, który szacuje się na około 850 tys. zł (50 tys. każdy zjazd). Taka kwota będzie niezbędna, tylko w przypadku, gdy zostaną powołane regionalne izby psychologów we wszystkich województwach;
- koszt wynagrodzenia 2 pracowników komórki organizacyjnej w resorcie pracy odpowiedzialnej za nadzór ministra pracy nad samorządem psychologów oraz koszt zatrudnienia 1 pracownika na 9 miesięcy (styczeń-wrzesień 2026 r.) – 443,9 tys. zł rocznie.

W trzecim roku od dnia ogłoszenia regulacji (2027 r.) koszty budżetu państwa wyniosą 2 358,1 tys. zł. Na powyższą kwotę składa się:

- dofinansowanie z budżetu państwa w formie dotacji celowej kosztu rozpoczęcia wykonywania przez samorząd psychologów obowiązków ustawowych. Kwota dotacji celowej nie może być wyższa niż 2 000 tys. zł;
- koszt wynagrodzenia 2 pracowników komórki organizacyjnej w resorcie pracy odpowiedzialnej za nadzór ministra pracy nad samorządem psychologów: 358,1 tys. zł rocznie. Po powołaniu samorządu psychologów będzie on się utrzymywał ze składek członkowskich.

W części dochodowej ujęto wzrost dochodów jednostek sektora finansów publicznych z tytułu wysokości odprowadzanych obowiązkowych danin (podatku dochodowego od osób fizycznych i składek (FUS, NFZ, FP, FS) związanych z zatrudnieniem ww. pracowników. W związku z bardzo niskimi kwotami dochody Funduszu Pracy i Funduszu Solidarnościowego zostały w tabeli przedstawione łącznie. Począwszy od 2027 r. w obliczeniach uwzględniono dodatkowe wynagrodzenie roczne (tzw. trzynastkę) dla ww. dwóch pracowników resortu pracy. Do obliczeń dla danego roku przyjęto jako podstawę wynagrodzenie z roku poprzedniego. Dla ubezpieczenia wypadkowego przyjęto stawkę 0,67 %. Poniższa tabela przedstawia założenia do obliczeń dotyczących wynagrodzeń ww. pracowników MRPiPS.

Założenia do obliczeń w zakresie wynagrodzeń pracowników MRPiPS (w zł)

Wyszczególnienie	2025	2026	2027
	rok 0	rok 1	rok 2
wynagrodzenie 1 osoby brutto miesięcznie	10 929	11 268	11 561
liczba etatów	3	3	2
	3	2 etaty 12 miesięcy, 1 etat 9 miesięcy	12
liczba miesięcy			
wynagrodzenie brutto	98 365	371 854	277 470
dodatkowe wynagrodzenie roczne brutto	0	0	22 537
Razem	98 365	371 854	300 007
składki pracodawcy na FUS	16 653	62 955	50 791
składki na Fundusz Pracy	984	3 719	3 000
składki na Fundusz Solidarnościowy	1 426	5 392	4 350
Ogółem koszt pracodawcy	117 429	443 919	358 148

W obliczeniach skutków finansowych dla jednostek sektora finansów publicznych (JSFP) przyjęto założenie, że udział jednostek samorządu terytorialnego w dochodach z PIT w 2025 r. i kolejnych latach pozostanie na stałym poziomie 85,0 %. Dane w tabeli dotyczące wynagrodzeń zostały przeliczone zgodnie z prognozami wskaźników makroekonomicznych ustalanych przez MF („Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw, Aktualizacja – październik 2024 r.”). Uwzględniono dynamikę cen towarów i usług konsumpcyjnych.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe								
		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Będą mogły zatrudniać na stanowisku psychologa wyłącznie osoby legitymujące się prawem wykonywania zawodu.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, których działalność polega m.in. na udzielaniu świadczeń psychologicznych, będą mogły zatrudniać przy ich udzielaniu wyłącznie osoby legitymujące się prawem wykonywania zawodu.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Prawna regulacja zawodu psychologa i powstanie samorządu psychologów potwierdzą status psychologa jako zawodu zaufania publicznego. Obowiązek ustawicznego rozwoju zawodowego psychologów oraz sprawowanie pieczy nad wykonywaniem zawodu psychologa przez samorząd psychologów będzie gwarantował bezpieczeństwo osobom korzystającym z usług psychologicznych. Zostanie stworzony system odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów. Odbiorcy świadczeń psychologicznych będą mogli zgłaszać zastrzeżenia do pracy psychologów i oczekiwać podjęcia odpowiedniego postępowania przez organy samorządu. Brak wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.						
Niemierzalne		Celem projektowanych regulacji jest doprowadzenie do wzrostu jakości udzielanych świadczeń psychologicznych. Jednakże ograniczenie dostępu do zawodu może przełożyć się na zmniejszenie poziomu konkurencyjności na rynku usług psychologicznych, a to może spowodować wzrost cen udzielanych świadczeń psychologicznych. Oszacowanie wpływu składek na rodziny i gospodarstwa domowe jest niecelowe ze względu na stosunkowo niską kwotę przypadającą na opłatę za wpis do spisu psychologów.						
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Regulacje prawne wprowadzane niniejszą ustawą nie są mierzalne ekonomicznie lub nie mają wpływu na obowiązki pracodawcy, które wynikają z przepisów prawa pracy. Projekt ustawy będzie miał skutki finansowe dla psychologów. Przewidywana jest opłata 50 zł za wpis do spisu psychologów. Natomiast osoby, które będą ubiegać się o prawo wykonywania zawodu psychologa po ukonstytuowaniu się organów samorządu psychologów, uiszcza jednorazową opłatę za wpis w wysokości ustalonej przez Krajowy Zjazd, nie wyższą niż 10 % przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku za ubiegły rok, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w roku poprzedzającym rok, w którym wniosek został złożony, w drodze obwieszczenia, do dnia 15 stycznia każdego roku, a następnie okresowe składki członkowskie w wysokości ustalonej przez samorząd. Proponowane 10 % przeciętnego						

	wynagrodzenia to tylko górna granica opłaty od wniosku o wpis do Rejestru. Kierując się ideą samorządności, o ostatecznej wysokości opłaty będzie decydował samorząd psychologów. Pośrednią konsekwencją wprowadzanych regulacji prawnych może być ograniczenie kosztów związanych z niektórymi absencjami chorobowymi będącymi przyczyną niezdolności do pracy. Z raportów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wynika, że zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania były w latach 2020–2022 jedną z najczystszych przyczyn absencji chorobowych, w kontekście liczby dni absencji, a mianowicie w 2020 r. – 10,8 % ogółu liczby dni absencji (27,7 mln dni), podobnie w 2021 r. – 10,5 % (25,2 mln dni) i w 2022 r. – 10,0 % (23,8 mln dni)¹². Z kolei wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy, której przyczyną były zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania, wyniosły w 2020 r. 7 253 292,5 tys. złotych (17,1 % ogółem poniesionych wydatków na grupy chorobowe będące przyczyną niezdolności do pracy świadczeniobiorców), w 2021 r. – 7 424 735,6 tys. złotych (16,7 % ogółem poniesionych wydatków na grupy chorobowe będące przyczyną niezdolności do pracy świadczeniobiorców) a w 2022 r. – 7 525 074,8 tys. złotych (16,3 % ogółem poniesionych wydatków na grupy chorobowe będące przyczyną niezdolności do pracy świadczeniobiorców)¹³. Wysokie prawdopodobieństwo jest, że odpowiednia opieka psychologa i podjęta terapia psychologiczna będą pozytywnie oddziaływać na zdrowie psychiczne odbiorców świadczeń psychologicznych, ich doświadczenia kryzysu, traumy lub stresu, co będzie skutkowało mniejszą liczbą zwolnień lekarskich z powodu zaburzeń psychicznych.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy	
	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☒ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:

Obciążenia regulacyjne dotyczą zarówno psychologów (obowiązkowy wpis do Rejestru, obowiązek ustawicznego rozwoju zawodowego, uznawanie kwalifikacji itp.) jak i organów władzy publicznej: ministra właściwego do spraw pracy (dokonywanie wpisów do spisu psychologów prowadzonego na potrzeby przeprowadzenia wyborów organów samorządu psychologów, możliwość wniesienia skargi do sądu administracyjnego od ostatecznej uchwały regionalnej rady w sprawie w sprawie wpisu do Rejestru, odmowy wpisu do Rejestru, skreślenia psychologa z Rejestru oraz uchwały o trwałej niezdolności psychologa do wykonywania zawodu) oraz sądów powszechnych (rozpatrywanie odwołań od uchwał w sprawie wpisu do Rejestru, odmowy wpisu do Rejestru, skreślenia psychologa z Rejestru oraz uchwały o trwałej niezdolności psychologa do wykonywania zawodu, rozpatrywanie odwołań od orzeczeń dyscyplinarnych, prowadzenie spraw karnych z tytułu naruszenia przepisów ustawy).

Kolejne obciążenia są związane z dokonywaniem wpisów do spisu psychologów prowadzonego na potrzeby przeprowadzenia wyborów organów samorządu psychologów, a następnie utworzeniem i prowadzeniem przez samorząd psychologów Rejestru. Ze względu na potrzebę stałego aktualizowania przechowywanych danych, projekt ustawy wprowadza obowiązek zgłaszania zmiany danych objętych wpisem. Rejestr ma jawny charakter, ponieważ w ograniczonym zakresie będzie udostępniany odbiorcom świadczeń psychologicznych. Dzięki temu spełnia jedną ze swoich podstawowych

¹² Raporty Zakładu Ubezpieczeń Społeczny pt. „Absencja chorobowa” z 2020, 2021 i 2022, Departament Statystyki i Prognoz Aktuarialnych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych; źródło: <https://www.zus.pl/baza-wiedzy/statystyka/opracowania-tematyczne/absencja-chorobowa> – dostęp z dnia 10 listopada 2023 r.

¹³ Raporty Zakładu Ubezpieczeń Społeczny pt. „Wydatki na świadczenia z ubezpieczeń społecznych związane z niezdolnością do pracy” z 2020 r., 2021 r. i 2022 r., Departament Statystyki i Prognoz Aktuarialnych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych; źródło: <https://www.zus.pl/baza-wiedzy/statystyka/opracowania-tematyczne/wydatki-na-swiadczenia-z-ubezpieczen-spolecznych-zwiazane-z-niezdolnoscia-do-pracy> - dostęp z dnia 10 listopada 2023 r.

funkcji: osobom szukającym pomocy psychologów umożliwia zweryfikowanie uprawnień psychologów świadczących usługi oraz wyszukanie ich według miejsca zamieszkania. Organy samorządu udostępniają informacje dotyczące psychologów na zasadach ogólnych w ramach informacji publicznej w zakresie danych potwierdzających fakt wpisu do Rejestru.

W celu przejrzystości czynności podejmowanych przez psychologa wprowadzono obowiązek prowadzenia indywidualnej dokumentacji psychologicznej odbiorcy świadczeń psychologicznych, którą psycholog powinien przechowywać (z pewnymi ustawowo określonymi wyjątkami) przez okres 5 lat od końca roku kalendarzowego, w którym udzielanie świadczeń psychologicznych zostało zakończone. Po upływie tego okresu dokumentacja psychologiczna podlega zniszczeniu w sposób uniemożliwiający odtworzenie jej treści.

9. Wpływ na rynek pracy

Celem projektu ustawy jest przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom na rynku pracy, takim jak wykonywanie zawodu psychologa przez osoby bez uprawnień zawodowych i odpowiednich kompetencji, otwieraniu przez nie gabinetów psychologicznych i udzielaniu pomocy psychologicznej. Taka sytuacja jest szkodliwa zarówno dla osób korzystających z pomocy psychologów, jak i dla prestiżu zawodu. Z tego powodu wprowadza się ochronę prawną tytułu zawodowego „psycholog”.

Zawód psychologa może wykonywać tylko osoba, która spełnia wymagania określone projektowaną regulacją. Wykonywanie np. zawodu psychoterapeuty, psychiatry a także praca specjalistów komunikacji społecznej, HR nie uprawnia do wykonywania zawodu psychologa, jeżeli nie zostaną spełnione określone w ustawie o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów warunki. Wykonywanie zawodu psychologa polega na udzielaniu świadczeń psychologicznych.

Prawo wykonywania zawodu posiada wyłącznie osoba będąca członkiem samorządu psychologów.

Wykonywanie zawodu psychologa w ramach indywidualnej praktyki psychologicznej nie jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236 z późn. zm.). Dla jej podjęcia wystarczające będzie złożenie wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej, po uprzednim uzyskaniu prawa wykonywania zawodu i wpisaniu do Rejestru.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne
☐ sytuacja i rozwój regionalny
☒ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe

☐ demografia
☐ mienie państwowe
☐ inne:

☐ informatyzacja
☒ zdrowie

Omówienie wpływu

Dotychczas obowiązująca ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. przewidywała odpowiedzialność wykroczeniową za naruszenie jej przepisów oraz możliwość odwoływania się do sądów powszechnych od orzeczeń dyscyplinarnych. Powyższe regulacje zostały utrzymane w projekcie. W związku z rozszerzeniem penalizacji możliwy jest wzrost liczby spraw karnych trafiających do sądów. W związku z tym ewentualne koszty związane z wejściem w życie projektowanej ustawy zostaną sfinansowane w ramach dotychczasowych wydatków/kosztów jednostek sektora finansów publicznych. Proponowane w projekcie rozwiązania spełniają wymogi wykorzystania danych z rejestrów publicznych i ochrony danych osobowych.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Po 14 dniach od dnia wejścia w życie ustawy zostaną podjęte działania zmierzające do utworzenia samorządu psychologów.

Minister właściwy do spraw pracy powoła w tym celu, w drodze zarządzenia, Komitet. Ogólnopolskie stowarzyszenia zrzeszające psychologów i związki zawodowe psychologów zgłoszą swoich przedstawicieli do udziału w pracach Komitetu.

Zadaniem Komitetu jest uchwalenie swojego regulaminu określającego organizację, sposób działania i tryb pracy, a także opracowanie i uchwalenie regulaminu wyboru delegatów na pierwszy Krajowy Zjazd, pierwszego Krajowego Zjazdu, wyboru delegatów na pierwsze regionalne zjazdy, pierwszych regionalnych zjazdów. Komitet rozwiązuje się z dniem ukonstytuowania się ostatniego z pierwszych regionalnych zjazdów.

Zadania ministra właściwego do spraw pracy obejmują: prowadzenie spisu psychologów na potrzeby przeprowadzenia pierwszych wyborów organów samorządu psychologów; dokonywanie wpisów do spisu psychologów; zorganizowanie i zwołanie, zgodnie z przepisami ustawy: pierwszego Krajowego Zjazdu w terminie roku od dnia powołania Komitetu, pierwszych regionalnych zjazdów w terminie 6 miesięcy od dnia zwołania pierwszego Krajowego Zjazdu.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja efektów projektu nastąpi po pięciu latach od dnia powołania organów samorządu psychologów. Nie przewiduje się wykonania OSR *ex post*. Ocenie zostanie poddane funkcjonowanie powszechnego i obligatoryjnego samorządu. W szczególności ewaluacji będzie podlegało wykonywanie przez niego następujących zadań: liczba wpisów do Rejestru, liczba wydawanych zaświadczeń o prawie wykonywania zawodu, liczba przeprowadzonych szkoleń.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

1. Analiza proporcjonalności projektu ustawy o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów.

ZAŁĄCZNIK DO OCENY SKUTKÓW REGULACJI

ANALIZA PROPORCJONALNOŚCI PROJEKTU USTAWY O ZAWODZIE PSYCHOLOGA ORAZ SAMORZĄDZIE ZAWODOWYM PSYCHOLOGÓW

Niniejsza analiza przeprowadzona została w kontekście przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/958 z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie analizy proporcjonalności przed przyjęciem nowych regulacji dotyczących zawodów, zwanej dalej „dyrektywą 2018/958”. Celem analizy jest ustalenie czy przepisy projektowanej ustawy o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów wprowadzające nowe regulacje dla zawodu psychologa są odpowiednie dla osiągnięcia wyznaczonego celu i nie wykraczają poza to co niezbędne.

W projekcie ustawy o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów została zachowana zasada proporcjonalności, bowiem podejmowane działania są proporcjonalne do zakładanych celów i niezbędne dla zagwarantowania zapewnienia wysokiego poziomu świadczeń psychologicznych, w sposób zgodny z treścią motywu 30 dyrektywy 2018/958, w szczególności podniesienia zakresu bezpieczeństwa odbiorców świadczeń psychologicznych. Projektowane przepisy w zakresie zasad dostępu do zawodu psychologa nie są dyskryminujące ze względu na obywatelstwo lub miejsce zamieszkania. Zastosowane ograniczenia są uzasadnione nadrzędnymi względami interesu ogólnego, są odpowiednie dla osiągnięcia wyznaczonego celu i nie wykraczają poza to, co niezbędne. Tak na przykład wymóg dotyczący minimalnej znajomości języka polskiego jest konieczny z punktu widzenia kontaktów psychologa z samorządem zawodowym (w tym sądem dyscyplinarnym), jak również jest istotny w przypadku możliwości zapoznawania się z treścią Kodeksu Etyki Zawodowej czy uchwał samorządu.

Zawód psychologa ma doniosłe znaczenia z punktu widzenia społeczeństwa. Po pierwsze wpisuje się on w realizację konstytucyjnego prawa do ochrony zdrowia – w tym przypadku psychicznego, a po drugie orzeczenia i diagnozy psychologów mają wpływ na toczące się postępowania sądowe, w tym karne i cywilne. Z tego też powodu niezbędne jest uregulowanie na poziomie ustawowym zasad dotyczących dostępu do zawodu, a później jego wykonywania. W szczególności niezbędne jest (i) wprowadzenie przepisów regulujących wymagania do uzyskania prawa do wykonywania zawodu psychologa, (ii) utworzenie jawnego rejestru osób posiadających prawo do wykonywania tego zawodu (iii) wprowadzenie obowiązku doskonalenia zawodowego i (iv) odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów.

Wykonywanie zawodu psychologa będzie wymagało posiadania dyplomu ukończenia specjalistycznych studiów wyższych oraz odbycia opieki. Jest to konieczne z uwagi na fakt, że psychologowie świadczą pomoc psychologiczną (w ochronie zdrowia, w oświacie, czy w prywatnych gabinetach), a ich opinie mają istotne znaczenie w procesach sądowych. Od rzetelności opinii psychologa często zależy kwestia powierzenia opieki nad małoletnim, czy też ewentualnego skazania oskarżonego albo jego uniewinnienia (np. psycholog może zostać powołany jako biegły do udziału w wydaniu opinii o stanie zdrowia psychicznego). Psycholog może mieć również duży wpływ (często kluczowy) na decyzję sądu o ubezwłasnowolnieniu. Z tego względu działania psychologa powinny być zgodne z wiedzą opartą na dowodach naukowych, zdobytą w ramach specjalistycznych studiów oraz w praktyce, w okresie opieki. Zawód psychologa ze względu na jego społeczne znaczenie i wpływ na ludzkie życie powinien być wykonywany przez profesjonalistów.

Projekt ustawy gwarantuje, że zawód psychologa będzie wykonywany przez osoby dobrze wykwalifikowane i kompetentne, które dodatkowo w toku wykonywania zawodu będą musiały poddawać się obowiązkowi doskonalenia zawodowego. Wymogi te są niezbędne ze względu na cel,

jakim jest ochrona interesów odbiorców świadczeń psychologicznych, przy czym od prawidłowości działań psychologa, może zależeć stan ich zdrowia psychicznego. Nie ma przy tym możliwości zastosowania innych środków, które w adekwatny sposób przyczyniłyby się do realizacji powyższego celu. Ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologia i samorządzie zawodowym psychologów *de facto* nie funkcjonuje, zaś natężenie w niej błędów o charakterze systemowym i legislacyjnym powoduje, że nie jest możliwe jej konwalidowanie. Z tego powodu konieczne było opracowanie projektu nowej ustawy.

W związku z tym, należy uznać, że projektowane przepisy ustawy są zgodne z zasadą uzasadnionego i niedyskryminującego charakteru regulacji, gdyż cele ich wprowadzenia służą w pełni interesowi publicznemu, jakim jest zapewnienie wysokiego poziomu świadczeń psychologicznych. Jednocześnie nowe regulacje są adekwatne do założonego celu polegającego na zabezpieczeniu zapewniania świadczeń psychologicznych przez osoby o ściśle określonych kwalifikacjach zawodowych, które podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Poprzez utworzenie Rejestru Psychologów możliwe będzie sprawdzenie, czy dana osoba ma prawo do wykonywania zawodu psychologa. Oprócz możliwości zweryfikowania, czy określona osoba posiada aktywne prawo do wykonywania zawodu przez pracodawców, jak i odbiorców świadczeń psychologicznych, Rejestr będzie również ważnym narzędziem analitycznym.

Aktualnie psycholog nie ma określonych ustawowo zasad ustawicznego rozwoju zawodowego, co spotyka się z krytyką samego środowiska psychologów. Psychologia jest dynamicznie rozwijającą się nauką – brak regulacji dotyczących kształcenia może mieć negatywne skutki dla odbiorców świadczeń psychologicznych. Koniecznym staje się więc uregulowanie zasad uzyskiwania dodatkowej wiedzy i umiejętności, jak również doskonalenia zawodowego osób wykonujących zawód psychologa.

Uregulowanie na poziomie ustawowym zagadnienia dotyczącego odpowiedzialności dyscyplinarnej osób wykonujących zawód psychologa za naruszenie przepisów związanych z wykonywaniem zawodu oraz Kodeksu Etyki Zawodowej, będzie miało istotne znaczenie dla odbiorców świadczeń psychologicznych. Brak takich przepisów nie zapewniłby realizacji celu, jakim jest zapewnienie dostępu do świadczeń psychologicznych na wysokim poziomie. Projektowane regulacje będą skutkowały tym, że nierzetelne wykonywanie zawodu będzie musiało się spotkać z reakcją sądu dyscyplinarnego, co jest korzystne z punktu widzenia odbiorców świadczeń psychologicznych i zwiększy poziom ich ochrony.

Dodatkowo, poprzez nową regulację zostanie osiągnięty cel sformułowany w przepisach z zakresu prawa ochrony konsumentów zapewniający ochronę interesów konsumentów (odbiorców świadczeń psychologicznych). Projektowane regulacje przyczynią się do zapewnienia ochrony odbiorców świadczeń psychologicznych, przez zabezpieczenie zapewniania świadczeń psychologicznych przez profesjonalistów.

W związku z tym, projektowane regulacje są zgodne z zasadą niedyskryminującego charakteru regulacji, ponieważ wprowadzane przepisy nie są bezpośrednio albo pośrednio dyskryminujące ze względu na miejsce zamieszkania, czy przynależność państwową.

Niezrealizowanie powyższych celów mogłoby skutkować negatywnymi konsekwencjami dla jakości udzielanych świadczeń i w konsekwencji dla bezpieczeństwa odbiorców świadczeń psychologicznych. Brak odpowiednich kwalifikacji zawodowych psychologa może narazić odbiorców świadczeń psychologicznych na rozwój zaburzeń psychicznych np.. depresja czy zaburzenia lękowe. Świadczenia psychologiczne prowadzone na nienależytym poziomie mogą zatem doprowadzić do poważnego uszczerbku na zdrowiu, a nawet śmierci (np. w wyniku samobójstwa). Dodatkowo nierzetelne wykonywanie zawodu psychologa może skutkować nieprawidłowymi postanowieniami sądów

powszechnych w postaci orzekania o ubezwłasnowolnieniu (pomimo faktycznego braku ku temu podstaw). Osoba, której dotyczy wniosek o ubezwłasnowolnienie powinna zostać zbadana m.in. przez psychologa.

W powyższych względów projekt ustawy jest proporcjonalny w rozumieniu dyrektywy 2018/958, a projektowane regulacje są niezbędne z punktu widzenia realizacji celów, o których była mowa powyżej.

RAPORT Z KONSULTACJI
projektu ustawy o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów (UD58)

Niniejszy dokument stanowi wypełnienie obowiązku, o którym mowa w § 51 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2024 r. poz. 806), zgodnie z którym organ wnioskujący sporządza raport z konsultacji obejmujący omówienie wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania.

Na podstawie art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projektowana ustawa została udostępniona na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz na stronie Rządowego Centrum Legislacji. Dodatkowo projekt został skierowany do podmiotów, które w ocenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej mogły być nim zainteresowane.

W ramach konsultacji publicznych projekt otrzymali:

- 1) Polskie Towarzystwo Psychologiczne,
- 2) Polskie Towarzystwo Psychologii Procesu,
- 3) Stowarzyszenie Psychologów Chrześcijańskich,
- 4) Stowarzyszenie Psychologów Sądowych w Polsce,
- 5) Stowarzyszenie Psychologów Transportu w Polsce,
- 6) Polskie Stowarzyszenie Studentów i Absolwentów Psychologii,
- 7) Polskie Stowarzyszenie Psychologów i Terapeutów,
- 8) Polska Federacja Psychoterapii,
- 9) Polskie Towarzystwo Terapii Poznawczej i Behawioralnej,
- 10) Polskie Towarzystwo Psychologii Behawioralnej,
- 11) Wielkopolskie Towarzystwo Terapii Systemowej,
- 12) Polskie Towarzystwo Terapeutyczne,
- 13) Polskie Towarzystwo Psychoterapii Uzależnień,
- 14) Stowarzyszenie Ruch Pomocy Psychologicznej „Integracja”,
- 15) Polskie Towarzystwo Psychoterapii Gestalt,
- 16) Instytut Terapii Gestalt,
- 17) Instytut Analizy Grupowej „Rasztów”,
- 18) Polskie Towarzystwo Psychoanalityczne,
- 19) Polskie Towarzystwo Psychoterapii Psychoanalitycznej,
- 20) Polskie Towarzystwo Psychologii Klinicznej,
- 21) Śląskie Stowarzyszenie Psychoterapeutów,
- 22) Stowarzyszenie „Intro”,
- 23) Polskie Stowarzyszenie Psychologii Społecznej,
- 24) Polskie Towarzystwo Neuropsychologiczne,
- 25) Polskie Towarzystwo Badań nad Stresem Traumatycznym,
- 26) Polskie Stowarzyszenie Psychologów Praktyków,
- 27) Uniwersytet Warszawski, Wydział Psychologii,
- 28) Uniwersytet w Białymstoku, Wydział Nauk o Edukacji,
- 29) Uniwersytet Gdański, Wydział Psychologii,
- 30) Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Instytut Psychologii,
- 31) Uniwersytet Jagielloński, Instytut Psychologii,
- 32) Uniwersytet Łódzki, Instytut Psychologii,
- 33) Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Instytut Psychologii,
- 34) Katolicki Uniwersytet Lubelski, Instytut Psychologii Wydziału Nauk Społecznych,
- 35) Uniwersytet Opolski, Instytut Psychologii,
- 36) Uniwersytet Szczeciński, Wydział Humanistyczny,
- 37) Uniwersytet Śląski w Katowicach, Wydział Pedagogiki i Psychologii,
- 38) Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie,

- 39) Uniwersytet Wrocławski, Instytut Psychologii,
- 40) Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Wydział Filozofii Chrześcijańskiej, Instytut Psychologii,
- 41) Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Instytut Psychologii,
- 42) Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Wydział Pedagogiki i Psychologii,
- 43) Akademia Leona Koźmińskiego,
- 44) Collegium Civitas,
- 45) Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa im. Wojciecha Korfanteo, Instytut Nauk Społecznych,
- 46) Krakowska Akademia im. A. F. Modrzewskiego, Wydział Psychologii i Nauk Humanistycznych,
- 47) Społeczna Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Zarządzania, SAN Łódź,
- 48) Społeczna Akademia Nauk w Krakowie, Wydział Nauk Stosowanych,
- 49) Społeczna Akademia Nauk w Warszawie,
- 50) Wyższa Szkoła Humanitas, Instytut Psychologii, Sosnowiec,
- 51) Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej w Warszawie,
- 52) Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej we Wrocławiu,
- 53) Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej w Poznaniu,
- 54) Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej w Katowicach,
- 55) Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej w Sopocie,
- 56) Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej,
- 57) Uczelnia Zawodowa Zagłębia Miedziowego,
- 58) Niepaństwowa Wyższa Szkoła Pedagogiczna,
- 59) Górnośląska Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości im. K. Goduli,
- 60) Gdańska Wyższa Szkoła Humanistyczna,
- 61) Dolnośląska Szkoła Wyższa,
- 62) Wyższa Szkoła Administracji Publicznej im. Stanisława Staszica w Białymstoku,
- 63) Wydział Zamiejscowy w Cieszynie Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej,
- 64) Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Humanistyczna,
- 65) Wyższa Szkoła Ekonomii i Informatyki,
- 66) Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji,
- 67) Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania,
- 68) Uczelnia Techniczno-Handlowa im. Heleny Chodkowskiej,
- 69) Wyższa Szkoła Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach,
- 70) Wyższa Szkoła Bankowa w Gdańsku,
- 71) Polskie Towarzystwo Psychoterapii Psychodynamicznej,
- 72) Polska Rada Psychoterapii,
- 73) Ogólnopolski Związek Zawodowy Psychologów.

Data rozpoczęcia konsultacji: 02.07.2024 r.

Data zakończenia konsultacji: 01.08.2024 r.

W ramach opiniowania z ogólnokrajowymi związkami zawodowymi i związkami pracodawców projekt został przekazany do następujących podmiotów:

- 1) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) Konfederacji „Lewiatan”,
- 3) Związku Rzemiosła Polskiego,
- 4) Związku Pracodawców Business Centre Club,
- 5) Związku Przedsiębiorców i Pracodawców,
- 6) Federacji Przedsiębiorców Polskich,
- 7) Polskiego Towarzystwa Gospodarczego,
- 8) Forum Związków Zawodowych,
- 9) NSZZ „Solidarność”,
- 10) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych,

Ponadto projekt ustawy został przekazany do zaopiniowania do Rady Dialogu Społecznego.

Data rozpoczęcia opiniowania: 01.07.2024 r.

Data zakończenia opiniowania: 31.07.2024 r.

W celu wykonania wynikającego z przepisów obowiązującego prawa obowiązku zasięgnięcia opinii projekt ustawy projekt otrzymali:

- 1) Główny Inspektor Pracy,
- 2) Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych,
- 3) Prezes Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej,
- 4) Prezes Głównego Urzędu Statystycznego,
- 5) Rzecznik Praw Obywatelskich,
- 6) Rzecznik Praw Dziecka,
- 7) Rzecznik Praw Pacjenta,
- 8) Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Data rozpoczęcia opiniowania: 28.06.2024 r.

Data zakończenia opiniowania: 28.07.2024 r.

Cele i przesłanki konsultowanego projektu:

Projekt ustawy o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów ma na celu uregulowanie zawodu psychologa zgodnie z obecnymi standardami legislacyjnymi i w zgodzie z przepisami Unii Europejskiej oraz uchylenie wadliwej ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz.U. z 2019 r. poz. 1026).

Obecnie obowiązująca ustawa nie funkcjonuje w praktyce, z uwagi na liczne wady prawne i legislacyjne uniemożliwiające jej stosowanie. Z uwagi na skalę wymaganych zmian konieczne było opracowanie projektu nowej ustawy.

Zakres przedmiotowy projektu ustawy obejmuje zasady uzyskiwania prawa wykonywania zawodu psychologa, zasady i warunki wykonywania zawodu psychologa, zasady organizacji i działania samorządu psychologów oraz zasady odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów.

W projekcie zaproponowane zostały szczegółowe procedury tak aby zabezpieczyć prawa i interesy tak psychologów jak i osób korzystających ze świadczeń psychologicznych. Opracowany przez resort pracy projekt przewiduje między innymi:

- uchylenie w całości ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów,
- wprowadzenie definicji świadczeń psychologicznych, które zostały wypracowane przez środowisko psychologów – stowarzyszenia i związki psychologów na wcześniejszych etapach prac nad regulacją zawodu psychologa,
- określenie zasad uzyskiwania prawa do wykonywania zawodu psychologa oraz prowadzenia listy psychologów,
- wprowadzenie procedury uznawania kwalifikacji zawodowych do wykonywania zawodu psychologa zarówno dla osób z Unii Europejskiej jak i cudzoziemców,
- sprawowanie nadzoru przez ministra właściwego do spraw pracy nad samorządem zawodowym psychologów, który będzie sprawowany w zakresie i na zasadach określonych w ustawie,
- powołanie dwustopniowego samorządu zawodowego psychologów, który będzie min. ustalał zasady etyki zawodowej, w celu zapewnienia standardów należytego wykonywania zawodu,
- wprowadzenie instytucji opieki, której celem jest pomoc we wdrożeniu do wykonywania zawodu psychologa,
- wprowadzenie systemu odpowiedzialności zawodowej psychologów.

Sposób zgłaszania uwag:

Uwagi należało złożyć lub przesać:

- 1) **pisemnie na adres:** Departament Dialogu i Partnerstwa Społecznego Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa, lub
- 2) **drogą elektroniczną:** na adres mailowy: sekretariat.ddp@mrpips.gov.pl lub na elektroniczną skrzynkę podawczą Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na platformie ePUAP.

Podmioty, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbinglej w procesie stanowienia prawa:

Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem w trybie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbinglej w procesie stanowienia prawa.

Wyniki zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym:

Projekt nie wymagał zaopiniowania, dokonania konsultacji albo uzgodnienia z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

Wyniki konsultacji i opiniowania:

Pośród podmiotów, do których skierowany został projekt ustawy w ramach konsultacji publicznych uwagi zgłosili:

- 1) Polskie Towarzystwo Psychologiczne,
- 2) Stowarzyszenie Psychologów Sądowych w Polsce,
- 3) Polskie Stowarzyszenie Studentów i Absolwentów Psychologii,
- 4) Polskie Towarzystwo Terapii Poznawczej i Behawioralnej,
- 5) Polskie Towarzystwo Psychoterapii Psychoanalitycznej,
- 6) Polskie Towarzystwo Psychologii Klinicznej,
- 7) Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Instytut Psychologii,
- 8) Uniwersytet Jagielloński, Instytut Psychologii,
- 9) Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej w Warszawie,
- 10) Ogólnopolski Związek Zawodowy Psychologów.

Łącznie w ramach konsultacji publicznych uwagi zgłosiło 55 podmiotów, a w tym uwagi zgłosiły podmioty, do który nie był kierowany projekt i są to:

- 1) Konsultant Krajowy w dziedzinie psychologii klinicznej,
- 2) konsultanci wojewódzcy w dziedzinie psychologii klinicznej (konsultanci wojewódzcy zgłosili tożsame uwagi jak Konsultant Krajowy) ,
- 3) Centrum Neuropsychiatrii „Neuromed” we Wrocławiu SPZOZ,
- 4) Konsultant Krajowy w dziedzinie psychoterapii uzależnień,
- 5) konsultant wojewódzki w dziedzinie psychoterapii uzależnień dla województwa małopolskiego,
- 6) Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa”,
- 7) Gdański Uniwersytet Medyczny,
- 8) Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego,
- 9) Instytut Psychoprofilaktyki i Psychoterapii Stowarzyszenie Natanaelum,
- 10) Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę,
- 11) Wyższa Szkoła Zarządzania i Psychologii w Poznaniu,
- 12) Niezależny Związek Zawodowy Oświata Polska,
- 13) Konsultant Krajowy w dziedzinie psychoterapii,
- 14) Polskie Stowarzyszenie Psychologów Pracy,
- 15) Polskie Towarzystwo Psychologii Klinicznej i Psychoterapii EBP,
- 16) Komitet Psychologii PAN,
- 17) Wyższa Szkoła Biznesu – National – Louis Univeristy.

W ramach opiniowania z ogólnokrajowymi związkami zawodowymi oraz organizacjami pracodawców uwagi zgłosili Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych oraz Forum Związków Zawodowych.

Zgłoszone uwagi zostały poddane szczegółowej analizie i odniesienie się do nich zawiera dokument pod nazwą „Zestawienie uwag z konsultacji publicznych”. Część uwag została uwzględniona przy konstruowaniu wersji projektu,

która stanowi przedmiot dalszych prac. W wyniku konsultacji publicznych i opiniowania z organizacjami reprezentatywnymi w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232 ze zm.) wprowadzono m.in. następujące zmiany:

- 1) Doprecyzowana została definicja „innych metod i technik psychologicznych”.
- 2) Doprecyzowane zostały zasady współpracy z opiekunem (w szczególności określono liczbę godzin współpracy w z opiekunem poprzez wskazanie maksymalnej i minimalnej liczby godzin).
- 3) Rozbudowane zostały przepisy dotyczące zgody na podjęcie i wykonywanie świadczeń psychologicznych o następujące kwestie:
 - a) przyznanie odbiorcy świadczeń psychologicznych, który ukończył 16 lat prawa wyrażenia zgody na udzielenie świadczeń psychologicznych oraz uzyskania informacji o wnioskach psychologa po udzielonych świadczeniach,
 - b) wprowadzenie regulacji, zgodnie z którą psycholog powinien wysłuchać zdania odbiorcy świadczeń psychologicznych, który nie ukończył 16 lat, w sprawie skorzystania przez niego ze świadczeń psychologicznych;
 - c) zrezygnowanie z pisemnej formy zgody na podjęcie i wykonywanie świadczeń psychologicznych.
- 4) Rozbudowane zostały przepisy dotyczące dokumentacji psychologicznej o następujące kwestie:
 - a) z prawa dostępu do dokumentacji psychologicznej wyłączone zostały arkusze testów psychologicznych oraz notatki robocze psychologa o znaczeniu krótkotrwałym;
 - b) wprowadzona została regulacja, zgodnie z którą psycholog może odmówić dostępu do dokumentacji przedstawicielowi ustawowemu w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy dobro odbiorcy świadczeń psychologicznych jest zagrożone.
- 5) Dodanie do katalogu świadczeń psychologicznych prowadzenia psychoterapii przez psychologa w przypadku nabycia przez niego uprawnień psychoterapeuty na podstawie odrębnych przepisów.
- 6) Doprecyzowanie zadań organów samorządu zawodowego psychologów.
- 7) Rezygnacja ze wskazywania we wniosku o wpis do Rejestru Psychologów miejsca wykonywania zawodu psychologa.
- 8) Doprecyzowanie regulacji związanych z posługiwaniem się tytułem zawodowym psychologa.
- 9) Doprecyzowanie przepisów dotyczących możliwości skonsultowania się przez psychologa z innym specjalistą (konsultacja będzie możliwa wyłącznie z inicjatywy własnej psychologa).
- 10) Doprecyzowanie przepisów dotyczących czynnego i biernego prawa wyborczego.

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej szczegółowo odniosło się do uwag podmiotów reprezentujących środowisko psychologów, obejmujące stowarzyszenia, fundacje, związki zawodowe zrzeszające psychologów oraz przedstawicieli świata akademickiego. W dniu 21 lutego 2025 r. odbyło się spotkanie z podmiotami wymienionymi w „Zestawieniu uwag z konsultacji publicznych”, podczas którego przedstawiono podsumowanie konsultacji publicznych, etap prac legislacyjnych na projektem ustawy oraz udzielono odpowiedzi na dodatkowe pytania związane z projektem ustawy. Projekt ustawy spotkał się z dużą aprobatą ze strony przedstawicieli środowiska psychologów.

W ramach opiniowania uwagi zgłosili:

- 1) Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych,
- 2) Prezes Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej,
- 3) Prezes Głównego Urzędu Statystycznego,
- 4) Rzecznik Praw Obywatelskich,
- 5) Rzecznik Praw Dziecka,
- 6) Rzecznik Praw Pacjenta,
- 7) Komisja Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Projekt był dwukrotnie przekazany do opiniowania. Część uwag zgłoszonych w pierwszej turze opiniowania została uwzględniona. Uwagi nieuwzględnione zostały wyjaśnione w pisemnych odpowiedziach skierowanych do właściwych podmiotów. W drugiej turze opiniowania uwagi podtrzymały jedynie dwa podmioty (Rzecznik Praw Pacjenta i Rzecznika Praw Obywatelskich), stąd zestawienie nieuwzględnionych uwag obejmuje jedynie te podmioty.

Projekt ustawy został skierowany na posiedzenie Zespołu ds. Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego z zaleceniem wydania przez ten Zespół opinii wiążącej.

Lp.	Jednostka redakcyjna	Uzasadnienie/Uwagi	Proponowane brzmienie przepisu	Stanowisko MRPiPS
Konsultant Krajowy Psychologii Klinicznej				
1.	Art. 3 Ileć w ustawie jest mowa o: psychologicznych – należy przez to rozumieć: b) inne techniki psychologiczne techniki służące diagnozie psychologicznej, które obejmują w szczególności: rozmowę, wywiad, obserwację, analizę próbek zachowania, eksperyment kliniczny;	Proponuję zmianę ze względu na wprowadzenie merytorycznej poprawności w zgodzie z literaturą i standardami w kształceniu i usług psychologicznych w UE. W procesie prowadzenia diagnozy psychologicznej zgodnie z praktyką opartą na naukowych dowodach zachodzi konieczność zbierania kompleksowych danych jakościowych (metoda idiograficzna) ilościowych (metoda nomotetyczna, psychometryczna). W praktyce psychologicznej mają zastosowanie również różne rodzaje eksperymentów: od eksperymentu laboratoryjnego, po eksperyment naturalny (w przebiegu zjawiska, wywołanego i kontrolowanego, ale w warunkach naturalnych dla środowiska osoby), po eksperyment kliniczny (kliniczne badanie eksperymentalne).	b) inne metody i techniki psychologiczne – techniki służące przeprowadzeniu procesu diagnozy psychologicznej, które obejmują w szczególności: rozmowę, wywiad, metoda biograficzna, obserwację, analizę próbek zachowania, techniki projekcyjne, genogram, eksperyment kliniczny; eksperyment naturalny (społeczny), laboratoryjny.	<u>Uwaga uwzględniona</u>
2.	Art. 16.1 i kolejne Art. 17.1; 18.1; 19.1; 20.1; 21.1 Art. 16. 1. Po uzyskaniu wpisu na Listę, psycholog współpracuje z opiekunem w sprawach dotyczących rozwoju zawodowego	Proponuję zmianę ze względu na wprowadzenie merytorycznej poprawności, aktualnie jej brak w zakresie wyjaśnienia wzajemnie niezrozumiałych względem siebie zapisów art.16, 20 pkt.3 Istnieje sprzeczność między art.16.1 i 1rt.21.1 Nie ma wyjaśnienia i doprecyzowania definicyjnego czy od psychologa wymaga się wpisania na listę aby wtedy miał wymóg podjęcia współpracy z opiekunem.		<u>Wyjaśnienie</u> Po wpisie do Rejestru psycholog, który będzie objęty obowiązkiem współpracy z opiekunem będzie miał maksymalnie 24 miesiące na wypełnienie powyższego obowiązku. Aby rozpocząć wykonywanie zawodu, w tym również w przypadku obowiązku opieki, konieczny jest wpis do Rejestru.

	Art. 21. 1. Od dnia wpisu na Listę psycholog wykonuje zawód samodzielnie. Art. 20.pkt.3	Nie wynika jasno i precyzyjnie definicja art.16 i art.20.pkt 3? A co z opiekunem o którym mowa w art.16? Jak wykonywanie pracy samodzielnie ma się do zapisu art. 20 pkt 3		
3.	Art.22.1 Wykonywanie zawodu psychologa polega na udzielaniu świadczeń psychologicznych. 2. Świadczeniami psychologicznymi są następujące działania:	Proponuję zmianę ze względu na wprowadzenie merytorycznej poprawności w definiowaniu pojęć obecnych i ugruntowanych w psychologii jako nauce, także stosowanej w ochronie zdrowia. W podręcznikach psychologii jako nauki stosowanej, także w ochronie zdrowia pojęciem precyzyjniej oddającym zakres treści wykonywanych działań i zadań psychologa w opiece zdrowotnej jest pojęcie usług psychologicznych.	Art. 22. 1. Wykonywanie zawodu psychologa polega na udzielaniu usług psychologicznych. 2. Usługami psychologicznymi są następujące działania:	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Nazwa „świadczenie psychologiczne” została wypracowana w porozumieniu ze środowiskiem psychologów.
4.	Art. 22. 2. Świadczeniami psychologicznymi są następujące działania: 1) diagnoza psychologiczna, polegająca na rozpoznawaniu za pomocą metod psychologicznych, opartych na dowodach naukowych, właściwości funkcjonowania psychologicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych oraz jego psychologicznych przyczyn i skutków;	Proponuję uzupełnienie ze względu na szersze kompetencje specjalistów psychologii klinicznej (zatwierdzony przez Ministra Zdrowia Program Specjalizacji 2024), a także rekomendacje powołanego przez Ministra zdrowia Zespołu do spraw wypracowania rozwiązań systemowych dotyczących roli psychologów klinicznych w opiece psychiatrycznej (Zarządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 sierpnia 2022 r). W zgodzie ze współczesną literaturą i praktyką opartą na naukowych dowodach w medycynie i psychologii i pracy psychologa w opiece zdrowotnej, w procesie prowadzenia specjalistycznej diagnozy psychologicznej, w przypadku	Art. 22. 2. Usługami psychologicznymi są następujące działania: 1) diagnoza psychologiczna, polegająca na rozpoznawaniu za pomocą ilościowych i jakościowych metod psychologicznych, opartych na dowodach naukowych, właściwości funkcjonowania psychologicznego odbiorcy usług psychologicznych oraz jego psychologicznych przyczyn i skutków oraz w przypadku specjalistów psychologii klinicznej: diagnozowanie zaburzeń neurorozwojowych, behawioralnych oraz związanych z relacjami rodzinnymi i interpersonalnymi”.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Projekt ma zapewniać ogólne ramy dla wykonywania zawodu psychologa, niezależnie od specjalizacji.

		dzieci i młodzieży oraz dorosłych zachowane są kompetencje przynależne z racji uzyskanego podczas czteroletniego szkolenia specjalizacyjnego i zdanego Państwowego egzaminu w CEM, medycznego wykształcenia specjalistów psychologów klinicznych.		
5.	Art. 22. 2 4) udzielanie pomocy psychologicznej, polegającej na stosowaniu form oddziaływania z psychologicznego ukierunkowanych na rozwój, podnoszenie jakości życia, profilaktykę, zachowanie i przywracanie zdrowia psychicznego, zapobieganie, zmniejszanie i usuwanie nieprawidłowości dotyczących zdrowia psychicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych oraz wsparcie w sytuacji doświadczenia kryzysu, traumy lub stresu.	Proponuję zmianę ze względu na wprowadzenie merytorycznej poprawności w zgodzie z literaturą i standardami w kształceniu i usług psychologicznych w UE. Poradnictwo i usługi psychologiczne, psychoterapia i psychologia jest zarządzana przez różne organy państwowe i stanowią komplementarne działania wobec osoby w opiece zdrowotnej. Zgodnie z literaturą i standardami UE psychologowie kliniczni w opiece zdrowotnej i edukacji z racji posiadanych specjalistycznych kompetencji zapewniają specjalistyczną diagnozę i terapię psychologiczną w różnych środowiskach, w tym w prywatnych praktykach, szpitalach i klinikach zdrowia psychicznego, często współpracując z innymi pracownikami służby zdrowia. Ich podejście opiera się na zrozumieniu unikalnych wyzwań każdej osoby, zapewniając spersonalizowaną opiekę i wsparcie w celu poprawy zdrowia psychicznego i ogólnego samopoczucia klientów. Ich praca również obejmuje doradztwo zawodowe, radzenie sobie z problemami	Art.22. 2 4) udzielanie pomocy psychologicznej, polegającej na stosowaniu celowych i planowanych form oddziaływania psychologicznego, ukierunkowanych na rozwój, podnoszenie jakości życia, profilaktykę, zachowanie i przywracanie zdrowia psychicznego, zapobieganie, zmniejszanie i usuwanie nieprawidłowości dotyczących zdrowia psychicznego odbiorcy usług psychologicznych, oddziaływań psychologicznych wobec dzieci i młodzieży polegających na wspomaganiu rozwoju i łagodzeniu trudności rozwojowych, prowadzeniu programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, oddziaływań polegających na psychospołecznej rehabilitacji wobec odbiorców świadczeń psychologicznych tj. osób z zaburzeniami psychicznymi oraz interwencja kryzysowa i wsparcie psychologiczne w sytuacji doświadczenia kryzysu, traumy lub stresu. W przypadku kiedy psycholog WYKONUJE USŁUGI W OPIECE ZDROWOTNEJ i uzyska na podstawie odrębnych przepisów i rozporządzeń Ministra Zdrowia (zgodne z koszykiem świadczeń gwarantowanych) dodatkowe kompetencje i uprawnienia do wykonywania świadczeń zdrowotnych	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> W ocenie projektodawcy rozszerzenie definicji udzielania pomocy psychologicznej nie znajduje uzasadnienia.

		edukacyjnymi i pomaganie klientom w osiągnięciu zrównoważonego i satysfakcjonującego życia. W Europie regulacja prawna uwzględniająca doradztwo psychologiczne zapewnia ochronę klientów i ustanawia standardy praktyki zawodowej. różnorodne ramy regulacyjne dla doradztwa. Psychologiczna prewencja - zespół działań, w których wykorzystuje się metody i środki psychologiczne w celu obniżenia prawdopodobieństwa wystąpienia zaburzeń w funkcjonowaniu somatycznym, psychicznym i społecznym. Cel ten osiąga się poprzez przeciwdziałanie czynnikom ryzyka i wzmacnianie zasobów. Prewencja może polegać na minimalizowaniu zagrożeń przez eliminowanie czynników ryzyka, które można podzielić na ryzyko sytuacyjne (stres wydarzeń), rozwojowe (okresy krytyczne w rozwoju, na przykład kryzys dorastania) oraz temperamentalne i osobowościowe. Działanie prewencyjne ma w pierwszym rzędzie przeciwdziałać pojawieniu się zaburzeń. Poradnictwo psychologiczne to forma pomocy oferowana osobom zdrowym przeżywającym trudności rozwojowe, emocjonalne i kryzys. Poradnictwo psychologiczne użyteczne jest w zmianach rozwojowych i nagromadzeniu się wydarzeń życiowych. Odbywa się ono w formie kilku spotkań,	

		których głównym celem jest zidentyfikowanie problemu i poszukiwanie sposobów jego rozwiązania. Poradnictwo można podzielić na cztery fazy: ✓ diagnoza problemu, to znaczy zidentyfikowanie trudności z jaką osoba sobie nie radzi ✓ określenie czynników podtrzymujących istnienie problemu oraz trudności związanych z jego rozwiązaniem ✓ poszukiwanie nowych sposobów rozwiązania trudności ✓ wzmocnienie klienta w realizowanych przez niego zmianach Interwencja kryzysowa jest oddziaływaniem psychologicznym zmierzającym do odzyskania przez osobę dotkniętą kryzysem zdolności jego samodzielnego rozwiązania. Ma charakter pomocy psychologicznej. Ugruntowany prawnie system regulacji poradnictwa psychologicznego Zapewnia obejmuje – (1) wspomaganie rozwoju psychicznego; (2) wspieranie samorealizacji ukierunkowane na rozwój jednostki (treningi asertywności, interpersonalne, inne); (3) promocję zdrowia (złożony zespół działań profesjonalnych psychologa ,których celem jest rozwój i wzmocnianie zdrowia całej populacji w kontekście życia codziennego od poczęcia do późnej		

		starości -są to działania nastawione na rozwój cech i właściwości jednostki, które sprzyjają kształtowaniu zachowań prozdrowotnych-celem jest zwiększenie autonomii i udziału człowieka w kształtowaniu celów zdrowotnych adekwatnych do jego potrzeb' (4)Prewencję psychologiczną(działania nastawione na zapobieganie różnym formom patologii (psychoprofilaktyka (interwencje psychologiczne zmniejszające ryzyko zaburzeń psychicznych, somatycznych, funkcjonowania społecznego); (6) poradnictwo psychologiczne(wspomaganie osób doświadczających trudności w realizacji celów życiowych (np. w kryzysach) pomoc w rozwiązywaniu kryzysów rozwojowych, małżeńskich, zawodowych, edukacyjnych; (7) Interwencję kryzysową W regulacjach europejskich (Hiszpania, Niemcy, UK, Francja, (Francuską Federację Psychoterapii i Psychopatologii (FF2P) oraz Francuskie Towarzystwo Psychologiczne (SFP). Poprzez dzielenie się najlepszymi praktykami i dążenie do wspólnych standardów kraje Europy Wschodniej dążą do poprawy jakości i profesjonalizmu poradnictwa, psychoterapii i usług psychologicznych. Psychologowie w opiece zdrowotnej w UE podlegają państwowym regulacjom aby zapewnić wysoką jakość, interwencje psychologiczne oparte na naukowych dowodach	

		Literatura Berndt, N., Höfer, S., Kolesnikova, J. & Vilchinsky, N. (2017) Legal regulation of Health Psychology as a profession. European Health Psychologist, 19(6), 389-393. Brzeziński, J. ,Chyrowicz, B., Toeplitz, Z., Toeplitz-Winiewska, M.(2019). Etyka zawodu psychologa. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. Czabała, J. C., & Kluczyńska, S. (2015). Poradnictwo psychologiczne. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. National Register of Health Service Psychologists jest członkiem Mental Health Liaison Group (MHLG)		
6.	Art.22.4 Na podstawie odrębnych przepisów psycholog może uzyskać dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, w szczególności może uzyskać tytuł specjalisty w określonej dziedzinie psychologii po odbyciu szkolenia określonego programem specjalizacji i złożeniu egzaminu państwowego lub po uznaniu równorzędnego tytułu specjalisty uznanego za granicą.	Proponuję zmianę - wprowadzenie dodatkowego punktu Uzyskanie tytułu specjalisty psychologii klinicznej sprawia, że wykonywana przez psychologa praca kwalifikowana jest jako zawód medyczny (uzyskanie statusu specjalisty psychologa klinicznego) i podlega regulacjom Ministra Zdrowia. Jeśli zawód medyczny nie odnosi się tylko do psychologów klinicznych ale do wszystkich pracujących w ochronie zdrowia to powinien to być odrębny punkt mówiący o tym, że psycholog pracujący w ochronie zdrowia wykonuje zawód medyczny podlegający regulacjom Ministra Zdrowia. UZASADNIENIE MERYTORYCZNE DOTYCZĄCE PSYCHOLOGÓW KLINICZNYCH W OPIECE ZDROWOTNEJ	Art.22.4 o brzmieniu: Psycholog posiadający tytuł specjalisty w dziedzinie psychologii klinicznej uzyskuje kompetencje i kwalifikacje niezbędne do udzielania świadczeń zdrowotnych w zakresie wiedzy i umiejętności określonych w programie specjalizacji i jest osobą wykonującą zawód medyczny. Minister właściwy do spraw zdrowia, po zasięgnięciu opinii Samorządu Zawodowego Psychologów, określi w drodze rozporządzenia zasady i standardy udzielania świadczeń zdrowotnych przez psychologów w opiece zdrowotnej.	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Określenie katalogu zawodów medycznych należy do kompetencji Ministra Zdrowia. Wnioskodawca zwrócił się do Ministra Zdrowia, właściwego ze względu na regulacje zawodów medycznych, z zapytaniem, czy w projekcie powinno być zawarte postanowienie, że określona część psychologów wykonuje zawód medyczny.

		Zgodnie z najnowszą literaturą i standardami udzielania usług psychologicznych zbudowany program specjalizacji z psychologii klinicznej (....) uprawnia specjalistę psychologii klinicznej po zdaniu egzaminu państwowego w CEM do udzielania samodzielnej specjalistycznej pomocy psychologicznej wobec osoby w całym cyklu jego życia (od dzieciństwa przez okres dorosłego aż do starości)-ukierunkowanej na wspomaganie procesu redukcji objawów chorobowych ,wspieraniu mechanizmów zdrowienia w procesie rehabilitacji psychologicznej jako działań medycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, chorymi przewlekłe (rehabilitacja psychologiczna chorych onkologicznie, terapia bólu) ,chorych z uszkodzeniami, wadami i chorobami układu nerwowego(rehabilitacja neuropsychologiczna). W celu określenia znaczenia rzeczzonego pojęcia należy odnieść się do art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o działalności leczniczej (dalej jako a.d..)-przepisu definiującego pojęcie osoby wykonującej zawód medyczny, w myśl którego za osobę taką uważa się osobę uprawnioną na podstawie odrębnych przepisów do udzielania świadczeń zdrowotnych oraz osobę legitymującą się nabyciem fachowych kwalifikacji do udzielania świadczeń zdrowotnych w określonym zakresie lub w określonej dziedzinie medycyny. Następnie należy zważyć, że w świetle art. 2 ust. 1 pkt 2 za świadczenia zdrowotne pojmuje się		

		działania służące zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia oraz inne działania medyczne wynikające z procesu leczenia lub przepisów odrębnych regulujących zasady ich wykonywania. W tym miejscu należy przytoczyć również wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie L.u.P. GmbH o sygn. akt: C-106/05 w którym Trybunał stwierdził, że : „pojęcia „opieki medycznej” oraz „świadczeń opieki medycznej” (...) odnoszą się do świadczeń, które służą diagnozie, opiece oraz, w miarę możliwości leczeniu chorób lub zaburzeń zdrowia”. Również w wyroku w sprawie d'Ambrumenil o sygn. akt C-307/01 Europejski Trybunał Sprawiedliwości podkreślał, iż: „Jeżeli chodzi o pojęcie świadczenia opieki medycznej (...) pojęcia tego nie można poddać wykładni, która obejmuje świadczenia medyczne realizowane w innym celu niż postawienie diagnozy, udzielenie pomocy medycznej oraz, w zakresie, w jakim jest to możliwe, leczenie chorób lub zaburzeń zdrowotnych”. Pojęcie „wykonywanie zawodu medycznego” należy odnieść do osób, które fachowo, stale i w celach zarobkowych zajmują się wykonywaniem zajęcia mającego związek z medycyną i które mają odpowiednie kwalifikacje. Przez kwalifikacje należy rozumieć zasób wiedzy i umiejętności wymaganych do udzielania świadczeń zdrowotnych.” W świetle powyżej przytoczonych podstaw prawnych, należy stwierdzić, że wykonywaniem zawodu medycznego jest		

		fachowe, stałe i odpłatne podejmowanie działań służących postawieniu diagnozy, udzieleniu pomocy medycznej lub, w zakresie, w jakim jest to możliwe, leczeniu chorób lub zaburzeń zdrowotnych- przez osobę uprawnioną na podstawie odrębnych przepisów do podejmowania w/w działań lub osobę legitymującą się nabyciem fachowych kwalifikacji do podjęcia w/w działań w określonym zakresie lub w określonej dziedzinie medycyny. Przy czym przez kwalifikacje należy rozumieć zasób wiedzy i umiejętności wymaganych do udzielania świadczeń zdrowotnych. Jak wskazał Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie, w wyroku z dnia 28 sierpnia 2012 r. o sygn. akt: III SA/Wa 3226/11; z racji, że istnieją zawody nieregulowane, w ich przypadku brak przepisów odnoszących się do zasad ich wykonywania powoduje, że ustalenie czy dany zawód nieregulowany stanowi zawód medyczny trzeba czynić na podstawie ogólnie dostępnych publikacji. Do kategorii zawodów medycznych nieregulowanych sądy administracyjne zaliczyły m.in. psychoanalityka (w wyroku z dnia 22.10.2013 r., sygn. akt: I FSK 1682/12, POP 2013/6/566-568, Naczelny Sąd Administracyjny orzekł, że „Zawód psychoanalityka, posiadającego fachowe kwalifikacje, czyli stosowny zasób wiedzy i umiejętności, wymaganych do udzielania świadczeń zdrowotnych, zweryfikowane w ramach członkowskiej procedury kwalifikacyjnej Polskiego Towarzystwa	

		Psychoanalitycznego, jest zawodem medycznym”) oraz neuroterapeutę (w wyroku z dnia 8.10.2013 r., sygn. akt: I SA/Sz 464/13, LEX nr 1382020 Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie wskazał, że „neuroterapeuta jest osobą wykonującą zawód medyczny, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z 2011 r. o działalności leczniczej, w ramach którego świadczy usługi w zakresie opieki medycznej służące przywracaniu i poprawie zdrowia”. Specjalista psychologii klinicznej jest wykształconym medycznie specjalistą przygotowanym do udzielania świadczeń zdrowotnych. <u>Podane poniżej , będące wynikiem ukończenia szkolenia specjalizacyjnego zgodnego z programem specjalizacji uzyskane kompetencje zawodowe i wymagane od specjalisty psychologii klinicznej czynności mieszczą się zaś w powołanej definicji świadczenia zdrowotnego.</u> Zgodnie bowiem z programem specjalizacji specjalista psychologii klinicznej uzyskuje wiedzę i umiejętności dotyczącą diagnozy i terapii m.in. w zakresie : -zastosowania wiedzy psychologicznej z zakresu koncepcji integracyjnych natury człowieka w formułowaniu diagnozy klinicznej różnicowej i wyjaśniającej patomechanizm i epigenezę zaburzeń psychicznych i zachowania, a także diagnozy na rzecz oddziaływań terapeutyczno-rehabilitacyjnych, eksperckich orzecznictwa;		

		- nabycia specjalistycznych umiejętności potrzebnych do stosowania psychologicznych metod w zakresie poradnictwa zdrowotnego, pomocy w kryzysie związanym z problemem zdrowotnym, terapii i rehabilitacji; nabycia kompetencji w zakresie umiejętności monitorowania i oceny efektów postępowania terapeutycznego, wspierającego i rehabilitacyjnego; - w zakresie rozwoju świadomości metodologicznej i wiedzy z praktyki opartej na dowodach (EBP - evidence-based practice in psychology), nabycie umiejętności korzystania z badań EBP w procesie diagnozowania oraz planowania oddziaływań psychospołecznych: - w zakresie wysokich standardów funkcjonowania zawodowego (etyka zawodowa) w kontakcie z pacjentem i jego rodziną oraz we współpracy z pracownikami służby zdrowia; Uzyskane kompetencje zawodowe Absolwent szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie psychologii klinicznej uzyska szczególne kwalifikacje umożliwiające: 1. samodzielne przeprowadzenie klinicznej diagnozy psychologicznej; 2. wskazywanie i planowanie postępowania terapeutycznego, doradczego i/lub rehabilitacyjnego w zakresie wyznaczonym psychologiczną diagnozą pacjenta; 3. umiejętności stosowania strategii i procedur zdrowotnego		

		poradnictwa psychologicznego oraz wybranych metod terapeutycznych; umiejętności diagnozowania ich skuteczności i ocenę skuteczności psychologicznych metod leczenia; 4. umiejętności stosowanie różnych metod psychospołecznej rehabilitacji i ocenę ich skuteczności; 5. formułowanie zaświadczeń, opinii i orzeczeń psychologicznych; 6. projektowanie, prowadzenie i ewaluację programów profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego i somatycznego. 7. udzielanie poradnictwa psychologicznego oraz różnorodnej pomocy psychologicznej, wspomagania w kryzysie i konsultacji w zakresie zdrowia psychicznego i radzenia sobie w chorobie; 8. wystawiania specjalistycznych zaświadczeń, opinii i orzeczeń; 9. konsultacji w kwestiach zdrowia publicznego i polityki społecznej; 10. edukacji personelu medycznego w zakresie psychologicznych oddziaływań. 11. ubiegania się o uzyskania uprawnień do prowadzenia superwizji klinicznej W zależności od wybranej ścieżki kształcenia specjalizacyjnego szczegółowego absolwent szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie psychologii		

		klinicznej uzyska także dodatkowe kompetencje szczegółowe w zakresie świadczeń zdrowotnych.		
Konsultant Wojewódzki w dziedzinie Psychologii Klinicznej- woj. mazowieckie				
7.	Art. 3. Ilekroć w ustawie jest mowa o: 1. dokumentacji psychologicznej – należy przez to rozumieć zbiór wszystkich materiałów zebranych w czasie udzielania odbiorcy świadczeń psychologicznych tych świadczeń przez psychologa;	Należy dokładnie określić pojęcie dokumentacji psychologicznej Dokumentacja psychologiczna spełnia np. w ochronie zdrowia warunki dokumentacji medycznej. Ze względu na specyfikę świadczeń i wynikającą z ochrony praw autorskich narzędzi użytych do sformułowania diagnozy psychologicznej zasadnym jest wydzielanie z niej niektórych dokumentów, tworzonych w trakcie pracy z pacjentem (t.j. testy psychologiczne traktowane jako materiał badawczy podobnie jak ma to miejsce laboratorium np próbka krwi, która nie jest dołączana do dokumentacji medycznej tylko dokumentację medyczną stanowią wyniki uzyskane z tej próbki krwi). Do takiego stanowiska przychylił się Departament Organizacji Ochrony Zdrowia Ministerstwa Zdrowia (Pismo o numerze OZP.024.101.2016/AW z dnia 20.04.20	Należy wprowadzić zapisy zgodne z propozycjami przesłanymi przez Konsultanta Krajowego z Psychologii Klinicznej, w odpowiedzi na pismo numerze OZP.024.101.2016/AW z dnia 20.04.2026 do Departamentu Organizacji Ochrony Zdrowia MZ Ilekroć w ustawie jest mowa o 1. dokumentacji psychologicznej- należy przez to rozumieć zbiór wszystkich materiałów zebranych w czasie udzielania odbiorcy świadczeń psychologicznych tych świadczeń przez psychologa, z których udostępniania jest część ogólna (opinia i diagnoza psychologa, efekt konsultacji psychologicznej). Część szczegółowa (t.j. wytwory osoby diagnozowanej, notatki psychologa, arkusze testów i kwestionariusze, arkusze badań i odpowiedzi) nie jest udostępniania gdyż stanowi dane wrażliwe. 2. Szczególne przypadki konieczności udostępnienia części szczegółowej dokumentacji psychologicznej monitoruje Samorząd Zawodowy	<u>Uwaga uwzględniona</u> Zmieniono przepisy dotyczące dokumentacji psychologicznej, mając na uwadze oczekiwania środowiska psychologów.
8.	Art.22.1 Pkt.4	Z racji na brak kwalifikacji psychologa klinicznego jako zawodu medycznego proponuję wprowadzić dodatkowy punkt.	Dodatkowy punkt o brzmieniu: Psycholog posiadający tytuł specjalisty w dziedzinie psychologii klinicznej posiada	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u>

	Na podstawie odrębnych przepisów psycholog może uzyskać dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, w szczególności może uzyskać tytuł specjalisty w określonej dziedzinie psychologii po odbyciu szkolenia określonego programem specjalizacji i złożeniu egzaminu państwowego lub po uznaniu równorzędnego tytułu specjalisty uznanego za granicą.	Uzyskanie tytułu specjalisty psychologii klinicznej zgodnie z zapisami Ustawy o uzyskiwaniu tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia kwalifikuje te osoby jako wykonujących zawody medyczne. Status specjalisty psychologa klinicznego podlega regulacjom Ministra Zdrowia. Specjalista psychologii klinicznej legitymuje się fachowymi kwalifikacjami do udzielania świadczeń zdrowotnych w obszarze ochrony zdrowia. Specjalista psychologii klinicznej zatrudniony w ochronie zdrowia realizuje świadczenia opieki medycznej służące diagnozie, opiece oraz w miarę możliwości leczeniu chorób lub zaburzeń zdrowia. Realizowane świadczenia psychologiczne są zgodne i wyczerpują definicję opieki medycznej i świadczeń opieki medycznej zawartą w Wyroku Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie L.u.P. GmbH o sygn. akt: C-106/05. „pojęcie „opieki medycznej” oraz świadczeń opieki medycznej” (...) odnoszą się do świadczeń, które służą diagnozie, opiece oraz, w miarę możliwości leczeniu chorób lub zaburzeń zdrowia”..	zgodnie z definicją zawodu medycznego (art.2 ust.1 pkt.2 Ustawy z dnia 15-04-2011) o działalności leczniczej, kompetencje i kwalifikacje niezbędne do udzielania świadczeń zdrowotnych w zakresie wiedzy i umiejętności określonych w programie specjalizacji i jest osobą wykonującą zawód medyczny”. Minister właściwy do spraw zdrowia, po zasięgnięciu opinii Konsultanta Krajowego w dziedzinie Psychologii Klinicznej i Samorządu Zawodowego Psychologów, określi w drodze rozporządzenia zasady i standardy udzielania świadczeń zdrowotnych przez psychologów posiadających tytuł specjalisty w dziedzinie psychologii klinicznej, z uwzględnieniem wiedzy i umiejętności wskazanych w programie specjalizacji w tej dziedzinie”.	Określenie katalogu zawodów medycznych należy do kompetencji Ministra Zdrowia. Wnioskodawca zwrócił się do Ministra Zdrowia, właściwego ze względu na regulacje zawodów medycznych, z zapytaniem, czy w projekcie powinno być zawarte postanowienie, że określona część psychologów wykonuje zawód medyczny.
9.	art. 26. 1 Psycholog jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystko, o czym dowiedział się w związku z udzielaniem świadczeń psychologicznych oraz do ochrony danych osobowych uzyskanych w	zachowanie tajemnicy zawodowej ma fundamentalne znaczenie dla zbudowania relacji pacjenta z psychologiem a zwłaszcza dla zbudowania relacji dziecka z psychologiem. Ponadto Zapis ten stoi w sprzeczności z zapisami ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 roku gdyż :	Zmiana zapisu na taki, który jednoznacznie określa w jakim zakresie psycholog może być zwolniony z tajemnicy zawodowej.	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Przepisy dotyczące tajemnicy zawodowej zostały doprecyzowane, dodatkowo wprowadzono zmianę art. 180 Kodeksu postępowania karnego, zwiększając tym samym poziom ochrony tajemnicy psychologicznej.

	związku z wykonywaniem zawodu. 2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy: 5) odbiorca świadczeń psychologicznych lub jego przedstawiciel ustawowy wyrażą pisemną zgodę na ujawnienie tajemnicy, po uprzednim poinformowaniu ich o skutkach jej ujawnienia.	“Szczególnym rodzajem tajemnicy zawodowej psychologa jest wynikający z art. 50 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego obowiązek zachowania w tajemnicy wszystkiego, o czym psycholog poweźmie wiadomość w związku z wykonywaniem czynności przewidzianych w ustawie. Nadto na podstawie art. 52 ust. 1 powyższej ustawy psycholog obowiązany jest do zachowania w tajemnicy okoliczności przyznania się osoby z zaburzeniami psychicznymi do popełnienia czynu zabronionego. Ten rodzaj tajemnicy ma charakter bezwzględny, co oznacza, że nie ma możliwości zwolnienia z niej nawet przez prokuratora czy sąd. W orzecznictwie uznaje się, że tajemnicą określoną w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego objęte są wszystkie osoby, które działały dla ochrony zdrowia psychicznego poprzez dokonywanie czynności przewidzianych w tej ustawie. Tajemnica ta obejmuje zatem również przedstawicieli innych zawodów niż lekarz psychiatra. W konsekwencji psycholog wykonujący czynności wynikające z ustawy o ochronie zdrowia psychicznego będzie zobowiązany do zachowania w tajemnicy wszystkiego, o czym poweźmie wiadomość w związku z wykonywaniem tych czynności (por. post. SN z dnia 20 kwietnia 2005 r.,		Tajemnica psychologiczna w obecnym brzmieniu projektu nie odbiega od rozwiązań przyjętych w ustawie o wykonywaniu zawodu lekarza i lekarza dentysty. Postanowienie w projekcie ustawy nie wyłącza tajemnicy, o której mowa w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego, która stanowi <i>lex specialis</i> względem ustawy o wykonywaniu zawodu psychologa.

		sygn. akt I KZP 6/05). Wskazać należy, że obowiązek zachowania tajemnicy odnosi się względem wszystkich osób poddanych badaniom i leczeniu w jej trybie, a nie tylko do tych, u których stwierdzono zaburzenia (por. wyrok SN z dnia 24 stycznia 2008 r., sygn. akt V KK 230/07). Wprowadzenie zapisów ustawie nie może być w kolizji z innymi zapisami zawartymi w Ustawie o ochronie zdrowia psychicznego.		
10.	Art. 95. 1. Osoba, która w dniu wejścia w życie ustawy: 1) ukończyła w Rzeczypospolitej Polskiej studia drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz uzyskała tytuł zawodowy magistra niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia	Proponuję zmianę zapisu. Kształcenie psychologiczne powinno odbywać się na jednolitych pięcioletnich studiach psychologicznych lub na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz uzyskała tytuł zawodowy magistra. Ukończenie tylko studiów drugiego stopnia na kierunku psychologia niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia stanowi obniżenie standardów nauczania psychologii, stanowi obniżenie jakości kształcenia na kierunku psychologia. Osoba, która ukończyła tylko studia drugiego stopnia na kierunku psychologia nie posiada dogłębnej wiedzy, która posiadają studenci, którzy ukończyli studia pierwszego stopnia na kierunku psychologia. Studia np. z matematyki nie uczą o podstawowych mechanizmach, które są związane z funkcjonowaniem psychicznym człowieka.	Osoba, która w dniu wejścia w życie ustawy: 1) ukończyła w Rzeczypospolitej Polskiej studia pierwszego i drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz uzyskała tytuł zawodowy magistra.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Obowiązująca ustawa z 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów zakłada, że na listę psychologów wpisuje się osobę, która m.in. uzyskała w polskiej uczelni dyplom magistra psychologii lub uzyskała za granicą wykształcenie uznane za równorzędne w Rzeczypospolitej Polskiej. W tej sytuacji aktualizuje się zasada ochrony praw nabytych magistrów psychologii, którzy pod reżimem aktualnej ustawy rozpoczęli wykonywanie zawodów psychologa. Ww. zasada wywodzona jest z art. 2 Konstytucji RP.
Ogólnopolski Związek Zawodowy Psychologów				

11.	Art. 3 pkt 1	W definicji dokumentacji psychologicznej należy doprecyzować czego dotyczy dokumentacja lub że szczegółowo zostanie dopiero opisana. Dokumentacja związana musi być z procesem udzielania świadczeń temu konkretnemu odbiorcy, a nie jakakolwiek wytworzona przez psychologa w tym czasie, podobnie dotyczy to wykorzystywanych narzędzi - tak jak próbka krwi nie jest dołączana do dokumentacji medycznej, tak samo testy nie stanowią elementu dokumentacji (nie ma do nich wglądu, mogą zostać zniszczone, nie narażają wydawcy na upowszechnienie narzędzi, przez co tracą swoją wartość diagnostyczną). Wydaje się zasadne, aby albo przyjąć zakres zbliżony do dokumentacji medycznej (zbiór danych dotyczących odbiorcy świadczeń i jego opiekunów prawnych, gdy dotyczy do osoby nieletniej, wykaz udzielanych świadczeń wraz z ich opisem, opis stanu psychicznego odbiorcy świadczeń, wydane zalecenia, orzeczenia i opinie) albo pozostawić określenie tego samorządowi zawodowemu, co proponujemy w pierwszej kolejności. Art 44 pkt 7 daje to zadanie Krajowemu Zjazdowi.	Art.1 pkt 1) zmienić na brzmienie: “1) należy przez to rozumieć zbiór materiałów związanych z udzielaniem odbiorcy świadczeń psychologicznych przez psychologa, których zasady prowadzenia ustala i nadzoruje samorząd zawodowy;” W art. 58 ust 2 dodać punkt: “nadzorowanie prawidłowego prowadzenia dokumentacji psychologicznej przez psychologów działających na terenie regionalnej izby.”	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Zmieniono przepisy dotyczące dokumentacji psychologicznej, mając na uwadze oczekiwania środowiska psychologów.
12.	Art. 3	W treści ustawy pojawiają się określenia specjalizacja i specjalność, jednak nie posiadają swoich definicji. Określenia brzmią podobnie, jednak w praktyce psychologicznej różnią się od siebie. Stąd zasadne wydaje się ich zdefiniowanie.	Dodanie ust. 6 i 7: 6) Specjalność - obszar zainteresowań praktycznych i teoretycznych w psychologii; 7) Specjalizacja - obszar zainteresowań praktycznych i teoretycznych w psychologii ujęty przez odrębne przepisy w	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> W projekcie zrezygnowano z określania specjalności i specjalizacji.

			program szkoleniowy po którego ukończeniu możliwe jest uzyskanie tytułu specjalisty pod warunkiem pozytywnego zdania egzaminu państwowego.”	
13.	Art. 7 ust. 1, pkt 2	Należy doprecyzować jaki numer jest nadawany. Numer wpisu na listę i numer prawa do wykonywania zawodu nie wydają się tożsame. Brak doprecyzowania może budzić wątpliwości, czy istnieje coś takiego jak numer prawa do wykonywania zawodu w przypadku zawodu psychologa.	Art. 7. 1. zamienić na brzmienie: “Art. 7. 1. Wpis na Listę obejmuje: 1) imię (imiona) i nazwisko; 2) numer prawa do wykonywania zawodu; 3) datę wpisu na Listę.	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Zmieniono przepisy dotyczące wpisu na Listę. Aktualnie projekt ustawy zakłada stworzenie Rejestru Psychologów (zob. art. 6 projektu). Prawo do wykonywania zawodu psychologa będzie równoznaczne z wpisem do Rejestru.
14.	Art. 9, pkt 7	Psychologowie łączą pracę w różnych miejscach. Jeśli miejsce pracy jest konieczne, to powinno zawierać wszystkie placówki istotne dla wykonywania zawodu. Psychologowie wykonują świadczenia w różnych miejscach. Zapis musi odzwierciedlać zakres zgłoszenia. Miejsce wykonywania zleceń, umów o dzieło, czy wolontariatu jest nadmiarowe. Jeśli informacje o wolontaryjnym świadczeniu usług lub w ramach zlecenia są istotne, to należy rozważyć wymóg czasu pracy (w tygodniach/miesiącach), o których psycholog winien poinformować.	Wprowadzić brzmienie: 7) nazwę i adres miejsc wykonywania zawodu psychologa w oparciu o umowę o pracę i/lub prowadzenie działalności gospodarczej lub informację o aktualnym braku zatrudnienia.	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Zrezygnowano z określania miejsca wykonywania zawodu, biorąc pod uwagę postulaty zgłaszane przez środowisko psychologów.
15.	Art. 14 ust. 3	Wątpliwości budzi zasadność wydawania takiego zaświadczenia w kontekście tego, iż fakt wpisu na listę będzie dostępny publicznie. Wpis będzie widoczny w rejestrze elektronicznym i każdy potencjalny pracodawca będzie sam mógł sprawdzić,	Wprowadzić brzmienie: Art.14.3. Na wniosek wpisanego na Listę psychologa regionalna rada wydaje zaświadczenie o wpisie na Listę. Za wydanie zaświadczenia regionalna rada pobiera opłatę w wysokości nie wyższej niż 1% przeciętnego wynagrodzenia.	<u>Uwaga uwzględniona</u>

		czy dany kandydat do pracy jest na liście wpisany. Oczywiście psycholog może chcieć posiadać zaświadczenie o numerze prawa wykonywania zawodu oraz datę wpisu na Listę w formie materialnej, powinien więc mieć możliwość o to wnioskować, jednak nie powinno to być obligatoryjne.		
16.	Art. 16 ust. 2.	Poprawka językowa. Zwiększenie podmiotowości osoby.	Zmiana na "Celem współpracy z opiekunem jest udzielanie wsparcia psychologowi rozpoczynającemu wykonywanie zawodu przez wzmocnienie kompetencji zawodowych oraz zapoznanie z praktycznymi aspektami etycznych standardów wykonywania zawodu psychologa."	<u>Uwaga uwzględniona</u>
17.	Art. 16 ust 7. pkt 1.	Należy rozróżnić ilość godzin pracy zawodowej, którą psycholog musi odbyć w okresie pozostawania współpracy z opiekunem od ilości udokumentowanych godzin konsultacji z opiekunem. Ma to olbrzymie znaczenie przede wszystkim dla kondycji finansowej samorządu, który ma finansować wynagrodzenia opiekuna. Za pracę samego psychologa płaci jego pracodawca i tu może zostać nie więcej niż 900 godzin (choć może być i więcej). Trzeba jednak ustalić minimalną liczbę godzin konsultacji z opiekunem lub liczbę godzin pracy zawodowej psychologa przypadającej na jedną godzinę konsultacji z opiekunem, tak aby funkcja opiekuna spełniała swoje merytoryczne zadania, a jednocześnie samorząd zawodowy mógł to unieść finansowo.	Wprowadzić brzmienie pkt. 1: minimalną liczbę godzin pracy zawodowej, jednak nie więcej niż 900 godzin oraz minimalną liczbę godzin konsultacji z opiekunem, które powinny się odbyć w okresie 24 miesięcy pracy psychologa.	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> W projekcie uszczegółowiono przepisy dotyczące współpracy z opiekunem.

18.	Art. 19 ust.1	Okres opieki to czas liczby godzin określonej przez Krajowy Zjazd Psychologów, zgodnie z zapisem art.16 ust 7, który musi się odbyć w czasie maksymalnie 24 miesięcy. W art.19 pojawia się zapis o 12 miesiącach. Nieścisłość w zapisach ustawy.	Wprowadzić brzmienie: „Okres opieki trwa maksymalnie 24 miesiące, począwszy od dnia wydania przez opiekuna zgody, o której mowa w art.17 ust. 2. Po upływie 30 dni od zakończenia opieki opiekun wydaje pisemną opinię na temat rozwoju zawodowego i kontynuacji wykonywania zawodu przez psychologa”.	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> W projekcie uszczegółowiono przepisy dotyczące współpracy z opiekunem.
19.	Art. 20. pkt 3	Brak odniesienia do procesu stawiania diagnozy. Oprócz opiniowania i orzekania świadczeniami psychologicznymi jest diagnoza.	Wprowadzić brzmienie: 3) wsparcie psychologa, w szczególności w zakresie wydawania psychologicznych opinii i orzeczeń, procesu stawiania diagnozy psychologicznej wraz z doбором metod diagnostycznych oraz doboru metod pracy;	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Zgodnie z aktualnym brzmieniem art. 23 ust. 2 projektu: “Świadczeniami psychologicznymi są następujące działania: 1) diagnoza psychologiczna, polegająca na rozpoznawaniu za pomocą metod psychologicznych, opartych na dowodach naukowych, właściwości funkcjonowania psychologicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych oraz jego psychologicznych przyczyn i skutków; 2) opiniowanie psychologiczne, polegające na opisie aktualnego funkcjonowania psychologicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych, sporządzonym na piśmie na podstawie przeprowadzonego badania psychologicznego; 3) orzekanie psychologiczne, polegające na formułowaniu na piśmie diagnozy psychologicznej o aktualnym funkcjonowaniu odbiorcy świadczeń psychologicznych na podstawie przepisów odrębnych; 4) udzielanie pomocy psychologicznej, polegającej na stosowaniu form oddziaływania psychologicznego ukierunkowanych na rozwój, podnoszenie jakości życia, profilaktykę, zachowanie i

				przywracanie zdrowia psychicznego, zapobieganie, zmniejszanie i usuwanie nieprawidłowości dotyczących zdrowia psychicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych oraz wsparcie w sytuacji doświadczenia kryzysu, traumy lub stresu; 5) prowadzenie psychoterapii przez psychologa w przypadku nabycia przez niego uprawnień psychoterapeuty na podstawie odrębnych przepisów.”
20.	art. 22 ust. 2, pkt. 4	Poszerzenie definicji poprzez uszczegółowienie problematyki dzieci i młodzieży, programy psychologicznoterapeutyczne oraz rehabilitację, a także specjalistycznej formy pomocy psychologicznej w zakresie interwencji kryzysowej. Art. 34 rozporządzenia MEN ws. szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli mówi o uprawnieniach absolwentów psychologii (w zakresie odpowiadającym prowadzonym zajęciom) do prowadzenia wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci, zaś fizjoterapeutom bez takiego ograniczenia programem studiów. Widzimy potrzebę podkreślenia kwalifikacji psychologów do wykonywania takich świadczeń. Na stronie MRPiPS czytamy, że “w ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb - poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych - schronienia do 3 miesięcy.”	Wprowadzić brzmienie: udzielanie pomocy psychologicznej, polegającej na stosowaniu form oddziaływań psychologicznych ukierunkowanych na rozwój, podnoszenie jakości życia, profilaktykę, zachowanie i przywracanie zdrowia psychicznego, zapobieganie, zmniejszanie i usuwanie nieprawidłowości dotyczących zdrowia psychicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych, oddziaływań psychologicznych wobec dzieci i młodzieży polegających na wspomaganie rozwoju i łagodzeniu trudności rozwojowych, prowadzeniu programów psychologicznoterapeutycznych, oddziaływań polegających na psychospołecznej rehabilitacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi oraz interwencji kryzysowej i wsparcia w sytuacji doświadczenia kryzysu, traumy lub stresu.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Przepisy projektowanego art. 23 mają charakter uniwersalny, tj. odnoszą się do wszystkich odbiorców świadczeń psychologicznych (w tym również dzieci i młodzieży).

21.	Art. 22. ust 3	Należy jednoznacznie określić możliwość prowadzenia psychoterapii na podstawie odrębnych przepisów, a także jej przynależność do świadczeń psychologicznych. Konieczne jest rozważenie miejsca zapisu psychoterapii w ustawie. Od 2001 r. znajdowała się w wykazie świadczeń psychologicznych. Aktualnie definicja psychoterapii znajduje się także w Ustawie o ochronie zdrowia psychicznego. Oczwistym jest, że psychoterapia świadczona jest także przez inne grupy zawodowe, co w publicznych placówkach regulowane jest chociażby w rozporządzeniach Ministra Zdrowia. Nie jest jasne jaka zasada prawna stoi za tym zapisem. Czy wolą ustawodawcy było określenie tego, że psycholog, który świadczy psychoterapię (czyli nie każdy, bo to może sugerować tak brzmiący zapis) jest zobligowany robić to na podstawie odrębnych przepisów (co oznacza w praktyce, że nie ogranicza to prawa do wykonywania jej osobom nieposiadającym praw do wykonywania zawodu psychologa)? Czy wolą ustawodawcy jest określenie, że psycholog, może, ale nie musi prowadzić psychoterapii na podstawie odrębnych przepisów (co byłoby sprzeczne z zapisami na temat psychoterapii i warunków jej świadczenia zawartymi w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego). Dodatkowo nie jest jasne, czy odniesienie się do psychoterapii w	wersja 1: "Psycholog prowadzący psychoterapię wykonuje tę czynność w oparciu o odrębne przepisy." wersja 2: Przeniesienie do art. 22 ust. 2 jako: "5) prowadzenie psychoterapii, po spełnieniu wymagań określonych w odrębnych przepisach, z zastrzeżeniem, że nie ogranicza to prawa do prowadzenia psychoterapii osobom z uprawnieniami psychoterapeuty nieposiadającemu prawa do wykonywania zawodu psychologa;"	<u>Uwaga uwzględniona</u> Zgodnie z aktualnym brzmieniem projektu psychoterapia prowadzona przez psychologa znajduje się w katalogu świadczeń psychologicznych.

		punkcie 3 oznacza, że wykonywanie psychoterapii jest wykonywaniem zawodu psychologa, czy też właśnie oznacza, że nie nim nie jest (w punkcie 2 wymienione są świadczenia psychologiczne, a punkt 3 jest punktem osobnym). Jako organizacja stoimy na stanowisku, że psycholog, który decyduje się prowadzić psychoterapię (czyli nie każdy, co może sugerować tak brzmiący zapis) jest zobligowany (czyli nie może, ale musi wykonywać ją na podstawie odrębnych przepisów) i powinno być jasnym, że wykonywanie jej stanowi część wykonywania zawodu psychologa, czyli jest jednym ze świadczeń psychologicznych.		
22.	Art. 22 ust 4	Przeniesienie zapisu w obecnym brzmieniu do osobnego artykułu oraz, po wprowadzonym fragmencie dodać uznawanie psychologów ze specjalizacją w ochronie zdrowia jako wykonujących zawód medyczny. Uznawanie psychologów za zawód medyczny w ramach ochrony zdrowia jest uznaniowe i wielokrotnie było zmieniane w zależności od indywidualnej opinii ministra zdrowia. Zawód zaufania publicznego nie powinien opierać się na swobodnej interpretacji przepisów, zmiennej zależnie od osoby pełniącej funkcję ministra. Zgodnie z zapisem w art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o działalności leczniczej, w myśl którego za osobę wykonującą zawód medyczny uważa się osobę uprawnioną na podstawie odrębnych przepisów do udzielania świadczeń	Wykreślenie punktu 4 z artykułu 22 i przeniesienie go w obecnym brzmieniu do osobnego artykułu, następującego po art.22 jako ust.1 oraz dodanie ust.2 "Psychologowie ze specjalizacją mającą zastosowanie w ochronie zdrowia wykonują zawód medyczny."	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Określenie katalogu zawodów medycznych należy do kompetencji Ministra Zdrowia. Wnioskodawca zwrócił się do Ministra Zdrowia, właściwego ze względu na regulacje zawodów medycznych, z zapytaniem, czy w projekcie powinno być zawarte postanowienie, że określona część psychologów wykonuje zawód medyczny.

		zdrowotnych oraz osobę legitymującą się nabyciem fachowych kwalifikacji do udzielania świadczeń zdrowotnych w określonym zakresie lub w określonej dziedzinie medycyny - psycholog posiadający tytuł specjalisty w dziedzinie mającej zastosowanie w ochronie zdrowia spełnia te kryteria. Psycholog ze specjalizacją mającą zastosowanie w ochronie zdrowia jest wykształconym medycznie specjalistą przygotowanym do udzielania świadczeń zdrowotnych. Kompetencje zawodowe uzyskane w wyniku ukończenia szkolenia specjalizacyjnego i wymagane od specjalisty psychologii klinicznej czynności mieszczą się zaś w powołanej definicji świadczenia zdrowotnego. Jak wskazał Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie, w wyroku z dnia 28 sierpnia 2012 r. o sygn. akt: III SA/Wa 3226/11; z racji, że istnieją zawody nieregulowane, w ich przypadku brak przepisów odnoszących się do zasad ich wykonywania powoduje, że ustalenie czy dany zawód nieregulowany stanowi zawód medyczny trzeba czynić na podstawie ogólnie dostępnych publikacji. Do kategorii zawodów medycznych nieregulowanych sądy administracyjne zaliczyły m.in. psychoanalityka (w wyroku z dnia 22.10.2013 r., sygn. akt: I FSK		

		1682/12, POP 2013/6/566-568, Naczelny Sąd Administracyjny orzekł, że „Zawód psychoanalityka, posiadającego fachowe kwalifikacje, czyli stosowny zasób wiedzy i umiejętności, wymaganych do udzielania świadczeń zdrowotnych, zweryfikowane w ramach członkowskiej procedury kwalifikacyjnej Polskiego Towarzystwa Psychoanalitycznego, jest zawodem medycznym”) oraz neuroterapeutę (w wyroku z dnia 8.10.2013 r., sygn. akt: I SA/Sz 464/13, LEX nr 1382020 Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie wskazał, że „neuroterapeuta” jest osobą wykonującą zawód medyczny, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z 2011 r. o działalności leczniczej, w ramach którego świadczy usługi w zakresie opieki medycznej służące przywracaniu i poprawie zdrowia”.		
23.	Art. 24, ust. 1 i ust. 2	Wykreślić formę pisemnej zgody, pozostawiając zgodę w ogóle. Nie każda osoba korzystająca z pomocy ma możliwość udzielić zgody na piśmie. Generuje to także trudności interpretacyjne pomiędzy zgodą pisemną a cyfrową. W sytuacjach opiekuńczych (np. interwencja w placówce oświatowej), gdy rodzic przebywa na terenie zakładu pracy i nie ma możliwości udzielić zgody pisemnej,	Wprowadzić brzmienie: “Art. 24. 1. Podjęcie i wykonywanie świadczeń psychologicznych następuje za zgodą odbiorcy świadczeń psychologicznych, po uprzednim poinformowaniu odbiorcy świadczeń psychologicznych o jego prawach oraz celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych. 2. W przypadku, gdy odbiorca świadczeń psychologicznych jest małoletni, częściowo lub całkowicie ubezwłasnowolniony, zgodę wyraża	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Zrezygnowano z wymogu pisemności zgody. Zmieniono postanowienia dotyczące zgody w taki sposób, aby w pełniejszy sposób chroniły prawa małoletnich i osób ubezwłasnowolnionych.

		a jedynie ustną lub cyfrową (przez dziennik elektroniczny). Art. 16 ustawa o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta nie reguluje formuły wyrażonej zgody, a art. 18 doprecyzowuje, że zgoda pisemna jest konieczna w przypadku świadczeń o podwyższonym ryzyku dla osoby.	jego przedstawiciel ustawowy, po otrzymaniu informacji o prawach odbiorcy świadczeń psychologicznych oraz celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych.”	
24.	art. 24, ust.4	Brak współzgody małoletniego od 16 roku życia - za ustawą o prawach pacjenta Rzeczniku Praw Pacjenta. Brak zgody każdego małoletniego dostosowanej do jego wieku. Brak obowiązku udzielenia informacji o wynikach wobec samego dziecka. Świadczenia psychologiczne wobec dzieci są możliwe w przypadku zgody dziecka na współpracę. Osoba powyżej 16 r.ż. ma prawo zgody lub sprzeciwu w świadczeniach medycznych zgodnie z ustawą o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta. Przyjęta przez RP Konwencja o Prawach Dziecka w art. 12 gwarantuje dziecku “prawo do swobodnego wyrażania własnych poglądów we wszystkich sprawach dotyczących dziecka” adekwatnie do możliwości i dojrzałości dziecka. Zwracamy także uwagę na art. 16 Konwencji. Co więcej, profesjonalne i pełne udzielanie świadczeń psychologicznych jest optymalne w warunkach obopólnej zgody - w przypadku dziecka, które nie wyraża zgody na udzielanie mu diagnozy lub pomocy, nadal możemy udzielać pomocy	Wprowadzić brzmienie ust 4: “Po udzieleniu świadczeń psychologicznych psycholog informuje odbiorcę świadczeń psychologicznych lub jego przedstawiciela ustawowego o ich wynikach. W przypadku osób małoletnich informacja przekazywana jest opiekunowi prawnemu oraz małoletniemu w sposób adekwatny do wieku i dojrzałości dziecka.” Dodać ustęp 5: “Uzyskanie zgody od małoletniego jest konieczne. Sposób uzyskania zgody winien być adekwatny do wieku i dojrzałości małoletniego. Małoletni, który ukończył 16 lat, dysponujący dostatecznym rozeznanie, ma prawo do wyrażenia sprzeciwu co do udzielenia świadczeń psychologicznych, pomimo zgody przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego. W takim przypadku wymagane jest zezwolenie sądu opiekuńczego.”	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Zmieniono postanowienia dotyczące zgody w taki sposób, aby w pełniejszy sposób chroniły prawa małoletnich i osób ubezwłasnowolnionych.

		rodzicom, a w sytuacjach związanych z zagrożeniem jakości życia i zdrowia dziecka, decyzję może podjąć Sąd Rodzinny.		
25.	art. 26 ust 2 pkt. 3	Brak jest definicji, kim jest “inny specjalista”, tzn. czy chodzi o innego psychologa, lekarza, nauczyciela? W jakich sytuacjach można te informacje przekazywać innym instytucjom (np. między poradniami zdrowia psychicznego lub poradniami zdrowia psychicznego a psychologicznopedagogicznymi, szkołą a poradnią). W przypadku odrębnej dokumentacji psychologicznej w wielu kontekstach (w oświacie, ochronie zdrowia) istotne jest, aby umożliwić realną komunikację psychologa z innymi osobami udzielającymi pomocy lub pracującymi na rzecz dziecka w ramach tego samego zespołu lub instytucji i także z innych instytucji. Jeśli wprowadzony zostanie spójny system teleinformatyczny dotyczący dzieci i młodzieży, międzysektorowy, tym bardziej zakres przekazywanych informacji musi być regulowany przez samorząd. Do prac nad takim zespołem samorząd powinien być zaangażowany przez stronę rządową.	Wprowadzić brzmienie: “zachodzi potrzeba przekazania innemu specjalistcie niezbędnych informacji o odbiorcy świadczeń psychologicznych związanych z udzielanym świadczeniem psychologicznym. Zasady i zakres przekazywania informacji określa samorząd zawodowy.” W art. 46 ust 2 dodać punkt: “opracowanie i uchwalenie zasad i zakresu przekazywania innemu specjalistcie niezbędnych informacji o odbiorcy świadczeń psychologicznych, o czym mowa w art. 26 ust 2 pkt 3.”	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Aktualnie proponuje się następujące brzmienie art. 27 ust. 2 pkt 3: <i>„zachodzi potrzeba, wyłącznie w celu udzielenia dalszych świadczeń, przekazania innemu specjalistcie niezbędnych informacji o odbiorcy świadczeń psychologicznych związanych z udzielanym świadczeniem psychologicznym, po uprzednim uzyskaniu na to zgody odbiorcy świadczeń psychologicznych albo jego przedstawiciela ustawowego”.</i> To psycholog będzie decydował, czy zachodzi potrzeba konsultacji np. z psychiatrą, innym psychologiem, neurologiem etc.
26.	art 26 ust. 2, pkt 5	Zwolnienie psychologa z tajemnicy zawodowej winno być zarezerwowane dla sytuacji o szczególnej wadze społecznej i prawnej. Nadużywanie uchylenia tajemnicy zawodowej stoi w sprzeczności z istotą wykonywania zawodu zaufania	Całkowite wykreślenie art. 26 ust. 2 pkt 5 oraz art. 26 ust. 3.	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Przepisy dotyczące tajemnicy zawodowej zostały doprecyzowane, dodatkowo wprowadzono zmianę art. 180 Kodeksu postępowania karnego, zwiększając tym

		publicznego. Chęć dostępu do danych specjalnych jakimi dysponuje psycholog, może prowadzić do instrumentalizacji pracy psychologa. Ustawodawca zapewnił szereg wyłączeń w zakresie tajemnicy, poczynawszy od sytuacji zagrażających życiu i zdrowiu osób, przekazania ważnych informacji innemu specjalście, a także szeregu innych przepisów ustawowych (w tym KK). Uchylenie tajemnicy na wniosek odbiorcy świadczeń generuje włączanie psychologa w konflikty cywilne. Odbiorca usług ma prawo dostępu do swojej dokumentacji. Ma prawo posługiwać się wydanymi opiniami i orzeczeniami. W sprawach sądowych Sąd może powołać biegłego w zakresie psychologii. Szczególnie niebezpieczne i uniemożliwiające wykonywanie świadczeń psychologicznych jest połączenie pkt 5 z art. 26 ust. 3, gdy rodzic otrzyma prawo zwolnienia psychologa z tajemnicy jego dziecka (jako odbiorcy świadczenia). Brak gwarancji tajemnicy wobec dziecka generuje niemożność świadczenia pomocy psychologicznej. Nastolatek nie będzie otwarty na współpracę ze specjalistą, jeśli rodzic będzie miał prawo zwolnienia specjalisty z tajemnicy. Nie można też delegować ustawowo kwestii współzgody małoletniego na zwolnienie z tajemnicy, ponieważ małoletni są zależni od opiekunów prawnych, przez co, albo wyrażą sprzeciw narażając się na konflikt z opiekunem, albo nie wyrażą sprzeciwu i	samym poziom ochrony tajemnicy psychologicznej. Tajemnica psychologiczna w obecnym brzmieniu projektu nie odbiega od rozwiązań przyjętych w ustawie o wykonywaniu zawodu lekarza i lekarza dentysty.

		doświadczą nadużycia w zakresie zaufania do specjalisty, co jest formą przemocy. W sytuacji prowadzenia czynności dochodzeniowo-śledczych odwołanie się do danych chronionych tajemnicą zawodu psychologa winno być poprzedzone maksymalizowaniem wysiłków celem zdobycia innego materiału dowodowego. Narażanie psychologa, jako reprezentanta zawodu publicznego, na konieczność ujawniania danych będących w jego dyspozycji dotyczących świadka winno być jedną z ostatnich czynności procesowych, nie zaś otwierać proces dochodzeniowo śledczy. Ponadto w Ustawie o zawodzie psychologa z 2001 r. (Dz.U. 2001 nr 73 poz. 763) tajemnica zawodowa jest regulowana następująco: Art. 14. 1. Psycholog ma obowiązek zachowania w tajemnicy informacji związanych z klientem, uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu. 2. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie może być ograniczony w czasie. 3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy: 1) poważnie jest zagrożone zdrowie, życie klienta lub innych osób; 2) tak stanowią ustawy. W uzasadnieniu do obecnie konsultowanego projektu ustawy nie wskazano przyczyny rozszerzenia możliwości sytuacji, w których psycholog		

		zostaje zwolniony z zachowania tajemnicy, zwłaszcza przez odbiorcę jego usług lub jego przedstawiciela ustawowego, co jak wskazano powyżej jest szczególnie niebezpieczne w przypadku dzieci i młodzieży.		
27.	art.28 ust 5.	Szczegóły dotyczące danych z karty należałoby zostawić już do dookreślenia Krajowej Radzie. Przeregulowanie.	Pkt 5 zastąpić brzmieniem: "Niezbędne elementy karty doskonalenie zawodowego określa Krajowa Rada Psychologów".	<u>Uwaga uwzględniona</u> Zasady doskonalenia zawodowego określi samorząd psychologów.
28.	Art. 33 pkt 6 i pkt 7	Wymienione w tym artykule są dwa zadania samorządu, które nigdzie potem w tekście ustawy nie są przypisane żadnemu konkretnemu organowi samorządu. Należy zapobiec sytuacji, w której różne organy samorządu, na różnych stopniach wydawałyby odrębne od siebie i potencjalnie odmienne opinie dotyczące opiniowanego aktu prawnego dotyczącego całego zawodu psychologa. Proponuje się to zadanie przypisać jednemu organowi.	Art. 46 dodanie punktu w brzmieniu: "opiniowanie aktów prawnych dotyczących zawodu psychologa;"	<u>Uwaga uwzględniona</u>
29.	Art. 44 pkt 2. powoływanie i odwoływanie: a w art. 50.2. Tryb wyboru i odwołania	Powołanie i wybór to dwa różne tryby obsadzania kandydatów na danym stanowisku. Niespójność między przepisami ustawy.		<u>Uwaga uwzględniona</u> W aktualnym brzmieniu projektu dokonano ujednolicenia terminologii w tym zakresie. Użyte w dotychczasowym art. 44 pkt 2 określenie "powoływanie" zostało zastąpione w obecnej wersji projektu określeniem "wybór" (art. 45 pkt 2 aktualnej wersji projektu), a także konsekwentnie wprowadzono zmiany w art. 50 pkt 2, w którym określenie "tryb wyboru" zastąpiono określeniem "tryb wyboru".

30.	Art. 44 pkt 7	Poprawa zadania. Zjazd powinien uchwalić, przyjąć ostateczne zasady prowadzenia dokumentacji. Opracować te zasady, przygotować ich warianty powinien zespół ekspertów, którego zjazd nie będzie w stanie na bieżąco monitorować, wobec czego powinno być to zadaniem Krajowej Rady.	Przyjąć brzmienie: "uchwalenie sposobu prowadzenia, udostępniania i przechowywania dokumentacji psychologicznej;"	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Ze względu na uwagi zgłoszone w procesie uzgodnień i opiniowania m.in. przez Ministrów, kwestie dotyczące dokumentacji psychologicznej określono wyczerpująco w ustawie.
31.	art.44. Do zadań Krajowego Zjazdu należy:	Brak kompetencji ustalenia standardów wykonywania zawodu. Brak kompetencji prowadzenia listy specjalności w psychologii. Kodeks etyczny to nie to samo, co standardy wykonywania zawodu. Standardy zawierają ważne wskazania natury poza etycznej związanej z wykonywaniem zawodu. To istotny punkt odniesienia, dzięki któremu psycholog może zadbać o swój komfort pracy w dialogu z pracodawcą i ustawodawcą oraz bezpieczeństwo osób, które będą korzystały z jego usług oraz punkt odniesienia, dzięki któremu można ocenić, czy psycholog wykonuje zawód zgodnie ze sztuką. Pozostawienie ustalenia standardów decyzji, również w sposobie realizacji, w poszczególnych resortach, w których pracują psychologowie stwarza zagrożenie tym, że standardy nie będą spójne pomiędzy resortami, albo interes psychologów nie będzie wystarczająco podczas ich ustalania reprezentowany. Ustalenie ogólnych standardów pracy w zawodzie to zadanie dla samorządu. Do rozważenia wpisanie delegacji ustawowej	Art.44 po punkcie 14) dodać punkt 15) i 16) w brzmieniu: "15) ustalanie standardów pracy w zawodzie w porozumieniu z ministrami nadzorującymi prace psychologów w resorcie, w którym mają być wprowadzone standardy; 16) prowadzenie listy specjalności w psychologii."	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Do kompetencji Krajowego Zjazdu dodano określenie standardów pracy w zawodzie psychologa (zob. art. 45 pkt 16).

		dla poszczególnych resortów lub obowiązku współpracy samorządu z resortami w pracy nad standardami. Lista specjalności jest potrzebna, aby obszar pracy psychologów podzielić na węższe obszary. Obszary mogą być podstawą do tworzenia programów szkoleń będących częścią doskonalenia zawodowego psychologów oraz są niezbędne do określenia pola zainteresowania i doświadczenia zawodowego zarówno psychologa rozpoczynającego pracę w zawodzie jak i jego opiekuna oraz umożliwić im wzajemne dopasowanie się.		
32.	art 45 ust. 2	Wydłużenie zwołania do 60 dni, ewentualnie 45 dni. Aby zachować obowiązek informacyjny o zjeździe na 21 dni przed, należy opublikować ogłoszenie z datą i miejscem spotkania. Wymaga to podjęcia odpowiednich kroków. Należy też podać zakres, agendę, a czasem także materiały dodatkowe do zapoznania się przez zjazdem, które delegaci powinni mieć czas przeczytać.	Wprowadzić brzmienie: "Nadzwyczajny Krajowy Zjazd zwołuje się w ciągu 60 dni od dnia wpłynięcia wniosku."	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> W ocenie projektodawcy okres 30 dni jest wystarczający do zwołania Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu.
33.	Art. 46. ust 2	Krajowa Rada ma niewiele zadań. Bardzo wiele zadań i to wymagających długoterminowej pracy, a być może nawet powołania zespołu ekspertów nie będących delegatami na Krajowy Zjazd. Wydaje się niemożliwym, aby Krajowy Zjazd ustalił: kodeks Etyki Zawodowej, zasady doskonalenia zawodowego, sposobu prowadzenia,	Art 46.2 pkt 4 przyjęcie brzmienia: "zwoływanie Krajowego Zjazdu i przygotowanie projektów uchwał określonych w art.44 pkt 5, pkt 6, oraz ustaleń o których mowa w art. 44 pkt 7, pkt.8, pkt.12, pkt 13 i pkt 14;"	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Do zadań krajowej Rady dodano: udzielanie wsparcia Krajowemu Zjazdowi w opracowaniu Kodeksu Etyki Zawodowej, zasad i form doskonalenia zawodowego, sposobu zaprzestania wykonywania zawodu (zob. art. 47 ust. 2 pkt 9).

		udostępniania i przechowywania dokumentacji psychologicznej, określenie listy testów i badań psychologicznych, ramowych zasad rozwoju zawodowego i zasad zaprzestania wykonywania zawodu i kilku innych jeszcze zadań, w ciągu jednego zjazdu. Zjazd taki musiałby trwać 6 miesięcy bez przerwy. Zjazd co do zasady odbywa się raz na 4 lata i nieustalenie z kolei któregoś z tych elementów będzie blokowało np. rozpoczęcie pracy pod opieką dla psychologów zaczynających pracę w zawodzie lub spowoduje konieczność częstego zwoływania nadzwyczajnych zjazdów krajowych w celu dokończenia pracy. W związku z czym postulujemy dodanie do kompetencji Krajowej Rady możliwości przygotowania projektów dokumentów i ewentualnego powoływania komisji eksperckich K, pozostawiając ich ostateczne ukształtowanie i uchwalenie Krajowemu Zjazdowi.		
34.	art. 50 pkt 1	nieścisłość między art.50 pkt 1 a art.59.1. W art. 59 podana jest wprost liczba 15 członków regionalnej rady, liczby tej zatem nie określa Krajowy Zjazd i stworzony przez niego Regulamin Krajowej Izby.	art. 50 dodać na końcu pkt 1: "i art.59;"	<u>Uwaga uwzględniona</u>
35.	Art. 56.2. Do zadań regionalnego zjazdu należy: 2) powoływanie i odwoływanie: a) członka Krajowej Rady, o którym mowa w art. 47 ust. 1 pkt 1	Użyta jest liczba pojedyncza, tymczasem ustawa nie określa wprost liczby członków wybranych bezpośrednio przez każdy regionalny zjazd. Może ich być więcej niż jeden, jeśli tak postanowi Regulamin Krajowej Izby.	Ust. 2, pkt a) zamienić na brzmienie: "członków Krajowej Rady, o których mowa w art.47 ust.1 pkt 1"	<u>Uwaga uwzględniona</u>

36.	Art. 64 ust 3	Należałoby określić kto może odmówić. Techniczne doprecyzowanie.	w art.64 ust.3 zmienić słowo "można" na: "organy samorządu mogą"	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> W praktyce nikt, poza organami samorządu, nie może wyartykułować takiej odmowy.
37.	art. 64. ust 1. pkt 1	Przestrzeganie standardów pracy jest zbliżone, jednak nie równoznaczne z kodeksem etycznym. Kodeks etyczny to nie to samo, co standardy wykonywania zawodu. Standardy zawierają ważne wskazania natury poza etycznej związanej z wykonywaniem zawodu. To istotny punkt odniesienia, dzięki któremu psycholog może zadbać o swój komfort pracy w dialogu z pracodawcą i ustawodawcą oraz bezpieczeństwo osób, które będą korzystały z jego usług oraz punkt odniesienia, dzięki któremu można ocenić, czy psycholog wykonuje zawód zgodnie ze sztuką.	Art. 64 ust. 1 pkt 1) zamienić na brzmienie: "1) naruszeniu zasad etyki określonych w Kodeksie Etyki Zawodowej oraz standardach wykonywania zawodu"	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Całkowicie przemodelowano przepisy dotyczące odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów.
38.	art. 87 ust 2.	Należałoby podkreślić kwestię reprezentatywności organizacji dla zawodu. Również wymóg ogólnopolskiego zasięgu dla związków zawodowych. Słowo "ogólnopolskie" tyczy się tylko organizacji nie związków zawodowych. Wymóg reprezentatywności psychologów w organizacji ma zapewnić, że organizacje realnie psychologiczne będą mogły wskazać reprezentantów. Komitet ma za zadanie działać na rzecz psychologów - to organizacje psychologiczne (a nie wszystkie, które zrzeszają choćby jednego psychologa) będą rekomendować kandydatów. Ten wybór ma dawać	Art.82.2 zmienić na brzmienie: "Ogólnopolskie, reprezentatywne dla zawodu psychologa stowarzyszenia zrzeszające psychologów i ogólnopolskie reprezentatywne dla zawodu psychologa związki zawodowe psychologów, działające co najmniej przez 5 lat poprzedzające dzień wejścia w życie ustawy, mogą zgłaszać po jednym kandydacie na członka Komitetu, który jest członkiem tej organizacji i który spełnia wymagania określone w art. 6 ust. 3 pkt 1. "	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> W ocenie projektodawcy wystarczający jest 3-letni okres działania wskazanych podmiotów.

		pewność, że będą to osoby działające na rzecz środowiska, własnej grupy zawodowej, a nie pod naciskiem innych grup. Zakładowy związek zawodowy psychologów może liczyć 10 osób. To nie zapewnia żadnej reprezentatywności. Aktualnie ustawa jest projektowana na pierwszy kwartał 2026, wobec chęci ochrony doświadczenia stowarzyszeń, proponujemy 5 letni okres (2021 - założone w roku zakończenia prac zespołu parlamentarnego ds. ustawowego uregulowania zawodu psychologa).		
39.	Art. 90 ust 1. pkt 3	Wydaje się, że należałoby określać, jakie kryteria musi spełnić pełnomocnik. Nigdzie indziej w tekście ustawy owi pełnomocnicy nie występują, nie ma więc informacji czy oni powinni być psychologami i członkami któregoś z organów, a jest to oczywistą koniecznością.	Art. 90 ust. 1. pkt 3) zamienić na brzmienie: “3) wskazanie po jednym pełnomocniku spośród członków Krajowego Zjazdu do powołania każdej z regionalnych izb.”	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Określenie osób, które mogą pełnić funkcję pełnomocnika jest kompetencją Krajowego Zjazdu.
40.	Art. 96	Należy jasno podkreślić, że osoba, która ukończy jedynie uzupełniające studia magisterskie, posiadając dyplom licencjacki na innym kierunku niż psychologia nie ma podstawowej wiedzy z zakresu psychologii, która jest przekazywana na studiach pierwszego stopnia, a jest niezbędna do wykonywania zawodu zaufania publicznego, jakim jest psycholog. Wiedza z zakresu psychologii zdobywana na studiach pierwszego stopnia na kierunku psychologia stanowi podstawowy kanon wiedzy, umiejętności i kwalifikacji stanowiących o tożsamości zawodu	Art. 96. zamienić na brzmienie: ust 1. Osoba, która w dniu wejścia w życie ustawy rozpoczęła w Rzeczypospolitej Polskiej studia drugiego stopnia na kierunku psychologia, niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia, po uzyskaniu tytułu magistra na kierunku psychologia staje się psychologiem w rozumieniu tej ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3. 2. Osoba, o której mowa w ust. 1, jest wpisywana na Listę, na wniosek zawierający dane, o których mowa w art. 9.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Obowiązująca ustawa z 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów zakłada, że na listę psychologów wpisuje się osobę, która m.in. uzyskała w polskiej uczelni dyplom magistra psychologii lub uzyskała za granicą wykształcenie uznane za równorzędne w Rzeczypospolitej Polskiej. W tej sytuacji aktualizuje się zasada ochrony praw nabytych magistrów psychologii, którzy pod reżimem aktualnej ustawy rozpoczęli wykonywanie zawodów

		psychologa. Studia drugiego stopnia głównie polegają na napisaniu pracy magisterskiej, czyli realizacji określonego celu naukowo - badawczego, natomiast nie dają podstaw w zakresie wiedzy psychologicznej. Ukończenie tylko i wyłącznie uzupełniających studiów magisterskich na kierunku psychologia w żaden sposób nie jest równoważne z wiedzą, zdobytą podczas pięciu lat jednolitych studiów lub trzy lata licencjatu i dwa lata studiów magisterskich.	3. Osoba, o której mowa w ust. 1 w terminie nie późniejszym niż 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy uzyska tytuł licencjata na kierunku psychologia pod rygorem utraty prawa wykonywania zawodu psychologa."	psychologa. Ww. zasada wywodzona jest z art. 2 Konstytucji RP.
Wydział Psychologii i Kognitywistyki, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu				
41.	Art. 2. Przepisy ustawy nie naruszają wynikających z odrębnych przepisów: 1) uprawnień i obowiązków osób, które ukończyły studia magisterskie na kierunku psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra;	Uwaga: określenie „studia magisterskie” jest w tym miejscu nieprecyzyjne. Czy chodzi o „jednolite studia magisterskie”, czy także o „uzupełniające studia magisterskie” niezależnie od ukończonych studiów pierwszego stopnia? Sugerujemy, by jednak psychologiem była osoba z pełnym tzn. 5-cioletnim wykształceniem magisterskim - por. także uwaga dotycząca Art. 95 ust. 1	Przepisy ustawy nie naruszają wynikających z odrębnych przepisów: 1) uprawnień i obowiązków osób, które ukończyły jednolite studia magisterskie na kierunku psychologia lub studia pierwszego i drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra;	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Projektowany art. 2 nie odnosi się do osób, które będą wykonywały zawód psychologa na podstawie ustawy.
42.	Art. 6. 1. Psycholog uzyskuje prawo wykonywania zawodu z dniem wpisu na Listę Psychologów, zwaną dalej „Listą”.	Wątpliwość: jak, zgodnie z tym zapisem, rozumiany jest "psycholog" - czy jako "osoba, która uzyskała wykształcenie psychologiczne", czy jako "osoba wykonująca zawód psychologa" (takie rozumienie naszym zdaniem zawarte jest w projekcie ustawy). Ale ponieważ art. 6 ust. 1 stanowi, że „Psycholog uzyskuje prawo wykonywania zawodu z dniem wpisu na Listę Psychologów”, można to interpretować, że psychologiem jest również osoba przed wpisem na listę (czyli z wykształceniem), tyle że bez prawa do	Osoba spełniająca warunki formalne uzyskuje prawo wykonywania zawodu psychologa i posługiwania się tytułem zawodowym psychologa z dniem wpisu na Listę Psychologów, zwaną dalej "Listą". LUB: Psycholog to osoba posiadająca odpowiednie wykształcenie, opisane w ust. 3 pkt. 1-3. Psycholog uzyskuje prawo do wykonywania zawodu z dniem wpisu na Listę Psychologów, zwaną dalej "Listą".	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Psycholog to osoba, która musi posiadać kwalifikacje określone w ustawie oraz, po wpisie do Rejestru, będzie uprawniona do wykonywania świadczeń psychologicznych. Osoba niewpisana do rejestru będzie mogła posługiwać się tytułem zawodowym „magistra psychologii”.

		wykonywania zawodu? Przepis wymaga doprecyzowania.		
43.	Art. 9. Wniosek zawiera następujące dane dotyczące osoby ubiegającej się o przyznanie prawa wykonywania zawodu psychologa: 7) nazwę i adres miejsca wykonywania zawodu psychologa.	Prawo wykonywania zawodu psychologa nie powinno być powiązane z koniecznością podawania nazwy i adresu miejsca pracy. Wymóg jest martwy wobec 1) znacznej mobilności zawodowej psychologów oraz 2) podejmowania pracy często w kilku miejscach (czy osoba wnioskująca musiałaby podawać wszystkie te miejsca/wybrane - na jakiej podstawie?). Ponadto, w świetle bieżącej wersji przepisu - czy w sytuacji aktualnego braku zatrudnienia osoba spełniająca wymogi formalne dotyczące wykształcenia, nie mogłaby wnioskować o wpis na Listę?	Usunięcie punktu 7: Wniosek zawiera następujące dane dotyczące osoby ubiegającej się o przyznanie prawa wykonywania zawodu psychologa: 1) imię (imiona) i nazwisko; 2) datę i miejsce urodzenia; 3) numer PESEL, a w przypadku braku numeru PESEL – nazwę i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę państwa, które go wydało; 4) obywatelstwo; 5) adres zamieszkania; 6) adres do korespondencji, numer telefonu oraz adres poczty elektronicznej.	<u>Uwaga uwzględniona</u> Zrezygnowano z określania miejsca wykonywania zawodu, biorąc pod uwagę postulaty zgłaszane przez środowisko psychologów.
44.	Art. 16. 1. Po uzyskaniu wpisu na Listę, psycholog współpracuje z opiekunem w sprawach dotyczących rozwoju zawodowego w związku z art. 20, ust. 3 i 4 oraz art. 21 ust. 1 (por. uwaga poniżej)	Wątpliwość: istnieje niespójność między wymienionymi przepisami. We wskazanym tu art. 16 ust. 1 mowa jest o "współpracy" psychologa z opiekunem. W art. 19 mowa jest o sporządzaniu przez opiekuna "opinii na temat rozwoju zawodowego i kontynuacji wykonywania zawodu przez psychologa". W art. 20 pkt. 3 mowa jest, że zadaniem opiekuna jest "wsparcie psychologa, w szczególności w zakresie wydawania psychologicznych opinii i orzeczeń oraz doboru metod diagnostycznych i metod pracy", a w pkt 4 "monitorowanie postępów w nabywaniu umiejętności zawodowych" (art. 19 i 20 sugerują raczej relację nauczania i nadzoru, bardziej niż - współpracy).	Jeśli relacja psycholog-opiekun ma być relacją nauczania i nadzoru zapis może brzmieć: Po uzyskaniu wpisu na Listę, psycholog pracuje pod opieką i konsultuje się z opiekunem w sprawach dotyczących rozwoju zawodowego.	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> W projekcie uszczegółowiono przepisy dotyczące współpracy z opiekunem.

45.	Art. 16. 3. Opiekunem może być psycholog wykonujący zawód przez co najmniej 5 lat w specjalności tożsamej ze specjalnością psychologa, o którym mowa w ust. 1, wpisany na listę opiekunów prowadzonych przez właściwą regionalną radę.	Uwaga: w projekcie brak jest kryteriów, poza 5-letnim stażem pracy, przyznania psychologowi statusu opiekuna. Nie dookreślono: 1. Innych kryteriów merytorycznych (szkoleniowych), które powinna spełnić osoba wyznaczona na opiekuna; 2. Kto wyznacza opiekuna. Jeśli opiekun ma być specjalistą w zakresie diagnozy i pomocy, wówczas powinien przejść szkolenie w zakresie diagnozowania opisowego i wyjaśniającego oraz pomocy.		<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Opiekuna będzie wyznaczał samorząd zawody psychologów, który będąc obowiązany do sprawowania pieczy nad należytych wykonywaniem psychologa, powinien również uregulować tę materię.
46.	Art. 16.4. Lista opiekunów zawiera informację o specjalności psychologii, w której opiekun deklaruje doświadczenie zawodowe	Uwaga: nie dookreślono specjalności psychologii, o których jest mowa w tym artykule.		<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> W projekcie zrezygnowano z określania specjalności i specjalizacji.
47.	Art. 16. 7. Krajowy Zjazd ustala ramowe zasady rozwoju zawodowego lub współpracy z opiekunem, w szczególności: 1) minimalną liczbę godzin współpracy z opiekunem, która powinna się odbyć w okresie 24 miesięcy pracy psychologa, jednak nie więcej niż 900 godzin; w związku z art. 17 ust. 2	Dwie wątpliwości: 1. w przepisie mowa jest o okresie 24 miesięcy i o 900 h. W art. 19. ust. 1. widnieje natomiast zapis: Okres opieki trwa 12 miesięcy. Jak te zapisy o czasie mają się do siebie? 2. czego dotyczy zapis o 900 h? Czy chodzi tu o godziny pracy psychologa, czy opiekuna, czy obu tych osób? Dla aktywnego zawodowo opiekuna nakład pracy musi być realistyczny (być może trzeba dookreślić liczbę godzin bezpośredniego kontaktu opiekuna i psychologa oraz liczbę godzin pracy psychologa, które podlegają omawianiu z opiekunem). Wydaje się także warta		<u>Uwaga uwzględniona</u> Zmieniono przepisy dotyczące współpracy z opiekunem, w tym m.in. w odniesieniu do okresu jej trwania.

		dookreślenia maksymalna liczba osób pod opieką opiekuna, analogicznie jak w regulacjach o szkoleniu specjalizacyjnym z psychologii klinicznej (maksymalnie trzy osoby w tym samym czasie).		
48.	Art. 17.1 Psycholog we wniosku, o którym mowa w art. 6 ust. 5, może zaproponować opiekuna z listy opiekunów prowadzonej przez właściwą regionalną radę. W uzasadnionym przypadku regionalna rada może wskazać innego opiekuna.	Art. 6 nie ma ust. 5. Być może chodzi o art. 7 ust. 2	Psycholog we wniosku, o którym mowa w art. 7 ust. 2, może zaproponować opiekuna z listy opiekunów prowadzonej przez właściwą regionalną radę. W uzasadnionym przypadku regionalna rada może wskazać innego opiekuna.	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Przepisy te uległy modyfikacji.
49.	Art. 21. 1. Od dnia wpisu na Listę psycholog wykonuje zawód samodzielnie.	Wątpliwość: „wykonuje zawód samodzielnie”. Jak ma się ten zapis do art. 16.1 oraz art. 19 i art. 20 (w zakresie pracy pod opieką opiekuna)? Ponadto taki zapis budzi niejasność w kontekście pracy zespołowej psychologów (np. z lekarzami lub w ramach OZSSów), czy pod superwizją.	Od dnia wpisu na Listę psycholog ponosi pełną odpowiedzialność za wykonywane czynności zawodowe.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Ponieważ nie przewidziano odstępstwa w przedmiocie zasad odpowiedzialności za wykonywanie czynności zawodowych, od dnia wpisu do Rejestru dana osoba ponosi pełną odpowiedzialność.
50.	Art. 22. 2. Świadczeniami psychologicznymi są następujące działania: pkt. 4 „udzielanie pomocy psychologicznej, polegającej na stosowaniu form oddziaływania psychologicznego ukierunkowanych na rozwój, podnoszenie jakości życia, profilaktykę,	Zawarta w przepisie definicja pomocy psychologicznej nakłada się częściowo z definicją psychoterapii zawartą w Ustawie o ochronie zdrowia psychicznego (Art 5. ust 2.: Psychoterapia to celowe i planowane oddziaływania psychologiczne, zmierzające do złagodzenia lub usunięcia objawów zaburzenia oraz do poprawy funkcjonowania psychicznego i społecznego, wspierające dążenia jednostki lub rodziny do zdrowia i rozwoju,	Udzielenie pomocy psychologicznej, będącej działaniem w zakresie zdrowia psychicznego i psychospołecznego, ukierunkowanym na wsparcie w kryzysach rozwojowych, poradnictwie psychologicznym skierowanym na minimalizowanie czynników ryzyka zaburzeń psychicznych i zachowania, na zwiększaniu zasobów indywidualnych i środowiskowych w zakresie poczucia dobrostanu.	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> W obecnym brzmieniu projektu wprowadzono odrębną kategorię świadczeń psychologicznych, która polega na prowadzeniu psychoterapii przez psychologa w przypadku nabycia przez niego uprawnień psychoterapeuty na podstawie odrębnych przepisów.

	zachowanie i przywracanie zdrowia psychicznego, zapobieganie, zmniejszanie i usuwanie nieprawidłowości dotyczących zdrowia psychicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych oraz wsparcie w sytuacji doświadczenia kryzysu, traumy lub stresu."	kierowane do osób z zaburzeniami psychicznymi). Ponieważ przywołana Ustawa o ochronie zdrowia reguluje już to, kto może prowadzić psychoterapię (szerszy katalog zawodów), a pomoc psychologiczna ma pozostawać świadczeniem psychologicznym, warto by definicje te były rozłączne. Pomoc psychologiczna jest rozumiana jako kompetencje do podejmowania działań w zakresie zdrowia psychicznego i psychospołecznego, czyli ukierunkowanych na pomoc w kryzysach rozwojowych, poradnictwie psychologicznym skierowanym na minimalizowanie czynników ryzyka zaburzeń psychicznych i zachowania; zwiększanie zasobów indywidualnych i środowiskowych w zakresie poczucia dobrostanu.		
51.	Art. 22. 3. Psycholog może prowadzić psychoterapię na podstawie odrębnych przepisów z zastrzeżeniem, że nie ogranicza to prawa do prowadzenia psychoterapii osobom z uprawnieniami psychoterapeuty nieposiadającym prawa do wykonywania zawodu psychologa.	Zastrzeżenie wydaje się zbędne w ustawie o zawodzie psychologa (bo dotyczy przedstawicieli innych zawodów). Ponadto sprawy psychoterapii są regulowane odrębnymi przepisami.	Psycholog może prowadzić psychoterapię na podstawie odrębnych przepisów.	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Zmieniono postanowienia dotyczące psychoterapii.
52.	Art. 22. 4. Na podstawie odrębnych przepisów psycholog może uzyskać	Specjalizacji państwowych, które dedykowane są psychologom jest wiele, a fraza "w określonej dziedzinie psychologii"	Na podstawie odrębnych przepisów psycholog może uzyskać dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, w szczególności może uzyskać	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u>

	dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, w szczególności może uzyskać tytuł specjalisty w określonej dziedzinie psychologii po odbyciu szkolenia określonego programem specjalizacji i złożeniu egzaminu państwowego lub po uznaniu równorzędnego tytułu specjalisty uznanego za granicą.	wydać się niejasna i wąska. Proponujemy odwołać się do katalogu istniejących specjalizacji państwowych.	tytuł specjalisty w określonej dziedzinie mającej zastosowanie w ochronie zdrowia po odbyciu szkolenia określonego programem specjalizacji i złożeniu egzaminu państwowego lub po uznaniu równorzędnego tytułu specjalisty uznanego za granicą.	Zrezygnowano z rzeczonego postanowienia w projekcie.
53.	Art. 23. Za wykonywanie zawodu psychologa uważa się także prowadzenie przez psychologa: 1) badań naukowych i prac rozwojowych w dziedzinie psychologii; 2) działalności dydaktycznej w zakresie psychologii. W związku z art. 16 (szczególnie pkt. 1 i 2) i art. 20 (szczególnie pkt. 3)	Wątpliwość: czy działalność naukowa i dydaktyczna powinna być regulowana w ramach tej ustawy? Jest ona 1) wielorako odmienna od świadczenia usług psychologicznych (cele i forma wykonywanej pracy; kompetencje konieczne do realizacji tych zadań) oraz 2) działalność ta podlega regulacjom Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Jednolite regulacje dla psychologów uprawiających wyłącznie pracę akademicką (czyli nieświadczących usług psychologicznych) wzbudzają wątpliwości co do celowości i skuteczności (czy / w jaki sposób opiekun praktyk wspierałby rozwój zawodowy osoby pracującej wyłącznie akademicko? - szczególnie w kontekście zapisów art. 20 o zadaniach opiekuna). Ponadto: czy mogłaby zaistnieć sytuacja, w której prawa wykonywania zawodu (jedna z kar dyscyplinarnych z art. 65) wpływałoby na możliwość prowadzenia zajęć dydaktycznych albo badań? Jeśli istotne		<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Podobne postanowienia zostały zawarte w przypadku innych zawodów regulowanych. Jako przykład można podać ustawę z dnia 10 grudnia 2020 r. o zawodzie farmaceuty (art. 4 ust. 5 pkt 1) oraz ustawę o zawodzie ratownika medycznego i samorządzie ratowników medycznych (art. 33 ust. 2 pkt 3).

		jest, by działalność naukowa i dydaktyczna pozostała uznana za wykonywanie zawodu psychologa warto wyodrębnić ścieżkę wsparcia rozwoju zawodowego psychologów akademickich (opieka opiekunów oraz ocena przez nich pracy uwzględniająca specyficzne kompetencje akademickie, karta doskonalenia zawodowego uwzględniająca specyfikę rozwoju psychologów akademickich), także wyraźnie oddzielić ją od wymagań i środków wspierania rozwoju zawartych w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym, tak by nie pokrywały się.		
54.	Art. 24. 1. Podjęcie i wykonywanie świadczeń psychologicznych następuje za pisemną zgodą odbiorcy świadczeń psychologicznych, po uprzednim poinformowaniu odbiorcy świadczeń psychologicznych o jego prawach oraz celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych.	Uwaga: nie ma określenia w przepisie (definicji) praw odbiorcy usług psychologicznych. Chyba, że chodzi o prawa zawarte w Kodeksie etyczno-zawodowym (rozdział 3 - prawa odbiorcy), to potrzeba to jasno określić.	Podjęcie i wykonywanie świadczeń psychologicznych następuje za pisemną zgodą odbiorcy świadczeń psychologicznych, po uprzednim poinformowaniu odbiorcy świadczeń psychologicznych o jego prawach wynikających z Kodeksu Etycznego Psychologa oraz celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Prawa odbiorców świadczeń psychologicznych wynikają z samego projektu – jest to m.in. prawo dostępu do dokumentacji, prawo do złożenia zawiadomienia do rzecznika dyscyplinarnego, prawo do informacji.
55.	Art. 25. 2. Psycholog ma prawo odmówić udzielenia świadczeń psychologicznych w sytuacji, gdy jest to wskazane w Kodeksie Etyki Zawodowej.	Uwaga: psychologowie mają Kodeks Etyczny Psychologa - błędna nazwa własna (skoro pisana wielkimi literami).	Psycholog ma prawo odmówić udzielenia świadczeń psychologicznych w sytuacji, gdy jest to wskazane w Kodeksie Etycznym Psychologa.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Kodeks Etyki Zawodowej, zgodnie z projektem ma być uchwalony przez samorząd zawodowy psychologów.

56.	Art. 25. 5. W razie wątpliwości diagnostycznych lub terapeutycznych psycholog, z własnej inicjatywy, na wniosek odbiorcy świadczeń psychologicznych lub jego przedstawiciela ustawowego, powinien skonsultować problem z innym specjalistą. Informację o konsultacji odnotowuje się w prowadzonej dokumentacji psychologicznej i pisemnie uzasadnia. Przepisy art. 24 ust. 1, 2 i 4 stosuje się odpowiednio.	Uwaga: niejasny jest zapis dotyczący konsultacji problemu na wniosek odbiorcy świadczeń. Czy odbiorca świadczeń zobowiązuje psychologa do konsultacji z innym specjalistą? Ponadto o jakiego specjalistę tu chodzi? Kategoria ta nie jest zdefiniowana. Czy jeśli to konsultacja z innym psychologiem to jakimkolwiek czy jednak warto dodać jakieś kryteria np. bardziej doświadczonego?		<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Aktualnie proponuje się następujące brzmienie art. 27 ust. 2 pkt 3: „zachodzi potrzeba, wyłącznie w celu udzielenia dalszych świadczeń, przekazania innemu specjalistcie niezbędnych informacji o odbiorcy świadczeń psychologicznych związanych z udzielanym świadczeniem psychologicznym, po uprzednim uzyskaniu na to zgody odbiorcy świadczeń psychologicznych albo jego przedstawiciela ustawowego”. To psycholog będzie decydował, czy zachodzi potrzeba konsultacji np. z psychiatrą, innym psychologiem, neurologiem etc.
57.	Art. 28. 2. Doskonalenie zawodowe jest organizowane przez samorząd psychologów.	Uwaga: warto byłoby uwzględnić akredytowanie przez samorząd instytucji zewnętrznych (w szczególności tych uprawnionych do kształcenia na kierunku psychologia) do organizacji szkoleń doskonalących zawodowo.		<u>Uwaga uwzględniona</u> Oprócz organizacji, samorząd może koordynować doskonalenie zawodowe (art. 29 ust. 2 projektu).
58.	Art. 28. 6. Psycholog, w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia zakończenia danego okresu edukacyjnego przekazuje regionalnej radzie kartę doskonalenia zawodowego wraz z dokumentami potwierdzającymi	Wątpliwości: 1. Ile czasu wynosi okres edukacyjny? 2. Ile szkoleń wymaganych jest w okresie edukacyjnym? 3. Czy nie warto zmienić zapisu o dokumentach przekazywanych do rady potwierdzających ukończenie kształcenia na: kopie dokumentów?	Psycholog, w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia zakończenia danego okresu edukacyjnego przekazuje regionalnej radzie kartę doskonalenia zawodowego wraz z kopią dokumentów potwierdzających ukończenie wskazanych w niej form kształcenia.	<u>Wyjaśnienie</u> Przepisy dotyczące doskonalenia zawodowego zostaną uszczegółowione na poziomie samorządu zawodowego.

	ukończenie wskazanych w niej form kształcenia.			
59.	Art. 30. 1. Psychologowie są zorganizowani na zasadach samorządu zawodowego. 2. Samorząd psychologów jest niezależny w wykonywaniu swoich zadań i podlega tylko przepisom ustaw.	Niespójność: jeśli samorząd jest niezależny w wykonywaniu swoich zadań to jak to się ma do nadzoru Ministra (Art. 5. Minister właściwy do spraw pracy sprawuje nadzór nad samorządem zawodowym psychologów, zwanym dalej „samorządem psychologów”).		<u>Wyjaśnienie</u> Projekt nakłada na samorząd pewne zadania i kompetencje, które ten wykonuje niezależnie. Minister nie ma prawa niczego w tym aspekcie nakazywać. Nadzór polega np. na możliwości zaskarżenia uchwał samorządowych, ale nie wpisuje się to w kompetencje władcze, które ograniczają niezależność samorządu.
60.	Art. 95. 1. Osoba, która w dniu wejścia w życie ustawy: 1) ukończyła w Rzeczypospolitej Polskiej studia drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz uzyskała tytuł zawodowy magistra niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia lub [...] – staje się psychologiem w rozumieniu tej ustawy bez konieczności realizacji opieki, o której mowa w art. 16, z zastrzeżeniem ust. 2. Art. 96. 1. Osoba, która w dniu wejścia w życie ustawy rozpoczęła w Rzeczypospolitej Polskiej studia drugiego stopnia na kierunku psychologia,	Sprzeciw: studia drugiego stopnia zwykle koncentrują się na specjalizacji w zakresie treści i zdobywaniu umiejętności praktycznych. Nie dostarczają one wiedzy podstawowej z zakresu psychologii. Osobom, które rozpoczęły lub ukończyły wyłącznie studia drugiego stopnia na kierunku psychologia należałoby umożliwić uzupełnienie wykształcenia. Jako wydział możemy zadeklarować gotowość współpracy i wsparcie merytoryczne przy opracowywaniu zasad takiego kształcenia uzupełniającego.		<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Obowiązująca ustawa z 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów zakłada, że na listę psychologów wpisuje się osobę, która m.in. uzyskała w polskiej uczelni dyplom magistra psychologii lub uzyskała za granicą wykształcenie uznane za równorzędne w Rzeczypospolitej Polskiej. W tej sytuacji aktualizuje się zasada ochrony praw nabytych, magistrów psychologii, którzy pod reżimem aktualnej ustawy rozpoczęli wykonywanie zawodów psychologa. Ww. zasada wywiedziona jest z art. 2 Konstytucji RP.

	niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia, po uzyskaniu tytułu magistra na kierunku psychologia staje się psychologiem w rozumieniu tej ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2.			
61.	Całość ustawy	W ustawie brakuje zapisów o konsultacjach (superwizjach) jako koniecznego aspektu pracy zawodowej na każdym jej etapie, także w przypadku doświadczonych psychologów. Na ten moment w projekcie są tylko dwa krótkie odniesienia – art. 28. 1. i Art. 25. 5. Takie zapisy ograniczają zobowiązanie do korzystania z konsultacji tylko w określonych sytuacjach „wątpliwości diagnostycznych lub terapeutycznych” (a psycholog może przez dłuższy czas nie mieć takich wątpliwości). Choć ustawa zawiera zapisy o kształceniu ustawicznym, chodzi o to, by dotyczyło ono także uzyskiwania zewnętrznych informacji zwrotnych na temat własnej pracy od innych, doświadczonych psychologów.	Art. 28. 1. Psycholog ma prawo i obowiązek doskonalenia zawodowego w formie kształcenia ustawicznego, w tym konsultacji i superwizji własnej pracy z uzyskiwaniem informacji zwrotnej o jej jakości. Art. 28. 5. Karta doskonalenia zawodowego zawiera: (...) 4). informację o terminach i miejscach oraz formie realizacji obowiązku doskonalenia zawodowego;	<u>Wyjaśnienie</u> Elementem doskonalenia zawodowego może być superwizja. Decyzja w tym zakresie należeć będzie do samorządu zawodowego psychologów, który jako podmiot fachowy sprawować ma pieczę nad należytym wykonywaniem zawodu psychologa.
Centrum Neuropsychiatrii “Neuromed” we Wrocławiu SP ZOZ				
62.	Art. 14 ust. 1 (Rozdział 2 <i>Prawo wykonywania zawodu psychologa</i> , strona 6)	Biorąc pod uwagę zarobki psychologów (np. wynagrodzenie psychologów szkolnych), konieczne do ponoszenia koszty stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych (szkoleń, konferencji, kolejnych studiów), koszty certyfikatów i ich odnawiania (np. certyfikaty towarzystw terapeutycznych), koszty składek członkowskich w różnych towarzystwach zrzeszających psychologów, wydaje się, że	“Od wniosku regionalna rada pobiera opłatę w wysokości nie wyższej niż 10% ~~przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku za ubiegły rok, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w drodze obwieszczenia, do dnia 15 stycznia każdego roku, zwanego dalej „przeciętnym~~	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Kwotę opłaty ustali samorząd psychologów biorąc pod uwagę realia płac psychologów. Projekt określa jedynie górny pułap takich opłat.

		proponowana w ustawie opłata za wniosek o sam wpis na Listę Psychologów jest zbyt wygórowana. Proponujemy uwzględnienie opłaty w wysokości nie wyższej niż 10% najniższej krajowej.	wynagrodzeniem” minimalnego wynagrodzenia za pracę zatwierdzonego przez Radę Ministrów w danym roku kalendarzowym.”	
63.	Art. 16 ust. 3 Art. 16 ust. 4 Art. 16 ust. 6 (Rozdział 3 <i>Zasady wykonywania zawodu psychologa</i> , strona 7)	W Art.16 ust. 3 i 4 jest mowa o specjalności psychologa. Ustawa nie określa jednakże, o jakie specjalności chodzi. Niektóre uczelnie wyższe kształcące psychologów proponują w trakcie studiów do wyboru różne ścieżki (specjalności) i nadają taką specjalność na dyplomie np. specjalność: psychologia kliniczna, specjalność: psychologia biznesu, specjalność: psychologia rozwoju i edukacji. Niektóre uczelnie nie wyodrębniają specjalności na dyplomie, albo też dają studentom możliwość ich uwzględnienia lub nie. Zapis ten nie powinien być więc ujęty w ustawie, albo należy go zdefiniować i wówczas uczelnie wydając dyplomy, powinny obligatoryjnie wpisywać na nich ukończoną specjalność. Pojawia się również pytanie, co z psychologami, którzy na swoich dyplomach nie mają wpisanych informacji o specjalności. Czy w takiej sytuacji z automatu nie będzie możliwe pełnienie przez nich funkcji opiekuna (bo nie mają żadnej specjalności)? Zastanawiające jest również, co z psychologami posiadającymi na dyplomie przykładowo specjalność: psychologia	“3. Opiekunem może być psycholog wykonujący zawód przez co najmniej 5 lat w specjalności tożsamej ze specjalnością psychologa, o którym mowa w ust. 1, wpisany na listę opiekunów prowadzoną przez właściwą regionalną radę. Przez specjalność psychologii rozumie się ścieżkę specjalności wybraną w trakcie studiów psychologicznych i wpisaną na dyplomie ukończenia studiów magisterskich z psychologii.”	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> W projekcie zrezygnowano z określania specjalności i specjalizacji.

		kliniczna, ale wykonującymi przez ostatnie 10 lat zawód w obszarze związanym z psychologią biznesu? W ust. 4 jest zapis o specjalności, w której opiekun “deklaruje” doświadczenie zawodowe. Czy więc oznacza to zupełną dowolność i kwestia “specjalności” będzie wiązała się jedynie z “deklaracją” danego psychologa (bez poświadczenia tego jakimikolwiek dokumentami)? Ust. 6 zawiera informację o tym, że wysokość wynagrodzenia dla psychologa sprawującego opiekę ustala Krajowy Zjazd. W ustawie brak jest jednakże informacji kto będzie finansował to wynagrodzenie. - Czy opiekuna opłacał będzie sobie psycholog? Wydaje się to niewłaściwym rozwiązaniem z uwagi na konieczność wydania przez opiekuna opinii po zakończeniu opieki. Potencjalnie może to rodzić pole do wielu nieprawidłowości czy nadużyć. - Czy opiekun będzie opłacany przez Krajową Radę lub izby regionalne? Ze środków pochodzących ze składek? Opłat za wpisy na Listę Psychologów? Takie rozwiązanie może wiązać się ze sprzeciwem większości środowiska psychologów.		

		Ustawa wymaga wprowadzenia zapisu na temat źródeł finansowania opiekunów.		
64.	Art.27 ust. 4 pkt 1 i pkt 2 (Rozdział 3 <i>Zasady wykonywania zawodu psychologa</i> , strona 11)	Przechowywanie dokumentacji psychologicznej pkt 1 - zgodnie z jego treścią, dokumentację małoletniego pacjenta należy przechowywać 5 lat od czasu osiągnięcia pełnoletniości. Czyli dokumentację 3- letniego pacjenta przechowujemy 15 lat + 5, łącznie 20 lat? Jeśli dokumentacja będzie obowiązkowa również w gabinetach prywatnych, to konieczność przechowywania dokumentów przez tak długi okres będzie niezwykle trudna chociażby organizacyjnie (odpowiednie miejsce do przechowywania tak dużej ilości dokumentacji, należy mieć na uwadze dokumenty jawne (wyniki testów, opinie), jak i te poufne (notatki, wytwory pacjenta, wypełnione przez pacjenta kwestionariusze). pkt 2 - zgodnie z jego treścią, jeśli odbiorca świadczeń jest ubezwłasnowolniony, jego dokumentację przechowuje się 5 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o uchyleniu tego ubezwłasnowolnienia. A co w sytuacji, jeśli ubezwłasnowolnienie nie zostanie uchylone? Czy wówczas dokumentację takich pacjentów przechowujemy bezterminowo? Do czasu śmierci pacjenta? Jak długo? Powyższe treści należy doprecyzować.	“W przypadku, gdy: 1) odbiorca świadczeń psychologicznych jest małoletni – dokumentację psychologiczną przechowuje się przez okres 5 lat od dnia osiągnięcia przez niego pełnoletności; 2) odbiorca świadczeń psychologicznych jest ubezwłasnowolniony – dokumentację psychologiczną przechowuje się przez okres 5 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o uchyleniu ubezwłasnowolnienia.”	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> 1. Obowiązek przechowywania dokumentacji małoletniego wynika z konieczności zabezpieczenia jego praw, gdyż osobiste i nieograniczone podejmowanie przez niego czynności prawnych może mieć miejsce dopiero po osiągnięciu pełnoletności. Wcześniej, zdany jest, co do zasady, na decyzje przedstawiciela ustawowego. Tego typu rozwiązanie jest standardem w przypadku innych zawodów regulowanych – zob. np. art. 20 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw pacjenta. Należy jednak wskazać, że w przypadku, w którym psycholog udziela świadczeń psychologicznych w ramach działalności innego podmiotu, obowiązek przechowywania dokumentacji ciąży na tym podmiocie. W ustawie przewidziano jednak powierzenie dokumentacji psychologicznej innemu podmiotowi w celu archiwizacji (zob. art. art. 28 ust. 18). 2. W odniesieniu do osób ubezwłasnowolnionych zrezygnowano ze szczególnych regulacji dotyczących

				przechowywania dokumentacji psychologicznej.
Dr Jolanta Ryniak Konsultant wojewódzki w dziedzinie psychoterapii uzależnień dla woj. małopolskiego, specjalista psychologii klinicznej				
65.	Art. 3 Ilekoć w ustawie jest mowa o: 1) dokumentacji psychologicznej – należy przez to rozumieć zbiór wszystkich materiałów zebranych w czasie udzielania odbiorcy świadczeń psychologicznych tych świadczeń przez psychologa;	Nie jest do końca jasne pojęcie dokumentacji psychologicznej – wymaga doprecyzowania. W trakcie udzielania świadczeń psychologicznych zbierany jest materiał badawczy, który bez opracowania nie powinien być udostępniany szerzej, gdyż stanowi on materiał objęty bezpośrednio tajemnicą zawodową, może zawierać dane wrażliwe i nieprzetworzone (np. zapiski psychologa, arkusze testów psychologicznych – objęte odrębnymi regulacjami). Ta część powinna być wyłączona z materiałów ogólnych.	Proponuję brzmienie: Ilekoć w ustawie jest mowa o: 3) dokumentacji psychologicznej – należy przez to rozumieć zbiór wszystkich materiałów zebranych w czasie udzielania odbiorcy świadczeń psychologicznych tych świadczeń przez psychologa, wydzielany do części ogólnej (udostępnianej) i części szczegółowej (nieudostępnianej) 3) Do części ogólnej dokumentacji psychologicznej należy zaliczyć opis udzielonego świadczenia, jego wynik, podsumowanie, wnioski, raport lub opinię psychologiczną z przeprowadzonej obserwacji, procesu diagnozowania 3) Do części szczegółowej należy zaliczyć materiał badawczy, w tym zapiski psychologa wytwory osoby podlegającej świadczeniom, wypełnione próby i testy psychologiczne. Zasady przechowywania i udostępniania szczegółowej części historii choroby ustala Samorząd Zawodowy.	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Zmodyfikowano przepisy dotyczące dokumentacji psychologicznej.
66.	Art. 20. Do zadań opiekuna należy w szczególności:	Punkt 3 niniejszego art. jest niepełny. Psycholog oprócz opiniowania i orzekania wykonuje również diagnozę psychologiczną, interwencję kryzysową,	Proponuję wprowadzić brzmienie: 3) wsparcie psychologa, w szczególności w zakresie wydawania psychologicznych opinii i orzeczeń, procesu opracowywania diagnozy	<u>Wyjaśnienie</u> Szczegółowe uregulowania dotyczące instytucji opieki będą w kompetencji samorządu zawodowego psychologów.

	1) doradztwo w zakresie ukierunkowania rozwoju zawodowego; 2) kształtowanie pożądanych zachowań i wartości spójnych z istotą wykonywanej profesji oraz obowiązującymi przepisami; 3) wsparcie psychologa, w szczególności w zakresie wydawania psychologicznych opinii i orzeczeń oraz doboru metod diagnostycznych i metod pracy; 4) monitorowanie postępów w nabywaniu umiejętności zawodowych.	poradnictwo, a także różne formy pomocy psychologicznej.	psychologicznej oraz planowania i wdrażania pomocy psychologicznej.	Katalog zadań opiekuna jest otwarty, co pozwala na wypełnienie go dodatkową treścią.
67.	Art. 7 ust. 1., pkt 2 (dotyczący prawa wykonywania do zawodu) Wpis na Listę obejmuje: 1) imię (imiona) i nazwisko; 2) numer i datę wpisu na Listę.	Uszczegółowić należy nadawanie prawa wykonywania zawodu. Wskazane jest oddzielenie numeru wpisu na listę i numeru prawa do wykonywania zawodu.	Art. 7. 1. Proponuję zamienić na brzmienie: “Art. 7. 1. Wpis na Listę obejmuje: 1) imię (imiona) i nazwisko; 2) numer prawa do wykonywania zawodu; 3) datę wpisu na Listę.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Wiele zawodów zaufania publicznego (np. adwokaci, radcowie prawni), posługują się tylko numerem wpisu do Rejestru. Wprowadzanie dodatkowego wymogu tj. „numeru prawa do wykonywania zawodu” nie znajduje uzasadnienia z uwagi na to, że taki numer pełniłby identyczną rolę jak wpis do Rejestru, co w konsekwencji prowadziłoby do zbędnego mnożenia czynności administracyjnych. W myśl założeń projektu numer wpisu do Rejestru jest jednocześnie potwierdzeniem prawa do wykonywania zawodu.

68.	Art.22.1. 3. Psycholog może prowadzić psychoterapię na podstawie odrębnych przepisów z zastrzeżeniem, że nie ogranicza to prawa do prowadzenia psychoterapii osobom z uprawnieniami psychoterapeuty nieposiadającym prawa do wykonywania zawodu psychologa.	Artykuł wymaga zmiany, ze względu na niezgodność merytoryczną. Psychoterapia to odrębna dziedzina w ochronie zdrowia, podobnie jak psychologia kliniczna.	Proponuję rozdzielić punkt na: 3a. Psycholog może prowadzić psychoterapię na podstawie odrębnych przepisów z zastrzeżeniem, że nie ogranicza to prawa do prowadzenia psychoterapii osobom z uprawnieniami psychoterapeuty nieposiadającym prawa do wykonywania zawodu psychologa. 3b. Psycholog może prowadzić psychoterapię na podstawie odrębnych przepisów z zastrzeżeniem, że nie ogranicza to prawa do prowadzenia psychoterapii osobom z uprawnieniami psychoterapeuty nieposiadającym prawa do wykonywania zawodu psychologa.	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Przepisy w zakresie psychoterapii uległy modyfikacji.
69.	art.22.1 Pkt.4 Na podstawie odrębnych przepisów psycholog może uzyskać dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, w szczególności może uzyskać tytuł specjalisty w określonej dziedzinie psychologii po odbyciu szkolenia określonego programem specjalizacji i złożeniu egzaminu państwowego lub po uznaniu równorzędnego tytułu specjalisty uznanego za granicą.	Proponuję zmianę poprzez wprowadzenie dodatkowego punktu. Uzyskanie tytułu specjalisty psychologii klinicznej powoduje, że wykonywana przez psychologa praca kwalifikowana jest jako zawód medyczny, poprzez uzyskanie tytułu specjalisty psychologa klinicznego, co podlega regulacjom Ministra Zdrowia.	Proponuję brzmienie: 4. Na podstawie odrębnych przepisów psycholog może uzyskać dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, w szczególności może uzyskać tytuł specjalisty w określonej dziedzinie psychologii po odbyciu szkolenia określonego programem specjalizacji i złożeniu egzaminu państwowego lub po uznaniu równorzędnego tytułu specjalisty uznanego za granicą. Psycholog posiadający tytuł specjalisty w dziedzinie psychologii klinicznej uzyskuje kompetencje i kwalifikacje niezbędne do udzielania świadczeń zdrowotnych w zakresie wiedzy i umiejętności określonych w programie specjalizacji i jest osobą wykonującą zawód medyczny. Minister właściwy do spraw zdrowia, po zasięgnięciu opinii Samorządu Zawodowego Psychologów, określi w drodze rozporządzenia zasady i standardy udzielania świadczeń zdrowotnych przez psychologów posiadających	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Określenie katalogu zawodów medycznych należy do kompetencji Ministra Zdrowia. Wnioskodawca zwrócił się do Ministra Zdrowia, właściwego ze względu na regulację zawodów medycznych, z zapytaniem, czy w projekcie powinno być zawarte postanowienie, że określona część psychologów wykonuje zawód medyczny.

			tytuł specjalisty w dziedzinie psychologii klinicznej, z uwzględnieniem wiedzy i umiejętności wskazanych w programie specjalizacji w tej dziedzinie.	
70.	Art.22.1 Pkt.4 4) udzielanie pomocy psychologicznej, polegającej na stosowaniu form oddziaływania z psychologicznego ukierunkowanych na rozwój, podnoszenie jakości życia, profilaktykę, zachowanie i przywracanie zdrowia psychicznego, zapobieganie, zmniejszanie i usuwanie nieprawidłowości dotyczących zdrowia psychicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych oraz wsparcie w sytuacji doświadczenia kryzysu, traumy lub stresu.	Wymagana merytoryczna poprawność w zgodzie z literaturą i standardami w kształceniu i usług psychologicznych w UE. Wskazane jest odwołanie się do standardów funkcjonowania psychologów w ochronie zdrowia w UE, mających rangę regulacji państwowych, celem zapewnienia wysokiej jakości oraz interwencji psychologicznych opartych na badaniach naukowych.	Proponuję zmianę brzmienia: Pkt 4) „udzielanie pomocy psychologicznej, polegającej na stosowaniu celowych i planowanych form oddziaływania psychologicznego, ukierunkowanych na rozwój, podnoszenie jakości życia, profilaktykę, zachowanie i przywracanie zdrowia psychicznego, zapobieganie, zmniejszanie i usuwanie nieprawidłowości dotyczących zdrowia psychicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych, oddziaływań psychologicznych wobec dzieci i młodzieży polegających na wspomaganiu rozwoju i łagodzeniu trudności rozwojowych , prowadzeniu programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową , oddziaływań polegających na psychospołecznej rehabilitacji wobec odbiorców świadczeń psychologicznych tj. osób z zaburzeniami psychicznymi oraz interwencja kryzysowa i wsparcie psychologiczne w sytuacji doświadczenia kryzysu, traumy lub stresu.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> W ocenie projektodawcy rozszerzenie definicji udzielania pomocy psychologicznej nie znajduje uzasadnienia. Dodać należy, że projektodawca dążył do formułowania definicji legalnej w sposób możliwie szeroki, aby obejmowała swoim zakresem możliwie jak największą grupę form i czynności, aby zapewnić jej elastyczność (unikanie formułowania przepisów w sposób kazuistyczny).
71.	Art. 24. 1. Podjęcie i wykonywanie świadczeń psychologicznych następuje za pisemną zgodą odbiorcy świadczeń psychologicznych, po uprzednim poinformowaniu odbiorcy świadczeń	Zapis wymaga doprecyzowania. Świadczenia psychologiczne są dobrowolne, a w przypadku dzieci są możliwe w przypadku zgody dziecka na współpracę. Osoba powyżej 16 r.ż. ma prawo zgody lub sprzeciwu w świadczeniach medycznych zgodnie z	Proponuję wprowadzić brzmienie ust. 4: Po udzieleniu świadczeń psychologicznych psycholog informuje odbiorcę świadczeń psychologicznych lub jego przedstawiciela ustawowego o ich wynikach. W przypadku osób małoletnich informacja przekazywana jest opiekunowi prawnemu oraz małoletniemu, adekwatnie do wieku i dojrzałości dziecka.	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Przepisy dotyczące zgody małoletnich zostały zmodyfikowane. M. in. w art. 25 ust. 3 wskazano, że jeżeli odbiorca świadczeń psychologicznych ukończył 16 lat, dla podjęcia i wykonywania świadczeń

	psychologicznych o jego prawach oraz celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych. 2. W przypadku, gdy odbiorca świadczeń psychologicznych jest małoletni, częściowo lub całkowicie ubezwłasnowolniony, zgodę wyraża na piśmie jego przedstawiciel ustawowy, po otrzymaniu informacji o prawach odbiorcy świadczeń psychologicznych oraz celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych.	ustawą o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta. Przyjęta przez RP Konwencja o Prawach Dziecka w art. 12 gwarantuje dziecku "prawo do swobodnego wyrażania własnych poglądów we wszystkich sprawach dotyczących dziecka" adekwatnie do możliwości i dojrzałości dziecka.	Dodać ustęp 5: Uzyskanie na świadczenia psychologiczne zgody małoletniego jest konieczne. W przypadku ukończenia 16 r.ż. małoletni ma prawo sprzeciwu do udzielenia świadczeń psychologicznych. Przy braku jasności co do zgody między opiekunem prawnym a małoletnim wymagana jest zgoda odpowiedniego Wydziału Sądowego.	psychologicznych wymagana jest także jego zgoda, po uprzednim udzieleniu informacji o jego prawach określonych w ustawie oraz celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych.
72.	Art. 26. 1. Psycholog jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystko, o czym dowiedział się w związku z udzielaniem świadczeń psychologicznych oraz do ochrony danych osobowych uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu. 2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy: 1) wynika to z odrębnych przepisów; 2) zachowanie tajemnicy może stanowić	Zastrzeżenia budzi punkt 5. Świadczenia psychologiczne są objęte tajemnicą zawodową. Dostępne orzecznictwo zasadnie podkreśla, że wszelkie dane o stanie zdrowia należą do tzw. danych wrażliwych. Możliwość uchylecia tajemnicy na wniosek odbiorcy świadczeń może powodować włączanie psychologa w konflikty np. rodzicielskie, partnerskie.	Proponuję wykreślić punkt 5.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Uchylenie tajemnicy zawodowej jest w niektórych przypadkach konieczne i pożądane z punktu widzenia interesu odbiorcy świadczeń psychologicznych, np. w ramach toczących się postępowań sądowych, gdzie psycholog może występować w roli świadka. Podobne rozwiązania są ugruntowane od lat w systemie prawa – np. w przypadku tajemnicy lekarskiej (zob. art. 30 ust. 2 pkt 4 ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentysty).

	niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia odbiorcy świadczeń psychologicznych lub innych osób; 3) zachodzi potrzeba przekazania innemu specjalście niezbędnych informacji o odbiorcy świadczeń psychologicznych związanych z udzielanym świadczeniem psychologicznym; 4) świadczenie psychologiczne zostało wykonane na zlecenie podmiotu, uprawnionego na podstawie odrębnych przepisów; 5) odbiorca świadczeń psychologicznych lub jego przedstawiciel ustawowy wyrażą pisemną zgodę na ujawnienie tajemnicy, po uprzednim poinformowaniu ich o skutkach jej ujawnienia.			
Związek Zawodowy "Rada Poradnictwa"				
73.	Art. 14	Zaproponowana wysokość opłaty od wniosku o wpis na listę psychologów, przy założeniu, że będzie pobierana wartość maksymalna tj. 10%. dla nauczycieli psychologów może być zaporowa. Pensja początkującego psychologa wynosi netto		<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Kwotę opłaty ustali samorząd psychologów, biorąc pod uwagę realia płac psychologów. Projekt określa jedynie górny pułap takich opłat.

		3 675 mianowanego 3 776 zł. Przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw, w drugim kwartale 2024 r., wyniosło 8 167 zł., co oznacza, że nauczyciel psycholog musiałby na dzisiaj przeznaczyć 22% swojej pensji na opłatę za wpis. Do tego dochodzą opłaty za wydanie zaświadczenia. Proponujemy 5% -ową opłatę od wniosku.		
74.	Art. 16	Psycholog rozpoczynający pracę w oświacie posiada status nauczyciela początkującego i podlega procedurze przygotowania do zawodu nauczyciela, w wymiarze 2 lat i 9 miesięcy, podczas której doskonalą umiejętności praktyczne oraz pogłębia wiedzę teoretyczną niezbędną do wykonywania zawodu nauczyciela specjalisty pod kierunkiem mentora. Czy ten okres rozwoju zawodowego, w kontekście 12 — miesięcznej współpracy z opiekunem, wskazanej w projekcie ustawy, będzie zaliczony do przygotowania zawodowego psychologa, jeżeli mentor (psycholog) nie jest wpisany na listę opiekunów? Jeżeli nie, to dla psychologa będzie oznaczało konieczność realizacji dwóch równoległych planów rozwoju zawodowego. Kto będzie ponosił koszty wynagrodzenia opiekuna: samorząd, indywidualnie psycholog?		<u>Wyjaśnienie</u> Ewentualne koszty współpracy z opiekunem będzie ponosił samorząd zawodowy. Psycholog, którego dotyczy obowiązek współpracy z opiekunem, będzie uprawniony do zaproponowania potencjalnego opiekuna – np. może to być osoba pracująca w tej samej placówce oświatowej, a co za tym idzie możliwe będzie równoległe (w tym samym czasie) realizowanie współpracy z opiekunem i przygotowania zawodowego.
75.	Ust. 3	Prosimy o uszczegółowienie i zaproponowanie listy/kafeterii możliwych specjalności, albo o wpisanie, że taką listę		<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u>

		specjalności utworzy Krajowa Rada, a Regionalna Rada do każdej z ustalonych specjalności wpisze opiekunów.		W projekcie zrezygnowano z określania specjalności i specjalizacji.
76.	Ust. 7 pkt 1	Prosimy o wyjaśnienie: jak mamy rozumieć zapis o 24 miesiącach, gdy w art. 19 jest zapis o 12 miesiącach?		<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Aktualnie w projekcie pozostał tylko termin maksymalny 24 miesięcy.
77.	Art. 22 ust. 2 pkt 4	Proponujemy dopisać: w wymiarze indywidualnym i lub grupowym		<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Nawet bez proponowanego postanowienia nie ma przeszkód, żeby udzielanie pomocy psychologicznej odbywało się indywidualnie albo grupowo.
78.	Art. 25	Psycholog wykonując zawód nie jest związany poleceniem co do treści (proponujemy dopisać:) wyników diagnozy psychologicznej, opinii psychologicznej, orzeczenia psychologicznego lub doboru metod psychologicznych.		<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Postanowienie dotyczące treści, dotyczy również wyników diagnozy, opinii etc. Nie ma wobec tego potrzeby zawężania przedmiotu polecenia.
79.	Art. 26 i 27	Z jakich regulacji prawnych dotyczących tajemnicy zawodowej będzie mógł skorzystać nauczyciel psycholog uwzględniając fakt, że jego praca podlega nadzorowi pedagogicznemu ze strony dyrektora, w ramach której dyrektor ma prawo wglądu w wymaganą, prowadzoną przez niego dokumentację? Czy nie dojdzie tutaj do konfliktu prawnego?		<u>Wyjaśnienie</u> Psychologowie szkolni będący nauczycielami będą podlegali pod reżim ustawy Karta Nauczyciela oraz ustawy o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów. W rezultacie psycholog wpisany do Rejestru Psychologów wykonujący zawód nauczyciela-psychologa będzie wykonywał zawód w ramach dwóch pragmatyk zawodowych. Jednak należy mieć na uwadze, iż nadzór pedagogiczny nie może obejmować świadczonych przez nauczyciela psychologa świadczeń psychologicznych i dokumentacji psychologicznej.

80.	Art. 27 ust. 2 i 7	Dokumentacja psychologiczna zawiera m.in. protokoły badań, które są zastrzeżone przez autorów różnych narzędzi diagnostycznych. W przypadku wydania odbiorcy świadczeń psychologicznych pełnej dokumentacji, w naszej opinii doszłoby do złamania prawa autorskiego a także poprzez potencjalną, szeroką dostępność narzędzia traciłoby swój walor diagnostyczny.	Ust. 2 Odbiorca świadczeń psychologicznych ma prawo do pełnej informacji dotyczącej udzielonych mu świadczeń psychologicznych, w tym do informacji na temat zastosowanych narzędzi diagnostycznych i realizowanych form terapii. Ust. 7 - wykreślić	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Dotychczasowemu art. 27 ust. 2 (obecnie art. 28 ust. 3) nadano brzmienie: „Jeżeli przepisy odrębne nie stanowią inaczej, odbiorca świadczeń psychologicznych ma prawo do dostępu do dokumentacji psychologicznej dotyczącej udzielonych mu świadczeń psychologicznych, z wyłączeniem arkuszy testów psychologicznych oraz notatek roboczych psychologa o znaczeniu krótkotrwałym.” Dotychczasowy art. 27 ust. 7 (obecnie art. 28 ust. 13) uzyskał brzmienie: „Jeżeli przepisy odrębne nie stanowią inaczej, dokumentacja psychologiczna przeznaczona do zniszczenia może być wydana odbiorcy świadczeń psychologicznych, jego przedstawicielowi ustawowemu lub osobie upoważnionej pisemnie przez odbiorcę świadczeń psychologicznych, z wyłączeniem arkuszy testów psychologicznych oraz notatek roboczych psychologa o znaczeniu krótkotrwałym. Z czynności tej sporządza się protokół.”
81.	Art. 28 ust. 2	Na jakich zasadach ma być organizowane? Czy doskonalenie zawodowe organizowane przez inny podmiot niż samorząd psychologów będzie uznawane i akceptowane? Zgodnie z Kartą Nauczyciela, psycholog jest zobowiązany do doskonalenia zawodowego. Jest to obowiązek, a więc		<u>Wyjaśnienie</u> Szczegółowe zasady dotyczące doskonalenia zawodowego zostaną opracowane przez samych psychologów w ramach samorządu, który powinien wziąć pod uwagę również sytuację psychologów nauczycieli.

		nauczyciel psycholog nie może odmówić udziału w formach doskonalenia zawodowego związanych z zajmowanym stanowiskiem pracy w szkole lub placówce, Uważamy, że potencjalna konieczność realizacji obowiązkowych, równoległych szkoleń, może być nie do udźwignięcia finansowego i czasowego przez nauczyciela psychologa.		
82.	Art. 64 ust. 4	Czy, a jeżeli tak, w jaki sposób będą przekazywane informacje o postępowaniach i/lub karach dyscyplinarnych pomiędzy samorządem a właściwą komisją dyscyplinarną związaną z miejscem zatrudnienia psychologa? Czy kara dyscyplinarna nałożona na psychologa w oświacie będzie miała przełożenie na jego status i odpowiedzialność dyscyplinarną w samorządzie psychologów? Powyższe kwestie nie zostały uregulowane w projekcie analizowanej ustawy.		<u>Wyjaśnienie</u> Nauczyciel psycholog będzie wykonywał dwa odrębne zawody – nauczyciela i psychologa. Odpowiedzialność dyscyplinarna może w niektórych przypadkach się pokrywać, ale nie musi. Podobne sytuacje występują np. w przypadku radców prawnych, którzy są jednocześnie urzędnikami służby cywilnej.
83.	Rozdział 7	Proponujemy, by w porozumieniu z Ministerstwem Edukacji Narodowej dopisać akty prawne, których zapisy szczegółowe ulegną zmianie w związku z wejściem w życie ustawy, po to, aby uniknąć np. powielania procedur i wyjaśnić zasygnalizowane powyżej problemy.		<u>Wyjaśnienie</u> Rozwiązania ustawowe zostały poddane konsultacji z Ministrem Edukacji.
Gdański Uniwersytet Medyczny				
84.	Art. 6 ust. 3 lit. b	Studia psychologiczne prowadzone są także na uczelniach medycznych i mają inną nazwę - psychologia zdrowia. Absolwenci kierunku studiów psychologia	Projekt ustawy powinien zatem uwzględnić w art. 6 ust. 3 lit. b zapis:	<u>Wyjaśnienie</u> Kwestia ta będzie poddana konsultacji z Ministrem Nauki.

		zdrowia uzyskują prawo wykonywania zawodu psychologa. W projekcie ustawy wpisany jest jako podstawa uzyskania tego tytułu tylko kierunek o nazwie „Psychologia”, a nie „studia psychologiczne” czy „studia pokrewne”. Zmieni to diametralnie sytuację absolwentów uczelni medycznych. W naszej ocenie jest to niedopuszczalne. Poza ustawą projektowane są także standardy kształcenia w zawodzie psychologa, które na obecnym etapie prac zakładają przypisanie kierunku psychologia w 100% do efektów kształcenia w zakresie nauk społecznych, podczas gdy uczelnia medyczna nie podlega ewaluacji działalności naukowej w tym obszarze. Natomiast psychologia jest nauką niezwykle ważną w obszarze działania medycyny i nauk o zdrowiu i ograniczenie jej tylko do nauk społecznych jest nieporozumieniem w świetle zwłaszcza jej klinicznego rozwoju. Bardzo proszę o uwzględnienie naszego postulatu.	„b) jednolite studia magisterskie na kierunku psychologia, psychologia zdrowia oraz uzyskała tytuł zawodowy magistra lub...”	Należy jednak zaznaczyć, że zgodnie z obowiązującą ustawą psychologiem może być osoba, która uzyskała w polskiej uczelni dyplom magistra psychologii lub uzyskała za granicą wykształcenie uznane za równorzędne w Rzeczypospolitej Polskiej.
Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego				
85.	Całość ustawy	W projekcie ustawy zabrakło zapisu, bardzo istotnego z punktu widzenia środowiska psychologów, a dotyczącego uznania psychologów, pracujących w ochronie zdrowia jako zawód medyczny. Psycholodzy pozostają obecnie jedyną grupą zawodową, dość liczną w skali kraju, z kręgu szeroko pojętych zawodów		<u>Wyjaśnienie</u> Określenie katalogu zawodów medycznych należy do kompetencji Ministra Zdrowia. Wnioskodawca zwrócił się do Ministra Zdrowia, właściwego ze względu na regulację zawodów medycznych, z

		medycznych/nauk o zdrowiu, które formalnie są z tej kategorii wykluczone. Z jednej strony mamy zawody medyczne regulowane (lekarz, pielęgniarz, fizjoterapeuta itd.), z drugiej jest nowa „ustawa o innych zawodach medycznych” do których zaliczone są takie zawody jak profilaktyk, terapeuta zajęciowy czy masażysta. Pomiędzy są w niej jednak zupełnie psychologowie czy psychoterapeuci. Reasumując, psychologowie, którzy diagnozują, wspierają, leczą oraz na różne sposoby przyczyniają się do poprawy stanu zdrowia pacjentów, ściśle współpracują z pediatrami, psychiatrami, neurologami, geriatrami, czy onkologami, nie należą do żadnej z grup i mają uprawnienia mniejsze niż przedstawiciele w/w zawodów. Drugą, bardzo istotną kwestią jest zmiana zasad finansowania ze środków budżetu Państwa szkoleń specjalizacyjnych osób wykonujących zawody medyczne, a co za tym idzie dostępności szkoleń specjalizacyjnych z psychologii klinicznej. Z powodu zbyt wysokich kosztów, które ponosi uczestnik, bardzo wiele osób rezygnuje z podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Odpowiednie zapisy w/w projektowanej ustawy uwzględnią również ten problem i poprawią dostępność do podniesienia kwalifikacji oraz odbycia szkolenia specjalizacyjnego. System ochrony zdrowia psychicznego jest w bardzo dużym stopniu oparty na pracy	zapytaniem, czy w projekcie powinno być zawarte postanowienie, że określona część psychologów wykonuje zawód medyczny.

		psychologów, w szczególności m.in. w opiece psychiatrycznej sprawowanej nad dziećmi i młodzieżą - to właśnie świadczenia psychologiczne są wręcz jej filarem. Dodatkowo wzrastające potrzeby społeczne w zakresie pomocy psychologicznej, potwierdzone alarmującymi statystykami co do pogłębiających się negatywnych trendów, wymagają systemowego zwiększenia dostępu do profesjonalnej pomocy psychologicznej. Kompleksowa regulacja dotycząca zawodu psychologa jest bardzo ważną i długo oczekiwaną odpowiedzią na potrzeby środowiska psychologów. Usystematyzowanie zapisów projektowanej ustawy zapewni bezpieczeństwo dla osób korzystających ze świadczeń psychologicznych.		
Polskie Stowarzyszenie Studentów i Absolwentów Psychologii				
86.	art. 9 ust. 7	Proponuje się usunięcie jednostki. Art. 9 ust. 7 przewiduje konieczność wskazania adresu i miejsca wykonywania zawodu psychologa. W naszej ocenie jest to element nie tylko zbędny, ale także mogący generować problemy - konieczność wskazania adresu wykonywania zawodu psychologia implikuje konieczność jego wykonywania i posiadania, a skoro osoby ubiegające się o dokonanie wpisu na Listę nie posiadają prawa do wykonywania zawodu psychologa w rozumieniu ustawy, niemożliwe jest, aby posiadały sprecyzowane dane o konkretnym		<u>Uwaga uwzględniona</u>

		(przyszłym) miejscu wykonywania zawodu psychologa. W związku z tym proponujemy usunięcie zapisu o konieczności wskazania adresu i miejsca wykonywania zawodu psychologa.		
87.	art. 10 ust. 1 pkt 2 lit. c)	W art. 10 ust. 1 pkt. 2 lit. c) proponuje się, aby osoby, o których mowa w art. 6 ust. 3 pkt. 2 i 3 zobowiązane były do złożenia oświadczenia o nie byciu osobą prawomocnie skazaną na karę pozbawienia wolności za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego. Zapis taki budzi zastrzeżenie o tyle, że oświadczenie nie umożliwia sprawdzenia faktycznego stanu rzeczy, a jednocześnie złożenie fałszywego oświadczenia, nawet pod rygorem odpowiedzialności karnej, nie powstrzyma raczej osoby zdeterminowanej z różnych względów do popełnienia tego czynu, co w niektórych przypadkach może spowodować uzyskanie prawa do wykonywania zawodu przez osoby skazane prawomocnie na karę pozbawienia wolności za przestępstwo umyślne, ścigane z oskarżenia publicznego. W związku z tym proponujemy opracowanie innego mechanizmu sprawdzania niekaralności wnioskodawców, o których mowa w art. 6 ust. 3 pkt. 2 i 3, najlepiej poprzez pozyskiwania zaświadczeń od instytucji odpowiadających polskiemu Krajowemu Rejestrowi Karnemu lub innych państwowych instytucji mogących poświadczyć o niekaralności.		<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Podobne rozwiązania funkcjonują w przypadku innych zawodów regulowanych np. ratowników medycznych czy fizjoterapeutów. Nawet w przypadku innego mechanizmu weryfikacji niekaralności wnioskodawców, np. wydruku z Krajowego Rejestru Karnego, takie rozwiązanie również nie wykluczałoby z całą pewnością osób prawomocnie skazanych z zawodu. Oświadczenie z KRK składane byłoby bowiem tylko raz, a prawomocne skazanie mogłoby mieć miejsce już w trakcie wykonywania zawodu.

88.	art. 14 ust. 1	W art. 14 ust. 1 proponuje się, aby regionalna rada za wpis na Listę pobierała opłatę w wysokości nieprzekraczającej 10% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku za ubiegły rok, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", w drodze obwieszczenia, do dnia 15 stycznia każdego roku. Zgodnie z rzezonym ogłoszeniem, zaproponowana kwota 10% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku za ubiegły rok wynosi obecnie 744,33 zł. Jednocześnie kwota ta stanowi ponad 17% minimalnego wynagrodzenia obowiązującego od dnia 1 lipca 2024 roku, które to jest zdecydowanie bliższe realiom zarobkowym świeżo upieczonych studentów bez doświadczenia w zawodzie. W naszej ocenie zaproponowana w art. 14 ust. 1 kwota przekracza realne możliwości finansowe statystycznej osoby po studiach, szczególnie w obecnej sytuacji zawodowej, kiedy istnieją realne trudności z wejściem na rynek w związku z brakiem dostępności miejsc pracy, przy jednoczesnym nierealnym zawyżeniu wymagań stawianych zarówno przez właścicieli przedsiębiorstw prywatnych jak i placówek państwowej służby zdrowia. Pragniemy zwrócić uwagę, że stanowi to również drastyczne podniesienie stawki w stosunku do stawki "nie wyższej niż 50 zł", którą przewidziano w art. 12 ust. 2 projektu	Od wniosku regionalna rada pobiera opłatę w wysokości nie wyższej niż 5% minimalnej stawki wynagrodzenia za prac określonej w obowiązującym rozporządzeniu Rady Ministrów ws. wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, wydanego na podstawie art. 2 ust. 5 ustawy z dn. 10 października 2002 o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Kwotę opłaty ustali samorząd psychologów biorąc pod uwagę realia płac psychologów. Projekt określa jedynie górny pułap takich opłat.

		Ustawy o wykonywaniu zawodu psychologa (druk 2113 z dn. 18 października 2021). W związku z powyższym proponujemy zmianę brzmienia art. 14 ust. 1 w taki sposób, że sformułowanie "10% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia" zostanie zamienione na "5% minimalnego wynagrodzenia", co stanowiło będzie kwotę wciąż wyższą niż przewidywana we wcześniejszym projekcie, ale jednocześnie możliwą do pokrycia przez przeciętnego absolwenta studiów wyższych na kierunku psychologia w okresie następującym po uzyskaniu tytułu magistra psychologii.		
89.	art. 15	Art. 15 reguluje okoliczności, w których następuje skreślenie psychologa z Listy wiążące się z utratą prawa do wykonywania zawodu. W projekcie ustawy nie przewidziano jednak okoliczności związanej z wystąpieniem uzasadnionego podejrzenia całkowitej albo częściowej niezdolności psychologa spowodowanej jego stanem zdrowia, szczególnie w materii zdrowia psychicznego, które z jednej strony nie stanowią podstawy do podjęcia decyzji o utracie prawa do wykonywania zawodu, ale z drugiej są wystarczającym powodem do zawieszenia możliwości jego wykonywania, w szczególności z troski o odbiorcę świadczeń psychologicznych. W związku z powyższym postulujemy, aby dodatkową kompetencją samorządu zawodowego było orzekanie o całkowitej lub częściowej niezdolności psychologa do		<u>Uwaga uwzględniona</u>

		wykonywania zawodu, co wiąże się z czasowym zawieszeniem możliwości wykonywania tego zawodu. Stosowne zapisy powinny znaleźć się w oddzielnym artykule opisującym jedynie tę okoliczność i postępowanie w przypadku jej zaistnienia.		
90.	art. 16 ust. 3	Proponuje się usunięcie jednostki. W art. 16 ust. 3 założono, że opiekunem powinien zostać psycholog wykonujący zawód przez co najmniej 5 lat w specjalności tożsamej ze specjalnością psychologa. Sformułowanie to pozostawia wiele niejasności, gdyż z jednej strony "specjalność" można odczytać jako konkretne odgałęzienie psychologii (np. psychologia organizacji, psychologia kliniczna), lecz z drugiej strony - ze względu na kliniczne nacechowanie zapisów ustawy - jako specjalność w rozumieniu uniwersyteckim, która z założenia jest częścią psychologii klinicznej. Szczególnie w drugim przypadku, ze względu na brak standaryzacji ścieżek i ich nazewnictwa na poszczególnych uniwersytetach, brak jest możliwości obiektywnego orzeczenia o zgodności specjalności psychologa-stażysty i opiekuna. W związku z powyższym proponujemy skreślenie słów ust. 3 "w specjalności tożsamej ze specjalnością psychologa, o którym mowa w ust. 1", szczególnie w kontekście art. 17 ust. 1 zgodnie z którym psycholog we wniosku, o którym mowa w art. 6 ust. 5 i tak będzie mógł zaproponować opiekuna z listy opiekunów prowadzonej przez właściwą regionalną		<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Przepis dotyczący opiekuna otrzymał brzmienie: „Opiekunem jest psycholog, który wykonuje zawód psychologa co najmniej przez 3 lata i złożył właściwej regionalnej radzie pisemne oświadczenie o następującej treści: „Świadomy/Świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia oświadczam, że wykonuję zawód psychologa przez co najmniej 3 lata”.

		radę, a więc będzie mógł dobrać opiekuna uznaniowo, np. ze względu na jego dotychczasowe doświadczenie, ale również charakterystykę świadczonego wsparcia.		
91.	art. 16 ust. 6	W art. 16 ust. 6 założono, że wysokość wynagrodzenia dla psychologa sprawującego opiekę ustala Krajowy Zjazd Psychologów. Zapis ten może nieść za sobą zasadniczo dwa problemy, gdyż Krajowy Zjazd Psychologów może ustalić kwotę zbyt niską w stosunku do opłacalności podjęcia się opieki nad stażystą, ale jednocześnie ustalona kwota może przewyższać możliwości finansowe samorządu zawodowego. W związku z tym proponujemy uzupełnienie zapisu o sformułowanie "jednak kwota ta nie może być niższa niż 20% oraz przekraczać 40% minimalnego wynagrodzenia", co biorąc pod uwagę jego obecną wysokość wyniosłoby minimalnie 1720,00 zł brutto a maksymalnie 3440,00 zł brutto, co z kolei w przeliczeniu na ilość godzin wykonanej pracy przy założeniu, że wymiar stażu wynosi 900 godzin i rozłożony jest równomiernie przez maksymalny okres 24 miesięcy, co daje około 9 godzin tygodniowo, dałoby kwotę około minimalnie 53,75 zł brutto a maksymalnie 107,50 zł brutto za godzinę pracy.	Krajowy Zjazd ustala wysokość wynagrodzenia dla psychologa sprawującego opiekę, jednak kwota ta nie może być niższa niż 20% oraz przekraczać 40% minimalnej stawki wynagrodzenia za pracę określonej w obowiązującym rozporządzeniu Rady Ministrów ws. wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, wydanego na podstawie art. 2 ust. 5 ustawy z dn. 10 października 2002 o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Realizacja współpracy z opiekunem będzie obowiązkiem psychologów. Kwestia ewentualnych opłat za sprawowanie funkcji opiekuna została pozostawiona samorządowi psychologów. Podobne rozwiązanie funkcjonuje od lat np. w przypadku radców prawnych i nie jest przedmiotem kontrowersji.
92.	art. 19 ust. 1	W art. 19 ust. 1 założono, że okres opieka trwa 12 miesięcy, ale zapis ten wydaje się być sprzeczny z zapisem występującym w art 16 ust. 7 przewidującym, że staż	Okres opieki trwa 24 miesięcy, począwszy od dnia wydania przez opiekuna zgody, o której mowa w art. 17 ust. 2. Po upływie 30 dni od zakończenia opieki opiekun wydaje pisemną	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u>

		powinien odbyć się w ciągu 24 miesięcy. Oznaczałoby to, że część godziny współpracy z psychologiem-opiekunem może odbyć się w istocie bez jego obecności. W związku z tym proponujemy zmianę "12 miesięcy" na "24 miesiące".	opinię na temat rozwoju zawodowego i kontynuacji wykonywania zawodu przez psychologa.	Okres współpracy z opiekunem zgodnie z aktualnym brzmieniem projektu ma wynosić maksymalnie 24 miesiące.
93.	art. 24 ust. 1	W art. 24 ust. 1 proponuje się, aby podjęcie i wykonywanie świadczeń psychologicznych następowało za pisemną zgodą odbiorcy świadczeń psychologicznych, po uprzednim poinformowaniu odbiorcy świadczeń psychologicznych o jego prawach oraz celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych. Wnioskujemy o przeformułowanie art. 24 ust. 1 w taki sposób, aby jego brzmienie przyjęło formę "Podjęcie i wykonywanie świadczeń psychologicznych następuje za pisemną zgodą odbiorcy świadczeń psychologicznych, po uprzednim poinformowaniu odbiorcy świadczeń psychologicznych o jego prawach, celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych, planowanym przebiegu świadczeń psychologicznych, a także o sposobie udostępniania wyników i formułowania zaleceń".	Podjęcie i wykonywanie świadczeń psychologicznych następuje za pisemną zgodą odbiorcy świadczeń psychologicznych, po uprzednim poinformowaniu odbiorcy świadczeń psychologicznych o jego prawach, celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych, planowanym przebiegu świadczeń psychologicznych, a także o sposobie udostępniania wyników i formułowania zaleceń.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> W ocenie projektodawcy aktualne brzmienie przepisu (art. 25 ust. 1), w dostateczny sposób chroni interesy odbiorców świadczeń psychologicznych.
94.	art. 27 ust. 2	Proponuje się usunięcie jednostki. Art. 27 ust. 2 zakłada, że w przypadku, gdy odbiorca świadczeń psychologicznych jest ubezwłasnowolniony dokumentację psychologiczną przechowuje się przez okres 5 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o uchyleniu ubezwłasnowolnienia. Jednakże, po		<u>Uwaga uwzględniona</u>

		zaprzestaniu pracy z klientem ubezwłasnowolnionym, biorąc pod uwagę zasady etyczne zawodu psychologa, specjalista nie powinien śledzić losów swojego byłego klienta, a co za tym idzie nie ma szansy dowiedzenia się o uchyleniu jego ubezwłasnowolnienia. W związku z powyższym proponujemy wykreślenie ust. 2 z art. 27 i sposób postępowania z dokumentacją osoby ubezwłasnowolnionej tożsamy z dokumentacją pozostałych osób.		
95.	art. 28	Art. 28 zakłada, że psycholog ma prawo i obowiązek podejmowania doskonalenia zawodowego w formie kształcenia ustawicznego, za którego organizację zgodnie z art. 33 odpowiada samorząd zawodowy. Bez wątpienia w zawodzie psychologa związanym z pracą na tak delikatnej materii jaką jest ludzka psychika, doskonalenie zawodowe jest niezbędne dla zachowania jakości świadczonych usług i zachowania standardów etycznych. Nie przewidziano jednak w projekcie ustawy mechanizmów związanych z koniecznością podejmowania doskonalenia zawodowego, co może powodować, że część psychologów będzie uchylać się od tego obowiązku.		<u>Wyjaśnienie</u> Uchybienie obowiązkowi doskonalenia zawodowego stanowić będzie delikt dyscyplinarny. Szczegółowe zasady doskonalenia zawodowego zostaną określone przez samorząd zawodowy.
96.	art. 38	Zgodnie z art. 38 działalność samorządu zawodowego jest finansowana ze składek członkowskich, działalności gospodarczej oraz dotacji i darowizn. W związku z powyższym nasuwa się obawa o wydolność finansową samorządu zawodowego, w		<u>Wyjaśnienie</u> Większość samorządów zawodowych zawodów zaufania publicznego ma przewidziany podobny sposób finansowania.

		szczegółności w pierwszych latach jego działalności. Choć nie są dostępne w przestrzeni publicznej konkretne dane o ilości osób kończących studia magisterskie na kierunku psychologa w każdym roku, to na pewno, przy obecnej ilości studentów liczba ta jest na tyle duża, że przy założeniu konieczności zapłacenia wynagrodzenia opiekunowi (nawet z pominięciem postulatów o wynagrodzeniu dla psychologa będącego pod opieką) mogą pojawić się problemy z pokryciem tych kosztów.		W pierwszych latach funkcjonowania samorządu przewidziano wsparcie finansowe z budżetu państwa.
97.	art. 44 ust. 9 lit. a)	Składka członkowska, o której mowa w art. 44 ust. 9 lit. a) powinna zostać dokładnie opisana w oddzielnym punkcie. W naszym przekonaniu powinna zostać ustalona maksymalna wysokość składki członkowskiej, szczególnie w kontekście art. 64 ust. 2. W związku z powyższym proponujemy dodanie zapisu "Składka członkowska, o której mowa w art. 44 ust. 9 lit a), w ujęciu rocznym nie może być wyższa niż 20% minimalnego wynagrodzenia miesięcznego za pracę w danym roku".	Dodanie zapisu: Składka członkowska, o której mowa w art. 44 ust. 9 lit a), w ujęciu rocznym nie może być wyższa niż 20% minimalnej stawki wynagrodzenia za pracę określonej w obowiązującym rozporządzeniu Rady Ministrów ws. wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, wydanego na podstawie art. 2 ust. 5 ustawy z dn. 10 października 2002 o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Kwestie wysokości składki członkowskiej ustali samo środowisko psychologów w ramach samorządu. Podobne rozwiązanie funkcjonuje w innych zawodach regulowanych.
98.	art. 87 ust. 9	Zgodnie z art. 87 ust. 9 nie przewiduje się wynagrodzenia ani zwrotu kosztów dla Komitetu Organizacyjnego Izby Psychologów. W ustawie natomiast nie uregulowano wprost możliwości pobierania bądź nie wynagrodzenia związanego z obejmowaniem stanowiska w organach samorządu zawodowego psychologów. W tym kontekście z jednej strony, choć stanowiłoby to wysokie obciążenie dla budżetu samorządu	Członkowie Komitetu nie otrzymują za pełnioną funkcję żadnego wynagrodzenia, ale przysługuje im zwrot kosztów poniesionych za wykonywane czynności.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Powstanie samorządu psychologów również z pominięciem proponowanego postanowienia będzie wymagało obciążenia budżetu państwa.

		zawodowego, zasadnym byłoby wprowadzenie wynagrodzenia zarówno dla członków Komitetu Organizacyjnego Izb Psychologów stanowiącego organ mający niejako postawić fundament pod działanie przyszłego samorządu zawodowego, jak i organów samorządu zawodowego, gdyż jakość wykonywanej przez nich pracy będzie miała krytyczny wpływ na formę przyjętych regulacji i dalsze działanie samorządu. Z drugiej jednak strony brak wynagrodzeń dla tych osób nie narazi na obciążenie finansowe samorządu zawodowego, ale może wpłynąć negatywnie na motywację i poczucie odpowiedzialności jego członków za wykonywane obowiązki. Niezależnie od tego uważamy, że członkom Komitetu Organizacyjnego Izb Psychologów powinien przysługiwać pełen zwrot kosztów poniesionych w związku z pracami, tak samo jak zwrot taki powinien przysługiwać członkom organów samorządu zawodowego.		
99.	art. 88 ust. 1 pkt. 3 lit. a)-b)	Uzasadnienie przy art. 99	a) pierwszego Krajowego Zjazdu w terminie 10 miesięcy od dnia powołania Komitetu, b) pierwszych regionalnych zjazdów w terminie 4 miesięcy od dnia zwołania pierwszego Krajowego Zjazdu,	<u>Wyjaśnienie</u> Zgodnie z aktualnym brzmieniem projektu zadaniem właściwego ministra do spraw pracy jest zorganizowanie i zwołanie pierwszego Krajowego Zjazdu w terminie roku od dnia powołania Komitetu, a pierwszych regionalnych zjazdów w terminie 6 miesięcy od dnia zwołania pierwszego Krajowego Zjazdu.

100.	art. 88 ust. 3 pkt. 3	Proponuje się usunięcie jednostki. Art. 88 ust. 6 przewiduje, że opłata za wpis do spisu psychologów do czasu powołania samorządu zawodowego psychologów wynosi 50 zł i stanowi dochód budżetu państwa, ale jednocześnie zgodnie z art. 88 ust. 3 pkt. 3 konieczne jest przedłożenie dowodu uiszczenia opłaty, o której mowa w ust. 6. Choć zrozumiata jest chęć pokrycia kosztów operacyjnych utworzenia spisu psychologów, wydaje się że obciążanie podwójną opłatą, szczególnie przy obecnym brzmieniu ust. 6 i kwoty z niego wynikającej, wydaje się być wysoce niepożądanym rozwiązaniem. Dlatego też postulujemy zrezygnowanie z opłaty wynikającej z ust. 6 na czas obowiązywania regulacji zawartych w art. 88.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Obok środków z budżetu państwa konieczna jest partycypacja psychologów w utworzeniu ich samorządu.
101.	art. 95	Art. 95 przewiduje, że osoby wymienione w ust. 1 pkt 1-5 stają się psychologami bez konieczności realizowania opieki wynikającej z art. 16. Należy jednak zauważyć, że w pkt 1 proponuje się nadanie takiego tytułu osobie, która ukończyła w Rzeczypospolitej Polskiej studia drugiego stopnia na kierunku psychologa oraz uzyskała tytuł zawodowy magistra niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia. Choć zrozumiata jest konieczność nadania prawa do wykonywania zawodu osobom nie posiadającym pełnego magisterskiego wykształcenia w dziedzinie psychologii, ale posiadającym doświadczenie zawodowe w tej materii, w szczególności w związku z art. 96 istnieje zagrożenie "wysypem" osób posiadających jakiegokolwiek wykształcenie	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Obowiązująca ustawa z 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów zakłada, że na listę psychologów wpisuje się osobę, która m.in. uzyskała w polskiej uczelni dyplom magistra psychologii lub uzyskała za granicą wykształcenie uznane za równorzędne w Rzeczypospolitej Polskiej. W tej sytuacji aktualizuje się zasada ochrony praw nabytych, magistrów psychologii, którzy pod reżimem aktualnej ustawy rozpoczęli wykonywanie zawodów psychologa. Ww. zasada wywodzona jest z art. 2 Konstytucji RP.

		wyższe, robiących pospiesznie studia drugiego stopnia na kierunku psychologia, również na uczelniach nie cechujących się wysoką jakością kształcenia, by ostatecznie zdążyć obronić tytuł zawodowy i niejako w "przyspieszonej formie" uzyskać takie prawo bez posiadania odpowiednich kwalifikacji.		
102.	art. 96	Proponuje się usunięcie jednostki. (w związku z zagrożeniem opisanym jednostkę wyżej).		<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Wskazany przepis realizuje zasadę ochrony praw nabytych. Obecnie obowiązująca ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów nie różnicuje osób, które ukończyły jednolite studia magisterskie na kierunku psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra od osób, które ukończyły studia drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia.
103.	art. 99	Art. 99 przewiduje, że ustawa wchodzi w życie po upływie 2 lat i 3 miesięcy od momentu jej ogłoszenia z wyjątkiem art. 87–93, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia oraz art. 16–20, które wchodzi w życie po upływie 3 lat od dnia ogłoszenia. Wnioskujemy o skrócenie czasu wejścia w życie ustawy do 1 roku i 6 miesięcy od momentu jej ogłoszenia, przy zachowaniu wyjątków z art. 87-93 oraz 16-20 i jednoczesnym skróceniu terminów zawartych w art. 88 ust. 1 pkt. 3 lit. a) i b)	Ustawa wchodzi w życie po upływie 1 roku i 6 miesięcy, od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 87–93, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia oraz art. 16–20, które wchodzi w życie po upływie 5 lat od dnia ogłoszenia.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Przewidziany termin wejścia w życie ustawy uwzględnia niezbędny czas na powołanie Komitetu Organizacyjnego Izby Psychologów, utworzenie systemu teleinformatycznego służącego do dokonania spisu psychologów na potrzeby pierwszych wyborów organów samorządu psychologów, a następnie zorganizowanie pierwszych regionalnych zjazdów i Pierwszego Krajowego Zjazdu.

		do odpowiednio 10 miesięcy i 4 miesięcy. Ponadto uważamy, że powinno się zapewnić się tożsame warunki uzyskania prawa do wykonywania zawodu psychologa osobom już studiującym, jak te warunki, które obowiązywały w momencie rozpoczęcia ich studiowania, ale tylko w przypadku studentów studiów jednolitych magisterskich lub studiów drugiego stopnia na kierunku psychologia, gdy studia pierwszego stopnia realizowane były na tym samym kierunku (chcąc uniknąć konsekwencji, o których mowa w akapicie "Uzyskania prawa bez realizacji opieki"). W związku z tym proponujemy wydłużenie okresu wejścia w życie art. 16-20 do 5 lat od dnia ogłoszenia ustawy.		
104.	Całość ustawy	Pragniemy jednocześnie zauważyć, że zakłada się brak wynagrodzenia dla psychologa realizującego staż pod okiem psychologa sprawującego opiekę, co w połączeniu z założoną w art. 16 ust. 1 maksymalną liczbą godzin może prowadzić do powstania patologii społecznej polegającej na wyczerpaniu psychologów realizujących staż przez swoich opiekunów, w szczególności przy założeniu, że kwota wynagrodzenia dla opiekunów byłaby subiektywnie nieopłacalna. Z jednej strony faktem jest, że psycholog realizujący opiekę wkłada dodatkowy wysiłek w przygotowanie rozpoczynającego pracę psychologa (i otrzymuje za to wynagrodzenie), z drugiej natomiast nie sposób zaprzeczyć, że i psycholog realizujący staż wykonuje określone zadania będące pracą na rzecz opiekuna	Psycholog realizujący prace pod nadzorem opiekuna otrzymuje wynagrodzenie pochodzące z budżetu samorządu zawodowego w wysokości minimalnej godzinowej stawki wynagrodzenia za pracę określonej w obowiązującym rozporządzeniu Rady Ministrów ws. wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, wydanego na podstawie art. 2 ust. 5 ustawy z dn. 10 października 2002 o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Psycholog współpracujący z opiekunem wykonuje zawód samodzielnie od dnia wpisu do Rejestru. Projekt nie zakłada realizacji stażu ani wykonywania żadnych zadań na rzecz opiekuna. Współpraca z opiekunem ma wspomagać psychologów rozpoczynających zawód już po ukończonych studiach psychologicznych. Należy rozróżnić współpracę z opiekunem przewidzianą w art. 17 projektu ustawy od praktyk zawodowych, które co do zasady powinny odbywać się w trakcie studiów.

		bądź organizacji, w której on pracuje, podobnie jak ma to miejsce w przypadku staży w innych dziedzinach. Warto wskazać, że przy przyjęciu, że przeciętna liczba godzin pracy w miesiącu, ze względu na 40 godzinny tydzień pracy, wynosi 160 godzin, można spodziewać się, że psycholog stażysta, dla zaliczenia stażu przy maksymalnej ilości 900 godzin i uzyskania pozytywnej opinii opiekuna będzie musiał przepracować bez wynagrodzenia ponad 5,5 miesiąca, co w naszej opinii stanowi działanie na szkodę osób rozpoczynających swoją ścieżkę zawodową, nawet przy założeniu, że staż ten będzie równomiernie rozłożony w czasie na 24 miesiące, co z kolei spowoduje konieczność przepracowania średnio 9 godzin tygodniowo bez wynagrodzenia. W konsekwencji będzie to stanowiło dodatkowe obciążenie w wymiarze niemal 1/4 etatu przy jednoczesnym przymusie wypracowania określonej w zależności od osoby, miejsca zamieszkania czy warunków socjoekonomicznych liczby godzin celem uzyskania pensji zapewniającej przeżycie. Zdajemy sobie sprawę, że konieczność zapłacenia psychologowi realizującemu staż będzie dodatkowym obciążeniem finansowym dla podmiotu udzielającego stażu lub budżetu samorządu zawodowego, w zależności od obranego sposobu finansowania. Jednakże jednocześnie jako przedstawiciele środowiska studentów nie możemy godzić się na dalszą konieczność realizowania przez studentów i absolwentów		

		psychologii darmowej pracy, która w obecnych warunkach przejawia się poprzez realny przymus wypracowania wielu godzin wolontariatu lub nawet takich praktyk, za które de facto praktykant musi zapłacić określoną kwotę na rzecz dawcy praktyk (i scenariusz taki realizowany jest także przez podmioty skarbu państwa). Konieczność ta wiąże się nie tylko z obecnym brakiem ustawowych regulacji wykonywania zawodu psychologa, ale także powstałymi przez lata patologiami rynkowymi, wymuszającymi posiadanie dużego doświadczenia praktycznego by mieć jakiegokolwiek szanse na rozpoczęcie pracy w zawodzie, a także kontynuować dalszą naukę. Z tego względu proponujemy dodanie zapisu o wynagrodzeniu dla psychologa realizującego staż z wysokości co najmniej odpowiadającej godzinowej stawce minimalnej w danym roku za każdą przepracowaną przez niego godzinę w ramach stażu, co w przypadku zawodu psychologa nie wydaje się być kwotą nadzwyczaj wygórowaną.		
Polskie Towarzystwo Terapii Poznawczej i Behawioralnej				
105.	Art. 14 ust. 3	W art. 14 ust 1 określona jest maksymalna wysokość opłaty za wniosek o wpis na listę psychologów. Dodatkowa opłata za zaświadczenie o wpisie z art. 14.3 wydaje się nadmiarowa.	ZMIANA TREŚCI art. 14.3. „Regionalna rada wydaje zaświadczenie o wpisie na Listę. Za wydanie zaświadczenia nie pobiera się opłaty.”	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Proponowana w projekcie wysokość wskazanych opłat to tylko ich górna granica. Kierując się ideą samorządności o ostatecznej wysokości opłat będzie decydował samorząd zawodowy psychologów.
106.	Art. 16 ust. 7 pkt1 i art. 19 ust. 1	W artykule 16 ust. 7 pkt 1 Krajowy Zjazd określa maksymalną liczbę godzin	NOWA TREŚĆ art. 16.7.1) „minimalną liczbę godzin współpracy z opiekunem, która powinna	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u>

		współpracy z Opiekunem w okresie 24 miesięcy, natomiast w art. 19 ust. 1 okres opieki trwa 12 miesięcy. Wydaje się, że może to wymagać ujednolicenia. Jednocześnie limit maksymalnie 900 godzin opieki odpowiadałby w przypadku 24 miesięcy średnio 37,5h/miesięcznie, a w przypadku 12 miesięcy 75h/miesięcznie. Wyznaczenie go przez Zjazd Krajowy na takim poziomie może w znaczącym stopniu ograniczyć możliwość nabywania uprawnień przez nowych psychologów.	się odbyć w okresie 12 miesięcy pracy psychologa, jednak nie więcej niż 240 godzin”.	Uszczegółowione zostały przepisy dotyczące współpracy z opiekunem, w tym czasu współpracy z opiekunem.
107.	Art. 22 ust. 2 pkt 4	Nie jest do końca jasne, czy psycholog reklamy bądź psycholog prowadzący działalność w zakresie komunikacji społecznej, też będzie uznawany za wykonującego zawód, czy też taka działalność miałaby pozostawać poza zakresem normowania ustawy i w konsekwencji taki psycholog pozostawałby poza samorządem, jako że w istocie nie wykonywałby zawodu.		<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Projekt wyznacza zasady i warunki wykonywania zawodu psychologa. Działalność, która mieści się w ramach definicji świadczeń psychologicznych będzie uznawana za wykonywanie zawodu.
108.	Art. 22 ust. 2 pkt 5	W zasadniczej mierze uwagi PTPB do projektu ustawy sprowadzają się do pominięcia świadczenia psychoterapii jako jednoznacznie wskazanej formy wykonywania zawodu psychologa. Może to powodować wątpliwości o statusie psychologów prowadzących wyłącznie psychoterapię (którą są, zgodnie z Ustawą o Ochronie Zdrowia Psychicznego, art 5.2 "celowe i planowane oddziaływania psychologiczne(...)") jako psychologowie-psychoterapeuci. O ile nie sposób nie podzielić zapatrywania legislatora na	DODANIE art. 22 ust. 2 pkt 5 w brzmieniu: psychoterapia w rozumieniu art. 5 ust. 2 Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego Dz.U. 1994 Nr 111, poz. 535 t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 917	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Katalog świadczeń psychologicznych rozszerzono o prowadzenie psychoterapii przez psychologa w przypadku nabycia przez niego uprawnień psychoterapeuty na podstawie odrębnych przepisów (art. 23 ust. 2 pkt 5).

		wadliwości poprzednio obowiązującej ustawy o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów, to jednak akurat kwestie związane z zakresem przedmiotowym wykonywania zawodu psychologa były w poprzedniej ustawie uregulowane w sposób bliższy rzeczywistości, niż to obecnie jest projektowane, a w każdym razie bliższe rzeczywistości było włączenie w zakres wykonywania zawodu psychologa prowadzenia psychoterapii. Oczywiście należy zgodzić się, że trudno uznać uregulowanie za precyzyjne, gdy wprost mówi się o wyliczeniu nie enumeratywnym, ale przykładowym, na co (jak słusznie zauważono w uzasadnieniu projektu ustawy wskazuje zwrot „w szczególności” w artykule 4 ust. 1 poprzedniej (aktualnie obowiązującej) ustawy. W aktualnie obowiązującej ustawie okoliczność, iż psychoterapia jest formą wykonywania zawodu psychologa nie budziła wątpliwości. Wydaje się, że w rzeczywistości społecznej nie nastąpiły żadne zmiany, które nakazywałyby obecnie zmianę normatywną w tym zakresie. Wprost przeciwnie psychoterapia rośnie na znaczeniu, a jej wykonywanie jest najbardziej klasycznym przejawem wykonywania zawodu psychologa. Z tego też względu PTPPB postuluje dodanie w artykule dwudziestym drugim zapisu, który wskazuje wprost, iż psychoterapia jest wykonywaniem zawodu psychologa, rzecz jasna wtedy, gdy realizuje ją psycholog. Wydaje się też jasne, że umieszczenie	

		zapisów o psychoterapii w artykule 22 (w ustępie 3) wskazuje na to, że intencją projektodawcy było uwzględnienie psychoterapii jako formy wykonywania zawodu psychoterapeuty, dlatego dodanie odpowiedniego zapisu (22.2.5) wprost w artykule 22.2 jest z tą intencją zgodne, a jednocześnie pomoże uniknąć w przyszłości niepotrzebnych problemów interpretacyjnych przy dokonywaniu wykładni przepisów. Projektodawca słusznie zresztą zwrócił uwagę na to, iż w aktualnym stanie prawnym psychoterapię prowadzić mogą nie tylko osoby z wykształceniem psychologicznym, na co zresztą wskazuje treść artykułu 22 ustęp 3 projektowanej ustawy. Istnienie tego zapisu należy utrzymać w ewentualnie uchwalonej ustawie, tak aby jasnym było, że wtedy, gdy psycholog wykonuje psychoterapię jest to wykonywanie zawodu psychologa, co nie zmienia faktu, że nie tylko psychologowie (ale również np. lekarze psychiatrzy) mogą świadczyć usługi psychoterapeutyczne i prowadzić psychoterapię. PTPPB uznaje również prace legislacyjne nad projektem ustawy o zawodzie psychologa za doskonałą okazję, aby uporządkować również kwestie dotyczące psychoterapii. PTPPB przedstawia projekt ustawy, która ureguluje kwestię psychoterapeutów bez konieczności powoływania odrębnego samorządu psychoterapeutów, natomiast poprzez stworzenie ram prawnych prowadzenia psychoterapii, jako zawodu regulowanego, zawodu medycznego.	

109.	Art. 22 ust. 2 pkt 6	Brakuje informacji o konieczności stosowania metod opartych na dowodach naukowych, obowiązku informowania odbiorcy świadczenia lub jego przedstawiciela ustawowego o podejmowanych działaniach, ograniczeniach stosowanych metod oraz możliwych działaniach ubocznych, a także alternatywnych metodach postępowania. W razie wątpliwości co do skuteczności metody, zwłaszcza w zakresie ochrony zdrowia, samorząd zawodowy powinien mieć możliwość skierowania zapytania do AOTMiT albo powołania odrębnej agencji badającej zasadność stosowania metod diagnostycznych i terapeutycznych. Bardzo ryzykownym pozostaje oparcie się jedynie na samorządzie zawodowym.	DODACĆ: Psycholog zobowiązany jest stosować metody o udokumentowanej naukowo przydatności i skuteczności w świetle najnowszej wiedzy oraz informować odbiorcę świadczenia o ich ograniczeniach, możliwych działaniach ubocznych oraz alternatywnych sposobach postępowania.	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Zgodnie z projektem psycholog wykonuje zawód zgodnie z aktualnym stanem wiedzy psychologicznej. Projekt gwarantuje odbiorcy świadczeń psychologicznych w prawo do bycia informowanym o wykonywanych świadczeniach psychologicznych. Dodatkowo psycholog zobowiązany jest do doskonalenia zawodowego w formie kształcenia ustawicznego, co wiąże się z cykliczną weryfikacją rekomendowanych do stosowania przez samorząd metod psychologicznych.
110.	Art. 23 ust. 1	Czy opiekunem psychologa wykonującego działalność naukową miałby być np. promotor doktoratu czy niezależnie od promotora wyznaczony miałby być inny opiekun?		<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Psycholog może we wniosku o wpis do Rejestru zaproponować opiekuna.
111.	Art. 24 ust. 1	Zabrakło analogicznej do udzielania zgody na świadczenie medyczne w przypadku małoletnich powyżej 16 roku życia. Tu proponowane rozwiązanie oznacza wyrażenie wspólnej zgody rodzica i dziecka oraz odnotowanie, że w przypadku rozbieżności zgody, a konieczności podjęcia działań, decyduje sąd opiekuńczy. Podobnie jak zabrakło analogicznego rozwiązania na sytuacje kryzysowe nagłe -	Dodanie do art. 24 ust. 2 "W przypadku, gdy odbiorca świadczeń psychologicznych jest małoletni poniżej 16 roku życia, częściowo lub całkowicie ubezwłasnowolniony, zgodę wyraża na piśmie jego przedstawiciel ustawowy, po otrzymaniu informacji o prawach odbiorcy świadczeń psychologicznych oraz celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych. „ Dodanie art. 24 ust. 3 "w przypadku, gdy	<u>Uwaga uwzględniona</u> Rozbudowane zostały przepisy dotyczące zgody na udzielanie świadczeń psychologicznych.

		gdzie zgodę na działanie należy podjąć niezwłocznie a osoba nie jest w stanie podjąć decyzji samodzielnie, np. stan psychiatryczny w gabinecie, albo aktywna groźba samobójcza w szkole przy braku możliwości skontaktowania się z opiekunem i przyjazdu karetki, czy praca psychologów interwencji w terenie, gdzie ofiarą jest dziecko, które mogło zostać pozbawione opiekunów. Warto też rozważyć rolę opiekuna faktycznego analogicznie do przepisów medycznych. Ważne jest też, żeby z poszanowaniem praw człowieka i pacjenta klient małoletni powyżej 16 roku życia, ubezwłasnowolniony, chory psychicznie i umysłowo, ale z właściwym rozeznaniem mógł wyrazić sprzeciw, wtedy o konieczności oddziaływań psychologicznych decyduje sąd opiekuńczy. Jednolitość przepisów ma tu ogromne znaczenie w związku z różnymi rozwiązaniami obecnie w różnych podmiotach, które nie wszystkie chronią prawa pacjenta. Brakuje też rozwiązania w przypadku braku zgodności opiekunów prawnych co do udzielenia świadczenia decyduje sąd opiekuńczy.	małoletni ma ukończone 16 lat wymagana jest pisemna zgoda małoletniego i jego opiekuna, a w razie niezgodności, decyzję podejmuje sąd opiekuńczy.” Dodanie art. 24 ust. 4 „pacjent małoletni, który ukończył 16 lat, osoba ubezwłasnowolniona albo pacjent chory psychicznie lub upośledzony umysłowo, lecz dysponujący dostatecznym rozeznaniem, ma prawo do wyrażenia sprzeciwu co do udzielenia świadczenia psychologicznego, pomimo zgody przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego. W takim przypadku sprawę rozstrzyga sąd opiekuńczy.” Dodanie art. 24 ust. 5 „W przypadku braku dostępności opiekunów i możliwości uzyskania zgody, a w sytuacji wymagającej natychmiastowej interwencji psychologa możliwe jest udzielenie świadczenia, jeżeli możliwe po konsultacji z innym psychologiem, odnotowaniu tego faktu w dokumentacji medycznej, a także poinformowaniu odbiorcy świadczeń i jego opiekunów prawnych. „ Dodanie art. 24 ust. 7 „w przypadku braku zgodności opiekunów prawnych pacjenta małoletniego o możliwości podjęcia działań decyduje sąd opiekuńczy”. Odpowiednie zmiany numeracji w obecnej treści art. 24.3 i 24.4	
112.	Art.24 (lub art. 4)	W projekcie z Komisji w poprzedniej kadencji sejmu (druk 2113 z IX Kadencji Sejmu) znajdował się zapis (art. 4 ust. 3) "Psycholog, którego zadania zawodowe stanowią świadczenia opieki zdrowotnej na podstawie przepisów odrębnych, wykonuje zawód medyczny." - którego brakuje w przedstawionym do	DODANIE art. 24 ust. 5 w brzmieniu: "Psycholog, którego zadania zawodowe stanowią świadczenia opieki zdrowotnej na podstawie przepisów odrębnych, wykonuje zawód medyczny." (Lub np. dodanie art. 4 ust. 3 o takim brzmieniu).	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Określenie katalogu zawodów medycznych należy do kompetencji Ministra Zdrowia. Wnioskodawca zwrócił się do Ministra Zdrowia, właściwego ze względu na regulację zawodów medycznych, z

		konsultacji projekcie. PTPB proponuje przywrócenie tego zapisu wprost, że Psychologowie wykonują świadczenia zdrowotne (diagnostują, leczą, prowadzą rehabilitację), udzielają świadczeń w ramach NFZ, mają swoich konsultantów krajowych i wojewódzkich, natomiast są grupą, która formalnie nie kwalifikuje się do kategorii zawodu medycznego - w odróżnieniu zarówno od lekarzy czy pielęgniarek (z osobnymi samorządami), ale również zawodów uwzględnionych w zeszłorocznej Ustawie o Niektórych Zawodach Medycznych, m.in. technika masażyści, technika sterylizacji medycznej czy terapeuty zajęciowego. Jednocześnie taki zapis nie powodowałby, że każdy psycholog (np. psycholog biznesu) wykonuje zawód medyczny, i dotyczył tylko osób wykonujących świadczenia opieki zdrowotnej.		zapytaniem, czy w projekcie powinno być zawarte postanowienie, że określona część psychologów wykonuje zawód medyczny.
113.	Art. 28 ust. 2	Nie ma uzasadnienia monopolu Samorządu na organizowanie doskonalenia zawodowego. Samorząd psychologów powinien określać rodzaj, zakres tematyczny, kwalifikacje kadry, weryfikować programy szkoleniowe itd., zaś ich organizacja szkoleń może być realizowana przez różne podmioty publiczne i prywatne, tak jak to jest np. w kształceniu specjalizacyjnym w psychologii klinicznej czy psychoterapii DziM MZ/. Samorząd oczywiście też może organizować doskonalenie zawodowe, ale jako jeden z wielu podmiotów, a nie jedyny monopolista. Samorząd ma określać	NOWA TREŚĆ art. 28. Ust. 2. " Standardy i zasady doskonalenia zawodowego są opracowywane przez samorząd psychologów."	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Projekt zakłada organizację i koordynację przez samorząd doskonalenia zawodowego (powyższe nie wyklucza prowadzenia poszczególnych szkoleń przez różne podmioty publiczne i prywatne). Samorządu psychologów nie można jednak pozbawić nadzoru nad jakością i standardem przebiegu doskonalenia zawodowego.

		zasady merytoryczne i organizacyjne doskonalenia zawodowego, a nie monopolizować ich organizację, stając się największym pracodawcą psychologów w Polsce i jeszcze do tego określającym ceny usług i płace prowadzących szkolenia w całym kraju.		
114.	Art. 33 ust. 5.	Nie ma uzasadnienia monopolu Samorządu na organizowanie doskonalenia zawodowego. Samorząd psychologów powinien określać rodzaj, zakres tematyczny, kwalifikacje kadry, weryfikować programy szkoleniowe itd., zaś ich organizacja szkoleń może być realizowana przez różne podmioty publiczne i prywatne, tak jak to jest np. w kształceniu specjalizacyjnym w psychologii klinicznej czy psychoterapii DziM MZ/. Samorząd oczywiście też może organizować doskonalenie zawodowe, ale jako jeden z wielu podmiotów, a nie jedyny monopolista. Samorząd ma określać zasady merytoryczne i organizacyjne doskonalenia zawodowego, a nie monopolizować ich organizację, stając się największym pracodawcą psychologów w Polsce i jeszcze do tego określającym ceny usług i płace prowadzących szkolenia w całym kraju.	NOWA TREŚĆ art. 33 ust. 5: "opracowanie standardów doskonalenia zawodowego"	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Projekt zakłada że zasady i formy doskonalenia zawodowego określi Krajowy Zjazd przy wsparciu Krajowej Rady.
115.	Art. 44 ust. 7	Wskazane jest rozważenie, czy do decyzji samorządu zawodowego oddawać zasady przechowywania dokumentacji psychologicznej czy zalecenia te powinny zostać ujednolicone do zasad jak w § 1, § 4		<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Z zadań Krajowego Zjazdu usunięto określenie sposobu prowadzenia, udostępniania i przechowywania dokumentacji psychologicznej. W

		rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie rodzajów, zakresu i wzorów dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania, § 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 maja 2018 r. w sprawie rodzajów elektronicznej dokumentacji medycznej, art. 2 ust. 6 ustawy z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia). Zastosowanie tego sposobu działania może zostać uzupełnione poprzez rozporządzenie odpowiedniego ministra w sprawie prowadzenia dokumentacji po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Psychologów.		przepisach projektu doprecyzowano zasady prowadzenia i przechowywania dokumentacji psychologicznej.
116.	Rozdział VII	Podczas zeszłorocznych prac nad Ustawą o Niektórych Zawodach Medycznych (Dz. U. 2023 poz. 1972) wprowadzono zmiany w Ustawie o Ochronie Zdrowia poprzez przepisy końcowe zawarte w art. 87 Ustawy o Niektórych Zawodach Medycznych, które ze względu na niedbałość legislacyjną (zgłoszenie zmian podczas 2 czytania w Sejmowej Komisji Zdrowia - co biuro Legislacyjne Senatu uznało za niekonstytucyjny tryb- oraz pośpieszenie pisane poprawki do tych zmian wprowadzone w Senackiej Komisji Zdrowia), w których usunięto wymóg wykształcenia kierunkowego dla psychoterapeutów (który przez lata był określony w rozporządzeniu w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień) i pozostawiono zapis do prowadzenia psychoterapii w ochronie	DODANIE ARTYKUŁU 80a "Artykuł 80a) W Ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. 2024 poz. 917) wprowadza się następujące zmiany: 1) Art. 5 ust. 3 pkt 1a) otrzymuje brzmienie: "posiada tytuł zawodowy lekarza lub tytuł zawodowy magistra pielęgniarstwa, lub magistra po ukończeniu studiów na kierunku psychologii, pedagogiki, resocjalizacji, socjologii albo spełnia warunki określone w art. 95 ust. 1 ustawy o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów" (*) 2) Art. 5 ust. 3 pkt 4a) otrzymuje brzmienie "posiada tytuł zawodowy lekarza lub tytuł zawodowy magistra pielęgniarstwa, lub magistra po ukończeniu studiów na kierunku psychologii, pedagogiki, resocjalizacji, socjologii albo spełnia warunki określone w art. 95 ust. 1 ustawy o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów" (*) OBEČNY	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Wprowadzono zmiany wynikowe w art. 5 ust. 3 pkt 1 lit a ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

		zdrowia dla osób z dowolnym wykształceniem magisterskim - również po studiach np. z archeologii, geologii czy malarstwa. Ponieważ psychoterapia jest wysokospecjalistyczną formą leczenia przy wykorzystaniu metod psychologicznych, prowadzoną głównie przez psychologów i lekarzy, wydaje się zasadne poprawienie tego błędu i zawarcie w ramach przepisów końcowych Ustawy o Zawodzie Psychologa zmian w Ustawie o Ochronie Zdrowia Psychicznego ujednolicających ją z zapisami tzw. "rozporządzenia koszykowego" i wymogiem (bardzo liberalnym) bazowego wykształcenia z listy 6ciu kierunków, które są uznawane w NFZcie (medycyna, psychologia, pedagogika, resocjalizacja, pielęgniarstwo, socjologia).	ARTYKUŁ 80 otrzymuje numer '80b' (*) odwołanie do konsultowanej ustawy, gdyż zgodnie z art 98 "Traci moc ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. z 2019 r. poz. 1026)."	
117.	Art. 22 ust. 3 „Psycholog może prowadzić psychoterapię na podstawie odrębnych przepisów z zastrzeżeniem, że nie ogranicza to prawa do prowadzenia psychoterapii osobom z uprawnieniami psychoterapeuty nieposiadającym prawa do wykonywania zawodu psychologa.”	Proponujemy zmianę w treści art 22 oraz dodanie w ust. 3 punktów 1-8 określających zasady nabycia uprawnień do prowadzenia psychoterapii przez psychologów (zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi regulującymi psychoterapię). Zgodnie z ustawą z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego psychoterapia to “celowe i planowe oddziaływania psychologiczne, zmierzające do złagodzenia lub usunięcia objawów zaburzenia oraz do poprawy funkcjonowania psychicznego i społecznego, wspierające dążenia jednostki lub rodziny do zdrowia i rozwoju, kierowane do osób z zaburzeniami psychicznymi.” Oczywiście jest, iż	Zmiana zapisu art. 22 ust. 3. poprzez dodanie punktów 1-8: 1. Prawo do świadczenia psychoterapii przysługuje psychologowi spełniającemu łącznie następujące warunki: 1) posiada prawo do wykonywania zawodu psychologa; 2) posiada pozytywną opinię opiekuna, o której mowa w art. 19 ust. 1; 3) posiada kwalifikacje do świadczenia psychoterapii w postaci ukończonego szkolenia podyplomowego, lub posiadania tytułu specjalisty, lub posiadania uznanych kwalifikacji nabytych za granicą; 4) zdał egzamin specjalizacyjny lub certyfikacyjny zgodnie z Ustawą o ochronie	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Katalog świadczeń psychologicznych rozszerzono o prowadzenie psychoterapii przez psychologa w przypadku nabycia przez niego uprawnień psychoterapeuty na podstawie odrębnych przepisów (art. 23 ust. 2 pkt 5). Wprowadzono także przepis, zgodnie z którym świadczenie psychologiczne, o którym mowa w ust. 2 pkt 5, nie ogranicza prawa do prowadzenia psychoterapii osobom, które nabyły na podstawie odrębnych przepisów uprawnienia psychoterapeuty i nie posiadają prawa do wykonywania zawodu psychologa.

		świadczanie oddziaływań psychologicznych przez psychologa pozostaje w ramach tylko i wyłącznie zawodu psychologa. Stanowisko Europejskiego Związku Towarzystw Psychologicznych (European Federation of Psychologists Associations, EFPA), do którego przynależy Polskie Towarzystwo Psychologiczne, jednoznacznie wskazuje, iż psychoterapia jest: - obszarem psychologii stosowanej uprawianej przez psychologów specjalistów, - obszarem praktyki psychologów, do której psychologowie przygotowują się w ramach różnych programów szkolenia, - specjalistyczną praktyką, w której psychologowie stosują interwencję o udowodnionej skuteczności oraz poddają się superwizji (nadzorowi). Również Amerykańskie Towarzystwo Psychologiczne (American Psychological Association) wskazuje, iż psychologowie świadczą psychoterapię w ramach własnego zawodu. Środowisko psychologiczne w Polsce zgodnie zaznacza, iż psychoterapia (inaczej terapia psychologiczna) pozostaje jedną z form usług psychologów, jedną z form uprawiania zawodu psychologa przez psychologów wyspecjalizowanych w psychoterapii.	zdrowia psychicznego z dn. 19 sierpnia 1994 (Dz. U. z 2024 r. poz. 917.) w ośrodkach akredytowanych przez Krajową Izbę Psychologów 5) został wpisany na listę Krajowego Rejestru Psychologów Praktykujących Psychoterapię 2. Poprzez szkolenie podyplomowe, o którym mowa w ust. 1 należy rozumieć szkolenie, które: 1) jest realizowane w wymiarze co najmniej 1200 godzin w zakresie oddziaływań psychoterapeutycznych o udowodnionej w empirycznych badaniach naukowych skuteczności w leczeniu zaburzeń zdrowia; 2) obejmuje staże i superwizję praktyki własnej 3) obejmuje psychoterapię własną lub doświadczenie własne 4) posiada akredytację Sekcji Akredytacji Ośrodków Szkoleniowych Komisji Psychoterapii Krajowej Izby Psychologów 3. Poprzez tytuł specjalisty, o którym mowa w pkt 1 należy rozumieć tytuł specjalisty w dziedzinie psychoterapii dzieci i młodzieży, lub tytuł specjalisty psychoterapii uzależnień lub tytuł specjalisty w dziedzinie psychoterapii, lub decyzję ministra właściwego do spraw zdrowia o uznaniu dorobku naukowego lub zawodowego za równoważny ze zrealizowaniem programu szkolenia specjalizacyjnego w tej dziedzinie, zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 24 lutego 2017 r. o uzyskiwaniu tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia (Dz. U. z 2023 r. poz. 506) albo; 4. Poprzez uznane kwalifikacje nabyte za granicą, o których mowa w ust. 1, należy	

			rozumieć wykształcenie zawierające liczbę godzin zgodnie z Ustawą o Ochronie Zdrowia Psychicznego (Dz.U.z 2024r. poz.917) 5. Krajowy Rejestr Psychologów Praktykujących Psychoterapię, zwany dalej „Rejestrem”, jest rejestrem publicznym w rozumieniu art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. Z 2023 r. poz. 57, 1123, 1234 i 1703) prowadzonym przez ministra właściwego do spraw zdrowia. 5.1. Administratorem danych zawartych w rejestrze jest minister właściwy do spraw zdrowia. 6. Tymczasowe prawo do świadczenia psychoterapii pod superwizją przysługuje psychologowi spełniającemu łącznie następujące warunki: 1) posiada prawo do wykonywania zawodu psychologa; 2) posiada pozytywną opinię superwizora 3) jest w trakcie szkolenia o którym mowa w ust. 2 4) został wpisany na listę Krajowego Rejestru Psychologów Praktykujących Psychoterapię z dopiskiem psychoterapeuta-stażysta 7. Psycholog może udzielać świadczeń psychoterapeutycznych od dnia wpisania na listę Rejestru. 7.1. Pierwszorazowe wprowadzenie psychologa na listę Rejestru jako psychoterapeutę -stażystę, oraz po zdaniu egzaminu psychoterapeutycznego (certyfikat lub PES) dokonuje Komisja Certyfikująca. 8. Usunięcia psychologa z listy Rejestru na	

			skutek odebrania prawa do świadczenia psychoterapii dokonuje Komisja Dyscyplinarna. lub wersja 2 (bardziej oczekiwana): Przeniesienie do art. 22 ust. 2 jako: 6) prowadzenie psychoterapii, rozumianej jako „celowe i planowane oddziaływania psychologiczne, zmierzające do złagodzenia lub usunięcia objawów zaburzenia oraz do poprawy funkcjonowania psychicznego i społecznego, wspierające dążenia jednostki lub rodziny do zdrowia i rozwoju, kierowane do osób z zaburzeniami psychicznymi”, po spełnieniu wymagań określonych w odrębnych przepisach, z zastrzeżeniem, że nie ogranicza to prawa do prowadzenia psychoterapii osobom z uprawnieniami psychoterapeuty nieposiadającemu prawa do wykonywania zawodu psychologa.”	
118.	Art. 95. „1. Osoba, która w dniu wejścia w życie ustawy: 1) ukończyła w Rzeczypospolitej Polskiej studia drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz uzyskała tytuł zawodowy magistra niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia lub”	Ukończenie studiów II stopnia z psychologii nie daje wystarczających podstaw do uprawiania zawodu psychologa. Jest dalekim naruszeniem dopuszczenie takich osób do świadczenia usług psychologicznych, biorąc pod uwagę wprowadzenie w błąd odbiorców usług psychologicznych, iż osoba świadcząca je ukończyła cały tok kształcenia psychologicznego. Artykuł 95. ust. 1 w aktualnej wersji dawałby prawo wykonywania zawodu osobom po 2 latach studiów psychologicznych, co stanowiłoby rażącą dysproporcję pomiędzy osobami, które ukończyły studia pięcioletnie (jednolite lub I i II stopień z psychologii).	Należy zmienić brzmienie art. 95 ust. 1. na: Osoba, która w dniu wejścia w życie ustawy: 1) ukończyła w Rzeczypospolitej Polskiej studia drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz uzyskała tytuł zawodowy magistra niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia pod warunkiem, że w ciągu 5 lat od wejścia ustawy uzupełni wykształcenie psychologiczne na poziomie studiów I stopnia lub	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Wskazany przepis realizuje zasadę ochrony praw nabytych. Obecnie obowiązująca ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów nie różnicuje osób, które ukończyły jednolite studia magisterskie na kierunku psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra od osób, które ukończyły studia drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia. W tej sytuacji aktualizuje się zasada ochrony praw nabytych, magistrów psychologii,

		Dwa lata studiów magisterskich uzupełniających z psychologii w połączeniu z innym wykształceniem licencjackim nie dają odpowiednich kompetencji do wykonywania zawodu psychologa, ponieważ nie zostały zrealizowane wszystkie efekty uczenia. Rozumiemy, że proponowany w projekcie zapis dopuszczający osoby z tytułem magistra (niezależnie od kierunku studiów pierwszego stopnia) do zawodu psychologa wynika z zapisu zawartego w Ustawie o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów z 2001 roku (Dz. U. 2001 Nr 73 poz. 763), art.8 ust.1 pkt 1) brzmiącego “uzyskała w polskiej uczelni dyplom magistra psychologii lub uzyskała za granicą wykształcenie uznane za równorzędne w Rzeczypospolitej Polskiej”. Uważamy, że intencją legislatora było uznanie ukończenia pięcioletnich, jednolitych studiów magisterskich, gdyż w tamtym okresie uzyskanie tytułu magistra było możliwe jedynie w takim schemacie kształcenia. Psychologia, około dekadę temu była podobnie jak prawo, medycyna, farmacja czy weterynaria, kierunkiem chronionym. Wpis w odpowiednim rozporządzeniu ministra właściwego ds. edukacji stanowił, że można było prowadzić studia na tym kierunku tylko jako pięcioletnie jednolite magisterskie, w oparciu o ministerialne standardy kształcenia. (Dz.U. 2007 nr 164 poz. 1166 - rozporządzenie już nieobowiązujące). Sytuacja zmieniła się dopiero wraz z	którzy pod reżimem aktualnej ustawy rozpoczęli wykonywanie zawodów psychologa. Ww. zasada wywodzona jest z art. 2 Konstytucji RP.

		przyjęciem Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK), około 10 lat temu. Ustawa o zawodzie psychologa obowiązywała, ale pozostawała martwa - przyjmujemy więc, że w intencji legislatora tytuł magistra psychologii był jednoznacznie rozumiany jako uzyskany w wyniku ukończenia pięcioletnich, jednolitych studiów magisterskich.		
119.	art. 96	Należy zmienić zapis artykułu 96, zaznaczając, iż osoba, która ukończy jedynie uzupełniające studia magisterskie, posiadając dyplom licencjacki na innym kierunku niż psychologia nie ma podstawowej wiedzy z zakresu psychologii niezbędnej do wykonywania zawodu zaufania publicznego, jakim jest psycholog. Osoby posiadające wyłącznie tytuł magistra, który nie jest poprzedzony licencjatem z psychologii, nie mają możliwości posiadać pełnego zakresu wiedzy i umiejętności, które są wymagane do profesjonalnego wykonywania zawodu psychologa. Licencjat z innej dziedziny i uzupełnienie go tylko magisterium z psychologii prowadzi do poważnych braków w podstawowej wiedzy psychologicznej. Podstawowy kanon wiedzy, umiejętności i kwalifikacji stanowiących o tożsamości zawodu psychologa zawiera się w obrębie studiów pierwszego stopnia na kierunku psychologia. Absolutnie nie jest dopuszczalne, by osoba bez podstaw koniecznych do uprawiania zawodu	Należy zmienić brzmienie art. 96. na: „1. Osoba, która w dniu wejścia w życie ustawy rozpoczęła w Rzeczypospolitej Polskiej studia drugiego stopnia na kierunku psychologia, niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia, po uzyskaniu tytułu magistra na kierunku psychologia staje się psychologiem w rozumieniu tej ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3. 2. Osoba, o której mowa w ust. 1, jest wpisywana na Listę, na wniosek zawierający dane, o których mowa w art. 9. 3. Osoba, o której mowa w ust. 1, w terminie nie późniejszym niż 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy uzyska tytuł licencjata na kierunku psychologia pod rygorem utraty prawa wykonywania zawodu psychologa.”	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Wskazany przepis realizuje zasadę ochrony praw nabytych. Obecnie obowiązująca ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów nie różnicuje osób, które ukończyły jednolite studia magisterskie na kierunku psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra od osób, które ukończyły studia drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia.

		psychologa, miała prawo świadczenia usług psychologicznych.		
Instytut Psychoprofilaktyki i Psychoterapii Stowarzyszenie Natanaelum				
120.	Art. 6. 1.1)a) studia pierwszego stopnia na kierunku psychologia i studia drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz uzyskała tytuł zawodowy magistra albo	Studia z psychologii powinny być wyłącznie jednolite magisterskie ze względu na ich jakość i odpowiedzialność za przygotowanie psychologów do pracy. Wprowadzenie obecnie przez niektóre podmioty w Polsce studiów dwustopniowych z psychologii nie powinno stać się precedensem do zalegalizowania tego stanu.	Usunięcie podpunktu a)	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Zgodnie z obowiązującymi przepisami studia na kierunku psychologia mogą być jednolite magisterskie lub dwustopniowe.
121.	Art. 16. 6. Krajowy Zjazd ustala wysokość wynagrodzenia dla psychologa sprawującego opiekę	Kto będzie płacił opiekunowi? Czy Izba z funduszy z Ministerstwa i składek czy opłaty pobiera się od młodego psychologa, który wnosi opłatę za opiekę. Ustawa tego nie reguluje. Dodatkowo Art. 16.6.1) mówi o 24 miesiącach a art. 19.1 o 12 miesiącach pozostawania pod opieką doświadczonego psychologa.	Niejasne finansowanie i niespójność treści. Należy doprecyzować.	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Wynagrodzenie opiekunów będzie pokrywane ze środków własnych samorządu. Określenie jego wysokości należy do samorządu psychologów.
122.	Art. 21. 1. Od dnia wpisu na Listę psycholog wykonuje zawód samodzielnie	Jeśli od dnia wpisu na listę psycholog wykonuje zawód samodzielnie to po co mu opiekun na 24 mies. i do 900 godzin! Art. 16.7.1) minimalną liczbę godzin współpracy z opiekunem, która powinna się odbyć w okresie 24 miesięcy pracy psychologa, jednak nie więcej niż 900 godzin; Jeśli jest wskazana liczba godzin maksymalna to powinna również zostać wskazana liczba godzin minimalna, czy np. 10 godzin wystarczy? Czy sprawowanie opieki to rodzaj superwizji i absolwent psychologii może pracować w innej placówce niż opiekun czy raczej praca pod nadzorem i młody psycholog musi realizować staż we	Proponujemy usunąć niespójności i doprecyzować sposób pracy w okresie opieki psychologa z listy wyznaczonego przez Izbę. Dobra praktyka jest we Włoszech, gdzie psycholog w okresie dwóch lat po studiach realizuje staż (płatny), ale forma zatrudnienia zakłada, że nie pracuje samodzielnie, ale pod nadzorem. Po tym okresie psycholog zdaje egzamin praktyczny i po jego zdaniu jest wpisany na listę psychologów uprawnionych do samodzielnego wykonywania zawodu.	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Doprecyzowane zostały przepisy dotyczące okresu opieki, m.in. wskazano minimalną liczbę godzin współpracy z opiekunem. Celem współpracy z opiekunem jest udzielanie wsparcia psychologowi rozpoczynającemu wykonywanie zawodu psychologa przez wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz zapoznawanie z praktycznymi aspektami etycznych standardów wykonywania tego zawodu, a nie praca „pod nadzorem”.

		wskazanej przez Izbę placówce? Czy jest on wówczas wynagradzany?		
123.	Art. 22. 1.3. Psycholog może prowadzić psychoterapię na podstawie odrębnych przepisów z zastrzeżeniem, że nie ogranicza to prawa do prowadzenia psychoterapii osobom z uprawnieniami psychoterapeuty nieposiadającym prawa do wykonywania zawodu psychologa.	Za daleko idące wskazania w ustawie o zawodzie psychologa. Sugerują one, że psychoterapeutą mogą być psycholodzy i inni. Jest to treść wychodząca poza przedmiot sprawy. Wystarczy zapis skrócony.	Psycholog może prowadzić psychoterapię na podstawie odrębnych przepisów.	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Wskazany przepis ma walor edukacyjny.
124.	Art. 34.2 Czynne i bierne prawo wyborcze przysługuje wszystkim członkom izb psychologów, z wyłączeniem prawomocnie skazanych na karę określoną w art. 65 ust. 1 pkt 4, przez okres na jaki kara została orzeczona.	Zawodu psychologa nie może wykonywać osoba skazana, a może być w Izbie?	Czynne i bierne prawo wyborcze przysługuje wszystkim członkom izb psychologów. Brakuje regulacji co dzieje się z psychologiem z Izby, jeśli zostaje skazany.	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Projekt przewiduje skreślenie z Rejestru Psychologów w przypadku prawomocnego skazania psychologa za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego.
125.	Art. 24. 1. Podjęcie i wykonywanie świadczeń psychologicznych następuje za pisemną zgodą odbiorcy świadczeń psychologicznych, po uprzednim poinformowaniu odbiorcy świadczeń	Jednorazowe konsultacje psychologiczne trudno prowadzić w oparciu o pisemną zgodę. Wydaje się, że wystarczy kontrakt ustny.	Podjęcie i wykonywanie świadczeń psychologicznych następuje za ustną lub pisemną zgodą odbiorcy świadczeń psychologicznych, po uprzednim poinformowaniu odbiorcy świadczeń psychologicznych o jego prawach oraz celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych.	<u>Uwaga uwzględniona</u> Projektodawca odstąpił od wymogu pisemnej zgody na udzielanie świadczeń psychologicznych.

	psychologicznych o jego prawach oraz celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych.			
126.	Art. 25. 2. Psycholog ma prawo odmówić udzielenia świadczeń psychologicznych w sytuacji, gdy jest to wskazane w Kodeksie Etyki Zawodowej.	Niektóre sytuacje mogą nie być wprost wskazane w Kodeksie, ale mogą być z nim w sprzeczności.	Psycholog ma prawo odmówić udzielenia świadczeń psychologicznych w sytuacji, gdy jest to sprzeczne z Kodeksem Etyki Zawodowej.	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Projekt przewiduje, że psycholog ma prawo odmówić udzielenia świadczeń psychologicznych w sytuacji, gdy jest to wskazane w Kodeksie Etyki Zawodowej. Przepisy nie mogą być formułowane na z
127.	Art. 28. 2. Doskonalenie zawodowe jest organizowane przez samorząd psychologów.	Nie do końca jasny zapis, czy wszelkie inne formy kształcenia nie organizowane przez samorząd nie będą uznawane? Mamy ich na rynku dziesiątki, z różnych dziedzin ważnych dla psychologa w zależności od miejsca pracy.	Proponujemy usunąć zapis lub sprecyzować, że np. Samorząd Psychologów będzie analizował i rekomendował oferty szkoleniowe obecne na rynku w odniesieniu do najnowszych osiągnięć nauki. Listę ofert/placówek rekomendowanych będzie wznawiał co 6 miesięcy.	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Projekt zakłada organizację i koordynację przez samorząd doskonalenia zawodowego (powyższe nie wyklucza prowadzenia poszczególnych szkoleń przez różne podmioty publiczne i prywatne). Samorządu psychologów nie można jednak pozbawić nadzoru nad jakością i standardem przebiegu doskonalenia zawodowego.
128.	Art. 63. 3. Posiedzenie regionalnej komisji dyscyplinarnej może odbyć się pod nieobecność obwinionego lub rzecznika dyscyplinarnego, o ile zostali oni prawidłowo zawiadomieni o terminie i miejscu posiedzenia.	W sytuacjach uzasadnionych, np. zwolnieniem lekarskim, posiedzenie powinno być przełożone, aby zainteresowani mogli w nim uczestniczyć.	Posiedzenie regionalnej komisji dyscyplinarnej może odbyć się pod nieobecność obwinionego lub rzecznika dyscyplinarnego, o ile zostali oni prawidłowo zawiadomieni o terminie i miejscu posiedzenia. Sytuacja ta nie dotyczy nieobecności usprawiedliwionej obwinionego i/lub rzecznika dyscyplinarnego. W sytuacji usprawiedliwienia nieobecności przed terminem posiedzenia regionalnej komisji dyscyplinarnej jej posiedzenie zostaje przełożone na inny termin.	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> W sprawach nieuregulowanych zastosowanie znajdują przepisy ustawy Kodeks postępowania karnego.
Stowarzyszenie Psychologów Sądowych w Polsce				
129.	Art. 10 ust. 1 pkt 2 lit. c	W przypadku żądania przedstawienia informacji o niekaralności z KRK wymóg	Do usunięcia.	<u>Uwaga uwzględniona</u>

		oświadczenia o niekaralności staje się tutaj zbędny. Stosuje się jedną z tych form, w zależności, na ile w danej chwili zachodzi potrzeba posiadania informacji urzędowej, a nie stanowiącej jedynie zapewnienia osoby.		Zrezygnowano z wymogu przedstawiania informacji o niekaralności z KRK.
130.	Art. 17 ust. 1	Błędne odniesienie do przepisu.	Psycholog we wniosku, o którym mowa w art. 7 ust. 2, może proponować opiekuna z listy opiekunów prowadzonej przez właściwą regionalną radę. W uzasadnionym przypadku regionalna rada może wskazać innego opiekuna.	<u>Uwaga uwzględniona</u> Poprawiono omyłkę.
131.	Art. 24 ust. 1	Istnieją sytuacje, w których z uwagi na kontekst podjęcia i wykonywania świadczeń psychologicznych należy mówić o obowiązku, a nie wyrażeniu zgody. Takimi przypadkiem jest badanie psychologiczne oskarżonego (art. 215 KPK).	Podjęcie i wykonywanie świadczeń psychologicznych następuje za pisemną zgodą odbiorcy świadczeń psychologicznych, po uprzednim poinformowaniu odbiorcy świadczeń psychologicznych o jego prawach oraz celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych, o ile ustawa nie stanowi inaczej.	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Projekt przewiduje wyjątek od obowiązku wyrażenia zgody – zgodnie z obecnym art. 25 ust. 8 projektu: „Zgoda, o której mowa w ust. 1–4, nie jest wymagana w przypadku, gdy obowiązek poddania się świadczeniom psychologicznym wynika z odrębnych przepisów.”
132.	Art. 26 ust. 1 pkt 5	Osobą uprawnioną do wyrażenia zgody jest odbiorca świadczeń psychologicznych albo przedstawiciel ustawowy odbiorcy świadczeń psychologicznych, jeśli takowego posiada. Przepis można rozumieć mylnie, iż zgoda w przypadku, gdy odbiorca świadczeń psychologicznych posiada przedstawiciela ustawowego wymagana jest zarówno od odbiorcy świadczeń jak i jego przedstawiciela.	5) odbiorca świadczeń psychologicznych lub jego przedstawiciel ustawowy wyrazi pisemną zgodę na ujawnienie tajemnicy, po uprzednim poinformowaniu go o skutkach jej ujawnienia.	<u>Uwaga uwzględniona</u> Doprecyzowano przepisy dotyczące wyrażania zgody na podjęcie i wykonywanie świadczeń psychologicznych.
133.	Art. 27 ust. 7	Brakuje konsekwencji we wskazaniu mocodawców. Jeśli odbiorca świadczeń może działać przez osobę upoważnioną, to należy zapisać, że przedstawicielowi	7. Dokumentacja psychologiczna przeznaczona do zniszczenia może być wydana odbiorcy świadczeń psychologicznych, jego przedstawicielowi ustawowemu lub osobie upoważnionej pisemnie przed odbiorcą	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Projekt przewiduje opisany w uwadze przypadek.

		ustawowemu odbiorcy również przysługuje takie prawo.	świadceń psychologicznych lub jego przedstawiciela ustawowego.	
134.	Art. 30 ust. 2	Bardziej właściwym odniesieniem tutaj jest prawo jako kategoria szersza niż ustawa.	Samorząd psychologów jest niezależny w wykonywaniu swoich zadań i podlega tylko przepisom prawa.	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Użyte wyrażenie jest prawidłowe pod względem legislacyjno-prawnym.
135.	Art. 44 pkt 2	Dla jasności warto dopisać, że powoływanie organów i ich członków następuje z grona samorządu.	2) powoływanie i odwoływanie spośród członków samorządu zawodowego psychologów:	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Konkluzja taka wynika wprost z obecnego art. 35 ust. 2 projektu. Czynne i bierne prawo wyborcze przysługuje wszystkim członkom izb psychologów. Do organów samorządu psychologów mogą być zatem wybierani tylko członkowie tego samorządu.
136.	Art. 44	Artykuł powinien zbierać wszystkie kompetencje Krajowego Zjazdu, dlatego należy dopisać te brakujące.	15) ustalanie liczby członków do Krajowej Rady wybranych bezpośrednio przez regionalne zjazdy 16) ustalanie liczby delegatów na regionalne zjazdy	<u>Uwaga uwzględniona</u> Uzupełniono katalog zadań Krajowego Zjazdu.
137.	Art. 46 ust. 2	Nieuwzględnioną kompetencją jest wybór członków Zarządu Krajowej Rady.	Do dodania jako jeden z punktów.	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Konkluzja taka wynika wprost z obecnego art. 48 projektu.
138.	Art. 47 ust. 3	Warto sprecyzować liczbę wiceprezesów Zarządu Krajowej Rady jak w przepisie bliźniaczym - art. 59.	3. Zarząd Krajowej Rady tworzą: Prezes i wybrani przez Krajową Radę spośród jej członków dwaj wiceprezesi, skarbnik i sekretarz.	<u>Uwaga uwzględniona</u> Doprecyzowano liczbę wiceprezesów w obecnym art. 48 ust. 3 projektu (dwaj wiceprezesi).
139.	Art. 56 pkt 2	Podobnie jak wcześniej, dla jasności warto dodać, że powoływanie organów i ich członków następuje spośród psychologów izby regionalnej.	2) powoływanie i odwoływanie spośród psychologów danej izby regionalnej:	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Konkluzja taka wynika wprost z obecnego art. 35 ust. 2 projektu. Czynne i bierne prawo wyborcze przysługuje wszystkim członkom izb psychologów. Do organów samorządu psychologów mogą być zatem wybierani tylko członkowie tego samorządu.
140.	Art. 58 ust. 2	Nieuwzględnioną kompetencją jest wybór członków Zarządu regionalnej rady.	Do dodania jako jeden z punktów.	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Konkluzja taka wynika wprost z obecnego art. 59 projektu.

141.	Art. 88 ust. 3 pkt 1	Błędne odniesienie do przepisu.	1) kopie dokumentów potwierdzających spełnienie wymagań, o których mowa w art. 10 ust. 1.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Odniesienie jest prawidłowe.
142.	Art. 88 ust. 3 pkt 2 lit. c	Podobnie jak wcześniej - nie odbiera się oświadczenia o karalności, jeżeli wymaga się zaświadczenia z KRK.	Do usunięcia.	<u>Uwaga uwzględniona</u> Zrezygnowano z wymogu przedstawiania informacji o niekaralności z KRK.
UNIwersytet SWPS				
143.	Art. 2 pkt 1 Art. 2. Przepisy ustawy nie naruszają wynikających z odrębnych przepisów: 1) uprawnień i obowiązków osób, które ukończyły studia magisterskie na kierunku psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra; Art. 4 ust. 2 2. Tytuł zawodowy „psycholog” podlega ochronie prawnej. Art. 6 ust. 3 pkt 2 Art. 6. 3. Regionalna rada wpisuje na Listę osobę, która spełnia następujące wymagania: 2) posiada dyplom wydany w państwie innym niż państwo członkowskie Unii Europejskiej, uznany za równoważny z dyplomem magistra uzyskiwanym w	W Projekcie ustawy określenie „tytuł zawodowy psychologa” pojawia się w dwóch znaczeniach, tj. po pierwsze, jako tytuł związany z przynależnością do samorządu zawodowego psychologów (art. 4, 76 Projektu ustawy), oraz – po drugie – jako tytuł, który jest potwierdzany przez dyplom wydawany w państwie będącym (art. 95 ust. 1 pkt 4 Projektu ustawy) albo niebędącym (art. 6 ust. 3 pkt 2, art. 95 ust. 1 pkt 3 Projektu ustawy) państwem członkowskim Unii Europejskiej. Wykorzystanie tego samego określenia w dwóch znaczeniach negatywnie wpływa na zrozumiałość tekstu prawnego. Ponadto wątpliwości budzi prawidłowość stwierdzenia, że zagraniczny dyplom może potwierdzać posiadanie tytułu zawodowego psychologa, a nie np. magistra psychologii.	Proponujemy rozważenie zastąpienia określenia “potwierdzający tytuł zawodowy psychologa” sformułowaniem "potwierdzający ukończenie studiów na kierunku psychologia".	<u>Uwaga uwzględniona</u> Zmieniono redakcję przepisów art. 6 ust. 5 oraz art. 151 ust. 1 projektu.

Rzeczypospolitej Polskiej, potwierdzający tytuł zawodowy psychologa, lub (...) Art. 76 ust. 1 Art. 76. 1. Kto posługuje się tytułem zawodowym psychologa, nie posiadając prawa wykonywania zawodu psychologa, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności. Art. 95 ust. 1 pkt 3-4 Art. 95. 1. Osoba, która w dniu wejścia w życie ustawy: 3) posiada dyplom wydany w państwie innym niż państwo członkowskie Unii Europejskiej, uznany za równoważny z dyplomem magistra uzyskiwanym w Rzeczypospolitej Polskiej, potwierdzający tytuł zawodowy psychologa, lub 4) posiada dyplom magistra wydany w państwie członkowskim Unii Europejskiej, potwierdzający tytuł zawodowy psychologa, lub			

144.	Art. 3. pkt 2) Ilekoć w ustawie jest mowa o: 1) dokumentacji psychologicznej – należy przez to rozumieć zbiór wszystkich materiałów zebranych w czasie udzielania odbiorcy świadczeń psychologicznych tych świadczeń przez psychologa; 2) metodach psychologicznych – należy przez to rozumieć: a) testy psychologiczne – wystandaryzowane, obiektywne, o sprawdzonej trafności i rzetelności techniki pomiaru właściwości psychologicznych,	W punkcie 2 brakuje nawiązania do metod oddziaływań psychologicznych opartych na dowodach.	Proponujemy dodanie do pkt 2 litery c) o treści: "c) oparte na dowodach metody oddziaływania psychologicznego".	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Zgodnie z projektem psycholog wykonuje zawód zgodnie z aktualnym stanem wiedzy psychologicznej. Projekt gwarantuje odbiorcy świadczeń psychologicznych w prawo do bycia informowanym o wykonywanych świadczeniach psychologicznych. Dodatkowo psycholog zobowiązany jest do doskonalenia zawodowego w formie kształcenia ustawicznego, co wiąże się z cykliczną weryfikacją rekomendowanych do stosowania przez samorząd metod psychologicznych.
145.	Art. 4 Art. 4. 1. Zawód psychologa jest zawodem zaufania publicznego. 2. Tytuł zawodowy „psycholog” podlega ochronie prawnej.	W Projekcie ustawy brakuje regulacji analogicznej do tej znajdującej się np. w ustawie z dnia 10 grudnia 2020 r. o zawodzie farmaceuty (Dz.U. 2021 poz. 97 z późn. zm.), w której rozróżnienie „magistra farmacji” (art. 3 pkt 1) oraz „farmaceuty” (art. 20) jest jednoznaczne i czytelne. Z tego względu można rozważyć wprowadzenie do projektowanej ustawy (np. art. 4 Projektu ustawy) formuły analogicznej do tej zawartej w art. 20 ust. 1 ustawy o zawodzie farmaceuty („Osoba, która posiada prawo wykonywania zawodu	Rozważenie dodania do art. 4 ustępu 3: " 3. Osoba, która posiada prawo wykonywania zawodu psychologa, ma prawo posługiwać się tytułem zawodowym „psychologa”. "	<u>Uwaga uwzględniona</u> Dodano przepis zgodnie z którym tytułem zawodowym psychologa może posługiwać się osoba, która posiada prawo wykonywania zawodu psychologa.

		farmaceuty, ma prawo posługiwać się tytułem zawodowym „farmaceuta”).		
146.	Art. 6 ust. 3 pkt 1 3. Regionalna rada wpisuje na Listę osobę, która spełnia następujące wymagania: 1) ukończyła w Rzeczypospolitej Polskiej: a) studia pierwszego stopnia na kierunku psychologia i studia drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz uzyskała tytuł zawodowy magistra albo b) jednolite studia magisterskie na kierunku psychologia oraz uzyskała tytuł zawodowy magistra lub (...)	To ważny zapis. Należałoby jeszcze dodać, że kierunek psychologia, który realizuje przynajmniej 75% efektów uczenia się w dyscyplinie psychologia. Czasem pod nazwą "psychologia" na dyplomie, kryją się efekty uczenia się z różnych dyscyplin.	Proponujemy dodać zapis: "Gdy mowa o studiach na kierunku psychologia rozumie się przez to studia, dla których wskaźnik zakresu kierunkowych efektów uczenia się przypisanych do dyscypliny psychologia jest nie niższy niż 75%" .	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Określanie ram kwalifikacji należy do kompetencji ministra do spraw nauki i szkolnictwa wyższego. Aktualne brzmienie przepisów projektu ustawy jest zgodne ze stanowiskiem Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.
147.	Art. 10 ust. 1 pkt 2 Art. 10. 1. Do wniosku dołącza się: (...) 2) w przypadku osoby, o której mowa w art. 6 ust. 3 pkt 2 lub 3: a) tłumaczone na język polski przez tłumacza przysięgłego oryginały lub notarialnie poświadczone za zgodność z oryginałem kopie dokumentów potwierdzających spełnienie wymagań, o	Rozważenie dookreślenia katalogu dokumentów składanych przez osoby z dyplomem wydanym w państwie członkowskim Unii Europejskiej oraz w państwie innym niż państwo członkowskie Unii Europejskiej.	Rozważenie dookreślenia w art. 10 katalogu dokumentów dołączanych do wniosku w przypadku osób, o których mowa w art. 6 ust. 3 pkt 2, na przykład: - dyplom ukończenia studiów wydany w państwie innym niż państwo członkowskie Unii Europejskiej (oryginał lub kopia notarialnie poświadczona za zgodność z oryginałem), - tłumaczenie przysięgłe na język polski dyplomu potwierdzającego ukończenie studiów w państwie innym niż państwo członkowskie Unii Europejskiej, - zaświadczenie o uznaniu równoważności dyplomu wydane przez uczelnię w Polsce (jeżeli	<u>Uwaga uwzględniona</u> Doprecyzowano przepisy dotyczące katalogu dokumentów składanych przez osoby z dyplomem wydanym w państwie członkowskim Unii Europejskiej oraz w państwie innym niż państwo członkowskie Unii Europejskiej.

	których mowa w art. 6 ust. 3 pkt 2 lub 3, b) informację o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego opatrzoną datą nie wcześniejszą niż miesiąc przed złożeniem wniosku, c) pisemne oświadczenie następującej treści: „Świadomy/Świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia oświadczam, że nie jestem prawomocnie skazana/skazany na karę pozbawienia wolności za przestępstwo umyśle ścigane z oskarżenia publicznego.”, d) pisemne oświadczenie o treści określonej w pkt 1 lit. c, e) oryginał lub notarialnie poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię certyfikatu, o którym mowa w art. 6 ust. 3 pkt 6, f) dowód uiszczenia opłaty, o której mowa w art. 14 ust. 1.		równoważność danego dyplomu nie wynika z umowy międzynarodowej) - (oryginał lub kopia notarialnie poświadczona za zgodność z oryginałem).	
148.	Art. 16 ust. 4 4. Lista opiekunów zawiera informację o specjalności psychologii,	Czy te deklaracje powinny być udokumentowane i czy będą weryfikowane?	"...deklaruje i potwierdza na podstawie dostarczonej dokumentacji doświadczenie zawodowe"	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Przepis został usunięty.

	w której opiekun deklaruje doświadczenie zawodowe.			
149.	Art. 19 ust. 1 1. Okres opieki trwa 12 miesięcy, poczynwszy od dnia wydania przez opiekuna zgody, o której mowa w art. 17 ust. 2. Po upływie 30 dni od zakończenia opieki opiekun wydaje pisemną opinię na temat rozwoju zawodowego i kontynuacji wykonywania zawodu przez psychologa	W Art. 16 ust. 7 pkt 1 jest informacja, że opieka powinna obejmować nie więcej niż 900 h w czasie 24 miesięcy, tu natomiast 12 miesięcy (niespójność).		<u>Uwaga uwzględniona</u> Przepisy dotyczące współpracy z opiekunem zostały doprecyzowane.
150.	Art. 19 ust. 3 3. W przypadku negatywnej opinii opiekuna, psychologowi służy odwołanie do regionalnej rady, w terminie 14 dni od dnia otrzymania opinii.	Kolejność wydaje się niekorzystna: najpierw jest dyplom i od razu wpis na listę, a potem praca pod okiem opiekuna. Czy nie byłoby bezpieczniej, gdyby psycholog trafiał na listę dopiero po uzyskaniu pozytywnej opinii po rocznym stażu?		<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Psycholog współpracujący z opiekunem wykonuje zawód samodzielnie od dnia wpisu do Rejestru. Projekt nie zakłada realizacji stażu ani wykonywania żadnych zadań na rzecz opiekuna. Współpraca z opiekunem ma wspomagać psychologów rozpoczynających zawód już po ukończonych studiach psychologicznych. Należy rozróżnić współpracę z opiekunem przewidzianą w art. 17 projektu ustawy od praktyk zawodowych, które co do zasady powinny odbywać się w trakcie studiów.
151.	Art. 20 pkt 2 i 3 Do zadań opiekuna należy w szczególności: (...) 2) kształtowanie pożądanych zachowań i wartości spójnych z istotą	Szkoda, że nie ma tu mowy o korzystaniu z metod o udowodnionej naukowej skuteczności.	Proponujemy dodanie punktu 4 w brzmieniu: "4) Ukierunkowywanie na wykorzystywanie oddziaływań o udowodnionej naukowej skuteczności" .	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Zgodnie z projektem psycholog wykonuje zawód zgodnie z aktualnym stanem wiedzy psychologicznej. Projekt gwarantuje odbiorcy świadczeń psychologicznych w prawo do bycia informowanym o

	wykonywanej profesji oraz obowiązującymi przepisami; 3) wsparcie psychologa, w szczególności w zakresie wydawania psychologicznych opinii i orzeczeń oraz doboru metod diagnostycznych i metod pracy;			wykonywanych świadczeniach psychologicznych. Dodatkowo psycholog zobowiązany jest do doskonalenia zawodowego w formie kształcenia ustawicznego, co wiąże się z cykliczną weryfikacją rekomendowanych do stosowania przez samorząd metod psychologicznych.
152.	Art. 21. ust. 2 2. Psycholog wykonuje zawód zgodnie z aktualnym stanem wiedzy psychologicznej, z należytą starannością oraz z zasadami etyki zawodowej określonymi w Kodeksie Etyki Zawodowej, a także z poszanowaniem prywatności i godności osobistej odbiorców świadczeń psychologicznych.	W tym miejscu również warto dodać, że przy użyciu metod o udowodnionej naukowo skuteczności.	Proponujemy następującą zmianę ust. 2 "Psycholog wykonuje zawód zgodnie z aktualnym stanem wiedzy psychologicznej, przy użyciu metod o udowodnionej naukowo skuteczności , z należytą starannością oraz z zasadami etyki zawodowej określonymi w Kodeksie Etyki Zawodowej, a także z poszanowaniem prywatności i godności osobistej odbiorców świadczeń psychologicznych."	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Zgodnie z projektem psycholog wykonuje zawód zgodnie z aktualnym stanem wiedzy psychologicznej. Projekt gwarantuje odbiorcy świadczeń psychologicznych w prawo do bycia informowanym o wykonywanych świadczeniach psychologicznych. Dodatkowo psycholog zobowiązany jest do doskonalenia zawodowego w formie kształcenia ustawicznego, co wiąże się z cykliczną weryfikacją rekomendowanych do stosowania przez samorząd metod psychologicznych.
153.	Art. 20 Art. 20. Do zadań opiekuna należy w szczególności: 1) doradztwo w zakresie ukierunkowania rozwoju zawodowego; 2) kształtowanie pożądanych zachowań i wartości spójnych z istotą wykonywanej profesji	Rozważenie dookreślenia relacji pomiędzy samodzielnym wykonywaniem zawodu psychologa a zadaniami opiekuna oraz kwestią odbierania zgody na wykonywanie świadczeń psychologicznych. Zestawienie art. 20 i art. 21 Projektu ustawy prowadzi do pytania o to, na ile samodzielny w wykonywaniu zawodu miałby być w praktyce psycholog objęty opieką. Ponadto pewną wątpliwość budzi to, czy opiekun mógłby prawidłowo		<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Psycholog współpracujący z opiekunem wykonuje zawód samodzielnie od dnia wpisu do Rejestru. Współpraca z opiekunem ma wspomagać psychologów rozpoczynających zawód już po ukończonych studiach psychologicznych.

	oraz obowiązującymi przepisami; 3) wsparcie psychologa, w szczególności w zakresie wydawania psychologicznych opinii i orzeczeń oraz doboru metod diagnostycznych i metod pracy; 4) monitorowanie postępów w nabywaniu umiejętności zawodowych. Art. 21 ust. 1 Art. 21. 1. Od dnia wpisu na Listę psycholog wykonuje zawód samodzielnie. Art. 24 ust. 1 Art. 24. 1. Podjęcie i wykonywanie świadczeń psychologicznych następuje za pisemną zgodą odbiorcy świadczeń psychologicznych, po uprzednim poinformowaniu odbiorcy świadczeń psychologicznych o jego prawach oraz celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych. Art. 25 ust. 5	realizować swoje zadania, zwłaszcza to wyrażone w art. 20 pkt 3 Projektu ustawy, bez znajomości stanu dokumentacji psychologicznej i stanu zdrowia odbiorcy świadczeń psychologicznych. Gdyby zaś znajomość tej dokumentacji przez opiekuna była niezbędna, konieczne wydaje się dookreślenie i uzupełnienie w Projekcie ustawy kwestii wyrażania zgody przez odbiorcę świadczeń psychologicznych (art. 24 i art. 25 Projektu ustawy) w odniesieniu do osoby opiekuna.		

	5. W razie wątpliwości diagnostycznych lub terapeutycznych psycholog, z własnej inicjatywy, na wniosek odbiorcy świadczeń psychologicznych lub jego przedstawiciela ustawowego, powinien skonsultować problem z innym specjalistą. Informację o konsultacji odnotowuje się w prowadzonej dokumentacji psychologicznej i pisemnie uzasadnia. Przepisy art. 24 ust. 1, 2 i 4 stosuje się odpowiednio.			
154.	Art. 22 ust. 2 pkt 4) 4) udzielanie pomocy psychologicznej, polegającej na stosowaniu form oddziaływania psychologicznego ukierunkowanych na rozwój, podnoszenie jakości życia, profilaktykę, zachowanie i przywracanie zdrowia psychicznego, zapobieganie, zmniejszanie i usuwanie nieprawidłowości dotyczących zdrowia psychicznego odbiorcy świadczeń	Czy może można byłoby wymienione działania poprzedzić "w szczególności" lub "między innymi" jako formę dookreślenia zbioru, który nie jest określony ściśle. Ponadto, korzystne byłoby także wpisanie w tym miejscu wprost, iż udzielanie pomocy psychologicznej to także prowadzenie psychoterapii.	"...oraz wsparcie w sytuacji doświadczenia kryzysu, traumy lub stresu, a także prowadzenie psychoterapii".	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Przyjęcie powyższego rozwiązania powieliłoby błąd aktualnie obowiązującej ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r., która wprowadza otwarty katalog usług psychologicznych (wyraz: „w szczególności”) przy jednoczesnym braku definicji tych usług (art. 4 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r.). Nie można zatem ocenić, jakie działanie jest usługą psychologiczną. W konsekwencji nie można zastosować przepisu karnego (art. 61 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r.), ponieważ nikt nie może podlegać odpowiedzialności karnej, gdy nie jest precyzyjnie wskazany czyn podlegający penalizacji.

	psychologicznych oraz wsparcie w sytuacji doświadczenia kryzysu, traumy lub stresu.			
155.	Art. 22 ust. 4 Na podstawie odrębnych przepisów psycholog może uzyskać dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, w szczególności może uzyskać tytuł specjalisty w określonej dziedzinie psychologii po odbyciu szkolenia określonego programem specjalizacji i złożeniu egzaminu państwowego lub po uznaniu równorzędnego tytułu specjalisty uznanego za granicą.	Główna wątpliwość dotyczy ostatniego członu, tj. „po uznaniu równorzędnego tytułu specjalisty uznanego za granicą”, w którym dwukrotnie pojawia się odniesienie do uznania.	Rozważenie zastąpienia fragmentu: “po uznaniu równorzędnego tytułu specjalisty uznanego za granicą” zwrotem: "po uznaniu równorzędnego tytułu specjalisty uzyskanego za granicą".	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Wskazany przepis został usunięty.
156.	Art. 23 pkt 1 Za wykonywanie zawodu psychologa uważa się także prowadzenie przez psychologa: 1) badań naukowych i prac rozwojowych w dziedzinie psychologii;	W punkcie 1 użyto błędnie określenia “dziedzina psychologii”, bowiem psychologia jest dyscypliną	"1) badań naukowych i prac rozwojowych w dyscyplinie psychologia; "	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Zmieniono brzmienie przepisu na wyrażenie „w zakresie psychologii”.
157.	Art. 25 ust. 2 2. Psycholog ma prawo odmówić udzielenia świadczeń psychologicznych w sytuacji, gdy jest to wskazane w Kodeksie Etyki Zawodowej.	Istnieje wiele "kodeksów etyki", a ten zapis sugeruje, jakby istniał tylko jeden kodeks, a ponadto, że jest napisany w języku prawnym (wskazuje jakieś konkretne "sytuacje"). Kodeks PTP stwierdza jedynie, że psycholog może odmówić "w szczególności, jeśli uzna, że okoliczności zewnętrzne lub wewnętrzne znacznie		<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Projekt ustawy odnosi się do Kodeksu Etyki Zawodowej, który będzie uchwalony przez Krajowy Zjazd Psychologów i ma obowiązywać wszystkich członków samorządu zawodowego psychologów.

		utrudniają lub uniemożliwiają ich rzetelne wykonanie." - czyli właściwie w każdej sytuacji.		
158.	Art. 25 ust. 5 5. W razie wątpliwości diagnostycznych lub terapeutycznych psycholog, z własnej inicjatywy, na wniosek odbiorcy świadczeń psychologicznych lub jego przedstawiciela ustawowego, powinien skonsultować problem z innym specjalistą. Informację o konsultacji odnotowuje się w prowadzonej dokumentacji psychologicznej i pisemnie uzasadnia. Przepisy art. 24 ust. 1, 2 i 4 stosuje się odpowiednio.	Czasem wniosek może być składany niepotrzebnie. Warto dodać "na uzasadniony wniosek".	"5. W razie wątpliwości diagnostycznych lub terapeutycznych psycholog, z własnej inicjatywy, na uzasadniony wniosek odbiorcy świadczeń psychologicznych lub jego przedstawiciela ustawowego"	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Zmieniono brzmienie przepisu (aktualnie art. 26 ust. 7 projektu): W przypadku powzięcia przez psychologa wątpliwości diagnostycznych lub terapeutycznych powinien on skonsultować problem z innym specjalistą. Informację o konsultacji psycholog odnotowuje i uzasadnia w prowadzonej dokumentacji psychologicznej.
159.	Art. 26 1. Psycholog jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystko, o czym dowiedział się w związku z udzielaniem świadczeń psychologicznych oraz do ochrony danych osobowych uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu.	Czy w sytuacji opisanej w punkcie 3 klient nie musi wyrazić na to zgody? Punkt jest sformułowany bardzo ogólnikowo. Ponadto, być może warto dookreślić, że z tajemnicy zawodowej w sprawach karnych psychologa może zwolnić jedynie sąd, a w sprawach cywilnych nie ma możliwości zwolnienia psychologa z tajemnicy zawodowej.		<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Zmieniono brzmienie przepisu (aktualnie art. 27 ust. 2 pkt 3 projektu): Obowiązku zachowania w tajemnicy nie stosuje się m.in. gdy zachodzi potrzeba, wyłącznie w celu udzielenia dalszych świadczeń, przekazania innemu specjalście niezbędnych informacji o odbiorcy świadczeń psychologicznych związanych z udzielanym świadczeniem psychologicznym, po uprzednim uzyskaniu na to zgody odbiorcy świadczeń

	2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy: 1) wynika to z odrębnych przepisów; 2) zachowanie tajemnicy może stanowić niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia odbiorcy świadczeń psychologicznych lub innych osób; 3) zachodzi potrzeba przekazania innemu specjalście niezbędnych informacji o odbiorcy świadczeń psychologicznych związanych z udzielanym świadczeniem psychologicznym;			psychologicznych albo jego przedstawiciela ustawowego.
160.	Art. 27 ust. 6 6. Po upływie okresu, o którym mowa w ust. 3 i 4, dokumentację psychologiczną niszczy się w sposób uniemożliwiający identyfikację odbiorcy świadczeń psychologicznych, którego dotyczyła. Z niszczenia dokumentacji psychologicznej sporządza się protokół.	Proponujemy dodanie zaznaczonego słowa.	"Z procesu niszczenia dokumentacji psychologicznej sporządza się protokół."	<u>Uwaga uwzględniona</u>

161.	Art. 27 ust. 9 9. Dokumentację psychologiczną prowadzoną przez psychologa, który zaprzestał udzielania świadczeń psychologicznych przejmuję psycholog, który przejął udzielanie świadczeń psychologicznych odbiorcy świadczeń psychologicznych, którego dokumentacja dotyczy.	Proponujemy usunąć sformułowanie "świadczeń psychologicznych" w odniesieniu do "odbiorcy".	Proponujemy, aby końcowy fragment ust. 9 otrzymał brzmienie: "który przejął udzielanie świadczeń psychologicznych odbiorcy, którego dokumentacja dotyczy."	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Przepis został przeformułowany (aktualnie art. 28 ust. 15 projektu). Do „odbiorcy świadczeń psychologicznych” projekt ustawy nie wprowadza skrótu „odbiorca”.
162.	Art. 28. ust. 2 2. Doskonalenie zawodowe jest organizowane przez samorząd psychologów.	Zastanawia nas, czy i ewentualnie w jaki sposób uczelnie wyższe będą włączone w doskonalenie zawodowe psychologów, skoro to doskonalenie organizuje samorząd. Mam tu na myśli studia podyplomowe i kursy/szkolenia organizowane przez uczelnie. Samorząd powinien nadzorować/autoryzować prowadzenie doskonalenia zawodowego psychologów, np. akceptując lub odrzucając różne formy szkoleń i studiów podyplomowych, oferowane przez uczelnie	"2. Doskonalenie zawodowe jest weryfikowane (ew. nadzorowane) przez samorząd psychologów".	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Projekt zakłada organizację i koordynację przez samorząd doskonalenia zawodowego (powyższe nie wyklucza prowadzenia poszczególnych szkoleń przez różne podmioty publiczne i prywatne). Projekt ustawy jednoznacznie przyznaje samorządowi psychologów kompetencje nadzorcze nad jakością i standardem przebiegu doskonalenia zawodowego.
163.	Art. 44 pkt 8) Do zadań Krajowego Zjazdu należy: (...) 8) określanie listy testów i badań psychologicznych zastrzeżonych do stosowania przez	Powinno się uregulować dwie sprawy: (1) listę narzędzi do wykorzystania wyłącznie przez psychologów (a nie np. lekarzy lub pedagogów) oraz (2) listę narzędzi, co do których wykazano ich wadliwość lub nie wykazano ich trafności i rzetelności, które powinny być zakazane i psychologom i niepsychologom.		<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Wprowadzono do zadań Krajowego Zjazdu określanie standardów pracy w zawodzie psychologa.

	psychologów, uwzględniając w szczególności aktualny stan wiedzy z zakresu metod pomiaru w psychologii i ich wartości psychometrycznej;			
164.	Art. 65 ust. 1 pkt 5 i ust. 7 Art. 65 ust. 1. Karami dyscyplinarnymi są: (...) 5) skreślenie z Listy skutkujące pozbawieniem prawa do wykonywania zawodu psychologa. (...) 7. Osoba skreślona z Listy z przyczyny, o której mowa w ust. 1 pkt 5, może być ponownie wpisana na Listę, jeżeli spełnia warunki, o których mowa w art. 6, oraz upłynęło 10 lat od dnia, w którym orzeczenie o skreśleniu z Listy stało się prawomocne.	Rozważenie wprowadzenia zmiany w przepisie dotyczącym kar dyscyplinarnych (art. 65 ust. 7 Projektu ustawy). Art. 65 ust. 1 określa katalog kar dyscyplinarnych. Art. 65 ust. 7 zaś odwołuje się do „przyczyny, o której mowa w ust. 1 pkt 5”. Za niejasne uznać należy wykorzystanie w tym ustępie słowa „przyczyna”. Pozbawienie prawa do wykonywania zawodu psychologa, do którego odwołuje się ww. przepis, jest bowiem skutkiem nałożenia kary dyscyplinarnej skreślenia z Listy.	" 7. Osoba, wobec której została orzeczona kara, o której mowa w ust. 1 pkt 5, może być ponownie wpisana na Listę, jeżeli spełnia warunki, o których mowa w art. 6, oraz upłynęło 10 lat od dnia, w którym orzeczenie o skreśleniu z Listy stało się prawomocne."	<u>Uwaga uwzględniona</u> Zmieniono brzmienie przepisu. Aktualnie art. 121 otrzymał treść: Orzeczenie kary pozbawienia prawa do wykonywania zawodu psychologa powoduje skreślenie z Rejestru bez prawa ubiegania się o ponowny wpis do Rejestru przez okres 10 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o karze pozbawienia prawa do wykonywania zawodu psychologa.
165.	Art. 78 Kto dopuszcza do udzielania świadczeń psychologicznych osobę, która nie posiada prawa wykonywania zawodu psychologa, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.	Czy wolontariusz - student V roku psychologii pracujący w telefonie wsparcia albo student-praktykant np. na oddziale szpitala udziela świadczeń psychologicznych czy nie? Czy ten punkt nie uniemożliwia odbywania praktyk zawodowych przez studentów psychologii?		<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Definicję świadczeń psychologicznych określa obecny art. 23 projektu, z którego wynika, że udzielanie świadczeń psychologicznych jest zastrzeżone wyłącznie dla osób wykonujących zawód psychologa. Wykonywanie czynności w ramach praktyk zawodowych przez studentów psychologii nie jest udzielaniem

				świadczeń psychologicznych w rozumieniu projektu ustawy.
166.	Art. 95 ust. 1 pkt 1 1. Osoba, która w dniu wejścia w życie ustawy: 1) ukończyła w Rzeczypospolitej Polskiej studia drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz uzyskała tytuł zawodowy magistra niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia lub (...)	To zdecydowanie nie jest dobra propozycja. Jeśli musi pozostać ze względu na prawa nabyte należy dodać, że trzeba zobowiązać te osoby do ukończenia studiów I stopnia z psychologii lub odpowiadającego im kursu opracowanego przez samorząd w celu uzupełnienia wiedzy i kompetencji. Dodatkowo, taką osobę powinna obowiązywać praca pod nadzorem doświadczonego opiekuna.		<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Wskazany przepis realizuje zasadę ochrony praw nabytych. Obecnie obowiązująca ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów nie różnicuje osób, które ukończyły jednolite studia magisterskie na kierunku psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra od osób, które ukończyły studia drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia. W tej sytuacji aktualizuje się zasada ochrony praw nabytych, magistrów psychologii, którzy pod reżimem aktualnej ustawy rozpoczęli wykonywanie zawodów psychologa. Ww. zasada wywodzona jest z art. 2 Konstytucji RP.
167.	Art. 96 ust 1 1. Osoba, która w dniu wejścia w życie ustawy rozpoczęła w Rzeczypospolitej Polskiej studia drugiego stopnia na kierunku psychologia, niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia, po uzyskaniu tytułu magistra na kierunku psychologia staje się psychologiem w	Tutaj także należy dodać, że trzeba zobowiązać te osoby do ukończenia później studiów I stopnia z psychologii lub odpowiadającego im kursu opracowanego przez samorząd w celu uzupełnienia wiedzy i kompetencji. Dodatkowo, taką osobę powinna obowiązywać praca pod nadzorem doświadczonego opiekuna.		<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Wskazany przepis realizuje zasadę ochrony praw nabytych. Obecnie obowiązująca ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów nie różnicuje osób, które ukończyły jednolite studia magisterskie na kierunku psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra od osób, które ukończyły studia drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia.

	rozumieniu tej ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2. 2. Osoba, o której mowa w ust. 1, jest wpisywana na Listę, na wniosek zawierający dane, o których mowa w art. 9.			
168.	Art. 99 <i>Ustawa wchodzi w życie po upływie 2 lat i 3 miesięcy, od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 87–93, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia oraz art. 16–20, które wchodzi w życie po upływie 3 lat od dnia ogłoszenia.</i>	Dlaczego tak długi okres (aż dwa lata i trzy miesiące)? Oczywiście powołanie i organizacja samorządu (art. 87-93) muszą wyprzedzać wejście w życie ustawy, ale tak długi okres odroczenia wydaje się niebezpieczny, szczególnie w kontekście nadawania uprawnień osobom, które ukończyły lub zaczęły wyłącznie studia II stopnia z psychologii.		<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Przewidziany termin wejścia w życie ustawy uwzględnia niezbędny czas na powołanie Komitetu Organizacyjnego Izby Psychologów, utworzenie systemu teleinformatycznego służącego do dokonania spisu psychologów na potrzeby pierwszych wyborów organów samorządu psychologów, a następnie zorganizowanie pierwszych regionalnych zjazdów i Pierwszego Krajowego Zjazdu.
Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę				
169.	Art. 2	Art. 2 wskazuje, jakich odrębnych oddziaływań psychologicznych ustawa nie dotyczy, takim trybem jest tryb opiniowania sądowo-psychologicznego na potrzeby wymiaru sprawiedliwości. Warto go wymienić w tym punkcie, aby nie było wątpliwości interpretacyjnych czy kolizji przepisów w sytuacji, kiedy psycholog będzie pełnił rolę biegłego na potrzeby wymiaru sprawiedliwości. A kolizje takie mogą powstać w kontekście regulowanych w projekcie: dokumentacji, tajemnicy zawodowej czy wymaganych zgód na udzielanie świadczeń przez psychologa.	Proponujemy dodać pkt 4) trybu opiniodawczego na potrzeby organów wymiaru sprawiedliwości.	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Powyższy tryb objęty jest zakresem art. 2 pkt 3 projektu ustawy.
170.	Art. 3 pkt 1	Definicja dokumentacji psychologicznej jest jednym z kluczowych zagadnień w	1) dokumentacji psychologicznej – rozumie się opis udzielanych odbiorcy świadczeń	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u>

		pracy psychologa oraz w projektowanej ustawie. Do chwili obecnej dokumentacja psychologiczna nie podlegała żadnym regulacjom prawnym. Natomiast praktyki, zasady pracy czy etyki, regulacje stowarzyszeń, placówek, instytucji były drastycznie różne. Regulując ten obszar należałoby zbadać co ze stosowanych praktyk działało, a co było błędne. Jakie są ryzyka, a jakie korzyści różnych podejść do dokumentacji. Proponowana w projekcie definicja jest zbyt ogólna, zwłaszcza w kontekście udostępniania dokumentacji, a w konsekwencji zapewnienia poufności. Należy też wskazać stanowisko krajowej konsultantki psychologii klinicznej w zakresie dokumentacji psychologicznej, która postuluje, aby dokumentacja psychologiczna składała się z dwóch części ogólnej i szczegółowej. Ogólna - całościowa opinia psychologiczna lub/i efekt psychologicznej konsultacji diagnostycznej lub terapeutycznej. Szczegółowa - zawierająca notatki psychologa, kwestionariusze i protokoły badania, arkusze odpowiedzi, wytwory pacjenta oraz wszelkie inne liczbowe i jakościowe wyniki badania psychologicznego. Przy czym ta ostatnia nie jest udostępniania.	zawierający informację jakie świadczenia psychologiczne zostały udzielone, w jakim okresie, jakimi metodami i jaki jest ich wynik.	Z prawa korzystania z dokumentacji psychologicznej wyłączono arkusze testów psychologicznych oraz notatki robocze psychologa o znaczeniu krótkotrwałym.
171.	Art. 3 pkt 2	Należy wyłączyć z definicji dokumentacji materiały surowe i chronić je przed udostępnieniem. Jest to materiał, który de facto jest narzędziem pracy psychologa, i	Postulujemy dodanie pkt 2) materiały surowe - notatki psychologa, kwestionariusze i protokoły badania, arkusze odpowiedzi, wytwory	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Z prawa korzystania z dokumentacji psychologicznej wyłączono arkusze testów

		tylko uprawniony psycholog może mieć uprawnienia do stosowania i posiadania w/w materiałów. W zawodach zaufania publicznego materiały, którymi pracują czy się posługują nie podlegają udostępnianiu np.: dziennikarz, adwokat, notariusz, ratownik medyczny itp.	pacjenta oraz wszelkie inne liczbowe i jakościowe wyniki badania psychologicznego.	psychologicznych oraz notatki robocze psychologa o znaczeniu krótkotrwałym.
172.	Art. 3 pkt 2a	Pojęcie - obiektywne - jest pojęciem nieostrym, w prawie stosuje się go w piśmiennictwie, nie w legislacji, Użyte w kontekście testu psychologicznego pozwala na dowolność interpretacyjną, co będzie rodziło problemy w stosowaniu tego zapisu, np.: w postępowaniu dyscyplinarnym. Pozostałe dwa pojęcia użyte w art. 3 pkt 2a wystarczająco jasno definiują test psychologiczny. Zwłaszcza w kontekście uzasadnienia ustawy, w którym zostało wskazane, że projekt ma na celu uporządkowanie obszaru dotąd nieprawidłowo uregulowanego.	Postulujemy usunięcie lub doprecyzowanie użytego terminu “obiektywne”.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Definicja metod psychologicznych została wypracowana ze środowiskiem psychologów. Definicje legalne należy odczytywać przy uwzględnieniu wszystkich określić budujących ich treść.
173.	Art. 3 pkt 5	Kolejne nieostre pojęcie, które w toku stosowania ustawy będzie rodziło wątpliwości prawne lub służyło obejściu prawa. Definicja zawarta w pkt 5 ma regulować sytuację tymczasową, kiedy psycholog z UE nie potwierdziwszy jeszcze uprawnień na terenie RP, może udzielać świadczeń, chodziło o zawężenie możliwości udzielania regularnej pomocy psychologicznej bez potwierdzonych w Polsce uprawnień. Zastosowanie pojęcia nieostrego umożliwi obejście tego przepisu	Doprecyzować pojęcia “okazjonalne” przez wskazanie czasu np. miesiąc lub ilości konsultacji np. pięć.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Przepis nie budzi wątpliwości interpretacyjnych.

		i może doprowadzić do sytuacji, której przepis miał zapobiegać.		
174.	Art. 9 pkt 7 nazwę i adres miejsca wykonywania zawodu psychologa.	Zwracamy uwagę, że psycholodzy często pracują w wielu miejscach, zmieniają je. Zmiana miejsca pracy miałaby generować jakieś konsekwencje w postaci przedkładania nowej dokumentacji czy ważne jest miejsce na moment składania wniosku?		<u>Uwaga uwzględniona</u> Zrezygnowano z punktu 7 w art. 9.
175.	Art. 10 pkt 2 lit. b	Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich wprowadziła w art. 21 rozwiązania w zakresie rekrutacji pracowników służące ochronie małoletnich. Zasadne byłoby przeanalizowanie, które z wprowadzonych uregulowań ustawy, oprócz proponowanego, byłoby zasadne i konieczne do umieszczenia w niniejszym projekcie np.: sprawdzalność w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym i żądanie zaświadczenia z odpowiedniego rejestru karnego.	Włączyć wobec psychologa posiadającego obywatelstwo innego państwa niż RP żądanie informacji z rejestru karnego państwa obywatelstwa.	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Zrezygnowano z wymogu przedstawiania informacji o niekaralności z KRK.
176.	Art. 10 pkt 2 lit. c	W polskim porządku prawnym nie różnicujemy w zależności od kary oświadczenia o niekaralności, informacja, która uprawnia do wykonywania zawodu zaufania publicznego to informacja o skazaniu za przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego.	Usunąć po słowach skazana/skazany "na karę pozbawienia wolności"	<u>Uwaga uwzględniona</u>
177.	Art. 15	Z praktyki Fundacji wynika, że postępowania, zarówno karne jak dyscyplinarne, toczą się bardzo długo, osoba może być podejrzana, a potem	Do rozważenia jest wprowadzenie możliwości odsunięcia od wykonywania obowiązków na czas toczącego się postępowania karnego lub	<u>Uwaga uwzględniona</u> Wprowadzono przepis w następującym brzmieniu:

		oskarżona nawet kilka lat i nadal pracować. Szanując domniemanie niewinności, nie postulujemy o rozwiązywanie stosunku pracy w przypadku trwającego postępowania dyscyplinarnego, ale umożliwienie odsunięcia osoby podejrzanej od wykonywanych obowiązków do czasu prawomocnego wyroku. Przepisy ustawy z 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela zawierają w tym obszarze rozwiązania, z których można byłoby skorzystać w niniejszym projekcie – art 85 t i 85 u KN.	dyscyplinarnego w momencie przedstawienia zarzutów.	W przypadku gdy zebrane dowody wskazują z dużym prawdopodobieństwem, że psycholog, którego dotyczy postępowanie, lub obwiniony popełnił ciężkie przewinienie dyscyplinarne, a rodzaj tego przewinienia wskazuje, że wykonywanie zawodu psychologa zagraża bezpieczeństwu odbiorców świadczeń psychologicznych lub grozi popełnieniem kolejnego przewinienia dyscyplinarnego, sąd dyscyplinarny, na wniosek rzecznika dyscyplinarnego, wydaje postanowienie o tymczasowym zawieszeniu prawa wykonywania zawodu psychologa albo o ograniczeniu zakresu czynności w wykonywaniu zawodu psychologa na okres do dnia wydania prawomocnego orzeczenia w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej, nie dłużej jednak niż do roku.
178.	Art. 16	Pojęcie opieki występuje w kodeksie rodzinnym i opiekuńczym i ma ugruntowaną pozycję. W przypadku przygotowania do pracy nomenklatura prawnicza oscyluje wokół zaproponowanych pojęć, warto rozważyć zmianę.	Rozważnie zmiany sformułowania “opieka” na staż/aplikacja/przygotowanie zawodowe/patronat	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Sformułowanie „opieka” zostało zastąpione wyrażeniem „współpraca z opiekunem”.
179.	Art. 22 pkt 2	Zakładamy, że zapis ten daje uprawnienie odbiorcy świadczeń psychologicznych otrzymania opinii o swoim aktualnym stanie. Jednak jego formułowanie oraz ugruntowane myślenie o opiniowaniu jako ocenie funkcjonowania osoby celem przedłożenia/udowodnienia/potwierdzenia instytucji lub organowi powoduje, że psycholog udzielający świadczeń może być utożsamiany i zobowiązany do	Postulujemy wprowadzenie zmiany “opiniowanie psychologiczne, polegające na opisie aktualnego funkcjonowania psychologicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych, sporządzonego na piśmie na podstawie dotychczasowych oddziaływań lub przeprowadzonego	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Wprowadzenie postulowanej zmiany nie zapobiegne potencjalnemu zjawisku wymuszania opinii przez opiekunów/rodziców. Projektodawca przewidział, że psycholog wykonując zawód nie jest związany poleceniem co do treści diagnozy psychologicznej, opinii psychologicznej, orzeczenia

		wystawiania opinii na potrzeby konkretnych postępowań przez odbiorcę. Z naszej praktyki pracy z małoletnimi doświadczającymi krzywdzenia, wynika, że istnieje praktyka opiekunów/rodziców uzyskiwania lub wymuszania opinii, które następnie eskalują konflikt pomiędzy opiekunami, a dziecko narażają na wizyty u kolejnych psychologów, w celu uzyskania opinii określonej, oczekiwanej przez rodzica/opiekuna treści. Stąd propozycja dodania słów "dotychczasowych oddziaływań" oraz uregulowanie definicyjne badania psychologicznego i rozróżnienie jego funkcji w procesie opiniowania na podstawie odrębnych przepisów i w procesie udzielania świadczeń psychologicznych.	badania psychologicznego" oraz wprowadzenie do słowniczka definicji badania psychologicznego.	psychologicznego lub doboru metod psychologicznych.
180.	Art. 24 zgoda na czynności psychologiczne wyraża opiekun małoletniego	Podobny zapis jest w ustawie o zdrowiu psychicznym, który daje prawo osobie od 16 r.ż. na przeprowadzenie badania i udzielanie świadczenia Brak precyzji w określeniu warunków koniecznych do uzyskania zgody na czynności psychologiczne - świadoma zgoda, brakuje tego określenia. Istnieje ryzyko, że opiekunowie mogą decydować o podjęciu takich działań bez odpowiedniej wiedzy lub konsultacji, co może prowadzić do nieodpowiednich decyzji w sprawach zdrowia psychicznego małoletnich. Ponadto, brak konkretnego wyznaczenia procedury uzyskania zgody może prowadzić do nadużyć lub manipulacji w tym zakresie. W związku z tym, przepisy	Może warto rozważyć zgodę od 16 r.ż. i tak samo zobowiązać do omówienia wyników z osobą badaną od 16 r.ż.	<u>Uwaga uwzględniona</u>

		dotyczące świadomej zgody na czynności psychologiczne powinny być bardziej precyzyjne i określać jasno warunki konieczne do uzyskania takiej zgody i od którego roku nastolatek może sam decydować i uzyskiwać informacje np. o wynikach testów bez obecności rodziców. Do rozważenia, czy tego wieku jeszcze nie obniżyć, do 13 lat, gdyż jest to granica, kiedy dziecko nabywa częściową zdolność do czynności prawnych.		
181.	Art. 24 pkt 2	Osoby małoletnie oraz ubezwłasnowolnione mogą być reprezentowane przez wskazane podmioty, należy uzupełnić zapis.	Postulujemy dodać po przedstawiciel ustawowy, "kurator lub opiekun"	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami kurator lub opiekun jest przedstawicielem ustawowym.
182.	Art. 24 pkt 2	Z doświadczeń telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży 116111 prowadzonego przez fundację wynika, iż dzieci i młodzież wprost mówią o potrzebie wsparcia psychologicznego. Zdarzają się przypadki, kiedy rodzic/opiekun z powodów: braku wiedzy, stereotypów, lub też innego niż dziecko pojmowania jego dobra uniemożliwia mu dostęp do pomocy psychologicznej. Stąd proponowany zapis. Ustawy: o zawodach lekarza i lekarza dentystry, ustawa o ochronie zdrowia psychicznego, ustawa o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, przewidują tzw. zgodę kumulatywną (dziecka i jego przedstawiciela). Wiek tam wskazany jest na 16 lat. Postulujemy ustawienie granicy zgody na wiek 13 lat, gdyż jest to wiek, od którego dziecko ma częściową zdolność do	Postulujemy, aby prawo do wyrażania zgody na świadczenia posiadał również małoletni po ukończeniu 13 roku życia, a w przypadku różnicy zdań zgodę wyrażał sąd opiekuńczy.	Uwaga częściowo uwzględniona Wprowadzono przepis art. 25 ust. 6, zgodnie z którym: Jeżeli odbiorca świadczeń psychologicznych nie ukończył 16 lat i jest w stanie z rozeznaniem wypowiedzieć opinię w sprawie skorzystania ze świadczeń psychologicznych, psycholog powinien wysłuchać jego zdania. Projektodawca nie przyznaje jednak odbiorcy, który nie ukończył 16 lat prawa do wyrażania zgody na podjęcie świadczeń psychologicznych. Dodatkowo uzupełniono przepisy projektu ustawy o regulację art. 25 ust. 5 w brzmieniu: W przypadku sprzecznych oświadczeń odbiorcy świadczeń psychologicznych, o którym mowa w ust. 3 i 4, i jego przedstawiciela ustawowego, zgodę na podjęcie i wykonywanie świadczeń

		czynności prawnych. Wskazujemy również, że Rzeczniczka Praw Dziecka pracuje nad możliwością uzyskania przez małoletniego ograniczonej liczby konsultacji bez zgody przedstawiciela ustawowego.		psychologicznych wyraża sąd opiekuńczy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania odbiorcy świadczeń psychologicznych. Przepis ten stosuje się do odbiorców, którzy ukończyli 16 lat oraz osób ubezwłasnowolnionych, które są w stanie z rozeznaniem wypowiedzieć opinię w sprawie skorzystania za świadczeń psychologicznych.
183.	Art. 25 ust. 3	W projektowanej wersji ust. 3 wydaje się być rozłączny z ust. 2 i brzmi jak nałożony na psychologa obowiązek, aby w każdej sytuacji odmowy np.: gdy nie zajmuje się daną kategorią problemową był zobligowany do wskazania miejsca uzyskania właściwych świadczeń psychologicznych. Co byłoby zbyt daleko idącą regulacją.	Postulujemy po słowach świadczeń psychologicznych dodać “związanych z etyką zawodową”.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Przepisy art. 26 ust. 2 i ust. 5 (aktualna numeracja) są ze sobą powiązane. Dodatkowo należy wskazać, na ogólną normę projektu, zgodnie z którą psycholog ma obowiązek wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki zawodowej określonymi w Kodeksie Etyki Zawodowej. Psycholog ma prawo odmowy udzielania świadczeń psychologicznych wyłącznie w sytuacjach wskazanych w Kodeksie Etyki Zawodowej.
184.	Art. 25 ust. 5	Proponowany zapis służy ochronie zasad zawodu psychologa oraz ochronie praw odbiorcy świadczeń.	Proponujemy dodanie po słowach z innym specjalistą “z zachowaniem przepisów o tajemnicy zawodowej wskazanych w art. 26”.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Należy wskazać, na ogólną normę projektu, zgodnie z którą psycholog ma obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej, a także poszanowania prywatności i ochrony danych osobowych odbiorcy świadczeń psychologicznych. Jest to rozwiązanie systemowe, które powinno dotyczyć wszelkich czynności wykonywanych przez psychologa, nie tylko przypadku konsultowania danego problemu z innym specjalistą.
185.	Art. 27 ust. 7	Projektowany w art. 27 ust. 4, 5, 6 i 7 zapis istotnie zmienia praktykę przechowywania dokumentacji osób małoletnich. Zmiany te	Proponujemy dodać po słowach wydana “na wniosek złożony w terminie wskazanym w ust 4”.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Propozycja jest zbędna. Przewidziany okres przechowywania dokumentacji

		są zasadne i dadzą małoletnim możliwość sprawczości w zakresie zdrowia psychicznego. Z praktyki pracy Fundacji wynika, możemy po uzyskaniu przez małoletniego pełnoletności lub przed zakończyć terapię, a tym samym nie posiadać danych do kontaktu. Fundacja nie ma możliwości prawnych uzyskiwania danych osobowych bez wiedzy i zgody właściciela, stąd propozycja, aby przekazywać dane na wniosek, a tym samym aktywność w tej kwestii będzie po stronie pełnoletniego już odbiorcy świadczeń. Wprowadzona tu fakultatywność wprowadza niejasność w stosowaniu przepisu, co w połączeniu z nowym obowiązkiem przechowywania dokumentacji może skutkować latami trzymaną dokumentacją.		małoletniego oznacza jednocześnie, że odbiorca po uzyskaniu pełnoletności ma 5 lat na złożenie wniosku o dostęp do dokumentacji medycznej.
186.	Art. 25 ust. 10 Przekazywanie dokumentacji do Izby Regionalnej	Brak przejrzystości w procesie przechowywania i udostępniania dokumentacji, co może prowadzić do potencjalnych nadużyć lub manipulacji ze strony instytucji. Istnieje ryzyko nadużyć w przekazywaniu dokumentacji w celu ukrycia informacji lub przekłamania faktów, co może prowadzić do nieuczciwych praktyk. Brak odpowiednich zabezpieczeń danych i prywatności informacji, co może naruszyć prawo do prywatności i poufności danych osobowych. Niedostateczna kontrola i nadzór nad przekazywaniem dokumentacji, co może	Brak jasności, jak ma to być realizowane.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Przepisy były konsultowane z Urzędem Ochrony Danych Osobowych pod kątem ich zgodności z zasadami dotyczącymi przetwarzania danych osobowych wynikającymi z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, w tym zabezpieczenia danych odbiorców świadczeń psychologicznych.

		prowadzić do nieprawidłowego wykorzystania informacji lub wycieku danych. Ważne jest, aby proces przekazywania dokumentacji do Izby Regionalnej był transparentny, zabezpieczony i odpowiednio kontrolowany, aby zapobiec potencjalnym nadużyciom i manipulacjom oraz zapewnić godność i prywatność informacji.		
187.	Art. 65 ust. 2,3 obok kar jest orzekanie zakazu opieki	Zapis jest niejasny. Domyślamy się, że chodzi chyba o bycie opiekunem psychologa rozpoczynającego karierę zawodową.		<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Przepis nie budzi wątpliwości interpretacyjnych. Obok kar takich jak nagana, upomnienie, kara pieniężna oraz ograniczenie zakresu czynności w wykonywaniu zawodu psychologa zakaz wykonywania opieki jest orzekany fakultatywnie, natomiast obok kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu jest orzekany obligatoryjnie.
188.	Art. 65 ust.1 pkt 3	Nie jest jasnym, o jakie przeciętne wynagrodzenie chodzi, w jakim sektorze i w jakim czasie. Pojęciem przeciętne wynagrodzenie posługuje się GUS przy prezentowanych danych statystycznych, ale podaje je zawsze w odniesieniu do konkretnego odcinka czasu.	Postulujemy doprecyzowanie wskaźnika.	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Przeciętne wynagrodzenie zostało zdefiniowane w art. 14 ust. 1 (obecny art. 14 ust. 1).
189.	Ar. 71 ust. 2 pkt 1	Przepis reguluje przebieg postępowania dyscyplinarnego w zakresie dowodów odwołując się do kpk. Jednym z dowodów w postępowaniu mogą być zeznania małoletnich pokrzywdzonych. Z przepisu nie wynika w jakim trybie mieliby zeznawać jako świadkowie przed komisją dyscyplinarną. Nie jest też zasadne, aby	Postulujemy wprowadzenie wprost przyjaznego trybu wysłuchiwanie dzieci, jeśli zachodzi taka konieczność, w postępowaniu dyscyplinarnym.	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Projekt w obecnym art. 124 odsyła do ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego wskazując, że do postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów stosuje się odpowiednio przepisy tego Kodeksu.

		udział w postępowaniu dyscyplinarnym pogarszał ich zdrowie psychiczne czy też by przysługiwało im mniej praw niż w postępowaniu karnym. Zasadnym jest wprowadzenie do projektu przepisów o specjalnej ścieżce zeznań dla małoletnich świadków tak jak jest to uregulowane w postępowaniu dyscyplinarnym nauczycieli w ustawie z 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela, proponujemy wprowadzić przepisy analogiczne jak art. 85 h KN.		
190.	Art. 95 osoba staje się psychologiem po ukończeniu studiów II stopnia, bez względu na kierunek ukończonych studiów I stopnia	Uważamy, że takie kryterium zaniża wymogi co do przygotowania do pracy psychologa. Brak odpowiedniego przeszkolenia w zakresie psychologii może zagrażać dobru osób, które będą korzystały ze świadczeń takiego profesjonalisty. Ustawa nie określa wystarczająco dokładnie wymogów i standardów edukacyjnych, co może prowadzić do sytuacji, gdy osoby bez odpowiedniego wykształcenia mogą zajmować się praktyką psychologiczną.		<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Wskazany przepis realizuje zasadę ochrony praw nabytych. Obecnie obowiązująca ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów nie różnicuje osób, które ukończyły jednolite studia magisterskie na kierunku psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra od osób, które ukończyły studia drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia. W tej sytuacji aktualizuje się zasada ochrony praw nabytych, magistrów psychologii, którzy pod reżimem aktualnej ustawy rozpoczęli wykonywanie zawodów psychologa. Ww. zasada wywodzona jest z art. 2 Konstytucji RP.
191.	Art. 96 osoba, która rozpoczęła studia II stopnia, bez względu na kierunek ukończonych	j.w.		<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Wskazany przepis realizuje zasadę ochrony praw nabytych. Obecnie obowiązująca ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i

	studiów I stopnia i jest w trakcie stanie się też psychologiem			samorządzie zawodowym psychologów nie różnicuje osób, które ukończyły jednolite studia magisterskie na kierunku psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra od osób, które ukończyły studia drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia.
192.	Art. 22 ust. 2	Nie jest jasne, jak odróżnić świadczenia psychologiczne od pomocy psychologiczno – pedagogicznej, czy to, co obowiązuje w oświacie można przenieść na inne placówki? Świadczenia psychologiczne i pomoc psychologiczno-pedagogiczna różnią się głównie zakresem działań oraz formami wsparcia. Świadczenia psychologiczne są skoncentrowane głównie na diagnozie i leczeniu zaburzeń psychicznych oraz problemów emocjonalnych i behawioralnych. Psycholog kieruje się tu przede wszystkim doświadczeniem i wiedzą z zakresu psychologii klinicznej i terapii, stosując różne techniki terapeutyczne. Natomiast pomoc psychologiczno-pedagogiczna ma na celu doradztwo i wsparcie w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, edukacyjnych i rozwojowych. Psycholog-pedagog wspiera tu zarówno uczniów, jak i nauczycieli oraz rodziców, w radzeniu sobie z trudnościami szkolnymi, kwestiami związanymi z		<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Wskazane elementy pomocy psychologiczno – pedagogicznej mieszczą się w definicji pomocy psychologicznej jako świadczenia psychologicznego, określonego w obecnym art. 23 ust. 2 pkt 4 projektu (wcześniej art. 22 ust. 2).

		rozwojem dziecka oraz w zakresie radzenia sobie z problemami w relacjach międzyludzkich. Oczywiście, wiele metod i narzędzi stosowanych w pracy psychologa oraz psychologa-pedagoga może być przeniesionych na inne placówki, takie jak placówki opiekuńczo-wychowawcze, placówki pomocy społecznej czy zakłady pracy. Jednakże, w przypadku korzystania z tych usług w innych instytucjach, należy pamiętać o specyfice danego środowiska i dostosować formy wsparcia oraz metody pracy do konkretnych potrzeb i sytuacji.		
193.	Art. 16 3. Opiekunem może być psycholog wykonujący zawód przez co najmniej 5 lat w specjalności tożsamej ze specjalnością psychologa, o którym mowa w ust. 1, wpisany na listę opiekunów prowadzoną przez właściwą regionalną radę.	Nie jest jasne, czy bycie opiekunem jest dobrowolne? Kto może zostać opiekunem i jaki jest tryb jego wyboru.		<u>Uwaga uwzględniona</u> Przepisy zostały uszczegółowione i zgodnie z art. 18 ust. 1 i 3 projektu Regionalna rada wskazuje opiekuna w terminie 30 dni od dnia wpisu do Rejestru. Wskazany psycholog ma obowiązek podjęcia się współpracy jako opiekun. Regionalna rada może zwolnić psychologa z pełnienia roli opiekuna na jego pisemny wniosek wyłącznie w uzasadnionych przypadkach.
194.	Art. 27. 1. Psycholog ma obowiązek prowadzenia dokumentacji psychologicznej odbiorcy świadczeń psychologicznych. Dokumentacja psychologiczna jest objęta	Nie jest jasne, jak ten zapis odnosi się do tajemnicy psychologicznej. Brak jasnych wytycznych odnośnie wymagań dotyczących dokumentacji pacjentów, co może prowadzić do niejasności i błędów w prowadzeniu dokumentacji. Istnieje też możliwość nadużywania danych pacjentów przez psychologów lub		<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Należy wskazać, na ogólną normę projektu, zgodnie z którą psycholog ma obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej, a także poszanowania prywatności i ochrony danych osobowych odbiorcy świadczeń psychologicznych. Jest to rozwiązanie systemowe, które powinno dotyczyć wszelkich czynności wykonywanych przez

	tajemnicą zawodową psychologa. 9. Dokumentację psychologiczną prowadzoną przez psychologa, który zaprzestał udzielania świadczeń psychologicznych przejmują psycholog, który przejął udzielanie świadczeń psychologicznych odbiorcy świadczeń psychologicznych, którego dokumentacja dotyczy.	inne osoby mające dostęp do dokumentacji, ze względu na brak odpowiednich zabezpieczeń i kontroli dostępu do danych, a także ryzyko utraty lub uszkodzenia dokumentacji z powodu braku odpowiednich procedur archiwizacji i przechowywania dokumentów.		psychologa, nie tylko tych dotyczących prowadzenia dokumentacji. Przepisy były konsultowane z Urzędem Ochrony Danych Osobowych pod kątem ich zgodności z zasadami dotyczącymi przetwarzania danych osobowych wynikającymi z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, w tym zabezpieczenia danych odbiorców świadczeń psychologicznych.
Wyższa Szkoła Zarządzania i Psychologii w Poznaniu (*tożsame uwagi i propozycje zgłosiło Polskie Towarzystwo Psychologiczne)				
195.	Art. 4 ust. 3	Wprowadzenie dodatkowego ustępu do artykułu 4. W Ustawie o zakładach opieki zdrowotnej” z 1991 r. nie było żadnych wątpliwości, że psycholog wykonywał świadczenia zdrowotne i tym samym zawód medyczny. W art. 3 tej ustawy był zapis mówiący że „świadczeniem zdrowotnym jest badanie i porada lekarska, leczenie, badanie i porada psychologiczna ...etc.”. Wraz z wejściem „ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych”, gdzie termin „świadczenia zdrowotne” został zdefiniowany bardzo ogólnie i z którego większość prawników wykluczyła świadczenia psychologiczne czy	Art 4. 3. Psycholog realizujący świadczenia zdrowotne wykonuje zawód medyczny.	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Określenie katalogu zawodów medycznych należy do kompetencji Ministra Zdrowia. Wnioskodawca zwrócił się do Ministra Zdrowia, właściwego ze względu na regulację zawodów medycznych, z zapytaniem, czy w projekcie powinno być zawarte postanowienie, że określona część psychologów wykonuje zawód medyczny.

		psychoterapeutyczne jako świadczenia zdrowotne powstał chaos prawny. Paradoks polega jednak na tym, że psycholodzy w ramach pracy w ochronie zdrowia wykonują świadczenia zdrowotne (diagnozują, leczą, prowadzą rehabilitację, opiniują, orzekają), a dodatkowo udzielają tych świadczeń w ramach NFZ, mają swoich konsultantów krajowych i wojewódzkich, natomiast są jedyną grupą, która formalnie nie kwalifikuje się do kategorii zawodu medycznego. Z jednej strony są tzw. zawody medyczne regulowane (lekarz, pielęgniarka, fizjoterapeuta itd.), z drugiej jest nowa „ustawa o innych zawodach medycznych”, do których zaliczone są takie zawody jak profilaktyk, terapeuta zajęciowy czy masażysta, a pominięci po raz kolejny psychologowie i psychoterapeuci. Psycholog wykonujący zawód zaufania publicznego w obszarze ochrony zdrowia powinien mieć jednoznacznie i stabilnie określony status prawny.		
196.	Art. 3 pkt 1	Obecna definicja dokumentacji psychologicznej jest nadmiernie szeroka. Powoduje obowiązek włączenia do dokumentacji także tych elementów stosowanych metod (jak na przykład arkuszy i zeszytów testowych). Testy psychologiczne podlegają bezwzględnej ochronie, a obowiązek ochrony testów ciąży na psychologu, który nie powinien udostępniać jakichkolwiek elementów testów osobom niebędącym psychologami. Wynika to zarówno ze światowych standardów stosowania	1) dokumentacji psychologicznej – należy przez to rozumieć zbiór wszystkich materiałów zebranych w czasie udzielania odbiorcy świadczeń psychologicznych tych świadczeń przez psychologa, z wyłączeniem poszczególnych elementów stosowanych metod i narzędzi psychologicznych oraz danych surowych	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Projektodawca nie widzi zasadności zmiany definicji dokumentacji psychologicznej poprzez zawężanie jej pojęcia. Z prawa do dostępu do dokumentacji psychologicznej wyłączono natomiast arkusze testów psychologicznych i notatki robocze psychologa o znaczeniu krótkotrwałym.

		narzędzi psychometrycznych, jak i z Kodeksu Etycznego Psychologa Polskiego Towarzystwa Psychologicznego. Brak takiej kontroli spowoduje, że potencjalne osoby badane lub ich opiekunowie będą mogli zaznajomić się z pytaniami i zadaniami w testach lub wręcz nauczyć się odpowiedzi pożądanых ze względu na cel badania.		
197.	Art. 3 pkt 2 lit. b	Propozycja otwarcia katalogu innych technik psychologicznych poprzez dodanie słowa „w szczególności” tak, aby nie zawęzić tego pojęcia jedynie do zamkniętego katalogu określonego w przepisie, z uwagi na trudność w dodaniu jakiegokolwiek kolejnej techniki. Każda zmiana zamkniętego katalogu będzie możliwa dopiero po przeprowadzeniu procesu legislacyjnego i uchwaleniu przez Sejm zmian do ustawy o zawodzie psychologa. Można również dookreślić, że chodzi o inne techniki psychologiczne oparte na dowodach naukowych.	b) inne techniki psychologiczne – techniki oparte na dowodach naukowych służące diagnozie psychologicznej, które obejmują w szczególności: rozmowę, wywiad, obserwację, analizę próbek zachowania, eksperyment kliniczny;	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Katalog innych technik i metod psychologicznych stanowi katalog otwarty i zawiera wyrażenie „w szczególności”.
198.	Art. 7 ust. 1 pkt 4	Wprowadzenie dodatkowego punktu do artykułu 7 ustęp 1. Art. 21 pkt. 1 mówi, że „Od dnia wpisu na Listę psycholog wykonuje zawód samodzielnie”. Dlatego należy w Liście wyróżnić psychologów, którzy pracują pod tzw. opieką (współpracują z opiekunem). Stanie się to czytelną informacją o konieczności dopełnienia tego obowiązku w czasie na to przeznaczonym. Niepotwierdzenie odbytej pracy z opiekunem i/lub nieuzyskanie pozytywnej oceny prowadzi do automatycznego skreślenia z Listy.	Art 7. 1. 4 Na czas współpracy z opiekunem w sprawach rozwoju zawodowego wpis na listę dokonywany jest do czasu zakończenia okresu opieki wskazanego w art. 19. 1.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Psycholog współpracujący z opiekunem wykonuje zawód samodzielnie od dnia wpisu do Rejestru. Współpraca z opiekunem ma wspomagać psychologów rozpoczynających zawód już po ukończonych studiach psychologicznych. Celem współpracy z opiekunem jest udzielanie wsparcia psychologowi rozpoczynającemu wykonywanie zawodu psychologa przez wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz zapoznawanie z praktycznymi aspektami etycznych

		W związku z tym należy dołożyć dodatkowy punkt w art. 7		standardów wykonywania tego zawodu, a nie praca „pod nadzorem”.
199.	Art. 9 pkt 7	Usunięcie punktu siódmego z artykułu 9. Wskazanie nazwy i adresu miejsca wykonywania zawodu psychologa jest niejasne dla psychologów pracujących w różnych miejscach na podstawie umowy cywilno-prawnej. Podstawą udzielania świadczeń nie jest już umowa o pracę, ale częściej prowadzenie własnej działalności gospodarczej i jest wykazanie się wpisem do CEIDG. Należy usunąć ten zapis, bo na podstawie adresu zgłoszonego do DG można mieć wiele miejsc i adresów wykonywania zawodu, które mogą wchodzić w obszar różnych izb regionalnych. Nie ma możliwości wskazania kryterium ważności miejsca nadrzędnego.	Art. 9 pkt 7 - wykreślony	<u>Uwaga uwzględniona</u>
200.	Art. 10 ust. 1 lit. b	Uzupełnienie warunków o informację z Rejestru Osób Skazanych za Przestępstwa Seksualne.	Art. 10 ust. 1 lit. b informację o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego oraz Krajowego Rejestru Osób Skazanych za Przestępstwa Seksualne opatrzoną datą nie wcześniejszą niż miesiąc przed złożeniem wniosku.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Projektodawca początkowo – po pierwszej turze konsultacji wprowadził obowiązek przedstawiania informacji z Rejestru Osób Skazanych za Przestępstwa Seksualne. Na podstawie ustaleń dokonanych w toku ponownych uzgodnień projektu obowiązek ten został uznany za nadmiarowy.
201.	Art. 15 pkt 9	Z uwagi na dynamiczny postęp wiedzy w zakresie teorii, metod diagnostycznych, przepisów prawa oraz potrzeby i dokumentowania kształcenia ustawicznego i samokształcenia nadzorowanego przez Regionalne izby psychologów należy uznać, że osoby po upływie 5 lat niewykonywania zawodu wymagałyby ponownego złożenia wniosku	Art. 15 pkt 9 Niewykonywania zawodu psychologa przez okres pięciu lat.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Projektodawca przewiduje obowiązek kształcenia ustawicznego celem zapobieżenia sytuacji braku aktualizowania wiedzy. Dodatkowo w art. 29 projektu przewidziana została możliwość zaprzestania wykonywania zawodu przez czas określony.

		o wpis na Listę i podjęcia pracy w zawodzie psychologa we współpracy z opiekunem.		
202.	Art. 16 ust. 1 pkt 3	Zmiana zapisu określającego specjalność opiekuna na wskazanie obszaru jego pracy zbliżonego do obszaru pracy opiekuna wynika z niejednoznaczności określenia dotyczącego specjalności (patrz na przykład - specjalności związane z uzyskiwaniem wykształcenia wyższego na kierunku psychologia). Wskazanie na możliwość pracy z opiekunem posiadającym doświadczenie w zbliżonym obszarze pracy pozwoli jednocześnie na zwiększenie elastyczności w zakresie doboru opiekunów dla początkujących psychologów.	Art. 16 ust. 3 pkt 3 Opiekunem może być psycholog wykonujący zawód przez co najmniej 5 lat Pracującym w obszarze podobnym do obszaru pracy psychologa, o którym mowa w ust. 1, wpisany na listę opiekunów prowadzoną przez właściwą regionalną radę.	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Projektodawca zrezygnował z prowadzenia listy opiekunów.
203.	Art. 16 ust. 1 pkt 4	Konsekwencja propozycji z poprzedniego punktu	Art. 16 ust. 1 pkt 4 Lista opiekunów zawiera informację o obszarze pracy, w którym opiekun deklaruje doświadczenie zawodowe.	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Projektodawca zrezygnował z prowadzenia listy opiekunów.
204.	Art. 16 ust. 7 pkt 1	Okres pracy psychologa wskazany w art. 16 ust. 7 pkt 1 jest niezgodny z treścią artykułu 19 ust. 1. Ponadto nie jest jednoznacznie wskazane co oznacza 900 godzin współpracy z opiekunem, czy chodzi o ilość godzin wspólnie przepracowanych, czy ilość godzin pracy psychologa kandydującego do izby podlegających nadzorowi opiekuna. Dodatkowo, gdyby chodziło o ilość godzin bezpośredniej współpracy z opiekunem, wydaje się, że ich liczba jest ze względów zarówno ekonomicznych jak i celowościowych zdecydowanie zawyżona.	Art. 16 ust. 7 pkt. 1 minimalną liczbę godzin współpracy z opiekunem, która powinna odbyć się w okresie 12 miesięcy pracy psychologa pracującego w tym czasie w wymiarze nie mniejszym niż 900 godzin rocznie.	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Doprecyzowane zostały przepisy dotyczące okresu opieki, m.in. wskazano minimalną liczbę godzin współpracy z opiekunem.
205.	Art. 17 ust. 1	W ustawie nie ma art. 6 ust 5. Wniosek ujęty w treści art. 17 ust. 1 wskazany jest w art. 7 ust. 2.	Art. 17. 1. Psycholog we wniosku, o którym mowa w art. 7 ust. 2, może zaproponować opiekuna z listy opiekunów prowadzonej przez	<u>Uwaga uwzględniona</u> Doprecyzowane zostało odesłanie.

			właściwą regionalną radę. W uzasadnionym przypadku regionalna rada może wskazać innego opiekuna.	
206.	Art. 22	Propozycja nowej treści artykułu 22 zawiera przede wszystkim uznanie psychoterapii za jedną z form udzielania świadczeń psychologicznych. Istniejące dotychczas regulacje prawne obejmują jedynie psychoterapeutów realizujących świadczenia na mocy ustawy o ochronie zdrowia psychicznego. Biorąc pod uwagę, że powszechnie przyjęte definicje psychoterapii określają ją jako formę oddziaływania psychologicznego, co zresztą powtórzone jest w polskiej definicji legalnej zawartej w wymienionej wyżej ustawie, jak również to, że psychoterapia jest formą oddziaływania realizowaną w znacznej mierze właśnie przez psychologów, brak jej jednoznacznego wskazania w ustawie wydaje się rażącym pominięciem. Proponowane przez nas rozwiązanie zapobiega przy tym wątpliwościom związanym z tym, czy w rozumieniu proponowanej przez Ministerstwo treści ustawy pomoc psychologiczna obejmuje, czy też nie, świadczenie psychoterapii (definicje obu form są bardzo zbliżone). Dodatkowo proponujemy wprowadzenie artykułu regulującego konieczność uzyskania dodatkowych kwalifikacji, bądź uprawnień dla psychologów chcących realizować świadczenia wymagające dodatkowego potwierdzenia kompetencji (dotyczy to także psychoterapii, ale nie tylko).	Art. 22. 1. Wykonywanie zawodu psychologa polega na udzielaniu świadczeń psychologicznych. 2. Świadczeniami psychologicznymi są następujące działania: 1) diagnoza psychologiczna, polegająca na rozpoznawaniu za pomocą metod psychologicznych, opartych na dowodach naukowych, właściwości funkcjonowania psychologicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych oraz jego psychologicznych przyczyn i skutków; 2) opiniowanie psychologiczne, polegające na opisie aktualnego funkcjonowania psychologicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych, sporządzonego na piśmie na podstawie przeprowadzonego badania psychologicznego; 3) orzekanie psychologiczne, polegające na formułowaniu na piśmie diagnozy psychologicznej o aktualnym funkcjonowaniu odbiorcy świadczeń psychologicznych na podstawie przepisów odrębnych; 4) udzielanie pomocy psychologicznej, polegającej na stosowaniu form oddziaływania psychologicznego ukierunkowanych na rozwój, podnoszenie jakości życia, profilaktykę, zachowanie i przywracanie zdrowia psychicznego, zapobieganie, zmniejszanie i usuwanie nieprawidłowości dotyczących zdrowia psychicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych oraz wsparcie w sytuacji doświadczenia kryzysu, traumy lub stresu. 5) prowadzenie psychoterapii, rozumianej jako	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Doprecyzowane zostały przepisy dotyczące psychoterapii. Katalog świadczeń psychologicznych został rozszerzony o prowadzenie psychoterapii przez psychologa w przypadku nabycia przez niego uprawnień psychoterapeuty na podstawie odrębnych przepisów (obecny art. 23 ust. 2 pkt 5 projektu).

			celowe i planowane oddziaływania psychologiczne, zmierzające do złagodzenia lub usunięcia objawów zaburzenia oraz do poprawy funkcjonowania psychicznego i społecznego, wspierające dążenia jednostki lub rodziny do zdrowia i rozwoju, kierowane do osób z zaburzeniami psychicznymi 3. Psycholog może prowadzić psychoterapię także na podstawie odrębnych przepisów prawa powszechnego. 4. Prowadzenie psychoterapii w rozumieniu pkt 5 ustępu 2 jako świadczenia psychologicznego nie ogranicza prawa do prowadzenia psychoterapii osobom z uprawnieniami psychoterapeuty nieposiadającym prawa do wykonywania zawodu psychologa. 5. Udzielanie świadczeń psychologicznych wskazanych w punktach 1-5 ustępu 2, może wymagać od psychologa posiadania dodatkowych kwalifikacji lub uprawnień określonych przepisami prawa, bądź standardami przyjętymi przez Krajowy Zjazd Psychologów. 6. Na podstawie odrębnych przepisów psycholog może uzyskać dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, w szczególności może uzyskać tytuł specjalisty w określonej dziedzinie psychologii po odbyciu szkolenia określonego programem specjalizacji i złożeniu egzaminu państwowego lub po uznaniu równorzędnego tytułu specjalisty uznanego za granicą.	
207.	Art. 23 bis ust. 1 i ust. 2	Dodanie dodatkowego artykułu po obecnym artykule 23. Wprowadzenie do ustawy prawa i obowiązku psychologa do superwizowania swojej pracy związane jest	1. Psycholog ma prawo i obowiązek realizowanych przez niego świadczeń psychologicznych superwizji 2. Szczegółowe zasady superwizji, w tym	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Nie każdy psycholog powinien podlegać superwizji. Jest ona z pewnością wskazana dla osób prowadzących psychoterapię.

		z koniecznością zadbania o wysoki standard realizowania świadczeń psychologicznych. Superwizja jest powszechnie przyjętą metodą wsparcia psychologów pracujących w różnych obszarach i realizujących różne świadczenia (nie tylko psychoterapeutyczne) i jako taka powinna zarówno być ich prawem jak i obowiązkiem, a pieczę nad standardami realizacji superwizji powinien sprawować samorząd zawodowy.	kryteria jakie spełnić musi superwizor określone są przez standardy realizacji świadczeń psychologicznych w poszczególnych obszarach pracy psychologa uchwalane przez Krajowy Zjazd.	Ustawa nie powinna nakładać obowiązku superwizji na wszystkich psychologów wykonujących swój zawód.
208.	Art. 24 ust. 1	Zgoda pacjenta na udzielanie określonych świadczeń może mieć różne formy. W udostępnionym dokumencie „Świadoma zgoda pacjenta na świadczenia zdrowotne. Wytyczne dla pracowników podmiotów leczniczych” na stronie rządowej oraz RPP uznaje się, że zgoda może zostać wyrażona przez pacjenta w każdy sposób. Dopuszczalne jest wyrażenie jej w formie: – ustnej, – poprzez każde zachowanie, które w sposób niebudzący wątpliwości wskazuje na wolę pacjenta poddania się określonym czynnościom medycznym (tzw. zgoda konkludentna), – w formie pisemnej w odniesieniu do zabiegu operacyjnego i metod leczenia lub diagnostyki, stwarzających podwyższone ryzyko dla pacjenta oraz eksperymentu medycznego. Z uwagi na specyfikę i charakter świadczeń psychologicznych i relacji: psycholog – odbiorca świadczeń psychologicznych uznaje się, że obszar tych świadczeń mieści się w świadczeniach porównywalnych ze zdrowotnymi, dlatego	Art. 24 ust. 1. Podjęcie i wykonywanie świadczeń psychologicznych następują za zgodą odbiorcy świadczeń psychologicznych, po uprzednim poinformowaniu odbiorcy świadczeń psychologicznych o jego prawach oraz celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych.	<u>Uwaga uwzględniona</u> Projektodawca zrezygnował z wymogu formy pisemnej zgody na udzielania świadczeń psychologicznych.

		na co wskazano powyżej zgoda może zostać wyrażona przez odbiorcę usług w każdy sposób. Brak uwzględnienia proponowanej zmiany uniemożliwi np. neuropsychologom pracę z pacjentami, u których występujące zaburzenia uniemożliwiają wyrażenie zgody w formie pisemnej.		
209.	Art. 25 ust. 5	Należy wykreślić „na wniosek odbiorcy świadczeń” oraz „Przepisy art. 24 ust. 1, 2 i 4 stosuje się odpowiednio.” W czasach kwestionowania opinii psychologicznych przez odbiorców świadczeń (na przykładzie funkcjonowania Opiniodawczych Zespołów Specjalistów Sądowych, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej lub Poradni Zdrowia Psychicznego w celach orzecznich), zapis ten pozwala odbiorcy świadczeń podważyć świadczenie psychologiczne – począwszy od zaplanowania i przebiegu procesu diagnostycznego, procesu opracowania wyników po formę ich przedstawienia vs. zakomunikowania. Część zapisu, z którego wynika, że konsultacja problemu z innym specjalistą (superwizja) określa standard postępowania psychologa, który ma wątpliwości diagnostyczne, jest właściwa. Wynika to z Kodeksu Etycznego Psychologa (dotychczas Kodeksu Etycznego Psychologa, członka Polskiego Towarzystwa Psychologicznego – który zwyczajowo jest podstawowym i przyjmowanym kodeksem etycznym przez psychologów). Taki zapis w ustawie gwarantuje bezpieczeństwo odbiorcom	Art. 25 ust. 5. W razie wątpliwości diagnostycznych lub terapeutycznych psycholog, z własnej inicjatywy, powinien skonsultować problem z innym specjalistą. Informację o konsultacji odnotowuje się w prowadzonej dokumentacji psychologicznej i pisemnie uzasadnia.	<u>Uwaga uwzględniona</u>

		świadczeń. Natomiast wskazanie, konieczności konsultacji problemu z innym specjalistą na wniosek odbiorcy jest niewłaściwe. W rzeczywistości może stać się precedensem dla podważania każdego badania diagnostycznego, metod pracy oraz ostatecznej diagnozy ze strony niezadowolonych/roszczeniowych odbiorców. Dotychczasowy zapis ustawy sugeruje ponadto, że to odbiorca świadczeń ma prawo decydować o potrzebie konsultacji z innym specjalistą, którą to decyzję psycholog zobowiązany jest zrealizować. Uprawnienie takie jest nadmiarowe.		
210.	Art. 26 ust. 2 pkt 1	Obecny zapis nie daje odpowiedzi na pytanie, czy psychologa nie będzie obowiązywała tajemnica zawodowa w przypadku powzięcia informacji o przestępstwie wymienionym w art. 240 kk. Nieprecyzyjne brzmienie przepisu nie rozwiewa wątpliwości w doktrynie. Art. 26 ust. 2 pkt 1 powinien precyzyjnie określać, o jakie przepisy chodzi. Analogiczne rozwiązanie przyjęto w ustawie prawo o adwokaturze i ustawie o radcach prawnych (art. 6 ust. 4 prawo o adwokaturze, art. 3 ust. 6 ustawy o radcach prawnych). Treść ustępu 2 w punkcie 1 powinna zostać dookreślona, lub też zgodnie z naszą sugestią ograniczona do postanowień sądu gwarantujących jak najściślejszą ochronę tajemnicy zawodowej.	1) psycholog zwolniony zostaje z tajemnicy decyzją sądu wydaną w odrębnym postanowieniu	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Wskazana przesłanka zawiera się w obecnym art. 27 ust. 2 pkt 1 projektu, to jest „gdy wynika to z odrębnych przepisów”. Nie sposób wymienić wszystkich sytuacji, do których zastosowanie znajduje powołany przepis. Analogiczny przepis zawarty jest w ustawach dotyczących innych zawodów regulowanych np. ustawa o zawodach lekarza i lekarza dentysty. Powołane przepisy ustawy prawo o adwokaturze i ustawa o radcach prawnych nie mogą stanowić adekwatnego przykładu, z uwagi na specyfikę zawodu i niemal absolutny charakter tej tajemnicy (przykładowo klient nie może zwolnić adwokata lub radcy prawnego z tajemnicy zawodowej).
211.	Art. 26 ust. 2 pkt 2	Propozycja dookreślenia warunków zwolnienia z tajemnicy zawodowej	Art. 26 ust. 2 pkt 2 zachowanie tajemnicy może stanowić niebezpieczeństwo dla życia lub	<u>Uwaga nieuwzględniona</u>

		uściślająca warunki zastosowania tego zwolnienia	zdrowia odbiorcy świadczeń psychologicznych lub innych osób, a niebezpieczeństwu nie można zapobiec w inny sposób niż poprzez ujawnienie tajemnicy.	W ocenie projektodawcy proponowane uzupełnienie mogłoby prowadzić do wątpliwości interpretacyjnych wskazanego przepisu.
212.	Art. 26 ust. 2 pkt 4	Doprecyzowanie treści artykułu usuwającego potencjalną niejednoznaczność interpretacyjną	Art. 26 ust. 2 pkt 4 świadczenie psychologiczne zostało wykonane na zlecenie podmiotu, uprawnionego do zwolnienia z tajemnicy na podstawie odrębnych przepisów.	<u>Uwaga uwzględniona</u> Doprecyzowano przepis (obecnie przeniesiony do art. 27 ust. 2 pkt 4)
213.	Art. 26 ust. 2 pkt 5 oraz ust. 3	Wykreślenie możliwości zwolnienia z tajemnicy zawodowej przez przedstawiciela ustawowego. Przedstawicielstwo ustawowe może być niewystarczającym argumentem do zwolnienia z tajemnicy zawodowej, w szczególności, gdy psycholog podejmuje się realizacji świadczeń, których odbiorcą jest dziecko. Pozostawienie przepisu w obecnym kształcie pozostawia potencjalnie zbyt duże pole do nadużyć oraz może powodować zachwianie poczucia bezpieczeństwa u odbiorcy świadczeń.	2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy: 1) wynika to z odrębnych przepisów; 2) zachowanie tajemnicy może stanowić niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia odbiorcy świadczeń psychologicznych lub innych osób; 3) zachodzi potrzeba przekazania innemu specjalście niezbędnych informacji o odbiorcy świadczeń psychologicznych związanych z udzielanym świadczeniem psychologicznym; 4) świadczenie psychologiczne zostało wykonane na zlecenie podmiotu, uprawnionego na podstawie odrębnych przepisów; 5) odbiorca świadczeń psychologicznych wyraża pisemną zgodę na ujawnienie tajemnicy, po uprzednim poinformowaniu go o skutkach jej ujawnienia. 3. W sytuacjach, o których mowa w ust. 2, ujawnienie tajemnicy może nastąpić wyłącznie w niezbędnym zakresie. W sytuacji, o której mowa w ust. 2 pkt 5, zakres ujawnienia tajemnicy może zostać ograniczony przez odbiorcę świadczeń psychologicznych.	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Uzupełniono przepis (obecnie przeniesiony do art. 27 ust. 2 pkt 5) o wyłączenie, że "Nie dotyczy to sytuacji, gdy dobro odbiorcy świadczeń psychologicznych jest zagrożone, a zgodę na ujawnienie tajemnicy wyraził wyłącznie przedstawiciel ustawowy."
214.	Art. 27 ust. 3	Należy dodać „jeżeli odrębne przepisy nie stanowią inaczej”. W ochronie zdrowia dokumentacja medyczna przechowywana jest 20 lat, co regulują m.in.:	Art. 27 ust. 3. Psycholog jest obowiązany przechowywać dokumentację, o której mowa w ust. 1, w postaci papierowej lub elektronicznej, przez	<u>Uwaga uwzględniona</u>

		Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 kwietnia 2020 r. w sprawie rodzajów, zakresu i wzorów dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania (Dz.U. z 2024 r., poz. 798). Rozporządzenie MZ w sprawie badań psychologicznych osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, kierowców oraz osób wykonujących pracę na stanowisku kierowcy (Dz.U.2022.165 tj.) Dlatego w zapisie ustawy należy dodać „jeżeli odrębne przepisy nie stanowią inaczej”.	okres 5 lat od dnia zakończenia udzielania świadczeń psychologicznych, jeżeli odrębne przepisy nie stanowią inaczej.	
215.	Art. 27 ust. 4 pkt 2	Należy zmienić zapis poprzez wskazanie, że w przypadku osoby ubezwłasnowolnionej dokumentację psychologiczną przechowuje się przez okres 20 lat od czasu dokonania ostatniego wpisu. Stwierdzenie, że gdy odbiorą świadczeń jest ubezwłasnowolniony, to dokumentację psychologiczną przechowuje się przez okres 5 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o uchyleniu ubezwłasnowolnienia wprowadza niepewność i jest praktycznie nie do zastosowania. Po zakończeniu świadczenia psycholog co do zasady nie ma dostępu do informacji o tym, czy i kiedy uprawomocnił się wyrok po uchyleniu ubezwłasnowolnienia odbiorcy świadczeń. W związku z tym należałoby zaproponować, że w przypadku, gdy odbiorcą świadczeń jest osoba ubezwłasnowolniona, to dokumentacja musi być przechowywana 20 lat.	Art. 27 ust. 4 pkt 2 odbiorca świadczeń psychologicznych jest ubezwłasnowolniony – dokumentację psychologiczną przechowuje się przez okres 20 lat od czasu dokonania ostatniego wpisu.	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Zrezygnowano z odrębnej regulacji dotyczącej przechowywania dokumentacji psychologicznej osoby ubezwłasnowolnionej.

216.	Art 27 ust. 13	Wprowadzenie dodatkowego ust. 13 do artykułu 27. Gdyby ustawodawca nie uznał, że psycholog wykonuje zawód medyczny, istnieje ryzyko, że z uwagi na ochronę tajemnicą lekarską wszelkiej dokumentacji medycznej pacjenta oraz przepisów RODO – osoba niebędąca przedstawicielem zawodu medycznego może nie mieć dostępu do tej dokumentacji (historii choroby pacjenta), niezbędnej do przeprowadzenia właściwego procesu diagnostycznego, leczniczego, orzecznictwa, opiniowania psychologicznego. Również bez uwzględnienia psychologa jako wykonującego zawód medyczny, na jakiej podstawie miałby on dołączać wyniki/opisy badań psychologicznych, opinie i orzeczenia, które w uzasadnionych wypadkach muszą również znaleźć się w dokumentacji medycznej pacjenta.	Art. 27 ust. 13 Psycholog wykonujący zawód medyczny ma prawo wglądu do dokumentacji medycznej pacjenta w zakresie niezbędnym do udzielanych przez siebie świadczeń zdrowotnych oraz uzupełniania jej treści o niezbędne zapisy wynikające z udzielanych świadczeń psychologicznych.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Zarówno obowiązujące przepisy jak i projekt ustawy nie kwalifikują zawodu psychologa jako zawodu medycznego. Prawo dostępu do dokumentacji medycznej określają odrębne przepisy.
217.	Art. 28 ust. 2	Dotychczasowe brzmienie artykułu sugeruje z jednej strony zbyt szerokie uprawnienia dla samorządu zawodowego albo nakłada na niego zbyt duży ciężar. Oczywiście rzeczą jest, że samorząd zawodowy nie będzie organizował całokształtu doskonalenia zawodowego psychologów i jego realizacji praktycznej. Samorząd może jednak rekomendować szczególnie ważne, rzetelne i odznaczające się wysoką jakością przedsięwzięcia edukacyjne, jak również wyznaczać standardy dla ich realizacji.	Art. 28.2. Samorząd psychologów udziela rekomendacji dla przedsięwzięć związanych z doskonaleniem zawodowym psychologów oraz wyznacza standardy dotyczące ich programów i form realizacji.	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Projekt zakłada organizację i koordynację przez samorząd doskonalenia zawodowego (powyższe nie wyklucza prowadzenia poszczególnych szkoleń przez różne podmioty publiczne i prywatne). Samorządu psychologów nie można jednak pozbawić nadzoru nad jakością i standardem przebiegu doskonalenia zawodowego.
218.	Art. 29	Proponujemy zmienić ten przepis i wprowadzić instytucję zawieszenia prawa	Art. 29 Psycholog, który zamierza zawiesić prawo wykonywania zawodu przez czas	<u>Uwaga nieuwzględniona</u>

		do wykonywania zawodu psychologa. Czasowe zaprzestanie wykonywania zawodu wydaje się wewnętrznie sprzeczne. Zaprzestania wykonywania zawodu ma charakter stały, a zawieszenie czasowy. W okresie zawieszenia osoba nadal widnieje na liście, z dookreśleniem – zawieszone prawo wykonywania zawodu. Konieczne byłoby również następujące dookreślenie, że w tym okresie psycholog nie wykonuje świadczeń.	określony, zgłasza to niezwłocznie właściwej regionalnej radzie. W okresie zawieszenia psycholog nie wykonuje świadczeń psychologicznych określonych w art. 22 ust. 2.	Projekt rozróżnia zaprzestanie wykonywania zawodu od zawieszenia prawa wykonywania zawodu. To ostatnie stanowi karę dyscyplinarną, o której mowa w obecnym art. 94 ust. 1 projektu. Zaprzestanie wykonywania zawodu na czas określony jest jednoznaczne z brakiem możliwości udzielania świadczeń psychologicznych.
219.	Art. 33 pkt 9	Dbłość o jakość realizacji świadczeń psychologicznych jest szczególnie ważnym zadaniem. Samorząd powinien mieć możliwość określania standardów realizacji tych świadczeń. W zakres standardu powinny wchodzić także zasady związane z koniecznością posiadania przez psychologów określonych uprawnień oraz nabycia przez nich kompetencji niezbędnych do realizacji zadań w poszczególnych obszarach pracy. Proponujemy dopisać pkt 9.	Art. 33 pkt 9 opracowywanie i uchwalanie standardów wykonywania świadczeń psychologicznych obowiązujących wszystkich psychologów pracujących w danym obszarze.	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Propozycja została uwzględniona w art. 45 pkt 16 projektu jako zadanie Krajowego Zjazdu.
220.	Art. 34 ust. 2	Możliwe jest, że osoba skazana nie zostanie jeszcze skreślona z listy psychologów, a będzie chciała oddać głos, lub zgłosi swoją kandydaturę. Aby temu zapobiec proponujemy wprowadzenie dookreślenia art. 34 ust. 2.	Art. 34 ust. 2 Czynne i bierne prawo wyborcze przysługuje wszystkim członkom izb psychologów, z wyłączeniem prawomocnie skazanych na karę określoną w art. 65 ust. 1 pkt 4, przez okres na jaki kara została orzeczona oraz osób, wobec których zachodzą okoliczności określone w art. 15 pkt 2 i 4-8.	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Doprecyzowano przepis – obecny art. 35 ust. 2 projektu.
221.	Art. 44 pkt 8	Wykreślenie punktu 8 i przeniesienie go do kompetencji Krajowej Rady	Propozycja wykreślenia art. 44 pkt 8 w brzmieniu: "określanie listy testów i metod psychologicznych zastrzeżonych do stosowania przez psychologów, uwzględniając w szczególności aktualny stan wiedzy z zakresu	<u>Uwaga uwzględniona</u>

			metod pomiaru w psychologii i ich wartości psychometrycznej" i przeniesienie całości zapisu ze zmianą określenia "badań" na "metod" do art. 46 ust.2 pkt 10	
222.	Art. 44 pkt 15	W nawiązaniu do propozycji dołączenia określania standardów do zadań samorządu zawodowego psychologów (zmiana art. 33) proponujemy prawo do uchwalania standardów pracy psychologów Krajowemu Zjazdowi. Dodanie pkt 15	Art 44. 15 Uchwalanie standardów dla psychologów w szczegółowych obszarach realizacji świadczeń psychologicznych	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Propozycja została uwzględniona w art. 45 pkt 16 projektu jako zadanie Krajowego Zjazdu.
223.	Art. 46 ust. 2. pkt 10	Zmiana niejednoznacznego określenia "badań" na poprawniejsze "metod". Przeniesienie kompetencji określania listy metod i testów zastrzeżonych z Krajowego Zjazdu do Krajowej Rady ze względu na potrzebę częstszej aktualizacji tej listy niż odbywać się będą Zjazdy Krajowe. Jednocześnie ze względu na potrzebę ochrony praw autorów testów, posiadaczy praw majątkowych do testów i metod należy wprowadzić zastrzeżenie związane z ich zgodą na umieszczenie testu lub metody na liście. Dodanie pkt 10	Art. 46 ust. 2 pkt 10 określanie listy testów i metod psychologicznych zastrzeżonych do stosowania przez psychologów, uwzględniając w szczególności aktualny stan wiedzy z zakresu metod pomiaru w psychologii i ich wartości psychometrycznej, za zgodą dysponenta praw majątkowych do określonej metody lub testu.	<u>Uwaga uwzględniona</u>
224.	Art. 64 ust. 2	Propozycja dookreślenia uporczywego uchylania się od płacenia składek pozwoli na uniknięcie niejednoznaczności w rozumieniu tego, od którego momentu psycholog podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej.	Art. 64 ust. 2 Odpowiedzialności dyscyplinarnej podlega również psycholog za uporczywe uchylanie się od płacenia składek członkowskich. Przez uporczywe uchylanie się od płacenia składek członkowskich rozumie się uchylanie się od płacenia składek przez ponad 18 miesięcy.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Doprecyzowanie czasookresu uchylania się od płacenia składek i zakwalifikowania go jako uporczywe należy pozostawić samorządowi.
225.	Art. 65 ust. 7	Osoba skreślona z Listy z przyczyny, o której mowa w ust. 1 pkt 5, może być ponownie wpisana na Listę, jeżeli spełnia warunki, o których mowa w art. 6, oraz upłynęło 10 lat od dnia, w którym	Art. 65.7. Osoba skreślona z Listy z przyczyny, o której mowa w ust. 1 pkt 5, może być ponownie wpisana na Listę, jeżeli spełnia warunki, o których mowa w art. 6, oraz upłynęło 10 lat od dnia, w którym orzeczenie o skreśleniu z Listy	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Osoba skreślona z Rejestru, która następnie ubiega się o ponowny wpis będzie traktowana jak każda inna osoba wpisująca się do Rejestru. A zatem podlegać będzie

		orzeczenie o skreśleniu z Listy stało się prawomocne. Dodatkowo z uwagi na dynamiczny postęp wiedzy w zakresie teorii, metod diagnostycznych oraz potrzeby udokumentowanego kształcenia ustawicznego i samokształcenia nadzorowanego przez Regionalne izby psychologów, osoby te po 10 latach od dnia, w którym orzeczenie o skreśleniu z Listy stało się prawomocne, mogą zostać wpisane na Listę na czas odbywania pracy we współpracy z opiekunem”, zgodnie z art. 16 ust. 1-7.	stało się prawomocne. Osoba taka podejmuje współpracę z opiekunem zgodnie z treścią art. 16.	obowiązkowi współpracy z opiekunem (obecny art. 17 ust. 1).
226.	Art. 87 ust. 9	Członkom Komitetu, którzy mają inne miejsce zamieszkania niż miejsce posiedzeń Komitetu powinien przysługiwać zwrot ponoszonych kosztów. Pozbawienie członków Komitetu możliwości ubiegania się o zwrot poniesionych kosztów, mogłoby zostać uznane jako wyraz niesprawiedliwości społecznej w stosunku do osób podróżujących służbowo zatrudnionych w różnych jednostkach publicznych, samorządowych lub budżetowych. Koszty te powinny być finansowane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw pracy.	Art. 87 ust. 9 pkt 1 Za udział w pracach Komitetu członkom Komitetu nie przysługuje wynagrodzenie. Członkom Komitetu Organizacyjnego przysługuje zwrot kosztów podróży i noclegu. 2. Zwrot kosztów finansowany jest z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw pracy.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Członkowie Komitetu nie będą mieli statusu osób zatrudnionych w jednostkach publicznych, samorządowych czy budżetowych. Działalność Komitetu będzie miała wymiar społeczny, a udział w jego pracach jest dobrowolny.
227.	Art. 95 ust. 1 pkt 6	Oba proponowane do wyłączenia kierunki prowadzone są przez uniwersytety medyczne i gwarantują wysoki poziom kształcenia psychologów. W tym wypadku dookreślenie przymiotnikowe kierunków związane jest nie z poziomem wykształcenia, a klasyfikacją dyscyplin	Art. 95 ust. 1 pkt 6 Posiada dyplom magistra psychologii zdrowia wydany przez Gdański Uniwersytet Medyczny lub pomorski Uniwersytet Medyczny	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Uzyskanie tytułu zawodowego magistra na kierunku psychologia powinno uprawniać do udzielania wszystkich świadczeń psychologicznych, o których mowa w obecnym art. 23 ust. 2 pkt 1 - 4 projektu.

		kształcenia akademickiego. Wydaje się więc zasadne umożliwienie absolwentom tych kierunków zrzeszenia się w samorządzie zawodowym.		
228.	Art. 95 ust. 1 pkt 1	Uzasadnienie w punkcie poniżej	Usunięcie art. 95 ust. 1 pkt 1	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Wskazany przepis realizuje zasadę ochrony praw nabytych. Obecnie obowiązująca ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów nie różnicuje osób, które ukończyły jednolite studia magisterskie na kierunku psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra od osób, które ukończyły studia drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia. W tej sytuacji aktualizuje się zasada ochrony praw nabytych, magistrów psychologii, którzy pod reżimem aktualnej ustawy rozpoczęli wykonywanie zawodów psychologa. Ww. zasada wywodzona jest z art. 2 Konstytucji RP.
229.	Art. 96	Zmiana treści artykułu 96. Biorąc pod uwagę, że zawód psychologa jest zawodem zaufania społecznego, należy zachować szczególnie wysokie kryteria dostępu do zawodu związane z koniecznością uzyskania pełnego wykształcenia. Studia pierwszego stopnia stanowią niezbędny kanon wiedzy stanowiący bazę dla działań i realizacji świadczeń psychologicznych. Proponowany zapis zmierza do ujednolicenia poziomu wiedzy i kompetencji wśród wszystkich	Art. 96. 1. Osoba, która w dniu wejścia w życie ustawy 1) ukończyła w Rzeczypospolitej Polskiej studia drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz uzyskała tytuł zawodowy magistra niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia lub 2) rozpoczęła w Rzeczypospolitej Polskiej studia drugiego stopnia na kierunku psychologia, niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia, - staje się psychologiem w rozumieniu tej	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Wskazany przepis realizuje zasadę ochrony praw nabytych. Obecnie obowiązująca ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów nie różnicuje osób, które ukończyły jednolite studia magisterskie na kierunku psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra od osób, które ukończyły studia drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra

		psychologów dopuszczając jednocześnie dodatkową ścieżkę dla osób nieposiadających pełnego wykształcenia psychologicznego do uzupełnienia niezbędnego zasobu wiedzy.	ustawy pod warunkiem uzupełnienia edukacji i ukończenia trzyletnich studiów pierwszego stopnia na kierunku psychologia 2. Osoba o której mowa w ust. 1 jest wpisywana na Listę i może wykonywać zawód psychologa przez okres pięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy 3. Osoba, o której mowa w ust. 1, jest wpisywana na Listę, na wniosek zawierający dane, o których mowa w art. 9, złożony nie później niż w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. 4. Osoba, o której mowa w ust. 1 po upływie pięciu lat od dnia wejścia w życie ustawy jest skreślana z Listy i traci prawo wykonywania zawodu psychologa, jeśli w okresie tym nie spełni warunku wskazanego w ust. 1.	niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia.
230.	Rozdział 7	W ustawie zostały pominięte zmiany w prawie oświatowym (w tym w rozporządzeniu MEN dotyczącym pracy psychologów w szkole). Konieczne jest dostosowanie ustaw regulujących system oświaty w tym ustawy Karta Nauczyciela. Można również dodać przepis zobowiązujący ministra ds. oświaty do dostosowania przepisów wykonawczych, czyli rozporządzeń, zwłaszcza w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. W § 24 tego rozporządzenia należy rozdzielić zadania psychologa i pedagoga i zaktualizować z brzmieniem ustawy. Czyli m.in.: 1. Prawo do wykonywania zawodu		<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Zmiany wynikowe zostały wprowadzone do ustawy Prawo oświatowe oraz ustawy Karta Nauczyciela, a ich treść została wypracowana z Ministerstwem Edukacji Narodowej.

		psychologa w szkole przysługuje psychologowi w myśl rozumienia niniejszej ustawy z nadanym prawem w Izbie 2. Zadania psychologa w szkole powinny być zgodne z art. 22. niniejszej ustawy 3. Określenie prowadzenia dokumentacji psychologa w szkole zgodnie z art. 27 niniejszej ustawy. Analogicznie do zmian w prawie dotyczącym oświaty, należy przeanalizować w jaki sposób wprowadzenie ustawy może wpłynąć na szczególne przepisy związane z psychologami pracującymi w służbach mundurowych.		
Polskie Towarzystwo Psychologii Klinicznej				
231.	Art.22.4 Na podstawie odrębnych przepisów psycholog może uzyskać dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, w szczególności może uzyskać tytuł specjalisty w określonej dziedzinie psychologii po odbyciu szkolenia określonego programem specjalizacji i złożeniu egzaminu państwowego lub po uznaniu równorzędnego tytułu specjalisty uznanego za granicą.	Proponuję zmianę treści art.22 pkt.4 – ze względów merytorycznym i roli psychologa w opiece zdrowotnej – proponuję zmianę treści pkt.4 i wprowadzenie dodatkowego - odrębnego punktu w projekcie ustawy o zawodzie psychologa. Uzyskanie tytułu specjalisty psychologii klinicznej, którego egzamin odbywa się tak samo jak inne specjalności medyczne w Centrum Egzaminów Medycznych kwalifikuje psychologa klinicznego jako zawód medyczny. W związku z tym powinien podlegać regulacjom Ministerstwa Zdrowia. Program specjalizacji z psychologii klinicznej i zdany egzamin państwowy w CEM w Łodzi.	Proponujemy dodać dodatkowy punkt o brzmieniu: Psycholog kliniczny, który posiada tytuł specjalisty w dziedzinie psychologii klinicznej posiada kompetencje i kwalifikacje do udzielania świadczeń zdrowotnych w zakresie wiedzy i umiejętności określonych w programie specjalizacji i jest osobą wykonującą zawód medyczny. Minister właściwy do spraw zdrowia, po zasięgnięciu opinii Samorządu Zawodowego Psychologów, określi w drodze rozporządzenia zasady i standardy udzielania świadczeń zdrowotnych przez psychologów klinicznych wykonujących usługi psychologiczne w opiece zdrowotnej.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Projekt reguluje zasady uzyskiwania prawa wykonywania zawodu psychologa. Wszelkie inne specjalizacje czy kwalifikacje wynikające z przepisów odrębnych ustaw pozostają poza zakresem przedmiotowym projektu.

		(https://www.cmkp.edu.pl/wp-content/uploads/2023/08/006-Psychologia-kliniczna-program-podstawowy-2023-podpisane.pdf) <u>Kompetencje zawodowe wymagane od specjalisty psychologii klinicznej będące wynikiem ukończenia szkolenia specjalizacyjnego zgodnego z programem specjalizacji i zdany w CEM w Łodzi egzamin specjalizacyjny w dziedzinie psychologii klinicznej są zgodne z definicją czynności mieszczących się w definicji świadczenia zdrowotnego. -określanego przez regulacje MZ. Szkolenie specjalizacyjne w dziedzinie psychologii klinicznej jako dyscypliny w ochronie zdrowia podlega Centrum Medycznego Podyplomowego Kształcenia CMKP MZ. Istnieją regulacje prawne w ww. sprawie w MZ. Tryb i procedura kształcenia psychologów w ochronie zdrowia w krajach UE są odrębne i wskazują na konieczność ukończenia studiów psychologicznych na poziomie uniwersyteckim, a w dalszej kolejności konieczność odbycia szkolenia podyplomowego regulowanego odrębnymi rozporządzeniami państwowymi, zapewniającymi odrębność regulacji kształcenia i kompetencji zawodowych psychologów w opiece zdrowotnej regulowanego</u>		
Instytut Psychologii Stosowanej, Uniwersytet Jagielloński				

232.	Art. 3 Ilekróć w ustawie jest mowa o: 1) dokumentacji psychologicznej – należy przez to rozumieć zbiór wszystkich materiałów zebranych w czasie udzielania odbiorcy świadczeń psychologicznych tych świadczeń przez psychologa;	Doprecyzowania wymaga pojęcie dokumentacji psychologicznej. W trakcie udzielania świadczeń psychologicznych wykonywane zbierany jest materiał, który stanowi materiał źródłowy (analogicznie jak w Laboratorium), objęty tajemnicą zawodową, podlegający ochronie danych osobowych, prawom użytkowania zgodnie licencjami wydawniczymi, który powinien być wydzielany z dokumentacji psychologicznej (np. zapiski psychologa, arkusze testów psychologicznych).	Proponujemy brzmienie: Ilekróć w ustawie jest mowa o: 1) dokumentacji psychologicznej – należy przez to rozumieć zbiór wszystkich materiałów zebranych w czasie udzielania odbiorcy świadczeń psychologicznych tych świadczeń przez psychologa, wydzielany do części ogólnej (udostępnianej) i części szczegółowej (nieudostępnianej). 2) Do części ogólnej dokumentacji psychologicznej należy zaliczyć opis udzielonego świadczenia, jego wynik, podsumowanie, wnioski, raport lub opinię psychologiczną z przeprowadzonej obserwacji, procesu diagnozowania. 3) Do części szczegółowej należy zaliczyć materiał badawczy, w tym zapiski psychologa, wytwory osoby podlegającej świadczeniom, wypełnione próby i testy psychologiczne. Zasady przechowywania i udostępniania szczegółowej części historii choroby ustala Samorząd Zawodowy. 4) Dokumentacja ma często charakter elektroniczny, co wymaga zabezpieczenia używanego sprzętu oraz nośników.	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Projektodawca nie widzi zasadności zmiany definicji dokumentacji psychologicznej poprzez zawężanie jej pojęcia. Z prawa do dostępu do dokumentacji psychologicznej wyłączono natomiast arkusze testów psychologicznych i notatki robocze psychologa o znaczeniu krótkotrwałym.
233.	Art. 3. Ilekróć w ustawie jest mowa o: psychologicznych – należy przez to rozumieć:	Proponujemy zmianę ze względu na wprowadzenie merytorycznej poprawności w zgodzie z literaturą i standardami w kształceniu i usług psychologicznych w UE.	Proponujemy zapis: a) testy psychologiczne – wystandaryzowane, obiektywne, ilościowe i jakościowe, o sprawdzonej trafności i rzetelności techniki pomiaru właściwości psychologicznych,	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> uzupełniono pojęcie „innych metod i technik psychologicznych”.

	a) testy psychologiczne – wystandaryzowane, obiektywne, o sprawdzonej trafności i rzetelności techniki pomiaru właściwości psychologicznych, b) inne techniki psychologiczne techniki służące diagnozie psychologicznej, które obejmują w szczególności: rozmowę, wywiad, obserwację, analizę próbek zachowania, eksperyment kliniczny;	W procesie prowadzenia diagnozy psychologicznej zgodnie z praktyką opartą na naukowych dowodach zachodzi konieczność zbierania kompleksowych danych jakościowych (metoda idiograficzna) ilościowych (metoda nomotetyczna, psychometryczna). W praktyce psychologicznej mają zastosowanie również różne rodzaje eksperymentów: od eksperymentu laboratoryjnego, po eksperyment naturalny (w przebiegu zjawiska, wywołanego i kontrolowanego, ale w warunkach naturalnych dla środowiska osoby), po eksperyment kliniczny (kliniczne badanie eksperymentalne),	b) inne metody i techniki psychologiczne – techniki służące przeprowadzeniu procesu diagnozy psychologicznej, które obejmują w szczególności: rozmowę, wywiad, metoda biograficzna, obserwację, analizę próbek zachowania, techniki projekcyjne, genogram, eksperyment kliniczny; eksperyment naturalny (społeczny), laboratoryjny	
234.	Art. 20. Do zadań opiekuna należy w szczególności: 1) doradztwo w zakresie ukierunkowania rozwoju zawodowego; 2) kształtowanie pożądanych zachowań i wartości spójnych z istotą wykonywanej profesji oraz obowiązującymi przepisami; 3) wsparcie psychologa, w szczególności w zakresie wydawania psychologicznych opinii i orzeczeń oraz doboru metod diagnostycznych i metod pracy;	W punkcie 3 brak pełnego odniesienia do usług psychologicznych. Oprócz opiniowania i orzekania świadczeniami psychologicznymi są diagnoza psychologiczna, poradnictwo, interwencja kryzysowa, a także inne formy pomocy psychologicznej.	Proponujemy wprowadzić brzmienie: 3) wsparcie psychologa, w szczególności w zakresie wydawania psychologicznych opinii i orzeczeń, procesu opracowywania diagnozy psychologicznej oraz planowania i wdrażania pomocy psychologicznej.	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> We wskazanym przepisie wykreślono wyrażenie „wydawania psychologicznych opinii i orzeczeń” obecny art. 21 projektu.

	4) monitorowanie postępów w nabywaniu umiejętności zawodowych.			
235.	Art.22.1 Art. 22. 1. Wykonywanie zawodu psychologa polega na udzielaniu świadczeń psychologicznych. 2. Świadczeniami psychologicznymi są następujące działania: 1) diagnoza psychologiczna, polegająca na rozpoznawaniu za pomocą metod psychologicznych, opartych na dowodach naukowych, właściwości funkcjonowania psychologicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych oraz jego psychologicznych przyczyn i skutków;	Proponujemy zmianę ze względu na wprowadzenie merytorycznej poprawności w definiowaniu pojęć obecnych i ugruntowanych w psychologii jako nauce, także stosowanej w ochronie zdrowia. W podręcznikach psychologii jako nauki stosowanej, także w ochronie zdrowia pojęciem precyzyjniej oddającym zakres treści wykonywanych działań i zadań psychologa w opiece zdrowotnej jest pojęcie usług psychologicznych. Zgodnie z literaturą i standardami UE psychologowie kliniczni w opiece zdrowotnej i edukacji, z racji posiadanych specjalistycznych kompetencji, zapewniają specjalistyczną diagnozę i terapię psychologiczną w różnych środowiskach, w tym w prywatnych praktykach, szpitalach i klinikach zdrowia psychicznego, często współpracując z innymi pracownikami służby zdrowia. Ich praca również obejmuje doradztwo zawodowe, radzenie sobie z problemami edukacyjnymi i pomaganie klientom w osiągnięciu zrównoważonego i satysfakcjonującego życia.	Proponujemy brzmienie art.22.2 pkt 2 2.Usługami psychologicznymi są następujące działania: Reszta bez zmian jak dotychczas diagnoza psychologiczna, polegająca na rozpoznawaniu za pomocą metod psychologicznych, opartych na dowodach naukowych, właściwości funkcjonowania psychologicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych oraz jego psychologicznych przyczyn i skutków; opiniowanie psychologiczne, polegające na opisie aktualnego funkcjonowania psychologicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych, sporządzonego na piśmie na podstawie przeprowadzonego badania psychologicznego; orzekanie psychologiczne, polegające na formułowaniu na piśmie diagnozy psychologicznej o aktualnym funkcjonowaniu odbiorcy świadczeń psychologicznych na podstawie przepisów odrębnych; udzielanie pomocy psychologicznej, polegającej na stosowaniu celowych i planowanych form oddziaływania z psychologicznego ukierunkowanych na rozwój, podnoszenie jakości życia, profilaktykę, zachowanie i przywracanie zdrowia psychicznego, zapobieganie, zmniejszanie i usuwanie nieprawidłowości dotyczących zdrowia psychicznego odbiorcy świadczeń	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Definicja została wypracowana ze środowiskiem psychologów, przy uwzględnieniu specyfiki każdego obszaru psychologii. Określenie „świadczenie” w większym stopniu oddaje charakter czynności wykonywanych przez psychologów na rzecz odbiorców niż określenie „usługa”.

			psychologicznych oraz wsparcie w sytuacji doświadczenia kryzysu, traumy lub stresu.	
236.	Art. 7 ust. 1., pkt 2 (dotyczący prawa wykonywania do zawodu) Wpis na Listę obejmuje: 1) imię (imiona) i nazwisko; 2) numer i datę wpisu na Listę.	Należy doprecyzować nadawanie prawa wykonywania zawodu. Numer wpisu na listę i numer prawa do wykonywania zawodu nie są tożsame.	Art. 7. 1. zamienić na brzmienie: "Art. 7. 1. Wpis na Listę obejmuje: 1) imię (imiona) i nazwisko; 2) numer prawa do wykonywania zawodu; 3) datę wpisu na Listę.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Projekt nie wprowadza pojęcia numeru prawa wykonywania zawodu, a jedynie numer wpisu do Rejestru. Oprócz danych osobowych psychologa terminem identyfikacyjnym będzie numer wpisu do Rejestru.
237.	Art.22.1 Pkt.4 Na podstawie odrębnych przepisów psycholog może uzyskać dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, w szczególności może uzyskać tytuł specjalisty w określonej dziedzinie psychologii po odbyciu szkolenia określonego programem specjalizacji i złożeniu egzaminu państwowego lub po uznaniu równorzędnego tytułu specjalisty uznanego za granicą.	Proponuję zmianę - wprowadzenie dodatkowego punktu. Uzyskanie tytułu specjalisty psychologii klinicznej sprawia, że wykonywana przez psychologa praca kwalifikowana jest jako zawód medyczny (uzyskanie statusu specjalisty psychologa klinicznego) i podlega regulacjom Ministra Zdrowia. Jeśli zawód medyczny nie odnosi się tylko do psychologów klinicznych, ale do wszystkich pracujących w ochronie zdrowia to powinien to być odrębny punkt mówiący o tym, że psycholog pracujący w ochronie zdrowia wykonuje zawód medyczny podlegający regulacjom Ministra Zdrowia.	Proponujemy brzmienie: 4. Na podstawie odrębnych przepisów psycholog może uzyskać dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, w szczególności może uzyskać tytuł specjalisty w określonej dziedzinie psychologii po odbyciu szkolenia określonego programem specjalizacji i złożeniu egzaminu państwowego lub po uznaniu równorzędnego tytułu specjalisty uznanego za granicą. Psycholog posiadający tytuł specjalisty w dziedzinie psychologii klinicznej uzyskuje kompetencje i kwalifikacje niezbędne do udzielania świadczeń zdrowotnych w zakresie wiedzy i umiejętności określonych w programie specjalizacji i jest osobą wykonującą zawód medyczny. Minister właściwy do spraw zdrowia, po zasięgnięciu opinii Samorządu Zawodowego Psychologów, określi w drodze rozporządzenia zasady i standardy udzielania świadczeń zdrowotnych przez psychologów posiadających tytuł specjalisty w dziedzinie psychologii klinicznej, z uwzględnieniem wiedzy i	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Projekt reguluje zasady uzyskiwania prawa wykonywania zawodu psychologa. Wszelkie inne specjalizacje czy kwalifikacje wynikające z przepisów odrębnych ustaw pozostają poza zakresem przedmiotowym projektu. Przepis został usunięty z projektu.

			umiejętności wskazanych w programie specjalizacji w tej dziedzinie.	
238.	Art.22.1 Pkt.4 4) udzielanie pomocy psychologicznej, polegającej na stosowaniu form oddziaływania z psychologicznego ukierunkowanych na rozwój, podnoszenie jakości życia, profilaktykę, zachowanie i przywracanie zdrowia psychicznego, zapobieganie, zmniejszanie i usuwanie nieprawidłowości dotyczących zdrowia psychicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych oraz wsparcie w sytuacji doświadczenia kryzysu, traumy lub stresu.	Wymagana merytoryczna poprawność w zgodzie z literaturą i standardami w kształceniu i usług psychologicznych w UE. Psychologowie w opiece zdrowotnej w UE podlegają państwowym regulacjom, aby zapewnić wysoką jakość, interwencje psychologiczne oparte na naukowych dowodach.	Proponujemy zmianę brzmienia: Pkt 4) „udzielanie pomocy psychologicznej, polegającej na stosowaniu celowych i planowanych form oddziaływania psychologicznego, ukierunkowanych na rozwój, podnoszenie jakości życia, profilaktykę, zachowanie i przywracanie zdrowia psychicznego, zapobieganie, zmniejszanie i usuwanie nieprawidłowości dotyczących zdrowia psychicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych, oddziaływań psychologicznych wobec dzieci i młodzieży polegających na wspomaganiu rozwoju i łagodzeniu trudności rozwojowych , prowadzeniu programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową , oddziaływań polegających na psychospołecznej rehabilitacji wobec odbiorców świadczeń psychologicznych tj. osób z zaburzeniami psychicznymi oraz interwencja kryzysowa i wsparcie psychologiczne w sytuacji doświadczenia kryzysu, traumy lub stresu.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Projektodawca dążył do formułowania definicji legalnej w sposób możliwie szeroki, aby obejmowała swoim zakresem możliwie jak największą grupę form i czynności, aby zapewnić jej elastyczność (unikanie formułowania przepisów w sposób kazuistyczny).
239.	Art. 24. 1. Podjęcie i wykonywanie świadczeń psychologicznych następuje za pisemną zgodą odbiorcy świadczeń psychologicznych, po uprzednim poinformowaniu odbiorcy świadczeń psychologicznych o jego prawach oraz celu i	Zapis sugeruje, że punkt 2 dotyczy małoletniego także z zachowanymi pełnymi prawami. Co do zasady świadczenia psychologiczne są dobrowolne, a w przypadku dzieci są możliwe w przypadku zgody dziecka na współpracę. Osoba powyżej 16 r.ż. ma prawo zgody lub sprzeciwu w świadczeniach medycznych zgodnie z	Proponujemy wprowadzić brzmienie ust 4: Po udzieleniu świadczeń psychologicznych psycholog informuje odbiorcę świadczeń psychologicznych lub jego przedstawiciela ustawowego o ich wynikach. W przypadku osób małoletnich informacja przekazywana jest opiekunowi prawnemu oraz małoletniemu, adekwatnie do wieku i dojrzałości dziecka. Dodać ustęp 5:	<u>Uwaga uwzględniona</u> Uzupełniono przepisy dotyczące zgody małoletniego.

	zakresie planowanych świadczeń psychologicznych. 2. W przypadku, gdy odbiorca świadczeń psychologicznych jest małoletni, częściowo lub całkowicie ubezwłasnowolniony, zgodę wyraża na piśmie jego przedstawiciel ustawowy, po otrzymaniu informacji o prawach odbiorcy świadczeń psychologicznych oraz celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych.	ustawą o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta. Przyjęta przez RP Konwencja o Prawach Dziecka w art. 12 gwarantuje dziecku "prawo do swobodnego wyrażania własnych poglądów we wszystkich sprawach dotyczących dziecka" adekwatnie do możliwości i dojrzałości dziecka.	Uzyskanie na świadczenia psychologiczne zgody małoletniego jest konieczne. W przypadku ukończenia 16 r.ż. małoletni ma prawo sprzeciwu do udzielenia świadczeń psychologicznych. Przy braku jasności co do zgody między opiekunem prawnym a małoletnim wymagana jest zgoda odpowiedniego Wydziału Sądowego.	
240.	Art. 26. 1. Psycholog jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystko, o czym dowiedział się w związku z udzielaniem świadczeń psychologicznych oraz do ochrony danych osobowych uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu. 2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy: 1) wynika to z odrębnych przepisów; 2) zachowanie tajemnicy może stanowić niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia odbiorcy	Zastrzeżenia budzi punkt 5. Świadczenia psychologiczne są objęte tajemnicą zawodową. W orzecznictwie słusznie podkreśla się, że wszelkie dane o stanie zdrowia należą do tzw. danych sensytywnych, a zatem ich ochrona powinna być gwarantowana nie tylko w aktach rangi ustawowej, ale także w aktach hierarchicznie najwyższych, w ramach szeroko pojętego prawa do ochrony życia prywatnego (por. art. 47 Konstytucji RP). Narażanie psychologa, jako przedstawiciela zawodu zaufania publicznego na konieczność ujawniania danych będących w jego dyspozycji, w roli np. świadka procesu sądowego powinno mieć charakter incydentalny i odbywać się na ostatnich etapach czynności	Proponujemy wykreślić punkt 5.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Mając na względzie specyfikę udzielania świadczeń psychologicznych odbiorcy nie można odebrać prawa zwolnienia z tajemnicy w uzasadnionych sytuacjach.

	świadczeń psychologicznych lub innych osób; 3) zachodzi potrzeba przekazania innemu specjalście niezbędnych informacji o odbiorcy świadczeń psychologicznych związanych z udzielanym świadczeniem psychologicznym; 4) świadczenie psychologiczne zostało wykonane na zlecenie podmiotu, uprawnionego na podstawie odrębnych przepisów; 5) odbiorca świadczeń psychologicznych lub jego przedstawiciel ustawowy wyrażą pisemną zgodę na ujawnienie tajemnicy, po uprzednim poinformowaniu ich o skutkach jej ujawnienia.	procesowych, a nie stanowić początek czynności procesowych. dochodzeniowo-śledczy. Uchylenie tajemnicy na wniosek odbiorcy świadczeń generuje włączanie psychologa w spory i konflikty np. partnerskie, rodzicielskie, które z natury rzeczy powinny podlegać ocenie sądowej, z powoływaniem biegłych sądowych. W przypadku dzieci oraz młodzieży zapis generuje niebezpieczeństwo naruszania granic małoletnich, którzy jako podmiot świadczeń psychologicznych powinni mieć zapewnione elementarne poczucie bezpieczeństwa i zaufania (z oczywistych powodów naruszone psycholog będzie zwalniany z tajemnicy przez rodzica/opiekuna np. wbrew woli dziecka/nastolatka).		
Niezależny Związek Zawodowy Oświata Polska				
241.	<u>Art. 2 pkt 1</u> Brzmienie wg projektu: <i>„Art. 2. Przepisy ustawy nie naruszają wynikających z odrębnych przepisów: 1) uprawnień i obowiązków osób, które ukończyły studia magisterskie na kierunku</i>	Proponowana regulacja jest enigmatyczna i trudna do interpretacji. Zaproponowane brzmienie projektu ustawy budzi wątpliwości, czy do zatrudnienia w jednostce oświaty na stanowisku nauczyciela psychologa wymagane jest jedynie spełnienie wymagań kwalifikacyjnych wynikających z przepisów oświatowych (rozporządzenia MEiN z dnia 14 września 2023 r. w sprawie	Wykreślić i dodać przepis przejściowy: <i>„Ile kroć w dotychczasowych przepisach jest mowa o spełnieniu warunków określone w art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. z 2019 r. poz. 1026), należy przez to rozumieć uzyskanie prawa do wykonywania zawodu psychologa na mocy niniejszej ustawy”</i>	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Art. 2 pkt 1 umieszczony na początku projektu ustawy nie należy do przepisów przejściowych, lecz określa stosunek regulacji zawartych w projekcie, do uprawnień i obowiązków osób, które ukończyły studia magisterskie na kierunku psychologia, przewidzianych w odrębnych przepisach.

	psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra;"	szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli), czy też również uzyskanie prawa do wykonywania zawodu psychologa zgodnie z projektem ustawy.		
242.	Art. 3 pkt 1 Brzmienie wg projektu: „Art. 3. Ilekcioć w ustawie jest mowa o: 1) dokumentacji psychologicznej – należy przez to rozumieć zbiór wszystkich materiałów zebranych w czasie udzielania odbiorcy świadczeń psychologicznych tych świadczeń przez psychologa;"	Projekt nie definiuje, czym są „materiały” i czym ich „zbieranie”, ani też jaki konkretnie przedział czasowy obejmuje sformułowanie „w czasie udzielania odbiorcy świadczeń psychologicznych”, zatem podejmuje próbę wyjaśniania nieznanego przez nieznanego. W szczególności nie wyjaśnia, czy w skład „dokumentacji psychologicznej” wchodzi jedynie przedmioty materialne („materiały”), a i to tylko wówczas, gdy zostały osobiście „zebrane” przez psychologa, czy również informacje przesyłane bez nośników materialnych (pliki komputerowe) albo dokumenty lub ich kopie jedynie udostępnione psychologowi przez placówkę, w której wykonuje zawód, takie jak: a) dokumentacja oświatowa, opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej, świadectwa szkolne, dokumentacja medyczna; b) dokumentacja zebrana przez jednostkę systemu oświaty, w której pracuje psycholog przy rekrutacji lub przez wychowawców i innych nauczycieli w trakcie bieżącej pracy z uczniem, a nie bezpośrednio i osobiście przez psychologa, c) informacje (pliki komputerowe) przechowywane na nośnikach odległych (chmurowych), fizycznie nieposiadane przez psychologa, d) dokumenty wytworzone, a nie zebrane przez	„„Art. 3. Ilekcioć w ustawie jest mowa o: 1) dokumentacji psychologicznej – należy przez to rozumieć zbiór wszystkich materiałów pochodzących od odbiorcy świadczeń psychologicznych, zebranych przez psychologa;"	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Zgodnie z nowym brzmieniem art. 3 pkt 1 projektu przez dokumentację psychologiczną należy rozumieć zbiór wszystkich materiałów zebranych w związku z udzielaniem przez psychologa świadczeń psychologicznych. Projektodawca nie widzi zasadności zmiany definicji dokumentacji psychologicznej poprzez zawężanie jej pojęcia. Z prawa do dostępu do dokumentacji psychologicznej wyłączono natomiast arkusze testów psychologicznych i notatki robocze psychologa o znaczeniu krótkotrwałym.

		psychologa (notatki, robocze obliczenia wyników testów), e/ dzienniki zajęć prowadzone przez nauczyciela psychologa i listy obecności na tych zajęciach. Ponadto proponowane brzmienie wyłącza z zakresu dokumentacji materiały zebrane przez psychologa w czasie innym niż udzielanie odbiorcy świadczeń psychologicznych – co również jest trudne do interpretacji, np. czy w skład tak rozumianej dokumentacji wchodzi materiały zebrane przez psychologa poza sesją z osobą, np. pochodzące od rodziców, opiekunów, wychowawców osoby poddawanej oddziaływaniu psychologicznemu lub dokumenty wytworzone przez psychologa takie jak szkice, pisma, projekty robocze opinii, orzeczeń. Projekt nie wymaga, by „materiały” w ogóle dotyczyły odbiorcy świadczeń. Dotychczasowy kształt projektu nakazuje – w art. 27 ust. 2 – ujawnienie osobom poddanym oddziaływaniom np. surowych wyników testów, roboczych arkuszy obliczeń, samych arkuszy testowych, notatek z sesji czy też przechowywania przez kilka lat nośników z roboczymi nagraniami sesji (gdyż są to materiały „zebrane” przez psychologa), lecz już bez obowiązku przechowywania przez kilka lat tych samych nagrań, lecz od początku rejestrowanych na nośnikach zdalnych (chmurowych). Tak daleko idąca regulacja wydaje się nie chronić dobra odbiorców świadczeń psychologicznych ani narzędzi	

		testowych, dostępnych jedynie dla psychologów. Już samo włączenie informacji o osobie do zbioru danych sprawia, że zastosowanie znajdują przepisy RODO, w tym obowiązki informacyjne. Dlatego też wskazane byłoby nie włączać części materiałów (roboczych notatek, roboczych projektów pism i projektów opinii) do zbioru danych (dokumentacji psychologicznej) i niszczyć je gdy tylko przestaną być potrzebne, a do zbioru danych włączać jedynie końcowe rezultaty (wyniki badań, gotowe opinie i gotowe pisma). Trudny w interpretacji jest też termin „w czasie udzielania świadczeń psychologicznych” – nie wiadomo, czy chodzi wyłącznie o czas sesji z osobą, czy również o czas przygotowania się do sesji lub wytworzenia materiałów (notatek, przeliczenia wyników badań) po sesji, jak też np. czas posiedzenia zespołu nauczycieli opracowującego indywidualny plan edukacyjno-terapeutyczny lub wielospecjalistyczną ocenę poziomu funkcjonowania ucznia, o których mowa w art. 127 ust. 3 ustawy Prawo oświatowe oraz rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym – i czy te elementy również		

		składają się na udzielenie świadczenia psychologicznego, czy też nie. W projekcie ustawy nie sprecyzowano celu przechowywania dokumentacji psychologicznej, czy też korzyści, jaka miałaby wynikać z jej przechowywania. Sprawia to, że trudne jest zaproponowanie innego brzmienia omawianego przepisu – nie wydaje się, by regulacja nakazująca przechowywanie bardzo osobistych informacji o kliencie (informacji wychowawczych i rodzinnych, notatek z sesji) była w każdych okolicznościach niezbędna; wydaje się, że wystarczające byłoby przechowywanie dokumentów i materiałów służących do wydania opinii psychologicznej, orzeczenia psychologicznego, opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznej, wielospecjalistycznej diagnozy poziomu funkcjonowania ucznia i indywidualnego planu edukacyjno-terapeutycznego. Pozostałe informacje – w interesie klienta / odbiorcy świadczeń psychologicznych – wręcz nie powinny być włączane do dokumentacji psychologicznej.		
243.	Art. 3 Brak definicji „odbiorcy świadczeń psychologicznych”, pomimo że terminem tym posługuje się projektodawca.	Projektodawca w licznych przepisach odwołuje się do obowiązków psychologa wobec odbiorcy świadczeń psychologicznych. Nie reguluje jednak, czy odbiorcą tych świadczeń, np. w jednostce oświaty, jest dyrektor tej jednostki, konsultujący z psychologiem konkretne oddziaływania wychowawcze wobec	Proponowane zdefiniowanie: „odbiorcą świadczeń psychologicznych jest podmiot zawierający z psychologiem umowę, której elementem są świadczenia psychologiczne, podmiot, któremu psycholog udziela pomocy psychologicznej, jak też osoba poddawana opiniowaniu, diagnozie, orzekaniu lub której psycholog udziela pomocy psychologicznej”	Uwaga nieuwzględniona Projekt wprowadza definicję “odbiorcy świadczeń psychologicznych” (art. 3 pkt 3 obecnego brzmienia projektu). Odbiorcą świadczeń psychologicznych może być tylko osoba fizyczna lub grupa osób fizycznych objęta świadczeniami psychologicznymi.

		uczniów lub wychowanków; przedstawiciele ustawowi lub rodzice ucznia lub wychowanka, którym psycholog udziela wsparcia i pomocy w oddziaływaniach wychowawczych; inni nauczyciele, którym psycholog udziela wsparcia i pomocy w oddziaływaniach wychowawczych; wreszcie sam uczeń lub wychowanek. Szkoły (w tym przedszkola) mają prawny obowiązek współpracować m.in. z poradnią psychologiczno-pedagogiczną poprzez udzielanie opinii o uczniach diagnozowanych przez poradnię. Nie wydaje się celowe ani nawet potrzebne każdorazowe informowanie małoletniego o zasięgnięciu takiej opinii w toku postępowania diagnostycznego (wystarczy poinformowanie przedstawicieli ustawowych). Projekt ustawy nie reguluje wielu konfliktów praw i obowiązków pomiędzy rolami: ucznia (wychowanka), rodzica, przedstawiciela ustawowego, nauczyciela, dyrektora jednostki oświaty – a wręcz generuje te konflikty. Brak regulacji sprawia, że nauczyciel psycholog, któremu dyrektor jednostki oświaty wydał polecenie obserwacji zajęć, zebrania informacji, rozmowy z nauczycielami, diagnozy sytuacji wychowawczej w klasie (oddziale), a następnie zaproponowania rozwiązania dotyczącego np. konfliktów między uczniami – znajduje się w sytuacji konfliktu między dobrami i obowiązkami prawnymi. Z jednej strony, jako nauczyciel jednostki		

		oświaty obowiązany jest współdziałać w procesie wychowawczym i wykonać polecenie, współdziałając dla dobra uczniów – identycznie jak każdy inny nauczyciel. Z drugiej strony projekt ustawy nakazuje mu najpierw zebrać pisemną (!) zgodę od uczniów i przedstawicieli ustawowych na jakiegokolwiek badania (w tym mieszczą się również obserwacje) i interwencje (zatem również rozmowy) – i to po wyjaśnieniu ich celu – a następnie utrzymywać w tajemnicy wnioski z obserwacji i bez pisemnej zgody dysponentów tajemnicy nie dzielić się z przełożonym (ani z innymi nauczycielami) propozycjami rozwiązania konfliktu wychowawczego. Nie wydaje się, by taki był cel zatrudniania psychologów w jednostkach oświaty. Jest wręcz odwrotnie: o ile tajemnicą należy objąć informacje o charakterze osobistym, zebrane w indywidualnej rozmowie (a też z zastrzeżeniem, że w przypadku, gdy psycholog uzna, że ochrona małoletniego wymaga ujawnienia tych informacji – to mogą być ujawnione przełożonemu i innym specjalistom w granicach potrzeby), o tyle nie ma żadnego powodu, by wykonywanie zadania nauczyciela psychologa wynikającego z przepisów oświatowych, tj. wspierania innych nauczycieli w oddziaływaniach edukacyjnych i wychowawczych – miałyby być uzależnione od zgody wszystkich rodziców i wszystkich uczniów.		

244.	<u>Art. 6 ust. 3 pkt 6</u> Brzmienie wg projektu: <i>„[...] chyba że posiada obywatelstwo polskie lub ukończyła studia, o których mowa w art. 6 ust. 3 pkt 1, w języku polskim”</i>	Wymóg ukończenia studiów „w języku polskim” jest niedookreślony i trudny do weryfikacji, gdyż polskie uczelnie często realizują część zajęć (wykłady do wyboru, praktyki zawodowe, zajęcia z języków obcych) w językach obcych lub za granicą. Wystarczające byłoby odniesienie się do języka, w jakim została napisana i obroniona praca dyplomowa. W odniesieniu do absolwentów kilku kierunków studiów lub posiadaczy stopnia naukowego doktora zbędne jest wymaganie, aby praca dyplomowa była pracą na kierunku psychologia. Przykładowo wystarczającą znajomością języka polskiego cechuje się posiadacz tytułu licencjata filologii polskiej uzyskanego w Polsce, wywodzący uprawnienia zawodowe z jednolitych studiów magisterskich na kierunku psychologia ukończonych za granicą.	Proponowane nowe brzmienie: <i>„[...] chyba że posiada obywatelstwo polskie lub ukończyła studia wyższe i złożyła pracę dyplomową i egzamin dyplomowy w języku polskim albo przedstawiła i obroniła rozprawę doktorską w języku polskim”</i>	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Wskazany przepis został zmieniony. Zgodnie z obecnym art. 6 ust. 6 projektu, wymóg znajomości języka polskiego uważa się za spełniony, jeżeli wnioskodawca ukończył studia w języku polskim lub uzyskał świadectwo dojrzałości po zdaniu egzaminu dojrzałości w języku polskim. Powyższe kryteria są typowe w odniesieniu do urzędowego potwierdzania znajomości języka polskiego.
245.	<u>Art. 7 ust. 1</u> Brzmienie wg projektu: <i>„Art. 7. 1. Wpis na Listę obejmuje: 1) imię (imiona) i nazwisko; 2) numer i datę wpisu na Listę.”</i>	Celem jest jednoznaczne określenie tożsamości osoby wpisanej na listę, zwłaszcza w przypadku osób o popularnych imionach i nazwiskach. Identyfikacja osób numerem PESEL jest stosowana w przypadku innych powszechnie dostępnych rejestrach publicznych, np. w jawnych i powszechnie dostępnych księgach wieczystych. O ile numer PESEL powinien być elementem wpisu na listę, to nie musi być powszechnie dostępny (o czym dalej w uwadze do art. 8 ust. 1).	Proponowane nowe brzmienie: dodać pkt 3: <i>„3) numer PESEL lub w przypadku nieposiadania numeru PESEL – datę urodzenia”</i>	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Art. 7 ust. 1 określa dane z Rejestru, które są jawne (udostępniane do informacji publicznej), stąd wśród tych danych nie może być wymieniony numer PESEL. Do katalogu danych z art. 7 ust. 1 ma zastosowanie zasada minimalizacji danych, o której mowa w przepisach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o

				ochronie danych) (Dz. U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, str. 1 z późn. zm.).
246.	<u>Art. 8 ust. 1</u> Brzmienie wg projektu: <i>„Krajowa Rada udostępnia na stronie internetowej Krajowej Izby Psychologów, zwanej dalej „Krajową Izbą”, Listę obejmującą dane, o których mowa w art. 7 ust. 1.”</i>	Wyłączenie numeru PESEL z zakresu danych powszechnie dostępnych.	Proponowane nowe brzmienie: <i>„Krajowa Rada udostępnia na stronie internetowej Krajowej Izby Psychologów, zwanej dalej „Krajową Izbą”, Listę obejmującą dane, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1 i 2.”</i>	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Stanowisko jak wyżej.
247.	<u>Art. 21 ust. 1</u> Brzmienie wg projektu: <i>„Art. 21. 1. Od dnia wpisu na Listę psycholog wykonuje zawód samodzielnie.”</i>	Brzmienie zawarte w projekcie ustawy może być interpretowane w sposób wykluczający możliwość zespołowej pracy psychologa z innymi specjalistami – co jest wymagane m.in. w jednostkach oświaty (współpraca z pedagogiem, pedagogiem specjalnym, lekarzem). Proponowane brzmienie jednoznacznie umożliwia pracę psychologa w zespołach interdyscyplinarnych lub zespołach psychologów.	Proponowane nowe brzmienie: <i>„Art. 21. 1. Od dnia wpisu na Listę psycholog wykonuje zawód samodzielnie; może wykonywać zawód również w zespołach psychologów lub zespołach interdyscyplinarnych”</i>	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Wskazany przepis nie wyklucza możliwości współpracy psychologów w zespołach. Umieszczenie tej regulacji (obecnie w art. 22 ust. 1 projektu) w ramach przepisów regulujących współpracę psychologa z opiekunem, w sposób oczywisty ma na celu zaznaczenie samodzielności wykonywania zawodu, nawet w trakcie realizacji współpracy z opiekunem.
248.	<u>Art. 22 ust. 2 pkt 4</u> Brzmienie wg projektu: <i>„4) udzielanie pomocy psychologicznej, polegającej na stosowaniu form oddziaływania psychologicznego ukierunkowanych na rozwój, podnoszenie</i>	Definicja pomocy psychologicznej wskazana w art. 22 ust. 2 pkt 4 odpowiada powszechnie przyjętej definicji psychoterapii – oddziaływaniach psychologicznych ukierunkowanych na poprawę, przywracanie, zachowanie zdrowia psychicznego, jak też definicji psychoterapii z art. 5 ust. 2 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (<i>„Psychoterapia to celowe i planowane</i>	Proponowane nowe brzmienie: <i>„4) udzielanie pomocy psychologicznej (w tym psychoterapii i socjoterapii) oraz prowadzenie zajęć profilaktyki zdrowia psychicznego i profilaktyki uzależnień, polegającej na [...]”</i>	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Projektodawca rozszerzył katalog świadczeń psychologicznych o prowadzenie psychoterapii, która jest odrębnym świadczeniem psychologicznym od pomocy psychologicznej (por. obecny art. 23 ust. 2 pkt 5 z art. 23 ust. 2 pkt 4).

	jakości życia, profilaktykę, zachowanie i przywracanie zdrowia psychicznego, zapobieganie, zmniejszanie i usuwanie nieprawidłowości dotyczących zdrowia psychicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych oraz wsparcie w sytuacji doświadczenia kryzysu, traumy lub stresu”.	oddziaływania psychologiczne, zmierzające do złagodzenia lub usunięcia objawów zaburzenia oraz do poprawy funkcjonowania psychicznego i społecznego, wspierające dążenia jednostki lub rodziny do zdrowia i rozwoju, kierowane do osób z zaburzeniami psychicznymi”). Jednoznaczne umożliwienie psychologom prowadzenia psychoterapii wprost na podstawie proponowanej ustawy <u>wynika z konstytucyjnej ochrony praw nabytych</u>, tj. dotychczasowego uprawnienia psychologów wynikającego z art. 4 ust. 1 pkt 4 dotychczasowej ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów – która była wykonywana przez Rzeczpospolitą Polską w ten sposób, że w praktyce państwo nie ścigało psychologów za stosowanie psychoterapii, pomimo braku wpisu na listę. Zajęcia socjoterapeutyczne są obowiązkowymi zajęciami prowadzonymi w młodzieżowych ośrodkach socjoterapii (jednostkach oświaty), zaś zajęcia profilaktyczno-wychowawcze – również w innych jednostkach oświaty. Wskazane byłoby jednoznaczne wykazanie, że nauczyciele psycholog jest uprawniony do ich prowadzenia.		
249.	<u>Art. 22 ust. 3</u> Brzmienie wg projektu: „Psycholog może	Regulacja projektu ustawy stanowiąca o „uprawnieniach psychoterapeuty” i o „odrębnych przepisach” jest trudna lub wręcz niemożliwa do interpretacji, gdyż	Proponowane nowe brzmienie: „Psychoterapię (w tym socjoterapię) może prowadzić jedynie: 1) osoba uprawniona do wykonywania zawodu psychologa, 2) w podmiotach leczniczych lub na	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, tj. rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 13 czerwca 2017 r. w sprawie

	<i>prowadzić psychoterapię na podstawie odrębnych przepisów z zastrzeżeniem, że nie ogranicza to prawa do prowadzenia psychoterapii osobom z uprawnieniami psychoterapeuty nieposiadającym prawa do wykonywania zawodu psychologa.”</i>	obecnie „uprawnień psychoterapeuty” nie regulują żadne przepisy. Istnieje natomiast kilka podstaw prawnych do stosowania psychoterapii i kwalifikacji osób ją prowadzących w określonych jednostkach systemowych (co nie jest tożsame z „uprawnieniami psychoterapeuty”). Są to: • Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego, regulująca kwalifikacje wymagane od osób prowadzących psychoterapię wyłącznie w ramach podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej (art. 5 ust. 1-3), a więc w podmiotach leczniczych, • Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii – do której odnosi się art. 5 ust. 4 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, • Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – do której odnosi się art. 5 ust. 4 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, • Przepisy oświatowe, tj. ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (art. 9 ust. 2 ustawy), rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 14 września 2023 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (§22, §23, §33 dot. kwalifikacji wymaganych od nauczycieli młodzieżowych ośrodków wychowawczych, <u>młodzieżowych ośrodków socjoterapii</u>, okręgowych	<i>ich rzecz: ponadto osoba wskazana w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego, 3) w młodzieżowym ośrodku socjoterapii, młodzieżowym ośrodku wychowawczym i poradni psychologiczno-pedagogicznej: ponadto nauczyciel lub specjalista o kwalifikacjach uznanych za odpowiednie do rodzaju prowadzonych zajęć przez dyrektora jednostki oświaty.</i> <i>Prowadzenie psychoterapii (w tym socjoterapii) przez inne osoby i w innych okolicznościach jest zabronione.”</i> Propozycja alternatywna: „Prawo do wykonywania zawodu psychologa obejmuje prawo do prowadzenia psychoterapii. Psychoterapia może być prowadzona także poza zawodem psychologa przez osoby i w okolicznościach wskazanych przez przepisy o ochronie zdrowia psychicznego lub przepisy o systemie oświaty. Prowadzenie psychoterapii (w tym socjoterapii) przez inne osoby i w innych okolicznościach jest zabronione.”	specjalizacji w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia, tytuł specjalisty psychoterapii można uzyskać po odbyciu szkolenia specjalizacyjnego, do którego mogą przystąpić osoby po ukończeniu studiów na następujących kierunkach: lekarskim, pielęgniarstwie, położnictwie, psychologii, pedagogice, pracy socjalnej, socjologii, resocjalizacji oraz nauk o rodzinie. Uzyskanie tytułu specjalisty w dziedzinie psychoterapii nie jest zastrzeżone wyłącznie dla psychologów.

		ośrodkach wychowawczych, zakładów poprawczych, schronisk dla nieletnich oraz §29 dot. kwalifikacji wymaganych od nauczyciela psychologa) oraz przepisy regulujące zadania ww. ośrodków, w szczególności przewidujące prowadzenie w nich „zajęć socjoterapeutycznych” lub innych zajęć o charakterze terapeutycznym na podstawie indywidualnego planu edukacyjno-terapeutycznego (art. 2 pkt 6-7; art. 123 ust. 1 pkt 1 i ust. 2; art. 127 ust. 3 i ust. 19 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe; art. 90v ust. 3 i ust. 3a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty; §10-§60 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie niektórych publicznych placówek systemu oświaty (młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze). Pozostawienie psychoterapii poza regulacją ustawy o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów spowoduje lukę prawną i umożliwi stosowanie psychoterapii (i reklamę usług psychoterapeutycznych) przez		

		osoby nielegitymujące się jakimikolwiek kwalifikacjami, niepodlegające jakiegokolwiek odpowiedzialności zawodowej i mogące zagrażać zdrowiu swoich klientów. Obecne regulacje z art. 5 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego dotyczą jedynie kwalifikacji do prowadzenia psychoterapii w ramach podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej (w ramach podmiotów leczniczych) i nie regulują psychoterapii prowadzonej w ramach działalności gospodarczej czy tzw. działalności nierejestrowanej, o której mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców. Jednoznaczne umożliwienie psychologom prowadzenia psychoterapii wprost na podstawie proponowanej ustawy wynika z konstytucyjnej ochrony <u>praw nabytych</u>, tj. dotychczasowego uprawnienia psychologów wynikającego z art. 4 ust. 1 pkt 4 dotychczasowej ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów. Jest to szczególnie istotne w odniesieniu do prowadzenia		

		psychoterapii (w tym profilaktyki i socjoterapii) w ramach jednostek oświaty (poradni psychologiczno-pedagogicznych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii i innych szkół i placówek specjalnych) – ponieważ regulacje dotyczące kwalifikacji wymaganych od nauczycieli w tych placówkach wynikają z rozporządzenia, a więc aktu niższej rangi niż ustawa.		
250.	Art. 23 Brzmienie wg projektu: „Za wykonywanie zawodu psychologa uważa się także prowadzenie przez psychologa: 1) badań naukowych i prac rozwojowych w dziedzinie psychologii; 2) działalności dydaktycznej w zakresie psychologii.”	Wg definicji z art. 22 ust. 2 pkt 4 jedną z form wykonywania zawodu psychologa jest pomoc psychologiczna polegająca na „stosowaniu form oddziaływania psychologicznego ukierunkowanych na rozwój”. Wynika z niej, że jedną z form wykonywania zawodu jest działalność wychowawcza i szkoleniowa, gdyż obie te formy są „ukierunkowane na rozwój”. Z proponowanego brzmienia art. 23 projektu ustawy wynika, że działalność dydaktyczna może być wykonywana jedynie w zakresie psychologii – co w zasadzie ogranicza się do kształcenia dorosłych. Tymczasem wychowanie i kształcenie dzieci i młodzieży, zwłaszcza w przedszkolach, szkołach i placówkach specjalnych – jest zadaniem interdyscyplinarnym i zespołowym i wymaga rozpoznawania i rozwiązywania problemów związanych z funkcjonowaniem młodego człowieka. Pełnienie funkcji nauczyciela wymaga rozpoznawania silnych i słabych stron uczniów, indywidualizacji metod pracy, współtworzenia indywidualnej	Proponowane nowe brzmienie: <i>po pkt 2 dodać kolejne punkty: „3) wykonywanie zawodu nauczyciela [ewentualnie z dodatkiem: w specjalnym: przedszkolu, szkole lub placówce lub w poradni psychologiczno-pedagogicznej]; 4) kierowanie jednostką organizacyjną świadczącą usługi psychologiczne i wykonywanie bezpośredniego nadzoru fachowego nad pracą psychologów; 5) pełnienie funkcji opiekuna psychologa; 6) pełnienie funkcji dyrektora lub wicedyrektora jednostki systemu oświaty; 7) wykonywanie działalności opiekuńczo-wychowawczej lub szkoleniowej.</i>	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Zgodnie z obecnym art. 24 (wcześniej art. 23) za wykonywanie zawodu psychologa uważa się również: prowadzenie przez psychologa działalności w zakresie doskonalenia zawodowego psychologów; kierowanie przez psychologa pracą zawodową osób wykonujących zawód psychologa; sprawowanie funkcji z wyboru w organach samorządu psychologów lub wykonywanie pracy na rzecz tego samorządu w zakresie realizacji jego zadań.

		wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia, współtworzenia indywidualnego planu edukacyjno-terapeutycznego dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego – powinno być więc uznawane za wykonywanie zawodu psychologa w co najmniej takim samym stopniu, jak wykonywanie badań naukowych czy prowadzenie zajęć dydaktycznych na wyższej uczelni. To samo dotyczy kierowania jednostkami systemu oświaty, jest to praca wymagająca ścisłych kontaktów z uczniami i rodzicami, rozpoznawania problemów wychowawczych i współdziałania z zespołem specjalistów. Jednym z kolejnych przykładów jest zatrudnienie psychologa posiadającego dodatkowe kwalifikacje na stanowisku pedagoga specjalnego (nauczyciela logopedy), którego zadaniem – identycznie jak nauczyciela psychologa – jest m.in. terapia zaburzeń mowy, także na poziomie terapii lęku oraz współudział w procesie diagnostycznym i terapeutycznym i sporządzaniu opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej. Praca tego rodzaju również powinna być uznana za wykonywanie zawodu psychologa, niezależnie od nazwy zajmowanego stanowiska. W celu jednoznaczności wskazane byłoby rozwinięcie projektu ustawy w proponowany sposób, w przeciwnym		

		przypadku istnieje ryzyko jej interpretacji na niekorzyść psychologów wykonujących wskazane wyżej funkcje.		
251.	<u>Art. 24 ust. 1</u> Brzmienie wg projektu: <i>„Podjęcie i wykonywanie świadczeń psychologicznych następuje za pisemną zgodą odbiorcy świadczeń psychologicznych, po uprzednim poinformowaniu odbiorcy świadczeń psychologicznych o jego prawach oraz celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych.”</i>	Jedną z metod prowadzenia świadczeń psychologicznych, powszechnie stosowaną w sektorze oświaty są: rozmowa, zajęcia wychowawcze, pomoc w rozwiązywaniu konfliktów wewnątrzklasowych, zajęcia z profilaktyki uzależnień. Nie wydaje się zasadne, by tego rodzaju zajęcia, obowiązkowe i wymagane na mocy odrębnych przepisów, wymagały pisemnej zgody na ich przeprowadzenie. Pisemna zgoda powinna być wymagana w przypadku stosowania metod bardziej inwazyjnych, wiążących się z wyższym ryzykiem. Proponowana regulacja w brzmieniu jak w projekcie ustawy wzmacnia lęk i utrudnia zgłoszenie się na rozmowę, utrudnia pracę psychologa. Już obecnie w placówkach oświatowych zdarzają się sytuacje, gdy rodzic na wszelki wypadek <i>„nie życzy sobie jakichkolwiek kontaktów dziecka z psychologiem”</i> – podczas gdy prawnym obowiązkiem nauczyciela psychologa wynikającym ze stosunku pracy jest m.in. wspieranie innych nauczycieli, w tym pomoc w rozwiązywaniu konfliktów wychowawczych, nieformalne rozmowy z dziećmi podczas różnych okazji, prowadzenie zajęć (lekcji) wychowawczych, udział w dyżurach opiekuńczo-wychowawczych na przerwach, prowadzenie zastępstw na	Proponowane nowe brzmienie: <i>„Wykonywanie eksperymentów klinicznych oraz posługiwanie się innymi metodami stwarzającymi podwyższone ryzyko następuje za zgodą odbiorcy świadczeń psychologicznych, po uprzednim poinformowaniu odbiorcy świadczeń psychologicznych o jego prawach oraz celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych. Odbiorca świadczeń o ograniczonej zdolności do czynności prawnych może wyrazić zgodę samodzielnie”</i>	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Projekt wprowadza wymóg zgody wobec wszystkich udzielanych świadczeń psychologicznych, chyba że obowiązek poddania się świadczeniom psychologicznym wynika z odrębnych przepisów. Projektodawca kompleksowo reguluje zagadnienie wyrażania zgody na udzielanie świadczeń psychologicznych. W celu zabezpieczenia interesów małoletnich oraz osób ubezwłasnowolnionych, projekt został uzupełniony o przepis, zgodnie z którym zgoda przedstawiciela ustawowego nie jest wymagana, gdy małoletni lub osoba ubezwłasnowolniona zwróci się z uzasadnioną potrzebą objęcia go pomocą psychologiczną w sytuacji doświadczania kryzysu, traumy lub stresu (obecny art. 25 ust. 9).

		zajęciach za nieobecnych nauczycieli, działalność opiekuńczo-wychowawcza poprzez m.in. udział w wycieczkach i innych formach działalności szkoły, przedszkola lub placówki. Nie wydaje się, by podstawowe oddziaływania psychologiczno-wychowawcze wymagały aż pisemnej zgody przedstawiciela ustawowego, jeśli są prowadzone przez psychologa – podczas gdy takie same oddziaływania prowadzone przez pedagoga, pedagoga specjalnego, nauczyciela wychowawcę czy dyrektora jednostki oświaty – zgody takiej nie wymagają. W celu ułatwienia małoletnim dostępu do świadczeń psychologicznych należałoby uregulować, że osoby posiadające ograniczoną zdolność do czynności prawnych (małoletni, którzy ukończyli 13 lat oraz osoby ubezwłasnowolnione częściowo) mogą samodzielnie wyrazić zgodę na uzyskiwanie świadczeń psychologicznych, zwłaszcza że w brzmieniu wg projektu ustawy – w przypadku konfliktu między rodzicami lub braku kontaktu z nimi, o ewentualnej zgodzie na pomoc psychologiczną dla nieletniej ciężarnej czy nieletniego w kryzysie emocjonalnym, zagrożonego próbą samobójczą np. z powodu poczucia porzucenia przez rodziców lub różnicy zdań między rodzicami co do ewentualnej zgody na pomoc psychologiczną – musiałby wyrażać sąd opiekuńczy. Tym samym wymaganie pisemnej zgody spowoduje, że		

		osoby najbardziej potrzebujące, znajdujące się w sytuacji kryzysowej, skonfliktowane z rodzicem, będą pozbawione możliwości uzyskania fachowej pomocy psychologicznej. W przypadkach, w których uzasadnione byłoby udokumentowanie zgody, zamiast pisemnej zgody wystarczałaby zgoda w dowolnej formie, a przynajmniej nie więcej niż w formie dokumentowej w rozumieniu art. 77 ust. 2 Kodeksu cywilnego (np. wiadomość e-mail, nagranie wideo). Obowiązek zgody pisemnej uniemożliwi w praktyce świadczenie transgranicznych usług psychologicznych i usług na odległość, a więc uniemożliwi osobom pracującym i mieszkającym za granicą posługującym się językiem polskim, dostęp do polskich psychologów, pracujących w języku polskim. Również przepisy oświatowe umożliwiają, a w pewnych okolicznościach wręcz zobowiązują do prowadzenia zajęć na odległość – co było praktykowane w okresie pandemii.		
252.	<u>Art. 24 ust. 3</u> Brzmienie wg projektu (odnośnie pisemnej zgody na podjęcie i wykonywanie świadczeń psychologicznych): <i>„Zgoda, o której mowa w ust. 1 i 2, nie jest wymagana w przypadku, gdy obowiązek poddania</i>	Jak wyżej. Psycholodzy zatrudnieni w jednostkach systemu oświaty (przedszkolach, szkołach, placówkach), w ochotniczych hufcach pracy lub w jednostkach wypoczynku (na koloniach lub obozach) pełnią funkcję wspomagającą innych nauczycieli, pracowników i dyrektorów tych jednostek. Nierzadko na podstawie rozmów z uczniami i wychowankami oraz na podstawie ich obserwacji opiniują sposoby pracy z daną	Proponowane nowe brzmienie: dopisać „<i>lub gdy diagnoza, opiniowanie i oddziaływanie psychologiczne następuje w ramach działalności jednostek systemu oświaty lub wypoczynku dzieci i młodzieży i nie następuje przy wykorzystaniu metod o podwyższonym ryzyku.</i>”	<u>Uwaga uwzględniona</u> W celu zabezpieczenia interesów małoletnich oraz osób ubezwłasnowolnionych, projekt został uzupełniony o przepis, zgodnie z którym zgoda przedstawiciela ustawowego nie jest wymagana, gdy małoletni lub osoba ubezwłasnowolniona zwróci się z uzasadnioną potrzebą objęcia go pomocą psychologiczną w sytuacji doświadczania kryzysu, traumy lub stresu (obecny art. 25 ust. 9).

	<i>się badaniu psychologicznemu wynika z odrębnych przepisów."</i>	klasą (oddziałem), sposoby oddziaływania wychowawczego, sposoby rozwiązywania konfliktów. Nierealne i niezgodne z celem istnienia szkół i placówek systemu oświaty, OHP i ośrodków wypoczynku jest oczekiwanie, że oddziaływanie wychowawcze nauczyciela psychologa (choćby w postaci zwrócenia uwagi na niewłaściwe zachowanie ucznia, rozmowy z rodzicami, przeprowadzenia lekcji wychowawczej z profilaktyki uzależnień czy przeciwdziałania przemocy) albo udzielenie koleżeńskiej opinii innym nauczycielom i dyrektorowi szkoły odnośnie proponowanych oddziaływań wychowawczych – będzie uzależnione od uzyskania pisemnej zgody ucznia i jego rodziców. Wymaganie pisemnej zgody przedstawiciela ustawowego nie chroni dziecka zwłaszcza w przypadku rodzin dysfunkcyjnych, gdy to przedstawiciel ustawowy stosuje wobec dziecka przemoc psychiczną lub fizyczną. Powyższego problemu nie rozstrzyga ust. 3, gdyż obowiązek szkolny nie rozciąga się na obowiązek poddania się badaniom psychologicznym, a absolwent szkoły podstawowej w ogóle nie jest objęty obowiązkiem szkolnym (obowiązek nauki można realizować poza szkołą, np. w zakładzie pracy). W przypadku utrzymania przepisu w proponowanym brzmieniu dyrektor szkoły będący psychologiem (także wychowawca		

		oddziału będący psychologiem) miałby obowiązek zbierać pisemną zgodę rodzica na każdą rozmowę interwencyjno-wychowawczą z rodzicem – co pokazywałoby dysfunkcjonalność tego przepisu.		
253.	<u>Art. 24 ust. 4</u> Brzmienie wg projektu: <i>„Po udzieleniu świadczeń psychologicznych psycholog informuje odbiorcę świadczeń psychologicznych lub jego przedstawiciela ustawowego o ich wynikach.”</i>	Nie wydaje się zasadne, by po zebraniu informacji od pacjenta psycholog miał obowiązek dokładnie zrelacjonować, jakie informacje zebrał (jakie były wyniki świadczenia polegającego na zbieraniu i wstępnej analizie informacji). Z kolei obowiązek informacyjny dotyczący dalej idących świadczeń powinien raczej spoczywać na jednostce organizacyjnej wykonującej świadczenia psychologiczne, niż na samym psychologu – zwłaszcza gdy dotyczy to informacji o charakterze wychowawczym (np. o sposobie funkcjonowania ucznia/wychowanka w szkole lub placówce, proponowanych sposobach wspierania rodziców), a określona szkoła lub placówka, pracująca w zespole interdyscyplinarnym składającym się z pedagogów, pedagogów specjalnych, wychowawców i psychologów – deleguje jedną osobę z zespołu do omawiania tych spraw z rodzicami ucznia lub wychowanka. W tych sytuacjach w określonych przypadkach zakres informacji udzielanych odbiorcy świadczeń psychologicznych dostosowuje się do jego poziomu rozwoju umysłowego i poziomu funkcjonowania, a przedstawicielowi ustawowemu przekazuje się informacje pełne lub nawet ograniczone, jeśli wymaga tego dobro	Proponowane nowe brzmienie: <i>„Po udzieleniu świadczeń psychologicznych wymagających pisemnej zgody psycholog lub jednostka organizacyjna, w której psycholog wykonuje zawód, informuje odbiorcę świadczeń psychologicznych lub jego przedstawiciela ustawowego o ich wynikach.”</i>	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Wskazany przepis został doprecyzowany, wskutek czego odbiorca świadczeń psychologicznych powinien mieć zagwarantowane prawo uzyskania informacji o wnioskach psychologa podjętych po udzielonych mu świadczeniach psychologicznych, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

		dziecka (np. podczas trwającego postępowania o pozbawienie władzy rodzicielskiej lub w sytuacji, gdy przedstawiciel ustawowy stosuje wobec małoletniego przemoc).		
254.	<u>Art. 24 ust. 3-5</u> Brzmienie wg projektu: „3. W przypadku odmowy udzielenia świadczeń psychologicznych psycholog powinien wskazać innego specjalistę lub instytucję, gdzie odbiorca świadczeń psychologicznych może uzyskać właściwe świadczenia psychologiczne. 4. Odmowę udzielenia świadczeń psychologicznych psycholog odnotowuje w prowadzonej dokumentacji psychologicznej i pisemnie uzasadnia. 5. W razie wątpliwości diagnostycznych lub terapeutycznych psycholog, z własnej inicjatywy, na wniosek odbiorcy świadczeń psychologicznych lub jego przedstawiciela ustawowego, powinien	1. W aktualnym stanie prawnym opartym o reguły gospodarki rynkowej i zasadę swobody umów, psycholog wykonujący zawód w ramach działalności gospodarczej nie ma obowiązku zawarcia umowy o udzielanie świadczeń psychologicznych, toteż nie ma obowiązku uzasadniania odmowy ich udzielenia świadczenia (por. uzasadnienie Sądu Najwyższego w sprawie pracownika drukarni uniewinnionego od zarzutu wykroczenia odmowy druku ulotek). W sytuacjach objętych dyspozycją art. 138 Kodeksu wykroczeń, a więc już po zawarciu umowy, psycholog nie ma możliwości, bez popełnienia czynu zabronionego, odmowy wykonania świadczenia bez uzasadnionej przyczyny i nie wydaje się, by w tym zakresie potrzebna była dodatkowa regulacja. Pisemne uzasadnienie może naruszać autonomię informacyjną samego psychologa, zwłaszcza jeśli przyczyny odmowy wiążą się z osobistymi doświadczeniami życiowymi psychologa i ewentualnymi przeniesieniami na tym tle. Nawet wówczas należy rozróżnić między psychologiem odpowiedzialnym zawodowo i wykroczeniowo, a podmiotem zobowiązanym do świadczeń psychologicznych na podstawie umowy	Proponowane nowe brzmienie: „3. W przypadku odmowy udzielenia świadczeń psychologicznych psycholog informuje o tym, że listę psychologów mogących udzielać świadczeń psychologicznych prowadzi Krajowa Rada Psychologów, może również wskazać innego specjalistę lub instytucję, gdzie odbiorca świadczeń psychologicznych może uzyskać świadczenia psychologiczne. 4. W razie wątpliwości diagnostycznych lub terapeutycznych psycholog, z własnej inicjatywy, na wniosek odbiorcy świadczeń psychologicznych lub jego przedstawiciela ustawowego, powinien skonsultować problem z innym specjalistą. Informację o konsultacji odnotowuje się w prowadzonej dokumentacji psychologicznej.”	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Obowiązek odnotowania i uzasadniania w prowadzonej dokumentacji medycznej odmowy udzielenia świadczeń jest uzasadniony racjami natury etycznej, z uwagi na specyfikę świadczeń psychologicznych.

	<i>skonsultować problem z innym specjalistą. Informację o konsultacji odnotowuje się w prowadzonej dokumentacji psychologicznej i pisemnie uzasadnia. Przepisy art. 24 ust. 1, 2 i 4 stosuje się odpowiednio."</i>	(np. osoba fizyczna lub prawna prowadząca podmiot leczniczy lub niepubliczną jednostkę oświaty) lub na podstawie ustawy (np. publiczna szkoła lub placówka oświatowa, w szczególności publiczna poradnia psychologiczno-pedagogiczna). Nie wydaje się właściwe wymaganie dokumentowania odmowy świadczenia usług, jeśli następuje to w oparciu o przyczyny cywilistyczne, takie jak wygaśnięcie lub wypowiedzenie umowy o świadczenie usług – możliwe w każdym czasie (art. 746 w związku z art. 750 Kodeksu cywilnego). Z kolei za ewentualną odmowę wykonania świadczeń przez jednostkę organizacyjną odpowiedzialny jest dyrektor tej jednostki. Nie wydaje się, by – w przypadku nieobecności psychologa w pracy lub zmniejszenia wymiaru jego pracy albo zastąpienia jednego psychologa przez innego, na skutek np. nieobecności w pracy – występowała każdorazowo konieczność uzasadniania i dokumentowania przyczyn tych okoliczności, mogących wchodzić w sferę autonomii informacyjnej jednostki. 2. Z samodzielnego wykonywania zawodu psychologa nie wynika obowiązek monitorowania rynku usług psychologicznych, badania jakości pracy innych psychologów i prognozowania, czy świadczenia udzielone przez innego psychologa okażą się „właściwe”. Skoro listę psychologów prowadzi Krajowa Rada		

		Psychologów, właściwe byłoby poinformowanie odbiorcy świadczeń psychologicznych o tej liście. Samą listę zaś można rozszerzyć o informację o jednostce organizacyjnej, w której psycholog wykonuje zawód. 3. Definicja dokumentacji psychologicznej obejmuje „<i>materiały zebrane przez psychologa</i>”, a nie niematerialne informacje pozostające w świadomości psychologa lub przez niego wytworzone, takie jak przyczyny odmowy świadczenia usług. 3. Nie wydaje się celowe ani nawet pożyteczne wymaganie uzyskania pisemnej zgody odbiorcy usług psychologicznych na zanonimizowaną konsultację psychologa z innym specjalistą i szczegółowe dzielenie się wobec pacjenta wątpliwościami psychologa na temat zgłoszonego problemu. Będzie to wręcz nasilało stany lękowe i prowadziło do unikania konsultowania się z innym specjalistą.		
255.	<u>Art. 26 ust. 2 pkt 5, art. 26 ust. 3, art.26 ust. 4</u> Brzmienie wg projektu: „5) odbiorca świadczeń psychologicznych lub jego przedstawiciel ustawowy wyrażą pisemną zgodę na ujawnienie tajemnicy, po uprzednim poinformowaniu ich o	Psycholog nie jest w stanie przewidzieć wszystkich możliwych skutków związanych z uchYLENIEM tajemnicy i nie powinien być obciążany obowiązkiem niemożliwym do należytej realizacji. W przypadku wyrażenia zgody na przekazanie informacji objętych tajemnicą przez odbiorcę świadczeń psychologicznych, właściwym terminem dla tego zdarzenia będzie	Proponowane nowe brzmienie: „3) odbiorca świadczeń psychologicznych lub jego przedstawiciel ustawowy wyrażą pisemną zgodę na uchYLENIE tajemnicy, po uprzednim poinformowaniu ich o prawdopodobnych możliwych psychologicznych skutkach jej uchYLENIA 3. W sytuacjach, o których mowa w ust. 2, ujawnienie tajemnicy może nastąpić wyłącznie w niezbędnym zakresie. W sytuacji, o której	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Mając na względzie specyfikę udzielania świadczeń psychologicznych odbiorcy nie można odebrać prawa zwolnienia z tajemnicy w uzasadnionych sytuacjach.

	skutkach jej ujawnienia. 3. W sytuacjach, o których mowa w ust. 2, ujawnienie tajemnicy może nastąpić wyłącznie za zgodą psychologa oraz w niezbędnym zakresie. W sytuacji, o której mowa w ust. 2 pkt 5, zakres ujawnienia tajemnicy może zostać ograniczony przez odbiorcę świadczeń psychologicznych lub jego przedstawiciela ustawowego.”	„uchylenie” tajemnicy, a nie jej „ujawnienie”. Możliwość ujawnienia informacji objętej tajemnicą powinno być również uzależnione od zgody psychologa. Tajemnica zawodowa jest istotnym elementem kontraktu psychologicznego i klient psychologa, zwłaszcza w czasie kryzysu psychicznego, nie powinien być wyłącznym dysponentem informacji posiadanych przez psychologa. Mogłoby to stawiać psychologa w sytuacji konieczności opowiedzenia się po jednej ze stron konfliktu np. między rozwodzącymi się małżonkami, gdy jedna strona domaga się ujawnienia informacji, a druga – przeciwnie. Analogicznie w przypadku innych zawodów (np. prawniczych) uznaje się, że klient nie jest dysponentem tajemnicy zawodowej i nie może zwolnić z niej profesjonalisty. Domaganie się przez klientów, by psycholog, zwolniony z tajemnicy, przedstawiał np. sądowi, opowiedziane przez klientów szczegóły ich życia – może prowadzić wręcz do instrumentalnego traktowania psychologów, jako osób, którzy zmuszeni będą np. w przyszłym procesie rozwodowym zeznać wszystko, co klient zmyślił rok czy kilka lat wcześniej, gdy „użył” psychologa w celu zgromadzenia materiału dowodowego – niekoniecznie zgodnego z prawdą. W celu ochrony małoletniego w wieku, w którym legalne jest współżycie seksualne i w celu ułatwienia mu dostępu do pomocy	mowa w ust. 2 pkt 5, zakres uchylenia tajemnicy może zostać ograniczony przez odbiorcę świadczeń psychologicznych lub jego przedstawiciela ustawowego. 4. W przypadku małoletniego, który ukończył 15 lat, do uchylenia tajemnicy potrzebna jest zgoda małoletniego oraz jego przedstawiciela ustawowego. 5. W przypadku małoletniego psycholog, w razie potrzeby po konsultacji z innym specjalistą (psychologiem lub pedagogiem), może zdecydować o ujawnieniu informacji objętych tajemnicą w zakresie, jaki z uwagi na okoliczności uważa za niezbędny w celu ochrony istotnego dobra małoletniego lub innych osób.”	

		psychologicznej z zachowaniem tajemnicy wobec rodzica, z którym małoletni jest skonfliktowany, zaproponowano, że do uchylenia tajemnicy niezbędna jest również zgoda samego małoletniego. Odnosnie innych małoletnich (bez ograniczenia wieku) – istnieją sytuacje, w których nauczyciel psycholog pracujący w jednostce oświaty dowiaduje się od osoby, której udziela pomocy psychologicznej o istotnych informacjach dotyczących nie tylko ucznia będącego odbiorcą świadczeń, ale również innych osób. Dotyczy to wspólnego udziału w czynach nieakceptowanych społecznie lub nieakceptowanych w danej jednostce oświaty, takich jak naruszenia regulaminu szkolnego, palenie papierosów czy udział w zachowaniach przemocowych. Psycholog, który powziął wiedzę o tego typu działaniach nie powinien być stawiany w sytuacji konfliktu pomiędzy obowiązkami z ustawy o zawodzie psychologa pod rygorem postępowania dyscyplinarnego, a obowiązkami z art. 6 ustawy Karta Nauczyciela (realizacją funkcji wychowawczej szkoły lub placówki; praca w zespole nauczycieli i specjalistów) również pod rygorem nauczycielskiego postępowania dyscyplinarnego. Inaczej mówiąc, nauczyciel psycholog nie powinien być zmuszany do „krycia” nieakceptowalnych społecznie zachowań ucznia niestanowiących zagrożenia życia ani zdrowia (np. drobne kradzieże, palenie papierosów, bójki), zwłaszcza jeśli winą za	

		te zachowania zostaje zrzucana na innego ucznia, który nie brał w nich udziału, a jedynym dowodem na korzyść tego innego ucznia jest wiedza psychologa o wydarzeniu.		
256.	<u>Art.27 ust. 1</u> Brzmienie wg projektu: „1. Psycholog ma obowiązek prowadzenia dokumentacji psychologicznej odbiorcy świadczeń psychologicznych. Dokumentacja psychologiczna jest objęta tajemnicą zawodową psychologa.”	Skoro wg art. 3 pkt 1 dokumentacja to „zbiór materiałów zebranych przez psychologa w czasie udzielania pomocy psychologicznej” – to adekwatnym obowiązkiem będzie włączanie materiałów do zbioru, a nie „prowadzenie dokumentacji”, które – nie wiadomo na czym konkretnie miałyby polegać. W szczególności z regulacji zaproponowanej w projekcie nie wynika, czy w skład dokumentacji psychologicznej wchodzi dziennik zajęć nauczyciela psychologa pracującego w jednostce oświaty lub indywidualny plan edukacyjno-terapeutyczny wytworzony w jednostce oświaty przez zespół nauczycieli i specjalistów pracujących bezpośrednio z uczniem na podstawie przepisów oświatowych. Wydaje się, że nie z tego względu, że nie są to dokumenty „zebrane” przez psychologa „w czasie” udzielania pomocy psychologicznej, lecz „wytworzane” przez psychologa lub zespołowo z udziałem psychologa w czasie przygotowywań do udzielania pomocy psychologicznej (wielospecjalistyczna ocena poziomu funkcjonowania ucznia, indywidualny plan edukacyjno-terapeutyczny) lub po udzieleniu tej pomocy (dziennik zajęć).	Proponowane nowe brzmienie: „1. Psycholog ma obowiązek włączania materiałów przekazanych przez odbiorcę świadczeń psychologicznych, uznanych przez psychologa za istotne z punktu widzenia świadczeń, do zbioru materiałów stanowiących dokumentację psychologiczną. Dokumentacja psychologiczna jest objęta tajemnicą zawodową psychologa.”	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Ustawa nie powinna zbyt kazuistycznie regulować zagadnień związanych ze szczegółowymi aspektami pracy psychologa, w tym prowadzenia dokumentacji psychologicznej.

		Skoro ustawa nie przewiduje obowiązku „zbierania materiałów” mających składać się na dokumentację psychologiczną, to obowiązek „prowadzenia dokumentacji” jest trudny do interpretacji. Przykładowo, z brzmienia projektu ustawy nie wynika, czy po wykonaniu przez klienta np. rysunku w badaniu projekcyjnym, a następnie omówieniu tego rysunku – psycholog ma obowiązek zabrać (zebrać? ukraść?) ten rysunek i włączyć go do dokumentacji, nawet w przypadku sprzeciwu pacjenta – czy też może oddać go pacjentowi. Ewentualna błędna decyzja w tej sytuacji może skutkować postępowaniem dyscyplinarnym.		
257.	Art. 27 ust. 2 Brzmienie wg projektu: „3. Psycholog jest obowiązany przechowywać dokumentację, o której mowa w ust. 1, w postaci papierowej lub elektronicznej, przez okres 5 lat od dnia zakończenia udzielania świadczeń psychologicznych.”	W przypadku pracy zespołowej, zwłaszcza w poradniach psychologiczno-pedagogicznych i innych jednostkach oświaty, obowiązek przechowywania dokumentacji ciąży na jednostce, a nie na psychologu. W szczególności to jednostka oświaty, a nie psycholog indywidualnie, podlega nadzorowi pedagogicznemu ze strony władz oświatowych i to ta jednostka obowiązana jest przechowywać opinie i orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznej czy indywidualne plany edukacyjno-terapeutyczne. Proponowane zdanie jednoznacznie umożliwia niszczenie materiałów (głównie kopii dokumentów lub wytworów pacjenta np. rysunków) po wykonaniu ich kopii elektronicznych.	Proponowane nowe brzmienie: „Jednostka, w której wykonywane są świadczenia psychologiczne [...]” – dalej jak w projekcie. Dodać zdanie: „Materiały na nośniku fizycznym mogą zostać zniszczone lub oddane osobie, która je dostarczyła, po włączeniu do dokumentacji psychologicznej ich elektronicznych kopii”	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Ustawa nie powinna zbyt kazuistycznie regulować zagadnień związanych ze szczegółowymi aspektami pracy psychologa, w tym prowadzenia dokumentacji psychologicznej.

258.	<u>Art. 27 ust. 4 pkt 2</u> Brzmienie wg projektu: „4. W przypadku, gdy: [...] 2) odbiorca świadczeń psychologicznych jest ubezwłasnowolniony – dokumentację psychologiczną przechowuje się przez okres 5 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o uchyleniu ubezwłasnowolnienia.”	Podmiot zobowiązany do przechowywania dokumentacji nie ma dostępu do informacji o uprawomocnieniu się orzeczenia o uchyleniu ubezwłasnowolnienia; pozostawienie brzmienia jak w projekcie skutkuje obowiązkiem przechowywania dokumentacji przez czas nieokreślony – co przekracza zasadę adekwatności, wiążących Polskę na mocy zobowiązań międzynarodowych, tj. Ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO).	Proponowane nowe brzmienie: „4. W przypadku, gdy: [...] 2) odbiorca świadczeń psychologicznych jest ubezwłasnowolniony – dokumentację psychologiczną przechowuje się przez okres 10 lat”	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Wskazany przepis został usunięty z projektu.
259.	<u>Art. 27 ust. 8 i 9</u> Brzmienie wg projektu: „8. W przypadku zaprzestania udzielania świadczeń psychologicznych, psycholog przekazuje dokumentację psychologiczną podmiotom, o których mowa w ust. 9 i art. 10, w sposób zapewniający zabezpieczenie przed jej zniszczeniem, uszkodzeniem lub utratą oraz dostępem osób nieupoważnionych. 9. Dokumentację psychologiczną prowadzoną przez psychologa, który zaprzestał udzielania	Należy uściślić, co rozumie się przez „zaprzestanie” udzielania świadczeń psychologicznych. Obowiązkiem przechowywania dokumentacji należy obciążyć jednostkę organizacyjną, w której świadczone są usługi psychologiczne, zwłaszcza w przypadku wielowymiarowych usług zespołowych (diagnoza i opiniowanie przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną; świadczenia udzielane w ramach działalności przedszkoli, szkół i innych jednostek oświaty). Projekt ustawy nie rozstrzyga sytuacji, kto ma przechowywać dokumentację w sytuacji zbiorowego udzielania pomocy psychologicznej przez zespół psychologów (np. orzekanie lub opiniowanie w poradni psychologiczno-pedagogicznej lub w podmiocie leczniczym). Ponadto należałoby przewidzieć, że – wg RODO – pacjent nie ma obowiązku	Proponowane nowe brzmienie: „8. W przypadku zaprzestania udzielania świadczeń psychologicznych, przez co rozumie się ich nieudzielanie przez okres dłuższy niż 12 miesięcy, psycholog przekazuje dokumentację psychologiczną podmiotom, o których mowa w ust. 10, w sposób zapewniający zabezpieczenie przed jej zniszczeniem, uszkodzeniem lub utratą oraz dostępem osób nieupoważnionych. 9. Dokumentację psychologiczną można przekazać bezpośrednio podmiotowi organizującemu udzielanie świadczeń psychologicznych odbiorcy świadczeń psychologicznych, którego dokumentacja dotyczy.”	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Niezasadne byłoby wprowadzanie w ustawie okresu, po upływie którego mamy do czynienia z zaprzestaniem udzielania świadczeń psychologicznych. Wraz z zaprzestaniem udzielania ww. świadczeń należy podjąć działania służące zabezpieczeniu dokumentacji psychologicznej i właściwemu jej przechowywaniu.

	<i>świadczeń psychologicznych przejmuje psycholog, który przejął udzielanie świadczeń psychologicznych odbiorcy świadczeń psychologicznych, którego dokumentacja dotyczy.”</i>	informowania psychologa o korzystaniu z usługi innego psychologa, ani – tym bardziej – o jego tożsamości. W tej sytuacji podstawową formą przekazania dokumentacji powinno być jej przekazanie regionalnej radzie psychologów. Niezbędna jest również regulacja, co i na czyj wniosek ma z tą dokumentacją uczynić regionalna rada. Podobnie jak poprzednio – przed ostatecznym ustaleniem brzmienia regulacji należałoby rozważyć: 1) jakie konkretnie treści mogą się znaleźć w dokumentacji psychologicznej, 2) kto miałby być właścicielem dokumentacji psychologicznej w sensie cywilistycznym – z punktu widzenia prawa cywilnego nie jest nim psycholog, lecz jednostka będąca właścicielem nośników, na których przechowywana jest dokumentacja, więc najczęściej podmiot organizujący świadczenia psychologiczne, 3) czemu konkretnie miałoby służyć przekazywanie oryginałów tej dokumentacji pomiędzy różnymi podmiotami, biorąc pod uwagę, że z usprawiedliwionego interesu administratora danych (podmiotu wykonującego świadczenia psychologiczne) może wynikać prawo do sporządzenia i posiadania kopii dokumentacji w celu obrony przed ewentualnymi roszczeniami cywilistycznymi oraz prawo do sporządzenia i posiadania zanonimizowanej kopii w celu doskonalenia warsztatu pracy, 4) czy		

		istnieją konflikty pomiędzy proponowaną regulacją, a już istniejącymi regulacjami dotyczącymi prowadzenia dokumentacji (np. dzienników zajęć psychologa czy dzienników zajęć wychowawczych) w jednostkach oświaty.		
260.	<u>Art. 27 ust. 11</u> Brzmienie wg projektu: <i>„Psycholog może powierzyć innemu podmiotowi przetwarzanie danych osobowych zawartych w dokumentacji psychologicznej, w związku z realizacją przez ten podmiot umowy o powierzeniu przetwarzania danych osobowych.”</i>	Propozycja zmierza do dostosowania projektu ustawy do RODO, gdyż w świetle RODO „administratorem danych” nie jest psycholog udzielający świadczeń, lecz jednostka organizacyjna, w ramach działalności, której świadczenia są udzielane. Projekt ustawy zdaje się nie dostrzegać, że w przypadku sformalizowania regulacji, co składa się na dokumentację psychologiczną jak w projekcie ustawy – przełożony psychologa, nie zawsze będący psychologiem (dyrektor jednostki oświaty, kierownik podmiotu leczniczego) będzie uprawniony i zobowiązany do dostępu do tej dokumentacji w ramach nadzoru nad działalnością psychologa jako pracownika i w ramach kierowania daną jednostką organizacyjną. Ponadto ww. podmioty są zobowiązane do udostępnienia dokumentacji organom nadzoru zdrowotnego lub specjalistycznego nadzoru pedagogicznego. Przez analogię, do dokumentacji zawierającej tajemnicę lekarską (także psychiatryczną) mają dostęp kierownicy podmiotów leczniczych oraz organy kontrolujące te podmioty.	Proponowane nowe brzmienie: <i>„Podmiot będący administratorem danych składających się na dokumentację psychologiczną może powierzyć innemu podmiotowi przetwarzanie danych osobowych zawartych w dokumentacji psychologicznej, w związku z realizacją przez ten podmiot umowy o powierzeniu przetwarzania danych osobowych.”</i>	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Przepisy były konsultowane z Urzędem Ochrony Danych Osobowych pod kątem ich zgodności z zasadami dotyczącymi przetwarzania danych osobowych wynikającymi z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE.
261.	<u>Art. 28 ust. 2</u>	Ustawowe zadania związków zawodowych i pracodawców (w tym podmiotów	Proponowane nowe brzmienie: <i>„Doskonalenie zawodowe jest organizowane przez samorząd</i>	<u>Uwaga nieuwzględniona</u>

	Brzmienie wg projektu: <i>„Dokształcenie zawodowe jest organizowane przez samorząd psychologów.”</i>	leczniczych i jednostek oświaty) obejmują m.in. prawo (związki zawodowe) lub obowiązek (jednostki oświaty) do organizacji doskonalenia zawodowego. Pozostawienie regulacji jak w projekcie utrudnia interpretację, czy psycholog doskonalący się w formach organizowanych przez pracodawcę (udział w szkoleniach, zebraniach, superwizjach) spełnia obowiązek doskonalenia wynikający z ustawy. Nauczyciel psycholog ma obowiązek doskonalić się zawodowo zgodnie z potrzebami szkoły (art. 6 pkt 3a ustawy Karta Nauczyciela); jednostką ustawowo powołaną do doskonalenia nauczycieli psychologów są placówki doskonalenia nauczycieli (art. 2 pkt 9 ustawy o systemie oświaty).	<i>psychologów i może być również organizowane przez związki zawodowe zrzeszające psychologów, placówki doskonalenia nauczycieli lub podmioty powierzające psychologom wykonywanie pracy. Nauczyciel psycholog może doskonalić się zawodowo w formach przewidzianych w przepisach oświatowych.”</i>	Celem działalności związków zawodowych jest reprezentowanie i obrona praw ludzi pracy, a także obrona ich interesów zawodowych i socjalnych, a nie organizowanie doskonalenia zawodowego. Również placówki doskonalenia nauczycieli nie mogą odpowiadać za doskonalenie psychologów udzielających świadczeń z innych obszarów psychologii niż psychologia szkolna.
262.	Art. 29 Brzmienie wg projektu: <i>„Psycholog, który zamierza zaprzestać wykonywania zawodu przez czas określony, zgłasza to niezwłocznie właściwej regionalnej radzie.”</i>	Projekt ustawy odnosi się do zamiaru, a nie do faktycznej przerwy w wykonywaniu zawodu bez takiego zamiaru (np. z powodu choroby, braku klientów). Nie wydaje się celowe informowanie rady o zamiarach lub ich braku, bez obowiązku informowania o faktycznej przerwie w wykonywaniu zawodu.	Proponowane nowe brzmienie: <i>„Psycholog, który nie wykonuje zawodu przez czas co najmniej 12 miesięcy z przyczyn innych niż choroba, zgłasza to niezwłocznie właściwej regionalnej radzie.”</i>	Uwaga nieuwzględniona W ocenie projektodawcy nie należy uzależniać formalnego zgłoszenia do właściwej regionalnej rady zaprzestania wykonywania zawodu od ściśle sprecyzowanego okresu niewykonywania zawodu.
263.	Art. 30 ust. 2 Brzmienie wg projektu: <i>„2. Samorząd psychologów jest niezależny w wykonywaniu swoich zadań i podlega tylko przepisom ustaw.”</i>	Pominięto inne źródła prawa niż ustawy.	Proponowane nowe brzmienie: <i>„2. Samorząd psychologów jest niezależny w wykonywaniu swoich zadań i podlega tylko przepisom prawa”</i>	Uwaga nieuwzględniona Uwaga niezasadna. Samorząd zawodowy psychologów nie powinien podlegać np. aktom prawa miejscowego.

264.	<u>Art. 30 ust. 4</u> Brzmienie wg projektu: „Psycholog wpisany na Listę może przynależeć tylko do jednej regionalnej izby właściwej ze względu na siedzibę zawodową.”	Konieczne w przypadku psychologów świadczących usługi transgraniczne lub posiadających siedzibę zawodową w Polsce (np. Cieszyn, Zgorzelec), a adres zamieszkania za granicą (np. Goerlitz, Czeski Cieszyn).	Proponowane nowe brzmienie: dodać: „Psycholog nieposiadający siedziby zawodowej na terenie Rzeczypospolitej Polskiej przynależy do regionalnej izby właściwej dla miejsca zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, a w razie jego braku – do izby właściwej dla m. st. Warszawy”	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Projekt uzupełniono o regulację, zgodnie z którą: “W przypadku osób będących obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, które nie posiadają miejsca zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej, wpisu do Rejestru dokonuje regionalna rada właściwa dla m.st. Warszawy” (obecny art. 6 ust. 3). Oznacza to, że ww. osoby po wpisie do Rejestru będą przynależeć do regionalnej izby właściwej dla m. st. Warszawy. Mają również możliwość późniejszej zmiany przynależności do innej izby regionalnej.
265.	<u>Art. 64 ust. 4-5</u> Brzmienie wg projektu: „4. Odpowiedzialność, o której mowa w niniejszym rozdziale, nie wyłącza odpowiedzialności przewidzianej w odrębnych przepisach.”	Czyny stanowiące naruszenia zasad etyki zawodowej psychologa mogą również stanowić i przypuszczalnie będą stanowić również uchybienia godności zawodu nauczyciela. Dotyczy to w szczególności nieadekwatnego społecznie zachowania pozazawodowego, nieuprawnionego ujawnienia informacji prawnie chronionych, naruszenia praw i dobra dziecka. W przypadku stwierdzenia takich czynów uzasadnione byłoby prowadzenie jednego postępowania dyscyplinarnego wobec nauczycieli psychologów i wymierzenie kary łącznej, w myśl zasady <i>ne bis in idem</i>. Należałoby również zharmonizować przepisy postępowania przed organami dyscyplinarnymi. Ponadto ten sam czyn – np. ujawnienie rodzicom, nauczycielom lub innemu	Proponowane nowe brzmienie: dodać ust. 5: „W przypadku nauczyciela psychologa, jeżeli popełniony czyn uzasadnia wszczęcie również nauczycielskiego postępowania dyscyplinarnego: 1) postępowanie dyscyplinarne prowadzi ten organ dyscyplinarny, który pierwszy wszczął postępowanie, 2) w postępowaniu może wziąć udział regionalny rzecznik dyscyplinarny samorządu psychologów i rzecznik dyscyplinarny nauczycieli, 3) organ orzeka na podstawie przepisów niniejszej ustawy oraz przepisów o postępowaniu dyscyplinarnym nauczycieli i wymierza jedną karę łączną w granicach wynikających z obydwu ustaw,”	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Psychologowie szkolni będący nauczycielami będą podlegali pod reżim ustawy Karta Nauczyciela oraz ustawy o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów. W rezultacie psycholog wpisany do Rejestru Psychologów wykonujący zawód nauczyciela-psychologa będzie wykonywał zawód w ramach dwóch pragmatyk zawodowych.

		dziecku informacji uzyskanej od dziecka poddanego czynnościom zawodowym psychologa albo wykonanie świadczenia psychologicznego (np. rozmowy wychowawczej) w jednostce oświaty bez pisemnej zgody przedstawiciela ustawowego i małoletniego – może być odmiennie (pochwalnie lub nagannie) oceniony w danych okolicznościach sprawy przez organ dyscyplinarny nauczycieli, a odmiennie przez organ dyscyplinarny psychologów. Sytuacja taka jest dalece niekorzystna z punktu widzenia praworządności i stabilizacji – poprzez orzecznictwo dyscyplinarne – zasad wykonywania zawodu nauczyciela psychologa (tj. psychologa wykonującego zawód w jednostce oświaty na stanowisku, na którym wymagane są kwalifikacje pedagogiczne albo nauczyciela będącego psychologiem i przeprowadzającego w ramach pracy zawodowej interwencje wychowawcze-psychologiczne). Demokratyczne państwo prawa nie może stanowić przepisów przewidujących dla osoby fizycznej (nauczyciela psychologa) karę z jednej ustawy za wypełnienie obowiązków prawnych z drugiej ustawy, jak też dwukrotnie, w różnych procedurach, oceniać odpowiedzialność etyczną za to samo zachowanie, niestanowiące czynu zabronionego prawem karnym.		
266.	<u>Art. 71 ust. 2</u>	Zaproponowano regulację analogiczną do sprawdzonej regulacji z art. 85i ustawy z	Proponowane nowe brzmienie: „W <i>postępowaniu wyjaśniającym i postępowaniu</i>	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u>

		dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela. Ułatwi to prowadzenie postępowań wobec nauczycieli psychologów.	dyscyplinarnym w zakresie nieuregulowanym odmiennie w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy art. 168-170, art. 171 § 1, 2 i 4-7, art. 173, art. 177 § 1 i 2, art. 178, art. 182, art. 183, art. 185, art. 186, art. 190 i art. 191 oraz art. 193-196, art. 198, art. 199, art. 200, art. 201 i art. 204-208 Kodeksu postępowania karnego. 2. Na każdym etapie postępowania wyjaśniającego psycholog, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, lub jego obrońca, a na każdym etapie postępowania dyscyplinarnego - obwiniony lub jego obrońca, mogą przeglądać akta sprawy oraz sporządzać z nich notatki i kopie. 3. W postępowaniu wyjaśniającym i postępowaniu dyscyplinarnym do doręczeń stosuje się odpowiednio przepisy art. 39, art. 42, art. 43, art. 44, art. 46 i art. 47 Kodeksu postępowania administracyjnego.”	Postępowanie w sprawie odpowiedzialności dyscyplinarnej zostało uregulowane w sposób kompleksowy.
267.	<u>Art. 71 ust. 4</u>	Prawo do złożenia środka zaskarżenia należy uregulować analogicznie jak w art. 85m ustawy z dnia 16 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela – gdyż może dotyczyć nauczycieli psychologów odpowiadających za ten sam czyn zarówno z ustawy o zawodzie psychologa, jak też z ustawy Karta Nauczyciela.	Proponowane nowe brzmienie: „4. Od prawomocnego orzeczenia organu dyscyplinarnego drugiej instancji, Krajowej Komisji Dyscyplinarnej, stronie, Krajowemu Rzecznikowi Dyscyplinarnemu, Prokuratorowi Generalnemu, Rzecznikowi Praw Obywatelskich, Rzecznikowi Praw Dziecka oraz ministrowi właściwemu do spraw pracy przysługuje odwołanie do sądu apelacyjnego – sądu pracy i ubezpieczeń społecznych. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem organu dyscyplinarnego drugiej instancji w terminie 30 dni od dnia doręczenia stronie orzeczenia Krajowej Komisji Dyscyplinarnej wraz z uzasadnieniem. Do odwołania stosuje się przepisy kodeksu postępowania cywilnego dotyczące apelacji. Od orzeczenia sądu apelacyjnego nie służy skarga kasacyjna”	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Postępowanie w sprawie odpowiedzialności dyscyplinarnej zostało uregulowane w sposób kompleksowy.

268.	<u>Art. 72-73</u>	Należy zharmonizować z odpowiednimi przepisami ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (dostosować do niej lub ją zmienić). Uzasadnienie: analogicznie jak poprzednio, postępowanie dyscyplinarne dotyczące nauczycieli psychologów powinno być ujednolicone.		<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Psychologowie szkolni będący nauczycielami będą podlegali pod reżim ustawy Karta Nauczyciela oraz ustawy o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów. W rezultacie psycholog wpisany do Rejestru Psychologów wykonujący zawód nauczyciela-psychologa będzie wykonywał zawód w ramach dwóch pragmatyk zawodowych.
269.	<u>Art. 77 ust. 1</u> Brzmienie wg projektu: „1. Kto udziela świadczeń psychologicznych, o których mowa w art. 22 ust. 2, nie posiadając prawa wykonywania zawodu psychologa, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.”	Analogicznie do uzasadnienia zmian do art. 22 ust. 3 – ureguje szarą strefę psychoterapii poza podmiotami leczniczymi; umożliwi niezawodowe udzielanie wsparcia w sytuacji doświadczenia kryzysu, traumy lub stresu oraz zawodowe udzielanie wsparcia przez nauczycieli, pedagogów, wychowawców podczas prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych czy treningów umiejętności społecznych w ramach działalności jednostek oświaty (w tym poradniach psychologiczno-pedagogicznych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii). Pozostawienie psychoterapii poza regulacją ustawy o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów spowoduje lukę prawną i umożliwi stosowanie psychoterapii (i reklamę usług psychoterapeutycznych) przez osoby nielegitymujące się jakimkolwiek kwalifikacjami, niepodlegające jakiegokolwiek odpowiedzialności zawodowej i mogące	Proponowane nowe brzmienie: „1. Kto zawodowo udziela świadczeń psychologicznych, o których mowa w art. 22 ust. 2, nie posiadając prawa wykonywania zawodu psychologa, prawa do prowadzenia psychoterapii na podstawie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, prawa do prowadzenia terapii uzależnień na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii lub ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi albo świadczeń udzielanych w ramach wykonywania zawodu nauczyciela lub specjalisty w jednostce systemu oświaty – podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.”	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Przepis nie budzi wątpliwości interpretacyjnych. Projekt reguluje zasady i warunki wykonywania zawodu psychologa oraz zasady odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów. Zakresem przedmiotowym ustawy nie jest i nie może być objęte prowadzenie psychoterapii bądź terapii uzależnień przez osoby niemające prawa do wykonywania zawodu psychologa.

		zagrozić zdrowiu pacjentów. Obecne regulacje z art. 5 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego dotyczą jedynie kwalifikacji do prowadzenia psychoterapii w ramach podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej (w ramach podmiotów leczniczych) i nie regulują psychoterapii prowadzonej w ramach działalności gospodarczej czy tzw. działalności nierejestrowanej, o której mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.		
270.	<u>Art. 84-86</u>	Zmiany proponowane w art. 84-86 nie obejmują wszystkich źródeł prawa. W szczególności nie obejmują wymagań kwalifikacyjnych do zajmowania stanowiska nauczyciela psychologa w jednostce oświaty, wynikających z § 29 rozporządzenia MEiN z dnia 14 września 2023 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli.	Wykreślić, zamiast tego uregulować: <i>„Ileż w dotychczasowych przepisach jest mowa o spełnieniu warunków określone w art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. z 2019 r. poz. 1026), należy przez to rozumieć uzyskanie prawa do wykonywania zawodu psychologa na mocy niniejszej ustawy”</i>	<u>Uwaga uwzględniona</u> Projekt został uzupełniony o zmiany wynikowe odnoszące się do zawodu psychologa w innych ustawach.
271.	<u>Art. 95-96</u> Brzmienie wg projektu: „staje się psychologiem...”	Uzasadnienie: Projekt ustawy nie definiuje kto „jest psychologiem”, lecz kto posiada prawo do wykonywania zawodu psychologa.	Proponowane nowe brzmienie: <i>„posiada prawo do wykonywania zawodu psychologa...”</i>	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Wskazane przepisy zostały zmienione, wyrażenie „staje się psychologiem” zastąpiono „może wykonywać zawód psychologa w rozumieniu tej ustawy” – obecnie art. 151 ust. 1 i art. 152 ust. 1.
Dr Małgorzata Toeplitz-Winiewska Emerytowana nauczycielka akademicka Wydział Psychologii Uniwersytet Warszawski Przewodnicząca Polskiego Towarzystwa Psychologicznego w latach 1992-2006 i 2010-2015				

272.	Rozdział VII Art. 95 ust.1 pkt.1) oraz art.96	Najbardziej dyskusyjny zapis zawierają przepisy końcowe (rozdział 7) Art. 95 ust.1 pkt.1) oraz art.96. Uznanie, że osoby, które mają dyplom magistra psychologii II stopnia po 2-letnich studiach uzupełniających, niezależnie od kierunku studiów I stopnia są w równy sposób przygotowane do wykonywania zawodu psychologa jak ci, którzy ukończyli jednolite studia magisterskie (5 lat) lub mają także ukończone studia I stopnia z psychologii stwarza niebezpieczne dopuszczenie do praktyki psychologicznej osób o ograniczonej wiedzy psychologicznej oraz niewielkich kompetencjach. Sytuacja prawna, która powstanie po wejściu w życie ustawy oznacza, że przez wiele lat będą dopuszczane do wykonywania zawodu osoby niekompetentne, nieposiadające podstawowej wiedzy psychologicznej, a co więcej, z mocy prawa zostanie im nadane „prawo wykonywania zawodu”, chociaż nie mają odpowiedniego przygotowania. Szkodę niewątpliwie poniosą odbiorcy usług psychologicznych, dojdzie też do obniżenia standardów zawodowych. Studia I stopnia trwają 3 lata, a studia II stopnia – 2 lata. Okres 5 lat wydaje się wystarczający do uzupełnienia wykształcenia, nawet jeżeli student z przyczyn osobistych będzie musiał przerwać edukację na rok lub dwa.	Propozycja zmieniająca ten przepis: 1) osobom, które uzyskały dyplom magistra psychologii i nie spełniają wymagań określonych w art. 6 ust. 3 pkt.1 a) ustawy, regionalna rada psychologów nadaje czasowe prawo do wykonywania zawodu na okres 5 lat. pod warunkiem, że uzupełnią w tym czasie swoje wykształcenie psychologiczne (licencjat z psychologii); 2) osoby takie uzyskają prawo wykonywania zawodu na czas nieokreślony po warunku uzupełnienia wykształcenia psychologicznego.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Wskazany przepis realizuje zasadę ochrony praw nabytych. Obecnie obowiązująca ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów nie różnicuje osób, które ukończyły jednolite studia magisterskie na kierunku psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra od osób, które ukończyły studia drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia. W tej sytuacji aktualizuje się zasada ochrony praw nabytych, magistrów psychologii, którzy pod reżimem aktualnej ustawy rozpoczęli wykonywanie zawodów psychologa. Ww. zasada wywodzona jest z art. 2 Konstytucji RP.

273.	Art. 99	Wątpliwości budzi przepis dotyczący terminu wejścia w życie nowego aktu prawnego. Art. 99. Ponad dwuletni okres vacatio legis budzi niepokój i może wywoływać wrażenie, że ustawa ta nigdy nie zostanie wdrożona. Jakie jest merytoryczne uzasadnienie dla tak długiej zwłoki? A odroczenia aż o 3 lata przepisów art. 16 - 20? Środowisko psychologów czeka już 23 lata na pełne wdrożenie regulacji zawodu, a po zakończeniu procesu legislacyjnego przedłożonego projektu osiągnięty będzie ponad ćwierćwiecze funkcjonowania aktu prawnego, który nie w pełni jest realizowany.		<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Przewidziany termin wejścia w życie ustawy uwzględnia niezbędny czas na powołanie Komitetu Organizacyjnego Izby Psychologów, utworzenie systemu teleinformatycznego służącego do dokonania spisu psychologów na potrzeby pierwszych wyborów organów samorządu psychologów, a następnie zorganizowanie pierwszych regionalnych zjazdów i Pierwszego Krajowego Zjazdu.
274.	Art. 3 pkt 2. Ust. B.	Art. 3 pkt. 2. Ust. B. W projekcie wymieniono tylko techniki służące diagnostyce psychologicznej pomijając całkowicie różne formy oddziaływania psychologicznego. Jednocześnie w art. 22 w ust. 2 wymienia się jako świadczenia działania polegające na udzielaniu pomocy psychologicznej. A więc metody te powinny być także uwzględnione w art. 3 pkt. 2, w ust. C.		<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Przepis został uzupełniony, zgodnie z sugestiami Konsultanta Krajowego w dziedzinie Psychologii Klinicznej oraz konsultantów wojewódzkich w tej dziedzinie .
275.	Art. 24 w ust. 3	W art. 24 w ust. 3 Zgoda, o której mowa w ust. 1 i 2, nie jest wymagana w przypadku, gdy obowiązek poddania się badaniu psychologicznemu wynika z odrębnych przepisów. Uwaga: należy wskazać jakie są przepisy dotyczące obowiązku poddania się		<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Wskazany przepis nie obejmuje tylko sytuacji badania osób oskarżonych czy podejrzanych. Przepis nie powinien zawierać katalogu zamkniętego przepisów dotyczących obowiązku poddania się badaniom psychologicznym, gdyż regulacje powinny uwzględniać potencjalną

		badaniom psychologicznym. Chodzi tu niewątpliwie tylko o przepisy dotyczące postanowienia organu procesowego o badaniu osoby oskarżonej lub podejrzanej. Inne przepisy dotyczące obligatoryjnych badań psychologicznych przy uzyskiwaniu określonych uprawnień (np. kierujących pojazdami, itp.) nie mogą być traktowane jako zwalniające psychologa z obowiązku uzyskania zgody od osoby będącej odbiorcą jego usług.		zmiennność przypadków, w których odbiorca ma obowiązek poddania się badaniom psychologicznym.
276.	Art. 25 ust. 1 – Psycholog wykonując zawód nie jest związany poleceniem co do treści diagnozy psychologicznej, opinii psychologicznej, orzeczenia psychologicznego lub doboru metod psychologicznych.	Należy dodać metod psychologicznych „przy świadczeniu pomocy psychologicznej.” Praktyka psychologiczna to nie tylko diagnostyka, ale także oddziaływanie, a więc pomoc psychologiczna.		<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Dobór metod psychologicznych dotyczy wszystkich świadczeń psychologicznych wymienionych w obecnym art. 23 ust. 2 projektu.
277.	Art. 26 ust. 2 pkt. 5) – dotyczy warunków złamania tajemnicy zawodowej.	Ujawnienie tajemnicy zawodowej nie może zależeć od zgody odbiorcy usług psychologicznych, ponieważ tajemnicą objęte są informacje dotyczące nie tylko samego odbiorcy, ale także innych osób, np. rodziny, dzieci itp. Dopuszczenie, by odbiorca usługi psychologicznej np. po terapii mógł zwolnić psychologa z poufności może w efekcie prowadzić do wykorzystania informacji z gabinetu psychologicznego i psychologa do szkodenia osobie, z którą odbiorca jest w konflikcie (np. przy rozwodzie).		<u>Uwaga uwzględniona</u> Dodano przepis w obecnym art. 27 ust. 3 w brzmieniu: „W sytuacji, gdy świadczenie psychologiczne jest udzielane jednocześnie więcej niż jednemu odbiorcy świadczeń psychologicznych, pisemna zgoda na ujawnienie tajemnicy jest wymagana od wszystkich odbiorców tego świadczenia psychologicznego.”

		Ust. 3 – niejasne jest co oznacza stwierdzenie, iż ujawnienie tajemnicy może nastąpić wyłącznie w niezbędnym zakresie. Jeśli to zakres ujawnienia poufnych danych określa odbiorca usług lub jego ustawowy przedstawiciel to powstaje pytanie czemu i komu ma służyć złamanie tajemnicy? Może być to wymierzone przeciwko osobom ważnym w relacji z odbiorcą usług, z którymi np. jest on w konflikcie – chociażby sprawa rozwodowa.		
278.	Art. 27 ust. 4	Art. 27 ust. 4 Pkt. 1). Jaki jest sens i cel przechowywanie dokumentacji małoletniego przez okres 5 lat po osiągnięciu przez niego pełnoletniości? Pkt 2) W przypadku osób ubezwłasnowolnionych zapis może oznaczać bezterminowe przechowywanie dokumentacji. Jaki jest cel?		<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Wykreślono przepis dotyczący odrębnych zasad przechowywania dokumentacji psychologicznej osób ubezwłasnowolnionych. Intencją przechowywania dokumentacji małoletniego przez okres 5 lat po osiągnięciu przez niego pełnoletniości jest zapewnienie mu praw dostępu do dokumentacji, gdy osiągnie pełnoletniość.
279.	Art. 27 ust. 7	Art. 27 ust. 7 – zapis o możliwości wydania odbiorcy świadczeń dokumentacji przeznaczonej do zniszczenia (a więc po 5 latach) oznacza złamanie tajemnicy zawodowej oraz tajemnicy ochrony danych osobowych a także udostępnienie specjalistycznych technik psychologicznych (np. testów) osobom nieuprawnionym, nieprofesjonalistom.		<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Arkusze testów psychologicznych oraz notatki robocze psychologa o znaczeniu krótkotrwałym zostały wyłączone z prawa do dostępu do dokumentacji psychologicznej.
280.	Art. 30 ust. 3 – Przynależność do samorządu psychologów jest obowiązkowa.	Warto rozważyć, czy do zapisu o obowiązku przynależności do samorządu nie dodać, że dotyczy to tylko psychologów zamierzających wykonywać zawód. Powstaje bowiem wątpliwość czy magister		<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Obowiązkiem przynależności do samorządu psychologów są objęte osoby, które uzyskały wpis do Rejestru Psychologów, a

		psychologii nie pracujący w zawodzie np. dziennikarz może uważać, że jest psychologiem?		więc te, które posiadają prawo wykonywania zawodu psychologa.
281.	Art. 75. 1. Orzeczone kary dyscyplinarne, określone w: 3) art. 65 ust. 1 pkt 5, ulegają zatarciu po upływie 10 lat	Nigdzie w ustawie nie jest opisany tryb ponownego zapisu na Listę po zatarciu kary. W przypadku skreślenia z Listy i utraty prawa wykonywania zawodu konieczne jest wskazanie, jaki jest sposób powrotu do wykonywania zawodu, utrata tego prawa nie może być dożywotnia.		<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Osoba skreślona z Rejestru, która następnie ubiega się o ponowny wpis będzie traktowana jak każda inna osoba wpisująca się do Rejestru Psychologów. A zatem tryb ponownego wpisu odbywa się na zasadach ogólnych określonych w art. 6 projektu.
282.	Art. 87 ust. 2 Ogólnopolskie stowarzyszenia zrzeszające psychologów i związki zawodowe psychologów,...	Działające w Polsce stowarzyszenia zrzeszają nie tylko psychologów, ale także przedstawicieli innych zawodów. Często jest tak, że członkami stowarzyszenia są przede wszystkim np. psychoterapeuci, którzy nie muszą być psychologami. Jest więc ważne, by w skład Komitetu organizującego samorząd zawodowy psychologów i reprezentującego dane stowarzyszenie wchodził psychologowie. Doprecyzowania wymaga określenie „zrzeszające psychologów” z wskazaniem, że trzon stowarzyszenia stanowią psychologowie, a statut stowarzyszenia wyraźnie określa zakres jego działania w związku z wykonywaniem różnych form praktyki psychologicznej.		<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Przepis wskazuje wyraźnie na organizacje zrzeszające psychologów i związki zawodowe psychologów.
283.	Art. 88 ust.1 punkt 1) prowadzenie spisu psychologów na potrzeby przeprowadzenia pierwszych wyborów organów samorządu psychologów;	Przeprowadzenie tego spisu musi być związane z odpowiednimi ogłoszeniami w mediach, także społecznościowych oraz ze zwróceniem się do resortów zatrudniających psychologów oraz stowarzyszeń psychologów o przeprowadzanie akcji informacyjnej wśród pracowników i członków. Warto		<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Wszelkie informacje na temat procesu legislacyjnego i czynności podejmowanych przez ministra do spraw pracy znajdują się na stronie podmiotowej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

		rozważyć czy nie powinien być odpowiedni przepis ustawowy dotyczący tej akcji informacyjnej.		
284.	Art. 90.1. zadaniem pierwszego Krajowego Zjazdu jest: 3) wskazanie po jednym pełnomocniku do powołania każdej z regionalnych izb. 2. Zadaniem pełnomocnika, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, jest współpraca z Komitetem w celu organizacji pierwszych regionalnych zjazdów.	Przepis wymaga uszczegółowienia i wyjaśnienia. Sugeruje on, że organizacja samorządu zaczyna się od Krajowego Zjazdu, skoro on wskazuje po jednym pełnomocniku do powołania regionalnych izb, podczas, gdy proces organizacji samorządu powinien zaczynać się od zwołania regionalnych zjazdów wybierających delegatów na Krajowy Zjazd. Patrz. Art. 88 ust. 1.punkt3), który określa odpowiednio terminy zwołania pierwszego Krajowego Zjazdu i zjazdów regionalnych wprowadzając dodatkowe wątpliwości. Krajowy Zjazd jest zwoływany w terminie roku od dnia powołania Komitetu, a regionalne w terminie 6 miesięcy od zwołania Krajowego Zjazdu to kto uczestniczy w pierwszym Krajowym Zjeździe? I w jaki sposób wybiera się osoby w tym Zjeździe uczestniczące? Powołanie pełnomocników mogłoby być zadaniem Komitetu Organizacyjnego. Art.91 ust.1 – brakuje wskazania, że pierwsze regionalne zjazdy wybierają delegatów na Krajowy Zjazd.		<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Z uwagi na fakt, że zadaniem Pierwszego Krajowego Zjazdu jest ustalenie liczby i obszaru działania poszczególnych regionalnych izb kolejność powoływania samorządu powinna rozpocząć się od zjazdu na szczeblu krajowym.
285.	Art. 22 pkt 1 diagnoza psychologiczna, polegająca na rozpoznawaniu za pomocą metod psychologicznych, opartych na dowodach naukowych, właściwości	Zdanie nielogiczne i niezrozumiałe. Czyje są psychologiczne przyczyny i skutki?		<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Przepis nie budzi wątpliwości interpretacyjnych. Przyczyny i skutki odnoszą się do funkcjonowania psychologicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych.

	funkcjonowania psychologicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych oraz jego psychologicznych przyczyn i skutków;			
286.	Art. 50 Regulamin Krajowej Izby określa w szczególności:	Należy ujednolicić nazewnictwo, po raz pierwszy pojawia się Izba w miejsce Rady. Podobnie w art.54; 56 pkt. 1)3),5); art. 58 ust. 1 używa się określenia „izba”. Czy to dwa różne podmioty czy też tylko inaczej nazywane, od czego to zależy? W końcowej części projektu przygotowano bardzo szczegółowo zasady i kwoty finansowania organizacji samorządu zawodowego psychologów. Daje to poczucie bezpieczeństwa, że będą zabezpieczone w budżecie środki i samorząd zostanie zorganizowany. Jednocześnie niepokojące są nieprecyzyjne i niejednoznaczne niektóre z proponowanych przepisów regulujących merytorycznie wykonywanie zawodu psychologa.		<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Jednostkami organizacyjnymi samorządu psychologów są: 1) Krajowa Izba Psychologów; 2) regionalne izby psychologów. Organami Krajowej Izby Psychologów są: 1) Krajowy Zjazd Psychologów; 2) Krajowa Rada Psychologów; 3) Krajowa Komisja Rewizyjna; 4) Krajowy Sąd Dyscyplinarny; 5) Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny. Organami regionalnej izby psychologów są: 1) regionalny zjazd psychologów; 2) regionalna rada psychologów; 3) regionalna komisja rewizyjna; 4) regionalny sąd dyscyplinarny; 5) regionalny rzecznik dyscyplinarny.
Konsultant Krajowy w dziedzinie psychoterapii, Łukasz Müldner-Nieckowski				
287.	art. 22.1 pkt 4	Definicja pomocy psychologicznej wymaga doprecyzowania. Ze względu na zaawansowane prace nad ustawą o zawodzie psychoterapeuty, w świetle której stosowanie psychoterapii przez osoby nie posiadające tymczasowego lub pełnego prawa zawodu psychoterapeuty będzie penalizowane, wskazane jest dookreślenie zakresu pomocy psychologicznej tak, żeby	Dodanie do art. 22.1 pkt 4 następującej treści: „..., w szczególności przez stosowanie psychoedukacji, rehabilitacji psychospołecznej, doradztwa, warsztatów, treningów, interwencji kryzysowej.”	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Definicja świadczeń psychologicznych jest wyczerpująca i została wypracowana przez środowisko psychologów (stowarzyszenia i związki psychologów na wcześniejszych etapach prac nad regulacją zawodu psychologa). Intencją projektodawcy było sprecyzowanie jakie działanie jest faktycznie świadczeniem psychologicznym.

		wykładnia prawna zakresu tego rodzaju czynności zawodowych była możliwie precyzyjna i nie zawierała zakresu, jaki nie wymaga pełnego wykształcenia psychoterapeutycznego. Jednocześnie należy zaznaczyć, że stosowanie psychoterapii nie jest usługą psychologiczną, jako że wymaga szkolenia według odrębnych przepisów określonych w ramach innego zawodu. Psycholog, który będzie jednocześnie posiadać prawo wykonywania zawodu psychoterapeuty będzie mógł prowadzić psychoterapię tylko w ramach tego zawodu i będzie zobowiązany do przynależenia do samorządu zawodowego psychoterapeutów.		
288.	art. 22.3	Precyzyjne sformułowanie dotyczące możliwości prowadzenia psychoterapii jedynie na podstawie prawa wykonywania zawodu psychoterapeuty, a zatem odrębnych przepisów. Stosowanie psychoterapii regulują odrębne przepisy, aktualnie art. 5.3 Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, a docelowo Ustawa o zawodzie psychoterapeuty. Nie ma więc konieczności określania w Ustawie o zawodzie psychologa kryteriów stosowania psychoterapii, wprowadzanych w innych ustawach. Wnoszę o wykreślenie ustępu 3 z art. 22, gdyż aktualne zapisy sugerują, że prowadzenie psychoterapii jest jednym ze	Proponuję następujące możliwości zapisów: Wykreślenie art. 22.3 i utworzenie nowego artykułu o brzmieniu. „Wykonywanie zawodu psychoterapeuty regulowane jest ustawą z dnia ... o zawodzie psychoterapeuty i samorządzie zawodowym”. Jeśli natomiast ustawa o zawodzie psychoterapeuty nie będzie jeszcze obowiązywała, nowy artykuł może brzmieć: „Psycholog ma możliwość podjęcia szkolenia w dziedzinie psychoterapii i prowadzi ją wyłącznie na podstawie uprawnień określonych w odrębnych przepisach, z zastrzeżeniem, że nie ogranicza to prawa do prowadzenia psychoterapii osobom z uprawnieniami	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Brak jest w obowiązującym systemie prawa „ustawy z dnia ... o zawodzie psychoterapeuty i samorządzie zawodowym”.

		świadczeń psychologicznych. Taki zapis może wprowadzać w błąd i przypisywać prowadzenie psychoterapii w nieuprawniony sposób do zawodu psychologa, pomijając choćby lekarzy z uprawnieniami do prowadzenia psychoterapii. Jednocześnie wskazane jest wyraźne dookreślenie, w osobnym artykule, że psychoterapia może być stosowana (przez psychologa i osoby z innym wykształceniem bazowym) wyłącznie na podstawie odrębnych przepisów. Świadczenia wykonywane przez psychoterapeutę to świadczenie psychoterapii a nie świadczenie psychologiczne.	psychoterapeuty nieposiadającym prawa do wykonywania zawodu psychologa.” W tym drugim przypadku pierwsza proponowana wersja może zostać wprowadzona jako zmiana w ramach przepisów przejściowych ustawy o zawodzie psychoterapeuty.	
Polskie Stowarzyszenie Psychologów Pracy				
289.	Art 16. ust 3. Opiekunem może być psycholog wykonujący zawód przez co najmniej 5 lat w specjalności tożsamej ze specjalnością psychologa, o którym mowa w ust. 1, wpisany na listę opiekunów prowadzoną przez właściwą regionalną radę.	Ustawa nie określa w jaki sposób opiekun powinien się wpisać na listę opiekunów, wykreślić, w jaki sposób można zweryfikować kompetencje opiekuna. Co będzie w okresie przejściowym od wprowadzenia ustawy do momentu uzyskania 5 lat specjalności tożsamej. Skąd na liście opiekunów znajdą się specjaliści w dziedzinie nowych specjalności? W jaki sposób może rozwijać się psycholog nieposiadający opiekuna w nowych specjalnościach z powodu braku opiekunów? W jaki sposób opiekun będzie wynagradzany? Czy wynagrodzenie dla opiekuna będzie wypłacane przez		<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Zrezygnowano z prowadzenia listy opiekunów. Wynagrodzenie opiekunów finansowane będzie ze środków pozostających w dyspozycji samorządu. Wszelkie kwestie dotyczące współpracy z opiekunem są kompleksowo uregulowane w przepisach projektu (art. 17 – 21 projektu). Zgodnie z ideą samorządności kwestie organizacyjno-techniczne zostaną doprecyzowane przez Krajową Radę.

		psychologa objętego opieką, czy przez Ministerstwo, czy ze środków samorządu? W jaki sposób będzie kontrolowana prawidłowość wykonywania opieki przez „psychologa opiekuna”, za którą będzie pobierał opłatę? W jaki sposób będą regulowane płatne urlopy, zwolenienie lekarskie dla opiekuna? Czy powstanie definicja zawodu „psycholog opiekun” dla psychologów wykonujących to zajęcie? Czy psycholog opiekun będzie zatrudniony na tym stanowisku przez samorząd? Czy będzie zmuszony założyć własną działalność gospodarczą? Czy braki opiekunów nie będą blokować możliwość rozwoju zawodowego psychologów, którzy opieką powinni według ustawy być objęci? Czy zapis ten nie będzie powodował braków specjalistów w dziedzinach psychologii, w których będą problemy z uzyskaniem opiekunów, a tym samym zablokuje możliwość uzyskania świadczenia przez odbiorcę świadczeń? Moim zdaniem ustawodawca nie przeanalizował dogłębnie tego aspektu w uzasadnieniu do ustawy. Ponadto ustawodawca pozwala ustalić ramowe zasady rozwoju zawodowego lub współpracy z opiekunem przez Krajowy Zjazd, jednocześnie narzucając maksymalną liczbę godzin i miesięcy pracy psychologa. Natomiast w uzasadnieniu do projektu ustawy brak analiz mogących potwierdzić zasadność stosowana		

		ograniczeń godzin do 900 i liczby miesięcy do 24. Ustawodawca nie określa jaki wpływ na pracę zawodową ma opinia uzyskana podczas opieki sprawowanej przez opiekuna i czy uzyskana opinię będzie można poprawić, jakie formy poprawy powinny być zastosowane. Jaka stawką VAT będą objęte usługi „psychologa opiekuna”? Czy psycholog opiekun będzie mógł świadczyć swoje usługi na tzw. wolnym rynku? Proponuję doprecyzować te zapisy lub wykreślić z ustawy. Jako Polskie Stowarzyszenie Psychologów Pracy służymy pomocą i konsultacją w zakresie doprecyzowania przepisów.		
290.	Art. 20. 3) wsparcie psychologa, w szczególności w zakresie wydawania psychologicznych opinii i orzeczeń oraz doboru metod diagnostycznych i metod pracy;	Ustawa nie precyzuje, czy opiekun będzie miał zadania tożsame z psychologiem z Urzędu Marszałkowskiego prowadzącym nadzór nad pracownikami z zakresu psychologii transportu. Czy praca obu tych psychologów nie będzie się nawzajem wykluczać i wchodzić w konflikt? Bowiem w chwili obecnej psycholog z upoważnienia Urzędu Marszałkowskiego również ma wpływ i udziela wsparcia zakresie wydawania psychologicznych opinii i		<u>Uwaga uwzględniona</u> Zmodyfikowano art. 21 pkt 3 projektu, który otrzymał brzmienie: Do zadań opiekuna należy w szczególności wsparcie psychologa, w szczególności w zakresie doboru metod diagnostycznych i metod pracy.

		orzeczeń oraz doboru metod diagnostycznych i metod pracy; Proponujemy wykreślić opiekę (zastosować wyjątek) w zakresie psychologii transportu, albo doprecyzować który z psychologów czy psycholog opiekun z samorządu, czy psycholog z upoważnienia Urzędu Marszałkowskiego będzie miał większe kompetencje, aby nie dochodziło do sprzecznych opinii w zakresie opieki.		
291.	Art. 44. 8) określanie listy testów i badań psychologicznych zastrzeżonych do stosowania przez psychologów, uwzględniając w szczególności aktualny stan wiedzy z zakresu metod pomiaru w psychologii i ich wartości psychometrycznej;	Ustawa nie definiuje pojęcia „zastrzeżonych”, na czym ma polegać zastrzeżenie? jak będzie egzekwowane? w jaki sposób kontrolowane? jakie będą kary za niestosowanie się do zastrzeżenia? jak długo będzie trwało zastrzeżenie? w jaki sposób będzie odbywało się skreślanie z listy testów i badań psychologicznych zastrzeżonych? jak często ma się odbywać Krajowy Zjazd dotyczący określania listy zastrzeżonych testów i badań psychologicznych? Pozostają duże wątpliwości w zakresie działania w/w artykułu a mianowicie. W jaki sposób producent testów będzie mógł wnioskować o wpisanie jego testu na listę bądź skreślenie z listy? W jaki sposób producent będzie mógł odwołać się od decyzji Krajowego Zjazdu dotyczącej wpisania lub skreślenia testu z listy? Kto		<u>Uwaga uwzględniona</u> Zmodyfikowano art. 47 pkt 4 projektu, który otrzymał brzmienie: określanie metod psychologicznych rekomendowanych do stosowania przez psychologów, przy uwzględnieniu w szczególności aktualnego stanu wiedzy z zakresu metod pomiaru w psychologii i ich wartości psychometrycznej. Zadanie to zostało przeniesione do zadań Krajowej Rady.

		będzie prowadził arbitraż pomiędzy producentem testów i badań a Krajowym Zjazdem dotyczącym wpisania lub skreślenia testu lub badania z listy „zastrzeżonych”? Ponadto ustawodawca w uzasadnieniu nie określa, czy zastrzeże będzie miało wpływ i w jakim zakresie na rozwój, unowocześnianie, wprowadzanie nowych technik testów i badań psychologicznych (np. badań zdalnych, wykorzystujących techniki informatyczne, czy testy aparaturowe stosowane w psychologii transportu, sportu, rehabilitacji psychologicznej, czy rozwoju kompetencji poznawczych)? W tym zakresie proponuję współpracę w doprecyzowaniu przepisów proponowanej ustawy.		
292.	Art. 25. 1. Psycholog wykonując zawód nie jest związany poleceniem co do treści diagnozy psychologicznej, opinii psychologicznej, orzeczenia psychologicznego lub doboru metod psychologicznych.	Artykuł nie koresponduje z art 44 pkt 8 Czy psycholog będzie zobowiązany do stosowania tylko testów i badań z listy zastrzeżonej, czy będzie mógł stosować również inne testy i badania? Czy psycholog będzie mógł stosować opracowane przez siebie (zgodnie z zachowaną sztuką) własne testy i badania (do czego uprawnia go skończenie magisterskich studiów psychologicznych)?		<u>Uwaga uwzględniona</u> Zmodyfikowano art. 47 pkt 4 projektu, który otrzymał brzmienie: określanie metod psychologicznych rekomendowanych do stosowania przez psychologów, przy uwzględnieniu w szczególności aktualnego stanu wiedzy z zakresu metod pomiaru w psychologii i ich wartości psychometrycznej. Projektodawca nie posługuje się już wyrażeniem „zastrzeżonych” a „rekomendowanych”.

		Jaki wpływ „lista testów i badań psychologicznych zastrzeżonych” będzie miała na rozwój dziedziny nauki związanej z opracowywaniem nowych testów i badań psychologicznych? Często bowiem nowe metody i badania nie powstają w zamkniętych wyizolowanych laboratoriach, tylko podczas codziennej praktyki zawodowej, gdzie wykorzystywane są własne obserwacje, badania, próbki i eksperymenty, z co bardzo istotne są zbierane wyniki z badań do celów statystycznych i producenci testów współpracują w tym zakresie z psychologami zajmującymi się zawodowo diagnozą psychologiczną i orzekaniem psychologicznym. Podczas badań dotyczących diagnozy, orzekania i opiniowania są prowadzone również badania dotyczące opracowania nowych metod. W uzasadnieniu brak analiz w jaki sposób lista testów zastrzeżonych będzie wpływała na tę formę pracy psychologa jak rozwój opracowywanie i wdrażanie nowych metod testowania i badania psychologicznego? Proponujemy doprecyzowanie pojęcia listy testów zastrzeżonych w zgłoszonym zakresie Jako Polskie Stowarzyszenie Psychologów Pracy służymy pomocą i konsultacją w zakresie doprecyzowania		

		przepisów listy testów zastrzeżonych.		
293.	Art. 25. 5. W razie wątpliwości diagnostycznych lub terapeutycznych psycholog, z własnej inicjatywy, na wniosek odbiorcy świadczeń psychologicznych lub jego przedstawiciela ustawowego, powinien skonsultować problem z innym specjalistą. Informację o konsultacji odnotowuje się w prowadzonej dokumentacji psychologicznej i pisemnie uzasadnia. Przepisy art. 24 ust. 1, 2 i 4 stosuje się odpowiednio.	Ustawa nie precyzuje, gdzie psycholog chcący skonsultować problem z innym specjalista będzie mógł znaleźć listę specjalistów, a także sposób opłat za konsultację. Czy inny specjalista ma obowiązek udzielić konsultacji i na jakich warunkach ta konsultacja miałyby się odbyć. Czy opłatą za konsultację będzie obciążony psycholog korzystający z konsultacji i będzie musiał pokryć ją z własnych środków czy będzie mógł obciążyć odbiorcę świadczeń psychologicznych. Jaką stawką VAT będzie obłożona konsultacja z innym specjalistą. Czy psycholog konsultant będzie musiał mieć wpisaną w działalność usługę konsultacyjną? W jakim okresie „psycholog konsultant” będzie musiał udzielić konsultacji? Czy konsultacja ma mieć formę pisemną, czy może być konsultacja ustna? Kto będzie odpowiadał wobec odbiorcy świadczeń psychologicznych za błędnie		<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Zmodyfikowano art. 26 ust. 7 projektu (wcześniej art. 25 ust. 5). Zasady doświadczenia zawodowego wskazują, że w ramach poszczególnych profesji ich przedstawiciele mają praktyczną wiedzę o innych specjalistach z danego obszaru, a zasady ich współpracy/wzajemnej konsultacji często opierają się na normach zwyczajowych.

		udzieloną konsultację i wydana na podstawie błędnie udzielonej konsultacji diagnozy, opinii, orzeczenia psychologicznego czy udzielonej pomocy psychologicznej? Czy odpowiedzialność poniesie psycholog korzystający z konsultacji czy psycholog udzielający konsultacji? Czy psycholog korzystający z konsultacji będzie musiał się zastosować do konsultacji, z której korzystał, czy będzie mógł ją pominąć? Czy psycholog „specjalista” będzie musiał posiadać odpowiedni staż zawodowy w specjalizacji, w której będzie udzielał konsultacji? Proponuję doprecyzowanie pojęcia. Jako Polskie Stowarzyszenie Psychologów Pracy powołane w celu ochrony rynku psychologii służymy pomocą i konsultacją w zakresie doprecyzowania przepisów projektowanej ustawy.		
294.	Art. 84	Proponuję całkowite wykreślenie Art 84 i proponowanych zmian w ustawie o kierujących pojazdami. Zapisy w Ustawie o kierujących pojazdami są dokonane prawidłowo i nie ma potrzeby zmian. Dotychczasowy zapis o konieczności	Skreślenie art. 84 w całości.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Wprowadzenie wskazanego przepisu jest zmianą wynikową, jest konieczne z uwagi na istniejące w ustawie o kierujących pojazdami odesłania do ustawy, która

		posiadania tytułu zawodowego magistra uzyskany w kierunku psychologia sprawdziła się w praktyce. W oparciu o istniejące zapisy funkcjonuje „psychologia transportu”, rozwija się. Nadzór nad funkcjonowaniem pracowni psychologicznych i psychologów transportu posiada Marszałek Województwa i nie ma potrzeby rozszerzania w tym zakresie kompetencji szerzej na samorząd, ani wprowadzania opiekunów, gdyż będzie to powodować konflikt w zakresie sprawowania nadzoru. Co zostało zaznaczone na początku pisma z naszymi uwagami. Zmiany istniejącego prawa w zakresie ustawy o kierujących pojazdami może wprowadzić niepotrzebny chaos i niejasność kompetencji samorządu względem Marszałka Województwa. Ustawa o zawodzie psychologa jest projektem nowym i wykazuje się szeregiem niedociągnięć i braków co po wprowadzeniu jej zapisów może powodować nieprzewidziane w projekcie ustawy zmiany w istniejących i uregulowanych już wcześniej przepisami dziedzinach funkcjonowania psychologów w tym psychologów transportu. Projektant ustawy w ogóle nie wziął tego tematu pod uwagę, co jest udokumentowane brakiem jakichkolwiek analiz wpływu proponowanej ustawy na dziedziny już wcześniej uregulowane		będzie uchylona w związku z wejściem w życie projektowanej ustawy.

		innymi ustawami w tym istniejącą i funkcjonującą psychologię transportu. Proponuję wykreślenie artykułu 84 lub przeprowadzenie dogłębnej analizy wpływu zmian proponowanych w tym artykule zapisów na funkcjonującą od kilku lat branżę psychologii transportu. Gdyż psychologia transportu odgrywa bardzo ważną, strategiczną rolę w funkcjonowaniu całej gospodarki narodowej a także ma wpływ na gospodarkę całej Unii Europejskiej i krajów ościennych nie będących w Unii. Psychologia Transportu zajmuje się badaniem kierowców zawodowych który wykonują transport. Polskie firmy transportowe są jedną z najprężniej rozwiniętych dziedzin polskiej gospodarki. Ta branża rozwinęła się również dzięki funkcjonujących pracownikach psychologicznych z psychologii transportu, w których wykonywane są badania pracowników tych firm, czyli kierowców. W wyżej wymienionym zakresie, zmiany przez proponowane przez pełną niedociągnięć i błędów ustawę, która w jednym czasie próbuje regulować bardzo dużo aspektów pracy psychologów może spowodować poważne konsekwencje w działaniu strategicznych ośrodków gospodarki jakimi jest transport. Nieprzemyślane i nieprzeanalizowane zmiany mogą sparaliżować branżę		

		transportu z powodu braku dostępu do pracowni psychologicznych badających kierowców. Podobne problemy powodowała istniejąca ustawa o zawodzie psychologa, która poprzez swoją wadliwość uniemożliwiała wpis psychologów na listę psychologów uprawnionych prowadzonych przez Urząd Marszałkowski. Zatem proponuję skreślenie art 84 w całości lub poprawę jego zapisów. Gdyż nic nie daje pewności, że proponowany projekt nowej ustawy, szczególnie wprowadzający zmiany w tak szerokim zakresie nie spowoduje kolejnych komplikacji i nieuzasadnionych, z powodu błędów blokad w pracy psychologów transportu, którzy mają już uregulowane przepisami swoje kompetencje.		
Kierownik Zakładu Psychologii Klinicznej Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie oraz Konsultant Krajowy w dziedzinie psychoterapii uzależnień				
295.	Art.22.1 Wykonywanie zawodu psychologa polega na udzielaniu świadczeń psychologicznych. 2 Świadczeniami psychologicznymi są następujące działania: ...	Proponuję zmianę ze względu na wprowadzenie merytorycznej poprawności w definiowaniu pojęć obecnych i ugruntowanych w psychologii jako nauce, także stosowanej w ochronie zdrowia. W podręcznikach psychologii jako nauki stosowanej, także w ochronie zdrowia pojęciem precyzyjniej oddającym zakres treści wykonywanych działań i zadań psychologa w opiece zdrowotnej jest pojęcie usług psychologicznych.	Art. 22. 1. Wykonywanie zawodu psychologa polega na udzielaniu usług psychologicznych. 2. Usługami psychologicznymi są następujące działania:	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Definicja została wypracowana ze środowiskiem psychologów, przy uwzględnieniu specyfiki każdego obszaru psychologii. Określenie „świadczenie” w większym stopniu oddaje charakter czynności wykonywanych przez psychologów na rzecz odbiorców niż określenie „usługa”.

296.	Art. 22.2. Świadczeniami psychologicznymi są następujące działania: 1) diagnoza psychologiczna, polegająca na rozpoznawaniu za pomocą metod psychologicznych, opartych na dowodach naukowych, właściwości funkcjonowania odbiorcy świadczeń psychologicznych oraz jego psychologicznych przyczyn i skutków;	Proponuję uzupełnienie ze względu szersze kompetencje specjalistów psychologii klinicznej (zatwierdzony przez Ministra Zdrowia Program Specjalizacji 2024) a także rekomendacje powołanego przez Ministra zdrowia Zespołu do spraw wypracowania rozwiązań systemowych dotyczących roli psychologów klinicznych w opiece psychiatrycznej (Zarządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 sierpnia 2022r). W zgodzie ze współczesną literaturą i praktyką opartą na naukowych dowodach w medycynie i psychologii i pracy psychologa w opiece zdrowotnej, w procesie prowadzenia specjalistycznej diagnozy psychologicznej, w przypadku dzieci i młodzieży oraz dorosłych zachowane są kompetencje przynależne z racji uzyskanego podczas czteroletniego szkolenia specjalizacyjnego i zdanego Państwowego egzaminu w CEM, medycznego wykształcenia specjalistów psychologów klinicznych.	Art. 22. 2. Usługami psychologicznymi są następujące działania: 1) diagnoza psychologiczna, polegająca na rozpoznawaniu za pomocą ilościowych i jakościowych metod psychologicznych, opartych na dowodach naukowych, właściwości funkcjonowania psychologicznego odbiorcy usług psychologicznych oraz jego psychologicznych przyczyn i skutków oraz w przypadku specjalistów psychologii klinicznej: diagnozowanie zaburzeń neurorozwojowych, emocjonalnych, poznawczych, behawioralnych oraz związanych z relacjami rodzinnymi i interpersonalnymi”.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Definicja diagnozy psychologicznej została wypracowana ze środowiskiem psychologów, przy uwzględnieniu specyfiki każdego obszaru psychologii.
297.	Art.22. 2 4) udzielanie pomocy psychologicznej, polegającej na stosowaniu form oddziaływania z psychologicznego ukierunkowanych na rozwój, podnoszenie jakości życia, profilaktykę, zachowanie i przywracanie zdrowia psychicznego, zapobieganie,	Proponuję zmianę ze względu na wprowadzenie merytorycznej poprawności w zgodzie z literaturą i standardami w kształceniu i usług psychologicznych w UE. Poradnictwo i usługi psychologiczne, psychoterapia i psychologia jest zarządzana przez różne organy państwowe i stanowią komplementarne działania wobec osoby w opiece zdrowotnej.	Art.22. 2 4) udzielanie pomocy psychologicznej, polegającej na stosowaniu celowych i planowanych form oddziaływania psychologicznego, ukierunkowanych na rozwój, podnoszenie jakości życia, profilaktykę, zachowanie i przywracanie zdrowia psychicznego, zapobieganie, zmniejszanie i usuwanie nieprawidłowości dotyczących zdrowia psychicznego i somatycznego odbiorcy usług psychologicznych, oddziaływań psychologicznych wobec dzieci i młodzieży	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Definicja pomocy psychologicznej została wypracowana ze środowiskiem psychologów, przy uwzględnieniu specyfiki każdego obszaru psychologii.

	zmniejszanie i usuwanie nieprawidłowości dotyczących zdrowia psychicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych oraz wsparcie w sytuacji doświadczenia kryzysu, traumy lub stresu.	Zgodnie z literaturą i standardami UE psychologowie kliniczni w opiece zdrowotnej i edukacji z racji posiadanych specjalistycznych kompetencji zapewniają specjalistyczną diagnozę i terapię psychologiczną w różnych środowiskach, w tym w prywatnych praktykach, szpitalach i klinikach zdrowia psychicznego, często współpracując z innymi pracownikami służby zdrowia. Ich podejście opiera się na zrozumieniu unikalnych wyzwań każdej osoby, zapewniając spersonalizowaną opiekę i wsparcie w celu poprawy zdrowia psychicznego i ogólnego samopoczucia klientów. Ich praca również obejmuje doradztwo zawodowe, radzenie sobie z problemami edukacyjnymi i pomaganie klientom w osiągnięciu zrównoważonego i satysfakcjonującego życia. W Europie regulacja prawna uwzględniająca doradztwo psychologiczne zapewnia ochronę klientów i ustanawia standardy praktyki zawodowej. Psychologiczna prewencja - zespół działań, w których wykorzystuje się metody i środki psychologiczne w celu obniżenia prawdopodobieństwa wystąpienia zaburzeń w funkcjonowaniu somatycznym, psychicznym i społecznym. Cel ten osiąga się poprzez przeciwdziałanie czynnikom ryzyka i wzmacnianie zasobów. Prewencja może polegać na minimalizowaniu zagrożeń przez eliminowanie czynników	polegających na wspomaganiu rozwoju i łagodzeniu trudności rozwojowych, prowadzeniu programów psychologicznoterapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, oddziaływań polegających na psychospołecznej rehabilitacji wobec odbiorców świadczeń psychologicznych tj. osób z zaburzeniami psychicznymi oraz interwencja kryzysowa i wsparcie psychologiczne w sytuacji doświadczenia kryzysu, traumy lub stresu. W przypadku, kiedy psycholog WYKONUJE USŁUGI W OPIECE ZDROWOTNEJ i uzyska na podstawie odrębnych przepisów i rozporządzeń Ministra Zdrowia (zgodne z koszykiem świadczeń gwarantowanych) dodatkowe kompetencje i uprawnienia do wykonywania świadczeń zdrowotnych	

		ryzyka, które można podzielić na ryzyko sytuacyjne (stres wydarzeń), rozwojowe (okresy krytyczne w rozwoju, na przykład kryzys dorastania) oraz temperamentalne i osobowościowe. Działanie prewencyjne ma w pierwszym rzędzie przeciwdziałać pojawieniu się zaburzeń. Poradnictwo psychologiczne to forma pomocy oferowana osobom zdrowym przeżywającym trudności rozwojowe, emocjonalne i kryzys. Poradnictwo psychologiczne użyteczne jest w zmianach rozwojowych i nagromadzeniu się wydarzeń życiowych. Odbywa się ono w formie kilku spotkań, których głównym celem jest zidentyfikowanie problemu i poszukiwanie sposobów jego rozwiązania. Poradnictwo można podzielić na cztery fazy: ✓ diagnoza problemu, to znaczy zidentyfikowanie trudności z jaką osoba sobie nie radzi ✓ określenie czynników podtrzymujących istnienie problemu oraz trudności związanych z jego rozwiązaniem ✓ poszukiwanie nowych sposobów rozwiązania trudności ✓ wzmocnienie klienta w realizowanych przez niego zmianach. Interwencja kryzysowa jest oddziaływaniem psychologicznym zmierzającym do odzyskania przez osobę dotkniętą kryzysem zdolności jego		

		samodzielnego rozwiązania. Ma charakter pomocy psychologicznej. <u>Ugruntowany prawnie system regulacji poradnictwa psychologicznego</u> Zapewnia obejmuje –(1)wspomaganie rozwoju psychicznego;(2) wspieranie samorealizacji ukierunkowane na rozwój jednostki (treningi asertywności, interpersonalne, inne);(3) promocję zdrowia (złożony zespół działań profesjonalnych psychologa ,których celem jest rozwój i wzmacnianie zdrowia całej populacji w kontekście życia codziennego od poczęcia do późnej starości -są to działania nastawione na rozwój cech i właściwości jednostki, które sprzyjają kształtowaniu zachowań prozdrowotnych - celem jest zwiększenie autonomii i udziału człowieka w kształtowaniu celów zdrowotnych adekwatnych do jego potrzeb’ (4) Prewencję psychologiczną (działania nastawione na zapobieganie różnym formom patologii (psychoprofilaktyka (interwencje psychologiczne zmniejszające ryzyko zaburzeń psychicznych, somatycznych, funkcjonowania społecznego);(6) poradnictwo psychologiczne (wspomaganie osób doświadczających trudności w realizacji celów życiowych (np. w kryzysach) pomoc w rozwiązywaniu kryzysów rozwojowych, małżeńskich, zawodowych, edukacyjnych; (7) Interwencję kryzysową W regulacjach europejskich (Hiszpania, Niemcy, UK, Francja, (Francuską Federację		

		Psychoterapii i Psychopatologii (FF2P) oraz Francuskie Towarzystwo Psychologiczne (SFP). Poprzez dzielenie się najlepszymi praktykami i dążenie do wspólnych standardów kraje Europy Wschodniej dążą do poprawy jakości i profesjonalizmu poradnictwa, psychoterapii i usług psychologicznych. Psychologowie w opiece zdrowotnej w UE podlegają państwowym regulacjom, aby zapewnić wysoką jakość, interwencje psychologiczne oparte na naukowych dowodach Literatura Berndt, N., Höfer, S., Kolesnikova, J. & Vilchinsky, N. (2017) Legal regulation of Health Psychology as a profession. European Health Psychologist, 19(6), 389-393. Brzeziński, J., Chyrowicz, B., Toeplitz, Z., Toeplitz-Winiewska, M. (2019). Etyka zawodu psychologa. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. Czabała, J. C., & Kluczyńska, S. (2015). Poradnictwo psychologiczne. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. National Register of Health Service Psychologists jest członkiem Mental Health Liaison Group (MHLG)		
298.	Art.22. 4 Na podstawie odrębnych przepisów psycholog może uzyskać dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, w szczególności może uzyskać tytuł specjalisty w określonej dziedzinie psychologii po odbyciu	Proponuję zmianę - wprowadzenie dodatkowego punktu Uzyskanie tytułu specjalisty psychologii klinicznej sprawia, że wykonywana przez psychologa praca kwalifikowana jest jako zawód medyczny (uzyskanie statusu specjalisty psychologa klinicznego) i podlega regulacjom Ministra Zdrowia. Jeśli	Art.22.4 o brzmieniu: Psycholog posiadający tytuł specjalisty w dziedzinie psychologii klinicznej uzyskuje kompetencje i kwalifikacje niezbędne do udzielania świadczeń zdrowotnych w zakresie wiedzy i umiejętności określonych w programie specjalizacji i jest osobą wykonującą zawód medyczny.	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Wskazany przepis został usunięty.

	szkolenia określonego programem specjalizacji i złożeniu egzaminu państwowego lub po uznaniu równorzędnego tytułu specjalisty uznanego za granicą.	zawód medyczny nie odnosi się tylko do psychologów klinicznych, ale do wszystkich pracujących w ochronie zdrowia to powinien to być odrębny punkt mówiący o tym, że psycholog pracujący w ochronie zdrowia wykonuje zawód medyczny podlegający regulacjom Ministra Zdrowia. UZASADNIENIE MERYTORYCZNE DOTYCZĄCE PSYCHOLOGÓW KLINICZNYCH W OPIECE ZDROWOTNEJ Zgodnie z najnowszą literaturą i standardami udzielania usług psychologicznych zbudowany program specjalizacji z psychologii klinicznej (....) uprawnia specjalistę psychologii klinicznej po zdaniu egzaminu państwowego w CEM do udzielania samodzielnej specjalistycznej pomocy psychologicznej wobec osoby w całym cyklu jego życia (od dzieciństwa przez okres dorosłego aż do starości)-ukierunkowanej na wspomaganie procesu redukcji objawów chorobowych ,wspieraniu mechanizmów zdrowienia w procesie rehabilitacji psychologicznej jako działań medycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, chorymi przewlekłe (rehabilitacja psychologiczna chorych onkologicznie, terapia bólu), kwalifikacja psychologiczna chorych do zabiegów leczenia biologicznego czy przeszczepów narządów; chorych z uszkodzeniami, wadami i chorobami układu nerwowego (diagnoza neuropsychologiczna, także śródoperacyjna, rehabilitacja neuropsychologiczna).	Minister właściwy do spraw zdrowia, po zasięgnięciu opinii Samorządu Zawodowego Psychologów, określi w drodze rozporządzenia zasady i standardy udzielania świadczeń zdrowotnych przez psychologów w opiece zdrowotnej.	

		W celu określenia znaczenia rzeczzonego pojęcia należy odnieść się do art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o działalności leczniczej (dalej jako a.d.) - przepisu definiującego pojęcie osoby wykonującej zawód medyczny, w myśl którego za osobę taką uważa się osobę uprawnioną na podstawie odrębnych przepisów do udzielania świadczeń zdrowotnych oraz osobę legitymującą się nabyciem fachowych kwalifikacji do udzielania świadczeń zdrowotnych w określonym zakresie lub w określonej dziedzinie medycyny. Następnie należy zważyć, że w świetle art. 2 ust. 1 pkt 2 za świadczenia zdrowotne pojmuję się działania służące zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia oraz inne działania medyczne wynikające z procesu leczenia lub przepisów odrębnych regulujących zasady ich wykonywania. W tym miejscu należy przytoczyć również wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie L.u.P. GmbH o sygn. akt: C-106/05 w którym Trybunał stwierdził, że: „pojęcia „opieki medycznej” oraz „świadczeń opieki medycznej” (...) odnoszą się do świadczeń, które służą diagnozie, opiece oraz, w miarę możliwości leczeniu chorób lub zaburzeń zdrowia”. Również w wyroku w sprawie d"Ambrumenil o sygn. akt C-307/01 Europejski Trybunał Sprawiedliwości podkreślał, iż: „Jeżeli chodzi o pojęcie świadczenia opieki medycznej (...) pojęcia tego nie można poddać wykładni, która obejmuje świadczenia medyczne realizowane w innym celu niż postawienie	

		diagnozy, udzielenie pomocy medycznej oraz, w zakresie, w jakim jest to możliwe, leczenie chorób lub zaburzeń zdrowotnych”. Pojęcie „wykonywanie zawodu medycznego” należy odnieść do osób, które fachowo, stale i w celach zarobkowych zajmują się wykonywaniem zajęcia mającego związek z medycyną i które mają odpowiednie kwalifikacje. Przez kwalifikacje należy rozumieć zasób wiedzy i umiejętności wymaganych do udzielania świadczeń zdrowotnych.” W świetle powyżej przytoczonych podstaw prawnych, należy stwierdzić, że wykonywaniem zawodu medycznego jest fachowe, stałe i odpłatne podejmowanie działań służących postawieniu diagnozy, udzieleniu pomocy medycznej lub, w zakresie, w jakim jest to możliwe, leczeniu chorób lub zaburzeń zdrowotnych -przez osobę uprawnioną na podstawie odrębnych przepisów do podejmowania w/w działań lub osobę legitymującą się nabyciem fachowych kwalifikacji do podjęcia w/w działań w określonym zakresie lub w określonej dziedzinie medycyny. Przy czym przez kwalifikacje należy rozumieć zasób wiedzy i umiejętności wymaganych do udzielania świadczeń zdrowotnych. Jak wskazał Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie, w wyroku z dnia 28 sierpnia 2012 r. o sygn. akt: III SA/Wa 3226/11; z racji, że istnieją zawody		

		nieregulowane, w ich przypadku brak przepisów odnoszących się do zasad ich wykonywania powoduje, że ustalenie czy dany zawód nieregulowany stanowi zawód medyczny trzeba czynić na podstawie ogólnie dostępnych publikacji. Specjalista psychologii klinicznej jest wykształconym medycznie specjalistą przygotowanym do udzielania świadczeń zdrowotnych. Podane poniżej, będące wynikiem ukończenia szkolenia specjalizacyjnego zgodnego z programem specjalizacji uzyskane kompetencje zawodowe i wymagane od specjalisty psychologii klinicznej czynności mieszczą się zaś w powołanej definicji świadczenia zdrowotnego. Zgodnie bowiem z programem specjalizacji specjalista psychologii klinicznej uzyskuje wiedzę i umiejętności dotyczącą diagnozy i terapii m.in. w zakresie: - zastosowania wiedzy psychologicznej z zakresu koncepcji integracyjnych natury człowieka w formułowaniu diagnozy klinicznej różnicowej i wyjaśniającej patomechanizm i epigenezę zaburzeń psychicznych i zachowania, a także diagnozy na rzecz oddziaływań terapeutyczno-rehabilitacyjnych, eksperckich orzecznictwa; nabycia specjalistycznych umiejętności potrzebnych do stosowania psychologicznych metod w zakresie poradnictwa zdrowotnego, pomocy w kryzysie związanym z problemem zdrowotnym, terapii i rehabilitacji; nabycia kompetencji w zakresie umiejętności monitorowania i oceny efektów		

		postępowania terapeutycznego, wspierającego i rehabilitacyjnego; - w zakresie rozwoju świadomości metodologicznej i wiedzy z praktyki opartej na dowodach (EBP -evidence-based practice in psychology), nabycie umiejętności korzystania z badań EBP w procesie diagnozowania oraz planowania oddziaływań psychospołecznych: - w zakresie wysokich standardów funkcjonowania zawodowego (etyka zawodowa) w kontakcie z pacjentem i jego rodziną oraz we współpracy z pracownikami służby zdrowia; Uzyskane kompetencje zawodowe Absolwent szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie psychologii klinicznej uzyska szczególne kwalifikacje umożliwiające: 1. samodzielne przeprowadzenie klinicznej diagnozy psychologicznej; 2. wskazywanie i planowanie postępowania terapeutycznego, doradczego i/lub rehabilitacyjnego w zakresie wyznaczonym psychologiczną diagnozą pacjenta; 3. umiejętności stosowania strategii i procedur zdrowotnego poradnictwa psychologicznego oraz wybranych metod terapeutycznych; umiejętności diagnozowania ich skuteczności i ocenę skuteczności psychologicznych metod leczenia; 4. umiejętności stosowanie różnych metod psychospołecznej rehabilitacji i ocenę ich skuteczności; 5. formułowanie zaświadczeń, opinii i orzeczeń psychologicznych;	

		6. projektowanie, prowadzenie i ewaluację programów profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego i somatycznego. 7. udzielanie poradnictwa psychologicznego oraz różnorodnej pomocy psychologicznej, wspomagania w kryzysie i konsultacji w zakresie zdrowia psychicznego i radzenia sobie w chorobie; 8. wystawiania specjalistycznych zaświadczeń, opinii i orzeczeń; 9. konsultacji w kwestiach zdrowia publicznego i polityki społecznej; 10. edukacji personelu medycznego w zakresie psychologicznych oddziaływań. 11. ubiegania się o uzyskania uprawnień do prowadzenia superwizji klinicznej. W zależności od wybranej ścieżki kształcenia specjalizacyjnego szczegółowego absolwent szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie psychologii klinicznej uzyska także dodatkowe kompetencje szczegółowe w zakresie świadczeń zdrowotnych.		
Polskie Towarzystwo Psychologii Klinicznej i Psychoterapii EBP				
299.	Art. 4. 1. Zawód psychologa jest zawodem zaufania publicznego. 2. Tytuł zawodowy „psycholog” podlega ochronie prawnej.	Brak informacji o charakterze pracy psychologa jako zawodu medycznego zajmującego się różnymi oddziaływaniami psychologicznymi skierowanymi wobec problemów zdrowotnych jest pominięciem jednej z podstawowych i istotnych charakterystyk tego zawodu. Pominięcie tej informacji wprowadza znacząco w błąd co do oceny charakteru usług zawodowych psychologa.	Zmiana zapisu art. 4. poprzez dodanie ust. 3.: 3. Psycholog, którego zadania zawodowe stanowią świadczenia opieki zdrowotnej na podstawie przepisów odrębnych, wykonuje zawód medyczny.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Określenie katalogu zawodów medycznych należy do kompetencji Ministra Zdrowia.

		Psychologia jest szeroką dziedziną naukową, a zawód psychologa wykorzystywany jest w wielu obszarach życia społecznego. Znaczna część psychologów, szczególnie psychologów klinicznych, pracuje w obszarze zdrowia psychicznego, np. w placówkach ochrony zdrowia czy poradniach psychologiczno-pedagogicznych, czy placówkach pomocy społecznej, gdzie zajmuje się m.in. diagnozą i udzielaniem różnych form pomocy psychologicznej, promocją zdrowia i profilaktyką w zakresie zdrowia psychicznego. Należy zwrócić uwagę, iż usługi psychologiczne w swoim charakterze nader często spełniają definicję świadczeń zdrowotnych, tj. świadczenie zdrowotne - działanie służące profilaktyce, zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia oraz inne działanie medyczne wynikające z procesu leczenia lub przepisów odrębnych regulujących zasady ich udzielania (art. 5 pkt 40 u.ś.o.z.).		
300.	art.6 ust.3 pkt.6 “legitymuje się znajomością języka polskiego potwierdzoną certyfikatem co najmniej na poziomie B2 w skali	Uważamy, iż poziom B2 jest zbyt niski z racji faktu, iż podstawowym narzędziem pracy psychologa jest język i umiejętności komunikacyjne. Poziom B2 nie gwarantuje odpowiedniego osadzenia się także w uwarunkowaniach językowo-kulturowych w danym państwie.	Zmiana zapisu art. 6 ust. 3 pkt. 6 na: “legitymuje się znajomością języka polskiego potwierdzoną certyfikatem co najmniej na poziomie C2 w skali globalnej biegłości językowej według (...)”	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> W ocenie projektodawcy legitymowanie się znajomością języka polskiego co najmniej na poziomie B2 jest wystarczające, przy spełnieniu pozostałych warunków, do wykonywania zawodu psychologa w Polsce.

	globalnej biegłości językowej według (...) “	Psycholog pracuje, operując słowem. Podstawowym narzędziem pracy psychologa jest język wykorzystywany w mowie, ale także i w piśmie. Wszelkie usługi psychologiczne wymagają biegłości w posługiwaniu się językiem poczynając od diagnozy i opiniowania, skończywszy na terapii. Wszelkie bariery językowe wynikające z braków w zakresie określonego języka mogą znacząco utrudnić, a nawet uniemożliwić wykonanie usług przez psychologa. Poza słownictwem i konstrukcją wypowiedzi istotne jest również rozumienie kontekstu kulturowego, czyli doskonała znajomość chociażby idiomów językowych czy też innych konstrukcji językowych typowych dla danej grupy kulturowej. Należy także zaznaczyć, iż to w gestii psychologów pozostaje ocena sprawności komunikacyjnej pacjentów, a w szczególności ocena języka jako jednego z procesów poznawczych.		
301.	Art.6.	Brak jest jednoznacznej informacji o charakterze prawa wykonywania zawodu tj. o tym, że psycholog wchodzący w zawód otrzymuje prawo wykonywania zawodu na czas pracy pod opieką. Prawo wykonywania zawodu przyznane psychologowi z racji uzyskania tytułu	Zmiana zapisu art.6. poprzez dodanie ust 4.: 4. W celu odbycia stażu zawodowego pod opieką o czym mowa w art.16 regionalna rada psychologów przyznaje prawo wykonywania zawodu psychologa na czas odbywania praktykowania we współpracy z opiekunem.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Psycholog uzyskuje prawo wykonywania zawodu wraz z wpisem do Rejestru psychologów. Psychologowie, którzy realizują współpracę z opiekunem posiadają prawo wykonywania zawodu psychologa.

		magistra psychologii oraz spełnieniu innych warunków w pierwszej kolejności powinno oddać sytuację osoby wchodzącej do zawodu, tzn. iż jej prawo wykonywania zawodu zostaje przyznane, by rozpocząć okres pracy pod opieką, a następnie zakończyć ją pozytywną opinią. Oznacza to, że charakter PWZ jest tutaj czasowy, a więc wymaga to jednoznacznego określenia w ustawie.		
302.	Art.7 ust.1 “Wpis na Listę obejmuje: 1) imię (imiona) i nazwisko; 2) numer i datę wpisu na Listę”	Wskazanie w spisie psychologów informacji zawierających imię (imiona) i nazwisko oraz numer i datę wpisu na Listę w naszej opinii nie wyczerpują informacji mogących mieć znaczenie dla odbiorców usług psychologicznych. Osoby korzystające z usług psychologicznych powinny mieć dostęp do informacji zawodowych o psychologach. Dane te powinny zawierać informacje o obszarze specjalizacji psychologa z uwagi na szerokość dziedziny psychologii, wielość obszarów zastosowania psychologii w praktyce. Informacje o tytułach/stopniach naukowych powinny także znaleźć się w rejestrze z racji ich znaczenia dla dziedziny psychologii oraz dla osób korzystających z usług psychologicznych.	Zmiana zapisu art. 7 ust. 1 poprzez dodanie punktów 3. i 4. w brzmieniu: 3) informacje o posiadanej specjalizacji; 4) informację o stopniu/tytułach naukowych.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Ratio legis art. 7 ust. 1 projektowanej ustawy tkwi w umożliwieniu potencjalnemu odbiorcy świadczeń psychologicznych uzyskania informacji, czy dana osoba ma prawo wykonywania zawodu psychologa i czy w danym momencie ten zawód wykonuje.
303.	art. 16 ust. 3	Okres 5 lat doświadczenia w danym obszarze pracy nie daje biegłości w danym	Zmiana zapisu art. 16. ust. 3. na:	<u>Uwaga nieuwzględniona</u>

	“Opiekunem może być psycholog wykonujący zawód przez co najmniej 5 lat w specjalności tożsamej ze specjalnością psychologa (...)”	obszarze zastosowania psychologii. Charakter pracy psychologa, gdzie usługi często dotyczą zdrowia człowieka, wymaga od opiekuna świadomości własnych zasobów w odniesieniu do obszaru, w którym się specjalizuje. W związku z usunięciem psychologii z listy kierunków, w których toku nauczania obowiązywały standardy kształcenia, w ostatnich latach dyplom magistra uległ znaczącej degradacji. Dlatego koniecznym jest weryfikacja umiejętności i przygotowania do zawodu pod okiem doświadczonego psychologa. Dla przykładu w kryteriach uznania dorobku zawodowego za równoważny ze zrealizowaniem specjalizacji z psychologii klinicznej przyjęto założenie posiadania 10 lat stażu pracy klinicznej - uważamy, że jest to właściwe, by psycholog będący opiekunem innych stażystów posiadał biegłość w obszarze własnej specjalności.	3. Opiekunem może być psycholog wykonujący zawód przez co najmniej 10 lat w specjalności tożsamej ze specjalnością psychologa (...).	Wskazany przepis został zmieniony. Zgodnie z jego nowym brzmieniem “Opiekunem jest psycholog, który wykonuje zawód psychologa co najmniej przez 3 lata i złożył właściwej regionalnej radzie pisemne oświadczenie o następującej treści: (...)”. Termin 3-letni podyktowany jest tym, że wykonywanie zawodu psychologa formalnie będzie można potwierdzić wpisem do Rejestru psychologów. Skorelowane jest to z terminem wejścia w życie ustawy i stworzenia systemu teleinformatycznego, w którym prowadzony będzie Rejestr psychologów.
304.	Art.16. ust. 7.	Opinia opiekuna na temat psychologa odbywającego praktykę podyplomową wymaga jasno określonych standardów z racji jej ważności dla przyszłości opiniowanego psychologa. Proponujemy dodać konieczność konsultacji z komisją ekspertów w danej dziedzinie celem ujednolicenia kryteriów oceny, a także	Zmiana zapisu art. 16. ust. 7. pkt. 3. i 4. poprzez dodanie: 3) Niezbędne elementy opinii, o której mowa w art. 19. ust. 1. po konsultacji z Komisją Ekspertów/ Specjalistów w danym obszarze psychologii.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Projektodawca uszczegółowił przepisy dotyczące wydawania opinii po zakończeniu realizacji współpracy z opiekunem, w tym rozszerzył katalog elementów opinii.

		wypracowania ujednoliconego arkusza ewaluacji. W związku z tym, że opiekun wydaje pisemną opinię na temat rozwoju zawodowego i kontynuacji wykonywania zawodu przez psychologa, warto określić obiektywne kryteria oceny psychologa. Jednolite standardy takiej opinii mogą znacząco wpłynąć na poprawę jakości usług psychologicznych oraz ustrzec przed subiektywizacją oceny dokonanej przez opiekuna. Waga tejże opinii wymaga jednoznacznych kryteriów tejże oceny tak, by maksymalnie zabezpieczyć interes opiekuna oraz psychologa pracującego pod nadzorem.	4) Opinia opiekuna oparta o uniwersalny arkusz ewaluacji stworzony przez Komisję Ekspertów/Specjalistów.	
305.	Art. 21. ust. 2. „Psycholog wykonuje zawód zgodnie z aktualnym stanem wiedzy psychologicznej, z należytą starannością oraz z zasadami etyki zawodowej określonymi w Kodeksie Etyki Zawodowej, a także z poszanowaniem prywatności i godności osobistej odbiorców świadczeń psychologicznych.”	Należy dodać “opartej o dowody naukowe. Jest to zapis stosowany w innych ustawach dotyczących zawodów zaufania publicznego m.in. w ustawie o zawodzie lekarza i lekarza dentysty. Z uwagi na fakt, iż psychologia jest dziedziną nauki, należy podkreślać, iż psycholog w swojej działalności powinien prowadzić praktykę opartą o dowody dostarczane w ramach badań naukowych tzw. evidence-based practice in psychology (EBPP). W dzisiejszych czasach pojawia się wiele “nowinek”, które odwołują się do psychologii bezpośrednio bądź pośrednio,	Zmiana zapisu art. 21 na: 2. Psycholog wykonuje zawód zgodnie z aktualnym stanem wiedzy psychologicznej opartej o dowody naukowe, z należytą starannością oraz z zasadami etyki zawodowej określonymi w Kodeksie Etyki Zawodowej, a także z poszanowaniem prywatności i godności osobistej odbiorców świadczeń psychologicznych.	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Zgodnie z projektem psycholog wykonuje zawód zgodnie z aktualnym stanem wiedzy psychologicznej. Istotne przy tym jest, że psycholog zobowiązany jest do doskonalenia zawodowego w formie kształcenia ustawicznego. Gwarantuje to systematyczną weryfikację stanu wiedzy psychologicznej oraz aktualności dowodów naukowych, na których jest oparta.

		co przyczynia się do wprowadzania w błąd osób poszukujących fachowej i rzetelnej pomocy.		
306.	art.22 ust.2 pkt 4 “udzielanie pomocy psychologicznej, polegającej na stosowaniu form oddziaływania psychologicznego ukierunkowanych na rozwój, podnoszenie jakości życia, profilaktykę, zachowanie i przywracanie zdrowia psychicznego, zapobieganie, zmniejszanie i usuwanie nieprawidłowości dotyczących zdrowia psychicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych oraz wsparcie w sytuacji doświadczenia kryzysu, traumy lub stresu”	Proponujemy dodać dwa zapisy mówiące o zakresie działań psychologa w obszarze funkcjonowania poznawczego oraz stosowania metod psychoterapeutycznych oraz wykreślenie profilaktyki.	Zmiana brzmienia art. 22. ust. 2. pkt. 4. na: 4. Udzielanie pomocy psychologicznej, polegającej na stosowaniu form oddziaływania psychologicznego ukierunkowanych na rozwój, podnoszenie jakości życia, zachowanie i przywracanie zdrowia psychicznego, zapobieganie, zmniejszanie i usuwanie nieprawidłowości dotyczących zdrowia psychicznego i funkcjonowania poznawczego odbiorcy świadczeń psychologicznych oraz wsparcie w sytuacji doświadczenia kryzysu, traumy lub stresu, a także oddziaływać psychologicznych wobec dzieci i młodzieży polegających na wspomaganiu rozwoju i łagodzeniu trudności rozwojowych, prowadzeniu programów psychologiczno- terapeutycznych, oddziaływać polegających na psychospołecznej rehabilitacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi. Psycholog w ramach wykonywania powyższych działań może korzystać z tzw. metod psychoterapeutycznych.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Definicja pomocy psychologicznej została wypracowana ze środowiskiem psychologów, przy uwzględnieniu specyfiki każdego obszaru psychologii.
	Art. 22. ust. 2.	Brak jest informacji o istotnych formach usług psychologicznych w postaci psychoedukacji, psychoprofilaktyki oraz promocji zdrowia psychicznego. Pominięcie tych czynności psychologicznych jest rażące w obliczu	5. Psychoedukacja, psychoprofilaktyka i promocja zdrowia psychicznego mające na celu zapobieganie pojawieniu się problemów zdrowotnych i psychospołecznych oraz wsparcie zasobów zdrowotnych jednostki.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Proponowane aktywności mieszczą się w definicji pomocy psychologicznej określonej w obecnym art. 23 ust. 2 pkt 4 projektu.

		podejmowanych przez psychologów działań mających w dużej mierze zapobiegać problemom psychospołecznym czy pojawieniu się chorób/zaburzeń. Psycholog w ramach psychologii zdrowia zajmuje się usługami, w zakres których wchodzi psychoedukacja, profilaktyka zaburzeń psychicznych, a także promocja zdrowia psychicznego. Psychologia zdrowia jako obszar badający współzależności psychiki i ogólnego stanu zdrowia obejmuje tzw. pozytywną psychologię zdrowia oraz kliniczną psychologię zdrowia. W szczególności w ramach tej pierwszej psychologowie tworzą, a także oceniają wszelkie działania mające na celu promocję zdrowia oraz profilaktykę zaburzeń psychicznych. Należy zwrócić uwagę, iż do tej pory z racji braku działającej ustawy o zawodzie obszar ten w praktyce psychologicznej pozostawał niedoceniany, tym bardziej w nowym projekcie ustawy powinny znaleźć się zapisy wskazujące na tę formę działalności psychologicznej. Warto podkreślić, iż to właśnie działania promocyjne i profilaktyczne są w dobie przewlekłego stresu i coraz głębszych problemów samoregulacyjnych jednostki tymi działaniami, które mają ogromne znaczenia dla zdrowia społeczeństw, ale		

		przede wszystkim znajdują one odzwierciedlenie w zmniejszaniu kosztów ponoszonych z racji leczenia istniejących już chorób.		
307.	Art. 22. ust. 3. „Psycholog może prowadzić psychoterapię na podstawie odrębnych przepisów z zastrzeżeniem, że nie ogranicza to prawa do prowadzenia psychoterapii osobom z uprawnieniami psychoterapeuty nieposiadającym prawa do wykonywania zawodu psychologa.”	Proponujemy zmianę w treści art 22. oraz dodanie w ust. 3. punktów 1-8 określających zasady nabycia uprawnień do prowadzenia psychoterapii przez psychologów (zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi regulującymi psychoterapię). Zgodnie z ustawą z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego psychoterapia to “celowe i planowe oddziaływania psychologiczne, zmierzające do złagodzenia lub usunięcia objawów zaburzenia oraz do poprawy funkcjonowania psychicznego i społecznego, wspierające dążenia jednostki lub rodziny do zdrowia i rozwoju, kierowane do osób z zaburzeniami psychicznymi.” Oczywiście jest, iż świadczenie oddziaływań psychologicznych przez psychologa pozostaje w ramach tylko i wyłącznie zawodu psychologa. Stanowisko Europejskiego Związku Towarzystw Psychologicznych (European Federation of Psychologists Associations, EFPA), do którego przynależy Polskie Towarzystwo Psychologiczne, jednoznacznie wskazuje, iż	Zmiana zapisu art. 22. ust. 3. poprzez dodanie punktów 1-8: 1. Prawo do świadczenia psychoterapii przysługuje psychologowi spełniającemu łącznie następujące warunki: 1) posiada prawo do wykonywania zawodu psychologa; 2) posiada pozytywną opinię opiekuna, o której mowa w art. 19 ust. 1; 3) posiada kwalifikacje do świadczenia psychoterapii w postaci ukończonego szkolenia podyplomowego, lub posiadania tytułu specjalisty, lub posiadania uznanych kwalifikacji nabytych za granicą; 4) zdał egzamin specjalizacyjny lub certyfikacyjny zgodnie z Ustawą o ochronie zdrowia psychicznego z dn. 19 sierpnia 1994 (Dz. U. z 2024 r. poz. 917.) w ośrodkach akredytowanych przez Krajową Izbę Psychologów 5) został wpisany na listę Krajowego Rejestru Psychologów Praktykujących Psychoterapię 2. Poprzez szkolenie podyplomowe o którym mowa w ust. 1 należy rozumieć szkolenie, które:	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Zasady nabywania uprawnień do prowadzenia psychoterapii określone są w już obowiązujących przepisach, tj. w ustawie o uzyskiwaniu tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia oraz w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie specjalizacji w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia,

		psychoterapia jest:obszarem psychologii stosowanej uprawianej przez psychologów specjalistów, obszarem praktyki psychologów, do której psychologowie przygotowują się w ramach różnych programów szkolenia,specjalistyczną praktyką, w której psychologowie stosują interwencję o udowodnionej skuteczności oraz poddają się superwizji (nadzorowi).Również Amerykańskie Towarzystwo Psychologiczne (American Psychological Association) wskazuje, iż psychologowie świadczą psychoterapię w ramach własnego zawodu. Środowisko psychologiczne w Polsce zgodnie zaznacza, iż psychoterapia (inaczej terapia psychologiczna) pozostaje jedną z form usług psychologów, jedną z form uprawiania zawodu psychologa przez psychologów wyspecjalizowanych w psychoterapii.	1) jest realizowane w wymiarze co najmniej 1200 godzin w zakresie oddziaływań psychoterapeutycznych o udowodnionej w empirycznych badaniach naukowych skuteczności w leczeniu zaburzeń zdrowia; 2) obejmuje staże i superwizję praktyki własnej 3) obejmuje psychoterapię własną lub doświadczenie własne 4) posiada akredytację Sekcji Akredytacji Ośrodków Szkoleniowych Komisji Psychoterapii Krajowej Izby Psychologów 3. Poprzez tytuł specjalisty, o którym mowa w pkt. 1 należy rozumieć tytuł specjalisty w dziedzinie psychoterapii dzieci i młodzieży, lub tytuł specjalisty psychoterapii uzależnień lub tytuł specjalisty w dziedzinie psychoterapii, lub decyzję ministra właściwego do spraw zdrowia o uznaniu dorobku naukowego lub zawodowego za równoważny ze zrealizowaniem programu szkolenia specjalizacyjnego w tej dziedzinie, zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 24 lutego 2017 r. o uzyskiwaniu tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia (Dz. U. z 2023 r. poz. 506) albo; 4. Poprzez uznane kwalifikacje nabyte za granicą o których mowa w ust. 1, należy rozumieć wykształcenie zawierające liczbę godzin zgodnie z Ustawą o Ochronie Zdrowia Psychicznego (Dz.U.z 2024r. poz.917) 5. Krajowy Rejestr Psychologów Praktykujących Psychoterapię, zwany dalej „Rejestrem”, jest	

			rejestrze publicznym w rozumieniu art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. Z 2023 r. poz. 57, 1123, 1234 i 1703) prowadzonym przez ministra właściwego do spraw zdrowia. 5.1. Administratorem danych zawartych w rejestrze jest minister właściwy do spraw zdrowia. 6. Tymczasowe prawo do świadczenia psychoterapii pod superwizją przysługuje psychologowi spełniającemu łącznie następujące warunki: 1) posiada prawo do wykonywania zawodu psychologa; 2) posiada pozytywną opinię superwizora 3) jest w trakcie szkolenia o którym mowa w ust. 2 4) został wpisany na listę Krajowego Rejestru Psychologów Praktykujących Psychoterapię z dopiskiem psychoterapeuta-stażysta 7. Psycholog może udzielać świadczeń psychoterapeutycznych od dnia wpisania na listę Rejestru 7.1. Pierwszorazowe wprowadzenie psychologa na listę Rejestru jako psychoterapeutę - stażystę, oraz po zdaniu egzaminu psychoterapeutycznego (certyfikat lub PES) dokonuje Komisja Certyfikująca. 8. Usunięcie psychologa z listy Rejestru na skutek odebrania prawa do świadczenia psychoterapii dokonuje Komisja Dyscyplinarna.	

			lub wersja 2 (bardziej oczekiwana): Przeniesienie do art. 22 ust. 2 jako: 6) prowadzenie psychoterapii, rozumianej jako „celowe i planowane oddziaływania psychologiczne, zmierzające do złagodzenia lub usunięcia objawów zaburzenia oraz do poprawy funkcjonowania psychicznego i społecznego, wspierające dążenia jednostki lub rodziny do zdrowia i rozwoju, kierowane do osób z zaburzeniami psychicznymi”, po spełnieniu wymagań określonych w odrębnych przepisach, z zastrzeżeniem, że nie ogranicza to prawa do prowadzenia psychoterapii osobom z uprawnieniami psychoterapeuty nieposiadającemu prawa do wykonywania zawodu psychologa.”	
308.	Art 22. ust. 4. „Na podstawie odrębnych przepisów psycholog może uzyskać dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, w szczególności może uzyskać tytuł specjalisty w określonej dziedzinie psychologii po odbyciu szkolenia określonego programem specjalizacji i złożeniu egzaminu państwowego lub po	Proponujemy zmienić treść ust 4 w art 22. Psycholog posiadającego specjalizację w Ochronie Zdrowia, czyli posiadającego ukończone 4 lata specjalizacji w Centrum Kształcenia Medycznego i zdany Państwowy Egzamin Państwowy w Centrum Egzaminów Medycznych CEM za zawód medyczny. Psycholog ze specjalizacją w Ochronie Zdrowia pracuje zarówno w psychiatrii (stanowiąc najbardziej liczną grupę), jak i w oddziałach somatycznych	Zmiana zapisu art. 22. ust. 4. na: Na podstawie odrębnych przepisów psycholog może uzyskać dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, w szczególności może uzyskać tytuł specjalisty w Ochronie Zdrowia: specjalisty psychologa klinicznego, specjalisty psychoterapii uzależnień, specjalisty psychoterapii, specjalisty psychoterapii dzieci i młodzieży, specjalisty psychoseksuologa, po odbyciu szkolenia określonego programem specjalizacji i złożeniu państwowego egzaminu specjalizacyjnego (PES) lub po uznaniu	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Wskazany przepis został usunięty.

	uznaniu równorzędnego tytułu specjalisty uznanego za granicą.	(onkologia, kardiologia, neurologia). Specjalista psycholog kliniczny udziela świadczeń medycznych: diagnozuje, leczy, prowadzi rehabilitację. Bez tej regulacji psycholog pracujący w Ochronie Zdrowia może mieć trudność w świadczeniu usług wobec pacjentów, np. poprzez utrudniony dostęp do dokumentacji medycznej czy w realizacji rozliczenia świadczeń. Ponadto chodzi o dbałość o standardy równości i niedyskryminowania zdrowia psychicznego. Psycholodzy stanowią najliczniejszą grupę specjalistów mających zastosowanie w obszarze zdrowia psychicznego. Poprzez propozycje uznania medyczności zawodu psychologa specjalisty w ochronie dbamy o równość traktowania zdrowia psychicznego ze zdrowiem somatycznym.	równorzędnego tytułu specjalisty uznanego za granicą. Oraz dodanie: 1) Psycholog posiadający specjalizację mającą zastosowanie w Ochronie Zdrowia wykonuje zawód medyczny regulowany odrębnymi przepisami.	
309.	Art. 23.	Proponujemy zapis mówiący o tym, że kierowanie placówkami, nadzorowanie pracy innych specjalistów w obszarze zdrowia psychicznego stanowi formę wykonywania zawodu psychologa. Psycholog kierujący jednostką, w której świadczone są usługi psychologiczne zarządza zespołem, dba o jakość świadczonych usług, nadzoruje proces diagnostyczny i terapeutyczny oraz podejmuje decyzje merytoryczne	Należy dodać art. 23. pkt. 3 w brzmieniu: 3) kierowanie jednostkami lub podjednostkami świadczącymi usługi psychologiczne.	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Zgodnie z obecnym art. 24 (wcześniej art. 23) za wykonywanie zawodu psychologa uważa się również: prowadzenie przez psychologa działalności w zakresie doskonalenia zawodowego psychologów; kierowanie przez psychologa pracą zawodową osób wykonujących zawód psychologa; sprawowanie funkcji z wyboru w organach samorządu psychologów lub wykonywanie pracy na rzecz tego samorządu w zakresie realizacji jego zadań.

		dotyczące metod pracy i standardów opieki.		
310.	Art. 25. ust. 3.	Proponujemy dopisać słowa “w miarę możliwości” z racji faktu, iż psycholog może nie posiadać wystarczającej wiedzy, by wskazać innego specjalistę/instytucję. Aktualnie brak jest infrastruktury w zakresie usług psychologicznych, co skutkuje ograniczonym dostępem do informacji na temat obszarów działalności czy też dostępności specjalistów. Może prowadzić to do nieprawidłowych rekomendacji.	Należy zmienić brzmienie art. 25. ust. 3. na: 3. W przypadku odmowy udzielenia świadczeń psychologicznych psycholog powinien w miarę możliwości wskazać innego specjalistę lub instytucję, gdzie odbiorca świadczeń psychologicznych może uzyskać właściwe świadczenia psychologiczne.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Zasady doświadczenia zawodowego wskazują, że w ramach poszczególnych profesji ich przedstawiciele mają praktyczną wiedzę o innych specjalistach z danego obszaru, a zasady ich współpracy/wzajemnej konsultacji często opierają się na normach zwyczajowych.
311.	Art. 28	Proponujemy zapis dotyczący określenia form i weryfikacji doskonalenia zawodowego przez Krajową Radę Psychologów. W proponowanej ustawie brak jest zapisu o standardach doskonalenia zawodowego. Docelowo uważamy, że za realizację różnych form doskonalenia zawodowego powinny zostać przyznawane punkty edukacyjne. Określenie ich wymaganej ilości w danym okresie powinno należeć do KRP. Praktyka ta obowiązuje np. w zawodach lekarza i lekarza dentysty.	Należy dodać do art. 28 ust. 7 w brzmieniu: 7. Szczegółowy opis form doskonalenia zawodowego oraz weryfikacji dopełnienia obowiązku określa Krajowa Rada Psychologów.	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Przepisy projektu ustawy zostały zmienione. Jak wynika z nowego brzmienia przepisów, Krajowa Rada Psychologów będzie udzielać wsparcia Krajowemu Zjazdowi w opracowaniu zasad i form doskonalenia zawodowego (obecny art. 47 ust. 2 pkt 9 lit. b). Ponadto projekt ustawy zawiera zapis, zgodnie z którym realizacja obowiązku doskonalenia zawodowego następuje w okresach edukacyjnych.
312.	Art. 33	Proponujemy dodać punkt 9. do zadań samorządu zawodowego psychologów.	Proponujemy dodać punkt 9. w brzmieniu:	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Przepisy projektu ustawy przewidują w ramach zadań samorządu psychologów doskonalenie zawodowe psychologów

		W związku z koniecznością ciągłego rozwoju i doskonalenia zawodowego w zawodzie psychologa, samorząd zawodowy powinien ustalić formy tegoż doskonalenia oraz sposoby weryfikacji podjętych form rozwoju.	9. Ustalenie form doskonalenia zawodowego i sposobu weryfikacji dopełnienia obowiązku doskonalenia zawodowego psychologów.	(obecny art. 34 pkt 5, wcześniej art. 33 pkt 5).
	Art. 33	Proponujemy dodać punkt 10. mówiący o roli samorządu jako organu współodpowiedzialnego za standardy kształcenia psychologów. Psychologia jest nauką stosowaną. Istotnym obszarem aktywności zawodowej osób z wykształceniem psychologicznym są szeroko pojęte oddziaływania psychologiczne, związane z bezpośrednią pracą z ludźmi wymagającymi specjalistycznej pomocy ze względu na kryzysy zdrowia psychicznego, deficyty funkcjonowania psychicznego, kryzysy związane z funkcjonowaniem społecznym, uwarunkowaniami sytuacyjnymi.	Dodać do art. 33 pkt. 10. w brzmieniu: 10) uczestnictwo w pracach mających na celu opracowywanie i nadzorowanie standardów kształcenia na kierunku psychologia.	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Do zadań samorządu psychologów należy doskonalenie zawodowe psychologów. Ponadto do zadań Krajowego Zjazdu dodano określanie standardów pracy w zawodzie psychologa. Powyższe koresponduje z ideą ustawicznego kształcenia psychologów, nad czym, co do zasady, czuwa samorząd zawodowy.
313.	Art. 41. „Organami Krajowej Izby są: 1) Krajowy Zjazd; 2) Krajowa Rada; 3) Krajowa Komisja Rewizyjna; 4) Krajowa Komisja Dyscyplinarna;	W związku z regulacjami dotyczącymi zasad stosowania psychoterapii przez psychologów należy dodać organ, jakim jest Komisja Psychoterapii. W związku z dotychczasowym nieładem w obszarze usługi psychoterapii uprawianej przez osoby o różnym wykształceniu magisterskim należy jednoznacznie wskazać i powołać organ w ramach	Zmiana na: Organami Krajowej Izby są: 1) Krajowy Zjazd; 2) Krajowa Rada; 3) Krajowa Komisja Rewizyjna; 4) Krajowa Komisja Dyscyplinarna; 5) Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny. 6) Komisja Psychoterapii	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Jednostkami organizacyjnymi samorządu psychologów są: 1) Krajowa Izba Psychologów; 2) regionalne izby psychologów. Organami Krajowej Izby Psychologów są: 1) Krajowy Zjazd Psychologów; 2) Krajowa Rada Psychologów; 3) Krajowa Komisja Rewizyjna;

	5) Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny.”	Krajowej Izby Psychologów dbający o obszar psychoterapii uprawianej przez psychologów. Powołanie Komisji Psychoterapii jest warunkiem koniecznym do wypracowania standardów psychoterapii wykonywanej przez psychologów, które to standardy mają w pierwszej kolejności zapewnić bezpieczeństwo pacjentom.		4) Krajowy Sąd Dyscyplinarny; 5) Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny. Organami regionalnej izby psychologów są: 1) regionalny zjazd psychologów; 2) regionalna rada psychologów; 3) regionalna komisja rewizyjna; 4) regionalny sąd dyscyplinarny; 5) regionalny rzecznik dyscyplinarny. Powyższa struktura samorządu psychologów i konfiguracja przyznanych kompetencji poszczególnym organom stanowi rozwiązanie kompleksowe. Nie zachodzi więc potrzeba wyodrębniania osobnego organu mającego zadania tylko w odniesieniu do jednostkowego obszaru psychologii.
314.	Art. 41	Proponujemy dodać kolejny organ w Krajowej Izbie Psychologów, którego zadaniem będzie stałe uczestnictwo w pracach nad regulacjami standardów kształcenia psychologów. Uważamy, że w ramach Krajowej Izby psychologów powinien znaleźć się organ zaangażowany w prace nad ustalaniem i nadzorem kształcenia przyszłych psychologów.	Zmiana art.41, dodać pkt 7) Organami Krajowej Izby są: 1) Krajowy Zjazd; 2) Krajowa Rada; 3) Krajowa Komisja Rewizyjna; 4) Krajowa Komisja Dyscyplinarna; 5) Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny. 6) Komisja Psychoterapii 7) Krajowa Komisja do spraw kształcenia	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Jednostkami organizacyjnymi samorządu psychologów są: 1) Krajowa Izba Psychologów; 2) regionalne izby psychologów. Organami Krajowej Izby Psychologów są: 1) Krajowy Zjazd Psychologów; 2) Krajowa Rada Psychologów; 3) Krajowa Komisja Rewizyjna; 4) Krajowy Sąd Dyscyplinarny; 5) Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny. Organami regionalnej izby psychologów są: 1) regionalny zjazd psychologów; 2) regionalna rada psychologów; 3) regionalna komisja rewizyjna; 4) regionalny sąd dyscyplinarny;

				5) regionalny rzecznik dyscyplinarny. Powyższa struktura samorządu psychologów i konfiguracja przyznanych kompetencji poszczególnym organom stanowi rozwiązanie kompleksowe. Szczegółowe zagadnienia dotyczące kształcenia nie leżą w zakresie kompetencji samorządu zawodowego.
315.	Po artykule 53.	Po artykule 53., w związku z propozycją dodania Komisji Psychoterapii jako organu sprawującego nadzór nad zasadami świadczenia psychoterapii przez psychologów, należy dodać zakres kompetencji i skład komisji. Waga usługi psychoterapii dla życia i zdrowia pacjentów wymaga określonych standardów praktyki psychologów, które mogłaby wesprzeć Komisja Psychoterapii. Propozycja jednostek organizacyjnych Komisji Psychoterapii i ich zadań ma na celu przede wszystkim dbałość o jakość psychoterapii, a tym samym ochronę osób z niej korzystających.	Należy dodać artykuł po artykule 53. 1. W skład Komisji Psychoterapii wchodzi: 1) Sekcja Naukowa 2) Sekcja Certyfikacji 3) Sekcja Akredytacji Ośrodków Szkolących 4) Sekcja Kształcenia Ustawicznego 5) Sekcja Dyscyplinarna 2. Członkiem zwyczajnym Komisji Psychoterapii może być tylko psycholog posiadający prawo do świadczenia psychoterapii 3. Członkiem nadzwyczajnym może być psycholog nie posiadający prawa do świadczenia psychoterapii, ale posiadający uznany dorobek naukowy w zakresie badań nad psychoterapią 4. Komisja Psychoterapii wyłania ze swego składu Przewodniczącego, który nadzoruje prace sekcji oraz odpowiada przed Krajową Radą 5. Członkowie Komisji psychoterapii wybierani są spośród psychologów posiadających uprawnienia do stosowania psychoterapii	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Jednostkami organizacyjnymi samorządu psychologów są: 1) Krajowa Izba Psychologów; 2) regionalne izby psychologów. Organami Krajowej Izby Psychologów są: 1) Krajowy Zjazd Psychologów; 2) Krajowa Rada Psychologów; 3) Krajowa Komisja Rewizyjna; 4) Krajowy Sąd Dyscyplinarny; 5) Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny. Organami regionalnej izby psychologów są: 1) regionalny zjazd psychologów; 2) regionalna rada psychologów; 3) regionalna komisja rewizyjna; 4) regionalny sąd dyscyplinarny; 5) regionalny rzecznik dyscyplinarny. Powyższa struktura samorządu psychologów i konfiguracja przyznanych kompetencji poszczególnym organom stanowi rozwiązanie kompleksowe. Nie zachodzi więc potrzeba wyodrębniania osobnego organu mającego zadania tylko w

			zgodnie z ustawą o ochronie zdrowia psychicznego, w liczbie 12 osób. 6. Do zadań Sekcji Naukowej Komisji Psychoterapii należy wydawanie rekomendacji i zaleceń co do zasad szkolenia, praktykowania i superwizowania psychoterapii przez psychologów 7. Do zadań Sekcji Certyfikacji należy przygotowywanie i przeprowadzanie egzaminów końcowych w szkoleniu psychoterapii przez psychologów oraz nadawania uprawnień do prowadzenia psychoterapii w przypadku złożenia przez psychologa egzaminu certyfikacyjnego w ośrodku akredytowanym przez Krajową Izbę Psychologów. Analogicznie w odniesieniu do superwizorów. i uznawaniu szkoleń zagranicznych. 8. Do zadań Sekcji Akredytacji Ośrodków Szkolących należy opracowanie i przeprowadzanie procesu akredytacji ośrodków szkolących. 9. Do zadań Sekcji Kształcenia Ustawicznego należy organizowanie form rozwoju zawodowego dla psychologów praktykujących psychoterapię, w tym konferencji i warsztatów szkoleniowych, materiałów edukacyjnych, wydawnictw. 10. Do zadań Sekcji Dyscyplinarnej należy rozpatrywanie spraw dyscyplinarnych w zakresie psychoterapii zarówno członków Izby Krajowej, jak i izb regionalnych...	odniesieniu do jednostkowego obszaru psychologii.

316.	po art. 53.	Po artykule 53, w związku z propozycją dodania w art.41 pkt 7 Krajowej Komisji do spraw kształcenia jako organu współodpowiedzialnego za standardy kształcenia psychologów należy dodać zakres kompetencji i skład komisji. Psycholog jako zawód zaufania publicznego wymaga jasno określonych standardów kształcenia do zawodu. Etap edukacji zawodowej to nie tylko czas zdobywania wiedzy i umiejętności do przyszłego zawodu, ale również kształtowania odpowiednich postaw zawodowych. Tylko współpraca samorządu zawodowego oraz jednostek kształcących pozwala na pełną i wzajemną wymianę informacji w zakresie potrzeb zawodowych oraz aktualnych standardów teoretycznych i badawczych w dziedzinie psychologii. Współpraca ta ma na celu wypracowanie i utrzymanie wysokiej jakości kształcenia zawodowego.	Należy dodać kolejny artykuł w brzmieniu: Krajowa Komisja do spraw kształcenia pełni rolę doradczą w zakresie standardów kształcenia psychologów 1. Do zadań Krajowej Komisji do spraw kształcenia należy: 2) współpraca z Ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego 2) współpraca z jednostkami kształcącymi psychologów 2. w skład Krajowej Komisji do spraw kształcenia wchodzi 5 psychologów praktyków z różnych obszarów psychologii oraz 5 psychologów będących przedstawicielami środowiska akademickiego wybieranych spośród członków samorządu zawodowego przez Krajowy Zjazd, w drodze głosowania tajnego przy nieograniczonej liczbie kandydatów.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Jednostkami organizacyjnymi samorządu psychologów są: 1) Krajowa Izba Psychologów; 2) regionalne izby psychologów. Organami Krajowej Izby Psychologów są: 1) Krajowy Zjazd Psychologów; 2) Krajowa Rada Psychologów; 3) Krajowa Komisja Rewizyjna; 4) Krajowy Sąd Dyscyplinarny; 5) Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny. Organami regionalnej izby psychologów są: 1) regionalny zjazd psychologów; 2) regionalna rada psychologów; 3) regionalna komisja rewizyjna; 4) regionalny sąd dyscyplinarny; 5) regionalny rzecznik dyscyplinarny. Powyższa struktura samorządu psychologów i konfiguracja przyznanych kompetencji poszczególnym organom stanowi rozwiązanie kompleksowe. Szczegółowe zagadnienia dotyczące kształcenia nie leżą w zakresie kompetencji samorządu zawodowego.
317.	Art. 95. „1. Osoba, która w dniu wejścia w życie ustawy: 1) ukończyła w	Ukończenie studiów II stopnia z psychologii nie daje wystarczających podstaw do uprawiania zawodu psychologa. Jest dalekim naruszeniem dopuszczenie takich osób do świadczenia usług	Należy zmienić brzmienie art. 95. ust. 1. na: Osoba, która w dniu wejścia w życie ustawy: 1) ukończyła w Rzeczypospolitej Polskiej studia drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Obowiązująca ustawa z 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów zakłada, że na listę psychologów wpisuje się osobę, która m.in.

	Rzeczypospolitej Polskiej studia drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz uzyskała tytuł zawodowy magistra niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia lub”	psychologicznych, biorąc pod uwagę wprowadzenie w błąd odbiorców usług psychologicznych, iż osoba świadcząca je ukończyła cały tok kształcenia psychologicznego. Artykuł 95. ust. 1 w aktualnej wersji dawałby prawo wykonywania zawodu osobom po 2 latach studiów psychologicznych, co stanowiłoby rażącą dysproporcję pomiędzy osobami, które ukończyły studia pięcioletnie (jednolite lub I i II stopień z psychologii). Dwa lata studiów magisterskich uzupełniających z psychologii w połączeniu z innym wykształceniem licencjackim nie dają odpowiednich kompetencji do wykonywania zawodu psychologa, ponieważ nie zastały zrealizowane wszystkie efekty uczenia. Rozumiemy, że proponowany w projekcie zapis dopuszczający osoby z tytułem magistra (niezależnie od kierunku studiów pierwszego stopnia) do zawodu psychologa wynika z zapisu zawartego w Ustawie o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów z 2001 roku (Dz. U. 2001 Nr 73 poz. 763) , art.8 ust.1 pkt 1) brzmiącego “uzyskała w polskiej uczelni dyplom magistra psychologii lub uzyskała za granicą wykształcenie uznane za równorzędne w	uzyskała tytuł zawodowy magistra niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia pod warunkiem, że w ciągu 5 lat od wejścia ustawy uzupełni wykształcenie psychologiczne na poziomie studiów I stopnia lub	uzyskała w polskiej uczelni dyplom magistra psychologii lub uzyskała za granicą wykształcenie uznane za równorzędne w Rzeczypospolitej Polskiej. W tej sytuacji aktualizuje się zasada ochrony praw nabytych magistrów psychologii, którzy pod reżimem aktualnej ustawy rozpoczęli wykonywanie zawodów psychologa. Ww. zasada wywodzona jest z art. 2 Konstytucji RP.

		Rzeczypospolitej Polskiej”. Uważamy, że intencją legislatora było uznanie ukończenia pięcioletnich, jednolitych studiów magisterskich, gdyż w tamtym okresie uzyskanie tytułu magistra było możliwe jedynie w takim schemacie kształcenia. Psychologia, około dekadę temu była podobnie jak prawo, medycyna, farmacja czy weterynaria, kierunkiem chronionym. Wpis w odpowiednim rozporządzeniu ministra właściwego ds. edukacji stanowił, że można było prowadzić studia na tym kierunku tylko jako pięcioletnie jednolite magisterskie, w oparciu o ministerialne standardy kształcenia. (Dz.U. 2007 nr 164 poz. 1166 - rozporządzenie już nieobowiązujące). Sytuacja zmieniła się dopiero wraz z przyjęciem Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK), około 10 lat temu. Ustawa o zawodzie psychologa obowiązywała, ale pozostawała martwa - przyjmujemy więc, że w intencji legislatora tytuł magistra psychologii był jednoznacznie rozumiany jako uzyskany w wyniku ukończenia pięcioletnich, jednolitych studiów magisterskich.		
318.	Art. 96.	Należy zmienić zapis artykułu 96. zaznaczając, iż osoba, która ukończy jedynie uzupełniające studia magisterskie, posiadając dyplom licencjacki na innym	Należy zmienić brzmienie art. 96. na: „1. Osoba, która w dniu wejścia w życie ustawy rozpoczęła w Rzeczypospolitej Polskiej studia	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Wskazany przepis realizuje zasadę ochrony praw nabytych. Obecnie obowiązująca ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i

		kierunku niż psychologia nie ma podstawowej wiedzy z zakresu psychologii niezbędnej do wykonywania zawodu zaufania publicznego, jakim jest psycholog. Osoby posiadające wyłącznie tytuł magistra, który nie jest poprzedzony licencjatem z psychologii, nie mają możliwości posiadać pełnego zakresu wiedzy i umiejętności, które są wymagane do profesjonalnego wykonywania zawodu psychologa. Licencjat z innej dziedziny i uzupełnienie go tylko magisterium z psychologii prowadzi do poważnych braków w podstawowej wiedzy psychologicznej. Podstawowy kanon wiedzy, umiejętności i kwalifikacji stanowiących o tożsamości zawodu psychologa zawiera się w obrębie studiów pierwszego stopnia na kierunku psychologia. Absolutnie nie jest dopuszczalne, by osoba bez podstaw koniecznych do uprawiania zawodu psychologa, miała prawo świadczenia usług psychologicznych.	drugiego stopnia na kierunku psychologia, niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia, po uzyskaniu tytułu magistra na kierunku psychologia staje się psychologiem w rozumieniu tej ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3. 2. Osoba, o której mowa w ust. 1, jest wpisywana na Listę, na wniosek zawierający dane, o których mowa w art. 9. 3. Osoba, o której mowa w ust. 1 w terminie nie późniejszym niż 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy uzyska tytuł licencjata na kierunku psychologia pod rygorem utraty prawa wykonywania zawodu psychologa.”	samorządzie zawodowym psychologów nie różnicuje osób, które ukończyły jednolite studia magisterskie na kierunku psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra od osób, które ukończyły studia drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia.
Polskie Towarzystwo Psychoterapii Psychoanalitycznej; Instytut Studiów Psychoanalitycznych im. Hanny Segal; Polskie Towarzystwo Psychoanalityczne; Instytut Analizy Grupowej „Rasztów”				
319.	Art. 13.6	Warto dodać ścieżkę polegającą na zwróceniu się do Krajowej Rady w związku z beczynnością regionalnej rady, a	Skreślenie ust. 6 i zastąpienie go następującymi zapisami:	Uwaga nieuwzględniona Do postępowań dotyczących uchwał regionalnej rady i Krajowej Rady w

		dopiero w kolejnym etapie skargę do sądu administracyjnego. Dodatkowo można dodać przepis obligujący Krajową Radę do badania przyczyn bezczynności regionalnych rad. Pozwala to skrócić czas do uzyskania wpisu na listę i zainterweniować Krajowej Radzie, która dostaje sygnał o nieprawidłowościach w funkcjonowaniu regionalnej rady. Daje jej jasne uprawnienie do obligowania do podjęcia określonych czynności. Sprawa zostaje załatwiona w ramach samorządu, a procedura sądowa stanowi ostateczność, co odciąża sądy i skraca czas postępowania.	6. W przypadku niedotrzymania terminu, o którym mowa w ust. 1, wnioskodawcy przysługuje prawo do wniesienia ponaglenia do Krajowej Rady Psychologów. 7. Krajowa Rada Psychologów w terminie 7 dni wydaje postanowienie, w którym wskazuje czy regionalna rada psychologów dopuściła się bezczynności, a w sytuacji stwierdzenia bezczynności zobowiązuje regionalną radę psychologów do załatwienia sprawy w wyznaczonym terminie. Krajowa Rada Psychologów stwierdzając bezczynność regionalnej rady psychologów zarządza wyjaśnienie przyczyn bezczynności a w razie potrzeby zarządza podjęcie środków zapobiegających bezczynności w przyszłości. 8. W przypadku niedotrzymania terminu, o którym mowa w ust. 4 i 7 wnioskodawcy przysługuje skarga na zasadach określonych w Kodeksie postępowania administracyjnego.	przedmiocie wpisu do Rejestru stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego dotyczące decyzji administracyjnej. Zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami rozpoznanie skargi na bezczynność pozostaje w kognicji sądów administracyjnych.
320.	Brak przepisu o zawieszeniu u psychologa	W projekcie brak przepisów umożliwiających zawieszenie psychologa z powodów innych niż orzeczenie kary.	Dodanie artykułu: Zawieszenie prawa do wykonywania zawodu psychologa następuje:	Uwaga nieuwzględniona Projekt ustawy rozróżnia zawieszenie prawa wykonywania zawodu psychologa

		W trakcie pracy mogą wystąpić okoliczności wymagające okresowego zawieszenia działalności: choroba, rodzicielstwo itp. Brakuje rozwiązania pośredniego między pełnym wykonywaniem zawodu a skreśleniem. Wiąże się to również z okresowym zwolnieniem z obowiązku opłacania OC. Osoby korzystające z usług psychologa powinny być chronione przed zależnością od psychologa, któremu postawiono zarzuty dotyczące czynów objętych rozdziałem XXV kk.	1. na wniosek psychologa 2. w przypadku uprawomocnienia się orzeczenia komisji dyscyplinarnej lub sądu powszechnego o zastosowaniu zawieszenia; 3. w przypadku niewykonywania obowiązku szkolenia ustawicznego przez okres 3 ostatnich lat; 4. postawienia zarzutów dotyczących czynów objętych rozdziałem XXV kodeksu karnego. 2. Psycholog ma obowiązek złożyć wniosek o zawieszenie do właściwej regionalnej rady psychologów, jeżeli przerwa w wykonywaniu zawodu jest dłuższa niż 6 miesięcy. 3. Regionalna rada psychologów podejmuje uchwałę w sprawie zawieszenia prawa do wykonywania zawodu psychoterapeuty w terminie 30 dni od wystąpienia którejkolwiek z sytuacji, o których mowa w ust.1.	jako kary dyscyplinarnej od zaprzestania wykonywania zawodu psychologa przez czas określony (psycholog powiadamia o tym fakcie właściwą regionalną radę w formie pisemnej).
321.	Brak przepisów o postępowaniu w sytuacji niezdolności psychologa do wykonywania zawodu ze względu na stan zdrowia	Projekt przewiduje jedynie postępowanie dyscyplinarne. Jednocześnie nie ma postępowania, które mogłoby badać sytuacje, kiedy nie doszło jeszcze do przewinienia, ale psycholog traci zdolność do wykonywania zawodu ze względu na stan zdrowia: procesy demencyjne, uzależnienie, zaburzenia psychiczne itp. Istnieje potrzeba, aby samorząd pełnił pieczę nad jakością wykonywania zawodu nie tylko kiedy dojdzie już do przewinienia dyscyplinarnego, ale również wtedy, kiedy	Zmiana nazwy z komisji dyscyplinarnej na sąd koleżeński i wyposażenie go w dodatkowe kompetencje oprócz dyscyplinarnych, związane z badaniem stanu zdrowia psychologa, jeżeli mogłoby to zagrozić zdolności do wykonywania zawodu. Poniżej tabeli w pkt. 1 jest przykładowy zapis z projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty. 1. Badanie stanu zdrowia. Regionalna rada psychoterapeutów kieruje sprawę do właściwego sądu koleżeńskiego, jeżeli wystąpi uzasadnione podejrzenie o	Uwaga częściowo uwzględniona Art. 15 projekt ustawy uzupełniono o przepisy w brzmieniu: "4. Regionalna rada na podstawie orzeczenia lekarskiego i po przeprowadzeniu szczegółowego postępowania wyjaśniającego może podjąć uchwałę o trwałej niezdolności psychologa do wykonywania zawodu. 5. Na uchwałę regionalnej rady, o której mowa w ust. 4, psychologowi służy odwołanie do Krajowej Rady. Przepisy art. 13 ust. 3–8 stosuje się odpowiednio."

		istnieje ryzyko jego popełnienia ze względu na stan zdrowia, w tym stan zdrowia psychicznego, niezwykle ważny do prawidłowego wypełniania zawodu psychologa. W projekcie brakuje możliwości zastosowanie procedury pozwalającej powołać biegłych lub specjalistów i orzekać w sprawie stanu zdrowia.	niezdolności psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta do wykonywania zawodu ze względu na stan zdrowia lub w trakcie szkolenia psychoterapeuty aplikanta ujawnią się okoliczności będące znaczącym przeciwwskazaniem do wykonywania zawodu psychoterapeuty. 2. Regionalny sąd koleżeński powołuje biegłych lekarzy lub specjalistów odpowiednich specjalności do orzeczenia o zdolności psychoterapeuty do wykonywania zawodu. 3. Regionalny sąd koleżeński orzeka o zdolności do wykonywania zawodu ze względu na stan zdrowia albo o podjęciu przez psychoterapeutę lub psychoterapeutę aplikanta psychoterapii własnej lub psychoterapii uzależnień w okresie do 5 lat lub o zawieszeniu albo skreśleniu psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta z właściwego rejestru z powodu niezdolności psychoterapeuty do wykonywania zawodu. 4. Jeżeli sąd koleżeński orzeknie konieczność podjęcia leczenia, o którym mowa w ust. 3, przepis art. 116 ust. 4 stosuje się odpowiednio. 5. Sąd koleżeński może orzec zastosowanie środka zabezpieczającego w postaci zawieszenia psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta na czas	

			postępowania, jeżeli dobro osób korzystających z psychoterapii tego wymaga. 6. Przed upływem okresu leczenia, określonego przez sąd koleżeński, psychoterapeuta lub psychoterapeuta aplikant składa do sądu zaświadczenie o odbyciu leczenia. Sąd koleżeński ponownie orzeka o zdolności do wykonywania zawodu ze względu na stan zdrowia. 7. W przypadku braku zaświadczenia, o którym mowa w ust. 6, sąd koleżeński wyznacza termin rozprawy, w celu orzeczenia o zawieszeniu lub skreśleniu psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta z właściwego rejestru, ze względu na stan zdrowia. 8. W celu zakończenia okresu zawieszenia prawa do wykonywania zawodu z powodów wymienionych w ust. 1, psychoterapeuta lub psychoterapeuta aplikant przedstawia zaświadczenia wskazujące na ustąpienie przeciwwskazań do wykonywania zawodu. 9. Koszty powołania biegłych lub specjalistów oraz wydania przez nich opinii ponosi Skarb Państwa.	
322.	art. 15	Brak kilku ważnych punktów dotyczących przyczyn skreślenia.	Dodanie do art. 15 zapisów:	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u>

		W przypadku wpisu na inną listę regionalną, wpis w dotychczasowej zostaje skreślony. Jeżeli dodane zostaną przepisy o ocenie stanu zdrowia, analogicznie za nimi należy dodać możliwość skreślenia z tego tytułu. Długotrwałe niewykonywanie zawodu lub brak szkolenia ustawicznego, powinno skutkować utratą prawa do wykonywania zawodu. Orzeczenie sądu karnego w postaci zakazu prowadzenia działalności związanej z kontaktem z nieletnimi. Psycholog ma możliwość pracy z dziećmi w relacji 1 na 1. Osoba, wobec której orzeczono taki środek karny nie powinna wykonywać zawodu psychologa, gdyż stanowi to zagrożenie nadużycia małoletniego w sytuacji zależności.	1. w przypadku wpisu do rejestru prowadzonego przez inną regionalną izbę psychoterapeutów; 2. w przypadku wydania orzeczenia o niezdolności ze względu na stan zdrowia; 3. w przypadku niewykonywania zawodu przez okres dłuższy niż 5 lat; 4. prawomocnego wyroku sądowego o zakazie prowadzenia działalności związanej z wychowaniem, leczeniem, edukacją małoletnich lub z opieką nad nimi;	Katalog przesłanek skreślenia z Rejestru psychologów rozszerzono o trwałą niezdolność do wykonywania zawodu psychologa (art. 15 ust. 1 pkt 10).
323.	Art. 22.1 pkt 4	Doprecyzowanie definicji pomocy psychologicznej. Doprecyzowanie definicji pomocy psychologicznej jest istotne ze względu na Projekt ustawy o zawodzie psychoterapeuty, który ma szanse być uchwalony równolegle do ustawy o zawodzie psychologa. Projekt ten, penalizuje wykonywanie psychoterapii bez uprawnień. Definicja powinna być jasna, aby psycholog znał granice swoich uprawnień. Warto również uwzględnić zakres uprawnień specjalisty w dziedzinie psychologii klinicznej.	Dodanie do art. 22.1 pkt 4 następującej treści: „..., w szczególności poprzez stosowanie psychoedukacji, rehabilitacji psychospołecznej, doradztwa, warsztatów, treningów, interwencji kryzysowej.”	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Proponowane aktywności mieszczą się w definicji pomocy psychologicznej określonej w obecnym art. 23 ust. 2 pkt 4 projektu.

324.	art. 22.3	Jasne odniesienie, że wykonywanie psychoterapii odbywa się na podstawie odrębnych przepisów. Nie ma potrzeby wyszczególnienia, że psycholog może wykonywać psychoterapię, gdyż regulują to odrębne przepisy. Dominującej większości środowiska psychoterapeutów zależy na określeniu, iż wykonywanie psychoterapii polega na świadczeniu psychoterapii a nie wykonywaniu świadczenia psychologicznego czy zawodu psychologa, tym samym wnosimy o wykreślenia ustępu 3 z art. 22, gdyż artykuł ten mówi o wykonywaniu świadczeń psychologicznych i wykonywaniu zawodu psychologa oraz wpisanie odniesienia do wykonywania psychoterapii w odrębnym artykule. Określenie, iż „psycholog może” wykonywać psychoterapię jest niejasne. Psychoterapeuta to odrębny zawód, zdefiniowany w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego. Świadczenia wykonywane przez psychoterapeutę to świadczenie psychoterapii a nie świadczenie psychologiczne. Zarówno psychiatra, psycholog i psychoterapeuta udzielają świadczeń w obrębie zdrowia psychicznego, jednak każdy ma odrębną ścieżkę kształcenia i inne narzędzia pracy. Projekt ustawy o zawodzie	Wersja 1 (jeżeli będzie obowiązywała ustawa o zawodzie psychoterapeuty) Wykreślenie art. 22.3 i utworzenie nowego artykułu o brzmieniu. „Wykonywanie zawodu psychoterapeuty regulowane jest ustawą z dnia o zawodzie psychoterapeuty i samorządzie zawodowym” Wersja 2 (Jeżeli ustawa o zawodzie psychoterapeuty nie zostanie uchwalona wcześniej niż ustawa o zawodzie psychologa) Wykreślenie ust. 3 z art. 22 i wpisać w osobnym artykule. Skreślić słowo „może” i nadać następujące brzmienie: „Psycholog ma możliwość podjęcia szkolenia w dziedzinie psychoterapii i prowadzi ją wyłącznie na podstawie uprawnień określonych w odrębnych przepisach, z zastrzeżeniem, że nie ogranicza to prawa do prowadzenia psychoterapii osobom z uprawnieniami psychoterapeuty nieposiadającym prawa do wykonywania zawodu psychologa.”	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Katalog świadczeń psychologicznych określonych w art. 23 ust. 2 (wcześniej w art. 22 ust. 2) uzupełniony został o prowadzenie psychoterapii przez psychologa w przypadku nabycia przez niego uprawnień psychoterapeuty na podstawie odrębnych przepisów. Niewątpliwie psychoterapia stanowi świadczenie psychologiczne, jeżeli jest prowadzona przez psychologa.

		psychoterapeuty został opracowany przez środowisko psychoterapeutów (Grupa robocza reprezentująca 77% środowiska). Projekt został złożony Przewodniczącej Zespołu Parlamentarnego i oczekujemy na rozpoczęcie procesu legislacyjnego. Zarówno obowiązujące przepisy jak i złożone do dalszego procedowania określają wykształcenie bazowe uznawane w zawodzie psychoterapeuty.		
325.	Art. 22	W art. 22 brakuje kilku innych form wykonywania zawodów. Wykonywanie zawodu odbywa się również w innych obszarach aktywności, nie tylko w bezpośrednim kontakcie z odbiorcą świadczeń psychologicznych i są one zwyczajowo wpisywane w ustawach samorządowych dla innych profesji np. lekarza. Podobne zapisy zostały zawarte w projekcie ustawy o zawodzie psychoterapeuty.	Za wykonywanie zawodu psychoterapeuty uważa się również: 1. prowadzenie przez psychologa badań naukowych; 2. prowadzenie działalności dydaktycznej w zakresie psychologii; 3. Sprawowanie opieki nad psychologiem, o której mowa w art. ...; 4. prowadzenie działań edukacyjnych lub profilaktycznych w zakresie zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowia psychicznego; 5. prowadzenie działalności polegającej na	Uwaga częściowo uwzględniona Zgodnie z obecnym art. 24 (wcześniej art. 23) za wykonywanie zawodu psychologa uważa się również: prowadzenie przez psychologa działalności w zakresie doskonalenia zawodowego psychologów; kierowanie przez psychologa pracą zawodową osób wykonujących zawód psychologa; sprawowanie funkcji z wyboru w organach samorządu psychologów lub wykonywanie pracy na rzecz tego samorządu w zakresie realizacji jego zadań.

			popularyzowaniu zachowań prozdrowotnych w zakresie zdrowia psychicznego; 6. wykonywanie pracy psychologa na stanowiskach administracyjnych, na których wykonuje się czynności związane z przygotowaniem lub organizowaniem działalności psychologów; 7. pełnienie funkcji kierowniczych w jednostkach organizacyjnych zajmujących się udzielaniem świadczeń psychologicznych.	
326.	Art. 24	Brak zapisów dotyczących zgody na leczenie osoby powyżej 16 r.ż. Zgoda osoby powyżej 16 r.ż. potrzebna jest w przypadku wykonywania procedur medycznych jak również w sytuacji hospitalizacji na podstawie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego. Ustawa ta mówi o tym, że jeżeli osoba powyżej 16 r. ż. lub jej opiekun ustawowy nie wyrażą zgody na leczenie, zgodę zastępczą może wydać sąd rodzinny.	Proponujemy dodanie do art. 24, analogicznych zapisów do tych zawartych w projekcie ustawy o zawodzie psychoterapeuty: 1. W przypadku udzielania świadczeń psychologicznych osobie, która ukończyła 16 lat do jej podjęcia wymagane jest uzyskanie także jej zgody. 2. W przypadku, w którym małoletni, który ukończył 16 lat wyraża zgodę na wykonanie świadczenia psychologicznego a przedstawiciel ustawowy małoletniego nie wyraża zgody, zgodę wyraża sąd opiekuńczy	<u>Uwaga uwzględniona</u>

			właściwy ze względu na miejsce zamieszkania małoletniego. 3. Wobec osoby małoletniej, która ukończyła 16 lat, której dotychczasowe zachowanie wskazuje na to, że z powodu zaburzeń psychicznych zagraża bezpośrednio swojemu życiu lub zdrowiu albo życiu lub zdrowiu innych osób, może być udzielone świadczenie psychologiczne bez zgody jej przedstawiciela ustawowego. 4. Psycholog ma obowiązek poinformować o rozpoczęciu udzielania świadczeń w trybie wskazanym w ust. 3 sąd opiekuńczy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania małoletniego. 5. Na podstawie otrzymanego zawiadomienia sąd opiekuńczy, o którym mowa w ust. 7, wszczyna postępowanie dotyczące rozstrzygnięcia w sprawie kontynuacji udzielania świadczeń bez zgody przedstawiciela ustawowego.	
327.	Brak artykułu zmieniającego przepisy kpk o ochronie tajemnicy zawodowej	Psycholog ma dostęp do danych wrażliwych i relacja ta jest oparta na zaufaniu.	Dodanie odniesienia do art. 180 kpk. W kodeksie postępowania karnego art. 180 par. 2 otrzymuje następujące brzmienie:	<u>Uwaga uwzględniona</u> Na mocy obecnego art. 132 projektu ustawy wprowadza się zmianę do art. 180 par. 2 Kodeksu postępowania karnego, poprzez wprowadzenie do katalogu wymienionego w ww. przepisie tajemnicy psychologa.

		Tajemnica zawodowa psychologa powinna być chroniona w maksymalny dostępny prawnie sposób.	„Osoby obowiązane do zachowania tajemnicy notarialnej, adwokackiej, radcy prawnego, doradcy podatkowego, lekarskiej, psychoterapeuty, psychologa , dziennikarskiej lub statystycznej oraz tajemnicy Prokuraturii Generalnej, mogą być przesłuchiwane co do faktów objętych tą tajemnicą tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości, a okoliczność nie może być ustalona na podstawie innego dowodu. W postępowaniu przygotowawczym w przedmiocie przesłuchania lub zezwolenia na przesłuchanie decyduje sąd, na posiedzeniu bez udziału stron, w terminie nie dłuższym niż 7 dni od daty doręczenia wniosku prokuratora. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie”.	
328.	art. 26	Wpisanie do ustawy analogicznych przepisów chroniących tajemnicę zawodową jak w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego reguluje jedynie zasady zachowania tajemnicy zawodowej wobec pacjentów leczonych w podmiotach leczniczych, a ustawa o zawodzie psychologa ma dotyczyć również pracy psychologa na rynku prywatnym. Zapisy te powinny być spójne.	Dodanie do artykułu 26 następujących zapisów: 1. Jeżeli w wykonywaniu czynności zawodowych przez psychologa uczestniczą inne osoby, obowiązki wynikające z tego artykułu stosuje się odpowiednio do tych osób. 2. W dokumentacji prowadzonej przez psychologa w związku z czynnościami wynikającymi z niniejszej ustawy, nie utrwała się oświadczeń obejmujących przyznanie się do popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary. 3. Nie wolno przesłuchiwać osób obowiązanych do zachowania tajemnicy jako świadków na okoliczność wypowiedzi osoby, wobec której podjęto czynności wynikające z niniejszej ustawy, co do popełnienia przez nią czynu zabronionego pod groźbą kary. Artykuł 180 § 2 kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.	Uwaga nieuwzględniona Standardy ochrony tajemnicy psychologa przewidziane w przepisach projektowanej ustawy w sposób należyty zabezpieczają interesy odbiorców świadczeń psychologicznych, wprowadzając generalną zasadę zachowania w tajemnicy wszystkiego, o czym psycholog dowiedział się w związku z udzielaniem świadczeń. Równocześnie projektowane regulacje w sposób precyzyjny określają wyjątki od tej zasady – przy poszanowaniu praw odbiorców świadczeń psychologicznych oraz ich osób bliskich. Jednocześnie projektowane przepisy nie naruszają przepisów odrębnych ustaw.

329.	art. 26.2	Warto dodać dodatkowe zapisy dotyczące zwolnienia z tajemnicy zawodowej. Odbiorcy świadczeń mogą być uczestnikami grupy, więc warto uregulować taką sytuację. Psycholog w gabinecie prywatnym może stać się niezdolny do wykonywania zawodu. W tej sytuacji powinien posiadać „testament zawodowy”, który pomoże zidentyfikować odbiorców świadczeń, którzy mogą potrzebować opieki i wsparcia w sytuacji nagłej niedyspozycji psychologa. Sytuacja taka nie zachodzi w sytuacji udzielania świadczeń w podmiocie leczniczym lub poradni, gdyż tam danymi dysponuje instytucja.	Dodać: 1. Psycholog stał się niezdolny do wykonywania swoich obowiązków i zachodzi konieczność objęcia odbiorców świadczeń psychologicznych dalszą opieką; przekazaniu ulegają dane niezbędne do nawiązania kontaktu z osobą korzystającą z psychoterapii; 2. Odbiorca świadczeń psychologicznych lub jej przedstawiciel ustawowy wyraża zgodę na ujawnienie tajemnicy zawodowej przez psychologa po uprzednim poinformowaniu tych osób o skutkach ujawnienia tajemnicy zawodowej niekorzystnych dla tej osoby, lub tak stanowią odrębne przepisy. 3. W przypadkach, o których mowa w ust. (Powyższy), jeżeli wykonywanie świadczeń psychologicznych dotyczyło większej liczby osób, psycholog ma obowiązek zachowania w tajemnicy informacji dotyczących innych odbiorców świadczeń psychologicznych niż osoba, co do której zastosowano ust. (Powyższy).	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Proponowany pkt 1 zawiera się w obecnym art. 27 ust. 2 pkt 3 (wcześniej art. 26 ust. 2 pkt 3). W zakresie punktu 3 projekt ustawy został uzupełniony o przepis w brzmieniu: “W sytuacji, gdy świadczenie psychologiczne jest udzielane jednocześnie więcej niż jednemu odbiorcy świadczeń psychologicznych, pisemna zgoda na ujawnienie tajemnicy jest wymagana od wszystkich odbiorców tego świadczenia psychologicznego.” (art. 27 ust. 3).

330.	Art. 36	Dodać zapisy pozwalające Krajowej Radzie Psychologów uchylać uchwały niezgodne z prawem. Uprawnienie do uchylania uchwał niezgodnych z prawem ma nadzorujący minister. Jednocześnie tak jak w ustawie o izbach lekarskich lub projekcie o zawodzie psychoterapeuty można dodać takie uprawnienie dla Krajowej Rady Psychologów. Odciąży to ministra i pozwala na autokorektę w ramach samego samorządu.	Krajowa Rada Psychologów z własnej inicjatywy uchyla uchwałę organów samorządu sprzeczną z prawem, kodeksem etycznym, statutem, uchwałami i regulaminami samorządu, w terminie 6 miesięcy od daty jej doręczenia i przekazuje sprawę właściwemu organowi samorządu do ponownego rozpatrzenia, ustalając wytyczne co do sposobu jej załatwienia.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Proponowana regulacja przyznawałaby zbyt daleko idącą kompetencję Krajowej Radzie Psychologów. W przekonaniu projektodawcy pozostawienie tego uprawnienia w gestii ministra właściwego do spraw pracy gwarantuje bezstronne i obiektywne rozstrzygnięcie powyższych zagadnień. Zauważyć należy, że w skład Krajowej Rady Psychologów mają wchodzić psychologowie, którzy przynależą do samorządu, w związku z czym nie muszą posiadać wykształcenia prawniczego uprawniającego do oceny uchwał pod kątem ich zgodności z prawem.
331.	Brak	Brak artykułu pozwalającego badanie ważności wyborów. Projekt ustawy o zawodzie psychoterapeuty przewiduje możliwość złożenia protestu przeciwko ważności wyborów. Sądy koleżeńskie, analogicznie do lekarskich mają tu szersze kompetencje niż Komisje dyscyplinarne.	Zmiana komisji dyscyplinarnych na sądy koleżeńskie i rozszerzenie ich kompetencji. Przeciwko ważności wyborów może być wniesiony protest z zarzutem naruszenia przepisów ustawy lub niewłaściwego ustalenia wyników wyborów. 1. Protest przeciwko ważności wyborów może wnieść każdy członek danej regionalnej izby psychologów, w której przeprowadzane są wybory. 2. Protest wnosi się na piśmie do Krajowego Sądu Koleżeńskiego, za pośrednictwem danej regionalnej rady psychoterapeutów, w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez regionalną radę psychologów.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Regulacje projektowanej ustawy dotyczące postępowań dyscyplinarnych odnoszą się do członków samorządu zawodowego psychologów, a zatem są to regulacje autonomiczne, które w przekonaniu projektodawcy w sposób należyty organizują zasady egzekwowania odpowiedzialności dyscyplinarnej.

			3. Członkowie organów Krajowej Izby Psychologów mogą wnieść protest przeciwko ważności wyborów na szczeblu krajowym do Krajowego Sądu Koleżeńskiego, w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez Krajową Radę Psychologów. Protest wnosi się za pośrednictwem Krajowej Rady Psychologów. 4. Sąd koleżeński, wydając postanowienie o nieważności wyborów, stwierdza jednocześnie wygaśnięcie odpowiedniego mandatu i przekazuje postanowienie wnoszącemu protest oraz odpowiedniej radzie psychologów. 5. W sprawach dotyczących wyborów orzeka Krajowy Sąd Koleżeński.	
332.	Art. 38	Samorząd pełni funkcje administracyjne i sądownicze na podstawie delegacji ze strony Państwa. Delegowanie funkcji Państwa na samorząd powinno wiązać się ze wsparciem finansowym dla samorządu w obszarze pełnienia tych funkcji. Samorząd lekarski w tym zakresie finansowany jest ze Skarbu Państwa, więc analogicznie inne związane z obszarem zdrowia powinny mieć wsparcie ze strony państwa. Przykładowo -	1. Izby psychologów otrzymują z budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej, środki finansowe, na pokrycie kosztów czynności administracyjnych związanych z realizacją zadań związanych z prowadzeniem rejestrów oraz zadań związanych z działalnością regionalnych sądów koleżeńskich oraz Krajowego Sądu Koleżeńskiego.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Samorząd zawodowy administruje powierzoną mu dziedziną spraw w sposób niezależny i samodzielny. Samorząd zawodowy psychologów powinien samofinansować swoją działalność i ponosić koszty ze środków własnych bez możliwości finansowania z budżetu państwa. Zgodnie z art. 42 ust. 2 ustawy o finansach publicznych środki publiczne pochodzące z poszczególnych tytułów nie mogą być przeznaczane na finansowanie imiennie wymienionych

		potencjalne skutki skargi na niesłuszne orzeczenie kary dyscyplinarnej mogą przekroczyć możliwości finansowe samorządu. Analogiczne rozwiązanie proponujemy w projekcie ustawy o zawodzie psychoterapeuty.	2. Minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Psychologów, określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania kosztów i tryb przekazywania izbom psychologów środków finansowych, o których mowa w ust. 1, kierując się ponoszonymi przez te izby kosztami oraz potrzebą sprawnego wykonywania zadań im przekazanych.	wydatków, chyba że odrębna ustawa stanowi inaczej.
333.	art. 33	Warto rozszerzyć zakres zadań samorządu. Samorząd nie organizuje szkolenia psychologów, warto jednak, żeby miał zagwarantowaną możliwość zabierania głosu i wyrażania stanowiska w tych sprawach, jak również możliwość rekomendowania kandydatów na stanowisko konsultanta krajowego.	Do artykułu 33 dodać: – opiniowanie lub uczestnictwo w pracach związanych z opracowywaniem standardów szkolenia psychologów – rekomenduje kandydatów na Konsultantów krajowych w dziedzinach związanych z psychologią – Występowanie z wnioskami do Trybunału Konstytucyjnego, jeżeli akt normatywny dotyczy spraw objętych zakresem działania samorządu lub wykonywania zawodu psychoterapeuty; – Zajmowanie stanowiska w sprawach stanu zdrowia psychicznego społeczeństwa oraz polityki państwa dotyczącej organizacji ochrony zdrowia psychicznego i zawodu psychoterapeuty;	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> W ocenie projektodawcy brak jest uzasadnienia dla rozszerzania katalogu zadań samorządu zawodowego psychologów o wskazane zadania.
334.	Art. 65	Dodanie zakazu pełnienia funkcji kierowniczych.	Dodać:	<u>Uwaga nieuwzględniona</u>

		Jeżeli rozszerzymy przepisy dotyczące wykonywania zawodu np. Na pełnienie funkcji kierowniczych w placówkach zajmujących się świadczeniem usług psychologicznych, to analogicznie do kar możemy dodać zakaz pełnienia takich funkcji w określonym czasie.	Zawieszenie lub zakaz pełnienia funkcji kierowniczych w placówkach zajmujących się świadczeniem usług psychologicznych na okres ...	Zgodnie z obecnym art. 24 pkt 4 projektu za wykonywanie zawodu psychologa uważa się również kierowanie przez psychologa pracą zawodową osób wykonujących zawód psychologa. Oznacza to, że w przypadku orzeczenia kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu psychologa bądź kary pozbawienia wykonywania zawodu psychologa, psycholog nie będzie mógł również wykonywać ww. funkcji.
335.	Art. 67	Doprecyzowanie, że obrońcą może być psycholog, adwokat lub radca prawny, maksymalnie 2 osoby. Obwiniony może potrzebować wsparcia i prawnika i psychologa. W art. 68 wymieniony jest obrońca z urzędu w postaci psychologa. Może to rodzić wątpliwość czy obrońcą z ramienia art. 67 może być również prawnik.	Dodać do art. 67.2 pkt 4) Korzystania z maksymalnie 2 obrońców - psychologa, adwokata lub radcy prawnego.	<u>Uwaga uwzględniona</u> W projekcie ustawy zmieniono przepisy dotyczące postępowania dyscyplinarnego. Zgodnie z obecnym art. 69 ust. 2 obwiniony może ustanowić nie więcej niż dwóch obrońców spośród psychologów, adwokatów lub radców prawnych.
336.	Art. 67.1	Dopisanie jako strony poszkodowanego i jego pełnomocnika. Wykluczenie poszkodowanego z postępowania odbiera prawo do dochodzenia swoich praw i wpływania na tok postępowania dyscyplinarnego. Projekt ustawy o zawodzie psychoterapeuty zawiera szereg przepisów wzorowanych na ustawie o izbach lekarskich, regulując w pełniejszym wymiarze przepisy o odpowiedzialności zawodowej, gdzie poszkodowany jest pełnoprawną stroną postępowania.	Zmiana funkcji z komisji dyscyplinarnej na sąd i upodmiotowienie w toku postępowania osoby poszkodowanej. Rozszerzenie zapisów o odpowiedzialności zawodowej na wzór ustawy o izbach lekarskich lub projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty. Link do projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty: https://docs.google.com/document/d/1ar_PL6X7JByYfqIiIltlIoj1wzxB7S/edit?usp=sharing&ouid=104180773694548176986&rtpof=true&sd=true	<u>Uwaga uwzględniona</u>

		Postępowania dyscyplinarne nie przewidują instytucji oskarżyciela posiłkowego, więc budzi wątpliwość, czy można tu zastosować analogicznie przepisy kpk.	Dodanie do art. 67.1 Stronami w postępowaniu dyscyplinarnym są poszkodowany, obwiniony i rzecznik odpowiedzialności zawodowej. Dodanie do art. 67 kolejnego ustępu: Poszkodowanego może reprezentować pełnomocnik: psycholog, adwokat lub radca prawny.	
337.	Brak	Dodanie zapisu o pouczeniu zamiast postępowania dyscyplinarnego. Nie każde przewinienie wymaga postępowania dyscyplinarnego, a umorzenie postępowania mogłoby pozostawiać wrażenie bezkarności. Pouczenie może spełniać funkcję pośrednią. Podobne rozwiązanie przewiduje ustawa o izbach lekarskich i projekt ustawy o zawodzie psychoterapeuty.	1. Jeżeli przewinienie dyscyplinarne jest mniejszej wagi albo w świetle okoliczności sprawy będzie to wystarczającym środkiem dyscyplinującym psychologa, bez potrzeby wymierzenia kary dyscyplinarnej, przewodniczący lub wiceprzewodniczący właściwej regionalnej izby psychologów, na wniosek Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej albo przewodniczącego składu sędziowskiego rozpatrującego sprawę w pierwszej instancji, może poprzestać na udzieleniu pouczenia. Rzecznik lub przewodniczący składu sędziowskiego, występuje z wnioskiem o udzielenie pouczenia po uprawomocnieniu się postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego albo o umorzeniu tego postępowania. 2. Udzielając pouczenia przewodniczący albo wiceprzewodniczący może jednocześnie zobowiązać psychologa	Uwaga uwzględniona Zgodnie z obecnym art. 98: “Art. 98. 1. Prezes właściwej regionalnej rady, na wniosek rzecznika dyscyplinarnego, udziela psychologowi ostrzeżenia. Rzecznik dyscyplinarny, jeżeli uzna to za zasadne, może wystąpić z takim wnioskiem po uprawomocnieniu się postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów albo o umorzeniu tego postępowania, wydanych na podstawie art. 75 pkt 6. 2. Udzielając ostrzeżenia, Prezes regionalnej rady może jednocześnie zobowiązać psychologa do przeproszenia pokrzywdzonego lub pouczyć go w kwestii pożądanego zachowania, zgodnego z prawem oraz zasadami etyki zawodowej. Zobowiązanie do przeproszenia nie może wiązać się z obciążeniem finansowym dla psychologa. 3. Psychologowi służy prawo odwołania od ostrzeżenia do właściwego sądu dyscyplinarnego w terminie 7 dni od udzielenia ostrzeżenia.

			do przeproszenia pokrzywdzonego lub do innego stosownego postępowania. 3. Psychologowi służy prawo odwołania od pouczenia, do właściwego sądu koleżeńskiego w terminie 7 dni od udzielenia pouczenia. 4. Od postanowienia sądu koleżeńskiego w sprawie odwołania, o którym mowa w ust. 3, nie przysługuje środek zaskarżenia.	4. Od postanowienia sądu dyscyplinarnego w sprawie odwołania, o którym mowa w ust. 3, nie przysługuje środek zaskarżenia.”
338.	Brak	Potrzebne są przepisy o wyłączeniu rzecznika lub członka komisji dyscyplinarnej w sytuacji konfliktu interesów. Trudno powiedzieć, czy można wprost odnieść przepisy kpk o wyłączeniu sędziego do członka komisji dyscyplinarnej. Przepisy kpk nie uwzględniają specyfiki zależności np. Między opiekunem a psychologiem. Opiekun lub podopieczny powinni być wyłączani z prowadzenia czynności, gdyż jest to sytuacja dużej zależności między potencjalnym obwinionym a członkiem komisji lub rzecznikiem.	Wpisanie wprost w ustawie przepisów o wyłączeniu członka Komisji i Rzecznika dyscyplinarnego. Analogiczne przepisy zastosowane w projekcie ustawy o zawodzie psychoterapeuty zostały załączone poniżej tabeli w pkt. 2. 2. Wyłączenie członka komisji dyscyplinarnej i rzecznika odpowiedzialności zawodowej - przepisy z ustawy o zawodzie psychoterapeuty dotyczące sędziów sądów koleżeńskich. 1. Sędzia jest z mocy prawa wyłączony od udziału w sprawie, jeżeli: 1. sprawa dotyczy tego sędziego bezpośrednio; 2. jest małżonkiem strony lub pokrzywdzonego albo ich obrońcy, pełnomocnika lub przedstawiciela ustawowego albo pozostaje we wspólnym pożyciu z jedną z tych osób;	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z obecnym Art. 124: “W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów stosuje się odpowiednio przepisy: 1) ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego; (...)” Do postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej psychologów stosuje się przepisy KPK dotyczące wyłączenia sędziego (art. 40 i n.)

			3. jest krewnym lub powinowatym w linii prostej, a w linii bocznej aż do stopnia^[1] pomiędzy dziećmi rodzeństwa osób wymienionych w pkt 2 albo jest związany z jedną z tych osób węzłem przysposobienia, opieki lub kurateli; 4. był świadkiem przewinienia, o który sprawa się toczy, albo w tej samej sprawie był przesłuchany w charakterze świadka lub występował jako biegły; 5. brał udział w sprawie jako rzecznik odpowiedzialności zawodowej, obrońca, pełnomocnik, przedstawiciel ustawowy strony; 6. brał udział w wydaniu zaskarżonego orzeczenia lub wydał zaskarżone postanowienie; 7. brał udział w wydaniu orzeczenia, które zostało uchylone; 8. prowadził mediację; 9. prowadził psychoterapię lub inną formę doświadczenia własnego, superwizję, szkolenie lub egzamin obwinionego.	

			2. Powody wyłączenia trwają mimo ustania uzasadniającego je małżeństwa, wspólnego pożycia, przysposobienia, opieki lub kurateli lub czynności wymienionych w ust. 1 pkt. 9. 3. Sędzia, który brał udział w wydaniu orzeczenia objętego wnioskiem o wznowienie postępowania, nie może orzekać co do tego wniosku. Art. 108. 1. Sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. 2. Wniosek o wyłączenie sędziego, zgłoszony na podstawie ust. 1 po rozpoczęciu przewodu sądowego, pozostawia się bez rozpoznania, chyba że przyczyna wyłączenia powstała lub stała się stronie wiadoma dopiero po rozpoczęciu przewodu. Art. 109. Wniosek o wyłączenie sędziego oparty na tych samych podstawach faktycznych co wniosek wcześniej rozpoznany pozostawia się bez rozpoznania. Art. 110. 1. Wyłączenie następuje na żądanie sędziego, z urzędu albo na wniosek strony. 2. Jeżeli sędzia uznaje, że zachodzi przyczyna wyłączająca go składając oświadczenie na piśmie do akt, a na jego miejsce wstępuje inny sędzia.	

			3. Sędzia, co do którego zgłoszono wniosek o wyłączenie, może złożyć do akt stosowne oświadczenie na piśmie. 4. Z chwilą wyłączenia sędziego czynności procesowe dokonane z jego udziałem po złożeniu wniosku stają się bezskuteczne. 5. Poza wypadkiem określonym w ust. 2 o wyłączeniu orzeka sąd, przed którym toczy się postępowanie; w składzie orzekającym w kwestii wyłączenia nie może brać udziału sędzia, którego dotyczy wyłączenie. W razie niemożności utworzenia takiego składu sądu, w kwestii wyłączenia orzeka prezes sądu, przed którym toczy się postępowanie.	
339.	Brak	Dodać przepis o zwolnieniu psychologa z tajemnicy zawodowej podczas postępowania dyscyplinarnego. Bardzo ważne jest, aby dodać przepis zwalniający obwinionego psychologa z tajemnicy zawodowej. Brak takiego zapisu w innych ustawach samorządowych nastręcza trudności w praktyce i ogranicza prawo do obrony osoby obwinionej w postępowaniu dyscyplinarnym:	Dodać: Nie stanowi naruszenia tajemnicy zawodowej składanie przez psychologa zeznań i wyjaśnień w zakresie okoliczności objętych postępowaniem przed rzecznikiem odpowiedzialności zawodowej lub w trakcie postępowania przed komisją dyscyplinarną w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej psychologa.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u>
340.	Brak	Dodać możliwość wyłączenia jawności postępowania.	Komisja dyscyplinarna wyłącza jawność rozprawy w całości lub części, jeżeli jawność mogłaby:	<u>Uwaga uwzględniona.</u> Zgodnie z obecnym art. 98 ust. 2: "2. Sąd dyscyplinarny wyłącza jawność rozprawy, jeżeli jawność mogłaby:

		Jeżeli poprzedni punkt zostanie dodany, to należy uwzględnić możliwość wyłączenia jawności postępowania.	1. naruszyć tajemnicę zawodową; 2. wywołać zakłócenie spokoju publicznego; 3. obrażać dobre obyczaje; 4. ujawnić okoliczności, które ze względu na ważny interes państwa powinny być zachowane w tajemnicy; 5. naruszyć ważny interes prywatny lub publiczny.	1) naruszyć tajemnicę, o której mowa w art. 27 ust. 1; 2) wywołać zakłócenie spokoju i porządku publicznego; 3) obrażać dobre obyczaje; 4) ujawnić okoliczności, które ze względu na ważny interes państwa powinny być zachowane w tajemnicy; 5) naruszyć ważny interes prywatny.”
341.	Brak	W ustawie brakuje możliwości postępowania mediacyjnego. Wyłączenie podmiotowości poszkodowanego skutkuje brakiem postępowania z jego udziałem. Jeżeli zostanie uwzględniony udział poszkodowanego w postępowaniu warto dodać postępowanie mediacyjne na wzór ustawy o izbach lekarskich i projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty.	Analogiczne przepisy o postępowaniu mediacyjnym zostały załączone w pkt. 3 pod tabelą. 3. Postępowanie mediacyjne Rozdział 12 projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty: Art. 157. 1. Rzecznik odpowiedzialności zawodowej w czasie postępowania wyjaśniającego albo sąd koleżeński w czasie postępowania przed sądem może z inicjatywy lub za zgodą stron skierować sprawę do mediacji między pokrzywdzonym a obwinionym. 2. Mediację prowadzi mediator wskazany przez stronę lub wyznaczony przez organ kierujący. Strona może wnioskować o zmianę mediatora. 3. Mediacja jest dobrowolna i poufna, prowadzona w sposób bezstronny.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u>

			4. Postępowanie medacyjne prowadzone jest na podstawie regulaminu, z zachowaniem standardów uchwalonych przez Społeczną Radę Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów przy Ministrze Sprawiedliwości. 5. Postępowanie medacyjne nie powinno trwać dłużej niż 2 miesiące, a jego okresu nie wlicza się do czasu trwania postępowania wyjaśniającego. Termin mediacji może być wydłużony przez organ kierujący do mediacji na zgodny wniosek stron lub z innych ważnych powodów, jeżeli będzie to sprzyjać ugodowemu załatwieniu sprawy. 6. Właściwa rada psychoterapeutów wybiera godnych zaufania psychoterapeutów, którzy pełnią w danej regionalnej izbie psychoterapeutów funkcję mediatorów. Mediatorem nie może być rzecznik odpowiedzialności zawodowej, jego zastępca oraz członek sądu koleżeńskiego. 7. Mediację może również prowadzić mediator zewnętrzny, z potwierdzonymi uprawnieniami, z doświadczeniem w prowadzeniu mediacji karnych, który daje rękojmię prawidłowego przeprowadzenia mediacji. Mediację może również prowadzić mediator stały, wpisany na	

			listę właściwego miejscowo sądu okręgowego, w szczególności przynależących do organizacji zrzeszających mediatorów. 8. Prezes Sądu Koleżeńskiego prowadzi Listę mediatorów, złożoną z osób wymienionych w ust. 6 i 7. 9. Do mediatora stosuje się odpowiednio przepisy o wyłączeniu sędziego. 10. Jeśli nastąpi wyłączenie mediatora, rzecznik odpowiedzialności zawodowej w postępowaniu wyjaśniającym albo przewodniczący składu sędziowskiego, który skierował sprawę do postępowania mediacyjnego wyznacza nowego mediatora. 11. Mediator sporządza, po przeprowadzeniu postępowania mediacyjnego, protokół z jego przebiegu i wyników, które dołącza się do akt sprawy. Do protokołu załącza się ugodę podpisaną przez obwinionego, pokrzywdzonego i mediatora, jeżeli została zawarta. Art. 158. W sprawach nieuregulowanych niniejszą ustawą do postępowania mediacyjnego stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego lub przepisy kodeksu postępowania cywilnego.	
342.	Brak	Warto dodać Rzecznika Praw Psychologa.	Przykładowy zapis dotyczący Rzecznika Praw Psychoterapeuty zamieszczony jest pod tabelą w pkt. 4	<u>Uwaga nieuwzględniona</u>

		Samorząd lekarski zwracał uwagę na fakt, że brakuje osoby, która mogłaby reagować w sytuacjach łamania praw lekarzy. Pacjenci mają rzecznika, który stoi na straży ich praw, natomiast brak osoby o równoważnej funkcji dla specjalistów. Idąc za tą sugestią w projekcie ustawy o zawodzie psychoterapeuty przewidzieliśmy funkcję Rzecznika Praw Psychoterapeuty wzorowanego na przepisach o Rzeczniku Praw Obywatelskich. Rzecznik Praw Psychologa mógłby reagować w sytuacjach mobbingu, dyskryminacji lub nieprzestrzegania praw psychologów.	4. Rzecznik Praw Psychologa - przykładowy przepis Art. 105. 1. Rzecznik Praw Psychoterapeuty powołuje zastępców po jednym z każdego podejścia psychoterapeutycznego, tak aby Rzecznik oraz każdy z zastępców pochodził z innego podejścia. 2. Rzecznik Praw Psychoterapeuty jest niezależny i niezawisły w zakresie swoich obowiązków i podlega jedynie ustawom. 3. Jeżeli Rzecznik Praw Psychoterapeuty poweźmie informację o naruszeniu praw psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta może z urzędu lub na wniosek: 1. zająć się sprawą, 2. udzielić wskazówek wnioskodawcy co do dalszego postępowania, 3. przekazać sprawę do rozwiązania odpowiedniej instytucji, 4. nie podjąć sprawy, jeżeli stwierdzi, że nie leży ona w zakresie jego kompetencji, 5. jeżeli nie doszło do naruszenia praw, wyjaśnić wnioskodawcy przyczynę takiego stanu rzeczy. 4. Wniosek do Rzecznika Praw Psychoterapeuty nie musi posiadać specjalnej formy, lecz powinien zawierać oznaczenie wnioskodawcy, a także określać przedmiot sprawy. 5. Wniosek, o którym mowa w ust. 4 można złożyć w formie ustnej, pisemnej lub drogą elektroniczną. 6. Rzecznik Praw Psychoterapeuty:	

			1. udziela psychoterapeutom i psychoterapeutom aplikantom informacji dotyczących postępowania dyscyplinarnego oraz praw i obowiązków wynikających z niniejszej ustawy oraz przepisów odrębnych. Rzecznik Praw Psychoterapeuty może w tej sprawie zasięgnąć opinii adwokata lub radcy prawnego. 2. zbiera informacje o naruszeniach praw psychoterapeutów, w szczególności naruszenia art. 1 oraz art. 24, sytuacji mobbingu oraz innych wymienionych w niniejszej ustawie bądź przepisach odrębnych; 3. wnioskuje do odpowiednich organów o podjęcie działań zmierzających do usunięcia naruszeń praw psychoterapeutów i psychoterapeutów aplikantów, w szczególności może: 1. zażądać rozpoczęcia postępowania przygotowawczego przez uprawnionego oskarżyciela o przestępstwa ścigane z urzędu, 2. przystąpić do postępowania w sądach koleżeńskich samorządu, 3. przystąpić do postępowania w sądach powszechnych i administracyjnych w sprawach dotyczących wykonywania zawodu lub naruszenia praw psychoterapeuty; 4. składa sprawozdanie Krajowemu Zjazdowi Psychoterapeutów. 5. może składać wnioski i sugestie do Krajowej Rady Psychoterapeutów dotyczące udoskonalania działania organów samorządu, opiniowania aktów prawnych lub ubiegania się	

			o zmianę prawa w zakresie dotyczącym praw psychoterapeutów. 7. W przypadku powzięcia informacji o naruszeniach, o których mowa w ust. 6 pkt 2 Rzecznik Praw Psychoterapeutów może zwracać się do osób lub instytucji, w których doszło do naruszenia praw psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta z wnioskiem o udzielenie wyjaśnień w tej sprawie. Odpowiedź powinna zostać udzielona w terminie 30 dni od złożenia wniosku. 8. W celu realizacji działań, o których mowa w niniejszym artykule Rzecznik Praw Psychoterapeutów może powołać komisję ekspertów oraz konsultantów do wyznaczonych przez Rzecznika spraw.	
Komitet Psychologii PAN				
343.	Art. 3 pkt 2	Definicję metod psychologicznych należy uzupełnić o metody oddziaływań psychologicznych. Zakres specyficznych metod psychologicznych obejmuje nie tylko testy psychologiczne czy inne techniki służące diagnozie psychologicznej, ale również metody oddziaływań psychologicznych. W art. 22 ust 2 pkt 4 opisano metody oddziaływania psychologicznego w ramach definicji pomocy psychologicznej. Analogicznie zatem powinno się uzupełnić art. 3 o identyczne sformułowania.	W art. 3 pkt 2 proponuje się dodanie litery c) w brzmieniu „oddziaływania psychologiczne - różne formy opartego o dowody naukowe oddziaływania psychologicznego ukierunkowane na rozwój, podnoszenie jakości życia, profilaktykę, zachowanie i przywracanie zdrowia psychicznego, zapobieganie, zmniejszanie i usuwanie nieprawidłowości dotyczących zdrowia psychicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych oraz wsparcie w sytuacji doświadczenia kryzysu, traumy lub stresu.”	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Definicja metod psychologicznych została wypracowana ze środowiskiem psychologów. Definicje legalne należy odczytywać przy uwzględnieniu wszystkich określeń budujących ich treść.
344.	Art. 3 pkt 2 b)	Definicję innych technik psychologicznych należy rozszerzyć poprzez dodanie słów „w szczególności”. Jednocześnie dodanie	Proponowane brzmienie art. 3 pkt 2 b): „inne techniki psychologiczne – techniki oparte na dowodach naukowych służące diagnozie	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u>

		słów” oparte na dowodach naukowych” uniemożliwi posługiwanie się metodami niemającymi przesłanek naukowych. Proponowana zmiana ma na celu niezawężanie pojęcia „innych technik psychologicznych” jedynie do zamkniętego katalogu określonego w przepisie. Każda zmiana zamkniętego katalogu będzie możliwa dopiero po przeprowadzeniu procesu legislacyjnego i uchwaleniu przez sejm zmian do ustawy o zawodzie psychologa. Jednocześnie zmiana ma zapewnić jakość stosowanych technik poprzez odwołanie się do kryterium dowodów naukowych.	psychologicznej, które obejmują w szczególności: rozmowę, wywiad, obserwację, analizę próbek zachowania, eksperyment kliniczny”	Katalog innych technik i metod psychologicznych stanowi katalog otwarty i zawiera wyrażenie „w szczególności”.
345.	Art. 3 pkt 3	Uwagi formalne i językowe: w treści przepisu dwukrotnie występuje słowo „świadczeń”;		<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u>
346.	Art. 16 ust. 7 pkt 2	Uwagi formalne i językowe: zamiast „tą współpracę” – „tę współpracę”;		<u>Uwaga uwzględniona</u>
347.	Art. 22 pkt 1	Uwagi formalne i językowe: Diagnoza psychologiczna, polegająca na rozpoznawaniu za pomocą metod psychologicznych, opartych na dowodach naukowych, właściwości funkcjonowania psychologicznego odbiorcy świadczeń psychologicznych oraz jego psychologicznych przyczyn i skutków; Zdanie jest nielogiczne i niezrozumiałe. Czyje są psychologiczne przyczyny i skutki?		<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Przepis nie budzi wątpliwości interpretacyjnych. Przyczyny i skutki odnoszą się do funkcjonowania psychologicznego odbiorcy świadczeń psychologicznego.

348.	Art. 22. ust. 3	Należy jednoznacznie określić możliwość prowadzenia psychoterapii na podstawie odrębnych przepisów, a także jej przynależność do świadczeń psychologicznych. Konieczne jest rozważenie miejsca zapisu psychoterapii w ustawie. Od 2001 r. znajdowała się w wykazie świadczeń psychologicznych. Aktualnie definicja psychoterapii znajduje się także w Ustawie o ochronie zdrowia psychicznego. Oczywistym jest, że psychoterapia świadczona jest także przez inne grupy zawodowe, co w publicznych placówkach regulowane jest chociażby w rozporządzeniach Ministra Zdrowia. Nie jest jasne jaka zasada prawna stoi za tym zapisem. Czy wolą ustawodawcy było określenie tego, że psycholog, który świadczy psychoterapię (czyli nie każdy, bo to może sugerować tak brzmiący zapis) jest zobligowany robić to na podstawie odrębnych przepisów (co oznacza w praktyce, że nie ogranicza to prawa do wykonywania jej osobom nieposiadającym praw do wykonywania zawodu psychologa)? Czy wolą ustawodawcy jest określenie, że psycholog, może, ale nie musi prowadzić psychoterapii na podstawie odrębnych przepisów (co byłoby sprzeczne z zapisami na temat psychoterapii i warunków jej	wersja 1: “Psycholog prowadzący psychoterapię wykonuje tę czynność w oparciu o odrębne przepisy.” wersja 2: Przeniesienie do art. 22 ust. 2 jako: “5) prowadzenie psychoterapii, po spełnieniu wymagań określonych w odrębnych przepisach, z zastrzeżeniem, że nie ogranicza to prawa do prowadzenia psychoterapii osobom z uprawnieniami psychoterapeuty nieposiadającemu prawa do wykonywania zawodu psychologa;”	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Katalog świadczeń psychologicznych rozszerzono o prowadzenie psychoterapii przez psychologa w przypadku nabycia przez niego uprawnień psychoterapeuty na podstawie odrębnych przepisów (art. 23 ust. 2 pkt 5).

		świadczenia zawartymi w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego). Dodatkowo nie jest jasne czy odniesienie się do psychoterapii w punkcie 3 oznacza, że wykonywanie psychoterapii jest wykonywaniem zawodu psychologa czy też właśnie oznacza, że nie nim nie jest (w punkcie 2 wymienione są świadczenia psychologiczne, a punkt 3 jest punktem osobnym). Komitet Psychologii PAN stoi na stanowisku, że psycholog, który decyduje się prowadzić psychoterapię (czyli nie każdy, co może sugerować tak brzmiący zapis) jest zobligowany (czyli nie może, ale musi wykonywać ją na podstawie odrębnych przepisów) i powinno być jasnym, że wykonywanie jej stanowi część wykonywania zawodu psychologa, czyli jest jednym ze świadczeń psychologicznych.		
349.	Art. 22 ust. 4	Należy rozszerzyć zakres możliwości uzyskiwania dodatkowych kwalifikacji i uprawnień psychologa o możliwość uzyskania specjalisty w zakresie psychoterapii. Ministerstwo Zdrowia wprowadziło nowe rodzaje specjalizacji w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia, w tym w zakresie psychoterapii. Proponowana zmiana ma na celu potwierdzenie możliwości uzyskiwania	Proponowane brzmienie art. 22 ust 4: „Na podstawie odrębnych przepisów psycholog może uzyskać dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, w szczególności może uzyskać tytuł specjalisty w określonej dziedzinie psychologii lub specjalisty w zakresie psychoterapii po odbyciu szkolenia określonego programem specjalizacji i złożeniu egzaminu państwowego lub po uznaniu równorzędnego tytułu specjalisty uznanego za granicą.”	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Wskazany przepis został usunięty.

		tego rodzaju kwalifikacji przez psychologów.		
350.	Art. 25 ust. 5	Należy doprecyzować konieczność przeprowadzania przez psychologa konsultacji z innymi specjalistami. W obecnym zapisie konieczność przeprowadzania konsultacji z innymi specjalistami na wniosek odbiorcy świadczeń psychologicznych jest obligatoryjna dla psychologa. KP PAN stoi na stanowisku, że może rodzić to nadużycia ze strony odbiorców usług.	Proponowane brzmienie art. 25 ust 5: „W razie wątpliwości diagnostycznych lub terapeutycznych psycholog, z własnej inicjatywy lub na uzasadniony wniosek odbiorcy świadczeń psychologicznych lub jego przedstawiciela ustawowego, powinien skonsultować problem z innym specjalistą. Informację o konsultacji odnotowuje się w prowadzonej dokumentacji psychologicznej i pisemnie uzasadnia. Przepisy art. 24 ust. 1, 2 i 4 stosuje się odpowiednio.”	<u>Uwaga uwzględniona</u> We wskazanym przepisie zrezygnowano z wyrażenia “na wniosek odbiorcy świadczeń psychologicznych”.
351.	Art. 27 ust. 4 pkt 2	Należy doprecyzować termin przechowywania dokumentacji w sytuacji braku orzeczenia o uchyleniu ubezwłasnowolnienia. Obecne brzmienie tego przepisu nie uwzględnia (nierzadkiej) sytuacji, w której osoba pozostaje ubezwłasnowolniona do czasu swojej śmierci. W przypadku braku orzeczenia o uchyleniu ubezwłasnowolnienia dokumentacja musiałaby być przechowywana w nieskończoność.	Proponowane brzmienie art. 27 ust 4 pkt 2: „odbiorca świadczeń psychologicznych jest ubezwłasnowolniony – dokumentację psychologiczną przechowuje się przez okres 10 lat od dnia zakończenia udzielania świadczeń psychologicznych.”	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> W odniesieniu do osób ubezwłasnowolnionych zrezygnowano ze szczególnych regulacji dotyczących przechowywania dokumentacji psychologicznej.
352.	Art. 28 ust. 2	Należy zmienić zakres odpowiedzialności samorządu zawodowego w zakresie nadzoru nad kształceniem ustawicznym. Obecne brzmienie tego przepisu uniemożliwia prowadzenie studiów o charakterze dyplomowym przez uczelnie wyższe. Narzuca jednocześnie konieczność	Proponowane brzmienie art. 28 ust 2: „Doskonalenie zawodowe jest certyfikowane przez samorząd psychologów.”	<u>Uwaga nieuwzględniona</u>

		powołania przez samorząd odrębnej jednostki organizującej kształcenie ustawiczne.		
353.	Art. 28 ust. 5 pkt 3	Należy zdefiniować czas trwania „okresu edukacyjnego”. Termin okres edukacyjny nie jest nigdzie w treści projektu zdefiniowany.	Proponowane brzmienie art. 28 ust 5 pkt 3: „datę rozpoczęcia okresu edukacyjnego rozumianego w myśl art. 66 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce”.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Zgodnie z obecnym art. 45 pkt 6 określenie okresów edukacyjnych należy do zadań Krajowego Zjazdu.
354.	Art. 46 ust. 2 pkt 10	Należy przenieść kompetencje dotyczące ustalania listy technik i metod zastrzeżonych do stosowania przez psychologów z Krajowego Zjazdu na Krajową Radę. Dodatkowo należy zmienić słowo „badania” na „metody”. Określenie „badania” jest niejednoznaczne. Bardziej poprawne to „metody”. Ze względu na potrzebę częstszej aktualizacji listy technik i metod istnieje konieczność przeniesienia tej kompetencji do zakresu zadań Krajowej Rady. Jednocześnie przepis powinien uwzględniać prawa autorów testów, posiadaczy praw majątkowych do testów.	Dodanie nowego punktu o numeracji 10 do art. 46 ust. 2 w brzmieniu: „określanie listy testów i metod psychologicznych zastrzeżonych do stosowania przez psychologów, uwzględniając w szczególności aktualny stan wiedzy z zakresu metod pomiaru w psychologii i ich wartości psychometrycznej, za zgodą dysponenta praw majątkowych do określonej metody lub testu”.	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Zgodnie z obecnym brzmieniem projektu ustawy do zadań Krajowej Rady należy m. in. “określanie metod psychologicznych rekomendowanych do stosowania przez psychologów, przy uwzględnieniu w szczególności aktualny stan wiedzy z zakresu metod pomiaru w psychologii i ich wartości psychometrycznej”.
355.	Art. 50	Uwagi formalne i językowe: Regulamin Krajowej Izby określa w szczególności: Należy ujednolicić nazewnictwo, po raz pierwszy pojawia się Izba w miejsce Rady. Podobnie w art.54; 56 pkt. 1)3),5) ; art. 58 ust. 1 używa się określenia „izba”. Czy to		<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Jednostkami organizacyjnymi samorządu psychologów są: 1) Krajowa Izba Psychologów; 2) regionalne izby psychologów. Organami Krajowej Izby Psychologów są: 1) Krajowy Zjazd Psychologów;

		dwa różne podmioty czy też tylko inaczej nazywane, od czego to zależy?		2) Krajowa Rada Psychologów; 3) Krajowa Komisja Rewizyjna; 4) Krajowy Sąd Dyscyplinarny; 5) Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny. Organami regionalnej izby psychologów są: 1) regionalny zjazd psychologów; 2) regionalna rada psychologów; 3) regionalna komisja rewizyjna; 4) regionalny sąd dyscyplinarny; 5) regionalny rzecznik dyscyplinarny. Powyższa struktura samorządu psychologów i konfiguracja przyznanych kompetencji poszczególnym organom stanowi rozwiązanie kompleksowe.
356.	Art. 96	Należy wprowadzić konieczność uzupełnienia podstawowej wiedzy z psychologii dla osób mających ukończony tylko II stopień studiów. Wiedza z zakresu psychologii zdobywana na studiach pierwszego stopnia na kierunku psychologia stanowi podstawowy zakres wiedzy, umiejętności i kwalifikacji stanowiących o tożsamości zawodu psychologa. Studia drugiego stopnia mają charakter specjalizacyjny i są związane z realizacją określonego celu naukowo - badawczego, który znajduje swoje odzwierciedlenie w przygotowanej pracy magisterskiej. Nie są natomiast związane z nabyciem podstaw w obszarze wiedzy psychologicznej. Ukończenie jedynie uzupełniających studiów magisterskich na kierunku psychologia w żaden sposób nie jest równoważne z wiedzą, zdobytą	Art. 96. zamienić na brzmienie: ust 1. Osoba, która w dniu wejścia w życie ustawy rozpoczęła w Rzeczypospolitej Polskiej studia drugiego stopnia na kierunku psychologia, niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia, po uzyskaniu tytułu magistra na kierunku psychologia staje się psychologiem w rozumieniu tej ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3. 2. Osoba, o której mowa w ust. 1, jest wpisywana na Listę, na wniosek zawierający dane, o których mowa w art. 9. 3. Osoba, o której mowa w ust. 1 w terminie nie późniejszym niż 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy uzyska tytuł licencjata na kierunku psychologia pod rygorem utraty prawa wykonywania zawodu psychologa."	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Wskazany przepis realizuje zasadę ochrony praw nabytych. Obecnie obowiązująca ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów nie różnicuje osób, które ukończyły jednolite studia magisterskie na kierunku psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra od osób, które ukończyły studia drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia.

		podczas pięciu lat jednolitych studiów lub podczas trzech lata studiów licencjackich i dwóch lat studiów magisterskich.		
Wyższa Szkoła Biznesu –National-Louis University				
357.	Standardy modelowe kształcenia psychologów	Wprowadzenie standardów modelowych kształcenia psychologów w formie przepisu jest niezbędne, aby zapewnić jednolity i wysoki poziom edukacji przyszłych psychologów. Standaryzacja programów nauczania oraz praktyk zawodowych zagwarantuje, że wszyscy absolwenci kierunku psychologia będą posiadać niezbędną wiedzę teoretyczną oraz umiejętności praktyczne, co jest kluczowe dla rzetelnego i etycznego wykonywania zawodu psychologa. Wprowadzenie modelowych standardów kształcenia przyczyni się do: • Ujednolicenia poziomu edukacji psychologów w całym kraju. • Podniesienia jakości świadczonych usług psychologicznych. • Zwiększenia zaufania społecznego do zawodu psychologa. • Zmniejszenia ryzyka nieetycznych praktyk zawodowych poprzez lepsze przygotowanie psychologów do wykonywania zawodu. • Stworzenia systemu ciągłego doskonalenia zawodowego, który pozwoli psychologom na bieżąco aktualizować swoją wiedzę i umiejętności.		Uwaga częściowo uwzględniona Do zadań samorządu psychologów należy doskonalenie zawodowe psychologów. Ponadto do zadań Krajowego Zjazdu dodano określanie standardów pracy w zawodzie psychologa. Powyższe koresponduje z ideą ustawicznego kształcenia psychologów, nad czym, co do zasady, czuwa samorząd zawodowy.

358.	Art. 10 ust. 1 pkt 2 lit. e	Zmiana „certyfikat” na „dyplom”. Zgodnie z treścią art. 77 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, absolwent studiów otrzymuje dyplom ukończenia studiów na określonym kierunku i profilu potwierdzający wykształcenie wyższe oraz tytuł zawodowy: (i) licencjata, inżyniera albo równorzędny potwierdzający wykształcenie wyższe na tym samym poziomie – w przypadku studiów pierwszego stopnia, (ii) magistra, magistra inżyniera albo równorzędny potwierdzający wykształcenie wyższe na tym samym poziomie – w przypadku studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich. Zatem ukończenie studiów, tj. spełnienie wymogów określonych w art. 76 ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, daje podstawę do wydania dyplomu ukończenia studiów. Natomiast certyfikat z języka polskiego jako obcego jest jedynym państwowym dokumentem poświadczającym znajomość języka polskiego. Do egzaminu przystępują osoby, które chciałyby udokumentować poziom swej biegłości w języku polskim. Certyfikat taki jest wymagany bardzo często od zatrudnianych w Polsce cudzoziemców w przypadku zajmowania przez nich stanowisk, na których	Nowe brzmienie przepisu: „oryginał lub notarialnie poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię dyplomu, o którym mowa w art. 6 ust. 3 pkt 6,”	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> We wskazanym przepisie certyfikat dotyczy znajomości języka polskiego (zgodnie z odesłaniem), a nie wymogu wykształcenia.

		posługiwać się będą językiem polskim, a więc ma to miejsce przede wszystkim w służbie zdrowia. Certyfikat taki zwalnia osoby planujące dalszą naukę w Polsce z językowych kursów przygotowawczych przed rozpoczęciem studiów. Szczegółowe warunki, tryb przeprowadzania egzaminów oraz wydawania certyfikatów, a także standardy wymagań dla poszczególnych poziomów zaawansowania określa Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 15 października 2003 r. w sprawie egzaminów z języka polskiego jako obcego. Egzaminy przeprowadzane są zarówno na terenie Polski, jak i poza jej granicami, w państwach pochodzenia migrantów oraz w ośrodkach, w których mieszkają aktywne środowiska polonijne. Za koordynację i organizację egzaminów certyfikacyjnych odpowiada Państwowa Komisja Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego, instytucja nadzorowana przez Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej. Państwowa Komisja Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego, powołana w dniu 2 sierpnia 2003 r. przez ministra właściwego do spraw oświaty, działa na mocy ustawy o języku. W jej skład wchodzi przedstawiciele największych polskich akademickich ośrodków nauczania języka polskiego jako obcego. Komisja wyznacza		

		terminy sesji, ustala składy komisji egzaminacyjnych, przygotowuje materiały niezbędne do przeprowadzenia egzaminów, nadzoruje ich przebieg oraz wydaje certyfikaty poświadczające znajomość języka polskiego. Obowiązek wydania dyplomu ukończenia studiów przez uczelnię ma zapewnić bezpieczeństwo obrotu prawnego. Z jednej strony – legitymowanie się dyplomem stanowi podstawę domniemania, że osoba, której go wydano, legitymuje się odpowiednim poziomem wiedzy i kompetencji w zakresie kierunku studiów wskazanego na dyplomie. Kierunek ten musi być – co do zasady – przypisany do określonej dyscypliny naukowej lub artystycznej. Wydanie dyplomu zasadniczo usuwa konieczność przeprowadzania każdorazowej weryfikacji wiedzy i umiejętności osoby legitymującej się takim dyplomem. Ma to istotne znaczenie w szczególności w przypadku kierunków studiów, których ukończenie pozwala na wykonywanie zawodów zaufania publicznego albo innych zawodów, które podlegają reglamentacji.		
359.	Art. 15 pkt. 9	Dodanie 9 punktu mówiącego o okresowej kontroli stanu psychologicznego. Wprowadzenie okresowej kontroli stanu psychicznego, w celu oceny zdolności fizycznych, jak i psychicznych do wykonywania zawodu psychologa, która powinna być przeprowadzana w celu	Nowe brzmienie przepisu: przeprowadzenia okresowej kontroli stanu psychicznego, w celu oceny zdolności fizycznych, jak i psychicznych do wykonywania zawodu psychologa, która powinna być przeprowadzana w celu badania oraz monitorowania stanu psychicznego. Badania psychologiczne winny być przeprowadzane co dwa lata w ramach badań okresowych. Dokumentacja badania	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> W zakresie oceny stanu zdrowia psychologa w art. 15 projektu ustawy dodano następujące przepisy: 4. "Regionalna rada na podstawie orzeczenia lekarskiego i po przeprowadzeniu szczegółowego postępowania wyjaśniającego może podjąć

	badania oraz monitorowania stanu psychicznego. Badania psychologiczne winny być przeprowadzane co dwa lata w ramach badań okresowych. Zakres badania psychologicznego w zakresie psychologii winien obejmować: wywiad bezpośredni oraz obserwację badanej osoby, badania narzędziami diagnostycznymi, ocenę oraz opis badanej osoby (np. pod względem sprawności intelektualnej i procesów poznawczych, osobowości w zakresie umiejętności poznawczych i społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem zdolności do samodzielnego oceniania sytuacji i podejmowania decyzji oraz odporności na stres). Dokumentację badania psychologicznego przechowuje się w warunkach organizacyjnych i technicznych uniemożliwiających dostęp osób nieupoważnionych oraz zapewniających jej ochronę przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub zgubieniem. Dokumentacja badania psychologicznego jest przechowywana przez RIP przez okres [...], licząc od końca roku kalendarzowego, w którym dokonano ostatniego wpisu. Po upływie wskazanego okresu dokumenty są komisyjnie niszczone. Wprowadzenie okresowej kontroli przyczyni się do kontrolowania oceny zdolności fizycznych oraz psychicznych osób wykonujących zawód psychologa.	psychologicznego powinna być przechowywana przez RIP przez okres [...], licząc od końca roku kalendarzowego, w którym dokonano ostatniego wpisu. Po upływie wskazanego okresu dokumenty są komisyjnie niszczone.	uchwałę o trwałej niezdolności psychologa do wykonywania zawodu. 5. Na uchwałę regionalnej rady, o której mowa w ust. 4, psychologowi służy odwołanie do Krajowej Rady. Przepisy art. 13 ust. 3–8 stosuje się odpowiednio.”.

		Kontrola taka pozwoli na ocenienie stanu psychicznego celem uzyskania pełnego obrazu ewentualnych problemów.		
360.	Art. 16 ust. 3	Usunięcie zapisów dot. specjalności. Oznaczenie sformułowania „specjalność” może wiązać się z różnym rozumieniem tego słowa. Należy wprost wskazać konkretne specjalizacje, przykładowo psychologia kliniczna, psychologia społeczna, psychologia dziecka i rodziny. Dana specjalizacja powinna zatem ugruntowywać wiedzę z zakresu diagnozy oraz pomocy psychologicznej, stanowiącej istotny element procesu leczenia i terapii. Osoba powinna być zatem uprawniona na podstawie konkretnych przepisów do udzielania świadczenia zdrowotnego a także posiadać fachowe kwalifikacje w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych lub w określonej dziedzinie medycyny. Specjalizacja oznacza zatem, że dana osoba oprócz tego, że zna się na psychologii, posiada też kompetencje w konkretnym, węższym obszarze. Regulacja ta wprowadzi uściślenie słowa „specjalność”, by uniknąć sytuacji przypisywania specjalności w danej dziedzinie. Definicja ta powinna określać zamknięty katalog specjalności.	Nowe brzmienie przepisu: Opiekunem może być psycholog wykonujący zawód przez co najmniej 5 lat w specjalności (wskazać ewentualny zamknięty katalog specjalności), o którym mowa w ust. 1, wpisany na listę opiekunów prowadzoną przez właściwą regionalną radę.	<u>Uwaga uwzględniona</u> W projekcie ustawy zrezygnowano z listy opiekunów.
361.	Art. 16. ust. 4	Usunięcie zapisów dot. Specjalności. Jak wyżej.	Nowe brzmienie przepisu: Lista opiekunów zawiera informację (wskazać ewentualny zamknięty katalog specjalności), w której opiekun deklaruje doświadczenie zawodowe.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Stanowisko jak wyżej.

362.	Art. 16 ust. 7.	KLUCZOWE Zmiana wynikająca z uwzględnienia charakteru uczelni. Aktualnie mamy uczelnie zawodowe i akademickie. Te pierwsze mają już staż (praktyki) w ilości 720h przy psychologu. Akademickie mają chyba około 300h. Proponujemy dla akademickich zostawić 900 godzin natomiast uczelnie zawodowe do 400 godzin ze względu na dużą ilość odbytych praktyk podczas toku dydaktycznego. Zmiana wynikająca z uwzględnienia charakteru uczelni, bowiem istnieje obowiązek realizacji praktyk obowiązkowych. Ze względu na fakt, iż na uczelniach zawodowych obowiązuje rozbudowany program praktyk liczba godzin powinna wynosić 400. Natomiast w przypadku uczelni akademickich liczba ta powinna wynosić 900 godzin. Praktyka zawodowa jest jednym z najważniejszych elementów programu kształcenia oraz stanowi istotne uzupełnienie i rozwinięcie treści teoretycznych, jak również praktycznych. Dzięki praktykom zawodowym istnieje lepsze przygotowanie do pracy zawodowej oraz stanowi to istotny atut w poszukiwaniu pracy. Zmiana ta powinna zapewnić przygotowanie zarówno pod kątem praktycznym, jak również teoretycznym. Istotne w tej kwestii jest zdobywanie przede wszystkim umiejętności	Nowe brzmienie przepisu: Krajowy Zjazd ustala ramowe zasady rozwoju zawodowego lub współpracy z opiekunem, w szczególności: 2) minimalną liczbę godzin współpracy z opiekunem, która powinna się odbyć w okresie 24 miesięcy pracy psychologa, jednak nie więcej niż 900 godzin w przypadku uczelni akademickich oraz nie więcej niż 400 godzin w przypadku uczelni zawodowych; 2) zasady współpracy między opiekunem i psychologiem, w tym wzory dokumentów poświadczających tę współpracę; 2) niezbędne elementy opinii, o której mowa w art. 19 ust. 1.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Projekt ustawy nie wprowadza zróżnicowania w zakresie wymaganej liczby godzin współpracy z opiekunem w zależności od ukończonej uczelni wyższej.

		praktycznych poprzez diagnozowanie, profilowanie, wydawanie opinii, prowadzenie terapii czy wykorzystywanie testów psychologicznych. Celem praktyk jest przede wszystkim praktyczne przygotowanie do wykonywania zawodu, kształtowanie umiejętności niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej, pracy w zespole, jak również poznanie zasad organizacji pracy oraz podziału kompetencji.		
363.	Art. 22 ust. 4	Dopisać „o naukowo udowodnionej metodzie” Szkolenie powinno być prowadzone metodami o udowodnionej naukowo skuteczności. Głównym celem praktyki psychologicznej jest stosowanie potwierdzonych metod oddziaływań psychologicznych, w celu poprawy zdrowia publicznego. Szkolenia powinny spełniać warunki programowe, tj. zawierać szkolenie praktyczne, a także znajomość podejść terapeutycznych i stosowanie metod o udowodnionej naukowo skuteczności. Dodanie sformułowania „o naukowo udowodnionej metodzie” spowoduje, iż nie będą powstawać kontrowersje co do skuteczności, ale znajdzie zastosowanie, że metoda jest bardziej efektywna i trwała.	Nowe brzmienie przepisu: Na podstawie odrębnych przepisów psycholog może uzyskać dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, w szczególności może uzyskać tytuł specjalisty w określonej dziedzinie psychologii po odbyciu szkolenia określonego programem specjalizacji o naukowo udowodnionej metodzie i złożeniu egzaminu państwowego lub po uznaniu równorzędnego tytułu specjalisty uznanego za granicą.	<u>Uwaga bezprzedmiotowa</u> Wskazany przepis wykreślono.
364.	Art. 96 ust. 1	Zamiana dot. ukończonej szkoły. Nie powinniśmy dopuszczać możliwości uzyskania samej magisterki jako	Nowe brzmienie przepisu: Osoba, która w dniu wejścia w życie ustawy rozpoczęła w Rzeczypospolitej Polskiej studia drugiego	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Wskazany przepis realizuje zasadę ochrony praw nabytych.

		możliwość uzyskania kwalifikacji psychologicznych. Ustawowa możliwość uzyskania kwalifikacji psychologicznych nie powinna być możliwa bez względu na ukończony kierunek studiów magisterskich, bowiem osoba z tytułem magistra w dowolnej dziedzinie będzie mogła ubiegać się o tytuł psychologa. Ułatwienie dostępu osobom z tytułem magistra w dowolnej dziedzinie, może prowadzić do tego, będzie mogła posiadać kwalifikacje psychologiczne i stać się psychologiem niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia. Ułatwienie dostępu osobom z tytułem magistra w dowolnej dziedzinie może prowadzić do tego, że złagodzenie wymagań specjalistycznych będzie prowadziło do obniżenia poziomu profesjonalizmu. Wykonywanie zawodu psychologa wymaga zatem gruntownego przygotowania, które zapewniają jednolite studia magisterskie na uczelni wyższej, a więc osoba ta powinna ukończyć studia i odbyć staż, a następnie obrać ewentualną specjalizację zawodową. Wprowadzenie takiego rozwiązania, może wywołać niepokój, między innymi z tego względu, iż uzyskanie kwalifikacji psychologicznych będzie możliwe bez względu na ukończony kierunek studiów magisterskich. Zawód psychologa powinien być wykonywany przez doświadczony podmiot, wykonujący niniejszy zawód rzetelnie oraz kompetentnie.	stopnia na kierunku psychologia, oraz ukończyła studia pierwszego stopnia na kierunku psychologia (lub wskazać dodatkowe kierunki jako zamknięty katalog) oraz odbyła staż, po uzyskaniu tytułu magistra na kierunku psychologia staje się psychologiem w rozumieniu tej ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2.	Obecnie obowiązująca ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów nie różnicuje osób, które ukończyły jednolite studia magisterskie na kierunku psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra od osób, które ukończyły studia drugiego stopnia na kierunku psychologia oraz uzyskały tytuł zawodowy magistra niezależnie od kierunku ukończenia studiów pierwszego stopnia.
